

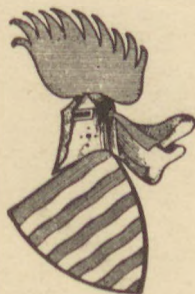
110
A
MOGOROVICH NEMZETSÉGBELI PETRICHEVICH
CSALÁD TÖRTÉNETE ÉS OKLEVÉLTÁRA

A PETRICHEVICH CSALÁD TÖRTÉNETÉNEK REGESZTÁI

ELSŐ RÉSZ
II. KÖTET
1069—1942.

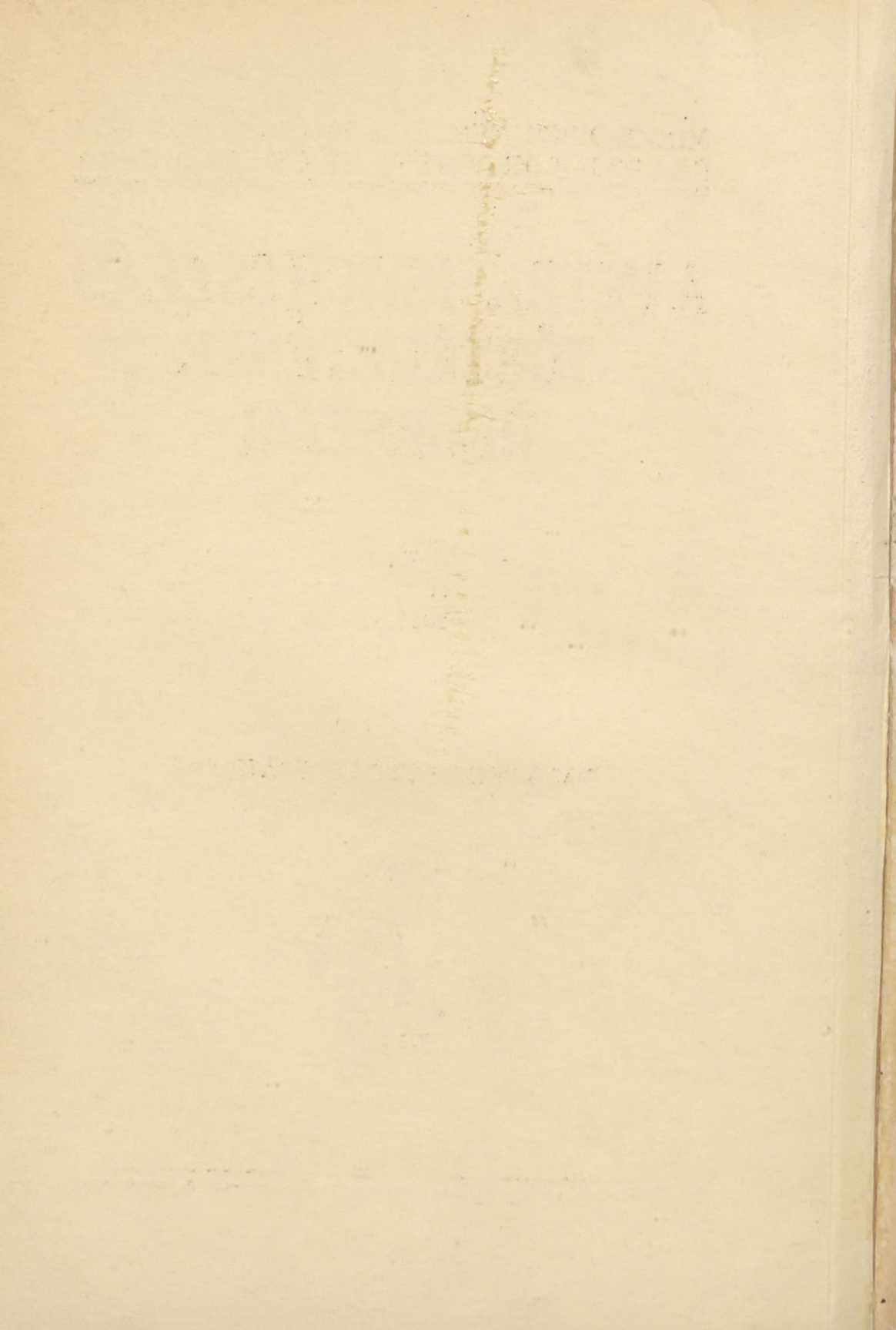
Í R T A

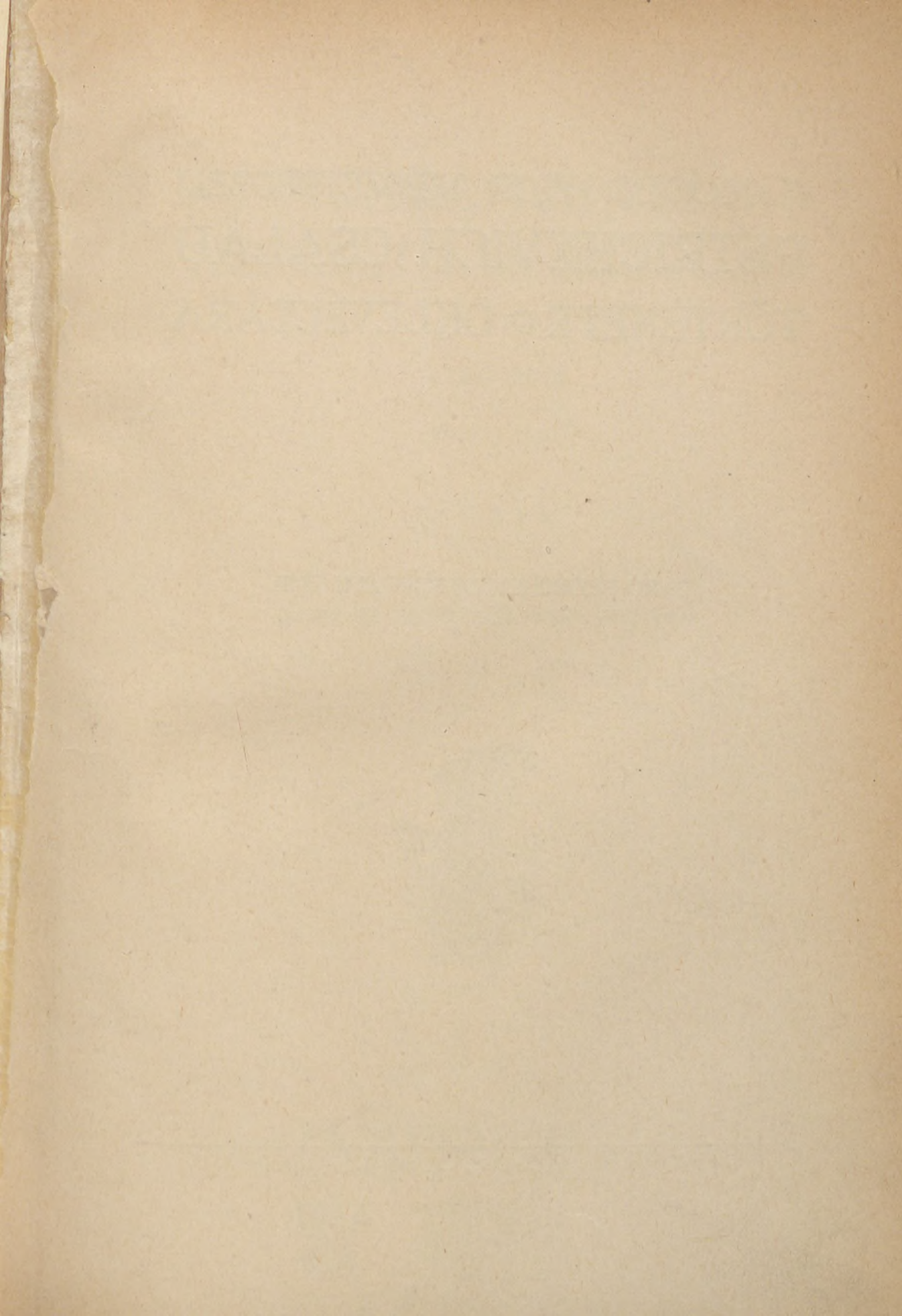
BÁRÓ PETRICHEVICH HORVÁTH EMIL

P É C S 1 9 4 2.

DUNÁNTÚL PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R. T. PÉCSETT.

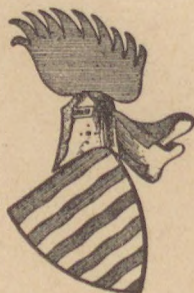

A MOGOROVICH NEMZETSÉGBELI PETRICHEVICH CSALÁD TÖRTÉNETE ÉS OKLEVÉLTÁRA

K I A D J A

BÁRÓ PETRICHEVICH HORVÁTH EMIL

A SZERZŐ KIADÁSA
PÉCS, 1942.

M. Jent. O. 5004

M. Jent. O. 5328
606 060

A PETRICHEVICH CSALÁD TÖRTÉNETÉNEK REGESZTÁI

ELSŐ RÉSZ
II. KÖTET
1069—1942.

Í R T A

BÁRÓ PETRICHEVICH HORVÁTH EMIL

PÉCS 1942.

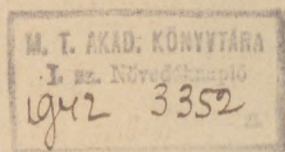
DUNÁNTÚL PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R. T. PÉCSETT.

MTA
KIK

443404

*Dedikálom e munkámat két fiamnak,
hogy ők példáját kövessék.*

Felelős kiadó: Báró Petrichevich Horváth Emil.

A nyomdáért felelős: Mészáros József igazgató.

opibus ac bellica gloria claruisse perhibentur

„OPIBUS AC BELLICA GLORIA CLARUISSE PERHIBENTUR“ (gazdagságukkal és harci dicsőségükkel kitüntek.) II. Rudolf király 1599. nov. 24-iki címer-újító leveléből a Raduchi Petrichevich család egyik ága részére.

ELŐSZÓ.

Családom történetének első részét ezelőtt nyolc évvel, mikor közreadtam, azt reméltem, hogy mielőbb megírhatom annak folytatását 1526-tól napjainkig. Az anyag azonban oly óriásira növekedett, hogy erről, legalább is egyelőre, le kell mondanom. Hogy azonban az összegyűjtött több ezer oklevél, feljegyzés feledésbe ne menjen, elhatároztam a fontosabbak tartalmi kivonatát regeszták alakjában kiadni. Csaknem kétezer regesztát ad ez a kötet, mely 1069-től napjainkig, majdnem 900 év eseményeit tartalmazza nemzetségem és családom történetének hű és hiteles tükörképeként. Ebből bárki, bármikor könnyűszerrel megírhatja részletesen családunk történetét a Mohácsi vésztől és mivel minden kivonatolt oklevél családi levéltárunkban vagy eredetiben vagy hű másolatban fellelhető, hosszan tartó, nehéz és költséges kutatómunkára sem lesz szüksége.

Két évtized kellett ahhoz, míg ezt az anyagot összegyűjtöttem. A Kolozsvárt és Budapesten elhelyezett családi levéltárunkon kívül minden hozzáférhető közgyűjteményt és magánlevéltárat gondosan átvizsgáltattam, nemcsak az ország határain belül, de a külföld fontosabb levéltárait is, ott, ahol anyagot véltem találni. Elsősorban a horvát országos és közgyűjteményeket, a bécsi udvari, állami levéltárakat, a dalmát városok és Velence levéltárainak bizonyos részeit, hol sok és értékes anyag gyűlt egybe. A mintegy négyezer oklevélnek több, mint a felét közöljük e kötetben oly mérvben készült kivonatban, mely célunknak megfelel.

Családi levéltárunk több ízben esett háborús dúlás, tűz, rablás és fosztogatás áldozatául, martalékaul. Dalmáciai ősi lakóhelyünkön a Mogorovichok földjén Raduch várában a török pusztította el 1526-ban okleveleink nagyrészét, még jó szerencse, hogy az ottani tengerparti városokban erősen kifejlett írásbeliség következtében, a városi, káptalani, zárdai hiteles helyek ezekből is igen sokat megőriztek. A mohácsi vész utáni okleveleinket a leleszi konvent és a gr. Zichy-család levéltárának Brebiri Melich osztálya őrizte meg s rokonság jussán a gr.

Orsich levéltár pedig csaknem teljes egészében a Mikethinczi ágnek két évszázados oklevél-anyagát. Amikor pedig 1548-ban Erdélybe költözött családunk azon ága, melyhez tartozom, széplaki ősi birtokunkon igen rendben tartott családi levéltárnak alapjait vetették meg őseink, melyet azonban a Hora-Kloska lázadás, az 1848-as mozgalmak és a világháborút követő zavarások közben erősen megdézsmáltak és kifosztottak. Egy jó része azonban osztozó atyafiak, szétköltözött ágak, s főleg leányági örökösödés útján fennmaradt, s ha nagy munkával is, de egybegyűjthető volt. Elveszett azonban a köztörténelem nagy kárára is Petrichevich Horváth Kozma (1523—1590) fejedelmi tanácsos, fogarasi főkapitány, zarándi főispán értékes levéltára, mely pedig éppen a Báthoryakkal való félszázados meleg nexusai miatt igen gazdag anyagot tartalmazhatott a XVI. század második feléből. Elpusztult a gr. Tholdyak levéltára, mely még a XIX. század közepén teljes egészében megvolt s elveszett gondatlanság és nemtörődömség okán Br. Petrichevich Horváth János (1801—1865), a későbbi gr. Horváth-Tholdy lovasgenerális értékes leveleinek jórésze. A XVIII. század végén meghalt Br. Petrichevich Horváth Kozma altábornagy (1735—1794), a Mária Therezia rend vitézének, haditörténelmileg oly gazdag levéltára szörén-szálán eltűnt Nagyszebenben, hol mint erdélyi hadparancsnok hirtelen halt meg agglégényként, családtalanul. De előkerült kutatásaim révén a Brebiri Melich, gr. Orsich, Kukuljevich-Bassani, Hreljac-Petrichevich levéltárakból sok száz oklevél és különböző, ú. n. „gyűjtők” által összeszedett levéltár-töredék, melyből kettőt, több száz darabból állót — hála Istennek — közgyűjtemények vásároltak meg. Ugyilátszik nemcsak a könyveknek, de az okleveleknek is meg van a maguk végzetük!

A közlés módjára nézve kevés a megjegyezni valóm. Családtörténeti céloom határozta meg azt, de köz- és művelődéstörténeti adatokat is óhajtottam közölni. A XVIII. századig lehetőleg sok szereplő, nem családtag, nevét is közöltem, hogy megkönnyítsem azok helyzetét, kik az amúgy is gyéren publikált erdélyi és horvátországi XV—XVII. századbéli anyagban őseiket keresik. A neveket úgy adom, ahogy az okiratokban előfordulnak, sok helyen hibásan is. Az Erdély történetében oly nagy szerepet játszott Suky-család regesztáit 1541-ig külön közlöm, így van ez családi levéltárunkban is megőrizve s kár lett volna a folyamatosságban rejlő előnyöket feláldozni pusztán szisztematikus szempontoknak.

Külön fejezetben gyűjtöttem össze három évszázadból származó ú. n. családi feljegyzéseinket, melyek koruk eseményeire nézve igazak, a régmúlt időkre nézve azonban pár tévedést is tartalmaznak.

A nagyobb emlékiratok közül a *Petrichevich Horváth Kozmáé*t 1862-ben kiadta volt Thaly Kálmán a Történelmi Kalászkban s az emlékirat második fele, mely a II. Rákóczi György 1657-iki lengyelországi hadjáratát tartalmazza, újabban Erdély öröksége cz. 10 kötetes mű Apa és fiú című kötetében is megjelent. Az általam közölt családtörténeti részlet az emlékirat bevezető része. *Br. Petrichevich Horváth János, Lázár, Károly* emlékiratait 1941-ben adtam ki e művem III. kötetében. *Petrichevich Horváth Ferenc* (1731—1804) hatalmas, három kötetnyi emlékiratainak kiadása most van munkában. Ezzel aztán teljessé válik Erdély történetében páratlan gazdagságu és három évszázadon át folyamatos családi memoire-jaink publikálása, mellyel a geneológián túlmenő köztörténeti célt is óhajtottam szolgálni.

Hinni szeretném, hogy mindenki, akinek kezébe kerül ez a könyv, át fogja érezni azt a meggyőződésből fakadó benső igazságot, hogy nem hiuság, hanem jól felfogott nemzeti érdek késztetett ennek megírására.

Ma ugyan más okokból, de soha nem tapasztalt világáramlat indult meg az őskutatás és családtörténet irányában, mely mindenkit a legszerényebbtől a legfényesebb családig ráutal elődeinek kutatására, származásának vizsgálására és ezzel családtörténetének okirati megalapozására. Ezzel ugyan sok legenda és hazugság szűnt meg s fog még megszűnni, de másrészről azok is megértették a családtörténelemmel való foglalkozás szükségességét (talán legjobban!), kiknek mindig volt egy gúnyos mosolyuk azok számára, kik őseikkel foglalkoztak.

Ma sem kell szégyenkeznie senkinek azért, ha elődei történelmi szerepet vittek s ha a családok történetének sommája valóban a nemzet története, — mindenki büszke kötelességérettel vegye ki részét az okleveleken alapuló, nem „családi hagyomány”-okon, s nem történelmi meséken nyugvó, de valódi, hiteles család-, s általa nemzeti történetírásból. Ha minden vármegyéből csak 3—4 régi család kiadja — bár kivonatossan is — a reájuk vonatkozó fontosabb okmányokat, olyan anyag fog majd rendelkezésre állani a hivatásos történetírók számára, mely a most alig gyarapodó forráskutatás és publikálás ütemét tekintve, még ötven év alatt sem fog a közérdekű kiadványok révén összegyűlhetni.

Mikor e mű első kötetét útnak indítottam, némi rezignációval állapítottam meg, hogy a Mogorovichok földje és Raduch, ősi szállás-birtokunk s az az Erdély, hol 400 évvel ezelőtt telepedett meg családom, s mely nekem is bölcsőm földje volt, idegen uralom alatt van.

Ma, az Isteni Gondviselés kegyelméből visszafordult a történelem kereke, s Kresimir horvát királynak neve, aki 1069-ben

VIII

az első oklevelet adta ki a Petrichevich-Horváth-család történetéhez, ma az új, megújított Horvátország megkoronázandó királyának neve lesz, s ha nem is került még vissza Széplak Erdélyben, de a határ ma már vészajtóslóan közel vonul mellette s „a halottak gyorsan lovagolnak”.

Talán még erdélyi letelepedésünk 400 éves fordulójára (1548—1948) megláthatom a szabad Erdélyben a széplaki templomban Petrichevich Horváth Miklósnak 1563-ból „maga temetése felett való faragott követ” s többi őseim nyugvóhelyét, kik e szelid lankás termékeny tájon fekszenek örök pihenőn.

Huszonkét nemzedék sűrített történetét tartalmazza ez a könyv; ma holnap 900 esztendő lesz első okirati emlékünknél. Ez a tenger idő azt tanítja, hogy az Isteni Gondviselés történelmi hivatást adott a Mogorovich nemzetségből megmaradt annak a két-három családnak, amelyek megérték ma az ugyanolyan régi horvát nemzeti államnak újjászületését. Talán amint első Erdélybe telepedett ősöm, Raduchi Petrichevich Horváth Miklós ott állott az új, önálló Erdély születésénél ezelőtt négy évszázaddal, úgy megérem én is még az új Erdély feltámadását.

Gyömrő, 1942. május 28.

Raduchi és Széplaki Br. Petrichevich Horváth Emil

I. FEJEZET.

1069—1526.

1. 1069. okt. 1. Kresimir horvát király a Szt. Tamás kolostornak Rasochatiza falu mellett földet adományoz, melynek egyik határa a „terra Mogorouici“. Tanuk voltak: Laurentius érsek, Rainerius horvát püspök, Goizo bán és többen. (*Polichorion, zárai korm. ltár. Kukuljevic: Cod. Dipl. I. 132.*)

2. 1100 körül. Suetopelagus király uralkodásától (878—879) Suenimir (Zwoinimir) király uralkodásáig (1076—1089) ezek voltak Horvátországban bánok: Stephanus, Cucar, Saruga, Cudomirigi, Quirica, Peter Mogorovig, Cacic..., Marian Cacic, Can..., Slavaz, Mucar. Ebben az időben Horvátországban hét bán volt, kik a királyt választották, ha gyermektelenül halt volna el. Hat nemzetségből voltak a bánok, kiket a XII. nemzetség választott és a másik hat nemzetségből voltak a comes-ek a Horvátország-i megyékben. A főbb nemzetségek, melyeket a bán-ság megillet ezek: Kacigi, Cucari, Svacigi, Cudomerigi, Mogorovigi, Subigi és sorsot vetettek, melyiknek jusson. (*Spalatói kápt. ltárban a Szt. Péter Zárda regist. 27. sz. a XI. századból.*)

3. 1102. Kálmán magyar király és a tizenkét nemes horvát nemzetség kiküldöttei a Dráva mellett megkötik az egyezséget, mely részükre nemesi kiváltságaikat biztosítja, s megállapítja hadbaszállási kötelezettségüket. A kiküldöttek közt említve Peter comes a *Murithok* (Mogorovichok) nemzetségből. Többi jelenlévők Gurza comes a Kacit, Ugrinus comes a Kukar, Marmogna c. a Subic, Pribislavus c. a Cudomir, György c. a Svacic, Pál c. a Gussic, Marton c. a Karinjai és Lapcan, Pribislavus c. a Polith, Obrad c. a Lacnic, János c. a Jánomet, Mirogus c. a Tugomir nemzetségből. (*Tamás spalatói főesp. Memorialéja. Smiciklas. Cod. Dipl. Croat. 8. p.*)

4. 1164. Zára. A szt. Tamás kolostor apátnője, Bona kiegészítik János zárai közjegyző előtt bizonyos Mocrani-ban lévő földek felett a Slamozanusokkal, a föld határai közt említve a „terra Mogorovizi“. Ekkor a bán Ampudius, Péter a salonai érsek, tanuk: Prestancius Sauidde plebanus Sancti Stephani, Petraza diaconus, Crisogonus iudex, Pruona, Comerzari, Maurellus Jacobi Fere, Petrus nepos Bratulini, ex Sclauis interfuerunt Tolén iudex Tini, Zirnoua, Pribiz Zudone, Dragos Sitnich, Dessina, Bogdan, frater eius Radomoric, Desco, Dobroniz, Viecha postsub,

Dragos, Bogdan, Dragomir, Desimir, Striessa et frater eius Dragos et Milen, frater eius Desan, atque Chalzo filius Berizi. (Zárai korm. ltár. Smiciklas: Akt. Dipl. II. 100. p.)

5. 1188. **Deczember 8. Zára.** Liubei Pál, Péter fia eladja Rogova melletti földjét a Szt. Kozma és Damján zárai kolostornak Damján zárai comes és köv. tanuk előtt (coram): Martiao Sluradi et filio eius Jacobo, Micha de Viti, Soppe, Gaudio, Mutagange, Desa Stricalla, Drasinnia de Cece, Micha Cigali, Pettula Curtisia, Martinos Platoni, Tollisio Bruconia, Gregorio Mogorovich, Bratci Lapzanin, Johanne Gusich, Mironego de Couacizi. Dominico de Scardona et Gridesia Jacobo et Cusina. (Zárai Korm. ltár. Polichorion, Smiciklas Akt. Dipl. II. 232. p.)

6. 1197. **március 1. Zára.** Damian zárai comes és a bírák előtt a szt. Kozma és Damián kolostor elleni Jasseniza-i és Dragan-i birtok-perben tanuként hallgatják ki Mogoroviki Mergiat, ki öregsége miatt már alig lát, de ki a helyszínén megmutatja a földek határait. Peresfelek: Petriz Michael, Martinus Sluradi és Ziprianus Damiani feleségeik nevében. A bírák nevei: Petrus Damianus, Micha Petrizi, Damiano de Rubbasacco. (Smiciklas: Akt. Dipl. II. 282. p.)

7. 1205. **aug. 1.** Comes Prodan(cius) de Lica említve, Comes Dessinuoy de Lica Ljuba mellett határt állapít meg. (Smiciklas. Cod. Dipl. III. 50. p.)

8. 1207. **március 21. Zára.** A Bubiano-i egyházat átadják a szt. Kozma és Demján Kolostornak, minden tartozékaival az alapítók hozzájárulásával. Alapítók: Slovinus et Grubescus Borricus fiú, Radoslav és Dragoslav István fiai, Iracus Bimbolius, Tolliscus fiai, György Rados fia, Niculla es Prodaniz Gussich Domokos fiai. Jelen voltak: Bartholomeus scardonai püspök, Mircus, Dessidrugus, Stoyannus, Negus Dragovan lelkészek, Magorouki Duymo, Chleunniannus Tataras, Choddimirus Cacic, Suttrus és Slaomir Lisnicikig, Pavosus és Trebesus Virevikig, Stroycus Dlamoslaninus, Ustus Zudomirikius. (Zárai Korm. ltár. Smiciklas. Cod. Dipl. III. 66. p.)

9. 1217. Comes Georgius Dessiwoy de Lica (Dessivoy fia) mint horvátországi főnemes említve. (Smic. Cod. Dipl. III. 166. p.)

10. 1240. **május 15. IV. Béla** Mogorovich Jánosnak, királyi tanácsának és udvari vitézének adományozza Veterinichi és Regiane falvakat Zára megyében, valamint Ljuba várat minden hozzátartozó földekkel szolgálataiért és hűségéért. (Nápolyi László királynak Petrichevich Jakab részére 1401. július 12. Zárában kelt adományleveléből. Eredetije Kukuljevic gyűjteményében. Starine XXIII. 256. p.)

11. 1243. **február.** István tengeremléki bán a zengiek és a Babonic nemzetség közt békét közvetít, melynek tanúi a horvát nemesek közül: Jacob de Lica, Karolus de Korbavia, Nemanja de

Busah, Lampert de Gereza, a Gozdon túli nemesek közül: Mark filius Brocun, Jaroslaus, Andreas filius Petri de Pezhet, Wlchez et Strizelav de Olochoh, Nedelko et Strahoan. (*Eredetije a Fran-gepán levéltárban. Smiciklas. Cod. Dipl. IV. 181. p.*)

12. 1251. november 23. IV. Béla megerősíti Possedarja birtok határai tárgyában István tengermelléki bán Klisben 1249. május 1-én kelt határjáró levelét, megemlítve Strichaz domb, melyet Slavogastus comes bír a *Mogorovichy* nemesekkel. (*A Possedarski grófok ltára P. 602/a p. 9—12. Smiciklas Cod. Dipl. IV. 970. p.*)

13. 1253. június 26. Belgrád. IV. Béla megparancsolja a nonai káptalannak, hogy Podgorje birtok határait járassa meg, mivel comes *Petrus filius Tholimiri de Lika* azt panaszolja, hogy *Disislaws de genere Mogorovich* őt Podhumac, Brussane és Theplussane falvak birtokában megháborította, holott ő ezeket a királytól más Pochitelj várához tartozó földekért cserébe kapta. Királyi emberek: Starowsani Prutichevich István, Buntich Mladocuit de gen. Stupich, Kerselc-i Pribchwal, és Vyd de gen. Thugomerich. (*Smiciklas. C. D. IV. 522. p. Az okirat gyanús!*)

14. 1256. október 18. Kőrös. István Szlavoniai bán Volkuta nemzetsége és Miroszlavus közt öröklött földeiket megosztja, köztük Lussánt is, mely oklevelet Corvin János 1495. július 25. *Petrechevich* Péter és Gál-nak átír. (*Orsz. Ltár, D. L. 32887.*)

15. 1263. január 29. IV. Béla király *Péter Lyka-i comes*-sel elcseréli ennek Pochotil (Pochitelj) várát más királyi földekkel s ezeknek határát megállapítja. A földek nevei: Kazeğ, azaz Zcycheu, Grebenar, Bratan. Az okevelet Farkas zágrábi püspök, alkancellár állítja ki. (*Smiciklas. C. D. V. 245. p.*)

16. 1268. szeptember. Zeng. Chernoch zsupán fia Chernoszlavus, rokonaival Miterinus comessel, Lampre fia Györggyel és Miterinus fivérével Gergellyel nemzetségük nevében is megbékélnek Arbe község lakóival, s ígérnek 200 ezüst márka bírság terhe alatt, hogy nem folytatják a vérontást. A tanuk közt szerepel *Joannes de Raduc*. (*Eredetije a zágrábi horvát orsz. ltárban. Smiciklas. C. D. V. 474. p.*)

17. 1295. május 8. Veglia. Arsura Maurus és neje Benvenuta házukat a vegliai Szt. Ferencseknek adják *Lika-i Crista* és Rubsa-i Pál tanuk előtt. (*Smiciklas C. D. VII. 202. p.*)

18. 1339. január 24. Nin. Biusich Jursa és Michaelis Dragota tanuk vallják, hogy tizenhét év előtt, 1322-ben bizonyos helyek, melyek felett a Záraiak és a Pagoiak veszekednek *Disislavich Péter* comes kezében voltak, ki azokat elfoglalta, mikor Mladen bán fogságba került. (*Listine 5. 276. old.*)

19. 1343. február 11. Velence. A velencei signoria megengedi a Nonaiaknak, hogy Gergely comes nevében eljáró *Disislavich Péter comessel* tárgyaljanak, de csak a váron kívül, mert nem

látják jónak, ha akár ezekkel, akár más horvát bárókkal vagy comesekkel az erődben tárgyalásokat folytatnának. (*Listinie II. 317. p.*)

20. 1345. szeptember 19. **Velence.** A velencei signoria mély sajnálkozását fejezi ki *Licha-i Peter comesnek*, *Brebiri Márk comesnek*, *Kurjak-i Gergely* és *Budislavus comesnek* azon károkért, melyeket nekik a velencések német zsoldos seregei okoztak s remélik és tesznek róla, hogy ettől a jövőben tartózkodjanak. (*Sec. cons. rog. libr. A 10. Velencei levéltár.*)

21. 1348. február 10. **Aurania.** *Draginic-i Stipco* és *Busko* eladnak bizonyos földet *Draginicban* *Ferenc* fia *Fülöpnek* husz kis velencei dénárért. Tanuk: *Mogorovich Disoio*, *Petrica-i István*, *Jadra-i Dessa*. (*Zárai Korm. ltár. Szt. Domonkos zárda iratai.*)

22. 1349. április 23. **Nin.** A *Mogorovich* nemzetségbeli *Kurjak* comes *Disislavus comes* fia, valamint néhai *Disislavich Péter* comes fiai: *Novak*, *Gergely* és *János* comes és *Péter* a néhai *Lika-i János comes* fia, valamennyien a *Mogorovich* nemzetségből megveszik 3000 kis velencei dénárért a nini káptalan előtt *Lyka-i Mogorouig* nemzetségbeli *Hreljac* fia *Lukácstól*, továbbá *Borislau fiaitól* *Nováktól*, *Martinsiustól* és *Pétértől* és néhai *Lyka-i Tollimirus* fia *Gergelytől* u. m. *Schmolofzi*, *Bilsane*, *Sichieno*, *Grebenari*, *Brochinane* falvakat, melyek mind *Lykában* fekszenek s melyek ezeknek ősi birtokuk (*possessiones patrimoniales*). (*Esterházy hercegi levéltár. Rep. 42. fasc. 7. Nr. 12.*)

23. 1350. március 2. **Zeng.** *Duimo* vegliai comes özvegye, *Erzsébet* egy házat ajándékoz a zengi minoritáknak, *Raduch-i Fülöp* zengi judex előtt, melyet anyja *Helena* a néhai horvát bán özvegye épített. Tanuk: *István* vitéz *Zeng-i Máté* fia, *Marinus*, *Jadrai* ser *Cerni de Faffogna* fia, *Ferenc* néhai velencei *Paulo Miklós* fia. (*Trzatoj ltár. Nr. 6. Smiciklas. C. D. XI. 584.*)

24. 1351. március 29. **I. Lajos** király, *Péter* fia *Mogorovich Nováknak*, udvari vitézének és fivéreinek *Gergelynek* és *Jánosnak* adományozza *Ostrovicza* vár körül *Novaki*, *Porugh*, *Bebci* falvakat (utóbbi *Pochitelj* alatt), továbbá *Tepeli*, *Doljani*, *Hutvana* felét, *Bychorig* falu egyharmadát, *Besane* falucskával, melyek királyi földek voltak, fényes érdemei és hűséges szolgálatai némi jutalaúul, amit nevezett *Novák* különösen *Endre* herceg *Szicíliai* és *Jeruzsálemi* király meggyilkolásáért viselt megboszuló olaszországi hadjáratban a királyt kísérve kiérdemelt. Kiemeli a király, hogy az orgyilkosok mint ártatlan bárányt ölték le fivérét, kinek legkegyetlenebb halála a király szívét a legkeserűbb fájdalommal töltötte el s mikor ezt megbosszulandó tengerentúlra vonult hadával. *Mogorovigi Novák* saját költségén ment vele és nagy fáradságot hordozva csatlakozott a királyhoz. Ezért a királytól már régen ennél nagyobb

érdemelt volna, de hogy némiképpen mégis megjutalmazza szolgálatait, azért adományozza neki és fivéreinek a saját királyi földeiből a felsoroltakat. (*Vjesnik Kr. Zlj. Arhiva Zagreb. 1905. VII. 149.*)

25. 1352. december 28. I. Lajos király a Líka megyei Kovačica, Ztrepša és Zamatice királyi birtokokat, Disislo fia Péter fiainak Nováknak udvari vitézének és fivéreinek Gergelynek és Jánosnak adományozza azon érdemek jutalmául, melyeket Péter és fia Novák a velencések ellen Zára ostrománál tanúsítottak, hol Novák életveszélyesen megsebesült, atyja Péter pedig elesett. De nemkevésbé azon érdemeiért is, melyeket Novák Endre herceg halálát megbosszulandó háborúban a király oldala mellett saját költségén nagy fáradsággal és saját vére ontásával szerzett; később pedig, mikor az oroszországi hadjáratban Belc várát ostromolta a király, Novák átuszta a vár sáncárkát s mint kemény katona vitte végbe vitézi tetteit s halálos sebekkel fogadta az odaérkező királyt. Ezekkel és más tetteivel a király tetszését magára vonván, nem akarna hálátlanságot tanúsítani iránta, s őt Pochitelj királyi vár tartozékait képező földekkel jutalmazza úgy azonban, hogy azokat a három fivér osztatlanul bírja, de más rokonok ki legyenek abból zárva. (*Hg. Esterházy ltár. 42. fasc. 41.*)

26. 1358. január 18. Zeng. Benvenutus zengi volt judex eladja Cosma judex fiának, Jakab judexnek két egész és egy harmad szőlőjét Vegle szigetén 240 aranyért, az üzlet tanui: Raduch-i Jakab volt judex, Gallus Miklós vicarius, Auchona-i Baccacupis Baiccus, Zara-i Gergely fia, Gergely. (*Horvát Akadémiai ltár. Zágráb, Smiciklas C. D. XII.*)

27. 1359. augusztus 23. I. Lajos király átírja és megerősíti a nini káptalan előtt 1349. április 23-án némely likai birtokok felett kötött szerződését a Mogorovichoknak (lásd 22. alatt). (*Hg. Esterházy ltár fasc. 42. Nr. 42.*)

28. 1358. szept. 23. Spalato. Disislavus Curiacot megválasztják 33 szóval Spalato comesének. (*Libri della Reformationi. Bulletino di arch. X. p. 120.*)

29. 1359. június 16. Knin. Széchi Miklós horvát bán elítéli Radinic fia Pribislavus likai satnikot és három pristaldust, mivel a Novák mester udvari vitéz Gerbenari és Brebiri Máté (János fia) Tolsygh-i birtokai közti határ megvizsgálásánál hamisan jártak el. (*Horv. Akad. ltár. Zágráb. Dipl. 1359.*)

30. 1365. november 10. Zeng. Raduch-i Jakab judex fia Fülöp említve. (*Tersato. Kolost. ltár. Nr. 10. E.*)

31. 1371. január 11. Diósgyőr. I. Lajos király meghagyja Szepesi Jakab comesnek és országbírónak, hogy figyelembe véve Novák Salgó-i várnagy hűséges szolgálatait, melyeknek megjutalmazására neki Zwonigrad vár alatt Odra megyében Osylan,

Haszaneu és Cruzzwigha falvakat adományozta, miután pedig a neki adományozott birtokokra nézve Pál tinnini püspök Novák ellen igényével fel akar lépni, az országbíró parancsoljon hallgatást a püspöknek s közölje vele, hogy ha az adományozás miatt volna valamely sérelme, azt nem Novákkal, hanem a királlyal szemben érvényesítse. (*Hg. Esterházy ltár. R. 42.*)

32. 1372. november 1. Zara. Raduch-i Jakab judex előtt Mathafaris-i Ferenc és Miklós egyfelől, másfelől pedig Péter, a szt. Kozma és Damján zárda apátja, megegyeznek egy negyvennégy arany összegű kölcsön ügyben. Tanuk: János presbyter, és ser Prode-i Cose János. (*Zárai korm. ltár.*)

33. 1372. november 25. Brebir-i Budislaus néhai Jurislaus fia és Sloradia-i ser Vulcina fia Máté megegyeznek abban, hogy zárai házaik közt levő fal közös tulajdont képez, s megkéri Raduch-i Jakab judexet, hogy azt az egyezséget örök emlékezetre adja ki és írja alá. Tanuk Ser Mihály néhai Ser Begna-i Grixogonus fia zárai polgárok, aláírás „Ego Jacobus de Raduchis judex examinatore examinavi et me subscripsi”. (*Zárai korm. ltár.*)

34. 1373. május 14. Avignon. XI. Gergely pápa tudatja *Mogorovich Novák* licha-i comessel, *Mogorovich Péter* lichai comes-sel és *Mogorovich Magor* lichai comes-sel, hogy mint ezt I. Lajos királynak is hasonló tartalmú levelében megírta — az apostoli székek óhajtja Mihály scardonai püspök útján sequestraltatni a nini püspökség jövedelmét, s ezért az ügyben eljáró Mihály püspököt, teljes megbízottját, a pápa beajánlja és kéri, hogy az apostoli szék tisztességére támogassák. Az érdekes pápai oklevél így szól: *Dilecto filio nobili viro Novaco, comiti de Licha salutem etc.* Cum venerabilis frater noster Demetrius episcopus Nonensis, camere nostre apostolici in diuersis pecuniarum sumis et rebus aliis legitime teneatur, de quibus eidem camere satisfacere non curauit neque curat, et propterea (Nos providere) volentes dicte camere, fructus episcopatus Nonensis, reseruata congrua sustentatione pro dicto episcopo Nonensi, venerabili, fratri nostro Michaeli, episcopo Scardonensi, (mandauimus) ad finem, quod indemnitati dicte camere nostre consulat ac fauor eidem Michaeli episcopo in recolligendis huiusmodi fructibus et prouentibus dicti episcopatus Nonensis sit plurimum optimus. Serenitatem tuam rogamus et hortamur attentius, quatenus pro nostra et apostolice sedis reverentia prefatum Michaeli episcopum in premissis, prout plene confidimus, recommendatum habere sinceritas tua uelit. Datum Avinione, II. idus maii, anno tercio. Eodem modo:

Dilecto filio Petro, comiti de Licha...

Nobili uiro Magor, comiti de Licha...

(*Smiciklas. Cod. Dip. Croatiae, Dalm. Slav. XIV. 522. old.*)

35. 1375. szept. 22. Zeng. Említés: *Raduch-i Jakab* volt judex örökseinek háza Zengen a tengerparton a Remete Szt. Pál rend (később Aucona-i Massolus fia Miklósé), Cusina-i Jakab volt judex és Mózes vitéz házai mellett. (Orsz. Lvtár. D. L. 34376.)

36. 1377. január 13. Visegrád. Szepesi Jakab országbíró előtt Pál tinnini püspök ügyvédje, Sebestyén főesperes kérdőre vonja *Mogorovich Novak mestert*, Péter fiát, Salgó várnagyát, hogy mely jogon bírja Oslave, Hrusuich és Hysane birtokokat Odra megyében, mikor azok a püspök tinnini egyházát illetik. *Novak* felmutatja Lajos király Diósgyőrött 1371 január 11-én kelt oklevelét (lásd 31. alatt) s ennek alapján az országbíró leszállítja illetékességét és a püspöknek hallgatást parancsol e birtok kérésére tekintetében. (Vjesnik. Z. Ark. VII. 156. p.)

37. 1377. február 9. Visegrád. Vilmos pécsi püspök Lajos király titkos cancellárja előtt *magister Novak filius Petri filii Dyzysslay de Oztrouicha de genere Mogorouigh miles domini nostri regis fidelis* és fivérei Dyvizlaw fiai Gergely és János egyességre lépnek, mely szerint *Mogorovich Novak* azon birtokokból, melyeket Lika megyében a király neki hű szolgálataiért adományozott, u. m.: *Resane, Zamachyti, Nouake, Strebtitye, Porhouitye, Kouachiche* falvakból, *Dolyan, Hotvan, Tupala, Repche* falvak feléből, *Bychonichi* falu egyharmadából fivéreinek adja *Resane-t* és *Zamachyti-t*, *Tupala* és *Repche* felét azzal a kikötéssel, hogy ezt az egyességet a felek 200 budai márka kötés terhe alatt tartoznak megtartani. A püspök az egyességet privilegiális levélben a király pecsétje alatt adja ki. (Vjesnik. Z. Ark. VII. 157. p.)

38. 1381. augusztus 16. Turin. Velence kötelezi magát arra, hogy Nagy Lajos királynak kezéhez visszabocsátja Kattaro várost és várát, ezenfelül fizet évente 7000 aranyat szt. István napján a királynak. Georgi-i Pál udvari vitéznek, mint a király képviselőjének adatik át a vár. Az ügylet tanui: *Raduch-i Jakab*, Vasmudi Rudolf pécsi kincstartó, Bartalomeo Antonio velencei marsal. (Tört. Tár. XI: 72—81, a 38—40-re vonatkozólag.)

39. 1381. október 4. Velence. A velencei köztársaság ratifikálja a Nagy Lajos királlyal kötött u. n. turini békét, melynél Zára városát *Raduch-i Jakab*, mindkét jogtudományok doktora képviselte, mint követ (leg. doctor), ő szerepel mint a szerződés egyik tanuja is.

40. 1381. október 11. Velence. A magyar király követeinek elfogadásánál egyik tanu *sapiens vir dominus Jacobus de Raduchis de Jadra legum doctor*.

41. 1401. július 12. Zára. Nápolyi László király *Petrichevich Jakabnak*, mindkét jog tudorának, udvari vitézének és tanácsosának hű szolgálataiért adományozza Vissohane határában azt a

tíz nyíl földet, melyet a pártütő Radoslav fiai, kik Zsigmond király hívei lettek, bírtak és megerősíti azt a birtokadományi, melyet az ő apai szépatyjának (bisavi paterni) *Mogorovich Jánosnak* IV. Béla magyar király 1240. május 15-én a Zára megyei *Veterinichi* és *Regiane* községekre, *Hluba* (Ljuba) várára és a hozzátartozó összes földekre adott, melyre vonatkozó adománylevelet László királynak be is mutatták. (*Hitelesített XVII. századbeli másolat Gl. Orsich cs. levéltárában Zágráb. F. 13. Nr. 4.*)

42. 1403. január 26. **Nápoly.** *Nápolyi László* király *Miklós* zengi, vegliai és modrusi comes kérésére megerősíti *Ossalj* várának vételét Zsigmond brandenburgi örgróftól, s ennek elcserélését nemes *Novakovich Péter* udvari vitéznek *Ostroviza* és *Cetin* váraival. Nem akadályozza ezen megerősítésnek az, hogy «az említett örgróf a Magyar Királyság törvénytelen bitorlója», mivel a király *Miklós* comes érdemeire van tekintettel. (*Nápolyi ltár. Regst. vol. 369. 1407. fol. 114.*)

43. 1403. június 26. **Nápoly.** *Nápolyi László* király megemlékezve azon érdemeiről és hűségéről, mellyel Zára nemes férfiai a királyt a magyar királyság megszerzésében segítették. *Novigrad* várát Zára megyében minden tartozékaival, melyet *Budislaw Korbávia-i* comes Zsigmond brandenburgi örgróf (az ország bitorlója) adományából bírt, Zára városának adományozza. Beiktatókul a király a város két kiküldött követét *Raduch-i Jakab* jogtudort, szeretett udvari vitézét és *Detricoi-i Simon* udvari vitézét rendeli ki. (*Nápolyi ltár. Regst. vol. 369. fol. 117.*)

44. 1403. február 16. *Nápolyi László* király *Raduch-i Jakab* jogtudor, királyi tanácsos, és *Zarai Detrice-i Simon*, mindketten a király udvari vitézei és szeretett hívei kérésére, elengedi a záraiaknak a só-taxa felét, megemlékezve azon hűségéről, mellyel e város lakói Magyar és Dalmátország megszerzésében a királyt segítették. (*Nápolyi ltár. Reg. v. 369. fol. 118.*)

45. 1405. augusztus 5. **Vinodol Dreverník.** Néhai *Ostroviza-i Novák de genere Mogorovich* fiai *Péter* és *Pál* megegyeznek *Miklós* modrusi comessel, hogy elcserélik vele ennek *Cetinje-i* vára ellenében a saját *Ostrovizai* várukat *Lika* megyében úgy azonban, hogy a csere csak két év múlva, 1407. évben *Szent Mihály* napján lépjen érvénybe s addig a comes használja *Cetinje* várát minden tartozékaival. Akkor adják át ők is *Ostrovizát* minden hozzátartozó földekkel, jogokkal, falvakkal, jobbágyságokkal, oláh és morlak telepeseivel, vizeivel, etc., bárhol legyenek is azok s akár illessék őket saját jogukon, akár nagybátyjok, Gergely jogán. Mindkét fél kötelezi magát arra, hogy az elcserélt várakért felelősséget vállal s az új tulajdonost megvédi. (*Vjesnik. VII. 164.*)

46. 1408. De Paolo Pál zárai patricius emlékirata.

1381 aug. 15. Raduch-i Jakab és követtársa jelentik, hogy a turini békét megkötötték.

1389. dec. 1. Raduch-i Jakabot a zárai köztársaság elnökévé (rektor) választják.

1393. november 15. Raduch-i Jakab Ser Nassis-i Crescióval és Ser Begna-i Cose-vel a záraiak meghatalmazottja a János zengi gróf és a záraiak közti béketárgyalásoknál.

1394. január 27. Raduch-i Jakab Butcho horvát bánnal és Korbaviai Károly comessel szövetséget köt a záraiak nevében s ez alkalommal esküvel erősítik meg a ligát a város védő szentjének ereklyéi felett a következő urak: Raduch-i Jakab, Nassis-i Cressola, Cuzilla-i Simon, Ginano Marino, Begna Cosa és De Paolo Pál.

1394. június 2. Raduch-i Jakab Ser Nassis-i Damjánnal és Ginano Morinóval együtt a velencei köztársasághoz követnek küldetik.

1396. június 26. Raduch-i Jakab egyike azon hat zárai teljhatalmú provisornak, kiket Pago szigetére küldenek «cum plenissima auctoritate et bailia», hogy ott rendet teremtsenek.

1396. július 29—augusztus 15. Raduch-i Jakab egyik megbízott a spalatói és klissai határrendezésnél. Vele együtt kiküldetik De Paolo Pál zárai patricius is. Jelen vannak: Pál vicebán és traguri püspök, Thomasius Tamás és Sebeniko-i Saracen Radován.

1397. február 21. Zsigmond magyar király parancsára Zárában Adam tinnini várnagy és Petricia, Gara-i Miklós horvát bán familiárisa lefoglalják a király javára a zárai érsek, Matefaris-i Guidó, Raduch-i Jakab és Ser Matafaris-i Lajos minden vagyonát. Ekkor rektorok voltak Grisogonis-i Andrea, Gallo-i Mazolo és Zadulinis-i György, kik a titkos tanács döntése alapján megadják a király kiküldötteinek a jogot a vagyonok lefoglalására.

1402. augusztus 27. Aldemarisco Alajost, Nápolyi László király helytartóját nagy ünnepségek között iktatják be. A zárai nagy tanács 78 szavazatából hetvennel határozta el, hogy a városba befogadja az öt nagy hadihajóval érkező királyi helytartót és kitér a király és a magyar királyság zászlóit s ennek végrehajtására kiküldettek: Raduch-i Jakab, Ser Grisogonis-i András, Ser Zadulini György, Ser Detrico Simon, Ser Petrizio Tamás és De Paolo Pál. A zárai érsek vezetésével vonult ki a nemesség és a polgárság és ünnepélyesen tűzték ki a Szent Grisogonus székesegyházra a Nápolyi László király és a magyar királyság zászlóit a város zászlójával egyetemben, ünnepélyes szentmisével, éjjel nagy kivilágítással és ünnepi játékokkal, zenével ünnepelték a város meghódolását.

1402. október 18. Aldemarisco, Nápolyi László király kapitánya három hadihajóval és ötven lovassal meg szállja Lyuba várát. A várat a király már 1401. július 12. *Raduch-i Petrichovich Jakab*nak adományozta. (Lásd 41. sz. alatt.) (*De Paolo Pál naplója. Közli a horvát arch. egylet közlönye VI. kötet 4—56. p.*)

1406. augusztus 27. Trau város comese *Raduch-i Jakab*. (*Monum. Hist. Slav. Merid. X. 88. kötet 146 s. köv.*)

47. 1408. április 12. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt Miklós vegliai, zengi és modrusi comes és *Mogorovyth nemzetségbeli Likai Novák udvari vitéz fia Pál* elcseréli birtokaik egy részét és pedig Miklós comes átadja *Mogorovyth Pálnak Kamenik* és a két *Lyutyche* falukat a *Wrh* hegység alatt és egy nyíl földet *Zynach* faluban Gacska megyében minden tartozékaikkal. *Pál* pedig ennek ellenében átadja Miklós comesnek *Lica* megyében *Odra* kerületben levő következő birtokait: *Ostroviza* vár felét s ezen vár alatti *Nowak-város* felét, *Strelych* falu felét, *Doglyan* falvat és a *Grebenak*, *Chotowany*, *Secchiana*, *Bychorigh*, *Brus-san*, *Colnizaz* falvakban részbirtokait, egy pusztát telkét *Sthyulawozelo*, *Borvith* és *Mindenszentek* falvában, *Szent Péter városban* levő malmát és vásárjogát, továbbá *Ozylane*, *Crusthici* és *Chysane*-beli részfőszárait, ezenfelül *Podgorjeban* levő részfőszárait. Leírják az átadott birtokok határait és 1500 márka kötés terhe alatt igéri Miklós comes a szerződés megtartását. (*M. O. D. L. 38510.*)

48. 1409. szeptember 5. Velence. A velenceiek a záraiaknak velencei polgárjogot adnak, ha tizenkét előkelő nemes, köztük *Raduch-i Jakab* jogtudor is — hűségesküt tesznek. (*Zárai ltár. Ducale term. Libro I. e. 1.*)

49. 1410. április 15. Velence. A velencei Signoria megengedi *Raduch-i Jakab* jogtudor zárai nemesnek, hogy Firenze, vagy más olyan városban, melyek a velenceiekkel jó viszonyban vannak, magasabb állásba menjen. A titkos tanács kiemeli, hogy eddig is szokásban volt, hogy a zárai nemesek közül ezen országokba kimentek, hogy azokat megismerjék, ezért tanúsítják nevezett hűségét s kifejezik örömeiket afelett, ha útja sikeres lesz, s ha elfogadja valamely más országban hivatalra vagy méltóságra való megválasztását. Egyben kéri, hogy maradjanak összeköttetésben és egymást tudósítsák arról, ami tisztességükre és javukra fog szolgálni. (*Velencei ltár. Secr. cons. rog. IV.*)

50. 1410. május 3. Velence. A velencei Signoria elrendeli, hogy a velencei hajóhad kapitánya szorítsa rá a Lesne-i polgárokat, azon eszközökkel és módon, ahogy azt alkalmasnak látja, hogy fizessék vissza *Raduch-i Jakab* és *Detrico-i Simon* zárai nemes uraknak és vitézeknek azt a 170 aranyat, melyet ezek *Aldamerisco* Alajosnak, Nápolyi László király tengernagyának, több foglyulejtett lesne-i polgár kiváltására a magukéból fizet-

tek, de mely összeget nekik a lesneiek nem fizettek vissza. (*Velenicei lvtár. Misti XXXXVIII. 139.*)

51. 1411. április 7. Zágráb. A zágrábi káptalan *Myroslaus filius condam Nouachii dictus Borislauich de gen. Mogorouich* kérésére átírja IV. Béla király 1263. január 29. azon oklevelét, melyben a király Péter likai comessel elcseréli ennek Pochitelj várát Kazeg, Zcycheu, Grebenar, Bratán királyi birtokokkal. A káptalan megjegyzi, hogy IV. Béla oklevele jó állapotban van, csak kettős királyi függő pecsétje a rossz megőrzés miatt törött, de egyébként aggálytalan. (*Vjesnik, VII. 169.*)

52. 1420. január 28. Knin. Miklós vegliai comes elcseréli *Samacych* és *Ressane* falvak felét és *Lucaceuach-i* malmát, melyet ő néhai Likai Péter fia György özvegyétől, *Elena asszonytól* zálogban tartott, Likai János fia Ivankóval és fivéreivel Péterrel. *Jakabbal* és *Gergellyel* a *Mogorovich* nemzetségből, kik ezért neki átadják *Ostrovicza* várából részüket és *Igrischya-i* oláhjait. (*M. O. D. L. 38510.*)

53. 1439. Stanicnak. A *Mogorovich* nemesek királyi táblája *Slavkovich Simon* likai knez elnökletével *Mihalich (Mihály fia)* Miklós a *Petrichevich* házból, *Vladisich* és *Volenchich* Péter a *Kukulich* házból, *Budisich* Gergely a *Vrhovec-házból*, *Veszelinich* Gergely a *Tugomerich* házból, *Juranich* Miklós a *Metka-házból* való bírákkal *Stanics*nakon tartott ülésében megengedte *Vladisich* Györgynek és fiának, Györgynek, valamint Péter fia Györgynek, hogy zálogba vessenek atyjokfiánál *Petrichevich Duimónál* *Ljubniciben* egy jobbágyot (kmet), *Jedni Simont*, minden jövedelmével és az összes robot munkákkal a vár alatt Felső Likában, továbbá a Caktinye alatti földdel, mely a *Petrichevich* Dujám földje mellett terjed el *Raduchon*, a *Visnicánál* azon 36 arany és tíz bolanlsa kölcsönösszegért, melyet nekik szükségökben adott. A tábla kiadja ítéletlevelét függő pecsét alatt s az ügylet véghezviteléhez kiküldi mint hites biztosokat *Tugomerici* *Piplich* Ivánt és *Zbudalo* *Jurich*-ot. (6 függő pecséttes eredeti glogol oklevél. — *Monum. sl. merid. VII. I. 154.*)

54. 1441. Márkus pap Likában Balázs obrovai paphoz írja, hogy *Anatol* likai püspök örök időkre elvonta az egész likai tizedet a Szt. Anselm egyház javára s ekkor alapítottak a *Mogorovich* uraságok egy egyházat „*Szent Iván a hegyen*” nevűt együttesen a magok bűnéért és az elhunytak lelki üdvösségeért. (*Bejegyzés egy régi ószláv misekönyvben. Vatikán. Róma. Prop. fidei levéltár. A Petrichevich cs. története. I. köt. 28. oldal.*)

55. 1445. nov. 24. Zeng. *Durazzói* András zengi püspök *Mogorovich* *Novák* fiait Pétert, Miklóst és *Novákot*, felhatalmazza, hogy a néhai *Frangepán* Miklós comestől *Osztrovicza* váráért cserébe kapott új birtokaikon *Gacska* megyében, a zengi püspöki egyházmegyében, ugyanazon egyházi törvényekkel

éljenek, mint ahogy Likai birtokaikon éltek, nevezetesen saját személyökre ne fizessenek tizedet, a jobbágyaik tizedét pedig úgy szedjék, ahogy azt Likai birtokaikon szedték. (M. O. D. L. 38526.)

56. 1449. Kasseze. Balázs pap a Bobinac nemzetségből, likai Anatol püspök vicarius, elad 27 aranyért egy ósláv misekönyvet a Drenováci egyháznak, melyet *Petrichevich Dujam* knéz fizetett ki, ekkor Péter volt a bán Horvátországban s alatta volt likai knéz *Petrichevich Franko*. Ebben az évben megegyeztek az összes *Mogorovichok* a likai parochia tekintetében és 200 aranyat adtak, Dujam Banich Knéz Likában ezt a parochiát átengedte, ők pedig ezt a könyvet a «Szent Iván a hegyen» nevű egyháznak örökre átadták. (Bejegyzés egy ósláv misekönyvben. Róma. Vatikán. Prop. fidei levéltár. A *Petrichevich* család története. I. kötet, 28 oldal.)

57. 1449. nov. 24. Zeng. Raduch-i Jakab Zeng város judexe. Raduch-i Boldizsár a Ferenc fia említve. (M. O. D. L. 34398.)

58. 1454. április 1. Zágráb. Koriloveczi Jakab turmezei gróf fia Pál fia Imre előtt Lusáni Miklós fia Valentin a Markusewrgen levő szőlőjét eladja István odrai plébánosnak 12 arany forintért, hol Lusáni *Peturcheycz András fiai Demeter és Balázs* («et ad Demetrium, Blasium filios Andrae cognominati Peturcheycz de preafata Lusan») mint szomszédok és mesgýsek említettnek. (Eredetije a zágrábi Délszláv Akadémia levéltárában. Laszowsky: Cod. Turp. I. 312—14.)

59. 1455. június 16. Zágráb. Kostibol Ulrik és Felső-Lukaweczi Iganych Benedek fia turmezei grófok előtt Gyulatinczi Benedek fiának Mihály deáknak kijelölik a leánynegyedet, többek közt keleten («inter terram Demetrii Peturchewych ab oriente etc.») *Peturchewych Demeter* földje mellett. (Orsz. Levéltár. D. L. 32945. Laszowsky: Cod. Turp. I. 346—48.)

60. 1456. március 29. Zágráb. Felső-Lukaweczi Jagnyicz János turmezei gróf előtt Lusani Lubnyk Miklós fiai Pál és György bizonyos kaszálót Lusánban elzálogosítanak Chehy Kaybar Markónak 5 forintért és 3 pensáért, délen (inter fenilia Demetrii Peterchewycz a meridionali et inter fluvium Mozad etc.) Peterchewycz Demeter kaszálója stb. szomszédságában. (Orsz. Levéltár D. L. 31946. Laszowsky: Cod. Turp. I. 362—63.)

61. 1456. augusztus 10. Zágráb. Chwdorowych János és Felső-Lukaweczi Jagnych János turmezei grófok jelentik néhai Lusáni Kathowych György utódainak: Pál, Péter, Benedek, Fábián, Valentin, Benedek, György, Mátyás, Tamás és Urbánnak egy leánynegyedi birtokba való beiktatását, hol (in eadem Lwsan intra terram Demetrii Petherchewych ab oriente etc.) *Petherchewych Demeter* is birtokos szomszéd. (A zágrábi káptalan transsumptumában a zágrábi Délszláv Akadémia levéltárában. Laszowsky: Cod. Turp. I. 368—371.)

62. 1458. szeptember 25. Zágráb. Mylakoycz Boganeecz és Felső-Lukawecz Jagnycz turmezei grófok jelentik Lusáni Kopoz Márkus fia István leányainak, Ágnes és Ursula nemes úrnőknek az ő leánynegyedükbe való beiktatását, egyfelől (inter terram Demetrii Peturchewycz ab oriente etc.) *Peturchewych Demeter* földje által is határolva. (Orsz. Levéltár D. L. 32947. Laszowsky: Cod. Turp. I. 382—85.)

63. 1459. március 19. Zágráb. Felső-Lukawecz Jagnych János turmezei gróf előtt István odrai plébánus leánya Margit eladja a Markusewrg-en levő szőlőjét 5 forintért Chehy Plawe Kelemennek, hol («item Demetrii, Blasii filiorum Andree Petrechewych de Lusan etc.») Lusáni Petrechewych András fiai Demeter és Balázs is említetnek a szomszédok között. (Zágrábi Levéltár Doc. medi. aevi. a. 1459. Laszowsky: Cod. Turp. I. 389.)

64. 1465. május 22. Grodac. Károly korbaviai gróf elismeri, hogy szükségében *Petrichevich Cregliac* (Hreljác) nemes úrnak 24 aranyért eladott a likamegyei Bukovich községben egy falusi jobbágytelket, melyben bizonyos Millum nevű van, s kötelezi magát ennek tulajdonjogában a vevőt megvédeni. Az okiratot függő pecsétjével látja el. (Zára korm. levéltár. Ducali II. c. 61.)

65. 1466. augusztus 22. Zágráb. Bitowecz János szlapon bán előtt a türmezei nemesek procuratorjaikat megnevezik, s a megjelentek közt szerepel «*Demetrius Petrichewycz*» is. (Laszowsky: Cod. Turp. I. 454—57.)

66. 1475. augusztus 16. Zágráb. A zágrábi káptalan Frangepán Mikós grófot beiktatja Tersácza vára és városa, Novigrad és Dresnyk kerületek Kusnych és Rivnicza falvak birtokába I. Mátyás királynak 1475. június 29-én kelt iktató parancsára. A beiktatásnál jelen van mint birtokos szomszéd *Petrychewich Iván*, Thorupych Iván és Gáspár, Wyndrysky Franko, Lazynzky Franko, Kelemenich Marton és Zlyth Iván. (A Frangepán cs. levéltára II. k. 129. p.)

67. 1484. június 21. Lukavec. Kis Mihály és Ebresi Mátyás türmezei grófok jelentik Lusáni Troppse György lányának és unokájának Margitnak és Istvánnak a Troppse-féle birtokoknak fele részébe való beiktatását, hol Troppse Margit, mint (nobilis domina Margaretha filia condam Georgii Troppse de Lukavec, consors vero legitima Petri Peturchewycz de Lusan) Lusáni *Peturchewycz Péter felesége* szerepel. (Orsz. Levéltár. D. L. 32997. Lasz.: Cod. Turp. II. 35—37.)

68. 1485. július 20. Bécs. Hunyadi Mátyás udvari apródjának *Folth-i* Lászlónak hűséges szolgálataiért neki és testvéreinek Bálintnak és (másik) Lászlónak új adományul adományozza ősi birtokaikat, ú. m.: Illye, Lazura, Mihálmeze, Zurdok, Kampur, Bradiczel, Ztrekbe, Zelesthe, Petresd, Gondencst.

Felsewbuan, Alsobuan, Wyka, Komorzanesth, Zagya, Folth, Buan, Glod, Almas, Rivsan, et Reytekalmas. (*Papírral fedett rányomott, pecséttel ellátott eredeti hártya oklevél a Magyar Nemzeti Múzeum Levéltárában: Törzsanyag, 1485. évi.*)

69. 1487. április 19. Buze. A Mogorovich nemesek likai tábláján Jakab ispán elnöklésével Perisich Mátyás, Sztarec Iván, Nevkovich Gergely, Bripkovich Simon, Kacsics István bírák a Prhocsev birtok felett folyó perben tanuként kihallgatják *Petrichevich Turdko* és *Petrichevich Relac* nemeseket mint mesgyés szomszédokat s vallomásukra megesketik őket a Szentkeresztre. A bíróság ítéletét glogol betűs okiratban adta ki. (*Zágrábi Jugosl. Akadémia gyűjteményében. Mon. Slav. Mer. Tom. VI. pars. I. pag. 323.*)

70. 1487. május 28. Lukavecz. Berizlawlicz István és Nagy-Mlakai Benedek túrmezei grófok jelentik Ágnes fiának Péternek, valamint Istvánnak és testvéreinek a Márkus fiainak beiktatását a nagyapjukról és dédapjukról Felső-Lusáni Lubnych Miklósról rájuk szálló birtoknegyedbe, hol mint birtokos szomszéd szerepel (... nobiles viros videlicet... Gallum filium Blasii Andree filii Peturchewych de predicta Lusan etc.) nemes Lusáni *Peturchewych Gallus* András fiának Balázsnak a fia. (*Orsz. Levéltár. D. L. 32932.*)

71. 1488. november 17. Lukavecz. Wrgrekai Berizlawlicz István és Nagy-Mlakai Benedek túrmezei várgrófok jelentik: Péter, Máthé, Dezső, Fábián, Matko, Antal és Máthé beiktatását hajdani Lusáni Kathowycz György birtokaiba, s a beiktatásnál jelen van a többi nemes között (infrascriptis nobilis viris... Gallo filio Blasii Peturchewycz dicto de eadem etc.) *Peturchewycz Gallus*, a Balázs fia Lusanról. (*Orsz. Levéltár. D. L. 32956. Lasz.: Cod. Turp. II. 56—58.*)

72. 1492. március 7. Buda. Egerváry László horvát bán vezetése alatt 63 horvát főúr és országnagy kiadja és megpecsételi azt az oklevelet, melyben a Habsburg-ház trónöröklési jogát elismerik s kimondják, hogyha Ulászló király fiúgyermek hátrahagyása nélkül haláloznék el, Miksát, vagy ennek fiait, vagy örököseit fogják magyar királlyá választani. Ezt az okiratot írja alá s pecsételi meg *Pethrythewyth Pál* is. (*Eredetije Bécsben a titkos levéltárban.*)

73. 1494. március 17. Lukavecz. Berizlawlich István és Székely Miklós túrmezei grófok, valamint Alsó-Lomppnyczai Mayehnyecz Pál jelentik Cshigan György unokáinak Margit, Borbála, Heléna, Lujza, Heléna és Anna úrnőknek nagyapjuk Felső-Lomppnyczai birtokaiba való beiktatását, az aktusnál részt vesz (... nobilibus viris... etc. Gallo Petrichewych de Lusan... iobagionibus nostris fidedignis etc.) Lusáni *Petrichewych Gallus* is több nemessel egyetemben. (*Lasz.: Cod. Turp. II. 125—128.*)

74. 1494. október 13. Lukaveczi. Székey Miklós és Schri-táriói György túrmezei várgrófok, valamint Mlakai Tamás túr-mezei gróf előtt a királyi biztosok megszüntetik egyfelől Beriz-lawlich István és Mlendenich Miklós, másfelől Damagowich Péter közt bizonyos birtokok ügyében felmerült pert és vizsályt, hol a tanuk közt (Testes... Stephanus Dewannych de Lusan, Gallus Petruchewich... de eadem... vicini et commetanei.) szerepel *Lusáni Petruchewich Gallus* is, mint birtokos szom-széd, (Orsz. Levéltár. D. L. 33001. Lasz.: Cod. Turp. II. 134—136.)

75. 1495. Szkurina—Szentgyörgy. Malich Péter, a királyi nemesek táblájának knéze Likában és esküdt bírái, Rachich Iván a Rachich-házból, Zsdribich Jurjan a Ribnicsánokból, Nel-kovich Gergely a Vrchovlanokból, Vidák a Telicsánokból, Szu-chich a Tuğomerekből, megengedik *Raduch-i Petrichewich Pé-ternek*, hogy miután a birtokkal rokonait hasztalan kínálta meg, eladhassa Szebidrazse járásban levő földjei azon harmad-részt, melyet *Petrichewich Dujmotól* örökölt, Milechich György-nek negyvennégy aranyért, hogy török fogságba esett fiát ki-válthassa. A nemesi tábla kiküldi hites törvénybiztosait Lucsáni Zoranich Fülöpöt és Zachumichi Jakobchich Petrichet s az íté-let levelet 6 függő pecséttel látják el a bírák. (Eredetije a Ku-kuljevic-féle gyűjteményben. Akta Croat. 148. szám.)

76. 1495. július 25. Zágráb. Corvin János herceg bán át-írja István szlavóniai bán 1256. okt. 18-án kelt oklevelét Beriz-lawlych István, Petrochewych Péter és testvére Gallus (... Ste-phanus Beryzlawych, Petrus Petrochewych, Gallus frater eius-dem... pro ipsisque et eorum heredibus etc.) s utódaik mint ezt kérők részére, mellyel a Volkuta és nemzetsége, valamint Mirizlaus közti örökségi földek ügyében támadt ellentétet eme föld békés felosztásával megszünteti. (Orsz. Ltár. D. L. 32.887. Lasz.: Cod. Turp. II. 155—156.)

77. 1495. november 9. Lukaveczi. Summogi László és András, valamint Nagy-Mlakai Benedek túrmezei grófok jelen-tik a Jarebichi nemzetségnek a Cwilkowo nevű birtok fele ré-szébe való beiktatását, s a beiktatási aktusnál, mint kijelölt nemes (nobiles viros Gallum Peturchewycz de Lusan... etc. destinassimus) szerepel *Lusáni Peturchewycz Gallus* is. (Lasz.: Cod. Turp. II. 158—159.)

78. 1496. július 18. Lukaveczi. Summogy András és Bene-dek lukaveczi várnagyok, valamint Jagnych Péter túrmezei gróf előtt Péter zsupán bizonyos Felső-Lomppnyczában levő szán-tóföldjét eladja *Lusáni Petrichewych Péternek* az András fia *Demeter fiának* 7 forintért (Petro filio Demetrii filii Andree dicti Petrichewych de Lusan et eius heredibus et posteritatibus ... etc.) (Horvát orsz. Ltár. Zágráb. Doc. Med. aevi a. 1496. Lasz.: Cod. Turp. II. 166—167.)

79. 1496. november 7. Lukaveczi Summoggy András és Benedek, valamint Jagnych Péter a túrmezei nemesek grófjai jelentik Erzsébet úrnő beiktatását bizonyos Lusánban és Markusewrg-en fekvő s neki odaitélt birtokba, hol (... Petrum Peturchewych dictum de eadem Lusan, ut in causam, attractum) *Lusáni Peturchewych* Péter, mint alperes szerepel, Lusani Balázs fia Gallus (... nobiles viros Gallum filium Blasii de predicta Lusan... etc.) pedig a hivatalosan kirendelt nemesek közt említetik. (Orsz. Ltár. D. L. 33005. Lasz.: Cod. Turp. 172—174.)

80. 1497. október 30. Crna vasi. A likai Mogorovich nemesek tábláján Sladoevich Iván knéz elnöklésével ezen nemes királyi tábla bírái ú. m. *Sopcsich Jakab a Petrichewich házból*, *Rachich Jakab a Zralich*, *Starac Iván a Verhovlan*, *Nevkovich Gergely a Poknezinich*, *Suddchich Péter a Tugomerich házból* ítélnék *Skoblich Mihály* és a *Lagodosichok* közti perben. (*Kukuljec Akta Croat.* 173—79.)

81. 1499. március 11. Lukaveczi Blasychewycz András túrmezei gróf és Nagy-Mlakai Nodych Tamás túrmezei zsupán előtt Beryzlawycz István bizonyos birtokait eladja néhány névszerint felsoroit felső-lomnyczai nemesnek, hol a kirendelt nemesek közt (nobiles viros... Gallum Petterchewych... iobagiones videlicet nostros fidedignos de sede nostra etc.) említetik *Petterchewych Gallus* is. (Lasz.: Cod. Turp. II. 180—182.)

82. 1500. augusztus 5. Zeng. Zeng városa Frangepán Angelus gróf kívánságára felkéri a zengi káptalant, hogy küldjön ki egy hiteles személyt a gróf bizonyos ügyeiben s királyi emberként megnevezi *Raduch-i Vid* nemest. Ebben az ügyben 1500. augusztus 8-án a zengi káptalan tanúsítja, hogy Frangepán Angelus és Katalin asszony között egyházi házasság kötöttett, *Raduchi Vid* királyi ember és több más előkelő tanu jelenlétében. (*M. O. D. L.* 38.563.)

83. 1503. július 23. Székely Szent Demeter. Szentgyörgyi Péter gróf országbíró, erdélyi vajda, a székelyek ispánja tanúsítja, hogy *Bordi Benedek*, Vince fia és *Bordi Erzsébet*, Imre leánya a rokonaikkal Csabi Demeterrel, Ambrussal és Györggyel együtt eladták 9 forintért a Küküllőn levő *Bordi Imre-féle* malmot, illetve részeit Nyoytod-i Györgynek. (*Székely okl. tár.* I. 303. p.)

84. 1506. augusztus 3. Obresay György lukaveczi várnagy és Wolaryen Péter túrmezei gróf jelentik Hraschai Koskonnich Antal leányának, Margitnak dédapja, nagyapja és apja birtokába való beiktatását, melyhez a hivatalosak közt (... dedimus... videlicet nobiles viros Gallum Petrichewych de Lwse... etc.) *Lusei Petrichewych Gallus* is kirendelik. (Lasz.: Cod. Turp. III. 229—230.)

85. 1507. július 3. Zágráb. A zágrábi káptalan jelenti Beryslawych Istvánnak és fiának Györgynek Ulászló király rendeletére történt beiktatását Babchw, Busskwche, Nowak, Markwesewevch, Lwzye, Chehy, Odre, Bwzyn és Lwchenych birtokokba és tartozékaiba, hol említettik a birtokos nemes szomszédok közt (vicinis et commetaneis... nobilibus Gallo Petrychewych de Lwse, Petro similiter Petrychewych, Georgio modosimili Petrychewych de eadem etc.) *Lusei Petrychewych Gallus, Péter és György is.* (Orsz. Ltár. D. L. 33049.)

86. 1513. Mykethyncz-i Mihály de gen. Petrichevich Horvátország főjegyzője. (Lehotzky A. *Stammatagrafia I.* 180. p.)

87. 1513. február 20. Zágráb. Peréni Imre bán Alapi Boldizsár Brandenburgi György örgróf elleni perében az örgróf megbízásából néhány túrmezei nemes által elkövetett hatalmaskodás következtében Alapi Boldizsárnak eskütételt ítélt meg; a hatalmaskodók között említettik (nobiles... Gallo Petrychewych, Georgio filio eiusdem Petro similiter Petrychewych, Thoma filio eiusdem de Lwse... etc.) *Petrychewych Gallus, György, az ő fia és Petrychewych Péter és fia Tamás,* valamennyien lusei nemesek. (Orsz. Ltár. M. O. D. L. 37826. Lasz.: Cod. Turp. 320—324.)

88. 1517. február 3-án Kőrös. Berisló Péter veszprémi püspök, horvát bán és zengi kapitány oklevelet ad ki, melyben írásba foglalják azt az egyezséget, melyet az egymással egyenletlenségben és perben álló Fületinczi és Kamarcsai családok tagjai Fületincz és Kamarcsa birtokok fölött kötöttek több jó embereik közbenjárása folytán. Az egyezséget, mely két hatalmas és gazdag család hosszas viszálykodásának vetett véget, a két al-bán: Batthyány Boldizsár és Alapi Boldizsár pecsételik meg. Karyni Nasmanith György és neje Katalin, valamint érdektársaik átengedik és átadják minden birtokukat, Fületincz és Kamarcsa birtokokra vonatkozólag az összes idevágó oklevelekkel *Raduchi Petrichevich Simonnak és nejének Fületinczi Annának,* valamint érdektársának, különösen pedig Ulászló király donációs levelét, mely úgy látszik, az egész jogvita oka volt. Viszont Petrichevich Simon és neje megígérik, hogy minden évben adnak Naszmanith Györgynek és nejének 20 akó bort és negyven akó mustot, amíg él, holta után pedig annak, akinek ezt hagyja, fizet Petrichevich Simon huszonöt forintot. Megsemmisítik és hatálytalanítják az összes addig kibocsátott bírói határozatokat, okleveleket és azoktól elállnak. Ellenben, ha sikerül a kőrösmegyei Dragolyva prediumot (ez Béla apátság várának tartozéka) idegen kézből bíróilag kiszabadítani, akkor fele legyen Naszmanith György, fele a Petrichevich Simoné és Simonnéé, azzal a feltétellel, hogy ha valamelyik fél utódok hátrahagyása nélkül haláloznék el, a másik fél, illetve utódai öröklik azt. (M. O. D. L. 32830.)

89. 1517. július 28. Zágráb. A zágrábi káptalan jelenti II. Lajos magyar királynak, hogy a Lukavec és Medvecz környéki túrmezei nemesek milyen szolgálatot tesznek. A nemesek közt említetik (Gwurko Peterchewych de Lws... etc.) Lusi Peterchewych György is. (*Orsz. Ltár. M. O. D. L. 33845. Lasz.: Cod. Turp. II. 379—81.*)

90. 1518. május 6. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt *Lusáni Petrychewych* Tamás és Pál bizonyos „Malo breska” nevezetű földjeiket elzálogosítják 9 forintért Beryzlawych Györgynek (nobiles Thomas et Paulus Petrychewych vocati de Lwsan... etc.) (*Orsz. Ltár. M. O. D. L. 32977. Lasz.: Cod. Turp. II. 386—87.*)

91. 1518. október 20. Bács. II. Lajos király tanuságtételt rendel el a túrmezei nemesek és Brandenburgi György örgróf közti peres ügyben, a felemlített felperes nemesek közt (... fideles nostri nobiles... etc. Georgius Petherchewy de Loos) szerepel *Loósi Petherchewy György* is. (*Lasz.: Cod. Turp. II. 390—391.*)

92. 1519. szeptember 16. Zágráb. Páris János, Barylowych János és Schytharói Mihály zágrábmegyei szolgabírák bizonyos szőlő feletti tanúvallomásokról számolnak be, mely szőlő miatt per támadt Beryzlawych György és Dyankowich Pál közt. A tanúk közt (nonus testis Georgius Petrychewych de Lwse, decimus testis nobilis Thomas Petrychewych de Lwse homo illustrissimi domini marchionis... etc.) említetik: *Lussei Petrychewych György* és nemes *Lussei Petrychewych Tamás*, a Brandenburgi György örgróf embere. (*M. O. D. L. 32933. Lasz.: Cod. Turp. II. 421—23.*)

93. 1520. április 12. Túrmező. A zágrábi káptalan előtt a túrmezei nemesek Brandenburgi György örgrófnak engedelmeséget fogadnak, s említettnek köztük (nobiles... Thomas Petrychewych, Georgius idem... de Hraschye etc.) *Hraschyei Petrychewych Tamás* és György nemesek is. (*M. O. D. L. 38051. Lasz.: Cod. Turp. II. 426—27.*)

94. 1520. október 4. Zágráb. A zágrábi káptalan bizonyosságlevele 428 tanú vallomásáról, kik, mint Medve-várhoz és Lukavec-kastélyhoz tartozó túrmezei nemesek, azt vallják, hogy sohasem voltak szolgálattételre, adó- és hadisegedelem fizetésére kötelezve, itt említetik (in medium nobilium... Georgii Petrechewych de Losa etc... qui videlicet cum eodem domino marchione in lite non fuerunt, sed modo quoque iuxta antoquam eorum consuetudinem in pace extiterunt... etc. 341. testis Johannes Pethrychewych, iuratus, fassus est etc.) a felemlített felperes nemesek közt *Lósi Pethrechewch György* több társával, kik nincsenek perben Brandenburgi György örgróffal, hanem vele régi szokásaikhoz híven békességben élnek. *Pethry-*

chewich János, mint 341-ik tanú szerepel. (*M. O. D. L. 38060. Lasz.: Cod. Turp. II. 452—479.*)

95. 1520. Lipócz várában és Jasztrebarska várkastély tartozékain Bakócz Tamás érsek kárára elkövetett hatalmaskodások és károk, melyeket Frangepán Ferdinánd felfegyverezett nemeseivel köztük *Raduch-i Hrelacz Péterrel* vitt végbe, — összeíratnak. (*Frangepán oklevéltár II. k. 324. p.*)

96. 1522. június 2. Kőrös. Polyanai Fynthyth Péter körös-megyei szolgabíró előtt Sybelynczi Sybelych Pál özvegye Ilka asszony Sybylinschyna erdő alatt a Kőrös megyei Sybelyncz községben egy kaszálóját zálogba adja hét magyar forintért *Mykethynczi Petrychewych Györgynek* és nejének. (*Orsich gr. családi levéltára, Zágráb, a Horv. Orsz. Levéltárban fasc. 17. n. 48.*)

97. 1523. október 26. Lukavec. Lábathlany György túrmezei gróf és Thernynych György túrmezei zsupán bizonyítják Buzyni Brebrych Tamás és fia Máthé beiktatását a Dragonosczyban lévő birtoka, a beiktatásnál a hivatalosak közt (nobiles viros... Georgium Petrichewych de Lwsse... iobagiones videlicet nostros fidedignos de sede iudicaria solita Lukaweczensi) említetik *Lusei Petrichewych György* is. (*Lasz.: Cod. Turp. II. 514—515.*)

98. 1524. május 15. Garamszentbenedek. A monostor konventje előtt megjelent nagys. (magnificus) Lévai Zsigmond úr, Bars vármegye főispánja, néhai feleségétől, Haraszi Ferenc leányától, Haraszi Katalintól származó Gábor fia és leányai, Margit és Krisztina különös (specialis) gyámjaként, valamint megjelent Lévai Zsigmondnak ugyancsak Haraszi Krisztinától való Zsófi leánya, ki (egregius) Gyimesi Forgách Ferenc felesége, s ott (egregius) *Dresneki Pethrychevich András* hűségéért és hűséges szolgálataiért, melyet nevezett még néhai Haraszi Ferencnek s ennekutána Lévai Zsigmondnak és örököseinek különböző helyeken és időkben, nem kímélvén vagyonát és személyét, különösen az utóbbi években Szvecsaj vár gondviselésében «omni cum fidelitate cum omnique animi sui propensitate» tanúsított, ezer régi forintért, *Petrichevich Andrásnak* vallják és örökítik Pozsegamegyében Sagovina vár felét minden tartozékaival, valamint Werhowch, Krayanch, Bresan, Velikaw, Benedychkoselo, Kaprovyno, Sumetaych ugyancsak pozsegamegyei birtokok őket illető felerészét, azzal a feltétellel, hogyha nem tudnák őt ezen birtokokban megtartani és megoltalmazni, Lévai Zsigmond tolnamegyei Kebly, Zalatna és Hylve birtokait *Petrichevich András* vagy örökösei minden bírói beavatkozás nélkül elfoglalhassák.

Ezenfelül átadja Lévai Zsigmond Zwechay vára felerészét is *Petrichevich Andrásnak* azzal a kikötéssel, hogy ezentúl ő

legyen felelős a vár megvédelmezéséért, s ha, mitől Isten óvjon, a vár elveszne, ne ő (Lévai Zs.), hanem Petrichevich András és örökösei feleljenek őfelsége a király előtt s ők adjanak érte számot. Ha ellenben Petrichevich András nem tudna a fentemlített birtokokhoz hozzájutni, a vár (conservatio) védelme ismét visszaszáll Lévai Zsigmondra, ha azonban Petrichevich Andrásnak sikerülne a vár terheitől szabadulni a király őfelsége előtt, akár eladás, akár maga mentesítése révén, a többi birtokok és Sagovyna vár békés birtokában Petrichevich András továbbra is megmarad. (*Eszterg. főkápt. levéltára. Szentbenedeki rész. Fasc. 1, 2, 3.*)

99. 1524. május 31. **Garamszentbenedek.** Dresneki Miklós neje néhai Dresneki Gregorychevych Miklós Orsolya leányának leánya, Ruyshevich Anna adja *dresneki* egy negyedrészt jószágát és egy fél jobbágytelkét minden tartozékaival *Dresneki Petrychevych János fia Andrásnak* 75 magyar forintért azzal a kikötéssel, hogy ha András utódok nélkül halna el, fivére, Petrichevich László és nővérei, Anna asszony és Krisztina leány örököljék a szerzett birtokot. (*Esztergomi főkápt. levéltára. Garamszentbenedeki rész. Prot. B. p. 56.*)

100. 1524. május 31. **Garamszentbenedek.** A konvent előtt cserél *Dresneki Petrichevich András* a János fiai néhai Dresneki Rugachewych János fiával, Miklóssal és ennek nejevel Ruychevich Annával (ki néhai Gregorychevych Miklós Ursula leányának leánya) bizonyos birtokrészeket ugyancsak Pozsega megyében a *Sagovina vár*hoz tartozó részen. Éspedig a Rugachewych házaspár átadja Petrichevich Andrásnak *Dresnek, Thopolia és Raskowycha* birtokokat, melyek néhai Dresneki Gregorychevich Gergely fia, néhai Imréé voltak, a Dresnek községben lévő nemesi udvarházzal, melyben azon időben Andrychewych Márton és Sakothynzeth Péter jobbágyok laknak, minden tartozékaival. Viszont Petrichevich András átadja neki *Thopolia* pozsegamegyei községben levő minden birtokát. Mivel ez kisebbértékű föld annál, mit ő kapott, Petrichevich András még fizet a cserélő másik félnek 125 magyar arany forintot. Ugyancsak kikötik azt is, hogyha Petrichevich András utódok nélkül haláloznék el, a birtokot testvérei öröklék. (*Eszterg. főkápt. levéltára. G.-szentbenedeki rész. Prot. B. p. 53.*)

101. 1524. május 31. **Garamszentbenedek.** A konvent előtt néhai Dresneki Rwigasewycz János fia Miklós elad egy *dresneki* jobbágytelket minden tartozékaival 50 magyar forintért *Petrichevich Andrásnak*, s kikötik, hogy utód nélkül történendő elhalálózása esetén testvérei örököljék ezt is. (*Eszterg. főkápt. levéltára. G.-szentbenedeki rész. Prot. B. p. 55.*)

102. 1524. július 7. **Prybynye.** Thallócz-i Bánffy György azon perben, melyben Zápolya János erdélyi vajda emberei

Kővár (Kewar) tartozékaiért Buzini Keglewith Péterrel voltak, mivel Keglewytch a király szolgálatában van távol, elhalasztja a pert, de új határnapot rendel, melynek megtartására Barbara asszony Keglewytch Péter felesége magát levélben kötelezte. Ezenfelül (*„Johannes Horvath Radwowyth dictus”*) *Raduch-i Horváth János* Keglewytch familiarisa és ezen ügyben kiküldöttje hite és tisztessége elvesztése mellett (*fidei et honoris sui amissione*) ígéri a határnap megtartását. Jelen vannak Markws Péter főispán, Pawlovicz András, Godesvai Okos János alispánok, Mykwssewczí Kornios Pál szolgabíró és Prybynye-i Herczeghffy János Pozsega vármegye ítélszékének esküdt jegyzője. (*Délszláv Akad. levéltár. Klač: Acta Keg. 76. p.*)

103. 1525. december 20. Nagyszeben. Szapolyai János erdélyi vajda Balathffy János panaszára meghagyja *Széplaki Bordi Pálnak*, Abosfalvi Racossy Pálnak és Desfalvi Fogorossy Istvánnak, hogy néhai Barlabassy Lénárt alvajdának János fiát és özvegyét, Magdolna asszonyt szólítsák fel, hogy néhai magvaszakadt Kyzdi Sándor Gáspár elfoglalt birtokaiért, melyek leányágon a panaszos Balathffy Jánost illetik, fizessék ki azon 100 forintot, melyet Gerendy László néhai Barlabassy Lénárt kezéhez lefizetett volt. (*Gr. Bélyi ltár. Kolozsvár.*)

II. FEJEZET.

1527—1602.

104. 1527. március 24. Budavára. A magyar országgyűlés válaszol I. Ferdinánd 1527. február 7-i levelére, melyben a király a rendeket hűségére felhívja. A rendek kijelentik, hogy ők Ferdinandot királynak el nem ismerik, neki nem alattvalói, hanem János király hűségén vannak s kéri Ferdinandot, hogy ne csináljon egyenetlenséget a magyarok között, inkább a közös ellenség, a török ellen fogjanak össze. Az aláírók közt szerepel *Dresnek-i Pethrychewych András* Pozsega vármegyei főnemes (primor) is (*Kovachich Suppl. III. 115—115 l.*)

105. 1527. aug. 20. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt Zthubicza-i Ráskay Kálmán a maga és *Radwcz-i Petrychewych Györgyné Klára* asszony nevében is, ki néhai Mykethynczi Gerebeny János leánya, a néhai Ráskay János tulajdonát képezett Zthubicza-i birtoknak eladásától eltiltják Zthubiczai Lorándt László özvegyét Ráskay Borbála asszonyt, mindenki mást annak felkérésétől, János királyt pedig annak eladományozásától. (*Zágr. kápt. 1587. jan. 27-iki okiratában. M. N. Múz. Törzsanyag 1587 csomó.*)

106. 1528. február 10. Esztergom. I. Ferdinánd király Nádasdy Tamás budai várnagy előterjesztésére Sagowyna várát, a hozzátartozó Alsó és Felső Sagowyna falvakkal, 70 jobbágYTELEKKEL Ghylethynczi Ostrosyth Miklósnak adományozza. A vár és birtokok *Drezneki (Pethrychewythy) Andrásé* voltak, de ettől a koronára háramlottak, mivel Zwechaj végvárát a törökkel szemben nem védelmezte meg és elvesztette. (*Lib. Reg. I. p. 166.*)

107. 1528. február. 22. Esztergom. I. Ferdinánd magyar király Farkas György borsodmegyei és más birtokaiból negyven jobbágYTELKET minden királyi joggal, hasznaival és tartozékaival *Raduchi Pethrythyewygh Jánosnak*, Szalaházi Tamás egri püspök királyi kancellár udvarmesterének és Parlagi Bertalan-nak, valamint utódaiknak adományoz Ujlaky Ferencz mester pozsonyi prépost előterjesztésére, hűséges szolgálataikért, mivel Farkas György a király hűségére nem tért vissza a kitűzött idő alatt, hanem a király nyílt ellensége és hűtlen Zápolya János pártjára állott. (*Liber Regius I. k. 106. old.*)

108. 1528. szeptember 29. Kőrös. Fülethyncz-i Gerdak

János körösmegyei szolgabíró előtt Polyana-i Arky Helena Czethyna-i Horwath Tamás özvegye maga és gyermekei nevében zálogba vett 6 forintért 6 hold földet a körösmegyei Prykray községben *Petrycheych Györgynek és nejének Mykhetincz-i Klárának.* (Orsich gr.-ltár fasc. 26. Nr. 37.)

109. 1529. április 15. Serbakócz. Polianai Arky Balázs fiai, János, Boldizsár és Kristóf tizenhét forintért elzálogosítják *Petrichewych György és neje Klára asszonynak* Mikethyncz Szent Mártonban Prigray-ban egy elhagyott jobbágytelküket, több kaszálót és Dezethina nevű erdejüket s kötelezik magukat, hogy erről rendes záloglevelet adnak (*M. Nemz.-Muz. Törzsanyag.* 1529/453. sz. fasc.)

110. 1530. szeptember 26. Alsólendva. *Petrichewych János* veszprémi várnagy bérbeadja a veszprémi püspök nevében nagyságos Alsólendvai Banffy Antalnak a Nova és Zepetnek községbeli minden tizedet 380 forintért, melyből nevezett 150 forintot azonnal lefizetett, 230 forintot pedig Szt. Márton napján fog lefizetni, miről kiadta neki sajátkezű levelét s megpecsételte azt saját pecsétjével. (*Zágrábi ltár B. H. 2. A levélen a Petrichevych cs. delfines pecsétje van.*)

111. 1531. május 30. Körös. Philethinczi Gerdak János körösmegyei szolgabíró előtt Domankussocz-i Maysich János és Mátyás, (Péter fiai) 8 magyar forintért eladják két napi szántású földjüket, mely *Petrichewych György és neje Klára asszony* (ki Gerebeni János leánya) Sterbakowcz-i nemesi udvarházuk mellett van Körös megyében Rawencza felé, nevezett *P. Györgynek, nejének, Péter, Kozma, János fiaiknak és Katarina leányuknak.* (Gr. Orsich cs. ltár, f. 21. Nr. 4.)

112. 1531. október 16. Lona. Kendi Ferencz erdélyi alvajda meghagyja *Zéplak-i Both János, Zéplak-i Bordy Pál, Abosfalvi Rakossy Mihály és Pál, Zenthgewrgh-i Chygedy Antal, Csapói Baládfy Lénárt, Kisfaludi Elek és Kysfaludi Both Péter* nemeseknek, hogy azon 66 forintnyi büntetést, melyben néhai Hederfai Barlabassy Lénárt özvegye Magdolna asszony ugyancsak hederfai Barlabassy János elleni rágalmazásért elmarasztaltatott, az özvegy bármilyen javaiból hajtsák be s $\frac{2}{3}$ részét az alvajdának, $\frac{1}{3}$ részét a panaszosnak fizessék ki. (*Br. Bánffy cs. ltár Nr. II.*)

113. 1533. június 27. Körös. Fylethyncz-i Gerdak János körösmegyei szolgabíró előtt nemes Laznyk Miklós (Fábián fia Domonkussowcz-i Pochych György leányával Dorottyával kötött házasságából) Kwngewcz nevű 4 holdas szántóföldjét Rawenközségben 5 magyar forintért elzálogosítja *egregius Petrichewych György és neje Klára asszonynak.* (Gr. Orsich ltár, f. 18. Nr. 38.)

114. 1533. Zágráb. A Felsőtubiczay-ak nemzetsége tilta-

kozik a zágrábi káptalan előtt, hogy nagyságos Ráskay István a felsősztribiczai várat és hozzátartozó földeket elidegenítse, s hogy azokat a király adományozhassa. A tiltakozók nevei: Felsősztribiczai Miklós, Kassnarich Péter és Iván, Shaffarich Gáspár és Boldizsár, *Petrichevich* György és neje Klára asszony, Felsősztribiczai Mihály és Kristóf, Ráskay Kálmán, Felsősztribiczai Ráskay Borbara, Borottra János és László, N. királyi apród özvegye Anna, továbbá Veronika és Krisztina, mindhármán néhai Zelynay Ferencz leányai, valamennyien a felsősztribiczaiak nemzetségéből. (*Zágráb orsz. ltár. Gr. Orsich ltár fasc. 25. Nr. 25.*)

115. 1534. március 15. Buda. Szapolyai János király Komlódi György Cherényi Afrától született leányát *Orsolyát* és Margitot fiúsítja s őket Komlód, Orozfája, Kozma, Nyulas, Faragó Kolozsmegyei, Póka és Bala Tordamegyei atyai birtokaikban megerősíti. (*A Kolosmonostori Konvent 1634. május 2.-i átiratában M. Nemz. Múzeum törzsanyag 1634. fasc. 629.*)

116. 1535. február 2. Fy lethynczi Gerdak János Kőrösmegyei szolgabíró előtt Swgnetich János nemes és neje Borczkowschyna udvarházukhoz tartozó szőlőjüket négy magyar forintért eladják nemes Pekycza Péternek *Mykethynczi Petrichewych* György és neje Klára asszony familiárisának. (*M. Nemz. Múzeum. Törzsanyag 1535. 459. fasc.*)

117. 1536. febr. 24. Lelesz. János, a leleszi konvent prépostja tanúsítja, hogy előtte megjelent Palóczy Kata, előbb id. Chaholy Imre, most Ráskay György özvegye és kijelentette, hogy nagyanyai szeretetből fiának, ifj. *Chaholy* Imrének Ráskay Krisztinától (Ráskay Mihály leányától), most Warday Jánosnétól született két leány unokájának *Annának* és *Katának* átadja hitbérét és jegyajándékát, mely őt megilleti férje után Chahol, Zalka, Kochord, Meggyes, Kismegyer, Hodos szatmármegyei, valamint bárhol lévő birtokokból az ország törvényei szerint s ezt nevezettekre ruhazza és írja. (*Leleszi Konv. Prot. 6. f. 71.*)

118. 1536. május 2. Vajda Szent Iván. Mayláth István erdélyi vajda meghagyja a Kolosmonostori Konventnek, hogy néhai Komlódi György leányait *Orsolyát* és Margitot, kik a királytól új megerősítő birtokadományt nyertek, vezesse be Komlód, Oroszfája, Kozmatelke, Faragó, Nagynyulas Kolozsmegyei, valamint Póka és Bala tordamegyei birtokaikba. Vajdai emberek: Budaki György, Kozmatelki Valkai István, Erdeos János, Széplaki István, Tholdallaghi Borbat János, Szentistváni Palotai Pál. A Káptalan 1536. július 28. (feria sexta post festum Beatae Annae Matris Mariae) a beiktatást ellentmondás nélkül véghezvitte Tholdallaghi Barbat János, Zéplak-i István, Zentywan-i Pál vajdai emberek és János frater Konventi tag által. (*Kolosm. Konvent. Kolosmegyei iratok K. Nr. 41.*)

119. 1536. október 16. Gyulafehérvár. Szentimrei Strygy Dániel özvegye, Barbara asszony és Fia Strygy Pál a Gyulafehérvári Káptalan előtt ügyvédekett vallanak, köztük Zeplak-i Both Jánost is, a többiek nevei: Rakosd-i Nagh Benedek, Losad-i Bartha László, Hosdath-i Byró Pál, Anthalfy Lukács, Haro-i Chwka Albert, Zekewfalva-i János deák, Thothwry Ferencz, Naghlak-i Chorongh Márton, Losád-i Nagh Ferencz, Isthwani Ferencz, Balas deák (de... ecclesiis), Zenthymreh-i Nagh Ambrus, Thordai Benedek deák, Kolozsvári Antal deák és Zengyeli Barchay László (*Kvár, Bánffy nemz. ltár.*)

120. 1537. február 9. Zágráb, Ráskay Borbara, Bresnyncz-i Lorant László özvegye a zagrabi Káptalan előtt megemlékezvén arról, hogy néhai Radwch-i, másként Mykethyncz-i Petrychewych György özvegye Klára asszony rokona őt, mint édesanyját tartotta és segítette, s mivel neki megígérte, hogy a jövőben is tisztességben eltartja, ruházza és eltemetteti, ezenfelül mivel 100 forintot is adott neki, örökre vallja Rohowa Gorycz-beli jobbágytelkét Felsőtubiczán Zágrábmegyében, továbbá minden fellelhetőségét, drágaságait és a Horn hegyen lévő szőlőjét Sztubiczán minden hozzátartozóval nevezett Klára asszonynak és Péter, Kozma, János fiainak Katarina és Magdolna leányainak. (*Zágrábi Orsz. ltár. Gr. Orsich ltár. fasc. 29. Nr. 18.*)

121. 1537. november 12. Nyárádtő, Maylad István erdélyi vajda elrendeli Zeplak-i Both János javára Barchay Gergely Fületelki és Egrestői vagyonára a végrehajtást 112 frt. erejéig s annak foganatosítására megkeresi Küküllő vármegye fő-, alispánját és szolgabíráit. Chapo-i Porkolab György alispán és Akosfalvi Rákossy Mihály szolgabírák jelentik, hogy ingóságok hiányában Barchay Gergelynek Egrestői és Fületelki ingatlanaira foganatosították a végrehajtást s átadták azokat Both Jánosnak végrehajtási zálogba. Erről Maylad István 1538. január 25.-én Fogarason kelt oklevelet ad ki Both János részére. (*M. N. Múz. Törzs. 1538. fasc.*)

122. 1538. május 28. Székelyvásárhely. Maylad István erdélyi vajda bizonyáglevele Kozárváry László részére tett vallatásról, hogy néhai Losonczy Banffy Péter Kozárvári részjóságát néhai Bethlen Miklósnak örökjogon vagy csak zálogba adta át. (*Eredetije patens-alakban a Br. Petrichevich-Horváth ltárban Kolozsvárt Lit. B. C. Nr. 1. alatt.*)

123. 1538. aug. 17. Körös. Fylethynczi Gerdak János Körösmegyei szolgabíró előtt Wrbewcz-i Borothwa Kristóf maga, Gáspár fia, Katarina és Anna leányai nevében elzálogosítja Mykethyncz (másnével Prykray) községben egy puszta jobbágytelkét 13 forintért néhai Mykethynczi Petrichevich György özvegyének Klára asszonynak és fiainak, Péter, Kozma, Jánosnak. (*Zagrab. Gr. Orsich ltár. F. 22. N. 34.*)

124. 1539. július 18. Almás. Gyarmati Balassa Imre erdélyi vajda meghagyja több erdélyi nemesnek, köztük *Zéplak-i Both Jánosnak*, hogy Thothfalva-i Glesan Jánosné, Hederfa-i Barlabassy Zsófiának fivére Barlabassy János elleni birtokperét, melyben már több ítélet van, haladéktalanul fejezzék be és a Maylad István vajdatársa által hozott ítéleteket hajtsák végre egyenként 16 márka bírság terhe alatt. A többi kiküldöttek nevei: Zewkeffalva-i János deák, Chapo-i Baladffy Lenárt. Deesfalva-i László, Kyskend-i Baladffy Farkas, Heasfalva-i Vitalyos, Balasfalva-i Bagdy György, Haranglab-i Miklós és György, Echel-i Thyabyassy János, Bolya-i György, Heasfalv-i György, Abosfalv-i Rákossy Pál, Apanagyfalva-i Apaffy László és Miklós, Néma-i Mátyás, Zwchak-i Miklós, Korod-i Antal, Balavásár-i Baládfy Tamás és Fyathfalva-i Geréb Ferencz. (*Br. Bánffy cs. ltára. Rokonsági II. F. 17. N. S.*)

125. 1539. augusztus 12. Almásvára. Losonczi Bánffy Bernát és *Széplaki Both János* mint fogott közbírák előtt Hederfái Barlabassy Farkas és Szengyeli Barcsay László meg-
egyeznek abban, hogy többé nem perelnek Barcsaynak Tamássy Bernátnál zálogba volt, de visszakerült Tordamegyei Szakal, Keménytelke, Ikland és Gerebenesi részjóságai felett. (*Br. Bánffy ltár. Rokonsági. Fasc. 304. Nr. 10. Kolozsvárt, Erd. Múzeum ltára.*)

126. 1539. decz. 30. Zágráb. A Zágrábi Káptalan előtt néhai Radwch-i Pethrychewych György özvegye Klára asszony, néhai Mykethynczi Gerebeny János leánya, valamint fia Pethrychewych Péter úgy a magok, mint az özvegy többi gyermekei Kozma, János, Katarina és Magdolna nevében elismerik, hogy Gróf Zriny Jánosnak, az auraniai perjelség kormányzójának 300 arany forinttal tartoznak azért, mivel Klára asszony az elmúlt nyáron a törökök fogságába került s onnan gróf Zriny János 300 ar. forinttal váltotta ki. Kötelezik magukat, hogy ezt az összeget 1540 év pünkösztjéig megfizetik, mit ha elmulasztának, jogot adnak neki arra, hogy Mykethynczi, Sherbakowczi Körösmegyei és Felsősztabiczai Zágrábmegyei birtokaikat zálogba vegye és tartsa mindaddig, míg adósságukat ki nem fizetnék. (*Zágráb, Kápt. hit. könyvek XXVI. p. 374.*)

127. 1540. február 29. Felsősztabicza. Adamovcz-i Parys János, Zágrábi szolgabíró, Felsősztabicza-i Stubiczay Miklós, Komor-i Bedekovich Mihály, Felsősztabicza-i Saffarich Gáspár. Horzoua-i Benkouich Mihály, Zalethnoki Mátyás, a zágrábi Káptalan jegyzője, Jakussowez-i Skropilouich Péter, mind Zágráb vármegyei alszolgabírák és Kokorjawich György Felsősztabicza város bírása, mint fogott bírák előtt Prazethuaffew-i Swppainch János Zágrábi kanonok és Jakossowez-i Skropilowich János nejével Raskay Dorottyaival, ki Felsősztabiczai Raskay

Kálmán leánya egyfelől, másfelől pedig Ráskai Kálmán meg-
egyeznek abban, hogy azon ingóságukat, melyeket Ráskay
Dorottya édesanyjáról örökölt, mint ezüstöt, prémeket, egy-
gemmás pártát, bútort, vásznat stb., de melyeket atyja elzálogo-
sított s elvesztegetett, ezt részben leányának megtéríti, köteles
az apa leánya birtokrészeit is Felsősztribiczán kiadni. A felek
tisztességük elvesztésének terhe mellett, kézzadással biztosítot-
ták az egyezés megtartását. (Zágrábi Kápt. Gr. Orsich ltár.
fasc. 16. Nr. 27.)

128. 1540. május 16. Zágráb. „Nobilis Matheus Petherche-
wych de Losse“ említve mint birtokos. (Lassowszky Codex Tur-
poly. III. k. 77—78.)

129. 1540.. Zágráb Petrichewich György özvegye, Gere-
beni Klára (néhai Ráskay Dorottya Felsősztribiczai Ráskay
Janko leányának leánya) 103 forintért elzálogosítja Ambrus
Körösmegyei szolgabírónak és gyermekeinek öt jobbágytelkét
Therkliancz, Dobri Zdenecz és Thoplicza-n Felsősztribicza mel-
lett Zágráb megyében. (Zágráb. Gr. Orsich ltár. F. 25. Nr. 25.)

130. 1542. március 3. Gratz. Horvát főurak és nemesek
kötelezik magukat, hogy a Krajnai harcokban a török ellen
embereikkel együtt hadi szolgálatot teljesítenek. I. Nagyságos
Székely Lukács emberei (gentes) Székely 32 lovas, Patachnich
Peto 12, Kerechen András Cirkvenéből 10, Kettessi Márton 8.
Chwka György 8 lovas, Mindszenti Gergely 6, Cirka János 6.
Ivan a testvére 5, Palffi Boldizsár 7, Székely Mirko zagoriai
birtokos 7. A bán Karlovca melletti Zelniczeröl 6, Petrichewich
Mikethynczről Stubicza mellett Lica nemzetség 8, Spiranchich
Ferencz 5, Zlatski Péter Petrora Gora alól 5, Kerhen Péter
Zelmai Szent János melletti Belosevctre 5, Mihály ispán 5,
Tremski Vid Orhovacz-ról 4, Horváth János 3, Chwty Gáspár
3, Miksich 3, Kusanovich János 3 lovas.

I. Raskay Pál Katonái 1542. Bussanich Márton, Horváth
András, Mestrovich Máté, Horvath János 5 lovas, Popratovich
Marko Slunja melletti Gojniczeröl 4, Benkovich Ferencz, Tompa
Kristóf a Cirkveni melletti Hrzorából 5, Kristóf Bistircéből 4.

III. Megdureczky uram 8 lovas, Orehorachky a Kriserac
melletti Szt. Péterről 4, Horváth Simon 4.

IV. Setchy (Széchy?) János regestuma hiányzik.

V. Tekintetes egr. Zubchich Gáspár lovasai: Horváth Ger-
gely, Cesko Balász, Horvat Mihály, Glagolich György, Zupanich
György-ből áll a lovassága. A sereghez csatlakozik Varasdosi
Gyulai István 200 haramiával, Horvath János 100, Szechi János
100, Miknek János, az alapichok hadnagya 50 lovassal, Benko
Péter 50 lovassal, Zubchich Gáspár 50 haramiával. (Gráci
tartományi levéltár F. 45. br. 116. Starine XVII. p. 179.)

131. 1542. november 25. Pozsony. I. Ferdinánd király Ráskay
Krisztina előbb Chaholy Imréné most özvegy Wárday Mihályné

és leányai *Chaholy Anna* és *Katharina* panaszára maga elébe idézi *Bydy Mihály* beregmegyei főispánt, ki panaszosok összes Bereg megyei, *Walkay Miklóst* és *Arthánházi Bornemissza Lászlót* és *Boldizsárt*, kik a *Janosi*, *Chengeri*, *Angyalosi*, *Ujfalvi*, *Sali*, *Kis* és *Nagy Paládi*, *Somkúti*, *Magasligeti*, *Zárazbereg*i *Szatmármegyei*, *Nagy Ferenczet* *Dragffy Gáspár* familiarisát, valamint *Chaholy Miklós* özvegyét, kik *Sándor*, *Nagy Kocsárd*, *Kis Kocsárd*, *Györtelek*, *Tunyok*, *Paráznya*, *Gebe* és *Megyes Szatmármegyei* birtokaikat a mohácsi vész utáni zavaros időben elfoglalták és kiadni nem akarják. (*Leleszi Konvent. Act. 1542. Nr. 42.*)

132. 1542. december 10. Bécs. I. Ferdinand király megparancsolja *Bornemissza Boldizsárnak* és *Walkay Miklósnak*, hogy *Chaholy Imre* leányaitól *Annától* és *Katarinától* elfoglalt birtokokat adják át panaszos *Ráskay Krisztinának*, előbb *Chaholy Imréné*, most özvegy *Wárday Mihálynénak*. (*Leleszi Konv. Act. 1542. Nr. 42.*)

133. 1543. március 18. Pozsony. I. Ferdinand király meghagyja a *Leleszi Konventnek*, hogy mivel *Radoch-i Horwath Miklós* mint *Chaholy Imre* özvegye *Kristina* asszony és leányai *Anna* és *Katarina* képviselője előtte kifejtette, hogy az özvegy és leányai nem tudván a *Bydy Mihály* *Munkácsi várnagy* elleni perükben a felség előtt megjelenni, őket *Bydy* javára elmarasztalták s az ítélet a *Konventnek* kikézbésítés végett leküldetett, a *Konvent* az ítéletet ne kézbesítse le, ne hajtsa végre, hanem új törvénykezésre idézze meg *Bydyt* a Király elébe tizenötöd napra. (*Gr. Zichy ltár. f. 10. N. 21.*)

134. 1543. március 27. Lelesz. *Chaholy Gáspár*, a *Ferencz* fia atyafiságos szeretetből néhai *Chaholy Imre* leányainak *Annának* és *Katarinának* vallja néhai *Ch. Imre* után reászállott a *Szatmármegyei* *Chahol*, *Csenger*, *Jánosi*, *Ujfalú*, *Saly*, *Angyalos*, *Palád*, *Kispalád*, *Bothpalád*, *Magasligeth*, *Százazbereg*h, *Sándor*, *Nagh-Kochord*, *Kys-Kochord*, *Gherghtelege*, *Thunyog*, *Paráznya*, *Ghebe*, *Meggyes* és *Zalka* községekben lévő birtokrészeit, valamint máshol levő s akár reászállott, akár ezután *Ch. Imre* jogán reászállandó birtokait. Ezenfelül kinyilatkoztatja, hogyha utódok nélkül halna el, minden vagyona örökösül *Ch. Imre* két leányát. *Annát* és *Katarinát* nevezi meg. (*Leleszi Konvent. Proth. 8. f. 175. 1543.*)

135. 1543. április 2. Lelesz. *Chaholy Gáspár* maga és unokahugai *Ch. Anna* és *Kata* (*Ch. Imre* az ő atyja fivére leányai) nevében tiltakozik a *Leleszi Konvent* előtt amiatt, hogy *Chaholy György* el akarja adni az őket illető birtokrészeit *Chahol*, *Csenger*, *Ujfalú* etc. (mint fentebb) községekben. Eltiltja őt az eladástól, *Akus-i Nagy Ferenczet* és *Zoltán Magdolótnát*, néhai *Chaholy Miklós* özvegyét, a megvételtől. (*Leleszi Konv. Act. 1543. No. 20.*)

136. 1543. április 3. Lelesz. Chaholy Gáspár megismétli az 1543. március 27.-én tett birtokátruházását *Chaholy Anna és Kata részére* azzal a hozzáadással, hogy halála esetére is megörököljék minden javait, kivéve azt, ami osztozó testvéreire szállna jog szerint. (*Leleszi Konv. 1543. Act. 21.*)

137. 1543. ápr. 27. Pozsony. I. Ferdinand király *Chaholy Anna és Kata* perében Chaholy Miklós özvegye Magdolna aszszony és Nagh Ferenc ellen Sándor, Nagy-Kocsord, Kiskochord stb. birtokokért alperesek kérésére elrendeli a bizonyítást azon alperesi állításra, hogy ők ezen birtokokat nem erőszakkal foglalták el, hanem azokat egy döntőbírótság ítélte nekik, melynek tagjai voltak: Anarch-i Theghzes Simon, Waya-i Ferencz, Ibran-i Miklós, Ura-i Máté, Ispán Simon és Tyukos-i Simon. A tanu-hallgatás fogyanatosítására a leleszi konventet bizza meg. (*Leleszi. Konv. Act. 1543. 13.*)

138. 1543. ápr. 27. Pozsony. I. Ferdinand király *Chaholy Anna és Katának* Walkay Miklós és Arthanházi Bornemisza László és Boldizsár ellen Jánosi, Csenger stb. (mint fent) birtokok elfoglalása miatt folytatott perében esküt ítél alpereseknek, melyet ezek 15 nap alatt a leleszi konvent előtt tartoznak letenni, hogy ők az ügyben s ezen birtokok elfoglalásában merőben ártatlanok. (*Leleszi Konvent 1543. Nr. 32.*)

139. 1543. május 24. Gyulafehérvár. Chaholy Gáspár a gyulafehérvári Káptalan előtt visszavonja azon nyilatkozatot, melyet a maga és Chaholy György testvére, *Chaholy Anna és Kata* nevében bizonyos Chaholi, Gebei, Meggyesi, Zalkai, Nagy és Kis Kochordi birtokok s a Kiskochordi vámjog átruházása felett tett Bornemisza Boldizsár javára, mivel utóbbi az ígért 300 forintot nem fizette ki s eltiltja őt e birtokok használatától. (*Leleszi Konv. 1543. Act. 22.*)

140. 1543. május 27. Lelesz. János, a leleszi Konvent prépostja tanúsítja, hogy *Chaholy Anna és Katának* Bornemisza László és Boldizsár, valamint Walkay Miklós elleni birtokperében I. Ferdinand király ítéletlevele értelmében megjelentek előtte Walkay Miklós, Chylei Botha János, Papos-i Eordeogh Ferencz nemesekkel, Bornemissza László pedig Paraznya-i Balogh Benedek és Wartha-i Wayda Benedek nemesekkel és letették a megítélt esküt, hogy ők nem foglaltak semmit a Chaholy leányok jószágaiból. Arthanház-i Bornemisza Boldizsár ellenben nem jelent meg és esküt nem tett. (*Leleszi Konvent Act. 1543. Nr. 8.*)

141. 1543. Dominica? Lelesz. János a leleszi Konvent prépostja előtt Chaholy Péter (Miklós fia) atyafiságos érzületből minden birtokrészét, mely őt néhai *Chaholy Imre* jogán ennek Chahol, Chenger, Jánosi etc. (mint fent) birtokokból megilletik, átruházza *Chaholy Imre leányaira Annára és Katára*,

kiket mint férfi jogon való örökösöket elismer s magának ezen javakból semmit nem igényel. (*Lelesz. Prot. 8. f. 174.*)

142. 1543. június 13. *Lelesz.* A leleszi konvent tanúsítja, hogy Waya-i Ibrányi Miklós, ki egyike volt azon hat fogott bírónak, kik néhai Wárdy János és neje Ráskay Kristina, másfelől néhai Chaholy Miklós neje Magdolna asszony közt folyó perlekedésben dönteni egybegyültek, előtte vallotta, hogy annakidején Chaholy Imre két leányát teljes joggal, mintha férfisarjak volnának Zalka, Jármy és Remeteszeg birtokokba mint örökösöket behelyezték, ellenben a többi birtokok felett nem döntöttek, részben mert az idő beesteledett, részben mivel két döntőbíró megbetegedett. Nem való tehát az, hogy Magdolna asszonynak részt ítéltek volna Sándor, Nagy és Kis Kochord, Györgyteleke, Tunyog, Parazna, Gebe, Meggyes birtokokból, mert erre sor nem került. (*Leleszi Konv. Act. 1543. Nr. 43.*)

143. 1543. július 4. *Pozsony.* I. Ferdinand király Valkai Miklóst, Bornemisza Lászlót és Boldizsárt, mivel a király azon ítéletének, hogy Chaholy Anna és Kata jogtalanul elfoglalt birtokait adják vissza, eleget nem tettek, s a leleszi konvent küldött tagját, Gergely papot és Chaholy Péter királyi embert, kik az ítélet kihirdetésére Csengerben megjelentek, életveszélyesen megfenyegették és bántalmazták, kivont karddal és fegyveres csapattal elűzték, fej és jószágvesztésre ítélte, s ezenfelül 1 márka (72 frt) költségben elmarasztalta. Elrendeli a király, hogy az ítéletét hajtsák végre s a két Chaholy leányt helyezték be Jánosi, Chenger, Angyalos, Ujfalu, Saly, Kis Palád, Nagy Palád, Somkut, Magasliget, Zarázberek birtokokba, melyeket a mohácsi vész utáni zavaros időkben tőlük erőszakosan elfoglaltak. (*Leleszi Konv. Act. 1544. Nr. 2.*)

144. 1543. július 22. *Várad.* A váradi káptalan előtt Horvath János váradi kanonok a Káptalan tagja, Melyg György és Horvath Miklós (fratrum suorum) közeli rokonai, Chaholy Gáspár és György valamint Chaholy Anna és Katharina (Chaholy Imre leányai) nevében tiltakozik az ellen, hogy Ártanházi Bornemyza Boldizsár és Walkay Miklós Ferdinand királytól felkérték a tiltakozók következő birtokait: Chahol, Chenger, Janosy, Zalka, Angelos, Wyffalw, Saly, Kyspalad, Naghpalad, Bothpalad, Somkoth, Magaslygeth, Zarazbereg és Jarmy Szatmármegyében. Eltiltják a királyt az adományozástól, a két felkérőt pedig a birtok megszerzésétől s vele való rendelkezéstől, mert azok a tiltakozókat illetik meg. (*Gr. Zichy cs. ltára, Melith iratok f. 10. Nr. 24.*)

145. 1543. aug. 10. *Várad.* Chaholy Gáspár Chaholy Imre özvegyét Ráskay Kristinát, két leányát Ch. Annát és Katát valamint Melith Györgyöt és Horváth Miklóst rokoni szeretetébe fogadja, kötelezi magát, hogy mindenben melléjük áll, segítségükre

lesz, és őket el nem hagyja. Elismeri, hogy tőlük egy lovat kapott 70 frt. értékben, melyet köteles visszaadni, ha ígéretét be nem váltaná. (*Leleszi Konv. Act. 1543. Nr. 23.*)

146. 1543. aug. 20. Szamosfalva. Zamosfalwa-i Mykola László erdélyi királyi al-helytartó ítéletében Kazy Jánost a görögényi vár parancsnokát és szolgáját Radich Jánost a Bánffy Bernát ellen indított perben, mivel a tárgyaláson nem jelentek meg. 24 frt. (6 márka) bírságban elmarasztalja. Bánffy Bernát képviselője a perben Zeplak-i Both János. (*Jósika hitb. ltár. Kvár.*)

147. 1543. aug. 29. Szamosfalva. Zamosfalwa-i Mykola László erdélyi király al-helytartó ítéletet ad ki, melyben a Zeplak-i Both János által képviselt Bánffy Bernát felperesnek Kazy János görögényvári prefectust és ennek Radich János nevű szolgáját hatalmaskodásért fej és jószágvesztésre ítélte. (*Br. Josika hitb. ltár. Kolozsvárt.*)

148. 1543. Zágráb. Zágráb vm. hadiadójának összeírása 1543. évből Felsősztribicza községben: *Relicta Petrichewych fl. 7. (Zagrab. Horv. Orsz. ltár.)*

149. 1544. január 10. Várad. Raduchi Petrychewyth Miklós, Brebiri Melith György és nejeik Chaholy Kata és Anna, néhai Chaholy Imre leányai nevében János váradí székesegyházi főesperes és váradí kanonok, rokonuk, tiltakozik a váradhegyfoki Szent István Káptalan előtt amiatt, hogy vízkereszt táján Chaholy Gáspár, Péter és György, valamint Pekry Pál a tiltakozók Chahol, Sándor stb. birtokai felett valamelyes ügyletet kötöttek, ennél fogva eltiltják őket ezen birtokok adásvételétől, elzálogosításától s úgy I. Ferdinand királyt, mint Izabella királynőt, valamint Frater György kincstartót és királyi helytartót azoknak adományozásától. (*Gr. Zichy cs. ltára. F. 10. Nr. 33.*)

150. 1544. április 6. Pozsony. I. Ferdinand király megparancsolja Báthory Istvánnak, Szathmár, Szabolcs és Bereg vm. főispánja és az ország főkapitányának, hogy miután néhai Chaholy Imre leányainak Annának Brebiri Melith Györgynének és Katának Raduchi Pethrychewyth Horváth Miklós mátkájának Chengér, Jánosi, Gebe, Angyalos, Ujfalú, Saly, Kis és Nagy Palad, Bothpalad, Scmkut, Magasliget, Zarázberek és Jármí Szatmármegyei községekbeli birtokait Bornemissza Boldizsár és Walkay Miklós erőszakkal elfoglalta s visszabocsátani nem akarja, az ország törvényei szerint e birtokok erőhatalommal való visszavétele a főkapitányok kötelessége lévén, — haldéktalanul foglalja vissza e birtokokat és adja át a tulajdonos két Chaholy leánynak és a jövőben is védje meg őket minden erőszakos foglalástól. (*Leleszi Kvt. Acta 1544. Nr. 24.*)

151. 1544. ápr. 1. Pozsony. I. Ferdinand király hasonló rendelete Báthory István országos főkapitánynak, hogy Chaholyi

Anna és Kata Ardo és Derecsén Beregmegyei birtoka felerészét, melyeket Bydy Mihály erőszakkal, elfoglalva tart, vegye erőhatalommal vissza és adja át jogos tulajdonosainak megvédven őket minden háborgatástól. (gr. *Zichy Itár. F. 10. Nr. 34.*)

152. 1544. április 25. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt *Losi Petherchewych Miklós, Lőrincz és Márton* testvéreinek terhet is magára véve Lukavecz melletti a Markusew Wrh-en lévő szőlőhegyen levő szőlőjét eladja 2 forint és 60 denárért *Matheychyhy Vitko és Mihálynak*. A szőlő a *Pethercheych Máthé és Antal* szőlője mellett terül el. (Zagr. Kapt. Prot. XXVIII. p. 107.)

153. 1544. május 9. Lelesz. A leleszi konvent jelenti I. Ferdinand királynak, hogy *Chaholy Annát és Katát* megkísérelte beiktatni a király parancsa szerint Janosi, Chenger etc. birtokaikba, melyeket Valkai Miklós és Bornemissza László és Boldizsár jogtalanul elfoglalva tartanak s evégből Jarmy András királyi emberrel Bálint papot a konvent tagját ki is küldte, kik Csengerben Chyl-i Peokry Pál szathmármegyei alispán házában meg is jelentek, de Artanházi Bornemisza Boldizsár fegyveres embereivel a Szamos folyó gázlójánál reájok lesett és megizente nekik, hogy „most a török császár van Budán” s megfenyegette, hogy ne merjenek az ő birtokaira kimenni, hogy az ellene hozott ítéletet végrehajtsák, miért is nem merészkedtek B. birtokára Rosály várába menni, hanem csak Csengerből jelentették ki, hogy birtokait a fiscus számára lefoglalják az ellene hozott hűtlenségi ítélet alapján. (Lelesz Konv. Act. 1544. Nr. 2.)

154. 1544 május 22. Lelesz. A leleszi konvent tanúsítja és jelenti I. Ferdinand királynak, hogy 1544. május 11-én Zalka szathmármegyei községben megjelent a Konvent kiküldöttje Bálint pap Jarmy András királyi emberrel együtt, hogy *Chaholy Annát Brebiri Melith Györgynét és Katát Petrychewyht Horváth Miklós mátkáját* behelyezze Sándor, Nagy és Kis-Kocsord, Györgyteleke, Tunyog, Paráznya, Gebe és Meggyes birtokokba, melyeket Nagy Ferencz és Magdolna asszony *Chaholy Miklós* özvegye jogtalanul elfoglaltak a mohácsi vész utáni zavarokban, de a beiktatásnak az alperesek Hyspan János és Bálint deák familiárisai kivont karddal ellene szegültek s így azt véghez nem vihették a királynak Pozsonyban 1544. május 5-én kelt ítélete és iktató parancsa értelmében. (Leleszi Konv. Acta 1544.)

155. 1544. június 30. Pozsony. I. Ferdinand meghagyja a leleszi konventnek, — hogy miután a király úgy értesült, hogy a *Chaholy leányoknak Annának és Katának* Bornemissza Boldizsár s tsai elleni birtokperében nem hajtották végre a király parancsát, újból elrendeli, hogy nevezetteket helyezzék a megítélt birtokokba, most már Bornemissza B. minden tiltakozásának figyelembevételével nélkül. (Lelesz Konv. 1544. Nr. 39.)

156. 1544. július 1. Pozsony. I. Ferdinand király meghagyja a leleszi konventnek, hogy a Chaholy Anna Melith Györgyné és *Chaholy Kata Petrythewyth Horváth Miklósné* részére visszaítélt Sándor, Nagy és Kis Kochord stb. birtokok ügyében mivel Chaholy Miklósné Magdolna asszony az ítélet végrehajtását fegyveresen megakadályozta, őt a jogtalan ellenállásért 1 márka (72 frt.)-ban elmarasztalja s felhívja a konventet, hogy nevezett Magdolna asszony javait foglalja le s tiltakozását figyelemre ne méltassa. (*Lelesz, Act. 1544. Nr. 1.*)

157. 1544. szept. 25. Enyed. Frater György erdélyi kir. helytartó megparancsolja Zalan-i Janko György, Zolthani Chérjék Ferencz, Borosnyói Simon, Mathysfalva-i Gethfi Kelemen, Gelencei Myhacz Ferencz, Oltzeme-i Myko János, Zentkatolnai Cheh Mihály és Futásfalvi Balynth Benedeknek, hogy a *Zeplaki Both János* által képviselt Chernatoni Domokos Mihálynak valamint Zentkozmademjén-i Bech Pálnak Markosfalva-i Thewrewk Máté elleni perében tanukat hallgassanak ki, hogy nem voltak-e a régebben kihallgatott tanuk megvesztegetve. (*Domokos cs. ltára 1544.*)

158. 1544. Zágráb. A Zágrábi Káptalan előtt Raskay Kálmán megidézteti *Petrychewych Pétert*, néhai Raskay Borbala Felsősztubiczai birtokai ügyében. (*Zagrabi Kapt. Loc. cred. R. N. 244.*)

159. 1544. novemb. 13 Bécs. I. Ferdinand király meghagyja Báthori András Szatmár, Szabolcs vm. főispánja, országos főkapitánynak, hogy *Chaholy Anna és Kata Sándor*, Kis és Nagy Kochord etc. birtokait, melyeket Bornemissza Boldizsár, Valkai Miklós és Magdolna asszony jogtalanul és erővel elfoglalva tart s melyeket a törvényes végrehajtással tőlük visszavenni nem lehetett, mert kétszer erőszakkal ellenállottak, ami miatt örök hűtlenség bűnébe estek és főbenjáró büntetést érdemeltek, — tőlük erőhatalommal vegye el s adja át jogos tulajdonosaiknak és őket védje meg a birtokban, hogy az ilyen lázadók ne akadályozzák a bíraskodás rendjét és ne tegyék az ítéleteket hiábavalókká. (*Lelesz. Act. 1544. Nr. 14.*)

160. 1545. január 16. Lelesz. A leleszi konvent jelenti I. Ferdinand királynak, hogy a Bornemissza Boldizsár és Valkai Miklós által *Chaholy Anna és Kata* ellen nyitott perben január 12-én Máthészalkán saját udvarházukban megidézte alpereseket, hogy a per tárgyalására a király személyének helyettese előtt tizenötödnapi jelenjenek meg. (*Leleszi konv. Act. 1545. Nr. 58.*)

161. 1545. március 1. Várad. A váradhegyfoki káptalan előtt Melith György neje *Chaholy Anna*, valamint *Pethrychewyth Horvath Miklósné Chaholy Kata* nevében tiltakozik az ellen, hogy Chaholy Gáspár és Chyl-i Pewkry Pál Szathmármegyei

alispán, fentnevezettek tulajdonát képező Chaholy, Matheszalka, Gebe, Meggyes, Paráznya, Járm, Erdeoszada, Sándor, Remetheszegh, Nagy és Kis Kochord, Thunyog, Györgytelke, Saly, Angyalos, Chenger, Jánosi, Ujfalva, Csenger, Zarazberek, Magosligeth, Nagy-, Kis- és Both Palád, Sonkout, Szathmármegyei, Magyar-, Oláh-, és Közép Chaholy, Zewchey Közép Szolnokmegyei, valamint Panyt Karaznya megyei birtokokra vonatkozóan adásvételt, zálogszerződést kössenek s eltiltja a királyt e birtokok adományozásától. (*Leleszi Konv. Act. 1545. Nr. 42.*)

162. 1545. március 2. Várad. A váradhegyfoki káptalan előtt Chaholy Péter, néhai Miklós fia és Chaholy Gáspár néhai Ferencz fia kijelentik, hogy néhai Chaholy Imre két leányát Annát, Melyth Györgynét és *Katát Petrychewych Miklós-nét*, mint valóságos férfi leszármazó örökösöket elismerik atyjok Chaholy stb. birtokaikban s megsegítik őket ezen birtokok megszerzésében, s részükre való adományozásában nehogy a különböző perekben, melyekben nevezett Chaholy leányok vannak, idegen kézre jussanak ezen birtokok. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 38.*)

163. 1545. április 13. Várad. A váradhegyfoki káptalan előtt Chaholy Péter maga, fia Ferencz és leánya Anna, valamint Chaholy György nevében érvényteleneknek nyilvánítja azon szerződéseket, melyeket ő és Chaholy Gáspár birtokukra és joгаikra nézve Chyli Pökry Pál-lal *Melith György-el és Horváth Miklóssal* kötöttek. (*Gr. Gyulay ltár. Kolozsvár, Erd. Múzeum.*)

164. 1545. szeptember 19. Gyaluvára. Izabella királynő *Marmarosi Zygethy Pál* deáknak a fejedelmi ítélőszék esküdt jegyzőjének és Ferencz fivérének nemességét és czímet adományoz azon érdemei elismeréséül, melyeket a királynő és fia szolgálatában szerzett. (*Br. Bálintit ltár. 1545 év.*)

165. 1545. október 17. Komlód. Kozmatelki Kaythor Ferencz Kozmatelkén levő két jobbágytelkét, három földjét és két fél erdőrészt Ferencz deák és Vajdszentiványi Nagy Ferencz előtt 150 frtért zálogba vet Gerdey Demeternek és nejének *Komlodi Orsolyának*. (*Kolozsmonostori Konvent. Kolozsmegyei Akták K. 118.*)

166. 1545. október 17 Komlód. Nagy Mihály és Vajdaszentiványi Ferencz deák bizonyítják, hogy Kozmatelki Kaythor Ferencz Kozmatelki halastavát 50 frt-ért eladta Gerday Demeternek és nejének *Komlodi Orsolyának*. (*Kolozsm. Konv. Kolozsum. Act. Anno 1545. K. Nr. 120.*)

167. 1545. október 24. Lelesz. A leleszi konvent előtt Wárdai Mihály és fia István a magok, valamint Wárdai Mihály Miklós, Ferencz és Mihály fiai nevében is, eltiltják Isabella királynőt, János illetve Mátyás nevű király fiát, valamint György barát váradi püspököt, továbbá *Korlathowyth Péter és Melith György* nemes urakat, hogy Kiswarda várát s a hozzá tartozó

birtokokat elfoglalják, megtartsák, használják. A birtokok nevei: Dewecher, Kek, Dombrad, Zamosszegh, Patroh, Thussér és Tas, valamennyi Szabolcs megyében (*G. Zichy ltár F. 4. Nr. 1891.*)

168. 1545. november 5. Székelyvásárhely. Zeplaki Bordi István és Bessenyev-i Josa deák bizonyítják, hogy előttük Hederfá-i Barlabassy János 204 frt-ért eladta Zentgyel-i Barchay Lászlónak Szakal, Keménytelke, Ikland és Gerebenes Tordamegyei birtokrészeit azzal a kikötéssel, hogyha egyik gerebenesi jobbágytelket, mely most idegen kézen van, jövő pünkösztig Barchaynak át nem adná, helyébe két Bessenyev-i (Küküllő megye) jobbágytelket köteles adni. (*Br. Bánffy cs. (II. Rokonság) ltár F. 284. sz. 3.*)

169. 1546. februárius 1. Kendy Ferencz, Kendy Antal, Nagyalui Bánffy Miklós, Kechethy János, Alard Miklós és Both János, mint választott bírák megosztotztatják losonci Bánffy Bernátot és Sombereki Erdélyi Farkast Arany, Gernyeszeg, Kerthweykapu, Sárpaták birtokokon levő felkelhetőségek felett 1000 forint kötés terhe mellett. (*Br. Josika hitb. ltár. 38. Fasc. Nr. 19.*)

170. 1546. februárius 2. Panot. Zeplak-i Both János és Kebless-i Theke János mint fogott bírák megegyeztetik özvegy Kesserü Mihályné Bánffy Magdolnát, első férjétől, Bogathy-tól származó két gyermeke Anna és János nevében is, mostoha-fiával Bogathy Jánossal némely erdők, a dégi tavak s bizonyos malmok felett. (*Br. Daniel ltár. Olasztelke. Fasc. 22. Nr. 7.*)

171. 1546. február 11. Várad. A váradi káptalan előtt Zegchewo-i Melith György és Arthanhaza-i Bornemissza Boldizsár megszüntetik azon pereskedéseket, melyek néhai Chaholy Imre birtokai felett (Chenger, Ujfalu stb.) évek óta folytak, miután több főúr, elsősorban György barát váradí püspök, kincstartó és királyi helytartó, Gyalui Wass Mihály a helytartó személyes helyettese, Thinnini Horváth György, Kerekszállási Markws Péter, Horváth Ferencz, tordai kir. kamaraispán, Peresyth Gáspár, Karyn-i Korlathyowych Péter, Nagymihályi Eodenffy László és Kiskállói Vytéz János és még mások is őket békességre rábírták, s ennek következtében Bornemissza Boldizsár visszabocsájtja mindezen javakat és jogokat, rájuk vonatkozó oklevelekkel Chaholy Anna és Katának. Bornemissza kötelezi magát, hogy Valkay Miklóst (foglalótársát) elviszi egy hiteles helyre, hogy ő is hozzájáruljon ezen egyezéshez. Melith György kötelezi magát neje és sógora Raduchi Petthrychyewyth Miklós és ennek neje Chaholy Kata nevében is, hogy szintén megjelennek egy hiteles hely előtt e célból, ezenkívül, hogy megfizetik azon 1000 frtot Bornemisszának, melyet ez és Valkai Miklós néhai Chaholy Lászlónak, György és Gáspárnak adott kölcsön s melyért ezek zálogba vetették nekik a kérdéses ingatla-

nokat. Addig is, míg mindez megtörténik, ezen kötés megerősítésére Bornemissza leköti Szabolcs megyei Abránfalwai, Melith pedig Biharmegyei Haláp birtokaikat s kölcsönösen kicserélik eddig egymás ellen nyert ítéletleveleiket. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 40.*)

172. 1546. február 19. Lelesz. A leleszi káptalan jelenti I. Ferdinandnak, hogy Kiskalloi Wytéz János előtte tanuvallomást tett Melith Györgyné Chaholy Anna és *Pettrychevych Miklósné Ch. Katának* Bydy Mihály elleni birtokperében és vallotta, hogy ezelőtt két v. három évvel Frater György kir. helytartó követ megbízó levéllel elküldte volt Bydy Miklóshoz abból a célból, hogy ez bocsássa vissza Melith Györgynének és Horváth Miklósnénak Ardói és Derczen-i birtokait, Melith György és Bykysy Ferencz is vele voltak, akkor megígérte volt Bydy, hogy visszabocsájtja a kérdéses birtokok felerészét, de ő is kérte vallót, hogy járjanak közbe a kir. helytartónál, hogy bizonyos malomhelyét a Körös folyónál neki a váradi káptalan engedje át. Miután az ő kérésére Bydy meg is kapta a malomhelyet a váradi püspöktől, ismét felkeresték Melith Györggyel és Chapy Farkassal Bydyt, hogy a másik felerészt is bocsássa vissza. (ő azonban kijelentette, hogy mivel a felségtől 100 jobbágytelket kapott, melyekben ezen birtokrészek is bennefoglaltatnak, ne-hogy azt mondhasa a felség, hogy ő elidegenítette a neki adományozott birtokrészeket, tanácsolja: menjenek választott bíróság elé s ha az kiítéli e részeket, ő engedni fog s kiadja ezen félrészt is. Igérték, hogy erről oklevelet állítanak ki, de mivel akkor Melith György semmi írást nem akart adni, mondván, hogy „ő Bydyért semmit sem tesz, csak az ő főtisztelendő uráért a váradi püspökért“, erre a felek szét is mentek. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 53.*)

173. 1546. február 22. Lelesz. A leleszi konvent előtt néhai Chaholy Imre özvegye s leányai Anna (Melith Györgyné) s *Kata (Pettrychevyth Horváth Miklósné)* kijelentik, hogy mivel azt hallották, hogy Melith György megegyezett Arthánházi Bornemissza Boldizsárral néhai Ch. Imre Csenger, Újfalu, Saly, stb. birtokai felett úgy, hogy bizonyos pénzösszeg ellenében azokat Bornemissza visszabocsájtja, ezt az egyezséget — mint nagy kárukkal járó — el nem fogadják s az ellen tiltakoznak. Eltiltják Melith Györgyöt és Bornemisszát ezen egyezés megkötésétől és Anna asszony még azt is kijelenti, hogyha ő esetleg el is megy valamely hiteles helyre, hogy ehhez az egyezéshez hozzájáruljon, azt csak félelemből, s kényszerítve teszi, azért ilyen esetleges nyilatkozatát már most semmisnek jelenti ki. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 41.*)

174. 1546. febr. 25. Pozsony. I. Ferdinand király meghagyja Kis-Kallói Vythéz Jánosnak, Ezen-i Chapy Farkasnak, Gezth-i

Bykysy Ferencznek, Hwzth-i Naghwathy Jánosnak, Oroz-i Demeternek, Papos-i Ewrdewgh Jánosnak és a nagyberegí kolostor vicariusának Bod-i György remete pálos szerzetesnek, hogy Bewd-i Bydy Mihálynak Munkách vára prefectusának kérésére tegyenek vallomást a leleszi konvent előtt arról, hogy Bydy miképpen bocsájtotta vissza Ardo és Derchen beregmegyei birtokok felerészét Melyth Györgynének és *Horváth Miklósnénak*, mely birtokokat Bydy a királytól előbb magának felkérte volt. (*Gr. Zichy Itár. F. 10. Nr. 42.*)

175. 1546. február 25. Várad. A váradi káptalan előtt néhai Chaholy Ferencz György és Gáspár fiai atyafiságos szeretetből, nehogy ősi birtokaik idegenek kezére kerüljenek, minden birtokaikat és jogaikat, melyek őket néhai Chaholy Imre jogán megilletik (Csenger, Mátészalka, Janos, Gebe, stb.), melyeket Melith György és *Petrichewich Miklós* nagy költséggel, fáradsággal a királyi Curián indított hosszas perekkel s legutóbb 1000 frt. lefizetése mellett Bornemissza Boldizsárral kötött egyezséggel visszaszereztek, vallják örökre és visszavonhatatlanul Chaholy Imre két leányának, kiket fiúsítanak és férjeiknek, kiket ezennel testvérükül fogadnak, s ezeknek mindkét nembeli örökösöknek. Ennélfogva mindezen birtokokat nevezetteknek adják és adományozzák, maguknak jogot fenn nem tartva. Chaholy György kijelenti, hogy mivel ő vakságánál fogva emberi segítségre szorul, melyet csak fentírt rokonainál és ezeknek férjeinél remél megtalálni, ezért is, de azért is, nehogy húgai atyai birtokaiktól megfosztva idegen fedél alatt kényteleníttessenek élni, teszi meg fenti vallást. (*Lelesz. Act. 1546.*)

176. 1546. április 16. Pozsony. I. Ferdinand király Chaholy Ferencz fiainak Györgynek és Gáspárnak 1546. február 25-én a váradi káptalan előtt tett nyilatkozatát, mellyel Chaholy Imre két leányát fiúsították, s részükre és férjük részére vallották néhai Chaholy Imre birtokait, titkos királyi pecsétje alatt kelt privilegialis levélben megerősíti és Chaholy Anna és Kata, előbbi Brebiri Melyth György, utóbbi *Raduczi Petrithewyth Miklósné* kérésére őket fiúsítja, királyi beleegyezését adja ahhoz, hogy ők és — a leányleszármazók kizárásával — fiúörökösök a megszerzett birtokokban részesülhessenek. Ezenfelül több hívének kérésére a király kegyelemből minden királyi jogát, mely a felséget bármily címen megillette volna, Chaholy Anna és Katának és fiúörökösökének adományozza a következő birtokokra vonatkozólag: Csenger város, Chahol, Matheszalka. Jarmi, Gebe, Meggyes, Remeteszeg, Paráznya, Sándor, Kis Kochord az ottani vámmal, Nagy Kochord, Tunyog, Györgytelke, Saly, Angyalos, Újfalu, Csenger, Jánosi, Szárazberek, Magasliget, Nagy-Kis és Both Palád, Somkad, Erdőszada, Szathmár-

megyei, Panith, Oláh-, Magyar -s Közép Csaol és Zölcsé Közép Szolnok megyei községekben. (*Br. Petrichevich cs. ltár. 1546. évi anyag. Lib. Reg. II. 174. old.*)

177. 1546. május 31. Lőcse. I. Ferdinand király meghagyja a leleszi konventnek, hogy Melith Györgyné Chaholy Anna és *Pethrychewych Miklósné* Chaholy Katának Bydy Mihály Munkács vár prefectusa és Beregmegyei főispán ellen Derchen és Berekszászardo birtokok miatti perében azon alperesi állításra, hogy a kérdéses birtokok felerészét visszabocsájtotta felpereseknek s ők azokat békésen bírják is mindaddig, míg a néhai Páloczy Antal mester halála és magvaszakadása miatt Bornemissza által a királytól felkért ezen birtokok eladományozása meg nem történik, — hallgasson ki tanukat és pedig Bod György pálosrendű szerzetest, Bekes Ferenczet, Kiskállói Vytéz Jánost, Ezen-i Chapi Farkast és Papos-i Eowrdewgh Jánost. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 46.*)

178. 1546. június 11. Gyulafehérvár. Izabella királynő *Kozarvály Gergelynek* Szunyogszeg Belső-szolnokmegyei puszta faluhelye benépesítésére azt a kedvezményt és kiváltságot adja, hogy az odatelepülő új lakosokat 12 évre, ha ott építkeznek, mindennemű rendes és rendkívüli census, adó és taxa fizetése alól felmenti, kikötvén azonban, hogy tolvajok, rablók és más gonosztevők ezen kedvezményt ne élvezhessék. Ezt a királyné közli Frater György kir. helytartóval, s helyetteseivel, a megyék fő- és alispánjaival és szolgabíráival. (*Br. Petrichevich Horváth ltár. Kolozsvár, Erd. Múzeum letétjében I. Reg. Sub. BC. Nr. 2.*)

179. 1546. június 17. Lőcse. I. Ferdinand király Chaholy Miklós özvegye Magdolna asszony panaszára meghagyja a leleszi konventnek, hogy idézze törvénybe *Chaholy Imre* özvegyét s leányait Annát és *Katát*, mivel ezek Báthory András főispán, tárnokmester és országos főkapitány által nemcsak azon javakba helyeztettek vissza, melyekért pert folytattak, hanem panaszos egyéb jószágaiba is. Nevezetesen vásárvám, malom és majorsági földjeibe is, ezenfelül elvették állatait és ingóságait, jobbagy-biráját, Csonka Tamást pedig úgy megverték, hogy az sérüléseibe belehalt s ezek által több mint 800 frt. kárt okoztak panaszosnak. (A konvent jelenti a királynak, hogy június 27-én nevezett úrnőket megidézte Máthészalkai curiájukból Megyeri György konventi tag által.) (*Lelesz Acta 1546. F. 2. N. 87.*)

180. 1546. június 20. Lőcse. I. Ferdinand király megparancsolja Ardó és Derczen birtokok nemes és nemtelen szomszédos birtokosainak, továbbá bármily rendű és rangú alattvalóinak, hogy miután Chaholyi Imre volt özvegye, Ráskay Kristina, most Kisvárdai Várday Mihály özvegye s leányai Anna Melith Györgyné, *Kata Horváth Miklósné* afelől vallatni óhaj-

tanak, hogy vajjon nevezett két birtok néhai nagyságos Pálóczy Antalról reájok szállott-e s attól félnek, hogy Bydy Mihály valamelyes módon magához akarja ragadni e birtokokat, — hogyha bármelyikük mint tanu megidéztenék, jelenjen meg az e célból kiküldött királyi emberek jelenlétében a leleszi konvent előtt, s tegyenek igaz vallomást a királynak, s a szent Korónának tartozó hűség, s az Istennek tartozó hitük szerint. Királyi emberek: Athyna-i János deák, Hethes-i Imre, Zilah-i András és Helmeicz-i Márton. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 47.*)

181. 1546. július 1. Lelesz. A leleszi konvent jelenti Ferdinand királynak, hogy Chaholy Miklósné, Magdolna asszonyt azon elvett javak birtokába akarta helyezni, melyeket Báthory András orsz. főkapitány Szalka, Sándor, Nagy- és Kis Kocsord, Györteleke, Tunyog, Paraznya, Gebe, Meggyes községekben tőle elvett és Chaholy Anna és Katának átadott, de az ítélet végrehajtását befejezni nem tudta, mivel kiküldött emberét Megyesi György frátert és a királyi embert Bagosi Györgyöt, Chaholy György nevében Pökry Pál, Chaholy Anna és Kata nevében *Horváth Miklós* kivont karddal ellenállván megfenyegették, hogy nemcsak őket, de ha kell hatvanat is leölnek. Harmadnapon ismét megkísérelték Szalkán a végrehajtást, de akkor már több, mint száz gyalogos, puskával felfegyverzett csapattal vonultak fel, s ha el nem futnak a kiküldöttek, s a megidézett szomszédok, kétségtelenül meg is ölték volna őket. *Horváth Miklós* pedig ezutáni harmadnapon Magdolna asszony Bíró Miklós nevű jobbágját elfogta és földalatti verembörtönbe vetette megláncolva, mely miatt Magdolna asszony gondviselője, Chepe-i Ákos Ferencz ünnepélyesen — de hasztalanul — tiltakozott. (*Lelesz Act. 1546. f. l. Nr. 40.*)

182. 1546. július 15. Várad. A váradai káptalan előtt Brebyr-i Melith György és *Radwch-i Pettrychewyth Miklós* abból a célból, hogy Artanházi Bornemissza Boldizsártól kiválthassanak bizonyos birtokokat, kölcsönvettek 600 frt-ot, 500 frt-ot pénzben, 100 frt-ot sóban. György baráttól, váradai püspök, királyi helytartótól, melyből 13 frt. és 75 denart már megfizettek, 586 frt. 25 denárral még adósok maradtak. Ennek biztosítására zálogba vetnek nála arany és ezüst tárgyakat, és pedig:

1. Karyka ezüst 9 márka súlyu á 9 frt.
2. 9 lóra való szerszám ezüst aranyozva 6.5 márka á 12 frt. márkája,
3. egy koronás kupa ezüst aranyozva 2 és fél márka és 3 piséta súlyu márkáncént 9 frt.
4. egy más kupa „cseze-fedővel” ezüst aranyozva 2 és fél márka és 3 piseta súlyu márkáncént 12 frt.
5. két ezüstös kantár álladzó 3 m 8 piseta súlyu á 38 frt.,

6. Egy ezüst serleg 2 márkánál két pisetával könnyebb márkánként 8 frt.,

7. Egy más aranyozott serleg 40 pisetá súlyu 9 frt.-ot érő,

8. 12 ezüst kanál 2 m 6 pisetá súlyú m.-ként 9 frt.,

9. egy cheze, 1 márka — 6 pisetát nyom 7 frt. áru,

10. féllibra és 3 pisetá arany 36 frt.,

11. egy „hegyes thew” (r) 3 márka ezüst m.-ként 10 frt.,

12. egy „sisak ezüstből aranyozva 5 és fél m ezüst 66 frt.,

13. egy „magyl” (moglio, csákánybalta?)

14. egy „solium” (sótartó?) 4 m ezüstet nyom 40 frt.,

15. egy sisak csúcs másfél m ezüst 15 frt 40 dénár.

E tárgyakat, melyeket zálogul átadtak, ha visszafizetik adósságukat, minden nehézség nélkül nekik joguk van visszakérni. (*Leleszi konv. Act. 1546. fasc. 2. Nr. 80.*)

183. 1546. július 26. *Lelesz.* A leleszi konvent előtt Horváth Miklós maga, neje és sógornője, Melith Györgyné nevében tiltakozik amiatt, hogy Chepei Ákos Ferencz, mikor bizonyos földeket királyi ítélet alapján végrehajtás rendjén Chaholy Miklósné nevében visszavett, Kiskochordi vámjogát tiltakozóknak is birtokbavette, holott ezt Frater György váradi püspök, kir. helytartó saját pénzen váltotta ki Bornemissza Boldizsártól, s adta vissza nekik. Ezenfelül Meggyes községben bizonyos megszántott földet is elfoglalt, mely miatt szintén tiltakozik. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 45.*)

184. 1546. július 26. *Lelesz.* A leleszi konvent előtt megjelenik Horváth Miklós és neje Chaholy Kata asszony nevében tiltakozik az ellen, hogy a szintén jelenlévő Melith György Bewd-i Mihállyal, Munkács várának prefectusával Ardó és Derczen beregmegyei birtokok felett bármilyen megállapodást létesítsen. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 49.*)

185. 1546. aug. 6. *Lelesz.* A leleszi konvent előtt Zechewn-i Melith Györgyné Chaholy Anna és *Petrychewyth Miklósné Chaholy Kata* megjelenvén kinyilatkoztatják, hogy azon egyezés értelmében, melyet nevökben Melith György Bornemissza Boldizsárral a váradi káptalan előtt néhai atyjok Chaholy Imre Csenger, Újfalú, Saly, stb. birtokai visszaadása felett kötött, ők készek, s ezért jöttek el, hogy átadják a Bornemissza elleni perekben kiadni ígért okleveleket, de kéri a konventet, igazolja nekik hiteles kiadmányban, hogy Bornemissza a maga részéről nem jött el, s nem tett eleget azon kötelezettségének, hogy viszont ő is kiadja a nekik kiadandó ítélet és egyéb leveleiket. Az oklevél hátán reájegyezve: „Az mykeppen az azzoniok thudomanit tettek leleszben Bornemissza ellen, hog eok kezdek myndenhez.” (*Lelesz. Act. 1546. F. I. Nr. 90.*)

186. 1546. aug. 10. *Jászó.* A Jászói konvent előtt Zabad-i Jacabffy Benedek deák Chaholy Kata *Petrychewyth Miklósné*

de Radocz nevében tiltakozik az ellen, hogy Melith György Ardo és Dercsen beregmezei birtokai felett Bwdy Mihállyal v. másokkal bizonyos megállapodást akar létesíteni. Eltiltja őket ettől és eleve tiltakozik ellene. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 50.*)

187. 1546. aug. 30. Eberhard. I. Ferdinand király meghagyja a leleszi konventnek, hogy Chaholy Imre özvegyét, leányait Annát Melith Györgynét, *Katát Petrichewich Horváth Miklósnét*, s ezeknek férjeit idézzék törvény elé, mivel Chaholy Miklós özvegye Magdolna asszony azt panaszolja, hogy Mátészalkán elfoglalták nemesi udvarháza és kertje egy részét, Bíró Miklós jobbágya földjét, ezenfelül két ökröt, két taligát, s egyéb gazdasági eszközöket, s azokat visszaadni nem akarják. Ezenfelül Meggyes Szatmármegyei birtokáról panaszosnak a neki járó kilenczedből 200 kereszt gabonát elvittek erővel, s ezáltal több mint 100 frt. kárt okoztak neki. A konvent jelenti, hogy Mátészalkáról idézte őket október 15-én, de személyesen nem találta meg őket Péter pap, konventi kiküldött. (*Lelesz Acta 1546. Fasc. 2. Nr. 9.*)

188. 1546. szeptember 9. Lelesz. A leleszi konvent jelenti I. Ferdinand királynak, hogy azért nem tudta özvegy Chaholy Miklósnét behelyezni a neki visszaitélt birtokokba, mivel Pökry Pál Chaholy György ura nevében fegyveresen állott ellent, s úgy fenyegetőzött, hogy ha kell, nemcsak a konvent kiküldöttjét, s a király emberét Bagos-i Györgyöt, hanem akár hatvan embert is leölnek, ha megkísérlik az ítélet végrehajtását. Ettől megijjedvén elfutottak. Úgy vélik, a felségnek még sok írásos munkára lesz szüksége, s meg fogja érteni, hogy nekik mily gyakran kell ilyen búsításokat elszenvedni. (*Lelesz. Act. Vet. Barcs. A. 1546. F. 15. Nr. 45. p. 316.*)

189. 1546. november 5. Pozsony. I. Ferdinand király megérősíti azon egyezséget, melyet *Radoch-i Horváth Miklós neje, Chaholy Kata* és sógornője Chaholy Anna Bryberi Melith Györgyné nevében egyfelől, másfelől Chaholy Miklós özvegye Magdolna asszony Chepei Akos Ferencz nevében is kötöttek néhai Ch. Imre Chahol, Meggyes, Gebe, Paráznya, Sándor, Kis- és Nagy Kocsord, Györtelek, Thunyog birtokok, egy Szamos folyón levő malom Csenger határában, Erdőszada pusztahely, valamennyi Szatmármegyében, levő birtokai felett, mi a felek között hosszas pereskedések tárgyát képezte, s mely perek végeredményben azzal végződtek, hogy Ch. Anna és Kata kétrendbeli ítéletet nyert Ch. Miklós özvegye ellen. A felek több jeles közbenjárására elenyésztetik magok között ezeket a pereket oly módon, hogy Magdolna asszony és Akos Ferenc visszabocsájtják fenti összes birtokokat Ch. Anna és Katának összes tartozékaikkal, nevezetesen egy fél vámszedési

joggal és pusztahellyel oly módon, hogy a leleszi konvent előtt erről nov. 25-étől számított 10 napra vallólevelet kötelesek adni, melynek ellenében Ch. Anna és Kata is átadja az ellenök nyert ítéleteket és bírói határozatokat. Köteles Magdolna asszony a szükséges vetőmagot is átengedni. Ha mindezt f. évi november 25-ig nem teljesítenék, Ch. Anna és Kata jogosítottak őket az ellenök nyert ítéletek alapján végrehajtani, minden tiltakozásuk figyelembevétele nélkül. A levélen „Coram me Magistro Posa” aláírás. (*Lelesz Acta 1546. fasc. 2. Nr. 21.*)

190. 1546. nov. 6. Pozsony. I. Ferdinand király kiadatja azt az egyezséget, melyet *Radochi Horváth Miklós* Ch. Anna és Kristina nevében Oroszi Demeter által képviselt Bywd-i Mihály Munkácsi várnaggyal Ardó és Dercsén beregmegyei birtokok felett kötött, melynek értelmében Büdy visszabocsátja a birtokok másik felét is Ch. Katának Horváth Miklósnénak 200 frt. bírság terhe alatt. A felek elenyésztetik a köztük lévő összes pereket, s kiadják erre vonatkozó okleveleiket egymásnak. Megállapodnak abban, hogy hat előkelő nemes emberből álló döntőbírság elé viszik néhai Pálóczy Antal után maradt s Bydy által felkért birtokok ügyét, s kijelentik, hogy ezek döntésének magokat alávetik. (Coram me magistro Posa). (*Gr. Zichy Itár. f. 10. Nr. 54.*)

191. november 13. Pozsony. I. Ferdinand király kiadja *Radochi Horváth Miklós* kérésére maga, neje, sógora Melyth György és ennek neje nevében Beycz-i Ambrus deák részére tett birtokadományozó levelét Jarmi községbeli néhai Chaholy Imre jogán megillető birtokrészükre vonatkozólag, melyet jelenleg Jarmy Benedek elfoglalva tart azon fáradozásainak jutalmazására, melyeket Beycz-i Ambrus nekik tett. A birtokot Jarmitól saját költségén tartozik visszaszerezni, mit ha nem tudna, neki ehelyett 200 frt-ot adnak. Ha pedig Beycz-i v. utódai e birtokot valaha is eladni v. elzálogosítani akarnák, azt mindenki előtt adományozóknak v. utódaiknak kell felajánlaniok. (Lecta per me Michaellem de Mere). (*Gr. Zichy Itár. F. 10. Nr. 55.*)

192. 1546. november 14. Zágrab. A zágrábi káptalan előtt *Losy Petrychevych Péter* 3 frt és 70 dénárért eladja Loseben egy szőlőjét a Markussew Wrh hegyen nemes *Petrichevych Máté* szőlője mellett Obres-i Kalarych Antalnak. (*Zágrab. Loc. cred. Prot. XXVIII. p. 135.*)

193. 1546. nov. 28. Munkácsvára. Bydy Mihály Munkácsi várnagy és Beregmegye főispánja meghagyja Ardó és Dercsen község lakosainak és tisztjeinek, kik hatalma alatt állanak, hogy miután azon egyenetlenséget, mely közte és (egr.) *Horváth Miklós* közt volt, bizonyos főurak és barátok elenyésztettek, átadja őket új uroknak, Horváth Miklósnak, kezét róluk leveszi,

s meghagyja nekik, hogy ezentúl őt szolgálják és neki engedelmeskedjenek régi szokásuk szerint. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 56.*)

194. 1546. decz. 5. **Lelesz.** A leleszi konvent előtt megjelennek néhai Chaholy Imre özvegye Ráskay Krisztina, most özv. Wárday Jánosné, Ch. Anna, Melyth Györgyné, Ch. *Kata Petr. Horváth Miklósné* néhai Ch. Imre leányai és tiltakoznak az ellen, hogy a király eladományozza Sárospatak és Újhely várakat Zemplénmegyében, Ajnácskő, Ghimes és Dedes Borsodmegyei, Zerednye Ungmegyében levő várakat, Pálócz Ungmegyei, Helmeicz és Cheke Zemplénmegyei, Sajószentpétere Borsodmegyei kastélyokat a hozzájuk tartozó földekkel, mely őket teljes joggal megilleti. Ezenfelül eltiltják a következőket e birtokok felkérésétől, megszerzésétől és elfoglalásától: nagys. Perényi Pétert, Ruszkai Dobo Ferencet, Istvánt és Domokost, Parlaghi Lászlót, Feledi Eustachot. Hasonló tiltakozást ad özv. Ráskay Zsigmondné, Anáarchi Thegzés Borbara maga és gyermekei nevében ezen Pálóczy családi birtokok ügyében. (*Lelesz Act. 1546. Fasc. 1. Nr. 89.*)

195. 1546. december 5. után **Lelesz.** A leleszi konvent előtt Chaholy Anna Melyth Györgyné és Ch. *Kata Horváth Miklósné* néhai Chaholy Imre leányai egyfelől, másfelől pedig Anarchi Thegzes Borbara özv. Ráskay Zsigmondné most már Imregdi Gazdak Balásné, Ráskay Zsigmondtól származott gyermekei Ferencz, Anna, Kata és Fruzsina nevében is és megegyeznek abban, hogy ha vissza tudják szerezni néhai Pálóczy Antal birtokait, melyek őket vérség jogán illetik, de melyeket most Peren-i Péter és fiai Ferencz és Gábor, továbbá Ruzka-i Dobó Ferencz, István és Domokos bírnak, ezek visszaszerzésére szükséges költségeket egyenlő részben viselik, amint egyenlő részben osztják fel a visszanyerendő birtokokat is. Megjegyzik, hogy néhai nagyságos Pálóczy Antal édes testvére volt Pálóczy Katának, mindketten Pálóczy István gyermekei lévén. Pálóczy Katától származnak Chaholy Imre és Ráskay Zsigmond, s így illetik őket a Pálóczy Antal javai. (*Lelesz Acta Barcs. Anni? Fasc. 19. Nr. 26. Prot. 72.*)

196. 1546. decz. 8. **Pozsony.** I. Ferdinand király parancsa következtében a leleszi konvent Melyth Györgyné és *Petricheich Horváth Miklósné* panaszára törvénybe idézteti Jármí, más néven Körösi Bernátot, aki több társával, fegyveres kézzel Mátyászálnán panaszosoknak Dyák István jobbágyát 8 ökrével együtt erőszakkal elvitette, megverette és fogvatartja. A konvent Jármíjt, Dénes pap konventi tag által 1547. január 22-én Szalkai házából megidézte s ezt jelenti a királynak. (*Lelesz Acta 1546. Fasc. 1. Nr. 16.*)

197. 1546. decz. 9. **Pozsony.** Gróf Nádasdy Tamás ország-bíró meghagyja a leleszi konventnek, hogy Beyth-i Ambrus

deák által képviselt Melyth Györgyné és *Horváth Miklósné* panaszára Jármí Bernát, Bornemissza Boldizsár servitora ellen Jarmi községben levő nemesi udvarház és hozzátartozó földek erőszakos elfoglalása miatt indított perben tartson tanuhallgatást fel és alperesi állításokra annak kiderítésére: erőszakkal, vagy jogos címen foglalta-e nevezett panaszosok birtokát 1534-ben, s tartja is birtokban, mivel Jármí azzal védekezik, hogy ő azt Bornemissza Boldizsártól kapta, s így jogos úton szerezte. (*Lelesz Act. 1546. fasc. 2. Nr. 85.*)

198. 1546. Zágráb. A török pusztítás miatt kivetett hadiségély felosztása: Processus Ioannis Kasnarych.

Zomzedwara cum pertinenciis I. CLXXV. Byztra Christophory, ad idem V. Mýryna fratrum de Lepoglawa II. Alsozthobycza cum pertinenciis LXXVI. Lepawech Andre Folnoгыwycz ad idem II. Vicecomes. Zthobycza Georgii Mihanowych III. Dictator. Ibidem Ambrosii literati III. Viceiudex nobilium. Ibidem Colomani Zthobyczay III. Iudex nobilium. Ibidem Stephani Wythez II. Ibidem *Petri Petrichewych VII.* Ibidem Nicolai Beroyewycz XII. Ibidem Ladislai Borothwa II. Ibidem Nicolai Ladtowacz I. Nicolai Ioannis Lanthos I. Nicolai Francisci Borothwa II. Nicolai Plebani II. Nicolai Ioannis Arky I. Nicolai relicta Dorothe Zenth Iwany II. Omelye Stephani Hrwsoczy I. Drenowa relicte Augustynycza I. Pepesa (!) Georgii Kooz I. Viceiudex nobilium Ibidem Bolthys I. Alexandrycza in Welykagóra I. Beryzlawcz relicte Helizabeth II. Ibidem Andre Galynych I. Ibidem Francisci Czwethnycz I. (*Monumenta Habsburgica II. kötet, 265. o.*)

199. 1547. január 9. Várad. A váradi káptalan előtt Byryri Melyth György és *Radwch-i Petthrythewyth Miklós* több nemes urnak tanácsára egymással megegyeznek a Chaholi uradalom birtokai felett, melyeket néhai Chaholy Imre jogán nejeiknek visszaszereztek s megszüntetik e tekintetben keletkezett ellentéteket oly módon, hogy ami költséget a felek ezen birtokok visszaszerzésére fordítottak, annak megtérítését joga van egyiknek a másiktól visszakövetelni, de csak halála utánra, amennyiben e követelését elhagyományozhatja annak, kinek akarja. Ezenfelül megállapodnak abban, hogy a Szalkai és Ardói nemesi udvarházat, valamint Chaholy Imre minden birtokát és jogait egymásközt közösen választandó férfiak által megosztják s ezek döntenek el azt is, hogy a majorsági javakból valamit meg kell-e térítenie egyiknek, v. másiknak. Már most megjegyzik, hogy Ardó és Dercsen birtokok, melyeket Bydy Mihálytól visszaszereztek, egyenlő fél részben illeti őket. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 57.*)

200. 1547. február 11. Pozsony. I. Ferdinand király meghagyja a leleszi konventnek, hogy Bryberi Melith Györgynét és

Radwchi Pethrythewyth Miklósnét néhai Chaholy Imre leányait, kiket Ch. György és Gáspár kérésére a felség fiúsított, s kik részére új adományként adományozta Chenger, Chahol, Mátészalka, Jarmi, Gebe, Meggyes, Paráznya, Remeteszegh, Sándor, Kis- és Nagy Kochord, Tunyogh, Györgyteleke, Saly, Angyalos, Újfalu, Chenger Jánosi, Szárazberek, Magasliget, Nagy, Kis és Both Palád, Somkad, Erdőszada, Pusztahely, Panyth, Oláh-, Magyar- és Középcsahol birtokokat és Zeolche pusztahelyet, ezek birtokába és a Kis Kochordi vámszedés jogába iktassa be. Királyi emberek: Papos-i Beregy Mihály, Jármy-i Chege András, Jarmy-i Jarmy András, Ewr-i Ferencz, Jarmy-i Balasházy Mihály, Wyzesgyan-i László, Zentkirály Ferencz, Hodos Miklós, Mihallfalvai-i Horvath Wyd, Keresztur-i Dobzay János és Sámson-i Kewewssy Miklós. (*Orsz. Ltár. N. R. A. Fasc. 804. Nr. 44.*)

201. 1547. február 20. *Lelesz.* A leleszi konvent jelenti Nádasdy Tamás országbírónak, hogy Melith Györgyné Chaholy Anna és *Petrychevich Miklósné Ch. Katának* Jármy Bernát elteni perében lefolytatta az elrendelt tanuvallatást afelől, hogy nevezett úrnők Jármi községbeli udvarházát és birtokait mi jogon bírja Jármi Bernát. Kihallgatta Pekry Pál és Tunyogh-i Imre tanukat, kik vallották, hogy ők laktak a kérdéses curiában, mint néhai Chaholy Imre ispánjai és gondviselői, s tudják, hogy az Ch. Imre jogos ősi birtoka volt, melyet a mohácsi vész utáni zavaros időkben Bornemissza Boldizsár erővel foglalt el Ch. Imre özvegyétől s adta oda Jármy Bernátnak. Hasonlóan vallott nemes Chaholy Péter, Jármi-i Balasházy Miklós, Jármy Tamás és Boldizsár, valamint Kádár Albert, Chyli Pekry Miklós, Koloz István, Bor Mátyás, Thard-i Máté deák és Sebestyén Miklós. (*Lelesz Prot. 1547. 8. F. 118.*)

202. 1547. február 27. *Lelesz.* A leleszi konvent jelenti I. Ferdinand királynak, hogy Melith Györgynét és *Horváth Miklósnét* Jármi-i Chege András királyi ember és Chegled-i Péter konventi tag útján ellentmondás nélkül beiktatták Chaholy Miklósné Zoltán Magdolna asszony és Nagy Ferencz által részükre visszabocsájtott Chaholy Imre féle Csengeri malomhely, Izgyb erdő, gyümölcsös kert és két elhagyott jobbágYTELEK birtokába. Mint szomszédos birtokosok és megidézetek ott voltak: Chyl-i Pekry Pál, Chaholy György, *Raduch-i Horváth Miklós*, Forgolan-i Demeter, Espán János, Pap László és Durchan-i Péter nemesek és több jobbágy. (*Gr. Zichy Ltár. f. 10. Nr. 58.*)

203. 1547. március 13. *Várad.* A váradhegyfoki káptalan előtt Chaholy Gáspár és György átruházzák mindazon birtokrészeiket és jogaikat, melyek őket a néhai Chaholy Imre után megilletik most és a jövőben az ú. n. Chaholy uradalomból Máté-

szalka, Chaholy, Gebe, etc. rokoni szeretetből és atyafiságos indulatból néhai Ch. Imre két lányára Bryberi Melith Györgynére és *Radoch-i Horváth Miklósnéra*, kiket fiúörökösökként elismernek. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 59.*)

204. 1547. március 16. **Namény.** Chepe-i Zolthán Miklós Ugocsa vm. alispánja, Kerepecz-i András, Kakon-i Péter, Zeöld János és Jármly-i Márton mint választott bírák kijelentik, hogy a néhai Bewdy Mihály közt egyfelől, Melith Györgyné és *Horváth Miklósné* közt másfelől, Ardó és Derchen beregmegyei birtokok felett fentforgó egyenetlenségben a király Pozsonyban kelt ítéletlelevelében írt módon midőn összeültek, hogy döntsenek, nemes Oroszi Demeter Bydy Mihályné Anna asszony és fia ifj. Mihály nevében kijelentette, hogy bár Bydy Mihály elhalt, ők készek az ügyet folytatni. Horváth Miklós a két Ch. leány nevében kijelentette, hogy mivel Bydy Mihály elhalt, nincs módja az ügyet utódaira átszarmaztatni, de ha élne, neki kész volna leveleit felmutatni és vele az ígért egyezséget megkötni. Ezért a bírák úgy látják, hogy a felek az ügyet a Király személyének helyettese előbe óhajtják vinni, s erről kiadják nekik ezen oklevelet. (*Gr. Zichy ltár. Fasc. 18. Nr. 60.*)

205. 1547. ápr. 7. **Lelesz.** A leleszi konvent jelentí I. Ferdinánd királynak, hogy 1547. február 23-án, s a következő napokon Jármly-i Chege András királyi ember és Chegléd-i Péter konventi tag által a király 1547 február 11-i rendelete szerint Chaholy Imre leányait Annát, Melith Györgynét, *Katát Horváth Miklósnét* beiktatták atyjok, néhai Ch. Imre birtokaiba Chenger, Chahol etc. ellentmondás nélkül. A 15 nap elteltével azonban Thewkes Anna, Ruszkai Dobó Ferenczné, Ewdenffy Bernát és Jármly Bernát ellentmondást jelentettek be, kiket ezzel a beiktatott úrnőkkel szemben perre utasítottak. (*Orsz. ltár. Budapest, N. R. A. Fasc. 804. Nr. 44.*)

206. 1547. ápr. 23. **Várad.** A váradí Káptalan előtt Chaholy György atyafiságos szeretetből a Csenger városában levő házastelkét, melyben jelenleg néhai Chenger-i Bws György fia, János deák lakik, rokonainak Brybyri Melyth Györgyné Chaholy Annának és *Radwch-i Pethrythyewyth Miklósné Ch. Katának*, valamint mindkét nemű utódainak vallja örök tulajdonul. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 61.*)

207. 1547. május 6. **Pozsony.** I. Ferdinand király Benső Szolnok vm. fő- és alispánjának és szolgabíróinak meghagyja Naghmyhal-i Edenffy Bernát (Chaholy Orsolyának, az idős Ch. Imre leányának fia) és Ruszkai Dobó Ferenczné Thekes Anna (Josvafewi Thekes Istvánnak Chaholy Zsófiával id. Ch. Imre leányával nemzett leánya) kérésére, hogy id. Chaholy Imre után maradt osztatlan birtokokat nem hosszas per, de rövid úton Janyk, Oláh-, Magyar- és Közép Chahol községekben

és Zewlcze pusztahelyen a helyszínen osszák meg kérelmezők és a szintén részes Brebyri Melyth Györgyné Ch. Anna és *Radwchi Pethrychewyith Miklósné Ch. Kata* asszony között. (*M. Orsz. Ltár. N. R. A. Fasc. 804. Nr. 36.*)

208. 1547. július 2. Zágrab. A zágrábi káptalan előtt Dragonoscz-i Radenich Fülöp maga és rokonai nevében Babynagoryczában Lukawecz kerületben egy pusztá szőlőt elad Iwek, másnévvvel Petych Jánosnak és rokonainak, mely szőlő keletről *Petrycheych Márton és György* fiáé mellett van, 14. frt-ért és 12 dénárért. (*Zágr. Kápt. Prot. XXVIII. p. 146.*)

209. 1547. október 24. Pozsony. I. Ferdinand király meghagyja a leleszi konventnek, hogy *Radochi Pethrythyewyith Miklóst* a néhai neje Chaholy Kata tulajdonát képezett következő birtokokba zálog címén iktassa be: Máthészalka, Chahol, Gebe, Megyes, Parázna, Erdeu Zada, Pusztateleke, Remetezég, Sándor, Kys- Nagy Kochord, Thunyogh, Geurghteleke, Saly, Angialos, Csenger, Janossy, Újfalu, Zarazberegh, Magasligeth, Kis-, Nagh- Both Palad, Sonkad, Szatmármegyében, Olah-, Magyar-, Közép Chahol, Panyth és Zeulyce pusztahely Középszolnok megyében, Gerbed, Atthas, Madaras Biharmegyében s erről a Király személye helyettesének tegyen jelentést. Királyi emberek: Tyukodi Simon, Thunyogi Imre, Pathoházy György és Jarmy-i Chege András. (*Orsz. Ltár. Dl. 8291.*)

210. 1547. november 8. Zágrab. A zágrábi káptalan előtt nemes *Petrychewyich Péter* a György fia, *fivérei Kozma és János* terhét is magára vállalván mindazon földeiket, mely a Zárai kerületben Thernawa és Regyanye községben van, s melyek őket ősi örökségi jogon illetik, *Klára asszonynak*, néhai *Petrychewyich Vid* (a György testvére) özvegyének vallják életfogytiglani haszonélvezetre úgy, hogy Klára asszony halála után a földek ismét visszaszálljanak *Petrychewyich Péterre*, testvéreire s örököseikre. (*Zágráb. Prot. Loc. Cred. XXIII. p. 153.*)

211. 1547. nov. 19. Pozsony. I. Ferdinand király meghagyja a leleszi konventnek, hogy *Radwchi Horváth Miklós* panaszára Thunyog-i Imrét idézze törvénybe, mivel panaszosnak Mango Tamás jobbágját félholtra verte, ezenfelül úgy ennek, mint másik jobbágjának Ember Bálintnak földjét erővel elfoglalta és elfoglalva tartja. (*Lelesz. Act. 1547. Fasc. 3. Nr. 38.*)

212. 1547. nov. 28. Lelesz. A leleszi káptalan előtt Raskay Kristina, előbb Chaholy Imre, most Wárdai János özvegye tiltakozik az ellen, hogy mialatt ő Erdélyben volt dolgai intézésére, vejei Melith György és *Horváth Miklós* az ő kárára ki egyeztek néhai Büdy Mihállyal Chaholy Imre Ardó és Derczen községbeli birtokai felett, mely egyezséghez ő ugyan hozzájárult, de erre vejei rábeszéltek, s mintegy kényszerítették. Most azonban — mivel neki e birtokokból részt nem adnak, ezen

hozzájárulását visszavonja, s eltiltja Bydy fiát Mihályt és feleségét Artandi Annát a birtokok felett való egyezkedéstől, s azoknak esetleges elfoglalásától. (*Lelesz. Act. 1541. Fasc. 4. Nr. 47.*)

213. 1547. Zágráb. A zágrábi káptalan útján néhai Bradach Imre özvegye Peokry Ilona asszony és fiai István és Miklós Zelnicze községbeli birtokaikon elkövetett erőszakoskodásért törvény elé idézték *Petrichevich Pétert*. (*Zágr. Kápt. ltárban. Loc. Cred. P. Nr. 614.*)

214. 1548. február 8. Lelesz. A leleszi káptalan jelenti I. Ferdinand királynak, hogy *Raduchi Horváth Miklós* panasza következtében a király 1547. nov. 19-i parancsára Chegei Péter konventi tag által törvénybe idézte Thunyogi Imrét, ki panaszos egyik jobbágját megverte s földjeit elfoglalta. (*Lelesz Act. 1547. Fasc. 3. Nr. 38.*)

215. 1548. februárius 25. Lelesz. A leleszi káptalan jelenti I. Ferdinand királynak, hogy a király Pozsonyban 1547. okt. 24-én kelt iktatóparancsa értelmében *Raduchi Petrychewych Miklóst* Chegi Jármay András kir. ember és Czegledi Péter konventi tag által 1548 jan. 5-én, s köv. napokon beiktatta a chaholyi uradalom birtokaiba zálog czímén. Birtokos szomszédos nemesek: Ura-i Imre Szathmármegyei szolgabíró, Jármay Balas-házy Mihály, Jármay Tamás, Tyukodi Antal deák, Thardi Máté deák, Chaholy Péter, Bornemissza Boldizsár özvegye, Pokry Miklós. 15 nap eltelte után Chaholy Imre özvegye Raskay Kristina, leánya Anna Melith Györgyné és néhai Chaholy Péter fia Ferencz tiltakoznak a beiktatás ellen. A konvent a tiltakozókat perre utasítja a beiktatott ellen. (*Orsz. ltár. Dl. 8291.*)

216. 1548. március 21. Pozsony. Reway Ferencz kir. helytartó Chaholy Miklós özvegye Magdolna asszony panaszára meghagyja a leleszi konventnek, hogy a panaszos birtokán elkövetett erőszakos foglalások miatt, melyeket Chaholy György és Gáspár Saly, Újfalú, Zalka községbeli birtokán, melyek panaszost hitbér címén illetik, elkövettek s melyek által 1000 forintnyi kárt okoztak, továbbá azon foglalások miatt, melyeket *Radwchi Horváth Miklós* és Melith György s nejeik panaszos Szatmármegyei Paraznya nevű birtokán felfegyverzett servitoraikkal és jobbágyaikkal panaszos nagy kárára elkövettek, őket idézze törvénybe. Ezenfelül Horváth Miklós panaszos Byro Miklós nevű jobbágya telkét nejeinek, Ch. Kata asszonynak halála után elfoglalta és Szalkai udvarházához csatolta s ezáltal neki 100 frt. kárt okozott. A káptalan jelenti, hogy ápr. 5-én Nagybajomi György mester káptalani tag által megidéztette őket a királyi helytartó parancsa szerint. (*Lelesz Act. 1548. Fasc. 6. Nr. 27.*)

217. 1548. március 22. Várad. A váradi káptalan előtt

Radwchi Pethrythyewith Miklós megjelenik s előadja, hogy Isten rendeléséből neje, Chaholy Kata asszony meghalván, úgy véli, hogy elhunyt nejének birtokai, melyek atyjáról néhai Chaholy Imréről reá szállottak nem őt, hanem vérség jogán nővérét, Chaholy Anna asszonyt, Brybyi Melyth Györgynét illetik meg, s ezért felszólítja őt, hogy ezen birtokokat váltsa magához azon költségei megtérítése mellett, melyeket ő e birtokok megszerzésére fordított volt. Melyth Györgyné is kijelenti, hogy erre kész, s kölcsönösen 1700 frt-ban állapítják meg azon összeget, melyet Horváth Miklósnak meg kell térítenie. Ezen összeg felvételét el is ismeri, s ezért a Chahol, Gebe, Megyes, Paraznya, Sandor, Remetheszeg, Kiskochord a vámjoggal, Nagy-kocsord, Tunyog, Györgyteleke, Bothpalad, Kispalad, Somkad. Erdőszada pusztahely Szatmármegyében, Berekszászardó és Dercsen Beregmegyében lévő birtokait nevezett Melyth Györgynének vallja azon feltételek mellett, hogy pünkösöd napjáig, (május 20.) ő még benne maradhat e birtokokban, de köteles a vetéshez elegendő vetőmagot átengedni. Viszont Melyth Györgyné tartozik Pethrythyewyith Miklós zsoldosait április elsejéig zsoldjukra 48 frt 54 denárral kielégíteni. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 62.*)

218. 1548. május 16. Várad. Brybri Melyth György és neje Chaholy Anna asszony kijelentik, hogy miután *Radwchi Pethrythyewyith Miklós* a köztük kötött szerződés értelmében azon birtokokat, melyeket nekik vallott, átadta, maguk részéről teljesen ki vannak elégítve, s jelen levelükkel az átadót nyugtatják. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 63.*)

219. 1548. június 5. Pozsony. Reway Ferencz kir. helytartó Chaholy Miklósné panaszára esküt ítél meg *Horváth Miklós és neje*, Melith György és nejének arra, hogy panaszosnak Paraznya birtokából semmit erőszakkal el nem foglaltak, hanem azt, amit ott bírnak, egyezség alapján bírják, s az esküt 12 nemes esküvőtárrsal együtt aug. 12-én a leleszi konvent előtt tartoznak letenni. (*Lelesz Acta 1548. F. 6. Nr. 27.*)

220. 1548. augusztus 13. Lelesz. A leleszi káptalan tanúsítja, hogy Chaholy Miklósnénak *Radwchi Horváth Miklós*, s tsai elleni Zalka birtok iránti perében az aug. 12-re kitűzött eskütételi napon felek kijelentették, hogy a megítélt eskü letételét alpereseknek elegendik, viszont Melyth György és neje visszaadják az elfoglalt jobbágytelket, melyet jelenleg Báthori András tart birtokban Chaholy Miklósnénak 200 frt. kötés terhe mellett. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 64.*)

221. 1548. aug. 24. Lelesz. A leleszi konvent jelenti Reway Ferencz királyi helytartónak, hogy Chaholy Miklósnénak *Radwchi Horváth Miklós* elleni perében nevezett az aug. 12-i eskütételi napon nem jelent meg, s az esküt nem tette le. (*Lelesz 1548. Proth. fol. 90—91.*)

222. 1548. október 7. Lelesz. A leleszi konvent tanúsítja hogy Raskay Kristina előbb Chaholy Imre, most Kisvardai János özvegye elismeri, hogy veje Brebiri Melith György őt néhai férje Ch. Imre után jegyajándéka és hitbére fejében 200 frt-al teljesen kielégítette a néhai férje után maradt Mátékszalka, Jármy etc. birtokok után, s ezért őt a jövőre nézve mentesíti. (Lelesz 1548. Prot. 3. f. 112.)

223. 1549. június 12. Pozsony. I. Ferdinand király a Chaholy Anna, Melith Györgyné és Ch. Kata Radwcz Pettrythewith Miklósné fiúsítása és új adománya következtében való birtokbaktatása ellen a 15 nap elteltével beadott tiltakozásra megindult perben elrendeli, hogy a tiltakozók Dobó János (elhúnyt anyja Dobó Ferenczné, Thewkes Anna utódjaként) Ewdenffy Bernád, Jarmy Bernád és Tharkany Gáspár mutassák fel összes, az ügyre vonatkozó okleveleiket, hogy ezek alapján ítélet hozható legyen. (Az oklevél hátára rávezetett bírói feljegyzések szerint, mivel a tiltakozók nem bizonyítottak, a fiúsítás megáll. 1549. október 29.) (Cs. ltár. 1549.)

224. 1549. június 18. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt Blagay Dorottyának Baissych Antal elleni perében tanuként való nemes Petrychewych Tamás Gwozdanczky vár kerületéből. (Zágr. Kápt. Loc. cred. 3. Nr. 422.)

225. 1549. aug. 20. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt Loos-i Petherchewych Márton maga és fia Miklós és Lőrincz nevében is elzálogosítja Loos-i nemes udvarházát Odraszentgyörgyi Mathechazin Mihálynak és Vidnek 4 frt-ért. (Zágr. Kápt. Loc. cred. Prot. XXVIII. p. 255.)

226. 1549. november 6. Pozsony. I. Ferdinand király meghagyja a zágrábi káptalannak, hogy azon ítéletleivel, melyben Zrinyi Miklós horvát bánt a turmezei nemesség elleni hatalmaskodásért fej- és jószágvesztésre ítélte, ne adja ki a panaszosoknak, köztük Loosi Pethrychewych Lőrincznek, mivel a bán új tárgyalást kért, amit részére a király engedélyezett is (Orsz. ltár. N. R. A. Fasc. 319. N. 14. 13.)

227. 1549. december 26. Zágráb. A zágrábi káptalan jelentí I. Ferdinand királynak, hogy a turmezei nemesség, köztük Loosi Pethrychewych Lőrincz panaszára Zrinyi Miklós horvát bánt többrendbeli erőszakoskodás és kártétel miatt perbehívta. (Orsz. ltár. N. R. A. Fasc. 319. Nr. 14.)

228. 1551. február 7. Pozsony. I. Ferdinand király átírja azon ítéletlevelet, melyet a turmezei nemesség, köztük Losi Pethrychewyth Lőrincz panaszára Zrinyi Miklós horvát bán ellen hatalmaskodásai miatt hozott. (Turmezei nemesség ltára 1551 év.)

229. 1551. március 3. Pozsony. I. Ferdinand király meghagyja a zágrábi káptalannak, hogy a turmezei nemesség, köz-

tük *Loos-i Pethrychewych Lőrincz* panaszára *Zrinyi Miklós* horvát bán által ezek sérelmére elkövetett hatalmaskodások ügyében tanukat vallasson. (*Orsz. Ltár. N. R. A. Fasc. 316. Nr. 34.*)

230. 1551. március 23. *Zigethi* Kovacz Balázs özvegye *Dorrottya* asszony végrendelkezik *Körtvélyes-i* ingatlanai felett, s megemlékezik fiáról *Pál deákról* is, kinek azon esetre, ha visszatérne, házában szabad lakása legyen. (*Br. Bálintitt Ltár. F. 1551. év.*)

231. 1551. május 16. *Ormosd*. A zágrábi káptalan felsorolja azon turmezei nemesek nevét, kik *Zrinyi Miklós* horvát bánnal perben állanak, köztük *Loos-i Pethrychewych Lőrinczét* is. (*Orsz. Ltár. N. R. A. Fasc. 316. Nr. 31.*)

232. 1552. január 1. *Kisvárdá*. *Wárday Mihály* és fia *István* hitükre és tisztességükre fogadják, hogy *Korlathowyth Péter* és *Melyth György* vagy servitorjaik által *Kisvárdá* várban, a városban és környékén hagyott mindenféle marhájokat megörzik és megoltalmazzák, mint a sajátjokat és azokat ellenkezés nélkül ki fogják adni. Ezenfelül kötelezik magukat, hogy amint a néhai kincstartó (*Frater György*) idejében a sót hordatták, úgy fogják ők is azt elhordatni, senkit ebben nem akadályoznak, akinek ezt joga van elhordatni, de mindenki mást megakadályoznak ebben. (*Gr. Zichy Ltár. f. 5. Nr. 2038.*)

233. 1552. január 3. *Lelesz* A leleszi konvent előtt *Karini Korlathowyth Péter* és *Bryberi Melyth György* visszbocsájtják a néhai *Fráter György* váradi püspök kir. helytartó által elfoglalt *Kisvárdá* várát és a hozzátartozó birtokokat *Kyswardai Mihálynak*, fiainak *Istvánnak*, *Ferencznek* és ifj. *Mihálynak* 3000 forint lefizetése mellett, mely várát annakidején ellenséges kézből ők foglaltak volt vissza. A felek megszüntetik egymás elleni pereket s a *Wárdayak* kötelezik magukat 10.000 frt. kötbér mellett, hogy sem *Korlathowyth*, sem *Melyth*, sem *Farkadini Josyth György*, sem *Nadin-i Oláh Pál* alvárnagyok, sem familiárisaik ellen semmiféle igényt nem támasztanak a vár és birtokok elfoglalása miatt. (*Gr. Zichy Ltár. F. 5. Nr. 2035.*)

234. 1552. januárius 5. (Helymegjelölés nélkül). *Karini Korlathowyth Péter* és *Bryberi Melyth György* elismerik, hogy felvették *Kyswardai Mihálytól* azon 3000 forintot, melyet ez *Kisvárdá* várának és a hozzá tartozó birtokainak visszbocsájtása fejében fizetni tartozott. (*Gr. Zichy Ltár. F. 5. Nr. 2037.*)

235. 1552. januárius 20. *Pochaj*. *Karini Korlathowyth Péter* *Kisvarday Mihálynak* írja, hogy *Kisvárdá* várában adott volt neki két hordó bort, ennek árában 24 frt-ot kéri fizessen *Horváth Miklósnak*. (*Gr. Zichy Ltár. Missilisek.*)

236. 1552. január 27. *Várad*. *Barthakowith János* *Várad* vára várnagya és provisorja elismeri, hogy *Korlathowyth Péter* és *Melyth György* megfizették azon 500 frt-ot, melyet *Kis-*

várda vára visszajuttatásáért fizetett összegből neki néhai Fra-
ter György váradí püspök hagyott, s kötelezi magát, hogy ha
Korlathowythéknak vissza kellene fizetniök a várért kapott
váltságösszeget, ő is vissza fogja téríteni a kapott 500 frt-ot.
(*Gr. Zichy ltár. F. 10. N. 85.*)

237. 1552. március 28. **Goricza.** Rakarja-i Therzel Márton
turmezei gróf ítél bizonyos hatalmaskodás felett, melyet Hras-
ya-i Koskowych Fábán és rokonai ellen Lose-i Dewanych Já-
nos és több nemes társa, köztük *Lose-i Petherchewych Péter,*
Máthé, fia István és Márton elkövettek. (Lassowsky Cod. Turo-
poljensis III. K. 297.)

238. 1552. március 28. **Haláp.** *Raduchi Horvát Miklós* me-
nedéklevele Kisvárdai Wárdai Mihálynak arról, hogy megadta
neki azon 140 frt-ot, mellyel bizonyos borok árában Melyth
Györgynek tartozott, s mely tartozásáért ő Horváth Miklós ál-
lott jót. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 86.*)

239. 1552. július 25. **Frata.** Pesthy Albert a frátai Silak tó-
beli részét tizennegyedfél forintban zálogbaveti *Frathay Ger-
gelynek,* Hozzwetelky Miklós és Porkoláb Ferencz tanuk előtt.
Azután ismét kapott ugyanezen zálogra harmadfél forintot. (*Cs.
ltár, Kvár. V. Nr. 19.*)

240. 1553. február 22. **Kolozsmonostor.** A Kolozsmonostori
konvent előtt *Swky Benedekné Bogathy Kata* ügyvédekét vall:
Swky Benedek, Mykola László, Inaktelki Gereoffy Mihály, Bo-
gathy Miklós és Imre, Barchyay András, Chaný Lázár, Zengel
András, Brassay Pál, Zeokeffalwy János, Galdy Benedek, Jósa
deák, *Zygethi Pál deák,* Achel Mátyás deák, Buday János deák,
Lepsényi Miklós és Máté, *Swky János,* Pokay László, Dachos-i
György deák és Horváth János személyében. (*Br. Bálintith cs.
ltára, Kolozsvár.*)

241. 1553. június 13. **Mátészalka.** *Korlatowych Péter* levele
Kisvárdai Wárdai Mihályhoz, melyben kéri, hogy Zayky Mi-
hály és Josyth György odaküldött embereinek adja ki ottlévő
marhái egy részét, zabláját, hegyes törét, egyebeket hagyja-
nak ott s ezt a levelet tartsa meg menedéül. (*Gr. Zichy ltár.
Missilisek.*)

242. 1553. december 9. **Szilágyosomlyó.** Radul, Havasalföldi
vajda levélben tudatja Nádasdy Tamás országbíró, orsz. főka-
pitányt, hogy Somlyó várába menekült híveivel és fegyveresei-
vel Báthori Andráshoz, de most szeretne hazamenni, miben őt
Kendy Ferencz akadályozza. Kéri Nádasdyt, hogy a királynál
eszközölje ki számára, hogy szabadon elutazhassék, mivel ő nem
akar a törökkel tartani, hanem mindig a keresztény ügygel.
Egyébként Báthory András familiarisa (*Horváth*) *Kozma* el-
mondja személyesen mindazt, amit izen, s kéri Nádasdyt, hogy
annak teljes hitelt adjon. (*Veress E. Docum. I. K. 138. oldal.*)

243. 1553. decz. 22. **Kolosmonostor.** *Zigei Pál deák* tiltakozik a Kolosmonostori konvent előtt, hogy a neki adományozott Pocstelki Musnay Mátyás és Gervasius féle birtokba a vajdai adománylevelél ellenére őt nem iktatták be, hanem azt az ő sérelmére ezen konvent apátjának Megyesy Ferencznek adták át. (*Br. Balintith ltár. 1553.*)

244. 1554. ápr. 10. **Kolosmonostor.** Ruszkai Dobó Ferenc és Szentivan-i Kendy Ferencz megparancsolja a Kolosmonostori konventnek, hogy a király új birtokadománya következtében iktassa be *Zeplak-i Both János* két leányát *Annát, Raducz-i Horváth Miklósnét* és Zsófiát, ki még hajadon, a Küküllő megyei Széplak birtokba. Királyi emberek: Swselyth-i Horváth János, Dwcheokszentmárthoni Simon, Rhoman-i Ferencz, Borsay Miklós, Tarnoczy Sebestyén, Jane Albert, Boznay Miklós, Albo János, Zenthlazló-i Nagh Máté, Thotfalu-i Glesan János. (*Orsz. ltár, Törzsanyag. 1635. évi fasc. 630.*)

245. 1554. május 1. **Kolosmonostor.** A kolosmonostori konvent jelenti, Kendy Ferencz erdélyi vajdának, hogy parancsára *Zeplak-i Both János* leányait *Annát, Raduch-i Horváth Miklósnét* és Zsófiát ellentmondás nélkül beiktatták Swselyth Horváth Simon vajdai ember és Miklós pap konventi tag által a Küküllő megyei Széplak birtokba 1554. április 15-én. Birtokos szomszédos nemesek: Zentmarthon-i Borsvay Miklós, Bonyha-i Albo János, Zentlazló-i Nagh Máté, Zeplak-i May János, Patocsy Gáspár, Magyarzentlászloi Molnár Jakab, Zentlászloi Buza Miklós, Bonyhai Katona Lénárd. Barrabassi Lénárt. (*Orsz. ltár Törzsa. 1635. Fasc. 630.*)

246. 1554. május 14. **Székelyvásárhely.** Somlyai Báthory András írja Nádasdy Tamásnak, hogy több mint fél esztendeje küldte fel Kozmat (Pettrychewyth) hozzá, de még hírt nem kapott felőle. Fél, hogy a török reánk jön, s kérdezi, mitévő legyen. Félős, hogy a székelység az oláh vajdák mellé áll, ha ezek bejönnének. (*Tört. Tár. 1905. 227. o.*)

247. 1554. augusztus 26. **Berecztelke.** Bánffy Bernáthné, *Melyth Anna* és Bánffy Pál Palotai Pál, Pókai Ferencz és Zengyel Balás fogott bírák előtt megegyeznek a régeni ispotály malom, a magyarrégeni házak, a berecztelki földek, egy ember díja felett száz forint kötés alatt. (*Br. Josika hitb. ltár. Kvár. XVIII. Fasc. 13. sz.*)

248. 1554. szept. 3. **Wincz.** Somlyay Báthory András tudatja Nádasdy Tamással, hogy bizalmasan megtudta, hogy a török császár megengedné, hogy Dobó és Kendy mint vajdák megmaradjanak Erdély élén, s kész volna tőlük az adót elvenni. Aly csauusz azt is mondja: „hiszem nem marná meg a császár zászlója az Ferdinandus királyét, ha egyik egy szegelletibe állna Ungvárnak és az másik az más szegeletben, csak ne vesztenék

el ez nemes országot." Tudatja, hogy megjött *Kozma Nádasdy*-től, s most már tudja akaratát. (*Tört. Tár.* 1905. 228. o.)

249. 1554. szept. 26. **Széplak.** *Zeplaki Both Anna*, néhai Both János leánya *Raduchi Petrithyewyth Miklósné* és nővére Both Zsófia Csesztvei Csongvai Jánosné elismerik, hogy mostohaapjuk Szamosfalvi Mykola László elhalt felesége Kesserü Erzsébet (előbb Both Jánosné) vagyonából végrendelete értelmében őket kielégítette. (*Br. Josika ltár.* — *Mikola család.*)

250. 1554. október 29. **Wáralja.** Rwkai Dobó István erd. vajda előtt Sajókereszturi Kerezturi Lukács ügyvédekett vall: Kereztury Boldizsár, *Zeeplak-i Horwath Miklós*, József deák, Gald-i Benedek deák, Bessenyei János deák, Atzél Mátyás deák, *Zygeth-i Pál deák*, Koloswar-i Antal deák, Czegew-i Kechyety Menyhért deák, Kyd-i Illyés Pál, Zentiwan-i Gáspár és András, Machykas-i Nagy Benedek személyében minden perében egy év tartamára. (*Gr. Bethlen cs. levéltára. M. Nemz. Muz.* 1554. év.)

251. 1555. januárus 6. **Martonfalva.** Zentywan-i Kendy Ferencz és Ruzka-i Dobó István erdélyi vajdák előtt özvegy *Gybarth-i Kesserw Mihályné Losonci Banffy Magdolna* és fia Kesserw István, leánya *Wyskolczi Orbay Miklósné*, Kesserw *Kata* ügyvédekett vallanak világi és egyházi törvényszékek előtt minden ügyeikben: *Wyskolczi Orbay Miklós*, Wisselen-i Miklós, Tharczhy István, Zend-i Zorard, Horvathi Peres Gáspár, Zarad-i Jakabffy Benedek deák, Chomafája-i János, Semyen György, Leoryncz Antal, Kechety Gáspár, Gywlay Gáspár és Mihály, Walkay Miklós, Hoggyay János, Inaktelke-i Gereoffy Mihály, Bessenyeo-i Josa deák, Gaald-i Benedek deák, Dathos-i György deák, Tharchafalva-i Aczél Mátyás deák, Dopzay János, Mezkeo-i Tamás deák, Zombatfalva-i János, Myhálfy János, Galtho-i Bálint deák, Bwday János, Bwday István, Saarpatak-i Tamás deák, Kovacz Miklós, Ákosfalva-i Gereó György, Nagylak-i Choronk Márton és Háporton-i Forró Miklós személyében. Az okiratot Mekche-i László ítélőmester láttamozta. (*Br. Bornemissza ltár, Kolozsvár. XXXIII. kötet 18. sz.*)

252. 1555. március 6. **Léza.** Somlyai Báthori András írja Nádasdy Tamásnak, hogy ne nehezteljen reá, ha levelet nem kap tőle, pedig mindig küld, ha csak teheti s ha valaki kimegy Magyarországra. *Horváth Miklóssal* is küldött, kéri Nádasdyt. eszközölje ki a királynál, hogy Szathmárt megerősíthesse, mert ha nem, úgy elvesz s azt mondhatnák: „Báthori András tart ellent a csináltatásában senki egyéb nem. Havasalfölde igen barátságos az mi vajdánkkal, igen ajánlja barátságát, de érti Kgd az ő tekintetét". (*Tört. Tár.* 1905. 231.)

253. 1555. július 15. A turmezei nemesek ítélőszéke előtt Therepssethych Márton és Gywgych György panaszt tesznek több nemes, köztük *Loosei Petherchewych Márton és Lörincz*

ellen Felső Lukaweczi földjei erőszakos elfoglalása és marhájok elhajtása miatt. (*Protoc. jud. et fass. nob. Campi Zagrab. 1555—1558.*)

254. 1555. július 20. Torda. Gyulai Wass László kir. helytartó-helyettes jelenti a Magyar Kamarának, hogy I. Ferdinánd király számára a székelyszékeken végrehajtották az ökörsütést s hogy ez alkalommal Maros-széken Mihályffy Tamás főkapitány alatt megjegyeztek tüzesbélyegzővel 1335 ökröt, melyből a főkapitány díjában 25 ökröt kapott, a királyi ökörsütés biztosai: Horváth Miklós és Hamway György 20—20 ökröt, a szék tisztviselői 16, a szászok 11, a szegények a kórházakban egy és az apácák is egy ökröt kaptak, a király részére beszolgáltattak 1232 ökröt. (*Orsz. ltár, a Magyar Kamarához intézett levelek 1550—59. B.*)

255. 1556. január 25. Radnót. Gyarmati Balassa Menyhért erdélyi főkapitány és Kendy Antal megnyugtatták Pocsteleki nemes Zilágyi Pál deákot, hogy amely adományleveleket a Pocstelki jószágra nézve bir, valamint Egrestő és Fülethelke birtokokra, azokat azon esetben, ha Ferdinand király uralma alá kerül Erdély, minden részeiben meg fogják erősíteni és fenntartják. (*M. Nemz. Muz. Törzsanyag 1556 év.*)

256. 1556. január. Kendi Ferencz erdélyi vajda jelentést tesz I. Ferdinandnak az 1555. deczemberi országgyűlésen történetekről s megemlíti, hogy vajdatársával Dobó Istvánnal és több erdélyi úrral folytatott tanácskozásokat arról, miképen lehetne megtartani Erdélyt a királynak, erről 1555 november 28.-ról Kolozsvárról Horváth Miklós útján a felséget írásban tájékoztatták. (*M. Kir. Kamarai ltár. Acta Publ. Fasc. 12. Nr. 12.*)

257. 1556. május 10. Zágráb. A turmezei nemesek, köztük Los-i Petherchevych Márton Zalothnoki Mátét osztozó társukká fogadják és részére bizonyos javakat átengednek. (*Horvát orsz. ltár. Acta Turop. Anno 1609.*)

258. 1556. május 11. Draganichi Berlekovich Szaniszlónak Lwsei Demyankowych Antal elleni birtokperében tanuként kihallgatja a turmezei nemesek ítélőszéke Lwsei Petherchewych Antalt, ki vallja hogy a mohácsi vész utáni időtől tudja, hogy a peres birtok felperesek őseié volt. (*Cod. Turop. III. 511. p.*)

259. 1556. aug. 20. Kiszvárd. Pethrychewyth Horváth Miklós menedéklevele Warday Mihálynak arról, hogy a mi marhája nála volt, beleértve nénje Swathyth Istvánné ingóságait is, ép-ségben megkapta s e miatt se ő, sem felesége, sem gyermekei Wárdai Mihályon semmit ne keressenek. (*Gr. Zichy cs. ltára F. 10. Nr. 98.*)

260. 1557. február 20. Gyulafehérvár. Izabella királyné megparancsolja Berekszói Hogymásy Pál Huszt vára várnagyá-

nak, hogy *Zigethy Pál deákot* Remethe birtokában és Márama-rosszigeti házának békés bírásában oltalmazza és tartsa meg. (*Br. Bálintith ltár. 63 csomó.*)

261. 1557. szeptember 19. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt Nagy Kemleki Alapy János nevében titkára és servitorja *Mykethynczi Pethrychewych János* egyfelől, másfelől pedig a turmezei nemesek nevében Zalathnoki Mátyás deák bizonyos erőszakoskodások, foglalások ügyében abban egyeznek meg, hogy elkerülék a további pereskedést s nyolcz fogott bíró előtt (kik egy kilencediket választanak) megkísérlik az egyenetlenségek megszüntetését s ezek döntésének 200 arany forint bírság terhe mellett magukat alávetik. Ha a döntőbírák megegyezni nem tudnának, jogában áll a feleknek a peres útra visszatérni. (*Turmezei nemesség irattára. 1557.*)

262. 1558. februárius 3. Szamosfalva. Szamosfalvi Mikola Ferenczné, *Melyth Anna* előbbi végrendeletének épségben tartásával pótvégrendeletet tesz születendő gyermeke javára, s gyermekei gondját két bátyjára, *Melyth György* és *Ferenczre*, férjére, és *Horwath Miklósr*a hagyja. A végrendelet tanúi, *Zenth Iwany Ferencz* deák és *Bodony Balázs*. (*Br. Jósika hitb. ltár. Fasc. 43. Nr. 21.*)

263. 1558. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt *Thahy Ferencz* meginteti *Petrichevych Pétert* Bosjako városba való erőszakos betörése és okozott károk miatt. (*Zágr. Kápt. ltára. Loc. cred. I. Nr. 48.*)

264. 1558. október 7. Lewka vára. Gróf Nádasdy Tamás nádor meghagyja a Zágrábi káptalannak, hogy *Zayezda-i Pat-tachych Pétert*, *Buthynavez-i Forchych Jánost* és *Orechowiza-i Dwdich Farkast* iktassa be az *Orechowyczai* kastély és birtok, valamint *Bwkovecz*, *Beleyczy* és *Pochernczy* birtokokba *Komori Bedekowych Péter* vagy *Kristóf*, *Fferkwloczy Kristóf* vagy *Gáspár* és *Mykethynczi Pettrichewych Péter* nádori emberek útján. (*M. Nemz. Muz. Törzsa. 1560. 489. sz. fasc.*)

265. 1559. Nomina procuratorum Transsylvanensium. Somlyói Báthori András. Kristóf és István, Naghlak-i Choronk Márton, Bwday István és János deákok, Gaaldi Benedek deák, Besenyew-i Jósá deák, Tarchahazai Achel Máté, Zent-Geörgy Dacho Máté, Zemere Gáspár, Banai János deák, Palos-i Czeffei Benedek, Martonhegyi Thorma János, Horváthi Peres Gáspár, Zalankemeni Sebestyén deák, Gyulafehérvári Tamás deák, Gywlai Mihály, Gereoffi Mihály, Ebesfalva-i Apaffy György, Kerezthuri Dopzay János, *Horváth Miklós*, *Vysseleny Miklós*. *Thetey Lőrincz*, *Mykehazi Horváth Mihály*, *Palosi Palossy Miklós*, *Mohay Lajos*, *Zenney Pál*, *Boyar Balázs*, *Demsedi Máté*, *Sikesd Benedek*, *Murgondai János*, *Beldi Kelemen*, *Gerbedi Lajos*, és *Wekei Ferencz*. (*M. N. Muz. Törzsa. 1559. év 488. fasc.*)

266. 1559. februárus 8. Gyulafehérvár. János Zsigmond király átírja *Székelyvásárhelyi vagy Pocsteleki Zsigethy Pál* részére Izabella királynőnek 1557. március 25.-én kiállított oklevelét, melyben Kiskendi Baladffy Ferencz azt a szénaverősi részjóságot, melyet 125 frt-ban Zentmiklossy Balázstól elzalogosított, ugyanezen összegben továbbadja zálogba Szigethy Pálnak. (*Gr. Béldi Itár. Kvár.*)

267. 1559. március 16. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt a Turmezei nemesség, köztük *Losi Petherchewych Antal* azon jótéteményekért, melyeket Gregorianczy Pál győri püspök és kir. tanácsos velük szemben tanusított, Gregorianczy Ambrus deáknak Horvátország al-bánjának és fiának Istvánnak adományoznak 50 hold földet, Bwssewcz községben azon feltétellel, hogy ha ők valaha ezt a földet el akarnák adni, azt csak az adományozó nemeseknek v. utódaiknak adhatják el. (*Zágráb. Kápt. Loc. cred. Proth. I. p. 23.*)

268. 1559. ápr. 2. Felsősztribicza. Gregorianczy Ambrus deák horvátországi al-bán megosztotztatja *Pethrychewych Kozmát* fivével *Péterrel és Jánossal* Felsősztribiczai birtokaiban úgy, hogy a nemesi udvarházon kívül neki jut 5 népes jobbágytelek, ezenfelül 35 veder bort adnak a jobbágyok. Úgy a nemesi udvarházhoz tartozó szőlő, a szénafüvek és a Topliczai malom negyedrésze. A P. Kozma részét testvérei kezébe adja az al-bán. (*Orsz. Itár. Kukuljevic gyűjt. VI. 23. sz.*)

269. 1559. június 15. Gyulafehérvárt. Izabella királynő meghagyja a királyi kisebb kancellária jegyzőinek nemes Ebesfalvi Apaffy György, *Zeplak-i Horváth Miklós*, Zewke Vitus és Albert, Radwanczy Márton, Pysthak Lukács deák, és Chakán Balásnak, hogy Bikali Wytez András özvegye, néhai Koppani Péter Margit leányától származó Walkai Ágnes panaszára idézzék a királyi cúriára Theremy Sükösd Benedeket, ki a panaszosnak tiltakozása dacára magát erővel behelyezte Koppány, egész Indal, Pusztægres, Chyan, Boldocz és Zarkad pusztahely Tordamegyei részbirtokokba. (*M. Nemz. Muz. Törzsa. 1559.*)

269/b. 1559. július 29. Zágráb. Monyorokereki Erdődy Péter horvát bán meghagyja a zágrábi káptalannak, hogy *Mykethynczi Pethrychewych Péternek* a Lepoglava-i Pálos kolostor elleni perében kitűzött új tárgyalásra idézze meg a kolostor nevében Tamás vicariust, mivel Pethrychewych Péter alperes tiltakozott és új ítéletet kért. (*Zágr. Kápt. Loc. cred. P. Nr. 515.*)

270. 1559. november 2. Gyulafehérvár. János Zsigmond király Fanczy Katalin, előbb Melyth Pálné, most Zalasdi János felesége panaszára meghagyja a kisebb kir. kancellária jegyzőinek Radwanczy Márton, Pistaki Lukács, Kereszturi Chakan Banek, Nagybelen-i Illyessy Gáspárnak, hogy Melyth Györgyöt intsék meg, hogy adjon részt a panaszosnak a Chaholy birtokok-

ból. (Chahol, Kis- és Nagykochochord, Remetheszeg, etc.), valamint térítse meg azon 2200 frt-ot, melyet panaszos akkor adott Melyth Györgynek, mikor ez *Radwchi Petrychewyth Miklóstól* ezen birtokokat visszaváltotta. A 2200 frt-ból 400-at Melyth György panaszos ládájából vett ki, 1000 frt-ot néhai férjével Melyth Pállal Fyzér várában tettek le, 800 fr-ot pedig néhai Fráter Györgynek térítették meg, ki annakidején ezt az összeget kölcsönadta Melythéknak, mikor Pethrychewyth Miklóstól a birtokokat átvették. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. 106.*)

271. 1559. nov. 28. Gyulafehérvár. János Zsigmond Zygethy Pál deáknak a nagyobb kir. kancellária jegyzőjének érdemeiért a Barcsay Borbala Homorodszentpáli Kornis Mihályné apja, néhai Barcsay Boldizsár Fületek-i részjóságát, mely magyszakadás okán a királyra hárult, adományozza. Aláírás: Joannes electus rex. (*Erd. Muz. ltára. Törzsgyűjtemény.*)

272. 1559. december 3. Pozsony. Gr. Nádasdy Tamás nádor meghagyja a zágrábi káptalannak, hogy *Mykethynczi Pethrychewyth János* panaszára idézze törvénybe *Pethrychewyth Pétert és ennek fiát Pétert* bizonyos hatalmaskodások miatt. Elmondja a nádor, hogy 1559. ápr. 2.-án megosztottak *P. János, Péter és Kozma*, valamint elhalt nővérük *P. Kata* leánya *Dóra* a zágrábmegyei tisztek előtt a zágrábmegyei Felsősztribiczai nemesi udvarház és birtok felett, mely anyjokról szállott reájok, valamint minden felkelhetőségeik felett, mely alkalommal *P. Jánosnak*, mint ifjabb fivérnek az atyai nemesi udvarház jutott, míg *Péter* testvérének egy üres jobbágytelek, melyen ő házat volt építendő. A felek az osztásban megnyugodtak, mégis *P. Péter* május 29.-én szolgálival erővel lerontatta panaszos csürjét és istállóit, hogy annak anyagából magának házat építsen a lebontott csür helyén. Ezenfelül október 18.-án *P. Péter* fiával ugyancsak *Péterrel*, nejevel *Kata* asszonnyal és több servitorjával panaszos megerősített nemesi udvarházát megrohanták, annak erősítéseit és palánkjait szétvágták s neki ezzel nagy kárt okoztak. (A káptalan jelenti, hogy 1560. febr. 15.-én Márton pap kápt. tag útján nevezetteket megidézte). (*Zágr. Kápt. ltár. P. N. 525.*)

273. 1560. körül szeptember 29. Ragusa. Chaholy Gáspár levélben tudatja Melyth Jánost Nagyváradon, hogy fivére Melyth György hívja hozzá bizonyos ügyeik miatt, de nem tud menni, csak ha költséget küldenek neki. (*Gr. Zichy ltár. Missilisek. Chaholy levelek.*)

274. 1560. januárius 21. Gyulafehérvár. János Zsigmond tekintettel *Fratay Gergely* hű szolgálataira a Küküllőmegyei Szancsalban levő részjóságokat, melyeket eddig is békésen birtokonaival együtt, de melyekre vonatkozó okleveleik a zavaros időkben elvesztek, új adomány címén neki, továbbá következő

atyafiainak adományozza: néhai Choronk Gergely leányának Ilonának, Hosdati Márton leányának Erzsébetnek, Thorma Józsefné Henke Zsófiának, Thetewri Istvánné Henke Eufrosinának, Bornemissza Benedekné Henke Ilonának, Frathai Porkolab Ferenczné Henke Annának, és Henke Lászlónak. Aláírás: Joannes electus rex. m. p. (Br. Petrichevich Horváth ltár. Kozlozsvár, Erd. Nemz. Muzeum letétjében I. Reg. S. Nr. 5.)

275. 1560. február 15. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt a turmezei nemesek közöttük: Loosi Petherchewych Antal és István is egymást kölcsönösen testvérekül fogadják s egymásközt rendtartást állapítanak meg, melynek megtartására magukat kötelezik. Egyben egy évre ügyvédekett vallanak. (Zágr. Kápt. ltár. Prot. I. p. 205.)

276. 1560. május 16. Gyulafehérvár. János Zsigmond meghagyja Abosfalvai Rakossy Antal, János és Ferencznek, Kápolnai Barrabassy Gáspárnak, Zewke Vitus és Albertnek, Nemes Pálnak, Kys Péternek, Zewkefalwa-i Kar István és Bálintnak, Dychewzenthmarthoni Romassy Ferencznek, Nagy Imrének és Bogathy Imrének, hogy Swky Benedek panaszára intsék meg Haranglábi Mihályt és Ferenczet, kik Swky némely birtokaira vonatkozó leveleit maguknál tartják s kiadni nem akarják. (Kvár. Erd. Muzeum. Br. Petrichevich Horváth ltár. 1560.)

277. 1560. május 31. Székelyvásárhely. Szamosfalvi Mykola Ferencz, mint Losonczi Bánffy Menyhart gyámja és Bánffy Pál Koronkai Mihályffy Tamás, Brebiri Melyth György és Raduchi Petrichiewyth Miklós fogott bírák előtt a magyarrégeni peres malom felett egyezséget kötnek. (Br. Jósika hitb. ltár. Fasc. XII. Nr. 7.)

278. 1560. Zágráb. A zágrábi káptalan tanúsítja, hogy nádori adomány következtében Petrichevich János és Druskocz Gáspár, valamint csak fiúörököseik beiktattattak Mariasowcz, Zelnicy, Krisovlyan, Virjeve, Zelicza, Brezje és Gradische varasdmegyei birtokokba. (Zágr. káptl. ltár. Loc. cred. D. Nr. 44.)

279. 1560. november 26. Kozárvár. Thomory Kristóf felesége, Kozárvár Zsófia nevében Bornemissza Jánosnéval, előbb Kozárvár Györgynével s fiával K. Gergellyel megegyeznek a néhai Kozárvár Magdolna melegföldvári részjószága felett. (Cs. ltár. Kvárt. D. E. Nr. 2.)

280. 1561. március 11. Medgyes. János Zsigmond megparancsolja Myko Baláss, Apanagyfalvi Apaffy Gáspár és Ferencz, Heasfalvi Gergely és János, Galaczi János és Zeplak-i Horwath Miklósnak, hogy Bethlen-i György tanácsúr bizonyos ügyben Mekchey László ítélőmester előtt tanukat óhajt vallasni, ennél fogva a tanukat 16 márka pénzbírság terhe mellett idézzék meg. (M. Nemz. Muzeum. Gr. Bethlen ltár. 1561. fasc.)

281. 1561. május 6. Torda. János Zsigmond meghagyja

Zeplak-i Horwath Miklós, Hwzzwthelky Albert, Zeplaki Bordy András, Rákossy János és Ferencz, Abosfalvi Chekelaky Ferencz, Borsoway Imre, Romany Ferencz, Zentmarthoni Horvath Bálint, Zeoke Vitus és Albert, Zeokefalwa-i Nemes Pál és Desffalva-i Haranghlaby Mihály nemeseknek, hogy Bogathy Imréné Barlabassy Anna panaszára idézzék törvénybe Barlabassy Gáspárt a fejedelmi ítélőszék elé egy 200 frt-os kötbér megszegése miatt. (Br. Petr. Horváth cs. ltár. Bp. 1561 év.)

282. 1562. február 13. Kolosmonostor. János Zsigmond megerősíti *Zygethy Pál* deák, a nagyobb kir. kancellária jegyzőjének, előző napon tett végrendeletét, melyben a királynak aranyakat, Csáky Mihály kancellárnak Váradí Ferencz mester által készített zsebóráját hagyja, Kata leányának pedig Egrestő, Fületelke, Szénaverős, Balastelke birtokait hagyja. Mivel neje, Warkonyi Benedek borsodmegyei nemes leánya, Dorottya asszony már nem él, a gyermek nevelését reábizza néhai Malomvizi Kendeffy Miklós özvegyére, Belmosowyth Mylyczára. Kendy Jánosné Kendeffy Annának hagy egy nyest gallért, Szamosfalvi Mikola Ferencznek a király tanácsosának sámsondi méneséből 9 lovat, s öt gyermeke gyámjául rendeli. Mármaroszigeti curiáját nővérének Erzsébetnek hagyja. Aláírások: Johannes elect. rex. Michael Chaky cancellarius. (Cs. ltár. 1562.)

283. 1562. június 20. után. Erdélyi főurak kérése és kezességi levele János Zsigmond királyhoz; hogy a hatalmaskodásért rabságba vetett Homorodszentpáli Kornis Mihálynak bocsásson meg és ügye elintézéséig, mivel beteg, gyulafehérvári börtönéből engedje haza. Kezesei: Bethlen Farkas, Forró János, Kalnoky Bálint, Kornis Farkas, Banffy Boldizsár, *Horwáth Kozma*, Wesselényi Miklós, Wass György, Sigér János, Szilvassy Imre, Bogathy Boldizsár. (Gr. Rhédei ltár XVI. századbeli, évnélküli iratok. M. Nemz. Múzeum.)

284. 1562. nov. 26. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt *Mikethynczi Petrythevith Péter* és fivére, *Pethrythevith János* a köztük levő pereket leteszik s több jóbarát közbenjárására egyezséget kötnek, melynek értelmében János átengedi Péternek a Zágrábmegyei Okych vár alatti Bethér birtokot s nővérük *Sonych Györgyné P. Dorottya* részét kihalítván új osztályt tesznek a Scherbakovcz-i, Mikethincz-i és Polyana-i Zágrábmegyei birtokokban és ezek jövedelmében 200 frt. kötbér terhe mellett. Egyben megégyeznek bizonyos kérdésekben választott bírák döntésében úgy az osztály, mint a kártalanítások tekintetében is. (Zágr. Kápt. ltár. I. p. 303—306.)

285. 1563. március 25. Kolozsvár. *Suky István* Zeki Pálnak örök időkre szabadságot ad, mivel ez maga helyett 10 ökörért Kerestely Bálintot állította jobbágyul vagy szabadosul. Ha pedig ez a szolgálatból elszöknék, Zeki köteles 100 frt. kártérít-

tést fizetni. Tanuk: Jankafy János, *Suky Benedek*, Kalmár László és Zakal Ambrus. (Cs. ltár. Kv. G. Nr. 5.)

286. 1564. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt Kaznar, más-ként Schaffarich Gáspár a maga és Gregorianczy István, *Petrichevich János*, felsősztabiczai Ráskay Mátyás és György, Pojatic Páter, Schaffarich Boldizsár, Menyhért, Szerafin, Péter és János nevében, valamint a felsősztabiczai nemzetség minden tagja nevében is, tiltakozik a megtörtént, vagy csak szándékolt azon eladás ellen, mellyel Báthori András országbíró nagyságos Thahy Ferencz fővadázmesternek el akarja adni Szomszédvár és a Felsősztabiczai kastélyt s minden tartozékai felerészét. (Gr. Orsich ltár. 29. C. 16.)

287. 1564. február 21. Kolozsvár. Losonczi Banffy Miklós-né, Lepsényi Anna az édesanyja Lepsényi Istvánné Theremy Margit által reá hagyott ingóságaiért arany, ezüstnemükért, *Suky Benedek* ellen indított perében Losonczi Bánffy Pál királyi tanácsos Tordamegyei főispán és Frathay Gergely előtt kiegyezik *Suky Benedek*ekkel. (Cs. ltár. Kvár. A. Nr. 35.)

288. 1564. május 10. Görgény. Horvath Kozma Vécs vára porkolábja és Wesselényi Miklós előtt Mikola Ferencz és Salffy Anna asszony nevében Margay Menyhért ebergényi porkoláb megegyeznek Budatelki és Benyei részjóságok felett (Cs. ltár. 1564. év.)

289. 1565. Zágráb. *Mikethinczi Petrichevich János* Ráskay Klára fia (Klára anyja Dorottya, Ráskay János leánya), ki néhai Felsősztabiczai Arland-tól származik, rokonaival, Felsősztabiczai Saffárich Gáspárral, ki szintén Arland-tól származik, valamint Petropoljei Mihanovich Györgyné Felsősztabiczai Erzsébet és Gregorianczy István, ki Felsősztabiczai Ferencztől származik, mint felperesek a báni törvényszék előtt beperelik Thahy Ferenczet és néhai Szomszédvári Henning, alias Tefenbach András özvegyét és leányait: Kunigundát Kányafeldi Kerechiny Mátyás nejét, Annát Konssky Mihály nejét, Mártát és Zsófiát az egész Szomszédvári vár és az Alsósztabiczai uradalom következő birtokaiért: Ztanyevecz, Dollec, Pozsavia, Stopnik, Novaky, Rakitje, Berdowecz, Doljan, Gratchezpotok, Breztar, Oresie, Ivanecz, Zavorje, Svarz, Hrussewecz, Kutrenancz, Andrassovevecz, Steffanovay, Golluvbowczy, Sospothok és Vinterovecz, valamennyi Zágrábmegyében, valamint a Krapyna és Szlutlia folyók közti birtokért. melyek valamikor néhai Arland és János birtokai voltak, s amelyek felperesekre öröklés jogán szállottak, de melyek egykor Báthory András és Henning András kezére kerültek zálog jogán. Alpereseket elmarasztalják meg nem jelenés okán, s kötelezik őket, hogy a birtokokat minden térítés nélkül adják ki felpereseknek. (Gr. Orsich ltár. 45. E. 9.)

290. 1565. Zágráb. *Petrichewych Péter* visszavonja a zágrábi káptalan előtt azt az egyezséget, melyet Tahy Ferenczczel és nejével, Zrinyi Ilonával kötött, mivel ezek nem teljesítették a megállapodást. Az egyezés szerint *Petrichewych Péter* megszünteti azon pereket, melyeket Felsősztribiczai nemesi udvarháza és birtokai ellen elkövetett különböző erőszakoskodásokért Szomszédvári Henning András özvegye és leányai ellen indított. (*Gr. Orsich ltár. 29. C. 26.*)

291. 1565. Felsősztribicza. Barátságos osztozkodást végeznek Mindszenti Gergely és Kasnar Gáspár zágrábmegyei szolgabírák, mint fogott bírák előtt *Petrichevich Péter és János Cosma* fivérük javai felett. (*Gr. Orsich ltár. 29. C. 37.*)

292. 1565. Scherbakowecz. *Petrichevich Péter és János* megosztottnak Koskocz János körösmegyei szögabíró előtt nővéréikkel, *Dorottyával* Sonich György nejével a Scherbakowecz és Mikethincz birtokok felett, ez alkalommal *Kozma* testvérük részét is felosztják, ki Erdélyben van. (*Gr. Orsich ltár. 29. C. 36.*)

293. 1565. február 16. Bécs. Gr. Erdődy Péter horvát bán meghagyja a zágrábi káptalannak, hogy *Mikethinczy Pethricevich Péter* panaszára idézze a báni törvényszék elé Konszkai Konszky Mihályt, nejét, Szomszédvári Henningh, másként Tiefenbach Andrásnak Meknyiczor Orsolyától származó leányát, Annát, valamint Henning Andrásné, Meknyiczor Orsolyát azon erőszakoskodásokért, melyeket Belynych Mihály Alsósztribiczai kastélyuk provisorja és Dymytrowich György, Majlek Mikós udvarbírájok vezetésével fegyveres servitoraik és jobbágyaik panaszosnak Felsősztribiczai nemesi udvarházánál elkövettek. 1565 február 2-án megrohanták *Pethrychewych Pétert* nemesi udvarházában, halállal fenyegették és meg is ölték volna, ha el nem menekül, házát pedig teljesen lerombolták, szétdúlták, ingóságait elpredálták, gyümölcsfáit kivágták, pincéjében boroshordait szétverték, borát elfolyatták, pénzét elvették, s így neki több, mint 500 frt. kárt okoztak. A káptalan jelenti a bánnak, hogy alpereseket megidézte 1565 március 4-én Benedek káptalani tag által. (*Zágrábi kápt. ltár. P. N. 40.*)

294. 1565. ápr. 8. Zágráb. A horvát országgyűlés *Pethrychewych Jánost* helyettes ítélőmesterré választja s részére 100 frt deputatumot rendel. (*Zágráb, Orsz. ltár. Prot. congr. I.—211 p.*)

295. 1565. május 23. Zágráb. Gróf Erdődy Péter horvát bán megparancsolja a zágrábi káptalannak, hogy mivel *Mikethinczy Petrichewych Péternek* panaszára Konszky Mihályné Szomszédvári Henningh másnéven Theffenpach Anna, Kerechényi Mátyásné Henningh Kunigunda és Henningh Mártha, mindhárman néhai Henningh András leányai, valamint ennek özvegye Meknyiczor Orsolya ellen meg nem jelenésük miatt

marasztaló ítélet hozatott bizonyos hatalmaskodások miatt, — de alperesek új ítéletet kértek, melyet részükre engedélyezett, a káptalan a marasztaló ítéletet ne adja ki, hanem idézze meg a feleket az új perfelvételre a báni törvényszék elé. (*Gr. Orsich ltár. fasc. 16. Nr. 24.*)

296. 1565. május 30. Zágráb. A zágrábi káptalan tanúsítja, hogy előtte Polyanai Archi János Hrenyicza községben, Felső-sztubiczai kerületben lévő rétjét hat magyar forintért zálogba vetette *Mykethynczi Pethrychewych Jánosnak* Horvátország helyettes ítélőmesterének. (*Zágr. Káptalani levéltár Proth. II. pag. 95.*)

297. 1567. június 26. Egrestő. Kaczay Mihály tanúsítja, hogy édesanyja, özv. Kaczay Györgyné Mihályffy Fruzsina egy egrestői pusztaházhely részt, mely az ítélőmester háza mellett van, ajándékba adja *Zygethy Pálnak* király ö felsege ítélőmesterének. (*Br. Bálintith ltár. Kv. 42. csomó.*)

298. 1567. július 29. Pozsony. II. Miksa király Horvátország főtisztjeit, albánjait, ítélőmestereit s helyetteseit, köztük *Petrichevich János* h. ítélőmestert, alispánjait etc. a királyi hadi, fejedelmi taxa és minden census alól mentesíti. 1567. szeptember 26-án mutatta be a királyi leíratot *Petrychewych János* a horvát országgyűlésnek. (*Horvát Orsz. ltár. Priv. N—134.*)

299. 1567. szeptember. Bécs. A *Petrichewicz* fivérek kérik hátralékos fizetésük kiutalását a Magyar Kamarától, hogy fogságba esett fivérüket kiválthassák. (*Bécs, Hadilevéltár. H. K. R. 1567.*)

300. 1567. szept. 26. Zágráb. A horvát rendek gyűlése elhatározza, hogy az ítélőmester távollétében *Mykethynczi Pethrychewych János* h. ítélőmester pecsételhesse meg a kezén lévő hiteles pecséttel a peres okiratokat. (*Horv. Orsz. ltár. Prot. congr. I. 5. p.*)

301. 1567. október 1. Kelementelke. Somosdi Székely Balázs és Cserefalvi Nagy Ferencz jelentik János Zsigmondnak, hogy parancsára „*Witézlő Zygethy Pált Felséged ítélőmesterét*” Kelementelke Marosszéki falu birtokába ellentmondás nélkül beiktatták. Szomszédos birtokosok: Lázár Imre és János, Nagy Boldizsár gyalakutiak, Kornis Mihály Erdőszentgyörgyről, Baládfy Ferencz Kis Kendről, Nyujtodi György Szentdemeterről, Sükesd János Kis Kendről, Baládfy Ferencz Nagy Kendről, Chákán Balázs Balavásárról. (*Br. Bálintith ltár. Kvár. 4. sz.*)

302. 1567. hó 7-én Medgyes. János Zsigmond meghagyja *Swk-i István*, Porkoláb Ferencz, Fintha-i Hozzwetelky, Botháza-i Hozzwetelky István, Reod-i György, Georghfalwa-i Bornemissza Benedek, Szamosfalwa-i Gereoffy

Gáspár, Chepegeomachkas-i Zekel Lukács, Machkassy Már(ton), Horváth János, Kolta Gáspár, Bwday György nemeseknek, hogy bizonyos Fejérd kolozsmegyei községből titkon elszökött jobbágyok ügyében Kolozs város előljáróival tudassák a király parancsát, hogy a szökött jobbágyokat szolgáltatassák ki. (*M. N. Múz. Törzsanyag 1567. év.*)

303. 1568. február 22. Zágráb. A horvát rendek minden füstre tíz denár adót vetnek ki az ország szükségére, melyet Forchych János al-bán hajtson be. kivéve Zágrábmegyét, hol *Pethrychewych János* h. ítélőmester hajtotta be, kinek Ráthkay Péter és más országos biztosok nyugtatványt adtak. (*Horv. Orsz. ltár. Prot. congr. I. 217.*)

304. 1568. június 22. Pozsony. A magyar kir. kamara Draskovith György zágrábi püspök horvát bánnak írja, hogy mivel *Petrychewych János* ez évben a Kulpán túli részekben is a hadisegedelmi adót be fogja szedni, tudni ohajtanák a bántól, ezért neki mily fizetést adjanak, egyben meghagyják, hogy a Zrinyi féle birtokok után is szedjék be ezt az adót, jöllehet Zrinyiek ezt nem akarják engedni. (*M. O. ltár. Exp. cam.*)

305. 1568. november 23. Bécs. Ferdinánd király meghagyja a horvátországi főharminczadosnak, hogy miután a zágrábi kerületből *Petrychewych János* főadószedő háromezeröttszáz forintot küldött be magyar (fehér) pénzben, kézbesítse le neki a hadifizető mester által kiállított nyugtát s vonja be az ideiglenes elismervényt. (*Bécs. Cam. Hung. Ung. Gedenkbücher 395 kötet 370. o.*)

306. 1568. Zágráb. A zágrábi Káptalan előtt Arky János 11 magyar forintért elzálogosítja *Petrichevich János*nak Felsősztubiczán két erdejét Hrenichky Gaj nevűt. (*Zágr. Kápt. Loc. cred. P. 2. pag. 214.*)

307. 1568. december 19. Zágráb. A horvát rendek a pünköstre Pozsonyba összehívott magyar országgyűlésre követekül választják Damianus ítélőmestert, *Pethrychewych János* h. ítélőmestert és Kapythanffy Istvánt, kiknek egyenként 100 forintot rendelnek költségeikre a füstadóból. A követeknek szóló utasítást *Pethrychewych János* adja ki és pedig: a felségtől kérjék a végvárok megerősítését, a végvári katonák kártételeinek megszüntetését, hogy állíttasson a felség állandó őrségeket a megtelepítészerű török beütések megakadályozására. Kérik a felséget, hogy téli őrségeket tartasson a véghelyeken, mert ilyenkor szokott a török embert rabolni s, hogy tartasson úgy a báni, mint az országos főtörvényszékeken gyakrabban törvénykezési ülészeket, mivel évekig elintézetlenül hevernek az ügyek s a szegény nemések ezen idő alatt házaikból, birtokaikból kivette tengetik életüket, végül kérik a stájer határ megállapítását, mert a bi-

zonytalan határból sok villongás keletkezik. (*Horv. Orsz. levéltár. Prot. Congr. I. p. 62.*)

308. 1568. december 19. Zágráb. Felsősztabiczai Ráskay Mátyás Zágráb-megyei szolgabíró Bwthynawaz-i Forchych János al-bán és Zágráb-megyei főispán meghagyására *Mykethynczi Pethrychewych Péter és neje Poprathowych Kata* (néhai P. István leánya) panaszára törvénybe idézi *Kopchewczi Sprechky Mátyás*, György és Gergelyt, kik *Pethrychewych Péternét*, mikor *Felsew Oztherwva-i* nemesi udvarházából az országúton másik curiájokba, Felsősztabiczára ment, fegyveres csapat élén megtámadták, kirabolták, elvették négy ökrét, hat fejőstehenét, harmincz nagy disznaját s sok egyéb ingóságát. Ezenfelül két jobbágyát megverték s fogságba hurcolták magokkal Bosyak várukba, hol megkínózták s levetköztették s csak napok multával engedték haza őket. (*M. Orsz. ltár. Kukuljevic gyűjt. VI. fasc. 40. sz.*)

309. 1569. január 7. Zágráb. Forchych János horvátországi al-bán feljegyzése arról, hogy *Mikethynczi Pethrychewych Péternek* és nejének *Poprathowych Katának* *Sprechky Mátyás* és tsai elleni hatalmaskodás, rablás miatti perében, miután alperek nem jelentek meg a báni törvényszék előtt, őket meg nem jelenés okából elmarasztalta. (*M. O. Ltár Kukuljevic gyűjt. Fasc. VI. 40. sz.*)

310. 1569. február. Bécs. A Magyar Kamara véleményes jelentése arról, hogy *Petrychewych Péter Trakostyán-i* provisor óhajt lenni. (*Com. Hung. Prot. Tom. 282. Fol. 102.*)

311. 1569. február. Bécs. A Kamara jelentése arról, hogy ezidőszerint az Alsósztabiczai várna gyi hivatal *Petriche w y c h Péternek* nem adható a megjelölt okokból. (*Cam. Hung. Exp. 1569.*)

312. 1569. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt Puhakocz y Ferencz törvénybe idézteti *Fabry Boldizsárt* és *Istvánt*, valamint *Petrichevich Pétert* meglövetése miatt. (*Zágr. Kápt. Loc. cred. P. No. 291.*)

313. 1569. május 9. Zágráb. A horvát rendek a király parancsára újból megalakítják a generális vagy oktavális törvényszéket, mely minden évben harminczkét napig fog ülésezni, úgy hogy minden szombat on a szegények ügyeit fogják tárgyalni, s e bíróság tagjainak megválasztattak: Nagytábori Ráthkay György, Nagy kemleki Alapy Gáspár, két zágrábi kanonok, *Mikethynczi Pethrychewych János* ország főjegyzője, Gregorianczy Ambrus stb. s minden megyéből egy-egy szolgabíró. (*Prot. Congr. I. 69.*)

314. 1569. július 20. Zágráb. A horvát rendek a Pozsonyban augusztusban megtartandó magyar országgyűlésre követül választják Hethes-i Pethe Imrét, *Mikethynczi Petrychewych Jánost*, Kapitánffy Istvánt s részükre 100—100 frt. sallaríumot ren-

delnek. A követi utasítást, s a gyűlés jegyzőkönyvét Petrychewych János mester ország jegyzője adja ki. (*Prot. cong. I. 79.*)

315. 1569. szeptember. Bécs A Magyar Kamara rendelete Veit von Halleggh horvátországi hadseregparancsnoknak, hogy *Petrichewych Péter és János* kérésére azon legyen, hogy a katonaság által okozott káraik megtéríttessenek s a jövőben hasonló károktól megkíméltessenek, azonfelül, hogy Mathinger Ambrus a neki átengedett jószágok bérét fizesse meg. (*Cam. Hung. Prot. Exp. 1569.*)

316. 1569. szept. 27. Bécs. A Magyar Kamara elintézi *Petrychewych Péter* és János panaszát a körösmegyei kapitány és Zeggl Jakab katonái ellen. (*Cam. Hung. Prot. Exp. 1659.*)

317. 1569. december 21. Nagygoricza. A turmezei nemesek, köztük *Losi Petherchewych István* Alapy Gáspár, István, Miklós testvérül fogadását visszavonják, mivel ezek nem viselkedtek velük úgy, ahogy kellett volna. (*Turopoliai nemesség ltára 1569 év.*)

318. 1570. január 4. Zágráb. A horvát rendek egyhangúlag tudomásul veszik, a Pozsonyban 1569. aug. 1.-én megtartott magyar országgyűlés határozatait, melyeket a horvát rendek kiküldöttai Hethes-i Pethe Imre, *Mikethynczi Pettrychewych János* és Desnyiczai Kapithanffy János bemutattak s figyelembevételre azon nagy munkát és fáradságot, melyet *Petrychewych János* ország főjegyzője a Zágráb és Körösmegyei és a Kulpán túli részek jogszolgáltatása körül kifejtett, hozzájárulnak saját erszényeikből is fizetéséhez 102 frttal s ezt neki felajánlják. (*Zágrábi Orsz. ltár. Proth. congr. I. 83.*)

319. 1576. január 7. Pozsony. A Magyar Kamara Draskovich György és Frangepán Ferencz horvát bánokhoz intézett levelében közli, hogy a király parancsára szedendő adók egybegyűjtésére Myndszenthy György, *Petrychewych János* és Forchyth János látszik alkalmasnak, kik eddig is tisztjöknek pontosan megfelelték. (*Orsz. ltár. Exp. cam.*)

320. 1570. Zágráb. Jegyzéke azon elköltözött turmezei nemeseknek, kik hadba nem szállottak: Loseban: *Petrychewych Benedek*, elköltözött, az özvegy szintén. *Péter* szintén. (*Turmezei nem. ltára 1570.*)

321. 1570. március 4. Pozsony. A Magyar Kamara levele a horvát bánokhoz, hogy mivel *Petrychewyht Péter* azon kérésrel fordult a Kamarához, hogy részére valahol adószedő (dicátor) tisztséget adjanak, a kamara őt nem ismerván, a bánok adjanak róla véleményt a tekintetben, hogy reáruházható-e az az állás. (*Orsz. ltár. Exp. cam.*)

322. 1570. március 18. Gyulafehérvár. János Zsigmond választott király a Károly Dénes halálával megüresedett Kolozs-

vármegyei főispánságot *Frátay Gergelynek* adományozza, ki eddig a királyi ítélőszék esküdt bírása volt s megparancsolja a vármegyei nemes közönségnek, hogy őt valóságos és törvényes főispánjoknak elismerjék s így neki, mint alispánjának minden jogos és megengedett dolgokban engedelmeskedjenek. (*Csal. ltár. I. Lit. S. Nr. 8.*)

323. 1570. június 17. Bécs. A Magyar Kamara intézkedik, hogy *Pettrychewych Péternek* fizetési jegyzéke újból kiállítassék, mivel a régi tévedésből fiára lett címezve, (szintén *P. Péter*) s a kir. biztosok azt eltépték. (*Cam. Hung. Prot. 1570.*)

324. 1570. július 18. Gyalakuta. Glesán Miklós marosszéki királybíró Lázár Ferencz esküdt assessor és Kornis Mihály jelentést tesznek Marosszék tisztjeinek arról a vallatásról, melyet Gyalakuti Lázár Imre és *Szigethy Pál* ítélőmester közt a vitás Kelemenfelki és Gyalakuti határok felől végeztek. Szomszéd birtokosok: Szövérdi Horváth János, Dosa Balázs szövérdi lófő, Makfalvi Predikátor Gergely, Fejér István, Domokos Tamás szövérdi lófők, Makfalvi Balog Ferencz, nagykendi Csákány Balázs, nagykendi Balátffy János és Ferencz, Chebi Nyujtód György, Göcsi Daczó István. (*Br. Bálintith ltár. 35. csomó.*)

325. 1570. október 16. Györgyfalva. Szamosfalvi Mykola Farkas elismeri, hogy *Swky Istvántól* 25 frt-ot vett kölcsön, s ha a pénzt jövő január 8-ig meg nem adná, leköti neki egy jobbágját. (*Cs. ltár. Lit. A. Nr. 34.*)

326. 1570. december 11. Székelyvásárhely. Marosszék királybírái és székbírái bizonyítják, hogy *Zygeti Pál, öfelsége ítélőmestere* előttük tiltakozott az ellen, hogy Gyalakúti Lázár Imre a Kelemenfelki határban bizonyos peres földeket megszántatott és bevettetett. (*Br. Bálintith ltár. 28. csomó.*)

327. 1571. Zágráb. A báni törvényszék meg nem nevezett ügyben *Petrichevich Péter* panaszára meg nem jelenésük miatt elmarasztalja néhai Henning másnéven Tieffenbach András leányait és özvegyét. (*Gr. Orsich ltár. Fasc. 16. 3. Nr. 24.*)

328. 1571. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt Tahy Boldizsár és István, valamint *Petrichevich Péter* megidéztetik Puhakóczy Ferenczet egy köztük felmerült ügyben az újított perben. (*Zágr. Kápt. Loc. cred. T. Nr. 84.*)

329. 1571. január 3. Zágráb. A horvát rendek *Mykethinczi Pethrychewych János* h. ítélőmesternek évi rendes salláriumában a füstpénzekből százhusz forintot rendelnek az igazságszolgáltatás ellátásáért. (*Prof. cong. I. 105.*)

330. 1571. ápr. 5. Zágráb. A horvát rendek kiküldenek egy országos bizottságot, melynek tagjai Nagytábori Rattkay Pál. Nagykemleki Alapy Gáspár, Forsych János al-bán és *Pethrychewych János*, valamint a káptalanok 1—1 kiküldöttje, hogy néhai Erdődy Péter bánsága idejéből vizsgálják felül az adószedők

működését s a hátralékokat hajtsák be, a rendben lévő elszámolásokat nyugtassák. (*Prot. congr. I. 117.*)

331. 1571. július 3. *Pethrychewych Horváth Kozma* előbb Vécsvár, most Gyulafehérvár prefectusa által letett hivatali esküszövege: En eskewszeom az minden hato Istenre hogy ew felszegynek Maxymilyanus Chyazarnak, es ew maradekynak Teorwen szerent walasztatott Magyar orszagy kyralnak es az wtan Somlyay Batory Istwannak, erdely waydanak hyw es engedelmes vagyok es leszek. Ez hazat penyg fejem fenn allassayg mynden ellenség ellen eorzeom es megtartom: es walamykor Somlyay Batorj Istwan, Awaagy kyt Isten el tawoztasson, ha neki hertelen halala teortennek, az eo attyafya Batorj Christoph az hazat teollem meg kiwanya, ok wetetlen es haladek nelkewl meg adom: Isten engem úgy segelyen. (*Régi másolat cs. ltárunkban.*)

332. 1571. augusztus 21. *Lessina szigete*. Névtelen hadijelentése Cachich Vincze grófnak a török hajóhadnak aug. 17.-én a sziget elleni támadásáról. Mintegy 12 hadihajó bombázta a szigetet s felgyújtotta az arzenált, a kormányzósági palotát, a cancellária épületét, ezenfelül a város belterületén Luchoevich István mester, a *Petrichievichek*, a Scrivanich-ok, a Gariboldi-ak és a Staglichi-ek palotáit. (*Mon. Slav. merid. 11. k. 273. old.*)

333. 1571. október 30. *Zágráb*. A horvát rendek kimondják, hogy az Erdődy Péter bánsága óta beszédett adók feletti elszámolásokat a kiküldött bizottság, az albán és *Petrychewych János* ítélmester, teljes megelégedésükre befejezte. (*Prot. congr. I. 131.*)

334. 1572. március 8. *Gyulafehérvár*. Somlyói Báthory István erdélyi vajda meghagyja a fejedelmi kisebb cancellária jegyzőinek: Zvlagy-i János, Prybek Farkas, Coloswary Gábor, Samsondy András, Borsodi János, Komad-i Baxas Mihály, Ernyey György, Beoshazy Gábor, Waday Daniel, és Coloswary Jánosnak, valamint Erkedí Bozzasy Péter, Zazphilpes-i Ispán Antal, Zamosfalwi Mykola Imre és Farkas, Porkolab Ferencz és Miklós, Frathay Gergely, Erchye-i Toldalagy Balás, Bodony Balás és Toldalagh-i András nemeseeknek, hogy *Pettrytyewyth Horwath Cosma* Gyulafehér várának provisorja kérésére ennek és Nagynyulasi Halabory Pálnak birtokai között Nagynyulason tegyenek osztályt és állapítsák meg a határt, ha pedig Halabory vonakodnék engedelmeskedni, idézzék meg őt a vajdaszék elébe. (*Br. Jósika cs. fenesi ágának ltára Kolozsvárt. 1582. fasc.*)

335. 1572. május. *Petrychewych János* kéri, hogy Myke-thinczi várkastélyát szállják meg hadinéppel a török veszélyeztetése miatt. A legfőbb haditanács von Halleggh főparancsnoknak átír ebben az ügyben. (*Wien. Hofkriegsrat. 1572., 155. köt. 62 old.*)

336. 1572. június 2. Zágráb. A horvát rendek elhatározzák, hogy mivel a Szomszédvári és Sztubiczai lakosok zendülését ő felsége külön elhatározása nélkül lecsendesíteni nem lehetett, a felség által kiküldött Bwsini Keglewyth Simon és tsa részére 150 tallér fizetendő ki *Pethrychewych János* ítélőmester és társai által a beszedett hadisegély pénzekből. (*Prot. cong. I. 133.*)

337. 1572. június 11. Bécs. A király rendelete a Magyar Kamarához, hogy az Ungnad Kristóf és a varasdi szerzetesek közti vitás ügyben rendelje ki biztosokul Forsyck Jánost és *Pethrychewych Jánost*. (*Cam. Hung. Prot. Reg. 1572.*)

338. 1572. október 23. Fogaraszvára. *Fráthay Gergely* Kamuthy Balázs „nagyaságos Bekes Gáspár hadnagya”, Cheffey Benedek hoppmestere, Szentkereszty Móré Gábor és Egrestheői Zygethy Pál előtt végrendelezik Fogaras várában, hol, hirtelen nagy betegség vette elő. Jelenlegi második feleségének Barthakowith Ilonának, Barthakowith János testvérének hagyja Botközi birtokát, hogy építtessen magának házat, az ottani erdő felét, szekeres lovakat — az ország törvényei szerint — kétszáz forintot, tíz ménes lovat, tíz ökröt, tíz borjas tehenet, száz juhot, ezenfelől osztály szerint házi eszközökből, borból, méhekből, szőnyegekből. Felesége jegyruhájáért Eörkebeli zálogos jószágát hagyja. Kolosvárt Eppel Péternénél van letéve egy ládában ezer forintja, 40 ezüst kanál, egy arany láncz, száz arany forint, két aranyos pártá öv. Aranyos kupái száz forinttal együtt feleségénél vannak, vele Fogarason ládáiban van 102 frt., egy keszkenőben 48 arany frt. és „valami apróbb dirib-darab arany esseolekek”. Erzsi leányát Barchay Jánosné éppen úgy házassítsák ki, mint Klárát Tholdalaghy Ferencznét. Van egy Borka leánya első feleségétől Ghyereffy Annától, ennek hagy az anyja ruháiért, melyeket ő mostani feleségének adott, 100 frtot. Minden egyéb vagyonát fiainak, Fráthay Jánosnak és Miklósnak hagyja s kéri őket, legyenek „egymást szeretők”. „János házának, jószágának dolgát dirigálná, Miklós pedig külső szolgálatban lenne foglalatoss”. Végrendeletének végrehajtására s oltalmára felkéri elsősorban „Bekes Gáspár urunk önagyságát”, utána Wesselényi Miklós ítélőmestert és fiait Fratai Jánost és Miklóst. (*Br. P. Horváth ltár. Kolozsvár. I. Reg. S. Nr. 10.*)

339. 1572. körül Csenger. Melyth György végrendeletet tesz, melyben összes vagyonát fiaira hagyja, kivéve egy negyedet, melyet feleségének, Sálly Annának hagy. Rokonainak pénz és értéktárgyakat, *Horváth Kozmának* egy aranyos sisakot hagy, melyet Bekich Pál hozott ki Törökországból. Adósainak elengedi adósságaikat. A végrendelet töredék maradt. (*Gr. Zichy ltár. F. 10. Nr. 148.*)

340. 1573. március 13. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt Zermegh Zsigmond és Mykethynczy Brada Kristóf maguk és vérrokonai nevében elzálogosítják Felsőszhtubiczai nemes birtokukat az udvarházzal együtt 300 aranyért, melyből 200 nagyobb spanyol, 100 pedig kisebb magyar arany, *Mykethynczi Pethrychewych Jánosnak h. ítélőmesternek és nejének Wragowych Margitnak.* (Zágr. Kápt. ltár. Prot. III. p. III—113.)

341. 1513. április 14. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt Gregoranczy István és neje Martha asszony 700 frtért zálogba vetik Felsőszhtubiczán lévő összes birtokaikat nemesi udvarházukkal együtt *Mykethynczi Pethrychewych Jánosnak és nejének Wragowych Margitnak* azon feltétellel, hogy amennyiben ezek halastavat létesítenének, vagy épületeket emelnének a birtokon, a zálogvisszaváltáskor ezek becsárát is vissza kell nekik téríteniök. (Gr. Orsich ltár. Fasc. 16. Nr. 6.)

342. 1573. Zágráb. A zágrábi káptalan nyugtatja *Petrychevych János h. ítélőmesternek* azon 80 frt. lefizetését, melyet ez Gregoranczy István helyett Szamotor vár utáni fél papi tizedben lefizetett azon egyezség értelmében, melyet Petrichevich János vele Felsőszhtubiczai birtoka élethossziglanra való elzálogosítása tárgyában kötött. (Gr. Orsich ltár. 47. E. 29.)

343. 1573. május 22. Zágráb. A zágrábi káptalan által Gradaczi Gerecsy Antal és neje Orechowachai Dudych Borbála megintik Gregoranczy Istvánt, hogy Felsőszhtubicza, Szotecska-i és Berethyncz-i birtokait se *Pethrychevych János ítélőmesternek*, se másnak el ne idegenítse, el ne zálogosítsa. (Zágr. Kápt. Prot. III. p. 151.)

344. 1573. aug. 18. Alsóredmecz. Brebiri Melyth Ferencz levele testvérbátyjához Melyth Györgyhöz, melyben tudatja, hogy fia Péter, ki Patakon tanuló, beteg, s Wesselényi Miklós fia is súlyosan beteg, felgyógyulásában nem bízik. A Gebe közösségbeliek hozzá folyamodtak, hogy fogságba esett hozzátartozóikat kiváltani segítse meg, de a török rendkívül sokat kér a foglyokért, kiért-kiért 200, 400, 500 frtot is. Ő ad egy török rabot, hogy vele Olasz László feleségét és 3 gyermekét váltsák ki. *Horváth Kozmához* szóló levelét küldi, ha akarja, írjon bele bátyja is. (Gr. Zichy ltár. Missilisek.)

345. 1573. aug. 20. Csenger. Brebiri Melyth György levele fiához, Melyth Istvánhoz, melyben tudatja, hogy Leleszről elhozatta a családi leveleket, de nincs megbízható embere, kivel felküldje (Bécsbe). *Horváth Kozma* kezéhez kell elküldeni a Kamuthynak szóló birtok leveleket, a Perényi László vallását is el kell hozatni Leleszről s pénzzel kell elküldeni ezt is Fehérvárra Horváth Kozmához. A Zalay Ferencz menyegzőjére készülnek, Prepostváry és Kapy András már elküldötte feleségét, csak ők vannak még otthon. (Gr. Zichy ltár. Missilisek.)

346. 1573. szept 13. **Felvincz.** Sulyok Imre ítélőmester előtt *Petrychewyth Horváth Kozma* Gyulafehérvár várnagya és Paniti Alard Ferencz cserélnek birtokokat, előbbi adja Marosszéken Chávás birtokat, míg Alard Szokoly, Kisnyulas, Pagocsa és Szentmárton Kolozsmegyei és Pagocsa Tordamegyei birtokot adja és még 500 frtot ad Horváth Kozmának. Alard Ferencz, László fia, Horváth Kozma Ferencz fia nevében is köti a cserét. (*M. Nemz. Múz. Törzsanyag. 1573. év 513. sz. fasc.*)

347. 1573. december 30. **Zágráb.** A horvát rendek a magyar országgyűlésre Pozsonyba két követet választanak *Myket-hinczi Petrychewych János h. ítélőmestert* és Heressynch-i Péter zágrábi kanonokot, kik számára megadják a követi utasításokat. Útjuk költségeire ugyanekkor 150 frt-ot rendelnek a füstpénzekből. (*Zágráb Prot. congr. I. 155.*)

348. 1573. december 31. **Zágráb.** A zágrábi káptalan előtt Kesser Miklósné Márgit asszony és előbbi férjétől származó fia Bosnyák János 8 frt-ért zálogba vetnek *Mikethynczi Petrychewych János h. ítélőmesternek és nejének Wragowych Margitnak* bizonyos jobbágytelket Felsőszhtubiczán, 16 év tartamára. (*M. Nemz. Múz. törzsa. 1573. 513. fasc.*)

349. 1573. Torny Tamás Marosszéken Csávás falut *Petrychevich Horváth Kozmának* Gyulafehérvári provisorinak és mindkét nembeli maradékainak vallja s e birtokba ugyanezen évben ellenmondás nélkül beiktatják. (*Cs. ltár. XXIII. csomó. 12. szám, csak a Regeszta van meg.*)

350. 1574. január 28. **Szomszédvára.** Draskovich György horvát bán meghagyja a zágrábi káptalannak, hogy *Mikethynczy Petrichewych János h. ítélőmestert és nejét Mariassowczy Wragowych Margitot* iktassa be Gregoriancz-i István által élete tartamára zálogbavetett Felsőszhtubiczai birtokba és nemesi udvarházba s e célból báni emberekül megnevezi Felsőszhtubiczai Ráskay György alispánt, Blagorjai Blagorja János szolgabíró, Lepawiczi Fohnogyewych Andrást, Ráskay Mátyást, Felsőszhtubiczai Sztubiczay Györgyöt. A káptalan február hó 21.-én jelenti a bánnak, hogy Sztubiczay György báni ember és Beressynczi Péter kápt. tag által ellentmondás nélkül beiktatta őket február 5.-én a zálogos birtokba. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1574. év. 514. fasc.*)

351. 1574. február 13. **Zágráb.** Török, másként Boros Györgyné Anna asszony Felsőszhtubiczai Serafin leánya, maga és Gáspár. János. Dorottya gyermekei nevében csatlakozik azon tiltakozáshoz, melyet *Pethrychewych János ítélőmesternek és nejének* Gregoriancz-i István Felsőszhtubiczai birtokába zálog címen való beiktatása ellen emeltek. (*Zágr. Kápt. Prot. II. 155. p.*)

352. 1574. április 16. **Gyulafehérvár.** *Pethrychewych Horváth Kozma* Gyulafehérvár várnagya levelet írt Mikola Ferenczné Melith Anna „szerelmes hűgának” s kéri, hogy „szűkölködik új

háza építésén valami ablakok nélkül" s akarna oly ablakokat csináltatni, mint Mikoláné új házában vannak, s kéri őt szélének és hosszának vétesse mértékét és küldje el. Ezenfelül kér egy nyerges lovat cserébe, melyet az „ő szekérvezetője" látott Mikolánénál. (Cs. ltár. 1574. év.)

353. 1574. május 16. Fráta. Pesthy Albert Kolozsvármegyei viceszolgabíró Modra Markos frátai falusbíró, Almády Péter jobbágya, Warga Ambrus frátai esküdt polgár Porkoláb Miklós jobbágya tanusítják, hogy *néhai Frathay Gergely két fia János és Miklós* meghívására az apjokról maradt szarvasmarhákat a nyolc gyerek között elosztják s levelet adnak róla, „hogymeg egyik fél se mondja azt, hogy nekem több jutott vagy kevesebb". (Csal. levéltár. Kvár. S. 13. sz.)

354. 1574. május 25. Ragusa. Chaholy Gáspár levele Melyth Györgyhez, melyben tudatja, hogy beteges állapota miatt nem jöhet ki hozzá, hogy atyai birtokait visszaszerezze, de József nevű elsőszülött fiát küldi kellő igazoló irásokkal, kéri őt, hogy vigyázzon a fiára s küldjenek embert elébe Belgrádig, aki elvezesse őt Gyulafehérvárra, vagy oda, ahol lesz. Mellékelve egy jegyzék a Chaholy József igazoló írásairól Wukythewyth György kezétől: A ragusai herceg és urak levele az erdélyi vajdához, egy másik levél a császárhoz, harmadik a ragusai érsektől, hogy Chaholy József a Ch. Gáspár törvényes fia, negyedik a ragusai tanács igazolása, hogy a fiú 16 éves, milyen ismertetőjelek vannak rajta, ötödik egy pergamen oklevél a ragusai herceg, tanács és uraktól, melyben Chaholy Gáspár felhatalmazza fiát, hogy atyai jószágai visszaszerzésére, ha kell, ügyvédet vallhat és pártfogót kereshet, ezenfelől magával hozza azokat a leveleket, melyeket Melyth György írt hozzájuk. Ezek a levelek mind a *Pethrychewych Horwath Kozma* kezében vannak, mivel ő küldött Belgrádig elébe két fegyverest. (Cs. ltár. 1574.)

355. 1574. június 10. Ragusa. Chaholy József, Ch. Gáspár fia levele *Pethrychewych Horváth Kozma Gyulafehérvár várnagyának*, melyben kéri, hogy küldjön érte biztos embereket Belgrádba, mert apja megbízásából hozzá utazik, mert apja öreg és beteg lévén, személyesen nem tud jönni, s magával hozza minden szükséges iratait. (Gr. Zichy ltár. Fasc. 10.)

356. 1574. június 20. Fráta. Pesti Albert és Adorján Gábor és Ötves Ferencz esküdt ötvös-becsüs tanusítják, hogy előttük *Frathay Gergely fiai János és Miklós* megosztottnak Kolozsvárt az Eppel Péterné házában atyjok után maradt ezüst és arany nemükön. (Csal. ltár. S. Nr. 14.)

357. 1574. július 16. Gyulafehérvár. Wkytthyewyth György tudatja Melyth Istvánnal, hogy megjött Belgrádból a hír, hogy Chaholy József megérkezett oda, s *Pethrychewych Horváth*

Kozma két fegyveres embert küld oda s három hét múlva vissza fognak érkezni. A havasalföldről még nem tértek meg a törökök. A fejedelem neki Marosszéken 20 jobbágytelkig akar birtokot adni, de azt ő kevésli. *Melith Pál* és *Folthy Ferencz* vele együtt az udvarnál jól vannak, *Melith Pál* felől jónál egyebet nem írhat, de „igen költségtelen, elhídjé *Kegyelmed*, hogy nem is hiába költi, de itt *Fehérvárott* igen szépen mosva árulják a petrezselymet és gyakorta kell erszénybe nyúlni.” *Gr. Zichy Istár. Missilisek.*)

358. 1574. július 16. *Gyulafehérvár. Pethrychewich Horváth Kozma* tudatja *Melith György* bátyjával, hogy másnap két szolgáját küldi *Chaholy József*ért *Nándorfehérvárra* és kihozatja. Tudatja, hogy *Moldovában* a törökök letették a vajdát, tevék lábaihoz kötöztették és úgy szaggatták szét. Százezernél több foglyot szedtek ott. Nagy sereggel jött a begler bég a *Dunáig*, de hogy a vajdát megfogták, visszaparancsolták a hadat, s bár „valamint járnak immár, vesztené oda Isten mind őket.” *(Gr. Zichy Istár. Missilisek.)*

359. 1574. július 16. *Gyulafehérvár. Wkytthewyth György* levele *Melyth Györgyné Sálly Annához*, melyben többek közt említi, hogy *Barchay Gáspár* el akarja perelni *Sálfalvát Melythné*től, de *Barchay István* nem áll mellé a perben. A fejedelem *Vásárhely* mellett *Székely Ferencztől* reászallott 20 ház jobbágyot akar adni levélírónak, de *Pethrychewych Kozma* ígérte közbenjárását, hogy még kér hozzá egy falut is, csak most még *P. K.* sem végzett a fejedelemmel, mivel most telt ki az esztendeje, mint *Gyulafehérvári várnagynak* s még ennek a szolgálatának megújítása folyik. *(Gr. Zichy Istár. Missilisek.)*

360. 1574. július 30. *Brebiri Melyth Györgyné Sálly Anna* végrendeletének töredéke „levén Istennek fogságában és erős betegségben, mely betegségben remillem azt, hogy az *Üristen* az ü markaba vezi az én lelkemet“, három árva öccsének, kik *Baranyay Miklós* gyermekei, főtutorul a „hatalmas Isten“ után oltalmul hagyja *Pettrettyewyth Horvath Cosmát*, férjét *Melyth Györgyöt*, *Melyth Ferenczet*, *Melyth Istvánt*, *Pált* és *Wkithyewyth Györgyöt*. Az árvák tartására hagyja *Mikola Ferenczné*t és *Mihályffy Tamásné*t, kiket kér, hogy „neveljék az árvákat az hatalmas Istennek neve diczieretére lelkeknek udveségekre ez világon tisztességekre.“ Mivel *Mikola Ferenczné*nek vannak gyermekei, *Mihályffy Tamásnéra* bízza őket, ha *Tamás* uramnak akarattya vagyon rá. Az árváknak van jószáguk *Három Sebes falu* fele és *Balás telke*, melyet *Melyth György* vältott volt ki. Egy aranyláncot hagy „annak, az kit az *Üristen* az én zerelmes fiamnak *Melith Pálnak* bír, ugyancsak *Wkithyewyth*

(György jövődö) feleségének egy kis gyenge láncot gyöngyszemmel." (*Gr. Zichy ltár. 1574. Melyth iratok.*)

361. 1574. aug. 2. Zágráb. Felsősztabiczai Seraffhyn György leánya Boros Györgyné megismételi a kápt. előtt azon ellenmondását, melyet *Mykethinczi Pethrychewych János* ítélőmesternek a Gregorianczy István felsősztabiczai birtokába történt beiktatása ellen emelt. (*Zágr. Káptl. III. p. 199.*)

362. 1574. szept. 25. Várad. Wkytthyewytth György levele Brebiri Melyth Györgyhöz, melyben tudatja, hogy Ghyczy János (a későbbi gubernator) Horvátországból kelt leveleket küldött, melyeket mivel horvátul vannak írva, „igéről ígére” neki lefordít, e levelekben Wkytthewytthnek atyja írja, hogy ott a török miatt télnél tovább nem maradhat, tehát ki szeretne jönni Magyarországra, kéri Melythéket, mint rokonait, hogy segítsék őket a letelepedésben. (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

363. 1574. Kir. helytartói parancs *Petrichevych János* h. ítélőmesternek, hogy Busanych Farkasnét Zaboky Dorottyát és testvéreit Zaboky Miklóst, Lajost és Katát mindannyian néhai idősb Zaboky Lajos gyermekei, egymásközt osztottassa meg. (*Gr. Orsich ltár. Fasc. 21. B. Nr. 14.*)

364. 1574. Zágráb. *Petrichevich János és neje Wragovich Margit* a zágrábi kápt. által törvénybe idézteti Wragovich Pétert és Lászlót bizonyos hatalmaskodásokért. (*Zágr. Kápt. Loc. cred. V. Nr. 208.*)

365. 1575. január 13. Zágráb. Mikethinczi Pathachich Pál, a zágrábi káptalan előtt kijelenti, hogy ő évekkel ezelőtt *Mikethinczi Petrichevych János* megerősített kastélya mellett istállókat építtetett P. J. telkén azon feltétellel, hogy azt az istállót P. J. és utódai is tetszésök szerint használhatják. (*Zágr. Káptalan. Prot. III. p. 234.*)

366. 1575. január 23. Zágráb. Mikethinczi *Petrichevich János* h. ítélőmester bizonyos hatalmaskodásokért *Pethrychewych Kristóf*ot, Péter fiát törvénybe idézteti a zágrábi káptalan által. (*Zágr. kápt. Prot. Nr. 479.*)

367. 1575. januárius 20. Zágráb. A zágrábi káptalan útján *Mikethinczi Pethrychewych Kristóf* törvénybe idézteti — *Mikethinczi Pethrychewych János* h. ítélőmestert, azon erőszakoskodásért, hogy őt fegyveres embereivel Felsősztabiczán elfogatta, megbilincselte és fogságban tartotta. (*Zágr. Kápt. P. Nr. 464.*)

368. 1575. március 21. Gyulafehérvár. *Petrychewych Horváth Kozma* Gyulafehérvár várparancsnoka és Zarándi főispán levele Brebiri Melyth György rokonának (fráter), melyben tudatja, hogy Mikola Anna hugokat Chernel Pál elveszi feleségül. Köszöni, hogy Melyth Ferencz megszerzette Báthory István fejedelem részére a borokat, de a fejedelem ajándékba el nem

fogadja, bár igen jó néven vette „ebben való gondviselését” s megbizta Ghyczy Jánost, hogy a borokat hozassa el. Sajnálja, hogy Melyth Ferenc súlyos beteg s tudatja, hogy az ő kisleánya is oly súlyos beteg volt, hogy halálát várták, de most már meggyógyult. (*Gr. Zichy Itár. Missilisek.*)

369. 1575. március 23. Zágráb. A horvát rendek Konszky Mihály és Puhakoczy Ferencz kérésére Hennyng Andrásné Meknyczer Ursula részére kiadják a tiltakozó levelet azért, mivel Pettrychewich Péter nevezett úrnő alsósztribiczai kastélyát fegyveres embereivel megrohanva, kulcsárját és titkárát ellenségesen megtámadta. (*Zágr. Orsz. Itár. Prot. Congr. I. 187.*)

370. 1575. március 24. Zágráb. Mykethinczi Pethrychewych János ítélőmester kiadja a két horvát bán parancsát, hogy özvegy Blagay Istvánné Frangepán Dorottya asszonyt és unokatestvérét Frangepán Annát, özvegy Lanséri Chászár Miklósnét zágrábmegyei birtokain és ingóságain Bukovachky László al-bán osztoztassa meg. (*Blagai Itár. Okt. 517. old.*)

371. 1515. március 29. Benedek. Báthory István erdélyi vajda meghagyja Noszolyi Cheffey János Kolozsvármegyei főispánnak és a vajdai ítélőszék esküdtjegyzőinek u. m. Szászszombori Székely Illésnek, Legényei Zakmary Balásnak, Tholdalaghi Balázsnak, Bodonyi Balázsnak, Wajdaszentiványi Ferencz deáknak, Ispán Antalnak, Szászfülpösi Porkolab Péternek, Nagy nyulási Halabory Pálnak, Széplaki Gáspár deáknak, Komadi Buxas Mihálynak és Pápay Imre deáknak, hogy Pethretthyewittth Horvath Cosma gyulafehérvári várparancsnok kérésére bizonyos ügyben tanukat vallassanak. (*Cs. Itár. 1575. fasc.*)

372. 1575. ápr. 17. Zágráb. Mykethinczy Petthrychewyttth János Horvátország főjegyzője, Heresinczy Péter zágr. kanonok és Druskoczy Gáspár Varasdmegye főjegyzője megosztottatják Nagykemleki Alapi Gáspár horvát bánt és testvérét Alapy Miklóst minden birtokaik felett u. m. Wokowyna vár és birtok, Mykchewcz nemesi udvarház és földek, Nagy Kemlek vára kertekkel, szőlővel, Bresowycza város, Gregurocz kastély és birtok, Lothwmberek kastély Stájerországban a hozzávaló földekkel. (*M. N. Múz. Törzsanyag 1575. év 517. sz. fasc.*)

373. 1575. május 28. Alsó Redmecz. Brebiri Melyth György levele fiához Melyth Istvánhoz, melyben tudatja, hogy öccse Melyth Ferencz meghalt, s hogy Patakon akarta eltemettetni, de a rokonság későn érkezett s hamarabb el kellett temetnie, miért is Tibay (Eodönffy, Sztáray) István feleségével Melyth Sárával, a levélíró hugával, együtt úgy megharagudott reá, hogy szólni sem akartak hozzá. Azt mondták, Pethrychewych György öccsének, hogy nem bánták volna, ha valamely horvátországi rokonnak hagyta volna Melyth Ferencz birtokait, de azt bánják, hogy Melyth Györgynek hagyta. Tudatja fiával, hogy 10 ara-

nyat küldött reá Bécsbe, hogy okleveleiket confirmáltassák, most nem tud többet küldeni, mivel kellett a pénz az öccse temetésére. Győrből felhozott három török rabot. (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

374. 1575. július 24. Szamosfalva. *Wktythewyths* György levele Brebiri Melyth Györgyhöz, melyben tudatja, hogy Saffaryth Péter leányát július 14-én eljegyezte s kéri, hogy küldje el neki azt, amit bátyja Melyth Ferencz hagyott, mert „igen szegény kézzel” van. (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

375. 1575. augusztus 17. Gyulafehérvár *Petrychewych Horvath Kozma* levele Brebiri Melyth Istvánhoz, melyben tudatja, hogy a mult napokban háború volt készülöben, de azután lecsendesedett a dolog. Sajnálja, hogy „nagy kedvünk szerint való három jeles fő és jámbor atyánkfiától választotta el az Ur Isten (Melyth György, Ferencz, ?) és egy szerelmes asszonyomtul és ángyomtul (Melyth Györgyné Sálffy Anna), s hogy most már csak ketten vannak az atyafiak közül Magyarországon. Tudatja, hogy a fejedelem megértve helyzetét, öccsét, M. Pált elbocsájtotta az udvari szolgálatból s ez most hazamegy, viszi magával Chaholy Gáspárt is, kire ügyeljenek, nehogy mások vezessék eszt. Chernel Pál menyegzőjére küld 4 fehér lovat, kéri Melythet, hogy viselje gondját, míg még kettőt fog küldeni. A Pribék Imre kezessége dolgában írja, hogy meglesz a pénz, csak a „sok zenebona szállhatna le jó módval.” (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

376. 1575. augusztus 19. Gyulafehérvár. *Wktythewyths* György levele Brebiri Melyth Istvánnak, melyben kéri, hogy a Melyth Györgynétől nekihagyott szoknyát, haczakot, párta övet, aranygyűrűt, aranyláncot, főkötőt küldje el neki, mert most menyegzője előtt ezekre is szüksége van. Tudja ezt Kozma uram is s ha élne Melyth György, nem volna ilyen szükségben, mivel ez az elmúlt évben Ádámoson testamentumot tett levélíró javára. (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

377. 1575. szept. 1. Gyulafehérvár. Báthory István fejedelem a Bekes Gáspár hűtlensége miatt reá szállott Oroszfája, Lompért, Kolozsmegyei, Veresegyháza, Dobokamegyei, Kozmatelke, Tancs, Detrád, Sz. András, Szászfülpös és Pókakeresztúr Torda megyei birtokokat örökjoggal és visszavonhatatlanul *Petthrychewych Horvath Kozmának*, örökösének és utódainak hagyományozza. (*Cs. ltár. XXIII. csomó. 12. sz.*)

378. 1575. okt. 8. Gyulafehérvár. Báthory István Kornis Mihálynak adja *Szigethy Pál* deák idei mustját és búzája árát, de úgy, hogy egy szegény néptől vásárhelyi köbölenként 2 frtnál többet ne vegyen. (*M. N. Múz. Gr. Rhédey ltár. 1575. év.*)

379. 1575. Zágráb. A báni törvényszék *Petrichewych Péter* panaszára elmarasztalja Henning András özvegyét és leányait Annát, Konszky Mihálynét, Kunigundát Kerechenyi Mátyásné

és Mártát Gregorianczy Istvánnét meg nem jelenésük miatt azért, mivel panaszosnak Alsósztubiczai nemesi udvarházába betörték, azt lerombolták és ingóságait elvitték. (*Gr. Orsich ltár. 49. E. 9.*)

380. 1575. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt *Petrychewych János h. ítélőmester és neje Wragovich Margit* 8 magyar frtért 16 évre zálogba veszik Kesser Miklósné és fia Bosnyák Lőrincztől Felsősztubiczai egy fél üres jobbágy telkőket. (*Orsich ltár. 27. e. 7.*)

381. 1776. Zágráb. *Pethrychevich Péter, a György fia, neje Poprathovych Kata és gyermekei György, Boldizsár, Kristóf, Miklós és Tamás* nevében is egy pusztá szőlőhelyét Felsősztubiczán a Szekricsky Vrh-en Hergetich Barnabásnak előbb Gregoriánczy István, most Petrychewych János ítélőmester jobbágyának vallja bizonyos évi szolgáltatás fejében. (*Gr. Orsich ltár. 29. C. 33.*)

382. 1576. február 13. Meggyes. Báthory István erdélyi vajda kiadja azt az egyezséget, melyet *Egrestői Szigethy Pál* és Szentpáli Kornys Mihály kötöttek több főúr (Kendy Sándor, Súlyok István stb.) közbenjárására, mely szerint Kornys viszszaadja Szigethynek minden elfoglalt javait Kelementelke, Egrestő és Fületelke községben, kivéve azon részt Fületelkén, mely néhai Kornys Ferencztől eredett, viszont Szigethy sem elszenvedett fogsága, sem javai elvétele miatt nem indít pert Kornys ellen, mivel megbocsájtják egymásnak, amit egymás ellen tettek ezer arany frt kötés terhe alatt. (*Gr. Rhédey ltár. 1576. évi csomó.*)

383. 1576. február 19. Kornis Mihály Báthory István fejedelem parancsára átadja *Szigethy Pál* deáknak Egrestői nemes udvarházát a hozzátartozó jószágokkal, Zágorban és Koródszentmártonban egy-egy jobbágyát, ezenfelül a Marosszékmegyei Kelementelkét a hozzátartozó malmokkal és az ottlevő házi és gazdasági felszerelésekkel. (*Gr. Rhédey ltár. 1576.*)

384. 1576. február 23. Gyulafehérvár. István, választott lengyel király és erdélyi fejedelem, megemlékezvén azon igen kiváló érdemeikről és hűséges szolgálatairól, melyet *Horwath Kozma Gyulafehérvár várparancsnoka* „legyőzhetetlen bátorsággal” (in victo pectore) kora ifjúságától a fejedelemnek és fivérének tett, jó és balsorsban egyaránt, nem kímélvén sem magát, sem vagyonát s figyelembevée, hogy most legutóbb is, mikor a fejedelem a lengyel királyságot kereste, nehéz szükségében segítségére volt, a Bekes Gáspár felkelésében részes s ezért megnótázott Halabori Pál Nyulas, Szentmihálytelke és Septér Kolozsmegyei birtokait 1500 frt. lefizetése ellenében minden királyi joggal együtt neki és mindkét nembeli utódainak adományozza. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1576. 519. fasc.*)

385. 1576. ápr. 2. Bécs. I. Miksa magyar király Dwbai Fejér János és Bidlyn Márton magvaszakadásával a koronára szállott Keresztur, Krisowlyan, Wirje és Zelcza Varasdmegyei birtokokat *Mykethynczi Petthrychewyth Jánosnak*, Druskoczy Gáspárnak és rokonainak Wragowyth Kristóf, László, Farkasnak, valamint Mylyth Tamásnak, szintén vérrokonuknak, adományozza.

Ugyanezen napon Bécsben kelt Miksa adománylevele a fentiek részére a Kozlekaryth Miklós magvaszakadásával a koronára szállott Mariassowcz, Zentgyeorgy, Zelnyky, Kereszthur, Wiryewe és Zelcza varasdmegyei birtokra vonatkozólag is. *Pethrychewych Jánossal* együtt részesülnek a birtokadományban *Gáspár és János fiai*, valamint neje *Mariassowczy Wragowych Margit is.* (Királyi Könyvek IV. K. 31. p.)

386. 1576. június 21. Szárazajta. Szemerja és Kilyén Sepsi-széki falvak birtokosai egyezséget kötnek az Avas és Veres csere nevű erdők használata felett. Szemerjai birtokosok: *Sepsi-szentgyörgyi Daczó György és Pál*, Szentgyörgyi Geréb János és István nemesek, Hegyes Domokos és Tamás, Demeter János és Pál, Barrabás András, Péter Mihály, Hegyes János, Badó Lőrincz és Pál, Farkas Balázs és Márton lófők; Kilyéni birtokosok: Cseffei János Várhegy vára kapitánya, Háromszék (Sepsi, Kezdi és Orbai székeknek), királybírája, Jankó Boldizsár, Nemes János, Kilyéni Péter és István, Benó György és János, Marton Balázs, Szonda János, Kilyéni György és Máté lófők. (Gr. Lázár ltár. Kilyéni Székely rész. Kolozsvár.)

387. 1576. december 29. Besztercze. Báthory Kristóf erdélyi vajda *Pettrithyewitt Horwath Kozmának* Fogaras vára prefektusának Gyulafehérvárt a Boldogasszony utczában levő házát mindenféle katonai beszállásolás alól felmenti s meghagyja Kamuthy Balásnak a fejedelmi udvar kapitányának és Horvath Mihály alkapitányának, hogy e parancsának érvényt szerezzenek. (Gyulafeh. Kápt. Centuriarium. D. No. 46.)

388. 1577. január 25. Besztercze. Wkythhewyth György levele Brebiri Melyth Istvánhoz, melyben tudatja, hogy *Pettrychewich György* által küldött levelét vette s abból értesült sógoruk Tibay (Sztáray) Gergely haláláról. Sajnálja, hogy nem feleségének (Melyth leány) hagyta vagyonát, de örvend, hogy Melyth István fáradozása eredményében ő a birtokban maradhatott. Tudatja, hogy *Pettrychewych Kozma Hagymássy Kristóf* kövári kapitánytól kieszközölte, hogy 500 söt adjanak Désen Melythnek, kéri küldjön érette. (Gr. Zichy ltár. Missilisek.)

389. 1577. május 4. Zágráb. A horvát rendek különös követül küldik a királyhoz és Ernő főherceghez oda, ahol őket megtalálhatják Ráthkay Pétert, Heressinczy Péter kanonokot és *Mykethynczi Pettrychewych János* ítélőmestert és részükre uta-

sítást és költségeikre 300 m. frtot adnak. Gregorianczy István nevében Bradach Imre tiltakozik a rendek előtt amiatt, hogy **Zrínyi György** servitorjai *Pethrychewych Péter és Boldizsár* nemesi udvarházát és birtokait megrohanták. A rendek elhatározzák, hogy a királyhoz fordulnak a nemesi szabadságnak Zrínyi György és emberei által történt megsértése miatt. (*Orsz. ltár. Zágr. Prot. cong. I. 199.*)

390. 1577. július 28. **Mezőszopor.** Szopori Giróthy János és Szamosfalvi Gyereoffy István jelentik Báthory Kristóf erdélyi vajdának, hogy *Fráthay János, Miklós, Gábor, Klára és Erzsébet* kérésére a fejedelem parancsából ezeket és rokonaikat a Porkoláb, Somogyi, Győrfalvi, Bodoni és Botházy családok tagjait ellentmondás nélkül beiktatták botházi birtokrészeikbe. (*Cs. ltár. Y—Nr. 19.*)

391. 1577. szeptember 14. **Marieburg.** Szilágyi Nagy Péter Dobzai István ítélőmester kezével Kovachoczy Farkas, Margay István és Reödy Ambrus előtt úgy végrendelkezik, hogyha idegenben meghal, testét vigyék Kolozsvárra és a nagytemplomban temessék el. Végrendelete végrehajtójául felkéri István lengyel királyt, Báthory Kristóf erdélyi vajdát, Kovachoczy Farkast, a király secretariusát, Sulyok Imre erdélyi cancellárt, *Pethrychewyth Horwath Kozmát*, Sygér Jánost, Dobzay Istvánt és Zsombori Lászlót. Horváth Kozmának hagy egy ezüst törpe kannát, „ki Chyaky Mihálé volt.” Felsorolja, hogy Horwát Kozma kezében adott tartani egy ládában bepecsételve ennyi ezüst mívet:

Egy fedeles arany kupa 2 girx 47. l., egy fedeles virágos kupa 2 gorx 17. l., egy özve járó aranyos kupa 2 girx 45. l., más öszve járó aranyos kupa 2 girx 20. l., harmad öszve járó aranyos kupa 3 gorx. 14. l., egy régi ötös kronos (?) kupa 3 girx. 44. l., más olyan kronos régi kupa 2 girx. 31. l., egy öszve járó swrw koszorú (?) kupa 4 girx. 12. l., két fél aranyos kupa 2 girx. 35. l., egy fedeles pohár az széli aranyozott 1 girx. 27. l., egy kesken kanna 2 girx. 44. l., egy szeges kanna 2 girx. 43. l., egy czifrás sötartó 1 girx. 36. l., más sötartó madár lábas — 26. l., két kis egyarányú lábas pohár 2 girx. 3. l., harmincz kalán 6 girx. 15. l., két (elmosódott, olvashatatlan szó) 2 girx. 03. l., nyolc villa 2 girx. 15. l., egy (vízfoltos, olvashatatlan) 1 girx. 34. l., tizenkét (olvashatatlan) 1 girx. 34. l., más pártá öv, bogláros 2 girx. 42. l., egy kristály (olvashatatlan) kalán — 20. l., egy szerencsen dió (pohár?) (*Gr. Kemény ltár. Nagyenyeden. 1577. év.*)

392. 1577. okt. 1. **Zágráb.** A horvát rendek a legközelebbi Pozsonyban megtartandó magyar országgyűlésre kiküldik Heresinczy Péter kanonokot és *Pethrychewych János* h. ítélőmestert s költségeikre egyenként 100—100 frtot rendelnek. (*Orsz. ltár. Zágráb. Prot. cong. I. 205.*)

393. 1577. okt. 4. Zára. *Barbarichné Petrichevich Ilona* horvátnyelvű levele (Knez) Melyth István és Pálhoz, melyben tudatja, hogy a Melich család oklevelei nála vannak Zarában és kéri, hogy azokat vitessék el tőle, mert már öreg s e levelek többet érnek a Melicheknek, mint az ő élete. Tudatja, hogy *Petrichevych Kozma* Knéznek is levelet írt, melyben segítségét kéri, aki tudatta vele, hogy Melich Anna Mikola Ferenczné férjhez adja leányát Csernel Pálhoz s Szent János napján lesz az esküvő, melyre összegyűlnek Magyar és Erdélyországból a rokonnok s majd *Wykcwyvh Péter* Knéz útján küldenek neki segítséget. Kéri, hogy *Ghéczy Farkas* nejét is értesítsék. (Gr. *Zichy ltár. Missilisek.*)

394. 1577. okt. 24. Torda. *Petrychewyth Kozma* levele Melyth Istvánhoz, melyben tudatja, hogy Ferkó fiával és két kis leányával jól vannak. A többi atyafiak közül *Mihályfy János*nak „kolikában az keze leesett”, de már gyógyul. Köszöni a küldött borokat s viszonzásul hajlandó egy lovat küldeni abból a két „gyermek” és két öreg lóból, melyet a Portáról hozatott s melyek neki nem sok hija 400 frtban állanak. Ha paripája is lesz, ami a Melythék emberének megtetszik, azt is neki felajánlja. Mikola Ferenczné és *Mihálffy Tamás*né készülnek Magyarországra menni. (Gr. *Zichy ltár. Missilisek.*)

395. 1577. november 2. Kolozsvár. Özvegy *Szamosfalvi Mikola Ferenczné Melith Anna* Magyarországra készülven menni, hogy vejét *Chernel Pál* diósgyőri várkapitányt és feleségét *Mikola Annát* meglátogassa, unokája *Baranyay Zsófia* javára *Báthory Kristóf* fejedelem előtt vagyoni intézkedéseket tesz. A kisleány tartását nővére *Melith Mártára* néhai *Mihálffy Tamás* özvegyére bizza, s neki hagyja minden vagyonát, hogy a leányt felnevelje és kiházasítsa. (Br. *Jósika ltár. Fasc. XV. Nr. 17.*)

396. 1578. Alsósztribicza. *Paradini Ferenc* az Alsósztribiczai Szt. Háromság egyház plébánosa tanúsítja, hogy az egyháznak egy kaszálóját *Petrichevich János ítélőmesternek* kiadja az egyház kegyúrainak *Tah-i Thahy István* és *Gábornak* beleegyezésével, mivel ezt a kaszálót *P. János* apja is használta a *Thahyak* apja *Ferencz* beleegyezésével. (Gr. *Orsich ltár. Fasc. 16. B. Nr. 40.*)

397. 1578. január 20. Marosvásárhely. *Wykytyewyth György* levele Melyth István és Pálhoz, melyben tudatja, hogy ha *Petrychewych Horvath Kozma* megjön Lengyelországból, akkor öccsével *W. Jánossal* együtt kimegy Melythékhez, de most súlyos beteg. Öccsét *W. Miklóst* is nekik ajánlja. Ha *P. Kozma* megjön, édesatyja is Melythékhez utazik. (Gr. *Zichy ltár. Missilisek.*)

398. 1578. április 9. Pozsony. II. Rudolf király jóváhagyja a horvát rendeknek határozatait, melyeket *Heressynczy Péter* és

Petrychewych János a rendek külön kiküldöttei a királynak előterjesztettek. (*Horvát Orsz. ltár. Acta Congr. Fasc. I. Nr. 2.*)

399. 1578. június 22. Fogaras. *Petrythewith Horwath Kozma* fogarasi várkapitány és, prefectus tizenkét Fogarasföldi bojárral ítélőszéket tart s Kisberivoi Dancs fia Radesnek szekcsori ősi birtokát Szekcsori Radul, Mancs és Razkoje Komán alperekstől kiitéli, miután 12 bojár letette az esküt arra, hogy a peres föld mindenkor felperesé és elődjeivé volt. Az ítélkező 12 bojár esküdtek nevei ezek: Alsóuczai Vladimer, Kopacseli Sztojka Balye, Vojlai Dobrin, Zecsoni Sinka Ispán, Alsóviste-i Markul, Grid-i Nago, Zaratha-i Barb, Vaadi Sztojka, Szkorei Halmagy, Sinka-i Ilia, Bessimbak-i Serban, Alsóvenecziai Pencz Many, mint ispánok jelen voltak a felső járásból: Fogarasi Nagy Antal, Nagyberivoi Balya Petresko, az alsójárásból Kisvajdafalvi Kabuz Many és Bagolyfalvi Laczkó. (*Cs. ltár. 1578.*)

400. 1578. június 25. Bécs. II. Rudolf császár és király megparancsolja minden egyházi és világi hatóságnak, nemeseknek, vámszedőknek, vármegyék, városok, falvak előljáróinak, hogy *özv. Wykythewyth Péterné Melyth Klára* asszonyt, ki János fiával a törökök elől menekül s Kassa vidékére rokonaihoz költözik, mindenben segítsék, támogassák s tőle semmiféle címen vámot, révpénzt, vagy adót ne szedjenek. Aláírás Rudolphus. N. Istvánffy s. k. (*M. Nemz. Múzeum Törzs. 1578. 522. fasc.*)

401. 1578. június 27. Ragusa. A ragusai államfő és tanács levele *Bryberi Melyth Istvánnak* (*magnificus*), melyben tudatják, hogy *Mihailovich Simon Melyth* familiarisa meghozta *Melyth* április 24-éről kelt levelét, hogy *Chaholy Gáspár* meghalt s melyben kérte őket, hogy gyermekeit atyjok végakarata szerint küldjék haza Magyarországra. Elküldik tehát *Chaholy Gáspár* *Vida* nevű 12 éves leányát anyai nagybátyjával *Radoevich Mihállyal*, ki a köztársaság zsoldosa. *Ch. Gáspár Jakab* nevű fia előző évben meghalt, a harmadik gyermeke *Marizza*, ki *Rad Tinctor* neje, nem mer a nagy útra kelni s ott marad. Kérik, hogy a kisleányt nevelje fel s ha ideje elérkezik, adja férjhez egy becsületes nemes emberhez, amint ezt nemzetsége fénye megköveteli. (*Gr. Zichy ltár. F. lo. Nr. 182.*)

402. 1578. aug 4. Gyulafehérvár. *Báthory Kristóf* erdélyi vajda elcseréli *Petrychewych Horwath Kozma* fogarasi várnagynak *Saldorf* nevű Fejérmegyei birtokát az ő *Udvarhelyszéki Bözöd* birtokával s meghagyja *Teremi Sükösd Gáspár*, *Vajai Márton János*, *Hodgyay Lukács* és *János*, *Tarchiafalwa-i Márton deák*, *Rugonfalvi Benedekffy István*, *Szentdemeteri Nyujthodi György* és *Veczk-i Balássy Ferencznek*, hogy *P. H. Kozmát* a birtokba iktassák be. A beiktatást 1578. szept 20-án végezte el *Waya-i Marthon János* és *Rwgonffalwa-i Benedekffy István*, mely alkalommal, mint birtokos szomszédok jelen voltak: *Gagy*

Markus, Georffy Mátyás, Gagy-i Péterffy Lukács, Zabó Pál, Wjfalwi Kovach Imre és Marthon Pál. A beiktatásnak többen ellentmondottak főleg azért, mert a birtok egy része ú. n. székelly örökséget képez, de ellenemondott Kornys Mihály is a Bözöd és Ujfalu közti határ tekintetében. (*M. N. Múz. Törzssanyag 1579. évi 525 fasc.*)

403. 1578. szept. 15. **Fogaras.** *Petrychewych Horvath Kozma* Fogaras vára parancsnoka tudatja özvegy Morgonday Bálintné Zemere Orsolyával, hogy bizonyos földek kiváltásának árát 50 frtban szabta meg, s kéri, hogy ennek felét küldje el Galffy Mihálynak „nem a becsű, hanem a jó egyenesség szerint”. (*Sepsiszentgyörgyi Székely Nemz. Múzeum. Damokos ltár.*)

404. 1578. november 29. **Pozsony.** Radécsey István egri püspök, kir. helytartó megparancsolja minden hatóságnak, vármegyék, székek, városok, falvak előljáróinak s mindenkinek, akinek kezéhez e parancsa eljut, hogy özvegy *Wkythiowyt Péternét Melyth Clara* asszonyt, ki fiával W. Jánossal a törökök elől biztosabb helyre menekül Horvátországból Kassa vidékére, mindenben támogassák, neki és kíséretének segítségére legyenek, előfogatokat adjanak, vámot, illetéket tőle ne szedjenek s ezen parancsot — ha elolvasták — mindig adják neki vissza. Aláírás: Stephanus Radecius ep. Agriensis, locumtenens. — Joannes Zalwky m. p. (*M. Nemz. Múz. törzsa. 1578. évi 522 fasc.*)

405. 1579. január 26. **Marosújvár.** Báthory Kristóf erdélyi vajda meghagyja Ráczi Mihálynak, Háromszék királybirájának és Várhegyi kapitánynak, valamint *Horvath Kozmának Fogaras vára kapitányának*, hogy a brassai huszad kikerülése végett használt rejtett és tiltott utakat zárják el és az árucsempészsést szigorúan ellenőrizzék. (*Brassó város ltára. 557. sz.*)

406. 1579. januárius 28. **Segesvár.** A segesvári polgármester, bírák és tanács jelentik a szász székek kiküldjeiből Szebenben egybegyűlt szász egyetemnek, hogy *Pethrychewych Horvath Kozma* fogarasi várkapitány nevében megjelent nemes Mohay János panaszára (in nahmen und Personn des Edlen Herrenn Cosmamm Horwat burggreff vonn Fugrisch) a segesdi lakosok ellen az ottani dézsma meg nem adása miatt indított perben tárgyalást tartottak, s hogy a tárgyaláson a segesdiek tagadták, hogy ők felelnének a tizedért, előadták, hogy ezért csak a lelkeszük felel. Kétszínűnek nevezi az alperes ügyvédje felperest, mire ennek ügyvédje megjegyzi: „a mennyi részből urunkat kétszínűnek mondja, abból törvényt kívánunk magunknak, mert uram, ő kegyelme nem két színű, hanem főember ez országban.” A tanács a keresetet elutasítja s felperes fellebbez a szász egyetemhez. (*Szász nemz. ltár. Nagyszebenben 66. láda.*)

407. 1579. febr. 25. **Zágráb.** A horvát rendek elhatározzák, hogy mivel a régi privilégiumjaik megsértésével újabban gyak-

ran előfordul, hogy horvátokat a báni tábla megkerülésével mindjárt a királyi felség színe elé idéznek s ezáltal nekik nagy költséget okoznak, kiküldenek egy országos bizottságot Heressynczy Péter zágrábi nagyprépost, Gregoryanczy István al-bán, *Petrychewych János ítélőmester* és Draskóczy Gáspár varasd-megyei főjegyző személyében, hogy kutassák fel ezen kiváltságról szóló leveleket a zágrábi Szt. István egyház szentélyében, vegyenek ezekről másolatokat és ezeket adják ki azoknak a nemeseknek, kiket közvetlenül a kir. felség elébe idéznek, magát a kiváltságlevelet pedig biztos őrizetbe helyezték vissza az ország ládájába a többi privilegialis levelek közé. (Bécs. *Hadilevéltár. Kanzleiakten* 1579.)

408. 1579. április 27. Nagyszeben. A Szász Egyetem *Petrychewych Horvát Kozmának* a segédsdiek ellen a tized be nem szolgáltatása miatt indított perében helybenhagyja a Segesvár-i tanács elutasító ítéletét, mely ellen felp. a fejedelmi táblához fellebbez. (*Szász Egyetem ltára. Nagyszeben* 66 láda.)

409. 1579. május 4. Zágráb. A horvát rendek felterjesztése a királyhoz a május 3-án megtartott gyűlésükből, mely szerint Károly főherceghez Grázba küldöttséget menesztenek az ország szükségében Heressynczy Péter zágrábi nagyprépost és *Petrychewych János* h. ítélőmester személyében, kiknek költségére 50—50 rénusi frt-ot rendelnek. Elhatározzák, hogy Pünkösdkor az összes adószedőket megszámadoltatják Ráthkay Péter, Heressynczy Péter, *Petrychewych János* és Swberay János előtt, akik el nem számolnának, azokra a bán szigorú büntetést rójjon ki. (*Horv. Orsz. ltár. Proth. cong. I. 221.*)

410. 1579. május 30. Zágráb. A horvát rendek megbízólevele *Petrychewych János* és Heressynczy Péter részére, mely szerint kérnek a királytól hadifelszerelést, golyót, puskaport és Kulpa melletti várakba hadinépet s hogy a tanácskozásokba a határvédelmét illetőleg őket is vonják be. Kérik a pénzermék valorizációját is. (*Wien, Kriegsarchiv. H. K. R. Windica* 1579. Tom 58. pag. 67.)

411. 1579. június 24. Sugod. Sugody Mihály és Tamás, Anna, Szabó Ambrusné és Forró János megegyeznek abban, hogy mivel Balázs deák magvaszakadtával ennek Sugodon levő minden jószágá zálogban *Petrychewych Horvath Kozma* kezénél van, e jószágokat Forró János váltsa meg s majd ugyanazon zálogösszegért nekik bocsássa vissza. (*Gyulafehérvári káptalan. Albens. Cista I. Fasc. 5. No. 35.*)

412. 1579. július 26. Széplak. Széplaki *Petrychewych Horvát János* és Vaja-i Márton János jelentik Báthory Kristóf erdélyi fejedelemnek hogy özv. Koronkai Mihályfy Tamásné Melith Anna és fia M. János nevében megkínálták néhai férje vérrokonait és

Mihályfy János nővéreit Mihályfi Mártát Gerday Jánosnét, Borbárát Tóth Ferencznét, Fruzsínát Nagy Ferencznét, hogy néhai férje Méhesi, Saligerebenesi, Verkézi, Kisszöllősi és Fületelki jószágait vegyék meg s ezek azt a választ adták, hogy hajlandók e birtokokat illő megállapítandó áron átvenni. (Cs. ltár. 1579 év.)

413. 1579. október 3. Gyulafehérvár. Báthory Kristóf erdélyi vajda *Petrychewyt Horwát Kozma* Fogaras vára kapitányának fényes hűségéért, becsületességéért és hív szolgálataiért, melyeket Erdélyországnak, neki és fivéreinek tett és tanusított a fejedelem nem kis hasznára. s magának dicséretére, Nagy Solymoson a fejedelem egész jószágát minden királyi joggal együtt úgy adományozza, hogy ez a székely örökségeket ne érintse. Ha P. K.-nak magvaszakadna, fivéreinek *Jánosnak* és *Péternek* és utódaiknak megnyílik a joga e birtokra. Megparancsolja a fejedelem Pápay Dániel, Adámossy Márton deák és Vaday Dániel a fejedelmi tábla esküdt jegyzőinek, valamint Syger János Udvarhelyvára kapitányának Maros, Gyergyó, Csik és Kászsónszékek királybírájának, továbbá a következő nemeseknek: Semlyenfalvi Semlyen Domonkos, Petki Mihály Udvarhelyszék király bírájának, Kobatfalvi Antalfalvi Mátyásnak, Bögözi Farkas Ferencznek, Teremi Sykósd Gáspárnak, Vajai Márton Jánosnak, Hoggýai Lukácsnak, Tarcsafalvy Mártonnak, Semlyenfalvi Benedekffy Istvánnak, Szentdemeteri Niujtody Györgynek, Veczke-i Balássy Ferencznek, hogy öt ezen birtokba iktassák be. (Gr. Rhédey ltár. 1583. fasc.)

414. 1579. okt. 5. Varasd. Radetius István kir. helytartó *Mikethynczi Petrychewych Péter fiának Boldizsárnak* és *Petrychewych Jánosnak* perében a felsősztribiczai kastélynak megrohanása miatt új eljárást rendel el a báni tábla ítéletével szemben. (Zágr. Kápt. ltár. Loci cred. P. Nr. 328.)

415. 1579. okt. 11. P. Horwath Kozma sajátkezű elismervénye 770 arany forintról, melyet More László neki kezéhez „tartani” adott. (Gr. Rhédey ltár. 1579.)

416. 1579. okt. 28. Torda. Báthory Kristóf erdélyi vajda nyílt parancsa az összes erdélyi hatóságokhoz arról, hogy mivel *Petrytyewitt Kozma Fogaras várának kapitánya* a fejedelem szükségére bizonyos zabszállítmányt vitet Gyulafehérvárra, őt mindenben támogassák, segítségére legyenek, szekérrel és előfogattal lássák el. (Cs. ltár. 1579.)

417. 1579. nov. 17. Fogaras. *Pethrychewych Horváth Kozma* fogarasi kapitány függőpecsétes ítéletlevele Desai Demeter felperesnek Maylath Opra alperes ellen egy desa-i fél bojár birtok feletti birtokperében, melynek tárgyalásánál a Fogaras földi két kerületből 12 esküdt bojár ülnök vett részt, P. H. K. elnöklése alatt ú. m.: Besymbak-i Sztojka, Kopacsél-i Balya Sztojka, Wojla-i Dobrin, Waadi Sztojka, Alsowysa-i Wladumer, Synka-i

Ilyés, Alsó Wysth-i Stancsul, Zescsor-i Ispán Synko, Zalatha-i Barb, Gryd-i Nago, Szkore-i Halmağy, Alsóveniczai Pencz Man. (Cs. ltár. 1579.)

418. 1579. december 21. Zágráb. A horvát rendek a jövő év január 17.-ére Pozsonyba egybehívott magyar országgyűlésre Heressinczy Péter zágr. nagyprépostot, *Mykethynczy Pethrychevych János* h. ítélőmestert és Druskowczy Gáspár Varasdmegyei alispánt küldi, hogy a horvát ügyekben tanácsaikkal a bánt támogassák és a szerencsétlen Horvátországnak segítségére legyenek. (Prot. congr. I. 233.)

419. 1579. decz. 24. Fogaras. *Pethrychewych Horwath Kozma* Fogaras vára kapitányának levele Brebiri Melyth Istvánhoz, melyben tudatja, hogy megkapta a küldött „kis hynthó szekeret” melyért igen hálás neki, a pincze ásó is megjöttek, ássák a pincét, sokáig maradnak, mert Kendy Ferencz is akar velük dolgoztatni. Ha Pozsonyba megy az országgyűlésre, kéri őt öccsének *Pethrychevich Jánosnak* mondja meg, hogy neki régen nem írt, de ő két fiával Ferkóval, Istvánnal, 2 leányával Klárával és Judith-tal jó egészséggel van s várja öccse látogatását. Vegye fel Melyth a kaluzságot Erdély határáig, ő (H. K.) kimegy elébe még azon túl is, csakhogy láthassa. Melyth Pálnak írja, hogy üdvözli abból az alkalomból, hogy Báthory Miklós a hadnagyságot „rája vetette”. (Gr. Zichy ltár. Missilisek.)

420. 1579. decz. 31. Nagysolymos. Dersi Pettky Mihály Udvarhelyszék királybírája és Bögözi Farkas Ferencz jelentik Báthory Kristóf fejedelemnek, hogy december 16-án Nagysolymoson beiktatták a fejedelem parancsára *Petrychevych Horwath Kozmát* a fejedelemtől kapott birtokba, de Erdőszentgyörgyi Kornys Mihály nevében Sebe Márton jobbágya a Rawa és Szentgyörgy felőli határ tekintetében ellentmondott a beiktatásnak. (Gr. Rhédey ltár. 1583. évi fasc.)

421. 1579. Zágráb. A zágr. káptalan előtt *Petrychevych Jánosné Wragowych Margit*, Wragowych Farkas és Wragowych Anna, Druskóczy Gáspárné törvénybe idézik Petheo Lázárt, Tamást és Gábort a Mariassowcz községbeli Cerje erdejök elfoglalása miatt. (Zágráb Kápt. ltár. P. Nr. 339.)

422. 1579. Zágráb. A káptalan útján *Petrychevych Boldizsár* törvénybe idézteti *Petrichevych Jánost* felsősztabiczai nemesi udvarházánál történt erőszakoskodásért. (Kápt. ltár. P. Nr. 328.)

423. 1579. Zágráb. *Petrychevych János* a káptalan útján törvénybe idézteti *Vragovich Gáspárt* Mariasowcz-i birtokához tartozó egy kaszálója erőszakos elfoglalásáért. (Kápt. ltár. P. 327.)

424. 1579. Zágráb. A káptalan által Vragovich Kristóf, László, Farkas felszólítják Wragowich Annát, Druskóczy Gáspárnét és W. Margitot *Pethrychewych Jánosnét*, hogy adják vissza nekik a Krisovlyan, Mariasowcz, Vizieve, Brezje, Volincz, Zelcza, Szent György és Zelniki birtokok leszedett termését. (*Kápt. ltár. V. Nr. 170.*)

425. 1579. Zágráb. A káptalan előtt *Petrychevych Jánosné Wragowich* Margit felhívja Wragovich Kristófot és Lászlót, hogy a köztük fentforgó ügyben új bírói eljárásnak vessék alá magokat. (*Kápt. ltár. V. Nr. 159.*)

426. 1579. Zágráb. A zágrábi káptalan tagja Jonnbrovich György panaszára elmarasztaló ítéletet hoznak *Pethrychevych Péter* ellen, mivel ez őt, mint káptalani kiküldöttet megsértette. (*Acta Cap. Zágr. antiqua. fasc. 92. Nr. 60.*)

427. 1579. Pozsony. II. Rudolf király perfelvételi parancsa Ungnad Kristóf bánhoz, hogy *Petrychevich Péterné Gnajczai Popratovich Kata* kérésére tűzzön ki új tárgyalást a néhai Henning András leányai és özvegye elleni perben s idézze meg arra alpereseket ú. m. Meknyicer Orsolyát, özv. Henning Andrásnét, Henning Mártát Gregorianczy Istvánnét és H. Kunigundát, özv. Kerechiny Mátyásnét. (*Gr. Orsich ltár. F. 16. B. Nr. 36.*)

428. 1580. februárius 24. Prága. II. Rudolf császár és király megerősíti és átírja a Brebiri Melyth család tagjainak Péter fia György fiai István és Pálnak, kik Chaholy Annától származnak és Péter fia János fia Vidnek kérésére őseiknek II. András, IV. Béla, I. Lajos és Zsigmond királyok következő adományleveleit: 1223. II. András király uralkodásának 20-ik évében Cletus udvari kancellár kezével Domaldus de Croatia hűtlensége miatt ennek birtokait, melyek a Kerka vizétől a tengerpartig, Zaráig (ab aqua Corca descendens ad mare venit usque Zador) Gergely és István comeseknek és testvéreiknek (Fratribus — esetleg vérrokonainak) adományozza, a királyhoz való hűségükért és azon károk jóvátételéért, melyeket Domaldus seregei az ő birtokaikon tettek. — A birtok az, amelyet Domaldus és vérrokonai ösüktől, a vak Zoloynatól örököltek. Jákó (Jacouh) comest küldi a király a beiktatáshoz. A király az oklevelet titkos pecséttel rendeli megerősíteni és az ú. n. arany bulla alakban adatja ki.

1251. november 23. IV. Béla uralkodásának 16-ik évében Benedek kalocsai érsek, királyi kancellár kezével egész Brebir megyét, minden tartozékaival István comes fiainak Stepkó (Pista) és Jacouh (Jakab) comeseknek, Bribina comes fiainak, Gergelynek és Dániel comeseknek, valamint Budislaus comes fiainak Obradnak és maradékainak (nepotes) Brebiri nemeknek (nobiles de Brebirio) adományozza hűséges szolgálataikért.

melyeket a lázadó Domaldus és Boyzym elleni harcokban ten-
geren és szárazföldön teljesítettek és ezek felett győzedelmes-
kedtek, továbbá a királynak a tatárok elől való menekülésében
való segélynyújtásért, (mindenöket amijök csak volt, a király-
nak és hiveinek felajánlották) s a tatárok elleni harcokban
szerzett érdemeikért a király megerősíti atyjának II. András-
nak ezen területre kiadott, de elvesztett adománylevelét újból
ú. n. aranybulla formájában.

1345. ápr. 17. Nagy Lajos király Visegrádon Rogh várát és
szigetét minden tartozékaival, mely a magvaszakadt Brebiri
nemes Jánosé volt, (Jurg, György fia, Jursse unokája) ado-
mányozza brebiri Ugrinus fia Budislausnak a magyar szent ko-
rona tiszteletére vére hullásával szerzett érdemeiért Miklós
horvát bán és Jadrai István udvari apród ajánlása folytán.

1346. május 4.-én Nagy Lajos király uralkodásának 15.-ik
évében Miklós zágrábi kir. alkancellár kezével fenti oklevelét
Gergely mester Budislaus comes fia, Ugrinus unokája kérésére
az ő atya és fivére György részére az ellopott királyi pecsét
helyett, új pecséttel megerősítve újból kiadni rendeli — ami
1366. szeptember 8-án a király uralkodásának 25. évében meg
is történik, Miklós érsek és kancellár kezével.

1412. július 22.-én Budán Zsigmond király uralkodásának
25.-ik évében kiadatja a következő oklevelet: Megállapítja,
hogy a Subich-nemzetségből származó Mikács, Mark fia és Ja-
kab, Pál fia, és János, Péter fia brebiri nemesek (Regni Nostri
Croatiae) nagy érdemeket szereztek a szent korona és a király
szolgálatában, főleg a lázadó Palichnai János auraniai perjel
elleni harcokban, mikor Gara városa mellett az anyakirályné
(Nagy Lajos neje) és a király felesége (Nagy Lajos Mária leá-
nya), a lázadók fogságába esett s egész Horvátországot és Dal-
máciát a lázadók elfoglalták. A Subichok azonban megmarad-
tak a király hűségén és ezért mindenféle sanyargatást, birtokaik
lefoglalását s maguk súlyos, életveszélyes sebeket szenvedtek,
de el nem tántorodtak a király ügye mellől. Hasonlóképen vis-
zafoglalták a velencésektől Ostrovica várát s megtartották azt
a királynak vérük bőséges hullatásával. Ezért a király a Subich
nemzetség minden birtokát, mely Zára, Sebensico és Ostrovicza
megyében és Ruka (tévesen Rogh helyett) vidékén terült el, s
melyek bárki, főleg zárai és sebenicói lakosok kezébe kerültek,
akár miféle jogcímen, nekik adományozza, mert azok ezeknek
hűtlensége miatt a koronára háramlottak, azzal a korlátozással
azonban, ha a jelenlegi birtokosok azért ellenértéket adtak, a
Subichok (Mikács, Jakab és János) a felvett összegeket vissza-
téríteni tartozzanak.

1580. február 24-én. II. Rudolf ezen négy oklevelet, melyet neki bemutatottak, megerősítette és Melith István, Pál és Vid részére újból megerősítve kiadni rendelte. — Ezenfelül cimerebővítést ad a király az egész Melith családnak, azon érdemeik elismeréséül, amelyeket a szent koronával szemben szereztek s egyesítve a régi Subych cimert (a két fekete sasszárnyat) és anyai (Csaholy) cimereket (a leírás szerint az angyal kezében) fa kocsikereket. Ezen felül a király szabad ispánságot ad a három Melithnek a gonosztevők üldözésére és megbüntetésére a hazai jogszokás szerint. — A díszes alakban kiállított oklevelet Draskovich György kalocsai érsek, titkos tanácsos és udvari kancellár kezével adatja ki és a titkos pecséttel láttatja el Prágában a király magyarországi országlásának 8-ik évében. — Aláírva: Rudolphus. — El (ectus) Colocensis ac episcopus Jauriensis. — N (icolaus) Istvánffy. (Kék, vörös, arany-ezüst, zsinóron függő pecséttel ellátott füzet alakú eredetije a M. N. Múzeum levéltárában a Kállay család levéltára. 1580. fiók.)

429. 1580. május 2. Zágráb. Gregoranczy István horvátországi al-bán visszavonja azon nyilatkozatát, mellyel Felsősztribiczai jószágát 300 frt-ért elzálogosította *Mykethynczy Pethrychewych János* ítélőmesternek, mivel az reá káros következménnyel járt. (Zágr. Kápt. Prot. II. 39. p.)

430. 1580. május 3. Nagylak. Nagyalui Choronk János és Elekesi Elekes Balás jelentik Báthory Kristóf fejedelemnek, hogy parancsára ellentmondás nélkül beiktatták *Petrichevich Horwáth Kozmát* a Bekes Gáspár pártján volt Miske György hűtlensége miatt a fejedelemre szállott Thordas Fejérmegyei birtokba, melyet a fejedelem P. H. Kozmának adományozott. Szomszédos birtokosok: Forró János Háportonból, Sugodi Tamás Sugodról, Szabó Ambrus Forróból, Tholmács Isák Elekesről, Elekesi János deák Marospetherdről, Vadas Máté Asszony-népéről, Paczolay Kristóf Thordasról. (Gyulafehérvári kápt. ltár. Albensis Cista 4. F. 4. No. 122.)

431. 1580. Július 18. Zágráb. *Mikethinczy Petrichewych Péter es neje Popratovich Kata*, fiai Boldizsár és Tamás a zágrábi káptalan előtt magyar és horvát ügyvédekét vallanak. (Prot. VI. Pag. 103.)

432. 1580. Zágráb. Berczkowych Péter Gregoranczy István horvátországi al-bán servitorja urának fiai Gregoranczy Pál és Miklós nevében tiltakozik az ellen, hogy Gr. István Felsősztribiczai birtokát *Mikethynczy Petrychewych János ítélőmesternek* vallja s eltiltják őt ennek felkérésétől, II. Rudolf királyt pedig ennek eladományozásától. (Zágr. Káptl. ltár. Prot. II. P. 39—40.)

433. 1581. május 1. Kolozsvár. Báthory Kristóf erdélyi vajda az udvarhelyi vár tartozékát képező Cseb községi egész birtokát *Petrichewith Horwath Kozmának* Fogaras vára kapitányának és utódainak adományozza kiváló hűségéért és azon kimagasló szolgálataiért, melyeket kora ifjúságától nem kímélve személyét, vagyonát a fejedelem nagy hasznára tanusított. Aláírás: Chr. Bathory. Wolffgang. Kowachoczy cancellarius. (Cs. ltár. Kolozsvárt.)

434. 1581. július 7. Várad. *Barthakowyth* másnével *Wthessewyth* János levele Brebiri Melyth Istvánnak, melyben egy anyjáról maradt nemesi udvarházának visszaperlésére kéri, mivel azt sógora *Swtha* János elfoglalta volt s visszaadni nem akarja. (Gr. Zichy ltár. *Missilisek.*)

435. 1581. szept. 28. Gyulafehérvár. Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem rendelete Medgyes, Segesvár és Sink székek százsz lutheránus papságának, hogy a bordézmát és negyedet idejében szolgáltatassák be Fogarason *Pethrityevith Horvath Kozma* várkapitány kezéhez. (Erd. Múz. ltár. Kvár. Gr. Kémény. Diplom. Trans. V. kötet. 345. oldal.)

436. 1581. október 15. Fogaras. Laskai Csókás Péter *Speculum Exilii* című Brassóban 1581.-ben nyomtatott művében Báthory Zsigmond fejedelem, Csáky Dénes, Kovacsóczy Farkas kancellár, Kendi Sándor, Somlyai ifj. Báthory István, Iffju János, Gálffy János, *Petrichevich Horváth Kozma* tanácsúr, Kendi Ferencz és Geszti Ferenczhez üdvözlő verseket és szöveget ír. Ajánlja könyvét P. H. Kozmának: *Inclyto et magnifico Domino Preclaris generis et virtutis insignibus, prudentiae item Spectabili Domino C. Horvath Petritywicz principis Transilvaniae illustrissimi a consiliis et serenissimi Stephani Primi Regis Poloniae etc. semper Augusti Capitaneo in arce Fogaras lectissimo Domino ac Maecenati suo collendissimo.* (Id. m. 2—17. oldalon, s a Függelék 7—8 oldalain.)

437. 1582. A kincstári árendáknak feljegyzései *Petrichevich Horvath Kozma* és Györgyre vonatkozóan: Com. Küküllő. Zeplak fl. lo. fl. 5. a fejedelem *Horvath Györgynek* adta, Com. Kolozs. Oroszfája fl. 12. fl. 4. *Horvath Kozmának* élete tartamára saját részét elengedte.

Komlód fl. 4. fl. 2. ugyanígy, Kozmatelke fl. 4. d. 12. fl. 1. d. 38. ugyanígy Com. Torda Keresztur fl. 1. d. 25. hasonlóképen, *Horvath Kozmának* élete tartamára. (Erd. Múz. Kézirattár. 200. sz.)

438. 1582. február 18. Vilna. Báthory István lengyel király értesíti Brassó városát, hogy a Várhegyi kapitány által létesített Uthas-i új út ügyének kivizsgálásával Apafy Istvánt és *Petrichewych Horvath Kozmát* bízta meg s azok véleményének be-

érkezte után fog abban dönteni. (*Brassói ev. főgymn. Könyvtára. Herman Collecta hist. Tom. I. 1770.*)

439. 1582. március 12. **Héderfája.** Széplaki Horváth János és Barlabássy Miklós tanusítják, hogy Barlabássy Ferencz és Glésán Kristóf jobbágyokat cseréltek. (*Cs. ltár. 1582. év.*)

440. 1582. március 30. **Komlód.** *Pethryttewit Horwath Kozma* levele *Bryberi Melyth Istvánnak*, melyben kéri felesége nevében is, hogy *Saffarych László* által küldött 25 tallérért vétesse neki „valami szép ruhára való prémet, ki arannyal, ezüsttel elegy légyen kis subára és szoknyára való”, de ne hozasson fán kötést, hanem „prémet, kit szélnek is hívnak.” (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

441. 1582. elején. Özv. *Cserényi Istvánné Gerendy Erzsébet* bizonyáglevele arról, hogy özv. *Szamosfalvi Mikola Ferenczné Melith Anna* *Mikola Katának*, a *Mikola Imre* leányának a néhai férje javából őt illető részt kiadta az elmúlt új évben. (*Br. Jósika hitb. ltár. Kolozsvárt. Fasc. 45. Nr. 9.*)

442. 1582. ápr. 3. **Erdőszentgyörgy.** *Pettryttewith Horwath Kozma* *Fogarás várának kapitánya*, *Cegei Wass György Kolosmegyei főispán*, *Háportoni Forró János Fejér vármegye főispánja* és *Bogáthy Boldizsár Marosszék királybírája*, mint felkért döntőbírák megosztotztatják néhai *Kornys Mihály birtokain*, ennek özvegyét *Erdélyi Sárát* és *Kornys Farkast*, „ezer arany forint kötél alatt”. (*M. Nemz. Múzeum. Gr. Rhédey ltár. 1582. év.*)

443. 1582. ápr. 3. **Zágráb.** A horvát rendek tudomásul veszik, hogy a király parancsára a bán ápr. 17.-ére *Varasdi várába* maga elé idézte rövid peres eljárásra *Vragovich Kristóf*, *László* és *Péttert*, kik nagybátyjuk *Vragovich Gáspár* halála után, ennek *Maryassowcz várához* tartozó birtokait erőszakkal elfoglalták s abból özvegyét *Pathachych Katát* kivetették s a várat és birtokokat néhai *Maryassowczy Vragoych Gergely* két leánya *Anna*, ki *Druskóczy Gáspár al-bánnak* a neje és *Margit*, ki *Mykethynczy Petthrychevych János h. ítélőmester neje*, sérelmével erőszakosan birtokolják s visszaadni nem akarják. (*Zágr. áll. ltár. Prot. Congr. I. 271. o.*)

444. 1582. szeptember 5. **Napkör.** *Melith Pál* végrendeletet tesz hadbavonulásakor, melyben kisleányának gyámjául hagyja *Draskowith Györgyöt*, *Melyth Istvánt*, *Csapi Gergelyt* és *Horváth Kozmát*. Vagyonát két részre osztja leánya és felesége közt, míg ez „az nevét viseli.” A *Wukithewicheknek* hagy *Csaholyban* tíz ház jobbágyot és egy „roh” (fekete) lovat, *Szücs Gáspárnak* egy „kaco lot”, (kanca) a ménesből, bátyjának *Me-*

lith Istvánnak egy „ezüstös szigelőt farmatrinkot a feir ezüst hegy ostorral egyben”. (*Gr. Zichy ltár. B. p. 106. fasc. 10. Nr. 196.*)

445. 1582. szept. 16. Szilvás. Prodi RácZ Mihály Radványczy Márton ítélőmester előtt 1500 frtért Marosszéken Jed-i birtokát *Pethrychewych Horwath Kozmának* vallja s ezt a birtokátruházást Báthory Zsigmond megerősíti. (*Br. Bánffy II. ltár. Kolozsvár. Rokonságok Fasc. 339. Nr. 1.*)

446. 1583. január 6. Krako. Báthory István lengyel király és erdélyi fejedelem megemlékezvén *Petritiewith Horwath Kozma* hűségéről és hív szolgálatairól minden királyi jogát, mely őt Jed Marosszéki birtokra nézve megilletné, ennek adományozza. Az okíratot a király titkos pecsétjével Berzevicei Márton kancellár adja ki. Aláírás: Stephanus Rex. (*Cs. ltár. 1583.*)

447. 1583. március 11. Fogaras. *Petrichevich Horváth Kozma* Fogarasi várkapitány megemlékezvén azon hűséges szolgálatakról, melyeket neki Bessenyeo-i Miklós deák, fogarasi alprovisor évek során át különböző ügyekben ügyességgel és derékséggel tett, a Tordamegyei Csanád birtokát neki és anyáról való testvéreinek adományozza, kik néhai Nagybesenyői Zékely János feleségétől Nagybesenyői István Kata leányától származnak. (*Cs. ltár. Bpest. 1583.*)

448. 1583. március 13. Niepolomíce. Báthory István lengyel király meghagyja Losonci Bánffy Farkas udvarhelyi- és *Petrichevich Horváth Kozma* fogarasi várkapitányoknak, hogy e várak nyájaival a szász székek erdeit és vetéseit ne legeltessék, ne pusztítsák, csakis a legnagyobb szükség esetében. (*Erd. Múz. Kolozsvár. Gr. Kemény Diplom. V. V. 387. p.*)

449. 1583. március 17. Niepolomíce. Báthory István lengyel király meghagyja *Petrichevich Horváth Kozma* Fogarasi várkapitánynak, hogy a tized beszédésénél a rendes szokás szerint járjanak el és a szászokat külön terhekkel ne sújtsák. (*Erd. Múzeum Gr. Kemény. Diplom. Suppl. VIII. 229. p.*)

450. 1583. március 18. Niepolomíce. Báthory István lengyel király meghagyja *Petritievith Horváth Kozma* Fogarasi várkapitánynak, hogy a jövőben Barcaságról és Sárkányról a tized negyedrészt a szászoktól ne szedje, mivel ezt nekik a király engedte. (*Erd. Múz. Gr. Kemény. Dipl. Vol. V. 391. p.*)

451. 1583. április 6. Krako. Báthory István lengyel király és erdélyi fejedelem meghagyja *Petrichevich Horváth Kozmának* Fogarasi kapitánynak, hogy legyen gondja arra, hogy a vár oláh jobbágysai a szászok földjeit ne legeltessék s azoknak kárt ne okozzanak. (*Szász Nemz. ltár. IV. Nr. 1222.*)

452. 1583. ápr. 9. Csanád. Sombory Márton és Pókay Boldizsár jelentik Báthory Zsigmondnak, hogy a fejedelem parancsára beiktatták Bessenyeo-i Miklós deákot Fogaras vára al-

prefektusát a Torda megyei Csanád-i birtokba, melyet ő *Petrichevich Horváth Kozmától* hű szolgálataiért kapott, de az iktatásnak Nazánfalvi Zelemery János és Sárdi Lázár Lőrincz ellentmondottak. (*Csal. ltár. 1583.*)

453. 1583. május 6. Bécs. II. Rudolf császár és király *Petrychewych János* horvátországi ítélőmesternek és két társának utasítást ad, hogy Gróf Zrinyi Györgytől vegyék át Dubowáczt várát, teljes hadi felszereléssel, a hozzátartozó földekkel, jobbágysággal s vegyék pontosan leltárba az egész vagyont. Mindaddig, míg a király hasonló értékű birtokot nem ad érte Zrinyinek, évente 800 frt. bért fizetnek. Kiemeli a király, hogy a biztosok hűségében teljesen megbizik, hogy úgy fognak eljárni, hogy a király kegyelmét még jobban is kiérdemeljék, ezért minden egyébben belátásuk szerint járhatnak el. (*Bécs, Hadi-levéltár I. Misc. Fasc. 86.*)

454. 1583. június 8. Gyulafehérvár. *Petrichevich Horváth Kozma* Fogaras vára kapitánya Báthory Zsigmond fejedelem előtt Gyulafehérvárt a Boldogasszony utcában levő házát és kertjét 300 magyar forintért eladja Horváth Miklósnak és Fejérvári Márton deáknak. A ház két szomszédja Zeochy András és Patanti László. (*Gyulafehérvári kápt. Albens. Fasc. I. Nr. 44.*)

455. 1583. július 5. Bözödújfalu. Nyujthody György és Antalffy Mátyás jelentik Báthory Zsigmond fejedelemnek, hogy *Pethrychewych Horváth Kozma* fogarasi várkapitány és Homorodszentpáli Kornys Farkas közt a Bözöd-i és Újfalus-i határ felett felmerült perben kihallgattak 201 tanut s a felvett jegyzőkönyvet beterjesztik. (*M. Nemz. Múz. Gr. Rhédey ltár. 1583. évi fasc.*)

456. 1583. július 23. Zágráb. A horvát rendek elhatározzák, hogy a *Pethrychewych Boldizsár* és *Hersich János*, valamint *Homszky Mózes* servitora *Iwanech* közti ügyben tartson a bán vizsgálatot, mivel *Petrichevych Boldizsár*t fején megsebesítették és fegyvereit, kardját és puskáját elvették. Ha kiderülne, hogy *Homszky Mózes* is részes servitora bűnében, az elégtételadási kötelezettséget vele szemben is mondják ki. *Iwanech* egyébként jelenleg börtönben ül s a bán ítélőszéke elé állítandó, Zoteckskai nemesi udvarházában augusztus 12-én megtartandó tárgyalásra. (*Zágr. Orsz. ltár. Prot. cong. I. 301. p.*)

451. 1583. aug. 27. Fogaras. *Pethrythjewyth Horváth Kozma* levele *Briberi Melyth István* rokonához (frater) melyben tudatja, hogy megörvendett a *Melyth Pál* által küldött levélnek, mivel egy falka időben semmi bizonyos hírt nem hallott felőlük. A tótországi atyafiaktól, bátyjától és *János* öccsétől is jöttek levelek mind jó hírekkel. Ők jól vannak, csak a gyerekek betegeskednek, *Wokythewith János* „fazekot tört udvarnál” há-

borgott, kiben „ha az én kicsiny tekintetem nem lett volna, nem jól esett volna dolga.” Nem tudja meglátogatni, mert ha gyakran jár is Husztra és Kővárba, de ott hivatalosan van s a sok vádlás, panaszkodás és sok igazgatás miatt ő is alig várja, hogy onnan kiszaladhasson, nemhogy még oda vendéget fogadjon, hanem ha Fogarasban meglátogatnák, ez főöröme volna. Sok a dolga, saját ügyeit nem láthatja el, most is csak két napja van Fogaras várában s már is hozzák a fejedelem levelét, hogy az itélőmesterrel és assesor, direktor urakkal a fejedelem képében legyen Brassóban valami nagy havas és határ eligazításában. Kisasszony napján pedig nagy határjárása van Kornys Farkassal a két székely faluja (Bözöd és Ujfalu) miatt. A törökökről írja: „A kozákok igen ember-kötők, kin császár igen busult. Nyeszter—Fejér várnak az városát több városakkal egyetemben mind elrablották, égethék, az napon válogatás nélkül elegyével mind levágtak többet huszezer léleknel, kik békével visszamentek minden nyereséggel. Most török császár királyra (Báthory István) haragszik érette, kikre király rájok küldött. De hiszem, hogy megosszák magokat. Kazul basával penigh semmi frigyje nincs császárnak, sőt újabban ez mostani hadának is jobb részét igen megverte Kazul és most újabb népet hajtanak a had után, kiket az Ur Isten veszessen mind oda.” (Gr. Zichy ltár. *Missilisek.*)

458. 1583. szept. 14. **Krako.** Báthory István lengyel király és erd. fejedelem írja az erdélyi tanácsuraknak, hogy nem kívánja huga jegyajándékát az ország vagyonából megtéríttetni, hanem — a mint ezt nekik külön levélben is megírta — *Pethrychewych Horváth Kozma* és Sygér János szedjék azt össze és küldjék be. A király sajátkezü bejegyzése: „Im mi is irtunk nekik egy levelet arrul.” (Gyulafehérvári kápt. levéltár.)

459. 1583. október 3. **Oroszfája.** özv. Török Mihályné, Galaczy Anna 40 frt-ért zálogba veti két lompérti jobbágyát *Pethrychewych Horváth Kozmának* „fogarasi fő prefectusnak” Myko János és Oroszfáji Imre deák előtt. (Srd. Múz. Br. Wesselényi ltár. *Birt. levelek 1583.*)

460. 1584. febr. 3. **Gyulafehérvár.** Báthory Zsigmond erdélyi vajda ítéletlevele *Pethrychewych Horváth Kozma* fogarasi várkapitány részére, melyben Bözöd és Ujfalu határai miatt néhai Kornys Mihály által beiktatása ellen emelt tiltakozást elveti és elrendeli — most már ellentmondásra való tekintet nélkül — a birtokbaiktatást. (M. Nemz. Múz. Gr. Rhédei ltár. 1584. évi fasc.)

461. 1584. február 6. **Gyulafehérvár.** Báthory Zsigmond erdélyi vajda *Pethrychewych Horváth Kozma* és Kornys Farkas közt Bözöd és Ujfalu birtokok határai miatt folyó perben új bírói eljárást rendel el. (Gr. Rhédei ltár. 1584. évi fasc.)

462. 1584. februárius 20. Gyulafehérvár. Iktatójelen-tés előbb Beregszói Hagymási Kristófné, most Rusz-kai Dobó Ferenczné Kányaföldi Kerechényi Judit beiktatásáról a Kolozsmegyei Ludvég és Banyicza, valamint a Tordamegyei Szászrégen város és Magyarrégen község birtokába. A szom-széd birtokosok közt említve Kozmatelkén, Ujfaluban, Dedrá-don, Szászfülpösön Horváth Kozma. (Erd. Múzeum ltára. Gr. Kemény: Diplom. V. 429. p.)

463. 1584. ápr. 12. Zágráb. A horvát rendeknek Erdődy Tamás horvát bán bemutatja az új al-bánt Zabok-i Jánost, hogy ez az esküt tegye le. De mielőtt ezt letehetné, Nagytábori Ratthkay Péter nevében Zwyrchych Márton ura és más Szabóki és Zágor-jai nemesek nevében tiltakozik az ellen, hogy olyan al-bánt je-lőljön ki a bán, aki köztudomásulag gyilkos servitorokat tart szolgálatában, akik sok nemes ember birtokait erővel elfoglal-ták és ma is hatalmukban tartják. A rendek úgy határoznak, hogy Mykethynczi Petrychevych Jánost és Druskowczy Gás-párt kiküldik az ügy megvizsgálására azzal, hogy ha tényleg volnának beigazolt esetek, hogy az al-bán némely nemesek föld-jét erőszakkal elfoglalva tartja, ezeket minden további eljárás mellőzésével ezeknek adják vissza a bán és rendek hatalmánál fogva. Ugyanekkor kijelölik az oktavális törvényszék 16 ülnökét is, köztük Pettrychevych Jánost. (Zágr. Prot. Congr. I. 309.)

464. 1584. május 6. Grodno. Báthory István lengyel király és erd. fejedelem meghagyja az erdélyi tanácsuraknak, hogy miután a Podlawszky által kiválasztott lovat Thorma Kristóf megvette, járjanak utána és küldjék be neki a lovat. A király sajátkezű jegyzése: „Próbálja meg Horváth Kozma, ha nekünk való.” (Magyar Tört. Tár. VIII. K. 240. p.)

465. 1584. június. Prága. Draskovich György kalocsai ér-sek levele Bryberi Melyth István vérrokonának (consanguineus), melyben válaszolva május 16-i levelére írja, hogy látni szeretné; egyben megköszöni azt a jó lovat, melyet Pettryche-wych Kozma küldött s kéri, adják át neki („ingentes gratias”) nagy hálájának kifejezését. (Gr. Zichy ltár. Missilisek.)

466. 1584. aug. 26. Komlód. Pethrychevych Horváth Koz-ma levele Briberi Melyth István rokonához, melyben tudatja, hogy beküldötte hozzá Lukács Ispánt és Dániel deákot, ki Pá-pa-i származású, s ennek mivel rokonai elhaltak, öröksége ide-geen kézre jutott. Kéri Melichet, hogy írjon mellette a főurak-nak, főleg Török Istvánnak, hogy csekély vagyonát megment-hesse. Ő is írna örömet, de nincs velök ismeretségben. (Gr. Zichy ltár. Missilisek.)

467. 1584. szeptember 21. Gyulafehérvár. Petrityiewith Horváth Kozma Fogarasi kapitány és Sygér János kincstartó a

fejedelem parancsára megvizsgálják Keresztury Kristóf kövári kapitány számadásait 1583. július 8. — 1584. július 27.-ig terjedő időre s azt teljesen rendbenlévőnek jelentik ki. (Cs. ltár. 1584.)

468. 1584. okt. 22. Komlód. *Petrychewych Horváth Kozma* levele Báthori István lengyel királyhoz és erdélyi fejedelemhez, melyben a király közbenjárását kéri Wesselényi Ferencznél, a király főudvarmesterénél, hogy adja el neki Nyulasi birtokát 2000 frtéért., a kívánt 4000 frt. helyett. Ennél a jószág nem ér többet, mivel csak az egy udvarházacska, 13 ház jobbágy és egy tó jár hozzá, de neki nagyon fontos, mivel idegent nem akar a szomszédságba eresztetni. Kéri a királyt, hogy csak egy jó intéssel is nagyot használhat ügyének. A megszólítás: Felséges király, énnekem éltémig való kegyelmes fejedelmem! Aláírás: Felséged szegény régi alázatos szolgája Petrytyewyt Kozma mp. (Wesselényi ltár. 1584.)

469. 1584. nov. 20. Fogaras. *Petrythewyht Horváth Kozma* levele özv. Petky Mihálynéhoz, melyben tudatja, hogy most jött haza Wkythewych Miklós Magyarországból s tőle tudja, hogy Petki Pános és a „rab atyafiak” jó egészségben vannak, ne aggódjon értök. (Erd. Nemz. Múz. Mike S. gyűjt.)

470. 1584. december 17. Zágráb. A horvát Rendei Ernő főherceg levelére a Horvátország és Stíria közti vitás határok megállapítására bizottságot küldjenek ki, melynek tagja *Mykethynczi Pethrychewych János* h. ítélőmester is s felkéri a főherceget, hogy Húsvét utáni Quasimodo vasárnapjára a stajer megbízottak is jelenjenek meg Lippowecz vár földjeinek határán, hogy békésen elintézhessék a felmerült egyenetlenséget. (Zágr. Orsz. ltár. Prot. Congr. I. 233.)

471. 1584. *Consignatio litterarum. Pethrychevych Horváth* cs. leveleinek összeírása: a kolozsmegyei Septér birtokra vonatkozó örök adás-vétel levél, mely szerint Székely János, Ombozi János, Boér Péter, *Horváth Kozmának* e birtokot eladják s azt az adásvételt Báthory Zsigmond fejedelem megerősíti. (Cs. ltár. 1584.)

472. 1585. januárus 7. Komlód. *Pethrychevych Horváth Kozma* panaszára és Báthory Zsigmond fejedelem rendeletére Cégei Wass György, Noszalyi Cseffey János, Serlinghy András és Aknai Joga Mihály megvizsgálják, hogy az örményesi tó vize mekkora kaszáló részt vett el az Apaíy, Wesselényi és Mikó birtokból. *Horváth Kozma* Myko Jánost megkínálta, hogy az elöntött részért új földet ad neki, de ő ezt nem fogadta el. (Gr. Aspermont ltár. Capsa. 3. Nr. 2.)

473. 1585. január 14. Komlód. *Pethrythyewyht Horváth Kozma* levele Brebiri Melyth Istvánhoz, melyben tudatja, hogy a

rokonok közül Mihályfy Tamásné és Mikola Ferenczné igen betegek voltak, de már jobban vannak, Ellenben Wykythevyth Péterné halálán van. Kéri, hogy Petky Jánost, kit Patakra küldtek iskolába s ki nem volt megkeresztelve, kereszteltesse meg, de ne adjanak neki más nevet a mostaninál, ebbe az édesanyja is beleegyezett. „Tartassa félelembé és idejét se mulassa heába.” Sajnálja, hogy Báthory Miklós meghalt, ki valóságos „jó csillaga” volt annak a földnek s mivel Petky István most uratlan maradt, kéri Melythet, hogy „szerezze be valamely nagy udvarhoz, de ne közönséges inasnak, hanem 6—10 lóra való fizetéssel. De azt hiszi, olyan helye nem lesz, mivel „a Báthory Miklós udvarát és szertartását nehéz másutt megtalálni.” Ebben az ügyben írt volt Somlyai Báthory Istvánnak is. „Hamar való nap kiküldi Wukythewyth Miklóst is, mihelyt az szegény anyja dolgát Isten elválasztja.” (Gr. Zichy ltár Missilik.)

474. 1585. március 13. Kolozsmonostor. Szentmiklósi Szentmiklóssy Ferenc a Kolozsmegyei Szentmiklóson lévő birtokrészét a konvent előtt *Pethrychewych Horwath Kozmának* 150 magyar frtéért zálogba veti. (Cs. ltár.) 1585.)

475. 1585. március 18. Niepolomice. Báthory István lengyel király és erdélyi fejedelem meghagyja *Pethrychewych Horvath Kozmának* Fogaras vára kapitányának, hogy a Barcaságon és Sárkányon ne szedessen a szász papi tizedekből negyedet, mivel ez eddig se volt szokásban. (Nagyszeben Bruckenthal Múzeum kvtára. Schmidt V. gyűjt. II. K. 522.)

476. 1585. május 6. Fogaras. *Pethrychewych Horwath Kozma* levele Brebiri Melyth Istvánhoz, tudatja, hogy Judith leánya és Istók fia igen betegeskednek. Az elmúlt napokban Péter havasalyi vajdától a török császár a vajdaságot „megkéváná” és behivatá a portára. Ám ez 900 gyalogossal és nagy kísérettel bejött Erdélybe és a Brassó melletti Rozsnyóra menekült, mire a Csasz Tergovizstyára ért volna, „Rozsnyóról bocsátá vala hozzám egy szolgáját, hogy itt Fogarasban marhájának helyt adjak, ő magára is gondot viseljek. Én is emberemet bocsátám hozzá, ki áttal izentem vala neki, oly végezésem vala vele, hogy itt Sárkányban szembe legyen vele. Azt izente vala, hogy tíz fő lovat ad minden ezüstös szerszámmal, esmét husz ezer forintot ad ajándékon. Ez a dolog virágszombaton vala, én is hozzák szültem vala, hogy szembe legyen virágvasárnap vele. Azon közben csak meghallám, hogy az ő maga szolgálai jó rész marháját felzsákmányolták Feketehalomba, ő maga peniglen szegény „jettében” paraszt ember ruhájában gyalog ment el. Mindazáltal az kóborló latrokban senki kezében anynyi nem akadott volt, mint az én kezembe akadott vala, kiknél alkalmasint találtam.

vala meg marhájában, lovaiban is szép ezüstös nyergekkel, botja, zászlója, sisakja, tálai, egyéb ezüstös szerszámai, pénze is a minemű volt. Im küldtem te Kegyelmednek benne. Afféle pénz is közel kilenczezer forintnál akadott vala kezemben, de miért-hogy két csausz is jött az portáról, én a fejedelem kezében adám, a ki én nállam vala. Hasznom az vagyon benne: Barátim. akik voltanak bojárok, az kik itt megtelepedének Fogaras földén, attanak egy tizik való fő lovat ajándékon." Vasárnap országyűlésük lesz s ha jön onnan is ember, vele újból küld levelet. Utóirat: „Egyéb fő hasznom a vajda kijöttébe nem esék. Lovaim jók vannak, egy nyerget tarthattam meg Ferkónak (a fiának) kit a fejedelemnek is megmondtam. Ha ez jövődjő vajdát Isten ki hozza, ki útban vagyon, tudom jó uram leszen. Bizony sokat is szolgáltam neki, míg fogva volt, azelőtt is igen jó uram vala. Az szegény Ivacsó ezt nem érhetette, im most készíttem a fiát a vajda eleibe. Nagy gazdagság volt az vajdával, de im mind kézben kell adni császár számára, sok is tékozlódott el benne. Maga csak husz holnapig birta az országot, az adót megadta az tavalyi esztendőben száznegyvenezer frt-ot az adó, adósságában is megfizetett 400.000 frt-ot, azon kívül ajándékban basáknak, császárnénak is, az ki az vajdaságot neki szerzette, fizetett 500.000 forintot. Ő magával is sok volt, de a császár adóját is ki hozta volt vele." (*Gr. Zichy István. Missilések.*)

477. 1585. május 19. Gyulafehérvár. Az erdélyi tanácsurak jelentik Báthory István lengyel királynak és erd. fejedelemnek, hogy a Havaselti Péter vajdának felpredállott javait Horváth Kozma, Sombory László és Perneszi István összegyűjtötték, hogy átadják a török császár által küldött csauszoknak. Több mint 105.000 frt-ot gyűjtöttek egybe, de az adót, melyet két szekérrel hozott be a vajda, a ráczok Sárkányban felverték és ellopták. Ezért közülük 4—5-öt a csausz előtt fővételleg megbüntetnek. Valamit a pénzből is megtartanak, hogy ne az országot költsék a sok vesztegetésre. Uzon Mustafa csausznak adtak kétezer aranyat és neki is, Amhát csausznak is, évenként 300 frt fizetést ígértek. Rácz Pétert és Thorma Kristófot küldik be a portára követségbe, hogy megengeszteljék a császár haragját, mivel tudják, „hogy az szekér kenve jár jobban s azt a portát csak egy adomány viseli." 3000 aranyat adtak nekik, hogyha az „extrema necessitas" kényszeríti őket, adjanak belőle a basáknak, de úgy tetessék, hogy nem innen vitték, hanem ott vették kölcsön. A fejedelem részére „pro memoria" megmarasztottak egy aranyos szablyát, egy ló fejébe való vértet, két vég aranyos atlacot, két szép selyem szőnyeget. Volt egy igen szép, drága, öreg gyöngyökkel és turkézzel csinált czaprang, de ezt nem marasztották meg, mert nagy híre volt mindeneknél és az csausznál is, s nem akaránk, hogy ezzel megnotáltassunk." A

Temesvári új basa Mehmed megjött, a régít mazullá tették, az új havasalji vajda, Michnye is küldött követet, van reá elég költésük. (*Magy. Orsz. ltár. Acta publ. Trans. 1585. máj. 19.*)

478. 1585. július 1. Zágráb. A horvát rendek megemlékeznek arról, hogy az isteni Gondviselés kiszólitotta az élők sorából *Petthychewych János* ítélőmestert, ki hosszas éveken át a legnagyobb dicséretet érdemlő módon viselte tisztségét, helyébe *Urnoczy Mihály* mestert választják, ki a hivatali esküt a Rendek előtt letette. (*Zágráb Orsz. ltár. Prot. Congr. I. 351.*)

479. 1585. szeptember 4. Czege. Czegei Wass György Kolozsvármegye főispánja végrendeletet tesz s feleségének és nevetlen gyermekei gondviselőinek kijelöli *Ghyczy János* gubernátort, *Kendy Sándor*, *Galffy János*, *Kendy Ferencz*, *Sombory László*, *Bánffy Farkas*, *Apaffy István*, *Bánffy Kristóf* és *Boldizsár*, *Kendi Gábor*, *Horváth Kozma*, *Syger János*, *Forro János*, *Szilvássy Imre*, *Ébeni Gábor*, *Csefey János*, *Valkay Miklós*, *Szalánczy László*, *Gerendi János*, *Erdélyi Gergely* urakat s kéri őket viseljék gondját családjának, fiait taníttassák „mind az deáki tudományra és minden jó erkölcsre, mind itt benn, mind külső országokba” kiadják őket. Ne szánják a reájok való költiséget, mert ha tanulnak, azzal élhetnek. Tartsák őket zabolán. *Judith* leányának ha férjhez megy, adjanak illő ezüstöt, rendel neki egy mosdó medencét 16 gyra súlyut, 12 gyrából csinált poharakat, két aranyláncot stb. *Zsófia* leányának 20 gyra ezüstöt hagy hasonló célból. A czegei ősi jószág leányt nem illet, a leányoknak a mezőségi jószágból adjanak. Fiait adják valamely udvarba, hogy szolgáljanak, ne heverjenek otthon, míg 24 évesek nem lesznek, nehogy a restséget megszokják. (*Gr. Wass ltár. Nr. 27. Litt. N.*)

480. 1585. okt. 20. Abosíalva. Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem *Keresdi Bethlen Ferencz* kérésére kiküldi a fejedelmi ítélőszék több jegyzőjét és több környékbeli nemesembert, köztük *Zeplaki Horwath Jánost* is, hogy *Buni Bethlen Miklóst* intse meg amiatt, hogy *Küküllőmegyei Gogán* községbeli ingatlanát a vérrokonok megkérdezése nélkül *Pusztaszentmiklósi Chyani Gáspárnak* zálogbavetette. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen cs. ltár. 1585. fasc.*)

481. 1585. okt. 23. Abosíalva. Özvegy *Csapói Kemény Istvánné Sükösd Margit* Báthory Zsigmond fejedelem előtt ügyvédekett vall, köztük *Zeplak-i Horwat Jánost* is. (*Br. Jósika fenesi ág. ltára. Erd. Múz. 1585. fasc.*)

482. 1585. október 26. Kolozsvár. Magyarpalatkai *Pisky Ferencz* Báthory Zsigmond fejedelem előtt ügyvédekett vall, köztük *Zeplak-i Horwath Jánost* is. (*Cs. ltár. 1585.*)

483. 1585. november 30. Kolozsmonostor. *Széplaki Petrichovich Horváth Miklós* fia, *János*, maga és nővérei *Sárvári*

Orbay Lászlóné, Horváth Katalin és Alsócsernátoni Domokos Domokosné Horváth Margit nevében is kötelezi magát a Kolozsmonostori konvent előtt, hogy azon 1000 frt értékű ingóságokért, melyeket néhai Petropoljai Tywkowyth Horvát Ferencz az ő atyjoknak 250 frt-rt zálogba vetett, de mely ingóságok az idők folyamán elvesztek, Gyalui Nagy Benedek István nevű fiának, ki néhai Petropoljai Tywkowyth Horvath Ferencz néhai leányától Erzsébettől született, a régi naptár szerinti pünkösdi napján a konvent előtt teljes kielégítésül 515 magyar forintot lefizet. A zálogul letett tárgyak ezek voltak: nyest suba szekfűszínű kamukával bélelve, vörös selyem és arany gombkötésekkel, egy gránát színű suba hiuzbőrrel bérlett, szederjes selyemmel elegy ezüst fonallal kötött gombokkal, egy főkötő, melyen tizenegy drágakő (smaragd, safir, rubint és „theörkes”) és száz nagy gemma volt, nyolcz aranyozott ezüst fibula, egy aranyozott ezüst sarkantyú, 2 vagy 3 aranyozott ezüst kupa, egyenként 4 márka ezüstöt nyom, egy vont aranyos bársony haczoka 100 frt. értékben. (Kmonostori. konv. ltára. Com. Kolozs. H. Nr. 45.)

484. 1585. Fogaras. *Pethrychewych Horváth Kozma* fogarasi várkapitány 12 bojáról álló ítélőszék meghallgatása után kiadja ítéletlevelét, mely szerint Sarkaitzai boér Kakaréza Kirstea vejét, Barbat Pópát Dragusi Simeon Pópa fiát sarkaitzai plebánost boéri birtokába befogadja. Jelen vannak, mint esküdt bojárok: Vaadi Sztojka, Alsó Ucsai Vladimir, Kopacseli Balya Sztojka, Vojlai Dobrin, Sinkai Illés, Alsó Visti Markul. Gridi Nagu, Szaratai Barb, Szescori Sinka, Skorey-i Halmágy, Alsó Venicziai PENCH, Bechimbach-i Serban, ezenfelül a felső kerület alispánjai Nagyberivói Balya fia Petrácskó és Felső Komániai Nagy István; az alsó kerület alispánjai Ludisori Komsa Szírbul és Besembaki Sztreza. (*Puscariu. Famil. nob. Rom. 14. old.*)

486. 1586. februárius 19. Kolozsmonostor. Valkói Valkay András a fejedelmi ítélőszék ülnöke és felesége Czegői Kechethy Menyhért leánya Zsófia a kolozsmonostori konvent előtt 225 magyar forintért zálogbavetik *Pethrychewych Horváth Kozmának* Fogaras vára kapitányának a kolosvármegyei Nagynyulás és Oroszfája községekbeli részjóságait. Az ügyelnél *Pethrychewych Horváth Kozmát* Szécsi István kolozsvári aranyműves képviseli. (*Cs. ltár. 1586. csomó.*)

487. 1586. március 23. Kolozsvár. Kolozsvár város számadás könyveinek feljegyzése arról, hogy a város *Horwath Kozmát* megvendégelte. *Diversae: Horwath Kozmának* küldött bíró uram egy csukát és egy öreg retket d. 37., két pecsenye d. 8., öt ejtel bor d. 20. (*Kolozsvár számadókönyve XXIV. k. 14. old.*)

488. 1586. május 25. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent tanúsítja, hogy Gyulai Nagy Benedek a maga és néhai Petropoljai Tywkowyth Ferencznek Erzsébet nevű leányától

született gyermekei István, Zsuzsa, Judit, Margit nevében is elismeri, hogy felvett néhai *Petrychevych Horváth Miklós fia, János és leányai Katalin Sárvári Orbay Lászlóné és Margit Alsó-csernátoni Domokos Domokosnétól* 525 frtot azon zálogtárgyak értékének kiegyenlítéseül, melyeket néhai P. H. Miklósnak átadtak volt, de melyek időközben elvesztek. Mivel a zálogszereződést előmutatni és kiadni nem tudja 1500 frt kötés alatt kötelezi magát Gyalui Nagy Benedek, hogy soha, se ő, se örökösei ezen ügyben követelésekkel fellépni nem fognak. (Cs. ltár. 1586. cs.)

489. 1586. május 28. Gyulafehérvár. Báthory Zsigmond erdélyi vajda iktatóparancsa Hallerkői Haller Gábor részére a *Petrychevych Horvath János és nővérei Egerszegi Orbay Lászlóné Horváth Kata, Alsócsernáton-i Domokos Domokosné Horváth Margit* által neki elzálogosított fehérmegyei birtokra vonatkozólag. Vajdai emberek: Heasfalva-i György, Pál és Miklós, Bwrkes-i Geréb Tamás és Lukács, Ortobagyfalva-i Nagy Miklós, Zaz Jónás, Szebeni Mikes György, Balátfy János, Pokafalva-i Galteoy Balázs és Márton, Gerendi Gerendy Péter és Pál. (M. N. Múz. Törzsa. 1586. 539. fasc.)

490. 1586. június 17. Gyulafehérvár. Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem megparancsolja Mogyorosy János, Vásárhelyi István, Zigethy Pál, Pathay Márton, Nagy György, Chiaky István fejedelmi táblai hites esküdteinek, valamint Bodoni Balázs, Vajdaszentiványi Aknay Ferencz, Keobleosi Theke Gáspár, Harinnai Farkas Miklós, Aknai Joga Mihály, Erkedí Bozzasy János és György, Zeplaky István és János, Zeplaki Serlingh András nemeseknek, hogy mivel a fejedelem jóváhagyta azon csereszereződést, mellyel Wesselényi Ferencz, néhai István lengyel király főudvarmestere és tanácsosa Nagy Nyulasi birtokát nemesi udvarházával együtt elcserélte *Pethrythyewyth Horwath Kozma* Fogaras vára kapitányának Jedd-i birtokával és ottani nemesi udvarházával, megemlékezvén azon hűséges, becsületes szolgálatokról, melyet *Pethrychewych H. Kozma* a fejedelemnek és elődeinek tett, ezen birtokra vonatkozó minden királyi jogát is neki adományozza, ennél fogva a helyszínén iktassák be őt a nagynyulasi birtokba az egybehívott szomszédos birtokosok előtt. Szomszédos birtokosok: Aknai Joga Mihály, Gerendy Jánosné Rákóczy Magdolna, Erkedí Bozzassy György, Oroszfai Miko János, Nagynyulasi Mikó János, Eosi Jakabffy János, Nemai Vajda Mihály, Harinai Farkas Miklós, Zokolyi Aknai Ferencz, Faragói Tholdallaghy Ferencz. (Orsz. ltár. Gyulafehérvári Lib. Reg. 384/394.)

491. 1586. szeptember 12. Prázmár. Báthory Zsigmond iktatóparancsa Székelyvásárhelyi Köpeczi János és felesége Nagy Anna részére székelyvásárhelyi házukra, melynek feleré-

szét Szentlászlói Syger János kincstartótól 225 frtért, másik felét pedig Vingarti Orbay Kristóftól, *Adámosi Mogoryth Tamástól*, Egérszeghi Orbay Lászlótól és néhai Vingarti Orbay Miklós özvegyétől Kesserü Katától szerezték be, de amely ház eredetileg Mekchey Lászlóé és nejéé Orbay Magdolnáé volt a Szabó Boldizsár és Mészáros Lőrincz polgárok szomszédságában. (*Br. Jósika hitb. ltár. Kolozsvár.*)

492. 1586. szept. 22. után Nagysolymos. *Pethrythyewyth Kozma* levele Melyth István kir. tanácsos, szepesi kamaraispánhoz, melyben tudatja, hogy a pestis miatt Nagysolymosra mentek lakni, hol házánál vannak az atyafiak közül Mikola Ferenczné és Mihályfy Tamásné, Ghyczy János, a gubernátor hugával együtt, kik mind a ragály elől menekültek. Meghalt egy kisleánya Orsika, s Cseffey Benedekné is, ki feleségének nénje. Kéri, hogy a havasalyi vajda részére egy fegyverdereket csináltasson, melynek mintáját küldi. A vajda szeretné, hogy drágakövek legyenek rajta, de türkizt (thörkes) nem akar. Ami a Draskovichnak küldendő lovak dolgát illeti nemsokára küldi, mert már készen vannak, s mivel a királynak (Báthory Istvánnak, is küld lovakat, együtt küldi ki Szinyérváraljáig, Melythnek is küld lovakat. Sombory László nagyon dicséri Melich vele való emberséges bánásmódját s neki is nagy segítségére volt most, mikor a Kornisokkal való határigazításnál békét teremtett közte és Kornis Farkas közt olyan évek óta húzódó peresügyben, mely sok száz forintjába került. „A pestis igen vehementesen vagyon, mint Isten ostora, ki mint az harap láng úgy jödegél mind elő”. A Mihályfy János árva leányának szerencséje akadt Nyakazó János személyében s kéri Melichet ő se legyen ellene, mert az atyafiak mind helyeslik. (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

493. 1586. október 7. Alsórákos. Radwanczy Márton ítélőmester jelenti, hogy *Pethrychevych Horwath Kozma* Fogarasi várnagy Homorodszentpáli Kornis Farkas Udvarhelyszék királybírája perközi egyezséget kötöttek Sombory László és Radányi Kendy Ferencz fejedelmi tanácsurak és mások közbenjárására, melynek értelmében a Böződi és Ujfalusi határt megjáratatták és határjelekkel megjelölték, az összes pereket megszüntették s a székely birtokosoknak földjeit közös egyetértéssel meghagyták és kiszakították. A fejedelmi tábla esküdt ülnökei közül jelen voltak Szentgyédyi Somlyay György és Köröspataki Kálnoky Bálint. (*Gr. Béldy ltár. Kolozsvár. 1586.*)

494. 1586. decz. 13. Fogaras. *Pethrychevich Horváth Ferencz* (a Kozma fia) latin nyelvű levele Brebiri Melith István kir. tanácsos, szepesi kamaraispán rokonához, melyben írja, hogy beteg volt, de már gyógyul, s ahogy jobban lesz, atyja pa-

rancsára a fejedelmi apródok sorába lép. (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

495. 1587. január 4. Zágráb. A horvát országgyűlés *Pethrychewych Gáspárt* megválasztja az oktavális törvényszék ülnökévé azzal a kötelezettséggel, hogy az esküt a legközelebbi ülészak kezdetén tegye le. (*Orsz. ltár. Zágráb. Prot. congr. I. 385.*)

496. 1587. januárius 5. Jedd. Vásárhelyi István és Jeddí Orbán Miklós a fejedelmi ítélőszék kiküldött jegyzői jelentik Báthory Zsigmond fejedelemnek, hogy Székelyvásárhelyi Köpeczy János Jedd-i birtoka ügyében tanukat hallgattak ki, kik azt igazolták, hogy azon birtok, melyet Mikefalvi Nagy Ferencz örökáron neki eladott, az eladó és azelőtt atyja birtoka volt. Mint szomszédok említve: *Ukythewyth János, István és Miklós* Kebeleszentiványon. (*Br. Bálintith ltár. Erdélyi Múzeum. 1587.*)

497. 1587. január 14. Pozsony. Draskovich György bíboros, kir. helytartó levele Bryberi Melyth István szepesi kamara-ispánhoz és testvéréhez, Pálhoz, melyben megköszöni a Barbarich Miklós rokonuk által elhozott azt a hat hintós lovat, melyből *Pethrychewych Horvath Kozma* kettőt, ők pedig szintén 2—2-öt ajándékoztak a bíborosnak. A lovakat kipróbálták s a legközelebbi római útján igen jók lesznek. Hálásan köszöni rokonainak a szép ajándékot s ha bármiben szolgálatjukra lehet, mindenkor számíthatnak reá. P. H. Kozmának külön fog írni, hogy megköszönje. Az egyik ló még nem érkezett meg, mivel megsántult, de rövidesen azt is elhozzák. Aláírás: *Uti frater Cardinalis et Locumtenens mp.* (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

498. 1587. január 15. Fogaras. Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem megparancsolja Ádámosy Márton, Pathay Márton, Nagy György, Csáky Gáspár, Pápay Dániel, Vaday Dániel, Zathmárnemethy István, Déway Ferencz és Zyniry Gábor fejedelmi táblai hites jegyzőknek és Erkedí Bozzassy János és György, Zeplaki Zéplaky János és István, Gyekei Vesseleny Gáspár, Nazalji Cheffey János, Aknai Joga Mihály, és Zeplaki Serlingh András nemeseknek, hogy *Petrytyewyth Horwath Kozmát* iktassák be azon Septer-i birtokba, melyet ő Szászszombori Zekely János, Kys Dewecheri Ombozy János és Apáthy-i Boer Pétertől 700 m. frtéért vásárolt s mely birtoknak minden királyi jogát a fejedelem azon hűséges szolgálataiért és fedhetetlenségeért, melylyel minden lelki erejével neki és elődeinek szolgált — neki adományozza. (*Gyulafehérvári Lib. Reg. 2. 384. p.*)

499. 1587. januárius 15. Fogaras. Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem megparancsolja Adamossy Márton stb. (mint fent) a fejedelmi tábla esküdt jegyzőinek, s több nemesnek, hogy miután a fejedelem jóváhagyta azon örökvásári szerződést, mely-

lyel néhai Vesselényi Miklós ítélőmester két jobbágytelkét Oroszfája Kolozs megyei községben 100 m. frtéért *Pethrychewych Horváth Kozmának* Fogaras vára kapitányának eladta, iktasák őt be ezen birtokba. Egyben a fejedelem hűséges szolgálataiért minden erre vonatkozó királyi jogát is neki adományozza. (*Gyulafehérvári Lib. Reg. 2. 384—94. p.*)

500. 1587. január 17. **Zágráb.** Erdődy Tamás horvát bán kiadja azt az egyezséget, melyet a zágrábi Káptalan előtt a felsősztabiczai nemzetség kötött, mely szerint Henningh Dorottya és János Alsózlany Pothok birtokot kapja, míg ezek Dobrydenecz, Pwthonechdol és Hrwschowpothok birtokokat Ráskay László, Fábián István, György és János, Margit, Erzsébetnek engedik át. Megszüntetik az egymás ellen folytatott pereket és elengedik mindenféle, egymással szemben esetleg fennálló követeléseket. Az egyezséget meg nem álló fél elveszti birtokrészt az egyezséget álló féllel szemben s ezenfelül a hatalmaskodás bűnébe is esik. A birtokokat megjárják, s határát leírják. Az oklevelet a bán *Mykethinczy Pethrychewych Gáspárnak* néhai *Pethrychewych János fiának*, mint egyik leszármazónak kérésére is adja ki, ki több, a felsősztabiczaiak nemzetségéből származó rokonnal együtt, mint felperes lépett fel Gregorianczy István és a Henning örökösök ellen. (*M. N. Múzeum, Törzssanyag 1587. évi 511. sz. fasc.*)

501. 1587. január 26. **Fogaras.** *Pethrychewith Horváth Kozma* fogarasi várkapitány, Mikola János, néhai Szamosfalvi Mikola Ferencznek Melith Annától származó fia nevében, több közbenjáró intésére megegyezik Gyrwsith János és Andrással *Pethrychewith Horwath Kozma* familiárisaival, melynek értelmében a néhai Szamosfalvi Mikola Farkas és felesége néhai Hagymássy Sára két árvája, Mikola Fruzsina és Borbára gyámúsága felett megindult pereskedés megszüntetésével a két Gyrwsith, kik anyáról testvérek Mikola Fruzsínával és Borbarával, ezeket tartásra, neveltetésre évi 40 frt-ért elvállalják és magukhoz veszik. Mikola János viszont kötelezi magát évente két részletben ezt a tartásdíjat megfizetni, míg a két árva teljes korát meg nem éri, vagy férjhez nem megy, mit ha elmulasztana, rövid perúton a tartásdíj kétszeresét vehetik meg rajta bárhol fellelhető birtokaiból, érintetlenül hagyva azonban a két árva leány negyedrészt. (*Br. Jósika hitb. levéltár Kolozsvár, Mikola iratok.*)

502. 1587. február 10. **Fogaras.** Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem átírja *Petrithiewith Horváth Kozma* fogarasi várnagy és jószágigazgató azon ítéletlevelét, melyet ez 12 esküdt bojár ülnök meghallgatása után Nagyberivói Alubulie Petraskóné Alsóvetetiai Sztán Gergely leánya, Dobra ügyében hozott, mely-

ben ennek kiítelte egy bojár-birtok nyolcadát, mely őt vérségi leszármazás jogán megillette. (*Erd. Múzeum ltára.*)

503. 1587. ápr. 2. Gyulafehérvár. Pethrythewyth Horwath Kozma Brebiri Melith István kir. benső tanácsoshoz intézett levele, melyben tudatja, hogy a török rab Wukythewich Miklós dolgában a gubernator (Géczy) azt akarja, hogy ő maga jöjjön személyesen be s a váltságdíját ő maga kéregesse össze. A fejedelem is fog adni, ő (a levélíró) adott 700 frtot, a két Melich adjon 1000 tallért s azonnal küldjék a pénzt Dobónak, hogy „el ne fogyatkozzék.” A felesége (gazdaasszony) küld neki valami vásárlásra való pénzt s meg is írta, mit kell venni. Tudja, hogy állandóan „jönnek, mennek untalan Bécsbe”, kéri vásároltassa meg és küldje ki egy bejövő emberével. Mellékelve a vásárlási jegyzék: Bécsbe való vásárlás: egy font vékony arany fonalat fl. 13., 1 font ezüst fonalat fl. 13., 2 vég egész czynodosot fl. 20., 2 vég fél czynodosot fl. 10. Apró selyem szélt vereset, sárgát, zöldet fl. 15. P. H. K. (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

504. 1587. ápr. 2. Léva. Wkythewyth Miklós levele „Brebiri Melyth István Kassai főkamarásnak attyafiának és urának thulajdon kezébe.” Tudatja, hogy Dobó uram ő nagysága „the-kintvén az úr Istent” kihozatta az ő hitlevelin a török fogságból. „Hat hónap a napja az ő saccának beszolgáltatásának, ha valahon keresztények között szerét tehetem —” írja. Kéri segítségét, mert különben vissza kell mennie a pogányokhoz örökös rabságba. Béna lett, nem tud bemenni, az öccsét küldené kéregetni. Aláírás: Megnyomorodot szegény rab. W. M. mp. (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

505. 1587. április 5. Fogaras. Pethrychewyth Horwath Kozma levele Melyth Istvánhoz, melyben tudatja, hogy fél esztendő alatt két leányát vesztette el, úgy, hogy most négy leányából már csak egy él. Sajnálattal értesült Melyth feleségének elhunytáról. Wukythewyth Miklós török rabsága dolgában írt a portára egy török atyafiának és a gubernator (Ghyczy)-nak és az a nézete, hogy Egerből kellene Dobó útján cselekedni. A havasalyi vajda részére csináltatott fegyverderék (páncél) ügyében sajnálja, hogy fárasztotta, de a mi költsége lesz rá, a vajda megtéríti, nehogy ajándékba küldje levélírónak, mert nem fogadja el. Sajnálja szegény kardinális (Draskovich György) halálát. Saját állapotáról csak jót írhat, március 26-án telt el 11 éve, hogy a boldog emlékeztű Báthory István lengyel király reá bizta Fogaras várát „számadatlanul” s azóta a többi fejedelemek előtt is megbecsülésben volt része. Ő már fáradt, törődött ember, szeretne pihenni s saját dolgaihoz látni, de nem hagyják, tanácsurassággal kínálják s felemelik fizetését; még nem nyilatkozott a fejedelem ajánlatára, melyet neki legutóbbi fogarasi látogatásakor tett. Leánya jegyben járt az ifjú Pekry

Istvánnal, de ez hitvány embernek bizonyult s felbontotta a jegyességet, elengedte neki több mint 500 frt-ra menő adósságát, főleg Kendy Sándor közbenjárására, ki feleségének vérszerinti atyafia. Kívánja, hogy adjon Isten Melythnek jó feleséget s dajkát gyermekeinek az elhunyt helyett. (Gr. Zichy ltára. Missilisek.)

506. 1581. ápr. 9. Radnót. *Pethrythyewyth Horwath Kozma* levele Melyth Istvánhoz, melyben tudatja a Kendy Ferencz házából, hogy a leánya és Pekry István közti jegyességet a két Kendy közbenjárásával felbontották békével, azt adván okul, hogy leánya nem szereti és kéri Melythet, hogy ott Magyarországon legyen gondja, hogy egy jó vőt keressen, kinek Isten, ha leányát bírja, nem szid meg érette. Tudatja, hogy Pekry sirva kérte, hogy ne vesse el és legyen oltalma és semmi gyalázatát ne számlálja. (Gr. Zichy ltára. Missilisek.)

507. 1587. ápr. 21. Fogaras. *Pethrythyewyth Horvath Kozma* levele Melyth Istvánhoz, melyben tudatja a Wukythewyth Miklós szabadulását s hogy a török atyafi jót cselekedett velük „a török atyafi jótettéről nem kell elfelelkezniünk, jóllehet én esmeretes nem vagyok vele különben hanem mikor a portán lakék, akkor irattam neki, ezután is nem kell elfelelkezniünk atyafiságáról.” Amit tőle kívántak (700 forintot) a váltságdíjban, ő megadta, legyen gondjuk reá, hogy Dobó megkapja a váltságot s „ne fogyatkozzék bennünk. Az napra legyen meg a summa.” Most nem tud kivel küldeni pénzt váltani tallérra, de legközelebb, ha Melyth Pál bejön, küld 2—3000-et. A fegyverderék formáját beküldte a vajdának, hogy lássa. Sajnálja, hogy evvel annyi gondot okoz neki. (Gr. Zichy ltár. Missilisek.)

508. 1587 május 21. Komlód. *Pethrythiewyth Horvath Kozma* levele Melyth Istvánhoz, tudatja, jól vannak, egy esztendeje nem volt komlói házánál, hol egy hetet időzik. Sombory által küldött levelét megkapta s köszöni a küldött holmikat. A fejedelem marasztalta a fogarasi tisztségében, bár őt nem vezette telhetetlenség, nem tudott ellene mondani, látván a fejedelem hozzá való kedvét s a gubernátorét is. Bemutatta a tanácsuraknak néhai lengyel király, Báthory István levelét, melyben neki Fogarast számadás kötelezettsége nélkül adta, amiről a tanácsurak mit sem tudtak. Báthory Kristóf erdélyi vajda is adott neki levelet, hogy se ő, se az ő maradékai ne vegyenek soha számot tőle, míg Fogarast tartja. Erre a fejedelem mindenben a régi állapotot meghagyta, de 12 óra való fizetését feljebb rendelé s minden jöszágának árendáját életfogytaig elengedte. Elolvasta a Melyth által beküldött levél mását, melyet a herceg írt neki s megértette „mely szép szókkal és intésekkel az mellett biztatásokkal írt légyen” neki. A Kabos Farkasné dolgát csak

perrel tudja eligazítani, kéri küldjön ügyvédvalló levelet. (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

509. 1587. május 24. **Zsombor.** Wass László levele rokonához Melyth Istvánhoz, melyben vigasztalja elhunyt felesége feltett bánatában. Tudatja, hogy *Pethychevych Kozmával* egyetemben úgy vélnék jónak, ha Melyth Magochynét venné el feleségül, ha neki is tetszenék. Massay Lőrincz atyjokfia török rabságba esett, megszabadítására megkérik Magochyt és Rákóczy Zsigmondot, hátha volna alkalmas török rabjok, akivel ki lehetne cserélni. Ebben a tárgyban írt a Gubernátor (Ghéczy) is. Levelét elküldte P. Kozmának, közös atyjokfiának. Köszöni a küldött borokat, mert „oly keserű boraink vannak, hogy nem igen ihatom”. Kérdezősködik a Kálnásyné végrendelete felől, hogy nem támadják meg közösen a végrendeletét. A Várday kisasszonnyal is Szinérváralján osztozni kell. Kéri Melythet, hogy járjon el ebben is. (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

510. 1587. szeptember 2. **Nyulas.** *Pethrychewych Horvath Kozma* levele Melyth Istvánhoz, tudatja, hogy a családjával együtt jól vannak. Keresztury Kristóf a kövári kapitány megküldte Melyth levelét neki s választ is írt reá. Ha felmegy Melyth Bécsbe, amivel tőle telik, megsegíti. „Ami a pogány pénz dolgát és az arany antiquitas dolgát nézi, abban is szívesen szolgálna neki, mert volt neki, de a két lengyelországi út pusztítá ki belőle. A szegény megholt királynak olyat vittem vala Julius császár aranyát. Ő maga azt mondja vala szegény király, hogy ő annál szebbet nem látott sem igazbat. Tizenötödfél arany forintot nyom vala. Ő is a római pápának küldötte volt. Királyné asszonynak peniglen Alexander aranyat adtam volt, szép pogán pénzekkel egyetemben, az csak nyolcadfél arany forintot nyom vala. Ő ismét egy szép arany láncot adott vala ajándékon.” Ezenfelül több főembernek is kedveskedett eféle pogány pénzekkel s így kifogyott belőlük, de megpróbál szerezni barátaitól, főleg Gergely deák számtartótól s akkor küld Melythnek. Megértette „minő jó akarattal igyekszik Melyth a két fejedelem között való dologra gondot viselni, hogy valami egyenetlenség kicsiny dologból ne történjék és ne támadjon”, ő maga is, ami az ő kicsiny állapotában illendő, megteszi a lehető. A gubernátornak átadta Melyth e tárgyban írt levelét, „hadd lássa és érezze, ha mind ő akarattya-e ez?” (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

511. 1581. szeptember 5. *Pethrythyewyth Horvath Kozma* levele Melyth Istvánhoz. Tudatja, hogy Keresztury Kristóf a kövári kapitány beküldötte Melyth két levelét s köszöni a vásárlásokat. A paripát kiküldi, ahogy bejön a M. embere. A jövő héten Fogarasba megy, oda küldjön érettök. Pénzt ne küldjön, majd felvásárolja az árát. (*Gr. Zichy ltr. Missilisek.*)

512. 1587. november 2. Kolozsmonostor. Budaházi Budaházy István Somlyói Báthory István servitorja a kolozsmonostori konvent előtt a kolozsmegyei Oroszfája községben levő jobbagytelkét s a Marossszéken Kölpényben másik hármat 125 m. forintért *Petrichevyth Horvath Kozmának* fogarasi várkapitánynak zálogba veti. (Cs. ltár. 1587.)

513. 1588. január 11. Várad. Gersei Pethő Tamás és neje Csáky Katalin erdélyi birtokaikból Samsont, Mezőmadarast és Feketepusztát 800 frt-rt zálogba adták Csáky Gábornak, az István fiának, azért mivel Pethő Tamás nejének hozományából több arany és ezüst tárgyat, drágaköveket, gemmákat és egyéb női ékszereket nagy összegekért elzálogosított volt *Petricsevyts Horvath Kozmának* Fogaras vára kapitányának és más előkelő barátainak. Hogy ezeket a zálogból kiválthassa, nemcsak a felsorolt javakat, de az ott lévő felszereléseket, állatokat is kénytelen zálogba vetni, annál is inkább, mivel ő a Zala megyei Kéménden lakik s onnan erdélyi birtokaikon gazdálkodni nem tud. (Székely oklevéltár IV. 102. old.)

514. 1588. május 1. Pozsony. *Wkychyewythy Miklós* levele Melyth Istvánhoz, melyben tudatja, hogy váltságdíját még egybegyűjteni nem tudta. Az urak nem adnak, megpróbálja a végeken gyűjteni. A fejedelem 100frt-ot adott a szepesi kamara útján, kéri Melythet vegye fel részére. Talán jobb lett volna, ha valahol beáll szolgálatba, mert így nem gyűl a sarcza. Öccse W. István beteg volt, de már jobban van. Egy öccsét kihozatta Horvátországból tanulni, de nem meri Lévára küldeni, mert „félő helyen kellett volna elmenni”, kéri Melythet viselje gondját és iskoláztassa addig, míg ő érte mehet. (Gr. Zichy ltár. Missilisek.)

515. 1588. május 20. Komlód. *Pethrythyewythy Horvath Kozma* levele Melyth Istvánhoz, melyben megköszöni a vajda részére küldött ajándékot, mely „bizony dicséretes dolog s fejedelemnek való ajándék. Hiszi, hogy a jámbor fejedelem is jónéven veheti.” Nemsokára beküldi neki egy emberével. *Wukythewythy Miklós* ne késsék, jöjjön minél előbb, ne várja minden dolgát Istentől. Kiküldi Melythez Horváth Miklóst, ő majd szóval elmondja mindazt, gondolkozzék rajta. (Gr. Zichy ltár. Missilisek.)

516. 1588. május 24. Léva. *Wykychewythy Miklós* levele Melyth Istvánhoz, melyben tudatja, hogy öccse mellette van, ki igen beteg, de ha jobban lesz, azonnal lemegy ő is. A váci püspök küldött levelet Melythnek és a váradi püspöknek, kéri, hogy legyen gondja a püspök egri jószágára, ne mondhassa, hogy érettek kárt vallott. Dobó servitorjai közül sokan vannak az oktaván, azoktól küldhet levelet. (Gr. Zichy ltár. Missilisek.)

517. 1588. június 5. Enyed. *Sarmaságy Miklós* levele *Melyth István*hoz. Tudatja, hogy *Horwath Kozmával* és *Sombory Lászlóval* ügyében eleget forgolódnak. „Kozma uram a tanácsban is szólt,” ő pedig a Gubernatornak, kinél ebédén volt, de nem érhetek el semmit, mert *Melyth* per alatti birtoka olyan helyen van, hogy a török annak itt benn való perlését nem venné jónével, de ő azt hiszi, hogy inkább csak ürügy ez s *Somlyay Istvánt* oltalmazza vele. Erről *Horwath Kozma* bővebben írt. *Sombory László* kólikában igen betegesen fekszik. Eperjesen ne pereljen s ítéletet se kérjen, mert ez nem használ neki, csak úgy érnek el célt, hogy „sokan kell rája gyűlnünk.” (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

518. 1588. július 26. Zágráb. A horvát rendek megválasztják kir. adórovókul *Körös* megyében *Petrychevych Gáspárt* s az oktavális törvényszék ülnökévé is a régiek közül. (*Zágrábi Orsz. ltár. Prot. Cong. I. 441.*)

519. 1588. aug. 17. Zágráb. A zágrábi káptalan jelentése *Erdődy Tamás* horvát bánnak, hogy *Ladomerczi Bradach István* özvegye *Kányaföldi Kerechynyi Sofia* asszony felperesnek *Mykethinczy Pethrychevich Péter és neje Poprathowych Kata* asszony, fiai *Boldizsár és Miklós* alperesek elleni peres ügyben a helyszínére, *Felsősztubiczára* kiszállott s ott *Pethrychevych Péternek* 1/3 rész jószágát, épületeit, felszerelését végrehajtásilag lefoglalta s azt egy zárgondnok kezelésébe adta. De alig távoztak el onnan az alispán és a káptalan embere, *Pethrychevych Péter és neje* a zárgondnokot csúful összeszedték, tolvajnak, bestiának k. fiának, s a felperes személyét is a női tisztességgel össze nem férő szidalmakkal illeték s mindent visszafoglaltak, amit a végrehajtás rendén tőlük elvettek. Ma is ezeket bírják néhai *Péter* özvegye *Poprathowych Kata* asszony és *Miklós* fia, továbbá néhai *P. Boldizsár* özvegye, *Susanna* asszony kiskorú *György* fiának törv. képviselője, s ez által felperesnek 300 frt. kárt okoztak. Emiatt törvénybe idézik őket s meg nem jelenés miatt elmarasztalták az erőszakos foglalás miatt hűtlenség bűnében is. Alperesek fellebbeztek. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1588. évi fasc. 543. sz.*)

520. 1588. aug. 21. Zágráb. A zágrábi káptalan jelenti *Erdődy Tamás* horvát bánnak, hogy a bán parancsára *Kányaföldi Kerechényi Zsófia* néhai *Ladomerczi Bradach István* özvegye felperesnek, néhai *Petrichevych Péter* özvegye *Poprathowych Kata* asszony és *P. Boldizsár* özvegye *Zsuzsanna* asszony, valamint *P. György és Miklós* ellen végrehajtási ügyben, mivel alperesek új ítéletet kértek, s ezt a bán részükre engedélyezte, a hozott ítéletet nem hajtotta végre s felperest megidézte a báni törvényszék elé az újított per tárgyalására. (*M. Nemz. Múz. törzsa. 1588. 543. sz.*)

521. 1588. aug. 27. Zágráb. Erdődy Tamás horvát bán felterjeszti Báthory István országbíróhoz a felsősztabiczai nemzetségnek Arland-tól való leszármazói, köztük *Pethrychevych Gáspár*, a János fia, a György unokája, ennek *Mykethynczi Gerebeni Klára feleségétől*, aki Ráskay János leánya, ennek Felsősztabiczai Arland János fiának, Lőrincz fiától származó Felsősztabiczai Dorottya nevű feleségétől, mint felperesnek, — a néhai idősb Henning, másnéven Tiefenbach András leszármazói ellen, mint alperesek ellen indított perben hozott ítéletét, mivel az ítélet ellen alperesek a kir. Curiához fellebbeztek. Alperesek ezek: Gregorianczy István, mint Miklós fia gyámja, Gregorianczy Pál (az István fia), Ráskay Péter özvegye Henning Kunigunda, Konszky Mihály, mint György fia gyámja néhai Henning Katától, Konszky Márta, Tahy Istvánné, Konszky Anna, Tahy János özvegye, Kwrtych Gáspár és Zelniczey Pál, valamint Szomszédvári Tóth Miklós leszármazói. A bán ítéletében megállapítja, hogy mivel alperesek megszegték a felek között kötött egyezséget s felpereseket az egyezés szerint nekik jutott birtokban, különösképen a felsősztabiczai Medvednycza hegy és Martinszczyca erdő békés birtokában erővel megháborították, az egyezés szerint az azt meg nem álló féllal szemben kikötött birtokvesztést ki kellett alperesekkel szemben mondani; megállapíttatott, hogy az erőszakos birtokháborítást Ztánkó Mihály, Kwrych Gáspár, előbbi Gregorianczy István jószágigazgatója, utóbbi pedig Gregorianczy várnagya, uruk meghagyásából követték el. (*M. N. Múz. Törzsa. 1588. év. 543. cs.*)

522. 1588. aug. 31. Zágráb. A zágrábi káptalan bizonyáglevele arról, hogy Wragowych Anna Draskóczy Gáspárné és Wragowych Margit, *Mikethinczi Pethrychevich Jánosné* leánynegyede értékét Mariassowocz kastély és tartozékait képező birtokokban helyszíni becslés útján 87 frt. 40 denárban állapították meg, s ezt a helyszínén Wragowich Kristóf és László nekik ki is fizették. (*M. Orsz. L. N. R. A. fasc. 191. Nr. 9.*)

523. 1589. március 1. Gyulafehérvár. Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem kiadja privilegium levélben függő fejedelmi pecsétjével megerősítve azon három iktatóparancsot és a beiktatásról szóló három jelentést, mellyel *Pethrychevych Horvath Kozmát*, a fejedelem tanácsosát, beiktatták Septér, Nagynyulas és Oroszfája birtokokba minden ellentmondás nélkül. A septéri iktatást Aknai Jogha Mihály és Zeplaki Zeplaky János végezték 1587. január 21-én, a nagynyulasit Vásárhelyi István deák és Erkedí Bozzassy György 1586. január 22-én, az Oroszfá-it szintén ők ketten 1587. január 21-én végezték. (*Cs. Itár. 1589.*)

524. 1589. március 1. Gyulafehérvár. Uzoni Bély János Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem előtt ügyvédekkel vall, köz-

tük Zeplak-i Horwath Jánost is. (Gr. Béldy ltár. Kolozsvár, 1589. évi csomó.)

525. 1589. március 17. Pozsony. Báthory István országbíró Neboisza Balogh Gergely ítélőmester által kiadja ítéletlevelét a felsősztabiczai nemzetség néhai Felsősztabiczai Arland-tól származott tagjainak, köztük Mikethinczy Pethrichevich Gáspárnak, a János fiának, mint felperesnek, a néhai Henning, más-ként Tiefenbach András leszármazói, Gregorianczy István és társai, mint alperesek elleni perükben, melyben Erdődy Tamás horvát bán alpereseket kötött egyezségük erőszakos megszegéséért elmarasztalta, s mely pert alperesek a kir. Curiahoz fellebbezték. A Curia a báni törvényszék ítéletét helybenhagyta, mivel az alperesek semmi érdemleges kifogást nem tettek, csak a leszármazás ellen éltek erőtlen (frivolis exceptionibus) kifogásokkal. Alperesek megfellebbezték a Curia ítéletét a királyi helytartóhoz, ki Nyebosza Balogh Gergely ítélőmester és több más kir. tanácsos meghallgatása után a bán és a kir. Curia ítéletét helybenhagyta. Ennélfogva alpereseket elmarasztalják a felsősztabiczai birtokra nézve a felperesek jogelődjével kötött egyezség erőszakos megszegésében s ezért az egyezség értelmében, mint az azt meg nem álló felet, az egész birtok elvesztésében is elmarasztalják. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1589. évi 544. sz. fasc.)

526. 1589. március 24. Gyulafehérvár. Báthory Zsigmond fejedelem meghívja Komlódi Pettrychiewith Horwath Kozma fejedelmi tanácsosát a Tordán 1589. ápr. 20-ára egybehívott országgyűlésre.

„Generoso domino Cosmo Horwath Petrichiewith de Komlod consiliaris nostro etc. nobis honorando. Generose Domine nobis honorande salutem et nostri commendationem.

Mierth hogi my tanachinknak teczesebeol, few es bizonios dolgoknak el vegezeteerth, melliek az orzagnak keozeonsegés allapotiaht es yavath neezyk, ez orzagbeli harom nemzetnek az Magiár orzagiakal egyvth ez yeovendeo Zent. Georgy nap eleot valo vasarnapra mely ez yeoveo Aprilis hawanak huzadik napia, Thordan partialis gyeolest celebraltatny vegeztvnk, azért Kegyelmed is az fellyvl meg yrt napon es helyen, holott my es Isten segetsegebeol zemelywenk zerint lezwenk, legien ielen, hogi Kegyelmeddel tanachinkal esegies veleonk leveo fw zemelyekkel egyetemben eleottvnk valo dolgokrol alkalmatosban es haznosban zolhassunk es vegezheswnk. Bene valete. Datum Albe Julie die 24. Marty Anno Domini 1589. Sigismundus Bathori m. p.” (Cs. ltár. 1589.)

527. 1589. május 15. Székelyvásárhely. Saffarith György Bánd-i birtokos. Székelyvásárhelyi Keopocz Jánosnak, főleg sógora Szegedi Ferencz elleni pereit viteléért, Marosszéken. Ge-

rebenesen 3 ház jobbágyot ajándékoz. (*Kolozsvár. Br. Bálintith ltár. 35. csomó.*)

528. 1589. szept. 1. **Gyulafehérvár.** Báthory Zsigmond elrendeli Királyfalvy János, Adámosi Demeter, Bernattfy János, Zlathary Mátyás, Tyvadar Miklós, Kalnaky János, Lenchies Gábor, Giarmathy Imre, Sambokrethy Mihály, Vajda János, Thorozkay Miklós, Beno Mihály, Hwzar János, Lacswgh Gábor a nagyobb fejedelmi tábla írnokainak és Nagyteremi Sükösd Gáspár, Dicsőszentmártoni Horváth Menyhért, Mikefalva-i Balthazar Ferencz, *Zeplaki Horwath János*, Mikefalva-i Glesán Kristóf nemeseeknek, hogy *Pethrychewych Horwath Kozma* fejedelmi tanácsurat iktassák be abba a domáldi részjóságba, melyet néhai Adámosi Baládfy Farkas neki 1500 frt-ért zálogbavetett Dicsőszentmártoni Susalith Horvath Menyhért és Zeokefalva-i Sámsondi András előtt. A fejedelem — tekintve P. Horwath Kozma érdemeit — e birtokra vonatkozó minden királyi jogát is neki adományozza. (*Gr. Béldy ltár. Kvár. 1589. év.*)

529. 1589. decz. 14. **Zágráb.** A zágrábi Káptalan előtt Gregorianty István a maga és két fia Pál és Miklós nevében is 700 frtért örökáron eladja Felsősztribicán levő anyai udvarházát minden hozzátartozó birtokkal rokonának, *Mykethynczi Pethrychewych Gáspárnak és János testvérének, valamint Gáspár nejének, Wrnoczy Annának.* Ha fiai, Gregorianty Pál és Miklós visszajönnek Észak-Magyarországból és Németsországból, hol most időznek, ezek is ki fognak állítani hasonló okiratot az eladásról. (*M. N. Múz. Törzsa. 1589. évi 544. fasc.*)

530. 1589. **Zágráb.** *Pethrichewich Miklós* a zágrábi káptalan előtt a zágrábmegyei Guzalovicz községben egy jobbágytelket 100 m. forintért elzálogosít Saffarich Lászlónak és Szredni Potokban a hegyvámot, Doblineczben bizonyos földeket pedig 15 m. forintért Hersich Jánosnak. (*Zágrábi káptalan Loc. Cred. Prot. 5 pag. 18.*)

531. 1590. **Kisvárdá.** *Bartacuith Borbála* levele Wukythewych Miklóshoz, melyben a köztük levő atyafiságról ír. Bartakovithy Péternek első feleségétől Biczondolynicz Borbarától való leánya, édesanyja, édestestvér volt Czolnicz Gáspárral és Czolnicz Pállal. (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

532. 1590. április 14. **Adámos.** Adámosi Mogorith Tamás és Militenchky György előtt Szentannai Weress Jánosnak Polyák János átengedi 72 frtért azon Mezőkóki részjóságát, mely jelenleg Szentegyedí Gergelynél ugyanily összegért zálogban van. (*Br. Kemény ltár. Kolozsvárott, IV. kötet. 61. szám.*)

533. 1590. május 12. **Mihálczfalva.** *Wkyhyewyth Miklós* levele Melyth Istvánnak, melyben tudatja, hogy *Pethrychewych Horváth Kozmának* „hirtelen történék halála.” Szeretne jobb hírt írni, de így volt az Isten végzése. Kéri küldjön neki egy

fegyverderekat és egy páncél ujját, majd küld érte vagy pénzt, vagy egy jó paripát. (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

534. 1590. július 16. Zágráb. A zágrábi káptalan jelenti Erdődy Tamás horvát bánnak, hogy özv. Gersei Pethő Benedekné Choron Fraxia és fia Pethő Gergely kérésére kiadja hiteles kiadványban azon idéző levelet, mellyel a bán Wragowych Péter fiai, valamint Druskoczy Farkas a Gáspár fia és *Pethrychevich Gáspár, a János fia* ellen a varasdmegyei Czerje nevű erdőért folytatott perben új peres eljárást rendelt el s melynek alapján Pethrychevych Gáspárt, Druskoczy Farkast és Wragowych Lászlót és Farkast a báni törvényszék elé idézte. (*M. Orsz. ltár. N. R. A. fasc. 205. Nr. 9.*)

535. 1590. július 31. Zágráb. Erdődy Tamás horvát bán ítéletlevele Maryassowczy Wragowych Péter fiának Györgynek fiai László és Farkas, Druskoczy Gáspárnak Wragowych Annától született fia, Druskoczy Farkas, valamint *néhai Mikethynczy Petrichewych Jánosnak nejétől, néhai Wragowych Margittól született fia P. Gáspárnak* felpereseknek Gersei Pethő Tamás és Gergely alperesek elleni újított perben, mivel alperesek meg nem jelentek, őket a báni törvényszék elmarasztalja. (*M. O. L. N. R. A. Fasc. 205. Nr. 2.*)

536. 1590. aug. 23. Csázma. A csázmai káptalan tanúsítja, Mikethinczi Pethrichewych Jánost és Gáspárt és ennek nejét Urnoczy Annát ellentmondás nélkül beiktatták Gregorianczy István, felsősztribiczai anyai részről örökölt udvarháza és birtokába, melyet ő 700 m. frtéért előlnevezetteknek eladott volt. Jelen volt szomszédos nemesek: Berowych János, Ráskay Boldizsár, János, Miklós, Zawersky István, Wágych Péter, Felsősztribiczai Sztubiczay János, Apalenich István, Adámoczi Parys János. (*M. N. Múz. Törzsa. 1590. évi 549. fasc.*)

537. 1590. augusztus 27. Zágráb. Erdődy Tamás horvát bán meghagyja a csázmai káptalannak, hogy a Mariasowcz varasdmegyei község határában levő Czerje erdőt, melyért a Wragowych és a Pethő család tagjai hosszú idő óta perelnek, de mely erdőt a báni törvényszék és a kir. Curia kiítelt Wragowych László és Farkasnak, Druskoczy Gáspárnak és *Mykethinczy Petrychewych Gáspárnak*, s amely ítéletet a kir. helytartó Feyerkewy István nyitrai püspök is helybenhagyott, a helyszínen adja birtokba a pernyerteseknek. Igaz ugyan, hogy alperesek a birtokbaadás ellen kivont karddal elleneszegültek s emiatt az ügy újból a báni törvényszék elé került, de ez az ellenállás jogtalanságát megállapította és elmarasztalta az ellenállókat a néhai Pethő Tamástól reájokszállott minden javaik elvesztésében. Időközben alperesek új eljárást kértek, melyet a bán részükre megadott, de mivel alperesek csak a lezármazás tárgyában tettek kifogásokat, az ügy érdemében

nem, a bán az előbbi marasztaló ítéletét érvényben hagyta s elrendeli, hogy az ítélet végrehajtását most már az esetleges tiltakozás és ellenszegülésre való tekintet nélkül vigyék végbe. Foglalják le néhai Pethő Tamástól alperesekre szállott vagyont s annak $\frac{2}{3}$ részét a bíráknak, $\frac{1}{3}$ részét felpereseknek adják zálogba, mindaddig, míg a király azt valakinek eladományozza. A 64 oldalas ítéletlevelet Zombathel-i Márton ítélőmester adja ki. (*M. N. Múz. Törzsa. 1590. évi fasc.*)

538. 1590. október 12. Felsősztribicza. *Mikethinczi Pethrichewych Miklós fia Péter és leánya Margit* nevében is, miután Kerechenyi Zsófiával szemben pervesztes lett s ennek következtében minden atyai vagyonát elveszteni, 250 frtot kölcsönvesz *Mikethinczi Pethrychewych Gáspártól és nejétől Vrnoczy Annától*, hogy ezzel Kerechenyi Zsófia követelését kifizethesse s magának másutt új nemesi udvarházat építhessen. Felsősztribiczai nemesi udvarházát eladja minden hozzátartozó földekkel P. Gáspárnak, ki visszaváltja P. Miklós egy jobbágját, mely jelenleg Saffarych László zágrábmegyei szolgabíró kezénél van zálogban, ennek megsebesítése miatt, s megsegíti őt vonóerővel és munkásokkal is, hogy új házát felépíthesse. (*M. N. Múz. Törzsa. Fogalmazvány 1590. évi fasc. 549. sz. cs.*)

539. 1590. decz. 20. Bécs. A Magyar Kamara megparancsolja Kihlman C. hadi fizetőmesternek, hogy *Petrichowith János* Kanizsai hadnagynak fizesse ki járandóságát. (*Bécs. Cam. Hung. Prot. Exp. 1589. fol. 652. Tom. 428.*)

540. 1590. Zágráb. Erdődy Tamás horvát bán meghagyja Felsősztribiczai Pojatic Péter h. ítélőmesternek, hogy a zágrábmegyei Felsőbisztra nemesi udvarház és birtokban, mely jelenleg osztatlan, vigye véghez az osztályt, egyfelől Medgyesi Kristóf deáknak Felső Bisztrai Szentlászlay Marta nejétől származó leányának, Medgyesi Krisztinának férjétől, néhai Puhakoczy Ferencztől származó Mártha leánya, ki jelenleg Brakunyevaczi Mikulich Jánosnak neje, másfelől meg néhai Urmoczy Mihály gyermekei közt, kik ennek Sampuh Zsuzsannával kötött házasságából származnak. Ez a Zsuzsanna aszszony Sampuch Mátyásnak a leánya, ki Szentlászlay Márta első férje volt. Urmoczy Mihály gyermekei: U. Gáspár zágrábi kanonok, György és Mihály, Zsófia, Pezeri Istvánné, *Anna, Petrychewych Gáspárné.* (*Gr. Orsich Itár. Regesták 48. E. 31.*)

541. 1590. Zágráb. Erdődy Tamás horvát bán meghagyja Pojatic Péter h. ítélőmesternek, hogy osztottassa meg *néhai Pethrychewych János h. ítélőmesternek nejétől*, Vragovich Margittól származó Gáspár fiát öccsével, *Pethrychewych Jánossal* Zágrábmegyében, a felsősztribiczai, várszerűen megerősített atyai udvarház, minden hozzátartozói javak és a varasdmegyei Czerje udvarház és birtok, továbbá a Mikethinczi és Serba-

kowczi Kőrösmegyei birtokokban. (*Gr. Orsich ltár. Regesta* 29. C. 28.)

542. 1590. **Pozsony.** Zombathelyi Márton, Feyerkövy István nyitrai püspök és a kir. helytartó ítélőmestere előtt Polychonin Dorottya, előbb Aranyossy Balázsne, most Latkocz Miklós özvegye magára véve előbbi férjétől származó gyermekeinek: Aranyossy Mihály, György és Borbara, Tremecz Pálné terhét is, *Pethrychevych Gáspárt* fiává és örökösévé, *Pethrychevycht Jánost* pedig testvéreül fogadja s ezért nekik s mindkét nembeli örökösöknek örökre és visszavonhatatlanul vallja a zágrábmegyei Marocha kerületben lévő minden atyai birtokát 500 frt-ért, melyet neki P. Gáspár teljesen lefizetett. (*Gr. Orsich ltár. Regesták I. 12. Nr. 21.*)

543. 1590. **Pozsony.** Kisasszonyfalvi Istvánffy Miklós magyar nádori helytartó meghagyja a császmái káptalannak, hogy Polychonin Dorottya atyai ősi nemesi udvarházába és birtokába, mely a zágrábmegyei Marocha kerületben van, iktassa be *Pethrychevych Gáspárt*, ennek nejét *Urnoczy Annát*, valamint *Petrychevych Jánost* a kir. helytartó Feyerkevy István előtt kötött örökössé fogadási szerződés alapján. (*Gr. Orsich ltár. Regesták F. 11. Nr. 41.*)

544. 1590. október. 7. **Gyulafehérvár.** Báthory Zsigmond fejedelem a Küküllő megyei Balavásáron egy részjóságot, mely azelőtt az utódok nélkül elhalt Sáry Benedeké volt, *Séplaki Petrichevich Horváth Jánosnak* és utódainak adományozza. (*Kolozsmonostori konvent Prot. Rubrum XI. 27.*)

545. 1591. február 8. **Venice.** Gersei Petheo György Kisasszonyfalvi Istvánffy Miklós nádori helytartó előtt a varasdmegyei Czerje erdőt, melyet elődei elfoglaltak, visszabocsátja a Vragovich örökösöknek, köztük Mikethinczi *Pethrychevych Gáspárnak* is békés birtokába. (*M. O. ltár. N. R. A. Fasc. 204. Nr. 17.*)

546. 1591. március 7. **Pozsony.** II. Rudolf király megparancsolja a császmái káptalannak, hogy miután Petheo Tamás és Gergely kérésére elrendelte azon perben az újrafelvételt, melyet ezeknek elődei ellen a Vragovych család tagjai indítottak a Varasdmegyei Czerje erdő miatt, s mely perben kérelmezőket úgy a báni törvényszék, mint a kir. Curia is elmarasztalta s a peres erdőt a Vragovich leszármazóknak kiítelte, — idézze meg a káptalan a báni táblára új tárgyalásra Vragovych Lászlót és Farkast, Druskocz Farkast és *Pethrychevych Gáspárt*, kikre e per őseikről szállott. (A káptalan jelenti, hogy az idézés Jansechych György káptalani tag által elvégeztetett.) (*M. O. ltár. N. R. A. Fasc. 205. Nr. 6.*)

547. 1591. ápr. 24. **Torda.** Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem Vajai Váry Péter deák fiának Miklósnak gyámságát az

ország törvényei szerint ráruházza Széplaki Horváth Jánosra és Vukythevyth János, valamint Nyakazó János fejedelmi udvari bejárókra. (*Kolozsmonostori Konvent Prot. Rubrum XI. 251.*)

548. 1591. június 29. Vinicze. Kisasszonyfalvi Istvánffy Miklós nádori helytartó, kir. tanácsos meghagyja a zágrábi káptalannak, hogy Brwkonowcz-i Mykwlych György neje Puhakoczy Anna panaszára idézzék a báni törvényszék elé Urnoczy Gáspár zágrábi kanonokot, Urnoczy Györgyöt és Zsófiát Pézery Istvánét. Annát, *Mykethinczi Pethrychewych Gáspár-nét*, hogy adjanak illő részt azon vagyonból, mely néhai Medgyes Kristóf és neje Zentlaszlay Márthától Felsőszhtubiczán maradt ingatlanokban és mintegy 10.000 frt. értékű ingóságokban van, s melyekből őket — mint leszármazókat — részesedés illeti. (*M. O. Ltár N. R. A. Fasc. 32. Nr. 15.*)

549. 1591. július 26. Zágráb. A horvát rendek az elhalt Poyatich Péter helyébe megválasztják ítélőmester helyettesnek *Mykethinczi Petrychewych Gáspárt*, ki az esküt a gyűlés előtt letette. Ugyanőt és az al-bánt kiküldi a gyűlés, hogy Zamobor vár földjei és Karinthia közt elrontott határok megvizsgáltságának. Ugyanekkor *Pethrychewych Gáspár* maga és a Vragowych családbeli rokonai nevében is tiltakozik a Rendekek előtt azért, hogy Keglevich Simonné, Petheo Magdolna és Petheo Gábor a Varasd megyei Mariasowczi Czerje erdő egy részét az ítélet ellenére ismét visszafoglalták, vetéseiket lelegeltették és igáikat elhajtották. (*Zágrábi Orsz. Ltár. Prot. Congr. 463.*)

550. 1592. január 9. Zágráb. Gróf Erdődy Tamás horvát bán kiadja ítéletlevelét *Mikethinczi Pethrychewych Gáspár* Horvátország helyettes ítélőmestere részére, melyben a Petheo Benedekné Choron Fraxina és fia Petheo Gábor által a Czerje erdőért megújított perben ezeket meg nem jelenésük miatt elmarasztalja. (*M. Orsz. Ltár. N. R. A. Fasc. 205. Nr. 5.*)

551. 1592. január 18. Székelyvásárhely. Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem meghagyja Vásárhelyi István deák, Adamossy Márton, Angyalos János, Deésy Máté deák, Nagy Gergely, Pápay Dániel, Waday Daniel, Zakmáry János, Hayossy Pál, Wasarhelyi Mihály deák, Lippay János deák, Kolosvary Mihály deák, Thombolth Márton, Bory György, Hattwany János és Radnóthy János fejedelmi táblai esküdt jegyzőknek, valamint Ujfalui Zabo Péter és Balogh Mihály, Kőrös pataki Gottharth Balázs, Geréb István, Böződi István János és Leorynczy Tamás, Sypos Mihály és Balázs és Nagy Solymosi Balassy Miklós nemeseknek, hogy néhai *Komlódi Pettrethyewyths Horwath Kozma fejedelmi tanácsos Ferencz fiának* kérésére az Udvarhelyszéki Cseb birtokáról megszökött Zaz Antal jobbagyát, ki feleségével, gyermekeivel és ingóságaival jelenleg

Zentpali Kornys Farkasnak Bordos-i Udvarhelyszéki birtokán telepedett le, ettől kéri ki, s ha nem adná, idézzék meg utóbbi a fejedelmi ítélőszék elébe. (*Kolozsvár. Br. Jósika (fenesi ág) ltár. 1592. év.*)

552. 1592. január 20. Gyulafehérvár. Báthory Zsigmond megparancsolja az ítélőmesternek, a jogügyi igazgatóknak és a fejedelmi tábla bírának, hogy a *Komlódy Horwath Ferencz*-nek Kornys Farkas Udvarhelyszéki királybíró elleni peres ügyében többé haladékot ne adjanak, hanem akár megjelenik Kornys, akár nem, szolgáltatassanak törvényt. A per More László végrendelete alapján a Havad-i birtok felett folyt. (*M. N. Múz. Gr. Rhédey ltár. 1592. fasc.*)

553. 1592. februárius 13. Zágráb. Gróf Erdődy Tamás horvát bán meghagyja a zágrábi káptalannak, hogy az ő és a kir. Curia ítélete alapján, melyet a királyi helytartó is megerősített, a helyszínén adja birtokba a pernyertes felpereseknek a Felső Sztubiczai Medvenyca hegyet és erdőt, figyelmen kívül hagyva alperesek minden tiltakozását. Felperesek a néhai Sztubiczai Arland leszármazói: Sztubiczai János és Mihály, *Pethrychevych Gáspár* ítélőmester h. és *Zladvyewych György* vajda fia Mihály, alperesek pedig a Henning leszármazók és pedig nagyságos Ráttkay Jánosné Konszky Anna, Malikóczy Miklósné Konszky Dorottya, Ráttkay János, kire anyjáról Kunigunda asszonyról szállott a per, s végül Zelnyczey Pál. (*M. N. Múz. Törzsanyag. 1592. évi 552. sz. fasc.*)

554. 1592. februárius 16. Kolozsmonostor. Szamosfalvi Mikola János és Ferencz fia a kolozsmonostori konvent előtt tiltakozik azon szerződés ellen, melyet az ő nevében 1587. januárius 26-án néhai *Pettrichevych Horváth Kozma* kötött Gresyth János és Andrással néhai Mikola Farkas és neje néhai Hagymássy Sára Eufrozina és Borbála leányainak eltartása ügyében. (*Cs. ltár. 1592.*)

555. 1592. aug. 17. Helynélkül. Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem özv. *Pethrychevych Horváth Kozmáné Dersi Petky Borbala* és gyermekeinek Zentpáli Kornis Farkas ellen Havad falubeli birtokért, melyre Móré László végrendelete értelmében jogot formálnak, elrendeli, hogy a fejedelmi tábla azonnal hozzon ítéletet, Syger János kincstartót pedig kirendeli a peres birtok zárgondnokává s utasítja Mindszenti Benedek Udvarhelyvára parancsnokát és ottani királybíró, hogy a birtokot adja a zárgondnok kezéhez. Egyben elrendeli a fejedelem, hogy Kornys Farkas idéztessék meg ebben az ügyben a fejedelmi tábla elé. (*Gr. Rhédey ltár. 1592. évi csomó. Vége hiányzik.*)

556. 1593. január 24. Zágráb. A horvát rendek a legközelebbi pozsonyi országgyűlésre kiküldik követeket Zelniczey Miklós zágrábi nagyprépost és *Pethrichewych Gáspár* h. ítélő-

mester személyében s számukra utasításokat adnak, melyek főként a török dúlásai elleni védekezésre s a végek megerősítésére vonatkoznak. (*Orsz. ltár. Zágráb. Prot. cong. 284.*)

557. 1594. január 9. **Oroszfája.** Oroszfáji Mikó János és Kathonai Fwge Pál jelentik Báthory Zsigmondnak, hogy a fejedelemnek parancsa szerint megintették Komlódi udvarházuknál néhai *Pethrychewych Horváth Kozma özvegyét Pettky Borbára* asszonyt és fiait *Horváth Györgyöt és Istvánt*, hogy a székelyvásárhelyi Kokochy János keresete ellen Wesselényi Ferenczet, Füs Istvánt és nejét Wesselényi Orsolyát „amittálják” a Marosszéki Jedd faluban levő birtok tekintetében. (*Cs. ltár. 1594.*)

558. 1594. februárius 10. **Gyulafehérvár.** Báthory Zsigmond fejedelem beleegyezik abba a cserébe, melyszerint Vajdaszentiványi Bodoni István nagymási, nagyszentmihályi, petrii és nyiresi részjóságait elcseréli Keresszegi Csáky István örményesi jószágával s a beiktatáshoz többekkel kiküldi *Komlódi Horváth Ferenczet* is. (*Gr. Böldy ltár. 1594.*)

559. 1594. március 21. **Zágráb.** A horvát rendek elrendelik, hogy a haramia pénzekről és a szedett gabonáról a néhai Jakopowych János, Wernych és Poyatych örökösei, a zágrábi káptalan és *Pethrychewych Gáspár ítélőmester h.* adjanak számot s erre egy bizottságot küldenek ki Draskovich János, Keglewych János és mások személyében. (*Zágr. Orsz. ltár. Prot. cong. 489.*)

560. 1594. április 19. **Komlód.** Pósa Péter Dobokamegyében Olnoki lakos zálogba vet *Petrithywith Horwath Ferencznek* Galambód Marosszéki községben egy gyermektelen jobbágyot telkével együtt 37 magyar frtért Erkedí Bozzási György, Földvári Kozárvary Gergely és Áknai Joga Mihály előtt. (*Cs. ltár. 1594.*)

561. 1594. június 1. **Wrnowcz.** *Mykethinczi Petrychewych Gáspár* Horvátország h. ítélőmestere, Varasd megye alispánja és neje Wrnoczy Anna néhai Wrnoczy Mihály h. ítélőmester leánya, egy pusztá szőlőjét, melyről a jobbágyok a törökök elől elmenekültek s biztosabb helyet kerestek, megművelésre adják Ferstetych Lukács, Mihály, Péter és Istvánnak és utódainak a szokásos hegyvám beszolgáltatása mellett. (*M. O. ltár. Kukuljevic gyűjteményben VI. fasc. 90. sz.*)

562. 1594. szeptember 23. **Gyulafehérvár.** Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem a Régeni káptalan kérésére megparancsolja azon vidéken Detrádon, Batoson, Régenben, Sajón, Tótfalun, Vécsen levő nemesi birtokosoknak és kegyuraknak, hogy a tizedfizetés régi rendjén ne változtassanak s a lelkészeket jogtalanul ne terheljék. A patronusok nevei: Losonczi Bánffy Boldizsár özvegye Patochy Erzsébet Moogyorói, Kapolnai Bornemisza Boldizsár, *Komlódi Horváth Ferencz*, Thotfalu-i Rác

György és Nánássy Gergely. (*Gr. Kemény I. Dipl. Trans. T. VI. 367/70. lap.*)

563. 1594. november 26. Lippa felé hadbamentében. Magyar-Bikaly Vitéz Miklós Torda vármegye főispánja végrendeletet tesz hadbaszálltakor, melyben feleségének néhai Horváth Kozma és Pettky Borbála leányának H. Clarának hagyja minden Erdélyben levő jószágait 4400 frt erejéig, hogy mindaddig élvezze, míg rokonai ezt az összeget neki le nem teszik. Mikor ugyanis bátyja néhai Vitéz András meghalt, utána 1500 frt adósság maradt, öccse Vitéz Ferencz pedig Horvátországba ment katonáskodni, ennek is költségére újabb 1500 frt kellett, a bátyjától maradt pereket nagy költséggel folytatta le, úgy, hogyha az isten nem rendeli vala neki feleségét, vagyonától meg kellett volna válnia s végső szegénységre jutott volna. Felesége atyja néhai Horwath Kozma házatól hozott pénzéből és egyéb javai-ból kifizette az adósságait, de még mennyegzői költségeire is 800 frt-ot anyósa H. Kozmáné adott. Sógora Horwath Ferencz kiadta felesége leány negyedét, 600 frt-ot s ezt is végrendelkező elköltötte hadakozásra és más szükségére. Ezek összesen 4400 frt-ot tesznek ki s ezért kívánja feleségét biztosítani. (*M. N. Múz. Törzs. 1594. évi 557. fasc.*)

564. 1595. január 5. Felsőszhtubicza. Mykethynczi Pethrychewych János eladja Felsőszhtubiczai nemesi udvarházát és kertjét 500 m. frt-ért fivérének Pethrychewych Gáspár h. ítélőmesternek és varasdmegyei alispánnak, Beryslawych István albán, Vragowych Kristóf, Bedekowych Kristóf, Woykffy János, Zelniczey Mihály és Homszky János előtt. (*M. N. Múz. Törzsa. 1595. év.*)

565. 1595. január 9. Zágráb. Mykethynczy Pethrychewych Gáspár a horvát rendek nevében tanúsítja, hogy Sziszek vára harmadik ostrománál 1593. június havában Gyurak Balázs, akkori Dubiczai főesperes, most Zágrábi kanonok vitéz magatartásával halhatatlan nevet szerzett magának, s neki köszönhető, hogy a török nem tudta a várat bevenni. (*Kercselich: Hist. Cat. Eccl. Zagr. I. p. 300.*)

566. 1595. január 28. Prága. II. Rudolf király VI. törvény-cikkének 44. articulusa értelmében Horvátország részéről a Tinini püspök és Petrichevich Gáspár h. ítélőmester választottak meg a követek számadásainak megvizsgálására. (*M. Törvénytár. 1595.*)

567. 1595. április 2. Cserjenyeboyse kastély. Hereznie-i Karzo Mátyás maga és mostohaleánya Zaboky Kristina, a Miklós leánya nevében is bérbeadja Stelarovo birtokot 5 évre Pethrychewych Gáspár knéznek. (*M. N. Múz. Törzsa. 1595. 558. fasc.*)

568. 1595. május 16. Zágráb. A horvát rendek kiküldenek egy országos bizottságot a füst- és kapu-adózás helyesbítésére s ennek tagjául Varasd megyében *Pethrychewych Gáspár* és *Zwyschych Márton* választatnak meg azzal, hogy azoktól, akik a kitűzött határidőben a hátralékos tartozásukat nem fizetik be, háromszoros büntetéspénzt hajtsanak be s foglalják le birtokaikat is. (*Zágr. Orsz. ltár. Prot. Congr. p. 495.*)

569. 1595. október 18. Vinicze. Kisasszonyfalvi Istvanffy Miklós nádori helytartó előtt *Odor Lászlóné*, *Posgay*, másnéven *Skropylowych Miklósnak* *Brythwych Dorottya* asszonytól született Anna leánya, mivel ő Magyarországra költözött, Felsősztabiczai nemesi udvarházát és birtokát 142 magyar frt-ért eladja *Mykethynczi Pethrychewych Gáspárnak* és nejének *Vrnoczy Annának* s elismeri, hogy a vételárat felvette. Aláírás: *N. Istvanffy manu propria. (M. N. Múz. Törzsa. 1595. 558. fasc.)*

570. 1595. nov. 11. Vinicze. Kisasszonyfalvi Istvanffy Miklós nádori helytartó, királyi főajtonálló és tanácsos előtt *Gersei Petheő Gergely* *Babolcsai várparancsnok* tiltakozik az ellen, hogy *Mikethynczi Pethrychewych Gáspár* h. ítélőmester a *Bednye* folyón malmot építsen, mivel e folyó fele a tiltakozó tulajdonát képezi. (*M. O. L. N. R. A. Fasc. 204. No. 17.*)

571. 1596. ápr. 21. Melegföldvár. Kozárvány *Gergely* a melegföldvári *Bika* rétjét elcseréli *Földvály Györgynek* *Malom* rétjével s mivel *Földvály* a cserélt helyen tavat akar tölteni, ha a tó víze *Kozárvány Gergely* jobbágyságainak földjét elöntené, ezek helyett más földet köteles adni. A csere tanui *Zentiwany Mátyás* földvári predikátor és *Bornemyza István*. (*Cs. ltár. I. Reg. D. E. Nr. 8.*)

572. 1596. május 6. Bécs. *Petritschevitsch Gáspár* kérelmére zágrábi háza részére *Salva Guardia* állittatik ki patens alakjában. (*Bécs, Hadilevéltár, Windica. 1596. fol. 77. Tom. 60.*)

573. 1596. október 12. Csázma. A csázmai káptalan előtt *Gregorianczy Pál* elismeri, hogy *Mykethynczi Pethrychewych Gáspártól*, Horvátország al-bánja, h. ítélőmestere, Zágráb és *Körösmegye* főispánja, *Varasd* megye alispánja és császári királyi kapitánytól kölcsönvett 140 m. frt-ot s ezért neki leköti *Felsősztabiczán* négy jobbágytelkét. (*M. N. Múz. Törzsanyag 1596. évi 559. fasc.*)

574. 1596. november 7. Zágráb. A horvát rendek *Mykethynczy Petrychewych Gáspár* h. ítélőmestert a lemondott *Beryslawych István* helyett al-bánná választják, ki az ország előtt az esküt letette. Ugyanekkor lemondott az ítélőmesteri tisztségről is, de a rendek kérésére, — mivel jelenleg nincs senki erre alkalmas más ember, helyettes ítélőmesteri állását is megtartja, s átveszi a hivatalos pecsétet és leteszi e minőségben is

a hivatalos esküt a Rendek és Draskovich János bán előtt. (*Zágr. Orsz. ltár. Prot. Congr. p. 541.*)

575. 1597. január 25. Varasd. A horvát Rendek a febr. 2.-ára Pozsonyba egybehívott országgyűlésre követeket, köztük *Petrychewych Gáspárt* megválasztják, s részükre minden füst után 30 denárt rendelnek költségeikre s utasításokat adnak nekik. (*Zágr. Orsz. ltár. Prot. Congr. p. 549.*)

576. 1597. május 17. Bécs. Rudolf király Draskovics János horvát bán előterjesztésére a zágrábi országgyűlésre biztosokat küld ki, Windischgrätzet és *Pethrychewych Gáspár* ítélőmestert, kiknek részére megbízólevelet adat. (*Bécs, Hadilevéltár, Windica 1597. Prot. 39. Tom. 60.*)

577. 1597. június 13. Deés. Polyák János és Halász Gergely deési nemesek jelentik Báthory Zsigmondnak, hogy a fejedelem parancsára Kozárvány Gergely kérésére tanut hallgattak ki arról, miként zálogosította el Kozárvány Katának Szász Gáspártól született fia Szász János 100 frt-ért Bánffy Farkasnak kozárvári részjóságát. (*Cs. ltár. B. C. Nr. 7.*)

578. 1597. július 8. Kolozsvár. *Petrithyewyth Horwath Ferencz és István* Komlódiak és Vesselényi Gáspár Gyekei elcserélik egymással bizonyos birtokrészeiket a könnyebb gazdálkodásért. Éspedig P. Horwath Ferencz, István, valamint testvéreik Gábor, György és Klára Vitéz Miklósné adják Vesselényinek Mocs, Gyéres, Novaj kolozsmegyei birtokrészeiket, Vesselényi viszont adja cserébe nekik Septér kolozsmegyei faluban az ú. n. Thomori részbirtokát a felsorolt jobbággyokkal. (*Cs. ltár. 1597.*)

579. 1597. július 20. Zágráb. *Mykethynczi Pethrychewych Gáspár*, horvátországi al-bán és h. ítélőmester, Zágráb és Kőrös megyei főispán, Varasd megyei alispán, császár és királyi kapitány és zágrábmegyei főszolgabíró, törvénybe idézi gróf Zrínyi Györgyöt a báni törvényszék elé Tahy István panaszára, bizonyos Bojakói nemesi udvarháza és ingóságai erőszakos elfoglalása miatt. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1597. évi 560. fasc.*)

580. 1598. február 22. Komlód. Harinnai Farkas Miklós Doboka vármegye főispánja, Magyar-Bikali Vitéz Miklós Torda vm. főispánja, Noszalyi Cseffey János, Gyekei Vesselényi Gáspár, Erkedí Bozzásy János és Dersi Petky János mint atyafiak megosztotztatják néhai *Petritievith Horváth Kozma* fiait *Ferenct, Istvánt, Györgyöt és Gábort* minden ingatlan és ingó javaikban. A Komlódi „főudvarház-at, mivel azt úgy építette szegény H. Kozma uram, szabadon és satis commode kettőnek is elegendő lenne" a két kisebb fiúnak Gábornak és Györgynek rendelték úgy megosztva: „az falu felől való faházak az kapu felen mindenestől az alatta való pinczével egyetemben az új kőház és annak a végibe való legények háza az első udvarral, kuttal, konyhával az kapun kívül való színnel és istállókkal, kik

az kapun kívül vadnak, az lugas kert, káposztás kert, méhes kert jutának H. Gábornak. Az öreg kőház penig alatta való pincével, az szabó ház, gabonás ház, hátulsó udvar, szekérszín, istálló, majorház csűrös kert, minden épületekkel és az oda Oroszfája felé való pajtákkal, barom oklokkal jutának H. Györgynek." Mindkettőjöknek ezekről külön-külön regestumokat adtak pecsétjük és aláírásuk alatt. Horváth István kapta a Nagysolymosi (Udvarhelyszék) udvarházat, hozzávaló földekkel. H. Ferencz pedig a Nagynyulasi, (Kolozsvármegyei) udvarházat, hozzátartozó birtokkal. Mivel a Nagynyulasi ház még nincs felépítve teljesen, ezt építsék fel fivérei neki. A birtoklevelek az idősebbik fiúnál, Ferencznél maradjanak, de tartozik a pereknek gondját viselni. A hadviselés költségeit H. Ferencz az ő és H. György és Gábor részeinek jövedelméből viselje. Ha pedig valamelyiktől valamely neki jutott birtokrész elpereltetnék, a többi őt ezért kártalanítani tartozzék. Bizonyos ékszereket becsültessenek meg Kolozsvárt „tudós ötvesekkel”, aki akarja, vegye át s fizesse ki a többit belőle. Elosztják az évi termést is s végül ezer arany vert forint kötés terhe mellett kötelezik őket ezen osztály megtartására. (*M. N. Múz. Törzsa. 1598. év.*)

580/a. 1598. ápr. után. Komlód. *Petrichevich Horváth Ferencz* a Komlói templomban síremléket állít szüleinek és Judit kisleányának: *Generoso domino Cozmeh Horváth Petritievith ob praeclaras ejus virtutes Serenissimo quondam Stephano regi Poloniae caeterisque Transilvaniae principibus summo honore habito anno D. 1590. die 28. Aprilis aetatis vero suae 67. et G. D. Barbarae Petki consorti ejusdem dilectissimae a. d. 1595. die 7. Februarii; extinctis parentibus suis carissimis nec non filiulae Juditae a. d. 1598. die 9. April, e vivis sublatae Franciscus Horvát Petritievith memoriae ergo posuit.* (Komlói ev. ref. templomban levő emléktábla. A *Petrichevich cs. története, I. kötet, 280. lap.*)

581. 1598. ápr. 14. Zágráb. A horvát rendek előtt *Pethychevych Gáspár* lemond az al-báni és főispáni tisztségéről s helyébe *Keglevich György* választatik. (*Zágr. Orsz. ltár. Prot. Congr. 581.*)

582. 1598. május 18. Zágráb. A horvát rendek megadják a felmentést a mult évi adószedőknek, köztük *Pethrychevich Gáspár* h. ítélőmesternek, s mivel 200 frt-tal többet adott be, mint amennyi befolyt, erre nézve az ország őt kártalanítani tartozik. Mivel *Lythowanych* erősség építése az áradások miatt megakadt, ennek folytatását elhatározzák s ennek keresztülvitelével megbízzák *Pethrychevych János* báni kapitányt. (*Zágrábi Orsz. ltár. Prot. Congr. p. 575.*)

583. 1598. július 19. *Berdocz*. *Draskovich János* horvát bán előtt a néhai *Henning András* és *Anna* leszármazói: *Gregorian-*

czy Pál és Miklós, Konszky György és Konszky Anna Nagytábori Ráttkay Jánosné azért, mivel Mykethynczi *Pethrychewych Gáspár* h. ítélőmester őket egy Lajos királytól származó oklevél átadásával megvédelmezte az Erdődy grófok azon törekvése ellen, hogy azok Szomszédvár, Szelin és Alsósztribicza birtokokat magoknak perrel megszerezhessek az előző birtokosok magvaszakadása okán, — *Pethrychewych Gáspár ítélőmester s nejének Bedekovich Dorottyának* s mindkét nembeli utódaiknak adományozzák visszavonhatatlanul a Felső Bisztrai nemesi udvarházat és birtokot, továbbá Alsó Bisztra, Podgorje, Jakovlje és Pzarno birtokokat azon kikötéssel, hogy esetleges magvaszakadás esetén e birtokok ne a koronára, hanem az adományozók utódaira szálljanak vissza. (*M. N. Múzeum Törzsa. 1598. évi 562. fasc.*)

584. 1598. július 20. **Fráta.** *Fráthai Fráthai János* végrendelkezik Ajtony Bálint és Chernatony Mihály predicator előtt hadbavonulása előtt s feleségének *Suky Borbarának* meghagyja, hogy Lupsay Magdolna nevelt leányának adják ki vagyonát és 100 frt-ot s ha férjhez menne, házasítsák ki, „minden segítséggel legyen neki.” Zalogos birtokait Devecserben, Mártonházán, Botházán, Frátán, valamint ingóságait, szerzett jobbágyságait, arany-ezüst marháit, készpénzét is feleségének hagyja s kéri, hogy Frátai Miklós öccse nyomorodott fiát tartsa. Kolozsvárt, Márton ítélőmester házában van egy szekrény tele ezüst marháival, többi pedig Kolozsvárt felesége házában egy ládában van. Mivel Magyar Frátán levő udvarházát nem saját pénzéből, hanem felesége és leánya pénzéből építette, ezért hagy neki 500 frt-ot, s míg ezt neki le nem teszik, atyafiai ne nyulhassanak a házhoz. (*Cs. Lár. Litt. S. Nr. 41.*)

585. 1598. aug. 29. **Krapina-vára.** Draskovich János horvát bán és kir. tanácsos előtt Nassenyai Bedekovich István maga, neje Beryslawych Katalin, valamint Kristóf, Mihály, István, Krisztina és Borbála gyermekei nevében is, *leánya és veje Mykethynczi Pethrychewych Gáspár és neje Bedekowych Dorottya* iránti atyai szeretetből, de azért is, mivel ők az ő Petrowyna zágrábmegyei birtokán költségükre erősséget építettek, több, mint 400 frt. értékben s ezenfelül nekik, bizonyos pereik vitelére 200 tallért adtak, — örökre nekik vallja a Turmezőben Petrowyna községbeli birtokot, melynek határai Kis Mlaka vár, Lomnyicza kastély, a Lomnicza folyó, a Mezechan folyó s *Pethrychewych Gáspár* azon birtoka, melyet Erdődy Tamás bántól bír egészen a Chernyekovich család birtokáig. (*M. O. L. N. R. A. fasc. 203. Nr. 16.*)

586. 1599. február 2. **Dicsőszentmárton.** Veczkei Balássy Ferencz és Csombordy Ováry István özvegye és gyermekei egyezséget kötnek, Haller Gábor Küküllő megyei főispán,

Szentdemeteri Nyujtódó György, Szentbenedeki Paczolay Krisztof és Széplaki Petrythyewyith Horwáth János közbírák előtt Nagy Kerestély fületelki szökött jobbágy fölött s felelevenítik az 1588. évben kötött egyezséget 200 frt. kötés mellett. (*Br. Apor Itár. Székely Nemz. Múz. A. I. 52. sz.*)

587. 1599. június 2. Kolozsmonostor. Komlódi Petrityewith Ferencz az ő, és testvérei, István, György és Gábor között a Bikali Vitéz Miklós és társai mint választott bírák által véghezvitt tulajdonjogi osztály ellen most is, mint akkor rögtön az osztály után, tiltakozik. (*Kolozsm. Konv. Prot. Majus. A. 434.*)

588. 1599. június 2. Kolozsmonostor. Néhai Komlódi Petrithewyith Horwáth Kozma fiai, György és Gábor a konvent előtt bátyjokat Ferencet vallják gondnokukul, mivel fiatal koruk miatt még nem tudnak javaikra gondot viselni. (*Kolozsmonostori konv. Prot. Majus A. 434.*)

589. 1599. július 3. Vinicze. Draskovich János horvát bán előtt Urnoczy György és Mykethynczi Pethrychewych Gáspár birtokokat cserélnek. Urnoczy adja Felső Bisztra, Alsó Bisztra, Obrovo, Jakovlja, Pzarno és Podgorje birtokokat, Pethrychewych Gáspár pedig Marocha birtokot, melyet neki Polychanyn Dorottya vallott s ezenfelül fizet még egy éven belül 400 frt-ot Vrnoczynak, melyet ez nővércinek fizetett volt a Felső Bisztrai udvarházbeli részők megváltásáért. (*M. O. L. N. R. A. F. 681. Nr. 39.*)

590. 1599. július 3. Vinicze. Draskovich János bán iktatóparancsa a császári káptalannak, hogy Mykethynczi Pethrychewych Gáspár h. ítélőmestert iktassák be a Felső Bisztrai nemesi udvarház, az ottani és Alsó Bysztra, Obrowo, Podgorje, Zakovlje és Pzarno birtokokba, melyet néhai Vrnoczy Mihály h. ítélőmester és neje, néhai Sampuch Zsuzsanna neki vallottak, valamint azon erdők, folyók és legelők birtokába, melyet ő néhai Gregorianczy István fiaitól Páltól és Miklóstól, valamint Konszky György, Dorottya, Malikóczy Miklósné és Anna, Ráttkay Jánosnétól megszerzett.

A káptalan jelenti, hogy a beiktatást Mikulichi Zbolnikowich Ferencz Zágráb megyei szolgabíróval, mint báni kiküldötittel, Spryngá Tamás kanonok ellentmondás nélkül elvégezte július 7-én. (*M. N. Múz. Törzsa. 1599. 563. sz. fasc.*)

591. 1599. július 3. Vinicze. Draskovich János horvát bán előtt Vrnoczy György, a Mihály fia kijelenti, hogy Mykethynczi Pethrychewych Gáspárnak, ki neki éveken át gyámja volt, a gondjára bízott vagyon, értékek, levelek tekintetében a teljes felmentést megadja, mivel ő neki mindenkor híven és becsülettel kezelte vagyonát, arról pontos számot adott és neki most, hogy nagykorúságát elérte, mindent, ami kezénél volt, vissza-szolgáltattott. (*M. N. M. Törzsa. 1599. évi 563. fasc.*)

592. 1599. július 7. **Vinicze.** Draskovich János horvát bán meghagyja a császári káptalannak, hogy *Mykethynczi Pethrychewych Gáspár* és neje *Bedekowych Dorottya* kérelmére ittassa be őket Konzky György által nekik vallott Wessany birtokba (másnéven Jsakowecz Felső Sztubicza vár tartozékában) s ha ez megtörtént, jelentse ezt a bánnak. (*M. N. Múz. Törzsa. 1599. évi 563. sz. fasc.*)

593. 1599. július 26. **Alsólomnicza.** Draskovich János horvát bán előtt Benak, másként Arbonas Istvánné Vrnoczy Mártha (néhai Vrnoczy Mihály és Sampuch Zsuzsanna leánya) és *Mykethynczi Pethrychewych Gáspár* cserélnek bizonyos jószágokat. Benák Istvánné adja anyja és apja jogán bírt Felső Bysztra, Alsóbysztra, Obrowo, Podgorje, Jakovlje, Pzarno birtokokat cserébe *Pethrychewych Gáspárnak*, ki viszont a Berzay Heszter, Calcinelli Gyuláné által neki 500 frt-ért vallott Oszterc varasdmegyei vár tartozékában levő birtokát adja azzal a feltétellel, hogy ezen cserét meg nem álló fél elvesztse az azt megálló fél javára a cserébe kapott ingatlanát is. (*M. N. Múz. Törzsa. 1599. fasc. 564.*)

594. 1599. július 28. **Gyulafehérvár.** Báthory András fejedelem átírja és megerősíti Báthory Zsigmondnak azon Gyulafehérvárott 1588 március 28.-i kiváltságlevelét, mely szerint *Pethrichewich Horváth Kozma* fejedelmi tanácsúr és *Fogarasi vár prefectusának* előadására és a szász papok kérésére megparancsolja, hogy Nagy Sink, Kóhalom, Olczona székekben és a kézdi káptalanban az eddigi helytelen gyakorlatot, hogy a termés tizedét kévékben és nem kalangyákban fizették, megszüntessék és a fizetés új módját szabályozza. (*Gr. Kemény J. Diplom. Trans. Suppl. 1577/99. kötete. 411. lapján.*)

596. 1599. október 24. **Zágráb.** *Mykethynczi Pethrichewych János* ő felsége kapitánya megengedi *Beryslawych István Knéznek*, Varasd megyei alispánnak, hogy Felső Csehi és Malomlaki birtokain jobbágyaiból katonaságot szervezzen (lobogókat) s annyi szabadságot adjon nekik, mint amennyit ő a saját birtokán ad jobbágyainak. (*M. O. L. N. R. A. Fasc. 650. Nr. 2. P.*)

596. 1599. nov. 11. **Felsősztubiczai kastély.** *Mykethynczi Pethrychewych Gáspár* Horvátország h. ítélőmesterének elismervénye 100 m.frt-ról, mellyel a horvát Rendek végzése értelmében *Brwkwnoczi Mykulich György* adós maradt s melyet kezéhez lefizetett. (*M. N. Múz. Törzsa. 1599. fasc.*)

597. 1599. november 24. **Pilsen.** II. Rudolf király *Raduchi* és *Barleti Petrychewych Györgynek* (kit *Hreljac-nak* is hívnak), fiának *Miklós*nak, *Farkas*nak, leányainak *Iloná*nak, *Margit*nak és *Orsolyá*nak és fivérének *Mihály*nak, hosszas hív szolgálataiért, megújítja régi ősi címerét s nemességének elismerése mellett, felveszi őt az ősi nemesek közé, kiknek 4—4 apai és

anyai felmenő nemes ősök van. Az ősi címer leírása ez: kék-színű paizs, melyen át öt hullámvölgy folyam látszik keresztül folyni, a paizs fölé helyezett rostélyos és nyílt sisak királyi koronával van ékesítve, melyből félig kiemelkedő, tátott szájú, kinyújtott nyelvű és széttárt szárnyú aranyos griff látszik, mint bal lábával ragadni kész, jobb lábával pedig görcsösen szorítva egy lombjától megfosztott hármaskönyvet tart. A sisak csúcsáról pedig fehér és kék pólyák és szalagok folynak alá. Elmondja a címerújító levél, hogy több igen jelentékeny tanutól úgy értesült a király, hogy tiszteletreméltó s Horvátország Lika megyéjéből származó nemes őseiktől eredett, kik vagyonban és hadi dicsőségben fényeskedtek, de őt még zsemeke ifjúságában a török ősi földjeiről elűzve Magyarországra s a hozzá kapcsolt részekbe jött lakni. Mint ifjú szabad emberhez méltó módon nyert kiképzést, előbb a király néhai elődjei Ferdinánd, és Miksa király udvarában jó néhány éven át, mint művelt nemes ifjúhoz illik, szolgált, onnan néhai gr. Zriny Miklóshoz szegődött, ott mint az ő udvarmestere, több éven át szolgált, ennek halála után gr. Zriny Györgynél, mint kedves familiarisa teljesített szolgálatot. Majd a végeken csaknem 30 éven át a kereszténység ádáz ellensége, a török ellen állandó hadjáratokban élete és vagyona kockáztatásával s vére hullatásával, mint bátor katona harcolt. Károlyvárosi őrségén a királynak még most is éppen olyan vitézséggel tevékenykedik, ezért a király őt s felsorolt rokonait kibővített ősi címerének, melyet ősei ősidőktől fogva bírtak és használtak, használatában megerősíti. Aláírások: Rudolphus, Martinus Pethe El. Archieps Colocensis, Administrator Jaurien, Tiburtius Himelreich. *(Pergamentre festett címeres eredetije. Zágr. orsz. ltár.)*

598. 1599. december 1. Gyulafehérvár. Mihály oláh vajda, királyi tanácsos és erdélyi részekben helytartó és az ottani hadseregnek főkapitánya meghagyja *Swich* Miklós, Koncz Pál, Bagossy Jakab, Zsigethy Pál és András, Fenessy István, Thorockay András, Somogyi István, Tarczaly János, Berzy István és Bodó György nagyobb fejedelmi kancelláriai jegyzőknek, valamint Harinnai Farkas Miklós, Erkedí Bozzássy János és György, *Komlodi Horwath másként Petrisiewit Ferencz és István*, Oroszfai Miko János, Némái Vayda János, Bewky, másként Bornemysza Gáspár, Vayda Szentiváni Bodony Márton és György nemeseknek, hogy Semienfalvi Zekely Mózes tanácsurat és országos főkapitányt, vele testvérét Istvánt, ki még néhai Báthory István idejétől kezdve az oroszok, majd pedig a többi fejedelem alatt is a keresztény állam ellenségei ellen nagy hűséggel és vitézséggel harcolt, helyezték be Teke mezőváros, Bany, Ludwegh, Mezőszilvás, Köbölkut, Ujlak, Kolozsmegyei

birtokokba, melyek, miután ő a vajda Erdélyt fegyverrel foglalta el, az ő kezéhez jutottak. (*M. N. Múz. Törzsa. 1599. évi fasc.*)

599. 1599. december 1. Gyulafehérvár. Mihály vajda iktatóparancsa Bornemissza másként Bewky Gáspár várparancsnoka részére a Kolozsmegyei Budatelke-i és a Torda megyei Magyarfülpös-i új adományul nyert birtokokra vonatkozólag, melyben az iktatóbiztosok között kiküldi *Komlódi Horwat másnéven Petrithievith Ferencet és Istvánt* is. (*Br. Bánffy cs. nemz. ltár. Fasc. 26. Nr. 8.*)

600. 1599. december 12. Gyulafehérvár. Mihály vajda, mint kir. helytartó meghagyja Bonyhai Alia Farkas, Buni Bettlen Miklós és Farkas, *Széplaki Horwath János*, Egrestői Angyalossy János, Désfalvi Haranglábi Miklós, Zeőkefalvi Zeoke János, Kár György és Sardi Janko Balázs nemeseknek, hogy Hallerkői Haller Gábort iktassák be Küküllőmegyei Jövedics birtokba, melyet már atyja is birt, de melyet most neki a vajda új adományul juttatott. (*Cs. ltár. 1599. évi csomó.*)

601. 1600. február 1. Várad. A horvát Rende *Mykethynczi Petrichewych* Gáspárt a közügyek, az igazságszolgáltatás, a hadügyek terén szerzett érdemeiért egyhangúlag az elhalt Székely Mátyás helyébe ítélőmesterré választják, ki a rendek előtt a hivatali esküt letette. A Rende kiemelik, hogy hosszú éveken át, mint h. ítélőmester, alispán, Horvátország al-bánja, Zágráb és Kőrös megye főispánja, nem kímélve vagyonát és életét, szeretett hazáját a leghűségesebben szolgálta. Ugyanezen a gyűlésen megválasztják őt a legközelebbi magyar országgyűlésre követül Napuli Boldizsár zágrábi egyházmegyei főesperes kanonokkal együtt s részükre utasításokat adnak. (*Zágráb Orsz. ltár. Prof. Congr. 609.*)

602. 1600. március 1. Kolozsmonostor. Köbölkuti Záz György tiltakozik az ellen, hogy Székely Mózes erdélyi hadi főkapitányt *Komlódi Horváth Ferencz és István* Mihály vajda rendeletéből beiktatták a neki adományozott köbölkuti birtokba, hol neki nemesi udvarháza és birtoka van. Eltiltja a vajdát e birtok adományozásától, Székely Mózes pedig a birtokbavételtől. (*Dósa Dániel gyűjteménye. Tört. Tár. 1885. évf. 78. o.*)

603. 1600. június 15. Zágráb. Draskovich János horvát bán meghagyja a zágrábi káptalannak, hogy *Mykethynczi Pethrichewich* Gáspár ítélőmestert iktassa be Felső Bisztrán a nemesi udvarház és birtok, Alsó Bisztra, Podgorje, Obrovo, Jakowlie és Pzarno birtokokba, melyeket ez Vrnoczy Mihály leányaitól, Zsófiától, Pezery Istvánnétól, Dorottyától Ztarcsay Gáspárnétól, Mártától Arbanaz Istvánnétól vásárolt. A káptalan jelenti, hogy a beiktatást Ztolnikowych Ferencz báni ember és Napuly

Boldizsár kanonok által elvégeztette minden ellentmondás nélkül június 26-án. (*M. N. Múz. Törzsa. 1600. évi 565. fasc.*)

604. 1600. szept. 4. **Torda melletti tábor.** Az erdélyi Rendek nevében tizennégyen az urak, főnépek, nemesek és minden rendek s a mellettük szolgáló kapitányok és főhadnagyok közül felszólítják Léka Aga, Kövár és Szamosújvár parancsnokát, hogy Mihály vajda törvénytelen uralma ellen álljon ő is melléjük s ezen esetre biztosítják neki élete fogytaig a kövári kapitányságot és egy nagy jószágot; ha ellenben nem áll melléjük: „a mi romlás és veszedelem követi Kegyelmedet, mi nem leszünk okai.” Aláírás: Makó György, Tarkányi István, *Petrichevych Horvat* György, Makó Gergely, Petky István, Nagy Demeter, Nagy Bálint, Suky Péter, Brespreny Márton, Zekely János, Saygo Albert, Petky Farkas, Zalay Ferencz, és Iwankwyth Demeter. (*Bécsi titkos levéltár. Hung.*)

605. 1600. szept. 13. **Keresztesmezői tábor Torda mellett.** A keresztesmezei táborból *Horvath* György több lovag hadnagykokkal és az egész vitézlk renddel egyetemben felszólítja Lecha Aga kövári kapitányt, hogy álljon el Mihály vajda mellől a császár hűségére s ebből a célból hozzá küldött követüknek adjon hitelt. (*Bécsi titkos levéltár. Hungar. Erd. Orsz. gy. Emlekek. IV. k. 537. o.*)

606. 1600. szept. 15. **Krapina vára.** Draskovich János horvát bán meghagyja a zágrábi káptalannak, hogy *Mykethynczi Pethrichewych Gáspár* ítélőmestert iktassa be Alsóbisztra, Oborovo, Jakovlje és Pzarno birtokokba és egy ugyanitteni pusztára nemesi telekbe, melyet ő néhai Gregorianczy István Miklós fiától vett, mely G. Miklós nagyanyja Henning, másnéven Tefenpak András leánya Henning Márta volt. A káptalan jelenti, hogy Mikulichi Ztolnikowich Ferencz báni ember és Springa Tamás kanonok által ellentmondás nélkül beiktatta. (*M. N. Múz. Törzsanyag 1600. évi 565. fasc.*)

607. 1601. július 21. **Szilágysomlyó melletti tábor.** *Pethriewyth Horvath Ferencz, István* és *Wkythewyth István* levele Brebiri Melith Pál rokonukhoz, melyben tudatják vele, hogy a török a Tiszántúlt el fogja két haddal özönlteni s ezért — Székely Mózással egyetértésben — arra kéri, ne maradjon Csengerben, hanem meneküljön, de se Kassára, se Tokajba ne menjen, mert a vezér basa azokat is meg fogja szállni. Az egész Erdély felkél Mihály vajda zsarnoki uralma ellen, ki hazájokat „elvötte vala és dúlásal, pusztítással pogány módra rontotta.” Aly csausz Erdélyben volt s kérte a fejedelmet, hogy engedje meg szállni Kassát és Tokajt a tiszántúli részekkel. (*Bécsi titkos ltár. Hung. 1601. év.*)

608. 1602. február 9. **Bene.** Wesselényi Gáspár végrendelete Rákosi János muzsnai predikátor és Vargiasy György

deák előtt, melyben családja főoltalmául Báthory Zsigmond erdélyi fejedelmet kéri fel azzal, hogy azt a 2000 frt-ot, mivel az ország neki tartozik, adják meg feleségének és gyermekeinek. Ezenfelül Gávay Miklóst, Tholdy Istvánt, Vitéz Miklóst és Kemény Jánost kéri, hogy legyenek családja oltalmául. 7000 frt-aranypénze Wesselényi Ferencznél van. A nagy „prédálás” miatt sok atyafia nagy kárt szenvedett, így Sükösd Miklós s mások, ezekről is megemlékezik. „Minthogy pedig a meghalt *Horváth Kozma* mihozzánk az ő életében nagy jó akarattal és szeretettel volt, meg is gondolván négy fia minémű nagy kárvalásra jutottak, ugyanynyira, hogy semminemű jószágok, sem marhájok, sem ezüstjök, aranyjok, hagyok *Horváth Ferencznek* egy fejéren ezüstözött két kézre való pallost, *Horváth Istvánnak* egy lengyel módra ezüstözött szablyát, az két kisebbnek tanuságokra hagyok fl. 100. Ez mellett kérem ő kegyelmeket, mint szerelmes atyámfiait, hogy az én feleségem és gyermekem, ha miben megtalálják ő kegyelmeket, ne hagyják, hanem fáradjanak érettek, kiért Isten is jót ad ő kegyelmeknek.” (*Kolozsvár. Gr. Kornis ltár. K. Nr. 30.*)

609. 1602. február 21. Székelyszenterzsébet. Zéplaki *Petrytheuyt János* és Zentersebeti Móré István előtt Zentdemeteri Niutody György és Eössy András kiegyeznek oly képpen, hogy azon károkért, melyeket Eössy jobbágysai Mihály vajda bejövetelekortörtént dúlás idején Nyujtodi szentdemeteri udvarháza kirablásával tettek, fizet Eössy 240 m. frt-ot s ezzel az ügyet végleg befejezik. (*Kolozsvár. Br. Kemény ltár. V. kötet 321. p.*)

610. 1602. március 9. Brassó. Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem átírja és megerősíti néhai Magyarbikali Vitéz Miklós tanácsúr és kolozsmegyei főispánnak a Lipppa-melletti táborban 1594. nov. 25-én kelt végrendeletét, melyben 4400 frtban mindenét feleségének, *Petrichewich Horváth Klárának*, a *P. H. Kozma leányának* és *P. H. Ferencz* nővérének hagyja. (*Gr. Kemény J. Dipl. Trans. App. D/14 kötete 292. p.*)

611. 1602. március 16. Brassó. Báthory Zsigmond fejedelem néhai Bikali Vitéz Ferencznek losonci Bánffy Annától származó Gábor fiának gyámjául *Komlodi Horwath Ferenczet* rendeli ki, mivel közelebbi rokonok nincsenek, kik erre alkalmasok lennének s utasítja őt, hogy vegye át a kiskorú minden vagyonát kezelésre. (*M. N. Múz. Törzs. 1602. fasc. 572.*)

612. 1602. ápr. 25. Székelyszenterzsébet. Széplaki *Petrytyewyth János* és Szenterzsébeti Móré István előtt a Szenterzsébetiek azon dúlások és fosztogatásokért, melyeket a falu egész népe Eössy András nemesi udvarházában és jószágaiban tettek, 500 frt kötés terhe alatt kiegyeznek vele oly módon, hogy a falusiak lemondanak bizonyos telkekről Eössy javára.

viszont ő nem követel egyéb kártérítést tőlük. (*Gr. Kemény ltár. V. kötet. 320. sz.*)

613. 1602. május 6. Keresd, Széplaki Pettrityevith Horváth János, Buni Bethlen Farkas, Mikfalvi Glesán Kristóf, Nagyte-remi Swkesd István, Kisegregstői Angyalosi János előtt Buni Bethlen Miklós és Keresdi Bethlen Mihály megosztoznak néhai Bethlen Ferencz hátrahagyott javai felett. (*M. N. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1602. évi fasc.*)

614. 1602. július 11. Kolozsmonostor. Losonczi Bánffy Anna jelenleg Sárdi Haczoki Ferenczné, előbb Bikali Vitéz Ferenczné, majd Gyerőmonostori Kabós Ferencz özvegye, a kolozsmonostori konvent előtt tiltakozik amiatt, hogy Vitéz Gábor fiának jószágait neki kell gondozni, mivel sem gyámja *Komlódi Horváth Ferencz*, sem jelenlegi férje Sardi Haczoky Ferencz a mostani zavaros időkben elfoglaltságuk miatt nem tudják azoknak gondját viselni. (*Prot. Május. B. 178.*)

615. 1602. szeptember 3. Prága. Rudolf király néhai *Mykethynczi Petrichewith Gáspár* ítélőmester árvái részére (*György, Dorottya és Zsuzsanna*) apai és anyai két nagybátyját *Pethrichевич Jánost*, a királyi lovasság kapitányát és Druskoczy Farkast, a Muraközi sereg főkapitányát nevezi ki s utasítja őket, hogy az árvák minden vagyonát vegyék át kezelésre s őrizzék meg nagykorúságukig s majd adjanak számot gyámságukról. Ugyanezen a napon értesíti erről a gyámi kirendelésről a király Horvátország Rendeit, hatóságait, hogy nevezett két gyámnak adják át az árvák vagyonát s védjék meg benne minden háborgatás ellen. (*Bécs. Cam. Hung. 1602. szept. 3. Regist.*)

616. 1602. szeptember 11. Zágráb. A horvát Rendek gyűlésében Wragovich Kristóf, Druskoczy Farkas, *Pethrychewych János* és Tompa Menyhért Erdődy Péter gróf familiárisa, a Felsősztribiczai nemesek, a Keglevich urak, a zágrábi község és mások kérésére elhatározzák, hogy néhai *Mykethynczi Pethrychewych Gáspár* ítélőmester elhunyt következtében az özvegye kezén maradt fontos okleveleket az özvegytől azonnal vegye át Napuly Boldizsár és Dornythrowich Péter kanonokokból, Berzslavych István h. ítélőmesterből és Patachych István Varasd megyei főszolgabíróból álló bizottság s az átvett okleveleket pecsétjük alatt helyezték el a zágrábi káptalannál s a legközelebbi országgyűlésre hozzák el.

Ezután Druskoczy Farkas királyi főkapitány a Muraközi seregnél, előadja, hogy neki bizonyos zálogváltó összeget le kellene tennie a Cserje erdő megváltásáért néhai *Pethrychewych Gáspár* javára s nem tudja, hogy azt az özvegy kezéhez lefizetheti-e? Mire Vrnoczy, ő felsége pohárnoka, a kérdéses összeget zár alá venni kéri, miről a Rendek úgy neki, mint Druskoczy

Farkasnak érdekeik védelmére leveleket adnak. (*Zágr. Orsz. Itár. Prot. Congr. II.—13.*)

617. 1602. decz. 23. Bécs. Mátyás főherceg levele testvéréhez Rudolf királyhoz, melyben jelenti, hogy a horvát bán és más urak véleményét bekérte a néhai *Pethrychewych Gáspár* árvái gyámsága felől s ezek mind megegyeznek abban, hogy a legközelebbi vérrokonoknak meg kell előzniök az anyát a gyámságban.

Csatolva: Himmelreich Tiburtius udvari titkár jelentése, hogy ne adassék a gyámság a mostoha anyának Bedekowych Dorottyának, ki már elkezdte az árvák vagyonát tékozolni s már is másodszor férjhez ment, hanem Druskoczy Farkas és *Pethrychewych János* legközelebbi vérrokonoknak adassék, kiket az ország törvénye is erre kijelöl.

Draskovich János horvát bán véleménye az, miszerint mivel néhai *Pethrychewych Gáspár* özvegye rövid idő alatt férjhez ment Gersei Petheo Jánoshoz, ki mindig első férje és a gyermekek ellensége volt s már is megkezdték a birtokok pénzzé tételét s a pénz eltékozlását, nehogy a gyermekek koldusbotra juszanak, adassék a gyámság két nagybátyjoknak, a felség két kapitányának, kik vagyonos és feddhetetlen jellemű nemesek: Druskoczy Farkas és *Pethrychewych Jánosnak*. (*Bécs. Cam. Hung. 1602. decz. 23. Registratura.*)

III. FEJEZET.

1603—1661.

618. 1603. jan. 26. Zágráb. Kismlakai Beryzlawych István h. ítélőmester elismervénye arról, hogy néhai *Mykethynczi Pethrychewych Gáspár* ítélőmester kezén maradt azon okleveleket, melyek az egész Felsősztabiczai kerületet érdeklik, — ennek özvegye *Bedekowych Dorottya*, ki most már Gersei Petheo János neje, hiánytalanul kiadta. (*M. N. Múz. Törzsa. 1603. évi 573. fasc.*)

619. 1603. január és február hó. Kolozsmegye nemesei, köztük *Horváth Ferencz és Whythewyth István* hűségesküt tesznek a magyar királynak. Ugyancsak esküt tesznek Belső Szolnok megyéből a nemesek, köztük *Horváth György*. (*Magy. Orszgy. Emlékek XVII. K. 398—404. oldal.*)

620. 1603. február 24. Melegföldvár. Kozárváry Gergely Vizaknay Jeremias Buza-i és Domahidi György, Feketelaki predikátorok előtt, mint patrónusuk végrendelkezik, „az Uris-tennek súlyos keze alatt nagy betegségben és halálos ágyában kínlódván”. Mivel feleségének, Torma Borbárának mintegy 100 gyra ezüst marháját elköltötte, ezért hagyja neki 1000 frt-ban Kozárvár és Mánya községbeli birtokait élete fogytáig. Holta után ez is visszaszáll leányára Kozárvári Borbálára, ennek hagyja a földvári jószágot is. Ha mindketten elhalnának mag nélkül, legközelebbi rokonára, Bercsényire hagyja. (*Cs. Itár. Kolozsvárt. I. Reg. Sub. L. A. B. Nr. 7.*)

621. 1603. március 11. Zágráb. Draskovich János horvát bán Ráskay Kálmán dédunokája Nagy Urzula Kaznar György-né felperesnek *Bedekovych Dorottya* előbb *Mykethynczi Petrichewych Gáspárné*, most Gersei Petheo Jánosné és a gyámsága alatt lévő *Pethrychewych György, Dorottya és Zsuzsanna* alperesek elleni perben kiadja bizonyos tanuvallomásokról szóló jegyzőkönyvét, mely felperesnö leszármazását igazolja. (*M. N. Múz. Törzsa. 1603. évi 573. fasc.*)

622. 1603. március 17. Kolozsvár. Basta György kir. helytartó Széplaki *Petrityevith Horváth János* és Vajai Horváth Mátyásné, Sztankovith Dorottya részére meg nem nevezett ügyben tanuhallgatást rendel. (*Gr. Teleki Itár. Marosvásárhely B. 268. sz.*)

623. 1603. ápr. 29. Bécs. A Magyar Kamara tanácsosai felkérlik a magyar kir. Kancelláriát, hogy adjanak véleményt arról, vajjon teljesítse-e a király néhai *Petrichewych Gáspár* özvegyének, Bedekovich Dorottyanak maga és gyermekei *György, Dorottya és Zsuzsanna* nevében előterjesztett azon kérését, hogy őket Bisztra és Jakowlia birtokokban megerősítse. (*M. Orsz. ltár. Benigna Resol. Index 611. K. 75. lap.*)

624. 1603. július 17. A Brassó melletti útközetben elveszték Székely Mózes oldalán az erdélyi főnemesség közül többek között „*Horváth Ferencz* néhai H. Kozma fejedelmi tanácsúr fia.” (*Szamosközi István: Tört. Maradványai 1566—1603.*)

625. 1603. aug. 18. Zara. *Petrichieuich Vid comes leánya Helena* Barbarella (Barbarich) Ferencz zárai patricius nejének levele Melich Pál comeshez, melyben tudatja, hogy örömmel értesült arról, hogy jól vannak a rokonok. Melich nagyjának *Pethrychewych Katalinnak* az ő apja testvére volt s ő most már csaknem kilencven éves, kéri ne feledkezzenek meg unokájáról Ferenczről s Miklós fiának özvegyéről. Kérdezősködik, hogy *Pethrychevych Mihálynak* élnek-e utódai s él-e még *Pethrychewych comes*? *Vukythewych István* útján üdvözlétét küldi. Kérdezték Melichék, hogy mi van az ő Sebenicói birtokukkal? Az már 33 éve török kézen van. Ha írni akarnak neki, címezzék levelüket *Verantius (Veranchich)* érsekhez, ki jóakaró barátjuk. (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

626. 1603. október. Karánsebes. Széplaki *Horváth János* és Kisegrestői Angyalos János előtt Tóth Miklós karánsebesi főbíró és a tanács kötelezik magukat arra, hogy azon 500 aranyforintot, azaz ezer m. forintot, melyet Alia Farkasnak ott levő pénzéből kölcsönvettek, hogy a Basta György által a városra kivetett tizezer forint hadisarcot megfizethessék, ezévbeli Karácsony napjáig megadják, s a Vaskapun át biztos emberrel Erdélybe beküldik. (*Gr. Bánffy ltár. Fasc. G. G. Nr. 11.*)

627. 1603. decz. 16. Zágráb. Draskovich János horvát bán rendeletére a zágrábi káptalan Gersei Petheo János és neje Bedekowych Dorottya előbb *Mykethynczi Pethrychewych Gáspárné* mostoha gyermekei *Petrychevych György, Dorottya és Zsuzsanna* kérésére tanukat hallgat ki, köztük Kis-Mlakai *Beryzlawych István* h. ítélőmestert is, kik igazolják, hogy néhai P. Gáspár Berzai Hestert, Calcinelli Gyulánét felszólította, hogy megegyezésük szerint vegyen át bizonyos összeget s Kányaföldi Kerecsényi Lászlót és Budor Jánost pedig az összeg letételére megintette. (*M. N. Múz. Törzsa. 1603. évi 573. fasc.*)

628. 1604. január 30. Kolozsvár. Basta György kir. helytartó előtt Dicsőszentmártoni Horvát János, Szentléleki Székely Péter és ennek neje Krisoczy Zsófia ügyvédekét vallanak

Széplaki Horwath János, Egrestői Angyalosy János és mások személyében, (*Kolozsmonostori konvent 14. sz. Liber Reg. 26. l.*)

629. 1604. februárius 27. Kolozsmonostor. Petrichevich Horváth Klára Bikali Vitéz Miklós özvegye, mint György nevű fia gyámja, visszavonja a konvent előtt tiltakozását néhai Bánffy Annának, néhai Vitéz Ferencz özvegyének, utóbb Haczóky Ferencz nejének a kolozsmegyei Alsó és Közép Föld, Válko, Keleczel, Ujfalu és Szentkirály községek birtokába való iktatása ellen, mivel Haczóky Ferencz esküvel kötelezte magát arra, hogy nem ad át néhai Zentelki, Losonczi Bánffy Farkas gyermekeinek István, Ferencz, Péter, Mihálynak semmi olyan oklevelet, melyek ezek mint alperesek egy perben P. Horváth Klára ellen felhasználhatnának. (*Kolozsmonostori Konvent Prot. Majus B. 191.*)

630. 1604. március 13. Felsősztribiczai kastély. Draskovich János horvát bán előtt Mykethynczi Pethrychewych János a maga és gyermekei: P. Gáspár, Kristóf, Zsuzsanna, Kata, Anna, Éva nevében is megegyezik néhai fivére, Pethrychewich Gáspár hátrahagyott özvegyével, Bedekowych Dorottyával, ki jelenleg Gersei Petheo János neje, valamint első férjétől származott gyermekeivel P. György, Dorottya és Zsuzsannával a Felsősztribiczai nemesi udvarház épületének megváltása tekintetében, melyért utóbbiak neki 245 frt-ot fizettek. Ezenfelül még Marocha-i birtokrészét átadja nekik 190 frt-ért, s egy halastó felét pedig még fivére életében átadta neki egy „fakó” lőért, mely megért 90 frt-ot. Maradt neki az osztálynál fivére Felsősztribiczai udvarháza, kertje mellett egy 5 és félholdas földje, melyet atyafiságos szeretetből néhai fivére, Dorottya leányának ad. Egyben kijelenti, hogy fivére örököseivel szemben semmi követelése nincs, sem atyai, sem más javak tekintetében, mert ezekre nézve teljesen ki van elégítve. (*M. N. Múz. Törzsa. 1604. évi 574. fasc.*)

631. 1604. május 22. Székelyvásárhely. Széplaki Pethrychewyith Horwath János és Székelyvásárhelyi Koncz Pál előtt több marosszéki, szentkirályi szabad székely a szükségétől, éhségtől és az adóktól kényszerítve, Bogathy András Belső Szolnok megyei főispánnak és nejének Cseczeliczki Szilvássi Erzsébetnek és utódaiknak, ezek kihalása esetében pedig néhai Horváth Menyhért árváinak H. Istvánnak és Erzsébetnek 32 frt-ban átadják több marosszentkirályi szabad székely örökségüket és két olyan házat, melyet Bogathy András már előbb is zálogban birt volt. (*Br. Bálintith Itár. Kvár. 57. csomó.*)

632. 1604. június 26. Jedd. Székelyvásárhelyi Köpeczy János Jedd-i és Sasvár-i örökségének összeírása. (*Br. Jósika cs. Itára. Kolozsvár. 1604.*)

633. 1605. február 19. Kolozsmonostor. Komlódi Petrytyeuith Horwath György, néhai P. H. Kozma fia Bocskay István erdélyi fejedelem kíséretében a vitézi élet gyakorlására Magyarországra készülvén, hogy esetleg örökösök nélkül ne maradjon, minden ingó és ingatlan vagyonát bárhol is legyenek azok, akár ősi, öröklöttek, akár szerettek, nénjének, Pethrytyewith Horwath Klárának Bikali Vitéz Miklós özvegyének és fiának, Vitéz Györgynek hagyományozza. (Kmon. Konv. Testam. H. Nr. 13.)

634. 1605. szept. 16. Meggyes. Bocskay István erdélyi fejedelem előtt Ebesfalvi Apafi György, néhai A. Miklósnak néhai nejétől Orbay Margittól származott fia, a Küküllő megyei Désfalva egész birtokát Zeplaki Pethrityewit Horwath Jánosnak és utódainak vallja azon érdemeiért, melyeket már néhai atyjával s vele szemben szerzett. (M. N. Múz. Törzsa. 1605. év 575. fasc.)

635. 1606. március 29. Radnót. Bogáthy Menyhért sajátkezü végrendelete, melyben minden vagyonáról intézkedik. Főtestamentáriusának felkéri Bocskay István fejedelmet, utána pedig Kathai Mihály kancellárt, Haller Gábort, Imrefi Jánost, Vas Ferenczet, Angyalos János ítélőmestert és Pethrythiewit Horváth Jánost. Vagyona legnagyobb részét feleségének Losonczy Bánffy Margitnak hagyja „minthogy az özvegyasszony mindenkor gyámoltalan, gondolhattam arról is, hogy az én szegény szerelmes atyámfiaának hagyhatnék oly gondviselőt, kik mellette lennének minden szükségében, igazgatnák jószágát törvény dolgából. Azért minthogy éltemben is mindenkor meg-hitt köteles barátimnak, atyámfiaának tartottam mindeniket, most is kénszerítem ugyan az Istenre Angyalos János és Horváth János uramékat, hogy minden szükségében legyenek mellette tehetségek szerint. Kyért én is nem akarván ő kegyelmekhez háládotlan lenni. Kikellő várhoz pénzen vött jószágom vagyon, kit Keglevit Pétertől vöttem, három fél falu, annak az jobbikát Fayz nevezött falut ü kegyelmeknek hattam.” Végül kéri a fejedelmet, hogy erősítse meg minden végakarátát. (Gr. Kemény I. Dipl. Trans. Suppl. IX. 35—42. old.)

636. 1606. május 1. Nagykend. Vallatás Búzásbessenyői Füzi János részére, hogy ennek Balogh János nevű nagykendi jobbágyát hogyan foglalta el és adta vissza Széplaki Pethrychevich Horváth János. (Székely Nemz. Muz. Sepsiszentgyörgy. 1606. év.)

637. 1606. június 14. Kolozsvár. Kolozsmegye törvényszéke előtt Pethrychevich Horváth Klára, néhai Bikali Vitéz Miklós özvegyének póre Bikaly Istvánné ellen, mivel ez őt a templom-

ban súlyosan megsértette. Alperes azzal védekezik, hogy felperesnő arcul ütötte. A törvényszék úgy határozott, hogy alperes esküdjék meg, hogy nem tett semmi rosszat, ha nem „díjban marad.” (*Kolozsvármegyei íkvek. 1605—1641. I. K. 15. lap.*)

638. 1606. június 28. Kolozsvár. P. Horvath György Kolozsvármegyei ítélőszéke előtt tiltakozik amiatt, hogy „a minemű záloga egy arany láncza Toldalaghy Györgynél vagyon, hogyha a székre behozta volna, ő is redimálni kész volna. Az pénzt is a szék színén demonstraltatta és presentalta.” (*Kolozsmegyei íkvek. 1605—30. 27. lap.*)

639. 1606. június 29. Kassa. Bocskay István fejedelem Bedegi Nyáry Pálnak, belső tanácsosának, Bihar vm. főispánjának érdemeiért egy nemesi udvarházat adományoz Gyulafehérvár városában, mely ház ugyan most le van égve és pusztá s a néhai *Pethrychevych Horváth Kozma*, Sibrik Gáspár és Báthory Boldizsár házai szomszédságában fekszik, s melyhez az első városban több, szintén pusztá allodiális telek is tartozik. Ezenfelül a Celnai birtokot is neki adományozza a fejedelem. (*Br. Wes-selényi ltár. Kolozsvár.*)

640. 1606. július 3. Ebesfalva. Apaffi György „tekintvén Zepłaki Petrithievyth János jó gondviselését, atyafiságát, kívül azelőtt is volt e ez után is leszen,” Gálfalván, Küküllő megyében Zékely János jobbágyát „meghíhatatlanul” adja neki és fiú maradékainak. (*M. N. Múz. Törzsa. 1606. évi 576. sz. fasc.*)

641. 1606. szept. 19. Morgonda. Székelykocsárdi Balogh László elismervénye és biztosító levele özvegy Morgondai Györgynétől átvett következő ingóságokról, melyek Ivanfalui Ozdy Miklós első feleségétől Romhányi Katától maradtak: „egy fekete bársony kűs suba roz peremes félzer, egy fehér kamoka kűs suba fekete seljem peremes félzer, egy gíolcs abrosz feier kötéssel, egy kamoka abrosz, egy elől kötő aranyos feier varras-sos, egy ing asszony embernek való aranyos, egy veres zonyegh, egy zoknyanak való zöld tafota, három on tal, ket on kanna, egik fedeletlen, egy roz fek, egy roz zablya, egy rez mozsar, egy kis rakott lada.” (*Székely Nemz. Levéltár. Fasc. 4. Nr. 87.*)

642. 1606. november 8. Zágráb. Brezowyczai Merniawchych Kristóf al-bán, Zágráb és Kőrös megyei főispán néhai *Mykethynczi Pethrychevych Gáspárné Bedekovich Dorottya* (ki most Gersei Petheo János Varasd megyei alispán neje) maga és első férjétől származó gyermekei *P. György, Dorottya és Zsuzsanna* nevében előterjesztett kérésére megidézi a báni törvényszék elé Brokwnowcz-i Mykulych Miklósné Boynychych Ilonát, mivel Felsősztabiczai birtokához tartozó Dobri Zdenecz szállóhegyén két jobbágyától a hegyvámot jogtalanul beszedte s ezáltal kárt okozott. (*M. N. Múz. Törzsa. 1606. Fasc. 576.*)

643. 1607. január 14. **Kisegrestő.** Bocskay István erdélyi fejedelem több jogértő erdélyi nemest, köztük *Széplaki Horváth Jánost* is arbiternek nevezi ki, hogy a szárhegyi és gyalakuti Lázár ágak között folyó osztályperben döntsenek. Az arbiternek a pert elenyéztették s a két ág között békét teremtettek. (Gr. Lázár Miklós: Gr. Lázár család története 134. old.)

644. 1607. március 20. **Marosvásárhely.** Rákóczy Zsigmond erd. fejedelem *Alőri Sárközy Mátyás* érdemeiért, melyet főleg katonai szolgálataival szerzett, Alőr és Szelecske Belső Szolnok megyei birtokokat új adományul neki, s Sárközy Miklós és Istvánnak, valamint Almádapáti Apati György és Istvánnak és utódainak adományozza. (Cs. ltár, 1607.)

645. 1607. ápr. 2. **Bonyha.** Rákóczi Zsigmond erd. fejedelem megerősíti azon cserét, melyet *Zéplaki Petritiewit Horváth János* és Baladfy Magdolna egymással kötöttek, mely szerint utóbbi Küküllőmegyei Nagy Kend-i birtokát cserébe adja P. Horwath János ugyancsak e megyében levő Bessenyői birtokáért. Ezenfelül megszüntetik az egymáselleni pereket és kiadják az erre vonatkozó ítélet és egyéb leveleket. (M. N. Múz. Törzsa. 1607. évi 578. sz. fasc.)

646. 1607. június 24. **Kolozsmonostor.** Néhai Losonczy Banffy Farkas fiai Ferencz, Péter, Mihály Zentelkéről a kolozsmonostori konvent előtt 100 frt-ért zálogbavetik Szász Régeni birtokrészeiket Korotnai Alia Farkasnak, mivel ez fizette ki helyettök azt az összeget, mellyel ők *Széplaki Petrityewith Horwath Jánosnak* tartoztak. (Családi leltár. 1607.)

647. 1607. június 24. **Kolozsvár.** Özv. Simai Borbély Györgyné Banrévy Borbala Rákóczy Zsigmond fejedelem előtt ügyvédekett vall, köztük *Széplaki Pethrythyuith Jánost is.* (Kolozsvár jegyzőkönyvei 1605—41. I. kötet 47. lap.)

648. 1607. június 27. **Kolozsvár.** Rákóczy Zsigmond fejedelem átírja és megerősíti *Petrichevich Horváth Klára* előbb Magyarbikali Vitéz Miklósné ekkor Szentmártonmacskási Macskási Mihályné részére első férje, Bikali Vitéz Miklós által 1594. nov. 25-én tett végrendeletét, melyben 4400 frt-ban minden javait feleségének hagyja. (Lib. Reg. Sig. Rakoci III. 256.)

649. 1607. augusztus 21. **Cselebia (Törökország).** Karkai Veress Dávid Fejér megyei főispán *Komlódi Petríteuit Horvath György* és Mocsi Czongor Péter előtt Konstantinápolyból hazatartókban Cselebia városban nagy betegségében végrendekezik, s minden vagyonát — kivéve némely hagyományokat — mivel gyermek nincs, feleségének, néhai Cseffey Benedek leányának, Cseffey Margitnak hagyja, Megemlékezvén arról, hogy mikor a brassai harcról idegen országba kellett bujdosnia, min-

den javait Erdélyben hagyta, s mikor visszajött, mindenét elvesztette, csak a pusztai földjei maradtak meg. Ha akkor meg nem nősül, s felesége pénzével nem segíti, végső szegénységre kellett volna jutnia. Többet 4000 frt-nál költött el felesége pénzéből, ezért hagyja neki nemcsak Erdélyben lévő, de Lengyelországbeli Pruzzia községbeli birtokát is, melyet néhai Báthory András cardinálisól szolgálataiért, de pénzért kapott. Felesége gyámolául kéri a fejedelmet, Petky János kancellárt és Szilvássy Boldizsárt, mint jóakaró atyafiait, hogy legyenek feleségének jó gondviselői. (*Gr. Kornis ltár. Kolozsvár. Másolat a XVII. századból.*)

650. 1607. szept. 19. **Diószeg.** Rákóczy Zsigmond fejedelem előtt Somlyói Báthory Gábor Szabolcs és Kraszna megyei főispán minden ügyeiben ügyvédeként vall, köztük első helyen *Zeplaki Horwath Jánost.* (*Cs. ltár. 1607.*)

651. 1608. január 23. **Kis Egrestő.** Kebeleszentiváni Ukythieth Istvánné Kálnássy Anna Rákóczy Zsigmond fejedelem előtt ügyvédeként vall, köztük *Zeplaki Pethrythiewit Horwath Jánost* is. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1608. 579. fasc.*)

652. 1608. ápr. 18. **Kolozsmonostor.** Bogáthy András, a János fia és az István unokája, kinek neje Szilvássy Erzsébet, birtokait a Torda megyei Ludas, Bogát, Keménytelke, Bodon, az alsófehérmegyei Oroszi, Szent Jakab és Acinthos, a Küküllő megyei Kornéltelke és Balástelkét végrendeletileg a konvent előtt — mivel a Bogáthyak férfi ágon vele kihalnak, női ágon való következő rokonaira hagyja: Barchay Sándor és Györgyre, kik B. András fiai néhai nejétől Bogáthy Annától, ki a Bogáthy István leánya volt, továbbá a Bogáthy István fiának, Boldizsárnak Druzszianna nevű leányára, ki előbb Nagybarchai Barchay András neje volt, jelenleg pedig Czeghei Vas Ferenczné; végül *Suky Benedek Pál fiára*, kinek anyja Bogáthy Kata volt az idősebb Bogáthy István leánya. Bogáthy Anna és Kata végrendelező B. András édesapjának, B. Jánosnak voltak hugai. De részelteti vagyonából *Suky Pál Benedek* nevű fiát is, és Dicsőszentmártoni Horváth Menyhért István nevű fiát, ki végrendelező Zsófia nevű elhalt leányától született. (*Gr. Vass cs. ltára. Kolozsvárt. Nr. 7.*)

653. 1608. június 29. **Kolozsvár.** Thamásfalvy László a *Petrichevich Horvath Klára* előbb Vitéz Miklósné, most pedig Szentmártonmacskási Macskási Mihályné idézését Vajda János szolgabíró előtt visszavonja. (*Kolozsvármegyei íkvek I. k. 70. l.*)

654. 1608. június 29. **Kolozsvár** *Petrichevich Horváth* György ügyvédje útján Kolozsvármegye ítélőszéke előtt tiltakozik a Detrádiak kiváltsága ellen. Megismétlik ezt a tiltakozást Bánffy Miklós, Földváry Ferencz és *Horwath* György patronu-

sok a vármegyei ítélőszék előtt. 1608. okt. 8-án is. (*Várm. jkvek. I. sz. 70. l.*)

655. 1608. július. Komlód. Komlói *Petrityevith Horvath* György és Kozmatelki Krajnik László Vajdaszentiványi Simon Lukács deák Torda megye főszolgabírája, Zengyely Ferencz és Erdőszengyeli Boinichit Horvát Gáspár előtt elcserélik két birtokukat. H. György adja kozmatelki részjóságát Krajniknak, ki ennek ellenében adja Kolozsmegyében Szokolyban azon részjóságát, melyet Vajda Jánostól zálogosított el. (*Br. Bánffy cs. ltára. F. 288. Nr. 4.*)

656. 1608. aug. 31. Széplak. *Petrichevich Horváth* János bírása Szász Mátyás ura akaratából Balogh János széplaki örökségét 15 frt-ért visszaválthatólag zálogbaveszi. (*Cs. ltár. XVI. csomó 1. sz.*)

657. 1608. szept. 10. Kolozsvár. Kolozsvármegye a Kolozsvárt a jövő évben február 24-én megtartandó országgyűlésre követekül választja a felső kerületből: Bánffy Mihály, Zádory Nagy Ferencz, Rado Kristóf és Haczóky Ferencet, az alsó kerületből: Zylvassy Péter, Golopy Farkas, Suky Pál és *P. Horvath* Györgyöt. (*Kol. vm. jkv. I. 74. lap.*)

658. 1608. október 5. Kolozsmonostor. *Pethrythewyth Horvath* György a fejedelmi tábla bírása, mivel neki atyai ágon fiútestvérei nincsenek, magvaszakadása esetére Boer Simont, a fejedelmi udvar bejáróját javaiban és birtokaiban testvérévé fogadja. Elmondja hogy: „én nekem is pedig az én becsülettel koporsójában ment üdvezült atyám uram más idegen országból származván ide az országban, atyánkfiai, kik voltak is, az Úr Isten elvette őket, ezért ha ő meghalna, s gyermeke — mitől Isten óvja — magtalanul haláloznék el, — vagy mindkét nemben utódai kihalnának, erre az esetre Boér Simont testvér atyafiának fogadja, ezt annál inkább teheti, mivel édesatyja javait és birtokait saját fáradságával szerezte.” (*Kolozsmonostori konvent. Prot. Majus L. 56. Testam. 1608.*)

659. 1608. nov. 8. Kolozsvár. Báthory Gábor fejedelem *Zep-laki Pethrityewit Horváth* Jánosné *Szigethy Judith*, néhai *Zigethy* Pál deák leányának, mint felperesnek kérésére tanukihallgatást rendel el néhai Cikmántori Darlaczi Jodok fia idős. Darlaczi István alperes ellen abban a perben, melyet 1000 frt. hozomány és jegyajándék kiadása iránt indított, mivel néhai *Szigethy* Anna, felperesnő testvére férjének Darlaczy Ferencznek, ki D. Jodok egyik fia volt Cikmantor, Nagyegrestő, Szénaverős Küküllő megyei birtokai kiváltására azt az összeget átadta, s vissza nem kapta, a visszaszerzett birtokokat ellenben alperesek használják. *Szigethy* Anna után utódok nem maradtak, s e követelés felperesre, mint nővérére szállott át. (*Gr. Bélyd ltár. Kolozsvár. 1608.*)

660. 1609. januárus 14. Kolozsvár. Kolozsvármegye *Pett-ritiewit Horwath Györgyöt* a gonosztevők nyomozására és a porták új összeírására kiküldött bizottság tagjául megválasztja. (Kol. vm. jkv. I. k. 77. lap.)

661. 1609. jan. 14. Kolozsvár. Kolozsvármegye ítélőszéke *Pettretievit Horváth György* felperesnek Bethlen Farkas alperes elleni perében egy Longota Lázár jobbágját, ki most Mezőszilváson van, alperes meg nem jelenése miatt kiítelte. Ugyanezen ügyben március 4-én kéri felperes, hogy mivel a jobbággy megjött ugyan, de családja és marhái Mezőszilváson maradtak, ezeket is adja vissza alperes. (Kvm. jkv. 78. és 82. lap.)

662. 1609. március 13. Gyulafehérvár. Báthory Gábor fejedelem *Zéplaki Petretivich Jánosnak* érdemeiért odaajándékozta mindennemű földi termények, állatok után járó tizedet következő birtokaira élete tartamára: Széplak, Désfalva, Balavására, Nagykend, Kis Egrestő, Szénaverős, Zágor, Szent Iván. (Gr. Bethlen levéltár. Bpest. M. N. Múz. 1778. évi fasc.)

663. 1609. március 14. Kisegrestő. Báthory Gábor erdélyi fejedelem meghagyja Kisegrestői Angyalos János ítélőmesternek, hogy néhai *Horwath Miklósnak* néhai feleségétől *Both Annától* származott János fia kérésére öt néhai Simén Pálnak ugyancsak *Both Annától* született fiaival Simén János, István, Tamással osztottassa meg azon Széplak, Vajda Kuta, Bessenyő Kükküllő megyei és Héjjasfalva Fehérmegyei részjárságokban, melyek néhai *Horváth Katalin Orbay Lászlóné* és *Horváth Margit Domokos Domokosné* tulajdonát képezték, s mely birtokok kérelmezőt és a Simén fiukat egyenlő jogon és arányban illetik. Az ítélőmester másnap, március 15-én Széplakon, Bessenyőn és Héjjasfalván az osztályt a felek között békésen véghezvitte. (Cs. ltár. XIX. csomó 10. sz.)

664. 1609. ápr. 18. Kolozsmonostor. *Komlódi Petrittieuitt Horváth György* mint nővére, fogarasi főkapitány Macskási Mihályné neje *P. Horváth Klára* teljhatalmú megbízottja, meg egyezik a konvent előtt néhai Magyarpeterdi Lugossy Máté özvegye, most Tővisi Szabó Istvánné Orsolya asszonyal, hogy *P. H. Klárának* kolozsvári lakásán tett kártételekért 350 frt-ot fizet és ennek ellenében sem ellene, sem fia ellen semmi törvényes lépéseket nem tesznek 700 frt. kötés terhe alatt. Viszont köteles Szabó Istvánné Macskási Mihálynénak mindenkor szabad megszállást engedni házában, mikor Kolozsvárra jön, minden fizetés nélkül. Az eltűnt tárgyak felkeresése *P. H. Klára* asszony költségén fog megtörténni, s ahhoz Szabó Istvánné hozzájárulni nem tartozik. (Kolozsmonostori konvent Prot. Majus F. 163.)

665. 1609. május 7. **Teke.** Oroszi Krajnik László és Oroszfái Mikó Miklós jelentik Báthory Gábor fejedelemnek, hogy a május 5-én kelt iktató parancsa értelmében, mely hozzájuk és Horváth Györgyhöz is volt intézve, beiktatták Bogáthy Druzsiannát, előbb Barchay András, most Czegei Vas Ferencz özvegyét az összes Bogáthy birtokokba és ezek között Teke mezővárosba is, ahol azonban Clemens Simon tekei főbíró őt esküdt polgárral együtt a jobbágy-szolgáltatások ellen tiltakozott. (*Teke közs. levéltára. 1609.*)

666. 1609. május 13. **Kolozsvár.** Kolozsvármegye ítélőszéke előtt *Pettreivit Horváth György* tiltakozik a miatt, hogy néhai Szentpály János özvegyének jobbágya, Csicstelki Ipcsie Péter, a megítélt eskü le nem tétele dacára 860 juhát nem szolgáltatatta vissza. Kéri ellene az ítélet kiadását. (*Kvm. jkv. 88. lap.*)

667. 1609. május 20. **Gyulafehérvár.** Báthory Gábor fejedelem Szentmárton-Macskási Mihály fogarasi kapitánynak adományozta a neki és néhai fivére Somlyói Báthory Istvánnak kora ifjúságától tett hű szolgálataiért a Fogaras várhoz tartozó Opra-Kercsisora birtokot. Ezt az adománylevelet átírja a kolozsmonostori konvent *Pethrychevich Horváth Klára Macskási Mihályné* kérésére. (*Gr. Kemény J. Appendix Dipl. Trans. D. 16. kötet 49. o.*)

668. 1609. nov. 11. **Székelyvásárhely.** Báthory Gábor fejedelem előtt néhai *Komlódi Horwath Kozma fia György*, magára véve nővére, *Horwath Clara Macskási Mihályné* terhét is, azon érdemeiért, melyeket ügyei intézésével szerzett, Berekereszturi Vajay János deáknak vallja a Torda megyei Gerebenes-i egész jóságát. (*Cs. ltár. 1609.*)

669. 1609. november 24. **Kolozsmonostor.** *Komlódi Petritieuih Horváth György* a kolozsmonostori konvent előtt vallja, hogy a goroszlói csatában foglyul esett néhai *Ferencz* fivére kiszabadítására néhai *Harinai Farkas Miklóstól* 200 aranyforintot vett volt kölcsön; ennek visszafizetésére pedig Marosjárai Bálintfy Kristóftól 300 magyar forintot vett most fel, melyért örökre átengedi neki a kolozsmegyei Tancs és Szászfölpös községekben lévő részjóságait. (*Kolozsmonostori konvent Prot. Majus C. 43.*)

670. 1610. február 10. **Bécs.** II. Mátyás király átírja és megerősíti Draskovich János horvát bán oklevelét, mely szerint néhai Gregorianczy Pál és Miklós, Konszky Anna és Dorottya, Rátkay János, György és István és végül néhai Malakoczy Miklós a zágrábmegyei Bisztra és Jakovlje birtokaikat néhai *Mykethynczi Petrichevich Gáspár* ítélőmesternek, feleségének, *Bedekovich Dorottyának* (most Gersei Petheo János neje) és *P. György, Dorottya és Zsuzsánnának* vallották. Egyben a ki-

rály — tekintettel azon érdemekre, melyeket néhai *Pethrychewych Gáspár* ítélőmester az ország, a felség, s a magyar koronával szemben szerzett — e birtokokra vonatkozó királyi jogát is nekik adományozza. (*M. N. Múz. Törzsa. 1610. 584. fasc.*)

671. 1610. febr. 14. Bécs. II. Mátyás király iktatóparancsa a császári káptalan részére, hogy néhai *Mykethynczi Petrichewich Gáspár* feleségét és gyermekeit *Pethrychewych Györgyöt. Dorotttyát és Zsuzsannát* iktassa be Bisztra és Jakovlje birtokokba a szomszédos nemes birtokosok előtt. (*M. N. Múz. Törzsa. 1610. fasc. 584.*)

672. 1610. ápr. 1. Besztercze. Báthory Gábor erdélyi fejedelem — tekintettel az ország és a fejedelemmel szemben szerzett érdemeire Macskásy Mihály fogarasi várkapitánynak és nejének, *Petritiewith, másként Horváth Klárának* adományozza azon Indal, Szind, Tur, Csány, Kók, Torda megyei birtokokat, melyek néhai Vitéz Miklós és Ferencé voltak, de melyeket ezek 600 frt-ért Kolozsvári János deáknak elzálogosítottak. Mivel azonban utóbbi hűtlenségbe esett, s birtokai a fejedelemre háramlottak, e birtokokat, s reájok vonatkozó minden királyi jogát fentnevezetteknek adományozza. (*Cs. ltár. 1610.*)

673. 1610. június 14. Császárvára. Monyorókereki gr. Erdődy Tamás horvát bán meghagyja Osztroviczai Medossoczy Ferencz zágrábmegyei alispánnak, hogy azon perben, melyet néhai Gregorianczy Miklós özvegye Aynkhern Anna Mária, mint Mártha és Anna leányai gyámja indított néhai *Mykethynczi Pethrychewych Gáspárné* (most Gersei Petheo Jánosné), s gyermekei *Pethrychewych György és Zsuzsanna* ellen, haladéktalanul tartsa meg a helyszínén az alperesek által kért vizsgálatot a pozsonyi új alkotmány cikkelyei értelmében, s azután az ügyet terjessze fel a zágrábmegyei ítélőszék elé. (*M. N. Múz. Törzsa. 1610. 584. fasc.*)

674. 1611. december 17. Zágráb. A zágrábi káptalan jeltenti, hogy a Zágráb megyei Alsó-Bisztrán, Gessechich Mátyás jobbágy házában Medoszóczy Ferencz alispán előtt a fenti évben, november 23-án egyfelől Gersei Petheő János és felesége, Bedekovich Dorottya — néhai *Mikethinczi Petrichewich Gáspár* ítélőmester neje — mint *M. P. Gáspártól* való gyermekeinek, *Györgynek és Zsuzsannának* természetes és törvényes gyámja, valamint fia, a nevezett György, másfelől Zajezdi Patachich István ítélőmester, mint felesége, Kocze Borbála — néhai *Bedekovich András* neje — s leányai Borbála és Ilona Geréczy Mihályné, valamint Kocze Péter és Katalin néhai Bednyeny Mihály neje és fia István, továbbá Podlupchaczi Mikulich Györgyné Jakopchich Magdolna — néhai Kocze János neje — megbízottja között egyezség jött létre azon birtokokra és vétel-

ár hátralékra nézve, mely Petrichevich Gáspár és Mikulich György között már egykor szerződésileg elintéztetett. Bedekovich Dorottya és az örökösök a hátralékos 1000 magyar forintból 580 forintot lefizettek, részint készpénzben, részint örökül vallották Berelyncz varasdmegyei birtokokat, 420 forintot pedig a következő év június 24-ére kell lefizetniök, egyébként Patachich István, vagy Kocze Borbála, vagy örököseik lefoglaltatnak 6 jobbágyot ott, ahol tetszik Szlavóniában fekvő bármely birtokukon, s ebben az adósok tartoznak őket megvédeni minden háborgatás ellen. (*M. N. Múz. Törzsa. 1611 év 575 fasc.*)

675. 1612. március 30. Felsőstubicza. Bedekovich Dorottya (néhai Petrichevich Gáspár neje) cserébe adja Felső Stubiczán Oyathichewo dűlőben fekvő szőlőjét, melyet most Dugy Máthé bérel, sógorának Petrichevich Jánosnak, egy másik szőlőért; olyan feltétellel, hogyha gyermekeinek Györgynek és Zsuzsannának nem tetszene a csere, bármikor visszacserélhetik P. Jánostól, vagy gyermekeitől, — viszont P. János is kiköti, hogy amennyiben a cserét megmásítanák, visszaveszik B. Dorottyától, vagy örököseitől az őket illető, de fentnevezettek által birtokolt Martynschyczán lévő birtokrészüket. (*M. N. Múz. Törzsa. 1612. évi 588 fasc.*)

676. 1612. július 18. Vido... Monyorókereki gr. Erdődy Tamás horvát-szlavón bán meghagyja Polchich Péter zágrábmegyei szolgabírónak, hogy tartson vizsgálatot Brokmochi Mikulich Miklós és felesége, Bojnichich Ilona érdekében egy felsőstubiczai jobbágytelkük és jobbágyuk, Dragossa István eltulajdonítása tárgyában, melyet Bojnichich Heléna, anyai nagybátyja az Erdélyben élő Petrichevich Kozma ajándékozott anyjának, Huszárczy Dorottyának, s az ő kiskorúsága idejére anyja átengedte Petrichevich Péternek, ennek halála után Petrichevich Miklós-nak, s nejének, Vugrina Eufrozmának, ki most, miután Bojnichich Gáspár és Huszárczy Dorottya, s Petrichevich Péter és Miklós is elhalálozott, nem akarja a férje életére átengedett jobbágyot az örökösnek visszaadni. Néhai Huzarzi György felesége volt Petrichevich Kata a P. Kozma, Péter és János nővére, Huzarzy György leánya volt Huzarzy Dorottya, ki a Bojnichich Gáspár felesége, s ezek leánya, Bojnichich Ilona a Mikulich Miklós neje, néhai Petrichevich Miklós özvegye, Vugrina Eufrozina, s gyermekei P. Tamás, György és Péter. (*M. O. L. N. R. A. Fasc. 20. Nr. 60.*)

677. 1613. február 11. Gyalakuta. Idősebb Balássi Ferencz udvarhelyszéki kapitány, valamint Széplaki Petrichevich Horváth János, Oltszemi Mikó György és Sövényfalvi Nagy Dániel előtt Buni Bethlen Farkas és Kornis Ferencz és felesége (előbb néhai Haller Gábor özvegye), Bornemissza Judith között

egyezség jött létre a néhai Haller Gábor és később Kornis Ferencz által elkövetett birtokháborítási ügyekben olyan formán, hogy Kornis Ferencz tartozik adni Bethlen Farkasnak 32 öreg hordó meszet, s a levágott fenyőfákat hazaszállítani, s visszaadja a Séra György jobbágytól elhajtott 2 ökröt, s Dragossa Gancza jobbágyot, mégpedig a fenti év Szent György napjáig. Bethlen Farkas viszont tartozik megvédeni Kornis Ferenczet és feleségét saját költségén minden perlekedővel szemben. (*M. Nemz. Múz. Gr. Rhédey ltár. 1613. fasc.*)

678. 1613. május? Szeben. Komlódi Petrichevich Horváth György zálogba adja 25 forintért udvarhelymegyei Bözöd-i szántóföldjét és kaszálóját, — melyet még atyja, P. H. Kozma zálogbavetett volt Péchy Simonnak, — kikötvén, hogy a 25 frt. lefizetésével szántóföldjét, kaszálóját vissza kell adnia. (*M. N. Múz. Törzsa. 1613. évi 589. fasc.*)

679. 1613. június 17. Kolozsmonostor. Zéplaki Petritie-witth Horwath János írásbeli tiltakozása maga, neje Szigethy Judit, gyermekei Miklós, György és Judith nevében Báthory Gábor törvénytelen uralkodása és az 1611. okt. 4-i szebeni országgyűlésen hozott törvények ellen, mivel ott a fejedelem fegyveres katonáival vétette körül a gyűlést és a Rendei nem szabad akaratból, hanem fegyveres fenyegetés és kényszer hatása alatt döntöttek, s ezenfelül olyat is beírtak az országgyűlési határozatok közé, amit ott el sem határoztak. Tiltakozik a maga, s az ország nevében, s kijelenti, hogy ezen törvénytelenül hozott törvényeknek nem engedelmeskednek, s azokat nem ismerik el. (*Kolozsmonostori Konv. Prot. Majus F. 180.*)

680. 1614. január 10. Magyarbikal. Macskássy Mihályné, Petrichevich Horváth Klára levele Bedegi Nyári Pálnéhoz, melyben tudatja, hogy a szolgájától, Iklódi Demetertől küldött levelet megkapta, de a kért testamentumot a zavaros viszonyok miatt nem adhatta át a szolgának. Rövidesen elküldi, vagy ura elviszi, mert: „bizonyosan elhígyje Nagyságod, hogy ez mi romlott és félelmes országunkban házunknál csak úgy merünk lakni, mintha mindenkori futóféliben volnánk, ez sok veszedelemben marhácskáinkat ide s tova oszlattuk megmaradásnak akáért”, s ezekkel együtt tették el biztos helyre az ő levelit is. (*Gr. Zichy ltár. Missiliések.*)

681. 1614. január 20. Nagyszeben. Bethlen Gábor fejedelem, tekintettel Suky Benedek udvari bejárója hű és jeles szolgálataira, s főleg a török portai követségben szerzett érdemeire, neki élete végéig évente száz m. frt. értékű kőszót rendel a kolozsi aknából. (*Cs. ltár. I. Reg. A. Nr. 40.*)

682. 1614. január 25. Nagyszeben. Bethlen Gábor fejedelem levele a török vezérbasához, melyet Suky Benedek portai követ

által küldött neki. Megemlékezik azon segítségről, melyet neki nyomorult bujdosásában és a Báthori Gábor kegyetlenkedése miatt élete megoltalmazásában nyújtott, s melyért úgy a vezérbasának, mint a török császárnak élete fogytáig háládatos lesz, közli, hogy Báthorit, ezt az országrontó fejedelmet az Úr Isten a világból „kitörölte”, s helyébe őt választották fejedelemmé, s miután a török császár neki Ibraym Aga főkapucsi basa által botot, zászlót és kaftánt küldött, biztosítja őt, hogy mindenben tetszésükre fog cselekedni. A német hadak, melyekkel Báthorit segíteni akarták, nem oszlottak fel, csak téli szálláson vannak s tavasszal meg akarják őt támadni, hogy Erdély felét a végvárakkal elszakítsák tőle. Most is egy várat és egy mezővárost elfoglaltak s kéri a vezérbasát, írasson a német császárnak, hogy a frigyet ne bontsa meg s embereit az „eféle titkon való praktikáktól tiltaná meg”. Kéri, írasson Turzó György nádornak, Forgács Simon kassai kapitánynak és Dóczy András szatmári kapitánynak, hogy tartsanak jó szomszédságot, különben nekik is ártalmokra következnek a dolgok. Legyen a basa neki és országának atyai gondviselője, „hogy jóhírnevét fiúroliúra ez mi szegény megromlott hazánkban nagy dicsérettel magasztal hassák”. (Cs. ltár. I. Reg. Y. Z. Nr. 4.)

683. 1614. január 26. Nagyszeben. Bethlen Gábor megparancsolja a fejedelemsége alatt való mindennemű hatóságoknak, tiszteknek, nemeseknek s minden más lakosoknak, a török uralom alatt levőket pedig felkéri, hogy miután Suky Benedek udvari bejáróját a török császárhoz követségbe küldi, őt útjában mindenben támogassák, segítsék. A török hatóságok felsorolása ez: „dominis passis, zanczagh beghis, beglerbegis, vajvodis, zpays, eminguis, Kadyis, Zupassys, chauzis, et aliis, quarumlibet gentium et munisipiorum potentissimi Turcarum imperatoris, amicis nobis honorandis salutem et omnem prosperitatem”. (Cs. ltár. I. Reg. A. Nr. 36.)

684. 1614. február 11. Kiseğrestő. Füzi János felesége Baládfi Magdolna (Bessenyoí Tétey Lőrincz özvegye) a rossz ügyvédek miatt számtalan perében sok kárt szenvedvén, egyezséget köt a jellemes és jogügyekben jártas *Petrichevich Horváth Jánossal*, hogy a jövőben képviselje és védelmezze mindennemű ügyében és ennek fejében örököül vallja nevezettnek és utódainak Szénaverős, Balavásár, Nagykend és Kiskend külkülli megyei birtokainak bizonyos részeit, melyeknek némely része 100 frt. értékben zálogban van idegeneknél, de a következő év husvétjára ezeket is köteles kiváltani és átadni, azonkívül megerősítik minden pontban a testvérével, Baládfi Lászlóval kötött egyezséget ugyanezen községekben lévő birtokokra nézve. (M. N. Múz. Törzsa. 1614. évi 591. fasc.)

685. 1614. febr. 13. Medgyesfalva. Bethlen Gábor fejede-

lem özv. Losonczi Bánffy Dénesné Somlyai Báthory Annát *Széplaki Petrityevith Horvath János* panaszára nyolcadnapra törvénybe idézi, mivel 1610. okt. 18.-a körül ennek Faisz, Küküllő megyei birtokát erőszakkal elfoglaltatta. Ugyanezen napon jelentik Dicsőszentmártoni Balogh György és Szőkefalvi Tövissi Márton, hogy Báthory Annát gazdatisztje, Posgay István útján Küküllő-várból ezen ügyében a fejedelem elé idézték. (*Br. Huszár ltár. Kolozsvár. 1614.*)

686. 1614. febr. 13. *Eiourillikeő.* (Törökország.) *Felsőmagyarzsuki Suky Benedek* fejedelmi udvari bejáró, portai követ jelentése Bethlen Gábor fejedelemnek. Tudatja, hogy tizednapra Drinápolyba beérkezett volna, ha a vajdánál két napot nem vesztegel s így csak tizenkét és fél napra érkezett meg. Még fél órát sem volt szállásán, máris hívatta a vezérbasa s a fejedelem leveleit mindjárt a török császárhoz vitték „vecernye sarajkor” s nemsokára megjövén iratták a leveleket a fejedelem kívánsága szerint. Ő maga látta, hogy a német császárnak és a bécsi helytartónak szóló levelet elküldték. Nigrót (a német követet) nem is eresztették vissza, pedig már készült haza menni, amíg nem érkezik válasz a német császártól. A bégeknek és a vajdáknak megparancsolta a török császár, hogy készen legyenek, s ha Bethlen parancsolatját látják, „indulton indulhassanak”. Hasonló parancs ment a moldvai vajdához, a tatár kánhoz. Vele (Sukyval) Oroszcsciki (Ruszcscuk) Hussayn csausz megy, ki öreg ember, s ezért lassan „török módra” haladnak, de 26-od napra otthon lesz, s akkor személyesen többet mond. Kéri a fejedelmet, ne eressze szétmenni az országgyűlést, hadd hallják a török császár parancsolatját. Ki kellene a palatinushoz is, az ország dolgáért is menni. A török császár tegnap nagy hirtelenséggel elindult Konstantinápolyba. Hussayn csausz viszi a Havasalföldi vajdának a parancsolatot s ott is elmulat egy napot. Még fog írni onnan is. Befejezés: „Nagyságodnak fejem fennállásáig igaz szolgája is akarok teljes életemben lenni.” (*Cs. ltár. I. Reg. I. Z. Nr. 6.*)

687. 1614. március 17. *Medgyes.* Bethlen Gábor fejedelem *Suky Benedeket*, udvari szolgáját a hatalmas, győzhetetlen császár fő Kapuczi passája a Nagys. Mehmet agha mellé rendeli, hogy Brassóig mindenütt gazdálkodjék neki, azért megparancsolja mindenkinek, hogy őt mindenben támogassák, minden helyen tisztességes gazdálkodással legyenek, elegendő lovakat, szekeret adjanak nekik és kíséрокet is, ha kell. (*Cs. ltár. I. Reg. A. Nr. 37.*)

688. 1614. március 26. *Kolozsvár.* Kolozsvármegye az 1614. ápr. 12.-ére egybehívott gyulafehérvári országgyűlésre követeiket választván az alsó kerületből *Petrichevich Horvath Györgyöt*, Suky Pált és Hajossy Istvánt követekül megválasztja. (*Várm. jkvek 1605—1614. I. K. 180. lap.*)

689. 1614. március 28. Fogaras. Bethlen Gábor fejedelem rendeletet ad ki a török portára követségbe küldött *Suky Benedek udvari bejárója* érdekében, hogy őt útjában mindenben támogassák s neki szabad utat engedjenek. Hasonló kéréssel fordul a fejedelem a török hatóságokhoz s az Oláh vajdaságok főtisztjeihez is. (Cs. ltár. I. Reg. A. Nr. 38.)

690. 1614. április 22. Szőkefalva. Tövissi János Küküllő megyei szolgabíró és Szőkefalvi Tövissi Márton jelentése Bethlen Gábor fejedelemnek, hogy *Széplaki Petrityeuitt Horvath János* javára tanukat vallattak, kik arról vallottak, hogy néhai Bánffy Dénes özvegye Somlyói Báthory Anna erővel és jogtalanul foglalta el panaszos Fajsz nevű birtokát s azt Küküllővárhoz csatolta. (Br. Huszár ltár. Kolozsvár. 1614.)

691. 1614. június 15. Gyulafehérvár. Bethlen Gábor erdélyi fejedelem átíratja és megerősíti néhai Magyarbikali Vitéz Miklós tordai főispánnak felesége *Petrichevich Horváth Klára* (most Macskási Mihályné) javára tett és néhai Báthori Gábor erdélyi fejedelem által is megerősített végrendeletét, mely szerint néhai Vitéz Miklós mindennemű birtokát feleségének hagyja, 4400 magyar frt. értékben. (M. N. Múz. Törzsanyag 1614. évi 591. sz. fasc.)

692. 1614. szept. 24. Kolozsvár. Kolozsvármegye az 1614. szept. 27.-re egybehívott gyulafehérvári országgyűlésre küldendő követek sorába választja *Petritievit Horvath Györgyöt* is. (Várm. jkv. 1605—41. I. k. 195. lap.)

693. 1614. decz. 7. Váradvára. Bethlen Gábor fejedelem *Suky Benedeket* Temesvárra követségbe küldi s utazása érdekében rendelkezik, hogy őt mindenki útjában segítse s neki postalovakat s ellátást adjon. (Cs. ltár. I. Reg. A. Nr. 39.)

694. 1614. decz. 21. Lelesz. A leleszi konvent előtt Szentmárton-Macskási Machkássy Miklós testvére, Menyhért és Ferencz, (kik a Macskássy Boldizsár fiai) nevében is tiltakozik néhai Machkássy Mihály (a Boldizsár fia) azon 1614. március 9.-e táján tett végrendelete ellen, melyben Vámosoroszi, Kisnamény, s Nagyzsadány Szatmár megyei birtokait feleségére, *Petrichevich Horváth Klárára* hagyta, mivel e birtokok tiltakozókat illetik. Eltiltják az özvegyet a birtokoktól, mindenki mást annak megszerzésétől. (Br. Bánffy ltár. Rokonságok. II. Fasc. 220. Nr. 3.)

695. 1615. ápr. 22. Kolozsvár. Kolozsvármegye az 1615. május 3.-ra összehívott gyulafehérvári országgyűlésre *Petrichevich Horváth Györgyöt* is követül választja s a követek részére portánként 40 dénár költséget rendel. (Várm. jkvek. 1605—41. I. k. 203. l.)

696. 1615. május 3. Kolozsvár. Bethlen Gábor fejedelem előtt Hari Elekesi László és felesége Erdeő Anna ügyvédek

vallanak, köztük az első helyen Széplaki *Petrityevith Horváth Jánost* is. (*Ujfalvy ltár. Erd. Múz. 1615.*)

697. 1615. május 24. **Héderfája.** Barlabási Lénárt leányai: Erzsébet, Czéti Istvánné, Barbara, Saradi Tamásné és Barlabási Ferencz leánya, Druzsánna Bogáti Miklósné a testvéri viszály elkerülése végett egyezséget kötnek Szentbenedeki Paczalay Kristóf és Széplaki *Petrichevich Horváth János*, mint felkért bírák előtt bizonyos örökségekre nézve Héderfája, Nagylak, Felsőkápolna, Nagycserged, Csüdötélke, Szélkút és Somostelkes községekben. (*Cs. ltár. 1615. évi fasc.*)

698. 1615. május 27. **Kolozsvár.** Kolozsvármegye gyűlése kihirdeti és érvényben hagyja néhai *Machkássy Mihály özvegye, Pethrethyewych Horváth Klára* 1614. decz. 15.-én nyert fejedelmi perhalasztó engedély levelét. (*Várm. jkvek. 1605—1641. I. k. 204. lap.*)

699. 1615. június 27. **Kolozsvár.** Bethlen Gábor erdélyi fejedelem néhai Szigeti Szigethy Pál leányának, Sz. *Judithnak, Széplaki Peththyewyith Horváth János nejének* és Sz. Erzsébetnek, Kis Egrestői Angyalos János ítélőmester nejének kérésére a fejedelmi ítélőszék elé idézi Farkas Bálintné nemes Vargha Zsófiát, Szigeti Szegedy Jánosné Thury Zsófiát és Szigethi Szabó Pál deák György nevű fiát, mivel a panaszosok Máramaros megyei Dside községbeli birtokát erőszakkal elfoglalták s visszaadni nem akarják. 1615. július 23.-án jelentik a fejedelemnek Zambo Mihály és Thorday Péter fejedelmi canceláriai esküdt jegyzők, hogy alpereseket megidézték a fejedelem parancsa értelmében. (*M. O. ltár. N. R. A. Fasc. 1687. Nr. 7.*)

700. 1615. szept. 9. **Kolozsvár.** Kolozsvármegye közgyűlése a Kolozsvárra 1615. szept. 27.-re egybehívott országgyűlésre követei közé választja *Petrichevich Horváth Györgyöt* is, a követek részére költséget rendel portánként 45 dénárt. (*Várm. jkv. 1605—1641. I. köt. 205. I.*)

701. 1615. október 12. **Zágráb.** A horvát Rendei Ludbregi Thuroczy Benedek bán elnöklésével tartott gyűlésükön megválasztják a báni tábla bíráit, köztük *Petrichevich Jánost* is, kiknek költségére füstönként 20 dénárt rendelnek. (*Zágr. Orsz. ltár. Prot. Congr. II. 121—123.*)

702. 1615. decz. 10. **Kolozsvár.** Bethlen Gábor erdélyi fejedelem ítéletlevele Fráter István ítélőmester kezétől, melyben Széplaki *Petrichevich Horváth Jánosné, Szigethy Judith* és Kis Egrestői Angyalos Jánosné, Szigethy Erzsébet felpereseknek Farkas Bálintné Nemes Vargha Zsófia és alperes társai elleni perében a Máramaros megyei Dside községbeli birtokot alperesek meg nem jelenése miatt felpereseknek kiittéli és meghagyja Pogány Péter alispán, Krichfalvi Bencze Péter és Szigethi

Szász Mihály szolgabíráknak s több Máramaros megyei nemesnek, hogy az ítélet végrehajtása végett szálljanak ki a helyszínre s adják át a peres birtokot felpereseknek s alpereseket egyenként 1—1 marka bírságért is hajtsák végre. (*M. Orsz. ltár. N. R. A. Fasc. 1687. Nr. 8.*)

703. 1615. deczember 16. Kolozsmonostor. Széplaki Petritievith Horváth János a Küküllő megyei Fajszt községbeli féljóságát Bethlen Gábor fejedelemnek a cancellár által kifejezett kérésére a Kolozsmonostor-i konvent előtt átengedi Iktári Bethlen Istvánnak azon fejedelmi ígéret ellenében, hogy érette a fejedelemtől tíz jobbágytelket és 200 frtot kap, amint valamely birtok a fejedelemre fog háramlani. Míg ez meg nem történik, a birtokért P. Horváth János által indított per függőben marad. (*Cs. ltár. 1615.*)

704. 1616. febr. 13. Zágráb. Ludbregi Thuróczy Benedek horvát bán Myketinczy Petrychevych György kérésére új eljárást rendel el Glavnicza-Velizlavlya-i Kasznár Györgyné, Nagy Orsolya elleni perében, mely bizonyos Felső Sztubicza-i jobbágytelkek felett folyt. (*M. Nemz. Múz. ltár. Törzsa. 1616. évi 596. fasc.*)

705. 1616. ápr. 13. Kolozsvár. Kolozsvármegye Komlódi Petrichevich Horváth Györgyöt az 1616. ápr. 17.-re Gyulafehérvárra összehívott országgyűlésre követi közé választja és részükre költséget rendel. (*Kolozsvármegye jkv. 1605—1641. I. k. 245.*)

706. 1616. ápr. 20. Gyulafehérvár. Bethlen Gábor fejedelem elrendeli Dicsőszentmártoni Balogh György, Szőkefalvi Perneszi János, István és Márton, Nemes Mihály és Kórodszentmártoni Geréb Ferenc nemeseknek, hogy Széplaki Petritievith Horvát Jánost iktassák be Désfalva, Gálfalva, Sáros, Póczfalva, Harangláb Küküllő megyei birtokokba, melyeket a fejedelem azon hűséges szolgálataiért részére újból adományozott, melyeket a fejedelemségnek, elődeinek és neki különböző időken tett. (*M. Nemz. Múz. ltár. Törzsa. 1616. évi 596. fasc.*)

707. 1616. április 20. Gyulafehérvár. Bethlen Gábor fejedelem elrendeli, Dicsőszentmártoni Balogh György, Zeőkefalvai Teowissi János, István, Márton, Pappfalvai Nagy Miklós, Nemes Mihály és Dicsőszentmártoni Geréb Ferencz nemeseknek, hogy iktassák be Széplaki Petrythiewith Horvát Jánost a fejedelem új adománya jogán azon érdemeiért, melyeket vele szemben azon időtől fogva szerzett, mióta az erdélyi fejedelemséget elnyerte, a legkülönbözőbb viszonyok között jó és balsorsban, mindenféle ügyekben, melyeket reá bízott, dicséretes módon és becsületes lélekkel a Széplaki birtokba és nemesi udvarházba és a neki adományozott errevonatkozó minden királyi jogba. (*M. Nemz. Múz. ltára. Törzsa. 1616. 596. fasc.*)

708. 1616. április 20. Zágráb. Ludbregi Thuróczy Benedek horvát bán előtt megegyeznek *néhai Petrichevich Gáspár volt neje, Bedekovich Dorottya jelenleg Petheő János özvegye és fia, Petrichevich György*, másfelől pedig *Petrichevich János* a Cherje Neboyze-i nemesi udvarház és hozzátartozó birtok bérlete felett olymódon, hogy miután Petrichevich György elérte a 16-ik évét, Petrichevich János ezévi Márton napra visszabocsátja a bérlet tárgyát, mit ha nem tenne, 600 m. frt. kötbért fizet. (*M. Orsz. ltár. N. R. A. fasc. 206. Nr. 2.*)

709. 1616. április 22. Zágráb. Brezovyczai Mernyánchich Kristóf horvát albán Britvych Potencia *néhai Kosenych Márton özvegyének*, mint felperesnek *Petrychevych György* alperes elleni perében elmarasztalja alperest 50 frt. bírságban azon hatalmaskodásokért, hogy felperesnek Bukeye birtokán két ökrét elhajtatta és visszaadni nem akarja. (*M. Orsz. ltár. Kukuljevich gyűjtemény. II. fasc. 31.*)

710. 1616. április 26. Gyulafehérvár. Bethlen Gábor erdélyi fejedelem *Széplaki Pettryttiewit Horwátt János* hűségéért és hű szolgálataiért, melyeket az erdélyi fejedelemség, a fejedelem elődjei és véle szemben jó és balsorsban minden reábízott ügyben dicséretesen kifejtett, új adományt ad. mivel a régi, errevonatkozó okleveleitől megfosztatott, Vajdakútja, Vámosudvarhely, Solymos, Balavására, Nagy Kend, Nagy Egrestő, Kis Egrestő, Szénaverős, Zágór, Szentiván, Désfalva, Kezlér és Besenyő Küküllő megyei, Hortobágyfalva, Héjjasfalva, Fehérme gyei, Szászrégen város, Magyarrégen Tordamegyei, Magyar- és Oláhpalatka, utóbbi nemesi udvarházzal Kolozsmegyei községekben fekvő ősi és szerzett birtokaira nézve. Aláírások: Simon Péchy cancellarius. Erasmus Adam secretarius. (*M. Nemz. Múz. ltára. Törzsa. 1616. évi 596. sz. fasc.*)

711. 1616. április 26. Gyulafehérvár. Bethlen Gábor erdélyi fejedelem *Széplaki Pettrythyevith Horwátt Jánosnak* hűségéért, hű és igen kedvelt szolgálataiért, melyeket az országgal, a fejedelemmel szemben minden viszonyok között többféle ügyekben hűséggel és odaadással teljesített, Széplak községben levő örökölt és szerzett birtokait, nemesi udvarházát, két üres nemesi udvarháztelkét, melyet békességben bírt, új adomány jogán adományozza, minden reávonatkozó királyi joggal együtt. Aláírás: Simon Péchy cancellarius, Adam Erasmus secretarius. (*M. N. Múz. ltára. Törzsa. 1616. évi 596. fasc.*)

712. 1616. május 13. Gyulafehérvár. A gyulafehérvári káptalan előtt Keresdi Bethlen György tiltakozik amiatt, hogy *Széplaki Horvát János*, maga részére a fejedelemtől új adományt eszközölt ki Szénaverős és Szentiván birtokokra, valamint Gogán részbirtokra, melyek a Bethlen családot illetik s ezért meginti s eltiltja őt annak birtokától, eladásától, haszná-

latától, s mindenkit e birtokra nézve az ő javukra való intézkedés tételtől. (*M. Nemz. Múz. levéltára, Gr. Bethlen család 1616. évi fasc.*)

713. 1616. szeptember 28. Kolozsvár. Kolozsvármegye *Petrichevich Horváth Györgyöt* a Segesvárra 1616. okt. 9.-re összehívott országgyűlésre követei közé választja az alsó kerületből. (*Kvármegyei jkv. 1605—41. I. kötet 213.*)

714. 1616. szeptember 28. Kolozsvár. Kolozsvármegye *Pettretieuit Horváth Györgyöt* az új porta összeírásra biztosai közé választja és részére költséget rendel. (*Kvármegyei jkv. 1605—1641. I. kötet 213.*)

715. 1616. okt. 6. Kis Egrestő. Bethlen Gábor erdélyi fejedelem *Petrytyevit Horváth János* néhai *Petrytyevit Horváth Miklósnak* néhai feleségétől, *Bott Annától* származó fia kérésére meghagyja, hogy Bott Anna második férjétől, Kövesdi Nagy Istvántól származó Nagy Anna, ki előbb Sárdi Semlyén Pálnak, most pedig Zsombori Istvánnak a felesége, leánynegyedét a Széplaki javakból jogszerint jelöljék ki. Az okírat hátára feljegyzett bírói perkivonat szerint a per 1618-ban folyt s peres felek okíratokkal kívántak bizanyítani. (*M. Nemz. Múz. ltára. Törzsanyag. 1616. évi 596. sz. fasc.*)

716. 1916. okt. 19. Gyulafejervár. Aranyi Kapi Andrásné, Somkeréki Erdélyi Borbála ügyvédekett vall a gyulafehérvári káptalan előtt s köztük Széplaki *Petrichevich Horváth Jánost* is. (*Erdélyi Múz. ltára. Gr. Teleki családi ltár. Kolozsvár.*)

717. 1616. október 20. Kolozsmonostor. Széplaki *Petritiewit Horváth János fia, Miklós* a kolozsmonostori konvent előtt atyja nevében kijelenti, hogy a Küküllő megyei Faisz községben lévő részjóságát, melyet Iktári Bethlen István javára átengedett, visszaadatni kívánja, mivel a fejedelem által cserébe ígért 10 jobbágytelket és 200 frt. készpénzt nem kapta meg. (*Erd. Múz. Kolozsvár. Br. Huszár levéltár. 1616. év.*)

718. 1617. január 17. Fogaras. *Petritiewith Horváth Clára* özv. Macskássy Mihályné elismeri, hogy Lészai Gáspár fogarasi udvarbírótól a fogarasföldi Opra-Kercsesóra nevű faluért, melyet ő Báthori Gábor adományából bírt, s melyet Bethlen Gábor tőle elvett, 300 frt. kártalanítást, hiánytalanul felvett. (*Cs. ltár. 1617.*)

719. 1617. március 19. Széplak. Széplaki *Petrythyevytth János* elismeri, hogy Kis Egrestőn a Kutberke nevű határokban az újjáépített malom körül Angyalosi János és felesége Szigethy Erzsébetnek átadta három jobbágyának földjeit, de ezekért más helyen kapott földeket és réteket. (*Erdélyi Múz. Kolozsvár. Br. Bálintith ltár. 42. csomó.*)

720. 1617. április 11. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye ítélőszéke Búni Bethlen Farkas főispán, Désfalvi Simon Mihály

és Somogyomi Székely István alispánok, Szökefalvi Teovissi János és Bényei Balogh István Küküllő megyei szolgabírák által kiadja az ítéletlevelet *Széplaki Petrityevith Horvath János* felperesnek Kápolnai Nagy Boldizsár alperes elleni perében s alperest arra kötelezi, hogy ötven hozzá hasonló nemessel tegyen esküt arra, hogy sem feljelentő, sem részes nem volt abban, hogy 1611. október 4.-én Báthory Gábor fejedelemsége idejében Joxith István radnóti várna gy Marosvásárhelyt felperest letartóztatta s fogságba Radnót várába vitette s arra, hogy ő ebben ártatlan. Ha az esküt le nem teszik, elmarasztalják őt a nagyobb hatalmaskodás bűnében és 2000 frtnyi bírságot tartozik fizetni minden ellentmondásra való tekintet nélkül. (*M. N. Múz. Törzsa. 1617. évi 598. fasc.*)

721. 1617. május 13. **Gyulafehérvár.** Alsójárai Somogyi András felesége, Torma Borbála nevében azokat a Belső Szolnok megyei Kozárvári, Mányai és Szunyogszegi részjóságokat, melyeket néhai Kozárvári Gergely Torma Borbálának 1000 frt-ban lekötött, s melyeket ez az első férje halála után mostanáig használt, bizonyos összeg lefizetése után átbocsátja *Suky Benedeknek* és feleségének, Kozárvári Borbálának. (*Erdélyi Nemz. Múz. Kolozsvár. Br. Petrichevich-Horváth ltár. I. Reg. A. B. Nr. 10.*)

722. 1617. június 28. **Marosvásárhely.** Nagy Lőrinczné Köpeczi Klára Marosvásárhelyt a Szent György-utcában levő házát — mivel nagy beteg — 135 frt-ért eladja Sövényfalvi Dániel deáknak és feleségének, Köpeczi Annának, Vásárhelyi István deák és Köpeczi János tanuk előtt. (*Erd. Múz. Kolozsvár. Gr. Bánffy ltár. Rokonságok. VI. Reg. fasc. 349. Nr. 32.*)

723. 1617. július 23. **Nagyszombat.** Czoborszentmihályi Czobor Mártonné, Kendi Anna ügyvédekett vall, köztük első helyen *Széplaki Petrichevich Horváth Jánost*. (*M. Orsz. ltár. Gr. Teleki földvári ltár. 1617. évi.*)

724. 1617. aug. 1. **Kolozsvár.** Ajándékok bejegyzése Kolozsvár város számadáskönyvében *Széplaki Petrichevich Horváth János* részére. Tolnai Zeöcz János, magyar sáfár-polgár számadásában a fejedelem postája és postálkodtatása részében: bort, két ejtelt, d. 10 ejtelét, anyi mint denár 20. cipót 10 = d. 10. 1 tyukot = d. 9., pecsenyét 6 fontot = d. 12., zabot két vékát városét. (*Allami ltár. Kolozsvár. Számadáskönyv. 57. old.*)

725. 1618. augusztus 16. **Zágráb.** *Miketinczi Petrichevich János*, Trakostyáni Draskovich Miklós familiárisa, ura nevében tiltakozik az ellen, hogy néhai Draskovich Péterné Alapy Marianna a Draskovich család minden oklevelét magánál tartja. A horvát rendek elrendelik, hogy emiatt az özvegyet intsék meg, s ha az okiratokat nem adná vissza, ellene törvényesen lépjenek fel. (*Zágrábi Orsz. ltár. Prot. Congr. II. 134. Zágráb.*)

726. 1618. szeptember 13. **Medgyesfalva.** *Széplaki Petrytyevith Horváth János* és *Magyardellői Jármí Miklós* mint közbírák előtt *Csákány Balázsné Zeleméri Judith*, *Bogáthy Andrásnak* és feleségének zálogbavetett marosszéki Szentkirályi és Kisfaludi ingatlanaira nézve, melyek idegen kézre kerültek, melyeket a maga erejéből nem tudott kiváltani, a visszaváltást *Angyalosi Jánosnak* és feleségének, *Szigethy Erzsébetnek* engedte át. Angyalosiék a zálogot visszaváltották, a földeket bizonyos feltételek alatt *Zeleméri Judithnak* visszabocsátják és *Csákány Balázs* minden adósságát elengedik, de ezért nekik *Zeleméri Judith* a Kisfaludi *Matykó réten* a malmot, több erdőt, földet és szénafüvet átad. (*Erdélyi Múz. Kolozsvár. Br. Bálintith ltár. 57. csomag.*)

727. 1618. szeptember 19. **Kolozsvár.** Kolozsvármegye *Petrithovich Horváth Györgyöt* az 1618. október 4.-re Kolozsvárra összehívott országgyűlésre egyik követévé választja. (*Eredeti bejegyzés Kolozsvármegye 1605—1641-i I. kötet jegyzőkönyve 245. lapján.*)

728. 1618. nov. 1. **Kolozsvár.** Özv. *Küsmödi Márton Györgyné Vass Erzsébet*, *Bethlen Gábor* fejedelem előtt ügyvédeként vall, köztük első helyen *Széplaki Petrytyewity Jánost* is. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1618. évi fasc.*)

729. 1618. nov. 6. **Kolozsvár.** *Bethlen Gábor* erdélyi fejedelem *Széplaki Petrityevith Horváth Jánosnak*, *Sárdi Semjen Pálnak* Nagy Annától származó fiai, *Tamás*, *István* és *György* ellen a *Küküllő megyei Széplak birtokból*, mely csak fiút illet, általuk birt leánynegyed kiadása iránt indított perében elrendeli, hogy a felek mutassák fel az ügyre vonatkozó okirataikat. (*M. Nemz. Múz. ltára. Törzsa. 1618. évi 599. számú fasc.*)

730. 1618. decz. 1. **Kolozsvár.** *Rátóthi Gyulaffi Mihály* fia *András Bethlen Gábor* fejedelem előtt ügyvédeként vall, köztük *Széplaki Petrityevith Horváth Jánost* is. (*M. Nemz. Múz. levéltára. Gr. Bethlen ltár. 1618. évi.*)

731. 1618. december 3. **Küküllőszéplak.** *Petrichieuich János levele* *Homoródszentpáli Kornis Ferenczhez*, melyben tudatja, hogy a *Bornemissza Zsigmond* elleni ügyében tiltakozzék a káptalan előtt aozn egyesség ellen, melyet ez *Bethlen Istvánnal* vagy feleségével akar kötni. Utóirat: . . . „minthogy ilyen felette beteges nyomorult állapotban vagyok uram s az husneműt nem igen ehetem, de mégis ha Kegyelmed valami fogoly madarat és őzet szerezhet és alá küldené Kegyelmed, megszolgálnám, talán mégis abban valami keveset ehetném.” (*Erd. Múz. Gr. Bánffy cs. ltára. Rokonsági.*)

732. 1619. január 5. **Zágráb.** A horvát Rendek *Petrychewych Jánost* a báni ítélőtábla bírájává választja s részére füstönként

40 dénár fizetést rendelnek. (*Horvát Orsz. ltár. Prot. Congr. II. 140—142.*)

733. 1619. február 13. Kolozsmonostor. Széplaki Pettritieuith
Horváth János Kolozsvárt a Farkas-utcában *Géczy István* házában súlyos betegen ágyban fekvő a monostor két nemes tagja, *Thorday Imre* és *Kolozsvári Demeter János* papok előtt végrendekeznek s minden vagyonát *Miklós* és *György* fiaira és *Judith* leányára hagyja, mégpedig úgy, hogy a széplaki jószág csak fiút illessen, de a többiben egyenlően osztozzanak. Ezek a birtokai: Magyar- és Oláh Palatka Kolozsmegyében, Vámosudvarhely, Vajdakútja, Balavására, Nagy Kend, Nagy Egrestő, Kis Egrestő, Szénaveres, Zágor, Solymos, Szent-Iván, Deésfalva, Kezler, Bessenyő Küküllő megyében, Hortobágyfalva, Héjasfalva, Fehér megyében; Szász Régen, Magyar Régen, Tordamegyében; Somosd, Csókafalva és Karácsonyfalva Marosszéken. (*Kolozsmonostori konv. ltára. Prot. Majus C. 75.*)

734. 1619. május 22. Gyulafehérvár. Bethlen Gábor fejedelem meghagyja több kolozsmegyei nemesnek, köztük *Komlódi Horváth Györgynek*, *Suki Suky Pálnak* és *Benedeknek*, hogy Monostorszegi Kun István kérésére tanukat hallgassanak ki. (*M. Nemz. Múz. Törzsanyag. 1619. évi 602. fasc.*)

735. 1619. július 5. Kolozsvár. Kolozsvár megye székülő táblabíróinak névsora; kiket újból megválasztottak: *Komlódi Horváth György*, *Szentpály János*, *Gyerőffy Gáspár*, *Suky Benedek*, *Gyerőffy István* és *György*, *Valkay István*, *Géczy György*, *Kolozsvári Péter* deák, *Ebeni Miklós*, *Fekete János*, *Szombat helyi György*, *Keczely András* deák, *Mahulyi János*, *Hajóssi István*, *Thamásfalvi László*. (*Kolum. jkvei. 1605—41. I. kötet. 247. lap.*)

736. 1620. körül, Kolozsvár. Bethlen Gábor fejedelem utasítása maga és felesége udvarmesterei és így *Komlódi Horváth György* számára is, „kit hoptesternek, latinul Magister Curiae neveznek”. Kötelességük, hogy a fejedelem életére „nagyobb szorgalmatossággal, oly igazsággal vigyázzon, mint a magáéra, konyhánkon ételünket, pohárszékünkön kenyerünket, italunkat meglátogassa, kik főzik”. Senki más ne nyúljon az ételekhez, mint hites étékfogók életük elvesztése alatt. A fejedelmi udvarrendjét így állapítja meg: „Legkisebb palotában az palotas hadrendjé az eő alatta ualóival szokott lenni és uigáznj. A második palotában az vdvar népe szokot lenni, étékfogókkal, udvarlók-palotával egyiwt, oda darabantnak, keözeönséges szolgálóknak nem szabad mennj. Azon beleöl való házban az udvari feő legínyek olliankor ne toliogianak, mikor giwlések auagy valami egieb frequentiak teörtinnek lenni. Azonbeleöl az Ante-Camera uagion, melyben a tanács Vrakon és az beölső hites feő tisztuiseleőkön kiowl nem szabad senkinek mennj akármí ideöben is, uagi vagion

valami frequentia vagi ninczen; de abban az házban senkit be ne szoktassanak, választassék meg az keözeönséges házaktól. **Annak obseruatioja**, hogy inkább meg lehessen, ket Aitonállót annak aitaianak állására rendellyen, kiket hittel keötelezzen arra, hogy eliárnak tiztekben. Azon beleöl uagion az Audentia-ház, mely annyt teszen mint minden rendeknek meghallgattása. Annakokáért annak a a háznak olli becwlet adassék, hogy abban egy szoual senki hiuatlan be ne mennjen, hanem ha kinek az feiedelemmel mi dolga vagion, Cancellárius, feo komornik, hopmester által ielenczek meg szemben lételre ualo kiuansagokat... Az beíáro inasoknak szabad az audentia Cameraban menniek és ot udvarlaniok, mikor az feiedelem ott ninczen; de az barsonyszékekben senki le ne merien wlni, ha tisztességét szereti. A feő komorniknak, Hopmesternek, luoszmesternek is szabad ollyankor abban a házban mennj és ott lenni mikor az feiedelem ott nem találkozik, de mikor ki megíwnk az Audentia házban, akkor az Ante-Camerában mennyenek. Az inasok is ott az aito eleött legienek czengetésteöl várianak és ha ki beizen valamellyekteöl, bemenjen és referállia akárki izenetit minekwnk akármellyk beíáro. Azon beleöl háló házunk és egiéb kamaraink uadnak, kikben hiuatlan senki be ne merien menni, azon kiuw az, kinek arra szabadság teölwnk adatott." (Tört. tár. XI. 175.)

737. 1620. január 9. **Alsósztribicza**. Polcsich Péter körösmegyei alispán előtt *Petrichevich János* maga és gyermekei, valamint *Petrichevich György* unokaöccse úgy egyeznek meg, hogy a Mykethinczi és Szentmártoni Körösmegyei jószágaikat közösen, osztatlanul fogják használni, de fennmarad az a joguk, hogy akár ök, akár utódaik osztozást kérjenek. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1620. évi 604. fasc.)

738. 1620. január 10. **Széplak**. *Széplaki Pettrittyevith Horváth János* Angyalos János fejedelmi ítélőmester előtt nagy betegen (morbo podagrico) végrendelezik magyar nyelven minden vagyonáról, előbbi végrendeleteit hatályon kívül helyezve oly módon, hogy „mivel jól ismeri, hogy ő szent felsége az én életemet soká nem nyújtja, de azért ép és csendes elmével” ingóságait és ingatlan vagyonát három gyermeke, két fia, *Miklós* és *György* és *Judith* leánya közt felosztja. A fiúk kapják a csak fiúágot illető széplaki ősi jószágot, minden egyébben mindhármán osztoznak. A széplaki nemesi udvarházat, melyet ő építtetett fel újból, a kisebbik fiúnak, Györgynek hagyja. Ha György fia, ki más országban van hadban, s mint hírlík, igen beteg, el találna halni, avagy magtalanul halna el, az ő részén is osztozzanak életben marad testvérei. Hasonlóan, ha Judith leányának sem lennének maradékai. Jancsi inasnak hagy egy jó borjazó tehenet, egy mag disznót és 5 frt-ot. Gyermekei gondviselőinek és végrendelete „executor”-jainak felkéri Péchy Simon kancellárt, Mykola Jánost és Angyalos János ítélőmestert „az én ked-

ves jóakaró uraimat", kérve őket, hogy „Istenre tekintve legyenek jóakarattal és oltalommal az én gyermekeimnek". (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1620. évi 603. fasc.*)

739. 1620. március 18. Kolozsvár. Kolozsvármegye az 1620. ápr. 5-re Gyulafehérvárra egybehívott országgyűlésre egyik követéül választja *Petritheuit Horvath Györgyöt* és a követek részére portánként 30 d. költséget rendel. (*Kúrei jkvek. 1605—1641. I. k. 255. lap.*)

740. 1620. július 16. Kolozsmonostor. Felfalusi Nánásy Gáspár, a néhai Gergely fia a kolozsmonostori konvent előtt *Komlódi Petritheuit Györgynek* ügyei vitelére, különösen oroszfái Mikó Ferenczné Gávy Kata ellen indított perében teljes felhatalmazást ad. (*Cs. ltár. 1620.*)

741. 1620. nov. 23. Varasd. A horvát rendek a török elleni védekezésre a Dráva mellett haramiákból hadsereget állítanak fel s ennek költségére füstönként 6 m. forint adót vetnek ki, melynek beszédésére Varasd megyében Gerecsey István, Kőrös és Zágráb megyében *Petrichevych Jánost* választják meg és ki mondják, hogy ez az adó semmi más célra nem fordítható. (*Horv. Orsz. ltár. Prot. Cong. III. cs.*)

742. 1620. deczember 18. Bessenyő. Széplaki *Petryevith Horváth Judith* (P. H. János leánya) *Bessenyői Tetei Boldizsárné* kisleánya születése után súlyos betegen Angyalos János ítélőmester előtt végrendelegzik s minden vagyonát, mivel fivérei atyjok végrendeletét megsértették és ő csak hosszas, fáradságos utánjárással tudott a neki hagyott vagyonhoz jutni, kisleányának hagyja, ha pedig az elhaláloznék, ingó vagyonát, arany- és ezüsttárgyait örökre férjének, ingatlanait pedig 6000 m. frt-ban neki vallja, neki hagyja hozományát is. Ha pedig bárki e végrendeletet megtámadná, azt Isten átka érje. A végrendelet Angyalos János fejedelmi ítélőmester sajátkezű írása. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1620. évi 603. fasc.*)

743. 1621. június 21. Gönczi tábor. Bethlen Gábor fejedelem a Vajdaszentiványi Büki János magvaszakadtával Viszolya kolozsmegyei birtokát Brenhidai Huszár Istvánnak adományozza s a beiktatáshoz, mint királyi embert kiküldi *Komlódi Petritheuit Györgyöt* is. (*Gr. Kemény, Dipl. Trans. App. D. 16 kötet, 246. lap.*)

744. 1621. aug. 15. Zágráb. A zágrábi káptalan előtt *Brunowczi Mikulich Lászlóné Calcinelli Marianna* (néhai C. Gyula leánya) szükségében 1200 frt-ért *Mikethynczi Petricevych Jánosnak* és örököseinek zálogba adja a varasdmegyei Osztercz vár tartozékában lévő *Bisztricza Zágrábmegyei birtokot* úgy, hogy a zálogösszeg lefizetése ellenében, bármely év Szent Márton napján azt visszaválthassa. Az oklevél hátlapján lévő feljegyzés szerint 1626. évben Szt. Márton napján

Appalínich Tamás szolgabíró Felsőszhtubiczán Mikulich László megbízásából *néhai Petrichevich János* örökösaitől visszaváltotta.) (*M. O. L. N. R. A. Fasc. 682. Nr. 15.*)

745. 1621. nov. 18. **Kolozsvár.** Iktári Bethlen István Erdély kormányzója el rendeli Belső Szolnok és Kolozs megye tisztjeinek, hogy mivel *Suky Benedeket* király urunk öfelsége és az ország szolgálatjában a Portára sietséggel kellett küldeni, felesége után maradt pereit sürgősen tárgyalják le, hogy útja miatt kára ne következék be. (*Cs. ltár. A. Nr. 42.*)

746. 1621. nov. 28. **Kolozsmonostor.** Galambfalvy Borbála Vesselényi Boldizsár Dobokamegyei főispán és *Komlódi Pettritievitt Horvath György* előtt végrendelkezik, s kolozsmonostori házát az ottani róm. kath. egyháznak hagyja, amíg él, Fejérdi Márton pap lakjék benne, halála után a többiek. Atyafiainak nem hagy semmit, mert életében adott nekik eleget. (*Liber Regius Gyulafehérvár, XV. kötet 6. lap.*)

747. 1622. január 1. **Felsőszhtubicza.** *Mikethynczi Pettrychewych János* zálogba veszi *Petrichevich Györgynek* egy felsőszhtubiczai Stariak-hegyen lévő szőlőjét 42 aranyért. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1622. évi 606 fasc.*)

748. 1622. január 22. **Kolozsvár.** Kolozsvármegye a gonosztevők üldözésére és nyomozására biztosokat választ, közöttük *Komlódy Horváth Györgyöt* is, s részükre portánként bizonyos ellátást rendel. (*Kvm. jkvek. 1605—1641. I. k. 286.*)

749. 1622. február 24. **Harina.** *Komlódi Petrytyeuyth Horváth György* és Czegei Vass János, mindketten a fejedelmi tábla assessorai, előtt Monostorszegi Kun István és Csicsó-Kereszturi Torma György és Kristóf egy vitás rettegő szőlő felett egyezséget kötnek. (*Erd. M. Br. Huszár ltár. Fasc. 12. Nr. 65.*)

750. 1622. ápr. 13. **Kolozsvár.** Kolozsvármegye *Komlódi Horváth Györgyöt* az 1622. május 1-re Kolozsvárra egybehívott országgyűlésre egyik követéül választja, s részére költséget rendel. (*Kvm. jkvek. 1605—1641. I. k. 297. lap.*)

751. 1622. aug. 7. **Brassó.** Bükkösi Kemény Boldizsár fejedelmi tanácsos, fogarasi kapitány és fehérmegyei főispán, Uzoni Bélydy Kelemen Háromszéki főispán és Gelenczei Tholdalaghi Mihály mint fogott bírák előtt megjelenik *Oltszemi Mikó György özvegye Petritievith Horváth Clára* nevében Gyekei Vesselényi Boldizsár Doboka megyei főispán, Nagyteremi Sükösd György, Bikali Vitéz György (P. H. Clara asszony fia) és Zabolai Basa István, másfelől pedig *néhai Mikó György* leánya, *Mikó Zsuzsanna* nevében *Mikó Ferencz* fejedelmi tanácsos és főkomornik, Csik, Gyergyó és Kászon székely kapitánya, Vargyasi Daniel Mihály Háromszéki főkirálybíró és Hidvégi Nemes Tamás, *Mikó Zsuzsanna* mátkája, s egymásközt oly egyezsége lépnek, hogy 1622. november 11-én Marosvásárhelyen a felkért közbí-

rak minden Mikó György után maradt ingóságot a két fél között két részre osszanak a meglévő regestumok szerint. Hasonlóként **osszák fel az utána maradt házat és a hozzátartozó földeket is.** Ha bármely fél megsértené az egyezséget, 500 arany forintot fizessen, de emellett minden vagyon további törvénykezés nélkül ekkor is két egyenlő részre osztassék fel a két egyezkedő fél között. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1622. fasc. 607.*)

752. 1622. november 15. Varasd. A horvát Rendek beiktatják gróf Zrinyi György horvát bánt hivatalába, s a török elleni védekezésül tartott haramiak ellátására füstönként 7 frt. hadiadót vetnek ki, melynek beszedésére Zágráb és Kőrös megyében *Petrichevich Jánost*, helyébe Urnoczy Györgyöt választják meg. (*Horv. Orsz. ltár. Prot. Congr. II. 214.*)

753. 1622. december 5. Segesvár. Bethlen Gábor fejedelem előtt gróf Iktári Bethlen István a fejedelem öccse és *néhai Petrichevych Horváth János fiai P. H. Miklós és György* meg egyeznek abban, hogy az utóbbiak által Bethlen Istvánnak a Fájsz Kükküllő megyei jószágba való beiktatása ellen emelt tiltakozásukat visszavonják, mivel nekik ezért 200 frt-ot fizet a fejedelem. Az oklevélre feljegyezve 1622. decz. 21-én a Káptalan előtt P. H. Miklós és György felvették a 200 frt-ot (*Gyulafehérvári káptalan ltár. Cista Kükküllő, fasc. 5. Nr. 40.*)

754. 1622. decz. 21. Gyulafehérvár. A káptalan előtt Nagy János jobbágyul köti le magát *Széplaki Horváth Györgynek* széplaki birtokára, s átvesz egy elhagyott jobbágytelket, s a szükséges gazdasági felszerelést, két ökröt, egy disznót, menyegzőjére két hordó bort és 4 magyar frt-ot, s leköti magát és örököseit örök időkre a földesúri szolgálatra. Ha megszöknék, joga van urának bárholnan — még a katonaságtól is — elfogni és hazahozni. (*Cs. ltár. 1622.*)

755. 1623. május 11. Kolozsvár. Henczler Benedek sáfar számadáskönyvében bejegyzés *Komlói Horváth György-re* vonatkozóan: *Komlói Horváth György* uram érkezvén onnan feljül német császártól, követségben járván, urunkhoz akarván menni, hetedmagával lévén bíró uram akaratiából adtam ételt, italt neki: húst kb. 6 den. 6; egy címer bárány hús d. 7; cipót Nr. 10. d. 10; négy ejtel bort d. 24. („Urunk diversiái” rovatban). Ugyan ezen a napon „Urunk szekerezése” rovatban ez áll: *Komlói Horváth Györgyöt* vitte el Enyedy Pap István négy lóval, fizettem neki fl. 2 den 50. (*Kolozsvár városa számadáskönyvei. III. k. 48. l.*)

756. 1623. okt. 10. Zágráb. A horvát Rendek elhatározták, hogy a Bosak család zágrábmegyei birtokait adják vissza néhai Bosak Péter nővéreinek, miután őt Damianich István a törvényes végrehajtás alkalmával úgy megsebesítette, hogy ebbe belehalt.

A birtokot minden jogorvoslat félretételével vegye át *Petrichevich János* zágrábmegyei alispán, s rövid úton adja ki a Bosák nővéreknek. (*H. Orsz. ltár. Prot. Congr. II. 220.*)

757. 1623. okt. 27. Magyarbikalja. *Pettritievith Clara* özvegy Mikó Györgyné levele Brebiri Melith Péterné Szokoly Erzsébethez, melyben tudatja, hogy a részére vásárlott holmikat nem tudja kiküldeni, mivel nincs szolgája, mert holnap napra Kolozsvárra táborba kell szállani minden szolgájának és a fia Vitéz György is, mind fejedelmi bejáró, a gubernátorhoz kell bevonuljon és kéri, hogy onnan küldjenek valakit a szekerek mellé kíséretül, mivel „az változó időben a messzességes helyeken félelmes járni az csavargók miatt.” (*Gróf Zichy ltár. Missilisek.*)

758. 1624. január 26. Szentjob. Iktári Bethlen István erdélyi kormányzó megparancsolja Bánffy Mihály, Farnosi Géczy György, Radó Kristof, Gyerőmonostori Ebeni István, Ercsei Tholdallaghi György, Valkai Valkay István, Szentkirályi Kis Demeter, Almási Dancs György nemeseknek, mint királyi embereknek, hogy néhai *Oltszemi Mikó* Györgyné özvegye *Pethrityevith Horvat Klára* és fia *Bikalji Vitéz Miklós* fejedelmi bejáró kérésére bizonyos tanukat vallassanak a szokott módon. (*M. N. Múz. Törzsa. 1624. évi 609. fasc.*)

759. 1624. február 25. Oltszeme. *Petritievit Klára Oltszemi Mikó* György özvegye levele nagys. Briber Melith Péterhez, fejedelmi tanácsos, Bereg vármegye főispánjához, melyben kéri, hogy a Kassán levő fejedelemtől támogassa ügyét Szentmarjai István ellen, ki egy udvarházát felverte és javait elprédálta. Mivel úgy tudja, hogy Szentmarjai most Kassán a fejedelem rabja, kéri siessen és ha kell, — írjon Károlyi főispánnak is, hogy hajtsa végre az ítéletet Szentmarjay ellen. Fia Vitéz György is Kassán van a kormányzóval és kéri Melithet, hogy őt is utasítsa, mit kell tennie ügyüknek gyors és eredményes befejezése érdekében (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

760. 1624. május 1. Kolozsvár. Kolozsvármegye a következő országgyűlésre *Komlódi Horváth Györgyöt* is követi közé választja és részükre költséget rendel, portánként 40 dénárt. (*Kvm. jkvek. 1605—1641. I. k. 341. lap.*)

761. 1624. május 18. Kolozsmonostor. Magyarbikali Vitéz György, a néhai Miklós fia, ellene mond atyja végrendeletének, mellyel az ő kiskorúsága idején minden birtokát felesége iránti szeretetből 4400 m. frt. erejéig feleségének *Pettrittyevith Horváth Klárának* kötötte le, s mely birtokokba őt későbbi férje Szentmarthonmacskási Macskásy Mihály be is iktatta. (*Cs. ltár. 1624.*)

762. 1624. május 18. Kolozsmonostor. Magyarbikali Vitéz Miklós tiltakozik az ellen, hogy anyja *Pettrythevith Horváth Klára* utóbb *Mikó György* özvegye néhai édesatyja Vitéz Mik-

lós zarándmegyei Priszkelicza birtokát 1500 frt-ért Bethlen Gábor fejedelemnek átadta, ki ezt a birtokot a Bábolnai várhoz csatolta, mivel ez a birtok néhai édesatyja, Vitéz Miklósnak adományoztatott Báthory Zsigmond fejedelem által. (*Kolozsmon. Prot. Majus* 98. l.)

763. 1624. június 25. Bécs. II. Ferdinánd király Zlani Potok, Terklenczy és Blatnik zágrábmegyei községbeli részbirtokokat, melyek *Petrichevich Péteré* voltak, de tőle fivére *Petrichevich Tamás* löfegyverrel történt megölése miatt a koronára háramlottak, *Petrichevich Györgynek*, édestestvérüknek admányozza. (*M. Orsz. Ltár, Lib, Reg. VII. 301—303. lap.*)

764. 1624. július 27. Gyulafehérvár. Bethlen Gábor fejedelem iktatóparancsa több nemes, közte *Komlódi Horváth György* részére is, melyben elrendeli, hogy Szárhegyi Lázár Istvánt, Csík, Gyergyó és Kaszonszék fő királybíráját, iktassák be a kolozsmegyei Erked és Solymos és a Doboka megyei Serling birtokokba. (*Székely Nemz. Múz. Sepsiszentgyörgy Br. Apor ltár.*)

765. 1624. augusztus 23. Magyarbikálj. özv. Mikó Györgyne *Petritievith Klára* levele Briberi Melith Péter fejedelmi tanácsosnak, melyben kéri, járjon közbe, hogy Kun László ne szedjen dézsmát az ő birtokán, mivel ez eddig nem volt szokásban. (*Gr. Zichy ltár. Miss.*)

766. 1624. szeptember 6. Keresd. Széplaki *Petrythewyth Horváth Miklós* és Garázda István, Közép Szolnok megyei nemes személy, mint fogott bírák megegyeztetik Bethlen Györgyöt és Bethlen Ferencet a Szentmiklósi malom, a Keresdi, Bese-i, Foczen-i és Szentivány-i korcsmároltatás, tilalmas erdők, valamint a Keresd-i tó és patak dolgában 300 m. frt. kötés terhe alatt. (*M. N. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1624. évi fasc.*)

767. 1625. január 6. Komlód. *Komlódi Petritievich Horváth György* Kisnyulas-i részjóságát Toldalaghy János fejedelmi ügyigazgatónak atyafiságos érzésből vallja. (*M. O. ltár. Gróf Teleki ltár. Földváry-osztály. 1625. évi csomó.*)

768. 1625. március 5. Varasd. A horvát Rendek a meghalt *Petrichevich János* alispán helyébe Mikulich Kristófot választják meg. (*Horv. Orsz. ltár. Prot. Congr. II. 224.*)

769. 1625. okt. 17. Széplak. Koródszentmártoni Geréb Ferencz és Szakács István tanusítják, hogy a fejedelem parancsára Széplaki *Petritievith Horváth Miklós* nevében megkérdezték öccsét, *Petritievith Horváth Györgyöt*, hogy állja-e azt az egyezséget, melyet együtt kötöttek a széplaki birtok felett, mire ő azt felelte, hogy mindent áll, de a kutat nem hajlandó megcsináltatni. (*M. N. Múz. Törzsa. 1625. évi fasc.*)

770. 1625. november 5. Adamowcz. *Petrychevich Gáspár* és *Kristóf* elismerik, hogy felvettek 320 tallért Mykolycz Lászlótól és nejétől, Kalcinelly Mariannától azon, 800 frt. zálogösszeg-

ből, mellyel ezek édesatyjoknak, néhai *Petrychevich Jánosnak* tartoztak, s ha a többi örökös társait is kielégítik, kiadják részökre a zálogvalló oklevelet, mellyel több Varasd és Zágráb megyei birtokukat nekik elzálogosították. (*M. Orsz. ltár. N. R. A. Fasc. 682. Nr. II.*)

771. 1626. január 4. **Dicsőszentmárton.** Küküllő vármegye ítélszéke Apafy György főispán elnöklésével *Petrichevich Horvath Miklós* részére felmentő levelet ad Székely Miklós ellen egy nemes udvarház közbecsüvel való megkínálásáért. (*Küküllő vm. jkvei 1626. 14. lap.*)

772. 1626. május 11. **Dicsőszentmárton.** Kisfaludi Keopeczy Tamás főszolgabíró útján Széplaki *Petrichevich György* meginteti Horváth Miklóst Széplaki Székely István jobbágya házára hatalmasul való menéseért. (*M. N. Múz. Törzsa. 1626. évi 730. fasc.*)

773. 1626. június 21. **Sárd.** Sepsziszentgyörgyi Daczó László Mikefalván lakó Szilágyi Sándorral megegyezik, hogy ha a *Köpeczi János* árvái által birt Jedd-i tavat kiperelni sikerül, tartozik a perköltség leszámításával Szilágyi Sándort kielégíteni, ha azonban a per elmaradna, utóbbi a maga részét szabadon perelheti. (*Erd. Múz. Berzenczei ltár. Fasc. 22. Nr. 1.*)

774. 1626. aug. 29. **Széplaki Petrityevit Horváth György** marosszéki karácsonyfalvi birtokrészét 25 frt-ért zálogbaveti Kisgörgényi Sükösd Mihálynak. (*Cs. ltár. A. J. Nr. 4.*)

775. 1626. decz. 14. **Komlód.** Bergenyei Nagy András előtt *Komlódi Horváth György* és *Csiksomlyói Székely Miklós* elcserélik Székely Miklós oroszfái és nagynyulasi jószágát Horváth György szentmártoni, pókakereszturi, galambodi részjószágával addig is, míg a káptalan előtt erről hiteles levelet adnának egymásnak. (*Cs. ltár. 1626.*)

776. 1626. decz. 21. **Kolozsvár.** Rósás István kolozsvári polgár, mint Göcs Pál árváinak gondnoka, Gyulai Mártonnak, Göcs Sára (Pál leánya) férjének azt a Kolozsvári, a Középucczában levő házat Szentpály János és Tölcséres András szomszédságában, melyet özv. Göcs Pálné Rósás Margit férje halála után szerzett, de mely romokban volt, „használatra átengedi” azzal a kikötéssel, hogy azt felépítteti, de az árvák felnevelkedése után ezeknek visszbocsátja. (*Cs. ltár. I. Reg. F. G. Nr. 6.*)

777. 1627. március 27. **Magyarbikal.** özv. *Mikó Györgyné Petrítievit Klára* levele Briberi Melith Péterné Szokoly Erzsébetnek, melyben mentegetődik, hogy későn vette levelét, s a vásárlások egy részét tudta csak elvégezni, mivel a javarészét Mikola János már elvégezte. De azért kiküldött Brassóba és vétetett egy vég zöld brassai posztót, egy vég aba posztót és két papiros iskófiom ezüstöt, de a 13 sing veres brassai posztót nem tudta megvételni, mert nem volt kapható. Kéri őket, hogy ve-

gyék szívesen fáradozását és a kisasszonynak küld „egy papiros skófium aranyat.” Aláírás: „Kegyelmed árva szolgáló leánya tiszta szívvel szeretettel szolgál míg él az nemzetes néhai Myko György uramnak megmaradott árvája Petritievit Clara.” (Gr. Zichy ltár. Missilisek.)

778. 1627. március 27. Felsősztabicza. Petrichevich Kristóf, a néhai P. János fia, elismervénye 10 tallér felvételéről, melyet öccse P. István adott neki s melyet köteles akkor, mikor tőle öccse megkéri, megfizetni. (M. N. Múz. Törzsa. 1627. évi 616 fasc.)

779. 1627. május 13. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye ítélőszékétől Petrichevich Horváth Miklós a Haranglábi Ferenczel és Koródszentmártoni Ferencz deákkal folytatott pereiben felmentő levelet kér, mivel peres felei nem jelentek meg az ítélőszék előtt. (Kük. vm. I. jkve 29. lap.)

780. 1627. nov. 1. Kolosmonostor. Szalontai Tholdy György néhai Tholdy Istvánnak Bánffy Klárától való fia megemlékezővén arról, hogy szülei néhai Széplaki Petrittyewitth Jánosnak, azért mivel néhai Ghybarthi Keserw Jánosné Pernezi Erzsébet (jelenleg Szilvási Chyezzeliczky Boldizsár neje)-től a Bolyai kastélyt és birtokot visszaszerezte, a Küküllő megyei Zágór birtokot adták — ezt az adományt most Széplaki Petthrevitth Miklós részére, (ki a P. János fia) megújítja s azt a birtokot 200 frt-ért örökre neki vallja. (M. N. Múz. Törzsa. 1627. évi 615. fasc.)

781. 1628. január 6. Kolosmonostor. Széplaki Székely Miklós a Küküllő vármegyei Széplakon levő atyai részjóságát, mely 100 m. frt-ért zálogban volt néhai Petrichevich Horvath Jánosnál, jelenleg pedig P. Miklós és György fiainál, utóbbiaknak 160 m. frt-ért és 2 kanca lóért a kolosm. konvent előtt örök re átengedi. (M. N. Múz. Törzsa. 1628. 617. sz. fasc.)

782. 1628. január 17. Marosvásárhely. Zabolai Basa Tamás, Alsócsernatonai Damokos István és Amadéfalvi Antal Imre, mint közbírák előtt Komlódi Petritievit Horvath György öfelsége táblájának hites assessora és Csíkszentgyörgyi Veres Máté lófő, valamint Ménasági Gegeő János veresdarabant kiegyeznek azon csíkszentgyörgyi székely örökség felett, mely egy házból és hozzátartozó földekből áll, melyet 50 imperiális tallérért Veres Ferencről (János fiától) Horváth György zálogba vett oly módon, hogyha ezt a zálogösszeget neki leteszik akár tallérban 1628. március 5-ig, akár ezüst dutkában (egy tallérért 13 dutkát számítván), úgy köteles az örökséget nekik visszabocsátani. Ha ellenben a zálogösszeget le nem tennék, jogosított Horváth György a székely örökségbe beszállani. Az egyezséget száz arany frt. kötés terhe alatt tartoznak a felek megállani. (Cs. ltár. 1628.)

783. 1628. febr. 20. Dicsőszentmárton. Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós* Küküllő vm. ítélőszékétől Ferencz Deák elleni perében felmentő levelet vesz. (*Kük. vm. jegyzkv. I. 43. lap.*)

784. 1628. febr. 20. Dicsőszentmárton. Küküllő vm. ítélőszéke előtt Váradi Jánosné Balattfy Margit pereli Széplaki *Petrichevich Horvath Györgyöt* két Kis-Kend-i jobbággyával elkövetett hatalmaskodás és egy Balavásár-i jobbággy visszakövetelése ügyében, mely utóbbi jobbággyot felperesnő anyja Balattfy Zsigmondné csak élete tartamáig adta volt néhai *P. Horvath Jánosnak*, alp. atyjának. Az ítélőszék bizonyítást rendel el. (*Kük. vm. jkv. I. 31—34 lap.*)

785. 1628. március 9. Radnót. Bethlen Gábor erdélyi fejedelem elrendeli Bükkösi Kemény Boldizsár, Hidvégi Mikó Ferencz, Szentzsebetti Péchy Simon, Vargyasi Dániel Mihály, Komlódi Horvath György és Szentrontási Ozdy György nemeseknek, mint néhai Bély Kelemen ügyeit intéző bizottságnak, hogy Feldobolyi István pap Zágoni örökségének ügyét is vizsgálják ki és intézzék el s ha a Bélyeknek nincs elegendő igazságuk, az örökséget adják ki István predicatornak. (*Székelv Nemz. Múz. Sepsiszentgyörgy.*)

786. 1628. március 27. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye Apaffi György főispán elnöklésével a gyulafehérvári 1628. ápr. 9-i országgyűlésre követekül választja: *Petrichevich Horváth Miklós*, Kar István, Maksay Baláss és Sárosi György nemeseket s részökre költséget szavaz meg. (*Küküllő vm. jkvei. I. 44. lap.*)

787. 1628. május 3. Nagyenyed. Bethlen Gábor fejedelem a testvére megsebesítéseért hűtlenségbe esett Nagymeregyői Vajda, másnéven Baád Ferencz nagymeregyői birtokát Marosjárai Bálintffy Istvánnak adományozza s a beiktatáshoz kiküldi mint királyi embert Komlódi *Petrithievith Horváth Györgyöt* és Czegei Vass János fejedelmi táblabírákat, Bikali Vitéz Györgyöt Gyalui Komáromi Márton kolozsmegyei alispánt, Tamásfalvi Tamásfalvy Imre kolozsmegyei főszolgabíró és Gitzi Gitzi Györgyöt. (*Gr. Kemény József Diplom. Transsylv. Appendix D. 16. 319. old.*)

788. 1628. május 20. Dicsőszentmárton. Küküllő vm. ítélőszéke Haranglábi János felperesnek Széplaki *Horváth Miklós* alperes ellen egy Désfalvi Fábián István nevű jobbággy visszabocsátása iránt indított perében felperes ügyvédjét megbünteti, mivel felperes részére ezen ügyben, mint királyi ember működött. Felperes a pert letette. (*Küküllő vm. jkvei I. 45. lap.*)

789. 1628. július 13. Zágráb. A császmái káptalan előtt *Mikethynczi Petricevych Kristóf* elzalogosítja egy Felsősztribicza-i jobbággytelkét 110 m. frt-ért *Mykethinczy Petricevych*

Györgynek, (a P. Gáspár fiának) (M. N. Múz. Törzsa. 1628. évi 617. fasc.)

790. 1628. július 23. Gyulafehérvár. Bethlen Gábor fejedelem a Deés-i nemesség és polgárság között felmerült többrendbeli egyenetlenség lecsendesítésére és a viszálykodás megszüntetésére fejedelmi biztosokat küld ki Kolozsvári Kassai István tanácsúr és ítélőmester, Iklódi Toldalagi János fejedelmi ügyigazgató, tordai kamaraispán, Marosvásárhelyi Borsos Tamás, Komlódi Horváth György, Czegei Wass János és Szentrontási Ozdy Gergely a fejedelmi ítélőtábla esküdt bírái személyében, kik az egyezséget létrehozzák, melyet az ítélőmester ad ki. (*Deés város ltára. 1628. év.*)

791. 1628. október 23. Zágráb. A horvát Rendei kiutalnak 50 m. frt-ot Domyanich Zsigmond részére, ki a pozsonyi oktavális törvényszékre küldetett ki, melyet részére *Petrichevich György* a jövő évi adók terhére a sajátjából előlegez. (*Horvát Orsz. ltár. Prot. Cong. II. 259.*)

792. 1628. november 20. Gyulafehérvár. Bethlen Gábor fejedelem Buni Bethlen Ferencz részére tanuvallatást rendel s e célból, mint fejedelmi embert kiküldi *Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst és Györgyöt.* (*M. Nemz. Múz. Bethlen ltár. 1628. év.*)

793. 1629. február 22. Fogaras. Bethlen Gábor fejedelem hasonló rendelete Buni Bethlen Ferencz részére. (*Gróf Bethlen ltár. 1629.*)

794. 1629. március 20. Felsősztribicza. *Petrichevich Gáspár* a néhai *P. János* fia, kölcsönvesz *Petrichevich Györgytől* (a Gáspár fiától) ötven Lipót herceg tallér összeget, s ezért átad neki zálogba egy aranyozott kupát. Ha az összeget jövő Szentgyörgy napig nem fizetné meg, jogában áll *Petrichevich Györgynek* egy jobbágyát a maga részére lefoglalni. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1629. évi fasc.*)

795. 1629. március 21. Kolozsvár. *Komlódi Horváth Györgyre* vonatkozó bejegyzés a kolozsvári sáfárszámadásokból: Die 21. Martii. Az főembereknek s öfelsége udvara népének ebédre gazdálkodtam, némelyeknek vacsorára is: *Horvát Györgynek* húst lib. 14. olajt lib. 1. sós halat 1/4 vaját 1 ejtelt, tyúkot 3. eczetet 1 ejtel, fejér cipót 6. A(brak) c(ipót) 16. (*Herman András szász sáfár számadása 86. lapjáról. Kolozsvár.*)

796. 1629. március 19. Felsőmagyar-Zsuk. Földváry Ferencz és Somodi Gergely jelentése Bethlen Gábor fejedelemnek a *Suky, Frathay, Hosszutelky és Toldalaghy* családok rokonságáról végzett vallatásról, s arról, hogy Frátát Kemény Boldizsár valaha bírta-e? Eszerint a rokonság ez:

Frathay Gergely
neje: Hosszutelky Klára 'a Péter leánya)

Fráthay János neje: Suky Bor- bara, a Suky Pál testvére	Klára Toldalaghy Ferencné	Miklós	Gábor Borbara	Gergely Erzsébet Suky Pálné	leány Lupsay Meny- hértné	leány Lupsay Antalné
	Toldalaghy János			Suky Benedek		

(Cs. ltár. I. Reg. A. Nr. 44.)

797. 1629. március 26. Dicsőszentmárton. Küküllő várme-
gye közönsége *Petrichevich Horváth Miklóst* a vármegye szék-
ülő bírái közé és a Gyulafehérvárra ápr. 9-ére egybehívott or-
szággyűlésre egyik követéül választja. (*Küküllő vm. jkvei.*
I. kötet 66—68 lap.)

798. 1629. június 15. Radnót. Bethlen Gábor vallató pa-
rancsa *Széplaki Petrithievith Horváth Miklós* részére meg nem
nevezett ügyben. (*M. Nemz. Múz. 1629. évi 619. fasc.)*

799. 1629. aug. 3—21-ig Kolozsvár. *Komlódi Petrichevich*
Horvát György Bethlen Gábor fejedelem udvarmestere ré-
szére Kolozsvár város szász sáfárja Harnes Vagner következő mó-
don gazdálkodott: (1629. augusztus 3.) Eodem die az Hopmester
Horvát György uram szolgáinak nyolczad magokkal lévén,
b(író) U(ram) h(agyásából) attam cipót fejéret n. 4. a(brak)
c(ípót) nr. 9. Hust attam libr. 7. Czirkét attam nr. 2 1 p. d. 5.
d. 10. (115 lap) Bort attam pint 4 l p d. 6 d. 24.

(Augusztus 4.) Ebédre Eodem az hopmester *Horvát György*
uram szolgáinak hust adtam libr. 16. Fejér cipót nr. 6. Abrak
cipót nr. 15. Peterselymet és foghagymát attam d. 4. sós halat
attam libr. 1. d. 6. (149. l.)

(Augusztus 5.) Ebédre. Az uram hopmesterének *Horvát*
Györgynek hust attam libr. 16. fejér cipót nr. 8. Abrak cipót
16. Csirkét nr. 2. 1 p. d. 5. d. 10. Sós halat attam libr. 2 1
p. d. 6 — d. 12. Szalonnát libr. 1. — Peterselymet két kötést
d. 8. (157 l. p.) Az ő felsége udvarnépeinek vacsorára: Az én uram
hopmesterének *Horvát Györgynek*, hust attam libr. 16. Fejér cipót
n 8 Abrak cipót 16. Csirkét Nr. 2. 1 p. d. 5 — — — d. 10.
Sós halat attam libr. 2. 1 p. d. 6. d. 12. Szalonnát libr. 1. Pe-
terselymet két kötést d. 8. Retek p. d. 1. perech p. d. 1. Gyer-
tyát p. d. 2. d. 4. (162 lap)

Bethlen Gábor fejedelem 1629 VIII. 20-án érkezik Kolozs-
várra a „sombori feredőből”. Ekkor: Ő felsége udvarnépeinek
és az nemes uraiméknak a mit ki attam ebédre: *Komlódi Hor-*
vát György uram számára attam: hust libr. 16. cipót fejért nr.
8. Abrak (cipót) 16. Csirkét attam nr. 2. 1 p. d. 5. — — — d.
10. Peterselymet, hagymát p. d. 3. Borsót d. 4. d. 7. (218 lap).

Vacsorára Eodem *Komlódi György* uram számára attam: Hust libr. 16. Czipót fejért n. 8. Abrak cipót 16. Tyukot n. 1. d. 8. Csirkét nr. 1. d. 5. — d. 13. Szamos halat városét, peterselymet és hagymát d. 4. (227. lap.)

Augusztus 24. ebédre *Komlódi György* uram számára: hust libr. 9. c(ipót) f(ehér) 6. ab(rak) ci pó 10. Tyukot nr. 1. d. 8. Peterselymet p. d. 2. d. 10. (235 l. Aug. 21. vacsorára: *Komlódi Horvát György* uram számára attam hust libr. 10. Cipót fejért 6. Abrak c(ipót) 6. Tyukot nr. 1. p. 9. Kását p. d. 4. Ab(rak) d. 8. (143. lap.) (*Kolozsvár városa szász sáfárjának, Harmes Vagnernek számadáskönyvéből idézett oldalakról.*)

800. 1629. szeptember 5. **Bonyha.** Püspöki Farkas vármegyei szolgabíró jelentése a vármegyének, hogy *Széplaki Horváth György* megbízásából megidézte a vármegyei törvényszék elé *Széplaki Horváth Miklóst* bizonyos kártételek miatt. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1629. évi 619. sz. fasc.*)

801. 1629. szept. 19. **Magyar Bikal.** özv. *Mikó Györgyné Petritievit Clara* levele Brebiri Melith Péter kir. tábla bírójának, rokonának, melyben megköszöni magyarországi birtokai felett való gondviselését, miről őt öccse, Vkytuith Péter értesítette, s kéri továbbra is segítségét ügyes-bajos dolgaiban (*Gr. Zichy Itár. Missilisek.*)

802. 1629. okt. 10. **Kolozsvár.** Lakatos György kolozsvári magyar sáfár számadásaiból, midőn Bethlen Gábor fejedelem kíséretével 1629. X. 10-én Kolozsvárra érkezett, azon bejegyzések, melyek *Komlódi Horváth Györgyre*, a fejedelem udvarmesterére vonatkoznak.

Horvát György uramnak nyolczad magával ebédre gazdálkodtam bíró uram hagyásából: Attam tehénhust libr. 8. d. 12. Répát attam d. 1. Szalonnát attam d. 3. Czipót fejért 6, abrak cipót 10. Sajtót adtam d. 2. (186. lap.) Eodem die *Horvát György* uramnak ötöd magával vacsorára gazdálkodtam bíró u. hagyásából: attam tehénhust libr. 5. d. 5. Szalonnát attam d. 2. Répát d. 1. Czipót, fejért 4, abrak cipót 6. sajtót attam d. 1. Gyertyát 2. d. 2. (231. lap.)

November 11. *Horvát György* uramnak nyolczad magával ebédre gazdálkodtam b. u. h.: attam tehénhust libr. 8. d. 12. Peterselymet attam d. 1. Sajtót attam d. 1. Fejér cipót 6. abrak cipót is. (273 l.) Eodem die *Horvát György* uramnak nyolczad magával vacsorára gazdálkodtam b. u. h. Attam tehénhust libr. 8. d. 12. Peterselymet attam d. 1. Retket d. 1. Fejér cipót 6. Abrak cipót 10. Gyertyát attam 2. (321. lap.)

Nov. 12. *Horvát György* uramnak nyolczad magával ebédre gazdálkodtam b. u. h.: Attam tehénhust libr. 8. d. 12. Peterselymet attam d. 1. Retket d. 1. Fejér cipót 6, abrak cipót 10. d. 6. (362. l.) Eodem die *Horvát György* uramnak nyolczad ma-

gával vacsorára gazdálkottam b. u. h.: atam tehénhust libr. 8. d. 12. Peterselymet attam d. 1. Retket attam d. 1. Fejér cipót 6, abrak cipót 10. d. 6. Gyertyát attam 2. d. 2. (412. l.) (*Kolozsvár város magyar sáfárjának számadási könyve.*)

803. 1629. okt. 29. Zágráb. A horvát Rendei Petrychewych Györgyöt a báni tábla ülnökei közé választják, egyben Thompa Miklós főadószedővel együtt megbízzák őt is, hogy a minden füst után kivetett 3 m. frt-nyi hozzájárulást a szolgabírák, a városi bírák és a Turmezei gróf útján szedessék be. (*Horv. Orsz. Ltár. Prot Congr. II. 264.*)

804. 1630. január 7. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye közönsége a Gyulafehérvárra 1630 január 28-ra egybehívott országgyűlésre egyik követéül megválasztja Petrichevich Horvát Miklóst és a követek részére portánként 75 denár költséget rendel. (*Küküllő vm. jkvei I. [Dionisis] V. 71. lap.*)

805. 1630. jan. 30. Miketincz. Szakmárdy János ítélőmester megosztotatja Petrichevich Györgyöt, Gáspárt, Istvánt, Petrichevich Annát Schitaróczy Péternét, valamint Neradich Mátyásnak néhai nejétől, Petrichevich Margittól származó gyermekeit a Mikethincz, Szent Márton, Scherbakovcz, Spiranecz és Goricza Körös megyei birtokokban. (*M. Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjt. II. fasc. 77. szám.*)

806. 1630. március 17. Gyulafehérvár. Brandenburgi Katalin erdélyi fejedelemsasszony meghagyja Vitéz Györgynek, a dési sóbánya igazgatójának, hogy Suky Benedeknek, azt a 100 frt-ot érő kőst, melyet hasznos szolgálataiért a kolozsi aknából kellett volna kapnia, de melyet 14 év óta nem kapott meg, ezután a dési aknából adják ki neki. Aláírás: Catharina m. p. (*Cs. Ltár. A. Nr. 45.*)

807. 1630. elején. Kemény János fejedelem Önéletleírásából Komlódi Horváth Györgyre vonatkozó feljegyzések: „Brandenburgi Katalin Bethlen Gábor özvegye pártján Csáky István vezetése alatt voltak Kornis Zsigmond, Haller István, Kovácsóczy Farkas, Erdélyi István, s Cserényi Farkas tanácsurak, Szunyog Gáspár kövári kapitány, Keglevith, Listius szamosújvári kapitány, Raskay. A fejedelem halála után az fejedelemsasszony dolga kinyilatkozék; Csáky nem is az palotán a derék grádicson, hanem a fejedelemsasszony háza felől való kis grádicson szokott vala feljárni, ő pártján volt az fejedelemsasszony hópemestere: Horvát György, igen katolikus ember.”

Bethlen Gábor halála után Fogarasról a fejedelemsasszony egy ládában, a neki hagyott 40.000 aranyát elhozatta, mit a Bethlen István gubernátor pártja meg akart hiúsítani, de a ládából kivették az aranyakat a fejedelemsasszony emberei, s helyébe követ tettek, s újból lepecsételték, az aranyakat pedig „az hópemester Horváth György, ki igen praktikus factionárius

pápista ember vala, Csákyhoz tartó, az magyar hoptesteraszszony *Macskásy Mihályné (Pettrycheych Horváth Klára)*, ki egy vala az hoptesterrel, az ládából kiszedett aranyakat az Csáky emberének Tepesitnek kezéhez iktatván, mindjárt elment vele." (*Kemény János fejedelem Önéletrása 165 és 169. lap.*)

808. 1630. ápr. 24. Kolozsvár. *Petrichevich Horváth György* és Czegei Wass János Brandenburgi Katalin fejedelemasszony táblájának hitess assessorai előtt Székesi Bercsényi Imre maga. neje Lugassy Borbara és gyermekei nevében is megegyezik Kolozsvári Bornemissza Ferenczel és Marosjárai Bálintffy Kristófné Bornemissza Katával, a két évvel előbb felvett 5500 m. frt. kölcsön felett, mely azóta „igen keresztényül” számított kamataival 6000 frt-ot tesz ki, olyformán, hogy még felvesz tőlük 2000 frt-ot azért, hogy elmelessen fogadalma szerint a Szentföldre, Jeruzsálembe, s kötelezi magát az egész 8000 frt-ot 1630. december 25-re lefizetni. Ha ezt nem tenné meg, jogot enged nekik több magyarországi és erdélyi birtokai lefoglalására. (*Pozsonyi kápt. ltár. Prot. 1650—51. fol. 134.*)

809. 1630. május 1. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent előtt Marosjárai Bálintffy Kristóf, mint a Szentföldre zarándokolt Bercsényi Imre teljhatalmú megbízottja, azon 3000 frt-nyi kölcsönért, melyet az ezen útjára *Petrityevith Horváth Györgytől* felvett, de még megadni nem tudott, zálogba veti a Belső Szolnok megyei Kápolna és a Közép-Szolnok megyei Gaura községeket és Pusztafentősen levő részjóságát. (*Kolozsmonostori konvent Prot. Majus. I. 18.*)

810. 1630 május 14. Dicsőszentmárton. Küküllő megye ítélőszéke Várady Jánosné Balatffy Margit felperesnek *Széplaki Petrichevich György* alperes ellen egy balavásári jobbágyért folyó perben alperest marasztaló ítéletet hoz, mely ellen alperes fellebbez. (*Várm. jkvei. I. 71. 76—79. lap.*)

811. 1630. május 14. Dicsőszentmárton. A vármegyei ítélőszék előtt Balogh János és *Széplaki Petrichevich Horvát Miklós* perelnek egy dásfalvi jobbágy felett. (*Várm. jkv. I. 71—74. lap.*)

812. 1630. május 14. Dicsőszentmárton. Kisegrestői özv. Angyalos Jánosné Szigethy Erzsébet fel kívánja újjíttatni a vármegye törvényszéke előtt *Széplaki Petrichevich Horvát Miklós* ellen azon ítéletet, mely egy Czigán János nevű jobbágya megöléséért hozatott, de időközben elenyészett. (*Várm. jkv. I. 79. lap.*)

813. 1630. május 14. Dicsőszentmárton. *Széplaki Petrichevich Horvát Miklós* felmentő levelet kér a vármegye törvényszékétől Koszta Mátyás ellen egy szolga felkérése ügyében. (*Várm. jkv. I. 103. lap.*)

814. 1630. július 8. **Marosjára.** *Komlódi Petrittievitt György* és Radnóti Bogáthy Mihály előtt Járay István 20 frt-ot vesz kölcsön Bálintffy Kristóftól és ezért leköt egy negyed jobbágytelket. (Cs. ltár. 1630.)

815. 1630. július 20. **Oltszeme.** Bodoki Mikó Miklós és Czerjek Balázs jelentik Brandenburgi Katalin fejedelemasszony-nak, hogy parancsára Mikó Mihálynak egy Dobos Mihályné nevű jobbágyasszonyát négy fiával együtt felkérték özv. *Oltszemi Mikó Györgyné Petrichevich Horváth Klárától.* (Gr. Kálnoki ltár. Sepsikőrispatak. 1525—1700 I. csomó.)

816. 1630. augusztus 9. **Gyulafehérvár.** Brandenburgi Katalin fejedelemasszony iktatóparancsa több nemeshez, köztük *Széplaki Petrittyevith Horváth Miklóshoz,* hogy Teremi Sükösd Györgyöt iktassák be Kis- és Nagyteremi, Ujjalu, stb. birtokokba, melyeket ő és ősei háborítatlanul bírtak és bírnak. A beiktatásnál jelen vannak: *Petrityeuith Horvált Miklós és György is.* (Gr. Bethlen ltár. 1630. évi fasc.)

817. 1630. szeptember 10. **Széplak.** Désfalvi Haranglábi János egy jobbágyasszonyát 30 frt-ért zálogba adja *Széplaki Petrichevich Horváth Miklósnak* Maxai Balázs és Bonyhai Püspöki Farkas előtt. (Székely Nemz. Múz. Szentiványi ltár.)

818. 1630. október 19. **Miketincz.** Zakmárdy János körösmegyei szolgabíró előtt Ilynchich Péter jobbágy földesurának, *Mikethynczi Petrichevich Györgynek, (a Miklós fiának)* visszaadta minden tőle elvitt ingóságait, s ezért urától felmentést kapott, ezenkívül földesura neki „vagy 4 ökröt, vagy 2 ökröt és egy kanca-lovat nyergestől kegyelemből visszaad.” (M. Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjt. II. fasc. 76. sz.)

819. 1630. október 26. **Kolozsvár.** Bethlen István erdélyi fejedelem elrendeli a kolozsmonostori konvent levél-keresőinek, hogy özv. Csejthi Istvánnét Héderfái Barabási Erzsébetet és leányát Csejthi Ilonát, Keresdi Bethlen Györgynét, valamint Bethlen Judit, Mihály és Gergely gyermekeit iktassák be a kolozsmegyei Péntek község birtokába, melyet Brandenburgi Kata fejedelemasszonytól új adományként nyertek, s iktató biztosul kiküldi *Komlódi Petrittyevith Horvált Györgyöt is.* (Gr. Kemény János. Appendix Dipl. Trans. D. 17. 20. lap.)

820. 1630. november 18. **Dicsőszentmárton.** Küküllő vármegye közönsége a Segesvárra, 1630. november 27-re egybehívott országgyűlésre követei közé választja *Petrichevich Horváth Miklóst,* Keopecz Tamást, Zalánczi Lászlót, Kar Istvánt, Radnóthy Györgyöt, Sárossi Györgyöt, Maxay Balázst, s részükre kapunként 25 denár költséget rendel. Utasításuk ez: „Kiknek a nemes vármegye in hoc saltem casu quoniam status regni in dubiis versaretur plena authoritast ad, hogy az mostani Kegyelmes Urunk ő nagysága az országnak proponálni ha mit fog, az

mit az ország javára s megmaradására egyenlő képen feltalálhatnak, ő Kegyelemek azt cselekedjék." (*Küküllő vm. jkv. I. 1624—1718 K. 83. lap.*)

821. 1630. december 10. Zágráb. A horvát Rendek Zágráb és Kőrös megyei alispánnak megválasztják *Petrichevyh* Györgyöt. Ugyancsak őt küldik ki a füstadó felülvizsgálására a Bisztricei és Osterz alatti kerületekbe, s bizonyos számadások ellenőrzésére. (*Horv. Orsz. Ltár. Prot. Congr. II. 275.*)

822. 1631. március 20. Nagyteremi. *Nagyteremi Sükösd* György Csanádi Pál kolozsmonostori káptalani tag, *Széplaki Petrytyevitt Horváth Miklós* és Sepsiszentgyörgyi Beke Dániel, az Údvarhelyszéki Borsos-i egyház prédikátora előtt végrendelezik. Feleségét Borsvai Erzsébetet Somkerekai Erdélyi István, Gyekesi Vesselényi Boldizsár, Buni Bethlen Ferencz, Jenei Bornemissza Pál és Csikcsicsói Petky István oltalmába ajánlja, s neki hagyja a Nagyteremihez tartozó minden jószágát. Egyéb javairól intézkedik, mivel gyermekei nincsenek, atyafiáinak különböző hagyományokat tesz, főleg Vesselényi Boldizsárnak és Bethlen Ferencznek. A kolozsvári unitárius deákoknak évente 100 frt-ot és ötven kis köből búzát hagy, Horváth Miklósnak hagy két kanca lovat, „... mivel az én magyar faluimba sok esztendőktől az unitária religio vígealt és a szegénységnek lelkiismereti is azon nyugodt meg, az okáért mind az én szerelmes feleségemnek, s mind pedig egyéb legatariusimnak ilyen conditionnal hagyom a felül megjegyzett jószágimat, hogy se a szegénységet, se köztük lévő prédikátorokat meg ne háborgassák, se semmi praetextus alatt más vallásra ne kényszerítsék, hanem inkább őket mindenek ellen megtartani és megoltalmazni tartozzanak üdvességeknek elvesztése alatt. Ha különben cselekednének, tehát Istennek rettenetes sulyos átka szálljon reájok; külsőképen is ezektől a jószágoktól üresek legyenek és azokra, a kik az én dispositioimat megtartják, ezen dispositiómnak vígorával szálljanak mindjárt." (*A Gyulafehérvári káptalan 1765 évi átirata a br. Kemény család irománytöredékei közt az Erdélyi Múzeum Egylet levéltárában, Kolozsvárt.*)

823. 1631. március 23. Felsősztribicza. *Petrichevich* Gáspár a néhai János fia visszaváltja egy *Petrichevich* Györgynél a Gáspár fiánál 75 magyar aranyért elzálogosított jobbágyságot s 2 kemény tallér kamatot ad neki Fülöp napig. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1631. évi 624. fasc.*)

824. 1631. március 25. Terkli. *Mikethinczi Petrychevich* Kristóf Vlasich Mátyásnak és nejének Druskóczy Zsófiának 35 tallérért zálogba vet egy jobbágyságot a Varasd megyei Turmiste-ben, s kötelezi magát, hogy sem ő, sem felesége *Vorich Zsuzsanna* ezen jobbágysághoz igényt tartani nem fog. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1631. évi 624. fasc.*)

825. 1631. március 28. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent hiteles alakban átírja és kiadja *Komlódi Petrityevit Horváth György részére Brandenburgi Katalin fejedelemasszonynak Gyulafehérvárt 1630. febr. 17-én kelt oklevelét*, melyben őt azon érdemeiért, melyet mind vele, mind néhai férjével szemben, mint főudvarmestere derekas és dicséretes szolgálataival szerzett, a hadviseléstől való minden részvételtől élete tartamára mentesíti. (Cs. ltár. 1631.)

826. 1631. május 28. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye Széplaki *Petrichevich Miklóst* az 1631. június 5-re Gyulafehérvárra egybehívott országgyűlésre követéül választja (Vm. jkv. I. 83. lap.)

827. 1631. június 27. Gyulafehérvár. *Komlódi Petrityevit Horváth György és Bikali Vitéz György* a fejedelmi tábla hites bírái előtt Macskási Ferencz egy Keményteltkéről elbujdosott Orza János jobbágját Pókai Sárosi Jánosnak Torda megye hites nótáriusának engedi át azért, mivel utóbbi ügyei vitelét ígérte mint ügyvéd. (Erd. Nemz. Múz. Kolozsvár. Sárosi ltár.)

828. 1631. aug. 8. Gyulafehérvár. Rákóczi György erdélyi fejedelem meghagyja Széplaki *Horváth Miklós*, Vajai Daczó István és Koródi Nagy János nemeseknek, mint királyi embereknek, hogy Károlyi Zsófia kérésére, ki előbb Szentléleki Tharnóczy Sebestyén neje volt, most azonban Nemeskürti Vitéz Lászlóné, a maga és Tharnóczy Sebestyéntől való leánya Tharnóczy Sára jogai védelmére adják ki neki azon beiktatásról szóló jelentésüket, mellyel *Ercsei Tholdalaghi Mihályt* beiktatták a küküllőmegyei Zágór birtokba. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1631. évi 623. fasc.)

829. 1631. aug. 21. Magyarbikal. Özv. *Mikó Györgyné Petrityevit Klára* levele Brebiri Melith Péternek, melyben tudatja, hogy úgy ő, mint fia Vitéz György feleségestől és kisfiával együtt jól vannak, csak nagyon rossz idők járnak, a sok hadakozás miatt, sok kár és pusztulás érte. A nagy szárazság miatt semmi gabonájuk nem termett, úgy hogy még vetőmagjok sincs elég. Kéri, hogy továbbra is viselje gondját odakint Magyarországon levő birtokainak, mert csak benne van minden reménysége. (Gr. Zichy ltár. Missilisek.)

830. 1631. aug. 31. Gyulafehérvár. *Komlódi Petrityevit Horváth György* a gyulafehérvári káptalan előtt elcseréli a Torda megyei Pókakeresztur, a Kolozs megyei Mezőszentmárton és a marosszéki Galambod községekben lévő részjóságát és jobbágyait Csiksomlyói Székely Miklósnak pókakereszturi kúriájával, a kolozsmegyei Oroszfáján lévő birtokaival és jobbágyaival, valamint a Nagynyulas községbeli zálogos jószággal, melyet nála Balogh Bálintné Pápai Magdolna zálogosított el, s mely utóbbiért *Petrichevich Horváth György* 60 frt-ot letesz. (Gyulafehérvári kápt. Prot. Amb. Baykai Nr. 166.)

831. 1613. szeptember 19. Marosvásárhely. Rákóczi György fejedelem Széplaki Horváth Miklós részére meg nem nevezett ügyben tanuvallatást engedélyez. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1631. évi 623 fasc.*)

832. 1631. okt. 1. Szentiván. Zavor Gáspár szolgabíró jelentése arról, hogy Széplaki Petritevit Horváth Miklós felkérésére megidézte Szentmiklósról Bethlen Györgyöt egy jobbágya feleségének szőlőjéért, melyet Bethlen egyik jobbágya tart elfoglalva, s visszaadni nem akar. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1631 523. fasc.*)

633. 1631. december 20. Kolozsvár. Komlódi Pettrithevith Horváth György Sófalvi Gávai Péter és Kissárosi Sárosi György előtt Apaffy György Darlaczy Margit nevében, ki Szél István eljegyzett mátkája, elcseréli ennek czikmántori részjóságát Darlaczy Ferencznek Ádámoson és Borzáson levő részjóságaival 500 arany frt. kötés terhe alatt. (*Székelly Nemz. Múz. Br. Apor ltár. A. II. 61. sz.*)

834. 1632. március 1. Gyulafehérvár. I. Rákóczi György fejedelem megerősíti kiváltságlevél alakban Iktári Bethlen Istvánnak a kolozsmonostori konvent előtt Petrichevich Horváth Jánosnak tett inscriptiós levelét, melyben Küküllőváron egy belső telkét a hozzávaló földekkel, egész Karácsonyfalvát (egy telek kivételével) és Boldogfalvában egy szőlőt vall azon feltétel mellett, hogy leánymaradéki 1000 frt-ért ezeket visszaválthatják. (*Erd. Múz. Ltára Kolozsvár, Gr. Bethlen család ltári lajstrom II. k. 554/a. old.*)

835. 1632. május 8—13. Gyulafehérvár. I. Rákóczi György udvartartásáról szóló feljegyzésekből a Komlódi Petrichevich Horváth György főudvarmesterre és Macskási Mihályné Petrichevich Horváth Klára, udvarmesternőre vonatkozó feljegyzések:

1632. Szombat, május 8. Bocsátotta el ő nsga Zólyomi uram szolgáját, Farkas György uramat, azután jött meg az másik pata posta levelekkel.

Valának ő nsga asztalánál ebéden: az öreg Bethlen István uram ő nsga, Mikó Ferencz uram ő nsga, Daniel Mihály uram ő klme, beszterczei polgár uram ő klme, Alia Sámuelné asszonyom ő nsga, Erdélyi István uram ő klme, Kassay István uram ő klme, beszterczei bíró uram ő kegyelme.

Valának ő nsga asztalánál vacsorán Mikó Ferencz uram ő nsga, Kemény János uram ő klme, Horváth György uram ő klme, Nagy Pál uram ő klme, Toldi György uram ő klme, Nemes Tamás uram ő klme.

Vasárnap, 9. Valának ő nsga asztalánál ebéden Kapi András uram ő nsga, Toldi György uram ő klme, Horváth György uram ő klme, Bornemisza Pál uram ő klme, Csernel György uram ő klme, Vitéz György uram ő klme.

Kedd, 11. Valának ő nsga asztalánál ebéden. Az öreg Bethlen István uram ő nsga, Csernel György uram ő klme, *Horváth György uram ő klme*, kolosvári polgár uram ő klme, Bánfi Jánosné asszonyom ő klme, Mikó Ferencz uram ő nsga, Kemény János ő klme, kolosvári bíró uram ő klme.

Szerda, 12. Valának ő nsga asztalánál ebéden. Erdélyi István uram ő klme, Csernel György uram ő klme, szászsebesi polgár uram ő klme, Nagy Pál uram ő klme, Bethlen György uram ő klme, szászsebesi királybíró uram ő klme.

Ebéd után ment asszonyunk ő nsga Bocsárdra temetésre, *Macskásiné asszonnyal*, könyörgés után urunk is lovagolni ment, öt órára jött be ő nagysága, jött meg a kolosi posta levelekkel. (Ismeretlen naplóíró I. Rákóczy György udvarából. *Történelmi Tár. 1883. évf. 528—29. oldal.*)

836. 1632. május 13. Gyulafehérvár. I. Rákóczi György fejedelem megrendeli *Komlódi Petrichevich Horváth Györgynek*, a fejedelmi tábla bírájának, hogy a néhai Bálintffy Kristóftól Tancsal-ban zálogban bírt jobbágyok zálogösszegét hozzá küldje be, mivel Bálintffy mint főadószedő még számot nem adott a bevett adókról, s ezért minden jövedelme a fiscust illeti. Amennyiben *P. H. György* nem fizetné meg a zálogösszeget, melyet a magának lefoglalt jobbágyokért kapott, a fejedelem fogja a jószágot a kincstárnak elvenni. Az oklevél hátán levő feljegyzés szerint a 100 frt-ot Szárazai Mátyás kezéhez a fejedelem részére lefizette. (*Br. Jósika cs. fenesi ága ltára. Kolozsvár Erd. Múz.*)

837. 1632. május 22. Dicsőszentmárton. *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* Küküllő vm. ítélőszékétől felmentő levelet kap Koszta Mátyás ellen egy peres szökött szolga ügyében. (*Vm. jkv. I. k. 129. lap.*)

838. 1632. szeptember 4. Zágráb. *Mikethinczi Petrichevich György* Zágráb-megyei alispán zálogba adja egy Buzinj-ban lakó jobbágyát Beryslavich István császári arkibussier kapitánynak egyszáz rajnai tallérért. (*M. Orsz. Ltár. N. R. A. F. 13. Nr. 7.*)

839. 1632. nov. 22. Lednicze. Réz András jelentése Rákóczi György fejedelemnek az eperjesi béketárgyalások előzményeiről, melyről szóló jelentést „... az itt fenn való emberek tetszés”-éről *Horváth György* uramtól megküldtem Felségednek”. (*Tört. Tár. 1899 évf. 630 old.*)

840. 1632. őszén. Kemény János fejedelem Önéletleírásában írja, hogy az eperjesi béketárgyalásokon, mely a Brandenburgi Katalin fejedelemasszony ügyében a magyar király és az erdélyi fejedelem I. Rákóczi György közt folyt, „a commissariusok közt vala *Horvath György Komlódi*, ki Székely Mózesnek igen testi lelki barátja vala, katólikus ember, noha Mózes unitárius vala. Mojzes az fejedelemtől igen disgustatus vala, *Horváth György* is igen nem szereti vala az fejedelmet.” Székely Mózes-

nél volt egy levél, melyben apjának az öreg Székely Mózesnek és fiának a török császár az erdélyi fejedelemséget megadta volt. „Az említett tractatusnak alkalmatosságával Horváth György praktikálta az Székely Mózes dolgát is, de igen titkosan.” (Kemény János Önéletleírása 237—38 lap.)

841. 1633. február 21. Eperjes. Komlódi Petrityevith Horváth György végrendelete Eperjesen Kovacsóczy István tanácsúr, kancellár, Torda megyei főispán, Marosszéki főkapitány és Balasházy László fejedelmi táblabíró, Közép Szolnok megyei alispán előtt „mikor a mi Kegyelmes Urunk ő nagysága parancsolatjából Eperjes városába Római császár öfelsége követivel való traktában menvén az Istenben elnyugott, jóakaró urunk és kedves atyánkfia a néhai tekintetes és vitézlő Komlódi Petrityevith Horváth György uram, Erdély országa táblájának egyik hites assessora szállására, az ki Istentől igen nehéz betegséggel látogatattván, súlyos betegágyban fekszik vala s mikor ott jelen volnánk, tőn mi előttünk igen ép elmével, semmi tántorodásokban nem lévén, ilyen testamentumot:” Árváinak oltalmára felkérte Kovacsóczy kancellárt, hogy „mutassa minden jóakarattyát és segítségét valamiből kívántatik. Felsorolja, hogy Bethlen Ferencz adósa 200 frt-al, a Kolozsvári gazdája is 200 frt-al, melyről adóslevele van, Macskási Mihályné (Petrichевич Horváth Klára) nénje is tartozik neki 100 tallérral, melyért zálogba adott egy aranyláncot, ez a pénz a Bálintffy Kristófé volt, neki adja meg nénje. Valamennyi lóra való szerszámain és paripáin vannak, adják azokat Horváth István öcsémnek.” A mi pénze van, azon osztozzanak gyermekei, a nagyobbik unokájának (a Petrichевич Horváth Borbára, Thoróczkay Istvánné leányának) hagy 500 frt-ot, „kincse javát”, tallért és jó dutkát kisebbik leányának, Annóknak (később Barcsay Ákos fejedelem felesége) hagyja. 400 frt-ot hagy leányának Thoróczkaynénak. A lábasmarhákból osztozzanak egyenlően. A hizlalt ökreit kisebbik leányának hagyja, ezt „leány ruháira” tartsák. A köszvényesi barátoknak két jobb szekeres lovat hagy, az ezüstműveket osszák meg gyermekei egyaránt, de az aranyat a kisebbiknek hagyja, mert a nagyobb leányát kielégítette. A temetésére adjanak a pátereknek 100 frt-ot. Vele „Thoróczkay István szemét igen felnyissa, hogy a bírása meg ne tréfálja, mert sok adósságom vagyon kin széllyel. Kolozsvárt sok szegény jámbor emberek esvén reám, ki 20 frtot, ki mit kért tőlem kölcsön, azokat ne firtassák azért, hanem amit adhatnak, adjanak, az mit nem, ne bántsák. Aki gyermekei közül komlódi jószágát örökli, „lelke vesztése alatt” esztendőként adjon a monostori templomhoz 100 veder bort, 25 köből búzát s 50 frt-ot, a köszvényesi pátereknek is adjanak évenként 40 veder bort. Az öreg Csáky Istvánné ígérte volt neki, hogy kisebbik leányát tartsa, ezért nénje (P. Horváth Klára) el ne vegye onnan. Ami pénze

Beszterczen van, ne vegyék fel, hisz azt ezután is mindenkor megtalálják, előbb az adósságokat szedjék fel. A testamentáriusok szerint: „mely testamentum tétetett azonképpen az mint mi előttünk élőnyelvvél szólott, szóról szóra leíratlak az mi hitünk szerint.” (*Gr. Béldy ltár. Kolozsvár.*)

842. 1633. március 31. Kolozsmonostor. Magyarbikali Vitéz György, a maga és fiai Gáspár és Miklós nevében is, azon megállapodások és szerződések ellen, melyeket néhai Komlódi *Petrichevich Horváth Ferencz* maga és testvérei nevében atyjokról néhai *Petrichevich Horváth Kozmáról* maradott birtokok felett az ő édesanyjával özv. *Vitéz Miklósné, szül. Petrichevich Horváth Klárával* kötött, mely szerződések előtte eddig ismeretlenek voltak, de melyek úgy az ő, mint gyermekei örökösödési jogaira nézve hátrányosak lévén, — tiltakozik és azoknak ellene mond. (*Kolozsmonostori konvent Prot. Majus. Nr. 82.*)

843. 1633. ápr. 15. Komlód. Somkerekai Erdélyi István Torda megyei főispán, fejedelmi tanácsos és Czegei Vass János, a fejedelmi tábla bírása előtt egyrészt özv. *Oltszemi Mikó Györgyné Petritievit Horváth Klára* maga és fia, Bikali Vitéz Miklós nevében is, másrészt Thoroczka István, ki a felesége *Petrityevit Horváth Borbala* és sógornője a még hajadon *Petrityevit Horváth Anna* nevében járt el, megszüntetik azon egyenetlenségeket, melyek néhai *Petrityevit Horváth György* hagyatéka felett köztük volt, főleg néhai *Petrityevit Horváth Kozma* komlódi udvarháza és jószágá felett, s megegyeznek abban, hogy az év Szent György napjára egybehívott országgyűlés utolsó napjától számított két hét elteltével a komlódi udvarházhoz egybegyűlnek a felek s négy-négy főember döntőbírát választanak, kik minden pereskedés mellőzésével eldöntik az összes vitás kérdéseket, mely döntésnek mindkét fél magát ezer vert magyar forint kötés terhe mellett aláveti. Addig, míg ez megtörténik, a komlódi udvarházat és birtokot közösen békésen bírhatják. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1633. évi 626. sz. fasc.*)

844. 1633. május 5. Gyulafehérvár. I. Rákóczi György erdélyi fejedelem megengedi és meghagyja özv. *Oltszemi Mikó Györgyné Petrityevit Horváth Klára* kérésére a felkért döntőbíráknak, kik a néhai *P. H. György* hagyatéka feletti egyenetlenségek megszüntetése végett egybegyűlnek, hogy mindenben szabadon eljárhassanak, bizonyítást végezthessenek, vallathassanak, s ha a döntés „a fiscus igazságának megbántódása nélkül leszen”, az eleikbe terjesztendő dolgokban libere procedálhatnak. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1633. évi 626. fasc.*)

845. 1633. június 1. Komlód. I. Rákóczi György fejedelem Kassai István ítélőmester kezével kiadatja és megerősíti azt az egyezséget, melyet néhai *Komlódi Petrichevich Horváth György* hagyatéka felett testvérnője özv. *Mikó Györgyné Petrichevich*

Horváth Klára és Horváth György leányai Borbála, Thorocz-kay Istvánné és Anna kötöttek Gyekei Veselényi Boldizsár, Doboka megyei főispán, Ercsei Toldallagi Mihály Marosszéki királybíró, Czegei Vass János fejedelmi táblai bíró, Gyerővá-sárhelyi Földvári Ferencz, Gyerőffi János, Szengyeli Ferencz, Nápolyi János, Kolozsvári Samarjai Mihály és Sárosi Mihály közbenjöttével, mely szerint megszüntetve a köztük fennforgó egyenetlenséget, megosztják a néhai *Petrichevich Horváth Koz-ma* és neje Dersi Petki Borbálától maradt, eddig osztatlan jó-szágokat olyformán, hogy Komlód marad a két leánynak, *P. H. Borbálának*, Thorocz-kay Istvánnénak és *P. H. Annának*, míg Zokoly és Septér egészen és Veresegyházán egy részbirtok jut özv. Mikó Györgynének igénye teljes kielégítéseként. Amíg a kiskorú *P. H. Anna* nevelése megkívánja, nagynénjénél, Mikó Györgynénél marad, ki évente 200 frt-ot kap jószágai jövedel-méből eltartásra és neveltetéseért. Ha azonban férjhez megy, ami csak a rokonok egyező akaratából történhetik, — ez az ellá-tás megszűnik. *P. H. Anna* jószágait Thorocz-kay István és neje kezelik, mindaddig, míg férjhez nem megy, s a birtokok jöve-delmét részére meggyűjtik. Sárosi Istvánt és Szengyeli Fe-renczet megbízzák, hogy minden ingóságot vegyenek leltárba, s a birtokra vonatkozó oklevelek másolatát kiadják Mikó György-nének is. Ha valamely fél utódok nélkül halna meg, a túlélő fél örököl utána. Bár a komlói kúriában Thorocz-kay-ék fognak lakni, de örökös társaikat tartoznak ott úri módon vendégszere-tettel ellátni, ha oda vendégeskedni megszállnának. A felek az egyezséget 1000 arany kötés terhe mellett és tisztességveszté-sük alatt megtartják. (*M. N. Múz. Törzsa. 1633. évi 626. sz. fasc.*)

846. 1634. ápr. 28. Kolozsmonostor. A konvent előtt Tho-rocz-kay István tiltakozik amiatt, hogy az özv. Mikó Györgyné, *Petrichevich Klárával* kötött egyezséget mindenben meg akarja tartani, bár a rossz utak és a felesége betegsége miatt nem me-hetett Beszterczére a birtokokra vonatkozó levelekért, de azért erre is kész, s ugyanezen okok miatt a *Horváth Anna* részére adni kötelezett 100 frt-ot sem tudta Szentgyörgynapra megadni. (*Kolozsmonostori konvent Prot. Majus 54. old.*)

847. 1634. május 2. Kolozsmonostor. Özv. Oltszemi Mikó Györgyné *Petryevith Horváth Klára*, ki előbb Macskássai Mi-hály felesége volt, a konvent előtt kijelenti, hogy öccse, *Kom-lódi Petryevith György* halála után ennek vejével, Thoroczko-szentgyörgyi Thorocz-kay Istvánnal öccse javaira nézve egyez-séget kötött, melyet ő a maga részéről betartott, s annak meg-sértése miatt tiltakozik. (*Kolozsmonostori Konvent Prot. Majus. II. 80. lap.*)

848. 1634. május 2. Kolozsmonostor. A konvent özv. Olt-szemi Mikó Györgyné *Petrytyewitt Horváth Klára* kérésére

átírja János királynak Budán 1534. március 15.-én kiadott oklevelét, melyben néhai *Komlódi Györgynek* Cserényi Afrától származott *Komlódi Orsolya* és *Margit* leányait fiúsítja, nekik és mindkét nembeli utódaiknak *Komlód*, *Oroszfája*, *Kozma*, *Nyulas*, *Faragó Kolozs* megyei, *Bala* és *Póka Torda* megyei birtokokra vonatkozólag az örökösödési jogot megadja, s azokra a királyi jogot is nekik adományozza. (*M. N. Múz. Törzsa. 1634. évi 629. fasc.*)

849. 1634. május 8. **Kolozsmonostor.** *Pettrytyewith Horváth Klára* megújítja a konvent előtt tiltakozását *Thoroczka István* ellen amiatt, hogy ez a *Klára* atyja *Petrichevich Horváth Kozma* és fivére *P. H. György* okleveleit ígéretei dacára határidőre vissza nem szolgáltatva teljesen, hanem azoknak csak egy részét küldte vissza, azt sem személyesen, hanem egy szolgálója útján *Samarjai Jó Mihály* kolozsvári esküdt polgár házához. (*Kolozsmonostori konvent Prot. Majus, M. Folio 84.*)

850. 1634. május 11. után **Kolozsmonostor.** A konvent előtt *Petrichevich Horváth Klára* asszony, most *Mikó György* özvegye előadja, hogy *Thoroczka Istvánnal* és nejével *Horváth Borbálával*, ki néhai *Komlódi Petricevich György* leánya és az ő unokahuga, szerződést kötött arra vonatkozólag, hogy visszaszolgáltatja neki mindazon leveleket, melyek apjának, néhai *Petrichevich Horváth Kozmának* birtokaira vonatkoznak s melyek az ő és huga *P. H. Anna* jogai védelmére szükségesek és amelyeket a konvent által akart átíratni. *Thoroczka István* e leveleknek csak kis részét adta át, az ellen tiltakozik és esetleges kárát tőle fogja követelni, mivel június 1.-én lejár a határidő, meddig a kincstár meghirdetése következtében néhai *P. H. György* jószágaira vonatkozólag nekik igényeiket igazolniok kell. (*Kolozsmonostori Konvent Prot. Majus. N. 82.*)

851. 1634. május 18. **Zokoly.** *Katona Tamás* *Kolozs* megyei szolgabíró és *Zutsaghy István* jelentik *Rákóczi György* erdélyi fejedelemnek, hogy özv. *Mikó Györgyné Petricevich Horváth Klára* részére a fejedelem parancsából tanukat vallattak afelől, hogy néhai *Petrichevich Horváth Kozma* és fia *György* hogyan szereztek meg *Zokolyban* bizonyos jobbágytelkeket. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1634. fasc.*)

852. 1634. május 30. **Gyulafehérvár.** Özv. *Mikó Györgyné Petrittwich Horváth Klára* a gyulafehérvári káptalan előtt előadja, hogy *György* nevű fiútestvére halála után *Thoroczka Istvánnal*, kinek kezébe jutottak a *Petrichevich Horváth* család iratai, ezeknek visszaszolgáltatására 1000 aranyforint vinculum mellett megállapodást kötött, melyet *Thoroczka István* nem tartott be s az okiratokat későn és nem teljesen adta vissza, s emiatt egy pörében kárt szenvedett, ez ellen tiltakozik s kára megtérítését kívánja s azt, hogy *Thoroczka* vállalja e perben védelmét. (*Gyulafehérvári káptl. Protoc. Gásp. Bőjthy No. 110.*)

853. 1634. május 31. Gyulafehérvár. I. Rákóczi György fejedelem megerősíti azt a csereszerződést, melyet *Nagyercsei Tholdalaghi Mihály marosszéki főkirálybíró, fejedelmi tanácsos és neje, Mihalcz Erzsébet* Csákány Györggyel kötöttek, mely szerint utóbbi Balavásár-i jöszágát adja cserébe Tholdalaghyék Folyfalva-i nemesi udvarházáért három karácsonyfalvi jobbágygal és egy szentbenedeki szőlővel és 110 frt-al. (Erd. Múz. Canc. Transsylvania Liber Regius 246—48. lap.)

854. 1634. június 5. Gyulafehérvár. I. Rákóczi György átírja és megerősíti azt, az 1628. július 27.-én kelt csereszerződést, mellyel *Nagyercsei Tholdalaghy Mihály és neje Mihalcz Erzsébet* udvarfalvi és pinárdi részjöszágát elcserélik Novaji Szentpály János és neje Petky Erzsébet Koronka-i jöszágával, Vaczmány-i és Kisernye-i pusztafalu helyekkel, s az elcserélt birtokokat a fejedelem is *Tholdalaghy Mihálynak és nejének* adományozza. (Erd. Múz. Canc. Trans. Liber Regius. 249—51. lap.)

855. 1634. június 12. Kolozsmonostor. A konvent előtt *Petrittyevith Horváth Klára* özv. Oltszemi Mikó Györgyné és néhai *Petrytthevith Horváth György* leánya Anna tiltakoznak az ellen, hogy Thoroczka István, néhai *Petrichevich Horváth Kozma és György* javaiból a fejedelemtől bármit is magának felkérhessen és kaphasson. (Kolozsmonostori konvent Prot. Majus. Nr. 87.)

856. 1634. július 9. Kolozsmonostor. A konvent előtt *Oltszemi Mikó Györgyné Petrichevich Horváth Klára* és néhai *Petrichevich Horváth György* leánya Anna, tiltakoznak az ellen, hogy Thoroczka István Gyulafehérvárott a fejedelemnek bizonyos birtokokért 2000 m. frt-ot ígért, melyet nekik kellett volna megfizetniök. (Kolozsmonostori konvent Prot. Majus. 0.93.)

857. 1634. július 14. Keresd. Széplaki *Petritievith Horváth Györgyné Bethlen Krisztina* elismervénye arról, hogy bátyja Bethlen György és néneje Gyalakuti Gáspár Jánosné Bethlen Zsófia javaiból szerződésük szerint kielégítette, sőt azonfelül is még átadott neki bizonyos ezüstöt és egy „feir szőnyeg”-et. (Erd. Múz. Gr. Teleki L. levéltára III. Reg. Fasc. 2. Nr. 26.)

858. 1634. július 16. Gyulafehérvár. Thoroczka István a maga, felesége, *Petritievith Horváth Borbála* és sógornője *Petritievith Horváth Anna* nevében, Vitéz György pedig édesanyja, özv. *Mikó Györgyné Petritievith Horváth Klára* nevében tiltakoznak néhai *Komlódi Petritievith Horváth György* birtokainak az elmúlt 1634. évi május 25-i országgyűlésen történt publikációja ellen, valamint az ellen is, hogy noha e birtokokra vonatkozólag megegyeztek a fejedelemmel úgy, hogy 2000 frt-ért őket a birtokokba beengedi, most a fejedelem ezenfelül „elegendő halat” is kíván érte, mit ők teljesíteni nem akarnak, mert ez úgy Báthori István, mint Szapolyai János királyoktól nyert ado-

mányleveleiket sérti. (*Gyulafehérvári kápt. Misc. Cist. 2. fasc. 3. Nr. 48.*)

859. 1634. július 26. **Mezőpanit. Széplaki Petrichevich Horváth Györgyné Bethlen Krisztina és testvére Bethleni** (Keresdi) Bethlen György megegyeznek Borsos Tamás fejedelmi táblabíró, Vajai Daczó István marosszéki al-királybíró és Harcói Tombott Ferencz előtt a Bethlen Krisztina anyjáról és Gyalakuti Gáspár Jánosné Bethlen Zsófiáról maradt javak felett, nevezetesen 200 frt-os zálogos részjóság s a Pókafalv-i, Ádamos-i, Nagykelek-i, Domba-i és Kocsárd-i birtokok felett. Ezenfelül megosztottnak bizonyos ingóságok felett, melynek eredményében *Horváth Györgynének* jutott: egy ejteles aranyas ezüst kanna, három aranyozott szélű ezüst pohár, lábas kethei, harmadik labotlan, egy paplan, egy kaftán szoknya, hat szekeres ló, két ménésbe való kanca, egy kézre való arany perecz, két arany gyűrű, egy függő, egy hernácz palást, egy selyem öv, két ezüst kanál, két ezüst villa, egy új feir szőnyeg és egy paplan. (*Erd. Múzeum Gr. Bánffy Rokonsági ltár. Fasc. 244. Nr. 2.*)

860. 1634. aug. 18. **Sebes vára.** Kolozsvármegyei fő és egyéb nemesek lustrája: *Petrichevich Horváth Borbara Thoroczky Istvánné lov(as). Petrichevich Horváth Anna lov(as).* (*Tört. Tár. 1878. évf. 199—204. oldal.*)

861. 1634. október 8. **Zágor. Széplaki Petrichevich Horváth György Csikcsicsói Petki Farkassal és feleségével, Borsovay Erzsébettel** egy Hollós György nevű szökött jobbágy öröksége felett egyezséget köt. (*Erd. Múz. gr. Kornis ltár.*)

862. 1634. november 17. **Küküllőszád. Széplaki Petritievith Horváth György és Sárdi Nagy Farkas** fogott bírák előtt Szent-erzsébeti Péchy Simonnak Paczka János héjjasfalvi jobbágya 10 m. frt-ért 16 évre zálogbavet két szántóföldet Sárdi Simén Tamásnak. (*Erd. Múz. Br. Kemény ltár. X. kötet. 710. No.*)

863. 1635. febr. 13. **Széplak.** Mikfalvi Arnót Borbély István és Korodi Zeocs Péter jelentése Küküllő vm. tisztjeinek, hogy a fejedelem parancsára *Széplaki Pethrityevith Horváth Miklós* részére tanukat vallattak egy Szőke Miklós nevű szökött jobbágy felől. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1635. 630. fasc.*)

864. 1635. június 2. **Koppánd. Petritieuit Klára** levele Brebiri Melith Péter császári belső tanácsos, szatmári főkapitány és aransarkantyús vitézhez, rokonához, melyben arra kéri, hogy egy tőle Halápra szökött Filep Péter Koppan-i jobbágyát engedje megkerestetni és elfogatni. (*Gr. Zichy ltár. Missilisek.*)

865. 1635. november 8. **Mikóújvár.** I. Rákóczi György fejedelem Csikménaságon lakó Bak Lőrinczet, Csekefalván lakó Darvas Györgyöt és Varga Jánost, kiket régebben egy országos bizottság, melynek *Petrichevich Horváth György* is tagja volt, jobbágyoknak ítélte, Uzoni Beldy János és Pál kezénél hagyja. (*Gr. Beldy ltár. Kolozsvár.*)

866. 1636. január 7. **Dicsőszentmárton.** Küküllő megye a gonosztevők üldözésére bizottságot választ, Angyalos István, Kar István, Bethlen János és Horváth György személyében, s részökre költségből kapunként 60 denárt, 2 köből zabot és két tyúkot, minden falutól egy szekér szénát rendel adatni. (*Várm. jkv. S. Dionys jelz. kt. 17. lap.*)

867. 1636. január 21. **Korod.** Nagy Miklós Küküllő megyei szolgabíró jelenti a vármegye tisztjeinek, hogy Pócsfalvi Nagy Miklósné Ráday Anna nevében megkínálta *Széplaki Petrituit Horváth Miklóst* egy Szász-szentivány-i birtok becsértékével, melyet Horváth Mátyásné Ráday Borbála adott volt néhai P. Horváth Jánosnak, P. Horváth Miklós atyjának, de ez a felkínált összeget nem fogadta el, mivel néhai édesatyjának nem pénzen adták volt e jószágot. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1636. évi 633. fasc.*)

868. 1636. január 25. **Zágráb.** Monyorókerekeli Erdődy Zsigmond horvát bán előtt Gregorianczy Márta Br. Muskon Ker. János neje, Jakab fia és Éva leánya nevében is azon alsósztribiczai jobbágyságot, kiket még édesanyja Ankeryn-i Anna Mária elzálogosított volt Medossóczky Ferencznek és nejének Folnoghievich Kristinának 300 tallérért és 100 m. forintért, s mely jobbágyságot ők csak *Petrichevich Györgynek a P. Gáspár fiának* költségén és fáradsága árán bírtak kiváltani, ugyanezen összegért nekik újból elzálogosítják úgy, hogy azokat csak Szentmárton napján válthatják vissza az esetleges befektetések megtérítésével. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1636. évi 633. fasc.*)

869. 1636. január 29. **Széplak.** Koródszentmártoni Nemes Mihály és Geréb Ferencz jelentik Fejér megye tisztjeinek, hogy *Széplaki Petrityewith Horváth Miklós* részére tanúkat vallasztak arról, hogy Török György a *Petrichevich Horváth Miklós*, utána fia János és unokája Miklós jobbágyságot volt és két fiával Istvánnal és Lőrinczel Széplakon lakott s onnan szökve ment volt el. (*M. N. Múz. Törzsa. 1636. 633. fasc.*)

870. 1636. február 8. **Koronka.** *Széplaki Pettrithievith Horváth Miklós*, Vajai Daczó István és Selleyi Kovács János maroszséki alkirálybíró előtt *Nagyerchei Toldalaghy Mihály fejedelemi tanácsos*, maroszséki főkapitány és neje *Mihalcz Erzsébet*, valamint Markódi Gergely és neje Dersí Anna asszony Mikházán a ferenczrendi barátoknak zárdát alapítanak. (*Veszely Erd. egyháztörténeti adatok. 327. lap.*)

871. 1636. ápr. 2. **Kolozsmonostor.** A káptalan előtt *Széplaki Petrityewith* másnével *Horváth Miklós* tiltakozik az ellen, hogy a fejedelem széplaki jobbágyságot Török Istvánt s Lőrinczet megneemesítette és nemességüket Fejér vármegye meghirdette. (*Kolozsmonostori Konvent Prot. Majus. I. 62.*)

872. 1636. április 26. **Kolozsmonostor.** *Széplaki Petricevich Horváth Miklós* a konvent előtt tiltakozik az ellen, hogy Ma-

gyardellői Jármay Ferencz Korodszentmártonban levő jobbágynak Török Jánosnak a fejedelemtől 1635-ben nyert nemeslevelebe az ő két széplaki jobbágynak Török Istvánnak és Lőrincznek nevét is beíratta. Annak idején, mikor e nemeslevél meghirdettetett Enyeden, Fejér megyében, tiltakozó jelen nem lévén, ezt a tiltakozást most teszi meg, mivel e megnemesítés az ő nagy kárával jár. (*Kolozsmonostori konvent Prot. Majus. II. 103.*)

873. 1636. május 5. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye közönsége Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst követének választja az 1636. május 25.-re egybehívott gyulafehérvári országgyűlésre. (*Várm. jkv. I. sz. 170. l.*)

874. 1636. május 7.—június 15. Magyar-Zsuk. Feljegyzések Felsőmagyar-Suky Benedek és felesége Kozárvári Borbála betegségéről és haláláról: Anno domini 1636. pünköst előtt való szerdán betegedvén megh az szegény Istenben elnyugott, úgy mint die 7 mensis Maii. Ment ki a világból pünköst után való csütörtökre virradólagh szintén haljnalban kett órakor reggel Anno 1636. 15. die Maji. Anno 1636. die 15. Juni Vida napján lőtt tisztességes eltemetése ugyanitt. Magiar Sukon az templomban. (Későbbi rájegyzés: 1637. Holt meg az szegény Istenben elnyugott anyám Kozárvári Borbala 28. Augusti.) (*Cs. Lár.*)

875. 1636. június 16. Kolozsmonostor. A konvent előtt egyfelől Pettrythewyth Horváth Klára, özv. Oltszemi Mikó Györgyné, Lórántffy Zsuzsanna fejedelemasszony főudvarmesternője, másfelől pedig néhai Komlódi Petrichevich Horváth György leánya Anna tesznek nyilatkozatot. 1633. évben Kolozsvári Kassay István fejedelmi ítélőmester előtt a felek és Thoroczka Istvánné Petrichevich Horváth Borbála megegyeztek volt ősi atyai, anyai javaik felett, mely alkalommal Mikó Györgynek jutott volt Zokoly és Septér kolozsmegyei és Veresegyház Doboka megyei egész birtok. Petrichevich Horváth Anna most újból kijelenti, hogy mivel nénje, Petrichevich Horváth Klára neki anyja helyett anyja volt, őt istenfélelemben nevelte, gondozta kiskorától, őt tiszteli és becsüli, s ezért magát mindenben a fenti megállapodáshoz tartja s azt a jövőben sem fogja megtámadni, mit keresztényhitére és lelke üdvösségére is fogad. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1636. évi 633. fasc.*)

876. 1636. július 15. Korod. Nagy Miklós Küküllő vármegyei szolgabíró jelenti a vármegye tisztjeinek, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Miklós felkérésére megidézte Sardi Simén Gergelyt egy Kádár Mihály jobbágy ügyében a vármegyei ítélőszék elé. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1636. 633. fasc.*)

877. 1636. aug. 11. Gyulafehérvár. I. Rákóczi György fejedlem meghagyja, több nemesnek, köztük Széplaki Horváth Miklósnak, hogy özv. Sarady Tamásné Barrabassy Borbala ré-

szére bizonyos ügyben tanukat vallassanak. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1636. évi 633. sz. fasc.*)

878. 1636. aug. 15. és aug. 29. Gyulafehérvár. I. Rákóczi György fejedelem Buni Bethlen Ferencz kérésére meghagyja több nemesnek, köztük Széplaki Horváth Miklósnak is, hogy bizonyos ügyekben tanukat vallassanak. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1636. évi fasc.*)

879. 1636. aug. 28. Zágráb. Konszkaszentdomokosi Konszky Gáspár Horvátország al-bánja kiadja a báni felebbviteli törvényszék határozatát Mindszenti György felperesnek néhai *Petrichevich Kristóf özvegye Vorich Zsuzsanna*, most Somogi György neje s az általa képviselt *Petrichevich Ferenc, Margit*, valamint *Petrichevich Gáspár* alperesek ellen, bizonyos hatalmaskodások ügyében s őket elmarasztalja. (*Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjt. II. fasc. 115. sz.*)

880. 1636. szeptember 7. Bun. Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós* és Korodi Nagy Miklós jelentése Küküllő vm. tisztjeihez arról, hogy Buni Bethlen Ferencz részére a fejedelem parancsából tanukat hallgattak ki egy felsőbunii elcserélt házhely dolgában. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1636.*)

881. 1636. november 11. Zágráb. Ztankó Mátyás zágráb-megyei főszolgabíró *Petrichevich György*, a Gáspár fiának kérésére Patacich Pétert és nejét Medovszczy Mártát megínti bizonyos pénzösszeg felvételére az Alsó Sztubicza vár tartozékát képező Zlani Pothoki birtokra vonatkozólag. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1636. évi 633. sz. fasc.*)

882. 1636. december 23. Magyarcsesztre. Péter deák Fejér megyei szolgabíró jelentése vármegyéje tisztjeinek, hogy Széplaki Horváth Miklós kérésére Földváry Gergelyné Dobay Katát felszólította, hogy Török István jobbágját adja át, mivel az tőle Széplakról szökött meg marháival együtt, de azt a választ nyerte, hogy nem adhatja, mivel az nemességet nyert a fejedelemtől. A jelenlevő Török János a maga és öccse Török István nevében tiltakozik az ellen, hogy Horváth Miklós uram „elrontsa Önagysága adományát”. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1636. fasc. 633.*)

883. 1637. febr. 9. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye közgyűlésén Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós* tiltakozik az ellen, hogy Vas György elszökött jobbágját, kit tőle felkért, nem dachból nem adta meg, hanem azért, mivel jobbágjává akarta tenni. (*Vrm. jkv. I. 173. old.*)

884. 1637. április 28. (és jún. 22.) Dicsőszentmárton. Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós* felmentő levelet kap Küküllő vármegye törvényszékétől Vas Györgynek, egy szökött jobbágja ügyében. (*Várm. jkv. I. k. 204. old.*)

885. 1637. május 10. Medgyes. I. Rákóczi György erdélyi

fejedelem Károlyi Zsófiának, ki előbb Királyfalvi Tarnóczy Sebestyén, később Nemeskürti Vitéz László felesége volt és leányának, Tarnóczy Sárának vallatást engedélyez. A homo regiusok közt első helyen említi *Széplaki Horváth Miklóst és Györgyöt.* (Székely Nemz. Múz. Br. Apor ltár. Sepsiszentgyörgy.)

886. 1637. június 19. **Szentiván.** Korodszentmártoni Geréb Ferenc és Zakácsi Miklós jelentik Küküllő vármegye tisztjeinek, hogy a fejedelem parancsára tanúkat vallattak *Széplaki Petriczievicz Horváth Miklós és György* kérésére, kik azt igazolták, hogy a szentiványi jószágot néhai *Petrichevich Horváth János és fiai, Petrichevich Horváth Miklós és György* több mint 40 éve háborítatlanul bírták. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1637. évi 636. sz. fasc.)

887. 1637. július 25. **Keglevich Péter naplója.** 1637. júl. 25. született leányom Katalin, Viliskoczbán, ki későbbben Zágrábban Sz. Klára-féle apáczává lett. Isten áldja meg! Koma volt *Petrichevich György* különben Zágráb megye alispánja és Passameta, másképp Wlasics János. Komaasszony Magdalenich Dorottya, az említett Passameta felesége. (Magy. Tört. Tár. XIII. 240.)

888. 1637. november 6. **Korod.** Nagy Miklós Küküllő vármegye egyik szolgabírája jelenti a vármegye tisztjeinek, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* felkérésére megidézte Sardi Simén Gergelyt egy Karacsin János jobbágyának, bírójának megveréséért a vármegyei szék elé. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1637. évi 636. fasc.)

889. 1637. november 6. **Korod.** Nagy Miklós Küküllő vm. szolgabíró jelenti a vármegyei tiszteknek, hogy *Széplaki Petrítivít Horváth Miklós* felkérésére megidézte Sárdi Simén Gergelyt a vármegye ítélőszéke elébe azért, mivel „öt öléssel fenyegette”. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1637. fasc.)

890. 1638. március 26. A magyar országgyűlés a 42. törvény-cikkelybe beiktatja: „Hogy Magyarország szent koronájának az adriai tenger körül a természetes határait és határszéleit el ne szakítsák és el ne idegenítsék, hanem inkább fenntartsák; s ha valami ezeknek ellenére történt volna, azt az eziránt kiküldendő bizottság útján kiegyenlítsék: arról Ő felsége kegyelme-sen gondoskodjék.

1. §. A mely alkalommal Zeng város harminczadára és a gróf Frangepán család Tersakt iránt támasztott követelésére, továbbá Starigrád és Jablonacz várakra, meg az e részben keletkezett többi más villongásokra nézve is tárgyalni és végezni kell. 2. §. Ennek a megbízatásnak az elvégzésére az ország karaj és rendei részéről biztosokul nevezik nagyságos Konski Gáspár és Keglevich Péter urakat, tisztelendő Somogyi János szegszárdi apát urat, nemzetes *Petrichevich Györgyöt* vagy Damja-

nich Zsigmondot. 3. §. Továbbá Zeng szabad királyi várost királyi meghívólevéllel az országgyűlésre hívják meg. (III. Ferdinánd 1638. évi decretuma.)

891. 1638. június 29. **Korod.** Nagy Miklós Küküllő megyei szolgabíró jelentése a vármegyei tiszteknek, hogy Sárdi Simén Gergely felkérésére megidézte Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst Simén egy rétjének „hatalmasul” való lekaszáltatásáért s több más földjén elkövetett apróbb hatalmaskodások miatt a vármegye ítélőszéke elé. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1638. évi 639. fasc.)

892. 1638. július 19. **Kolozsvár.** Schalení Weis Sámuel (lengyel) elismeri, hogy Göts Pál kolozsvári polgártól és kereskedőtől ezelőtt mintegy két és fél évvel 52 birodalmi tallért vett kölcsön, melynek nyugtája Dancigban Obhagen Tamás ottani kereskedőnél maradt. Ebből az adósságból 34 tallér ma is fizetetlen s ezt az adósságát újólág elismeri. (Cs. ltár. Kolozsvár I. Reg. F. G. Nr. 53.)

893. 1638. aug. 23. **Zágráb.** Gr. Erdödy Zsigmond horvát bán előtt özvegy báró Muschon Ker. Jánosné Gregorianczy Márta ünnepélyesen tiltakozik az ellen, hogy azon jobbágyok tekintetében, kiket utóbb Petrichevich Györgynek, zágrábmegyei alispánnak vallott, bizonyos okiratokat adott volna ki mások részére is, melyeket most visszavon és azokat törvényteleneknek jelenti ki, mert azok más ügyben lettek kiállítva; hasonlóképen tiltakozik Woykovich Anna és fia Mogorich Márton és Tamás által Szomszédvár tartozékát képező Podgorjei birtokra állítólag bírt okiratok ellen is, mert ha ilyenek vannak, azokat tőle csak csalárd úton vehették, s azokat semmiseknek nyilvánítja. (M. N. Múz. Törzsa. 1638. 638. fasc.)

894. 1638. november 25. **Kolozsmonostor.** Özv. Oltszemi Mikó Györgyné Petrityevit Horváth Klára a kolozsmonostori konvent előtt a Doboka megyei Ös községben lévő házát egy szőlővel együtt azon feltétellel, hogy bizonyos évi fizetés mellett élete fogytáig szolgálatára lesz neki, 150 m. frt. értékben Szászszombori Fejérvári János deáknak zálogba adja. (Cs. ltár. 1638.)

895. 1638. december 16. **Kolozsmonostor.** Széplaki Petri-tyeuith Horváth Györgyné Keresdi Bethlen Krisztina a néhai keresdi Bethlen György leánya a kolozsmonostori konvent előtt tiltakozik amiatt, hogy ő kárt szenvedett azon osztzkodásnál, melyet a konvent előtt végeztek azon ingóságok és főképen azon pénzek és érmék felett, melyek Kékedy Zsigmond őrizetére voltak bízva, s melyeket ennek özvegye, szül. Barkóczy Anna felosztás végett a konvent elé vitetett, s melyeket tiltakozó és örököstársai Majalesdi Keresztesi Ferenczné, Bélydy Katalin, Köröspataki Kálnoki Istvánné Bélydy Anna, és a hajadon Bélydy

Judit valamennyien az uzoni Bély Kelemen leányai, egymás között felosztottak. (Cs. ltár. 1638.)

896. 1638. deczember 29. Felsősztribicza. Petrichevich György Zágráb megye alispánja előtt Sturlec János és neje Hansyevich Anna kiegyeznek Jancsolovich Istvánnal bizonyos felsősztribiczai zálogos földek visszabocsátása tárgyában. (M. Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjtemény. I. 59.)

897. 1638. decz. 29. Felsősztribicza. Malenich György zágrábmegyei alispán előtt Juraich István zálogba ad 15 m. frt-ért Petrichevich Györgynek Felsősztribiczán a Sagudnuz hegyen egy hegyjogot a hozzátartozó erdőkkel és földekkel. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1638. évi 638. fasc.)

898. 1639. február 11. Segesvár. I. Rákóczi György fejedelem az előbb Szamosújvár várához tartozott (Mező) Örményes birtokot 3000 frt-ban feleségének, Lorántffy Zsuzsannának és utódainak lekötí és abba öt beiktatni rendeli. Az iktató jelentés a birtokos szomszédok közt említi Septéren Oltszemi Mikó Györgynét Petrityevith Horváth Klárát, Mezőszilváson, Oroszfáján Thorockay Istvánnét Petrityevith Horváth Borbálát és Barcsay Ákosnét Petrityevith Horváth Annát, Mezőszenmártonban pedig Barcsay Ákosnét Petrityevith Horváth Annát. (Kolozsmonostori konvent X. 61. és 76.)

899. 1639. febr. 12. Magyarbikal. Bikali Sándor és neje Moldovai Anna az éhségtől kényszerítve, mivel már harmadnapja nem volt kenyerük, eladják Bikal-i részbirtokaikat 40 m. frt-ért özv. Mikó Györgyné Petrityevith Klárának, kit az ügyletnél Kolosvári Mihály deák képviselt. (Erd. Múz. Ltár. Kolosvár Törzsa.)

900. 1639. febr. 27. Désfalva. Haranglábi Erős Jánosné Vajda Erzsébet Széplaki Petrityevith Horváth Miklósnak egy Vámosudvarhelyen 19 frt. 40 dénárban elzálogosított házáért Désfalván egy más pusztá házat ad zálogba. (Székely Nemz. Múz. Szentiványi csomó, Sepsiszentgyörgy.)

901. 1639. április 12. Nagyszeben. Özv. Mikó Györgyné Petretievith Klára főudvarmesternő levele Viczei Mindszenti Gáborné Szenterzsébeti Péchy Erzsébethez, melyben tudatja levelére, hogy azért válaszol késedelmesen, mivel a fejedelem Fogarasra volt indulandó, ezenfelül török követek is voltak, „azért Ő Nagyságának sok dolgai és gondjai lévén, ebben volt fogatkozás.” Kérését előadja a fejedelemnek, még egy „suplicatiót” is íratott, mivel jobbnak vélte úgy, mert ha csak szóval találta volna meg a fejedelmet, „sok dolgai között ő Nagyságok is el felelkeztenek volna felőle.” A választ megíratta neki és a tisztekeknek, hogy „akik eddig Péchy uramot szolgálták, azokat kézben adják Kegyelmednek.” „Kegyelmednek tiszta szívvel szolgál Mikó György uramnak meghamaradott özvegye Petretievith Klára.” (Hatfaludy Ltár. Szilágytő.)

902. 1639. május 4. Gyulafehérvár. Komlódi Petrityevith Horváth Klára néhai Oltszemi Mikó György özvegye, a Szatmár megyében lévő Kisnaményi részjóságát és nemesi curiáját a Gyulafehérvári káptalan előtt 800 m. frt-ért eladja Némethi Némethy Pálnak, mely vételárat a vevő atyja neki már előbb kifizette. (*Gyulafehérvári kápt. Prot. Mich. Siklósi. Nr. 11.*)

903. 1639. június 30. Gyulafehérvár. A káptalan előtt Széplaki Horváth Miklós a maga és György fivére nevében tiltakozik a Zágor községbeli ú. n. Herencsenyi részbirtokba való iktatás ellen. Hasonló tiltakozást jelent be Berekereszturi Keresztury István is. (*Gyulafehérvári káptalan Albensis. Cista 4. fasc. 4. Nr. 122.*)

904. 1639. augusztus 30. Gyulafehérvár. A gyulafehérvári káptalan jelenti I. Rákóczi György fejedelemnek, hogy a fejedelem parancsára kiküldötte Mikefalvi Bagotthay István királyi emberrel Barsi Mihály káptalani tagot, kik beiktatták a fejedelem feleségét, Lorántffy Zsuzsánna fejedelemasszonyt a Zágor-i jóságba, melyet a fejedelem neki adományozott. A beiktatásnál a birtokos szomszédok közt említve Petritievit Horváth György neje Bethlen Krisztina. A beiktatásnak többen ellentmondottak, köztük Széplaki Petrichevich Horváth Miklós a maga és fivére György nevében, ki az ú. n. Herencsenyi rész tekintetében jelentett be tiltakozást. (*Gyulafehérvári kápt. Albens. fasc. IV. folio 179. Nr. 122.*)

905. 1640. február 29. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye a gonosztevők üldözésére választott bizottságba kiküldi Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst is. (*Várm. jkv. I. 231. oldal.*)

906. 1640. március 2. Podgorje. Kurilouczi Malenich György alispán előtt Damjanich Mihály nemes panaszt emel Petrichevich György (*Ugrinich dictus*) ellen, mivel szolgálival fegyveresen panaszttevőnek Dobri Zdeneczen a felsősztribiczai kerületben levő Zrinschak András jobbágyára rálöttek, s erősen megverték. (*M. O. Ltár. Kukuljevic gyűjtemény II. fasc. 106. sz.*)

907. 1640. április 1. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye közgyűlése Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst követté választja, az 1640. évi április 24.-re Gyulafehérvárra egybehívott országgyűlésre. (*Várm. jkv. I. 230.*)

908. 1640. április 22. Kolozsmonostor. A konvent I. Rákóczi György rendeletére özv. Oltszemi Mikó Györgyné Petritevith Horváth Klára részére átírja Petrichevich Horváth Anna, néhai komlódi Petrichevich Horváth György leányának, az ő unokahúgának magyar nyelvű sajátkezű iratát, melyben a néhai atyja és nagyatyja birtokai felett Kassay István ítélőmester előtt végzett osztályt mindenben megtartani és megerősíteni kívánja, mivel nénje őt „kicsinségemtől fogván nem úgy mint atyafi, hanem mint édesanyám tartott, nevelt, szorgalmatos dajkálkodás-

sal volt környülöttem, minden istenes szent dolgokra tanított, oktatott, kiért én is mint édes anyámat életem végéig úgy akarom ő kegyelmét tartanom." (Cs. ltár. 1640.)

909. 1640. július 26. Komlód. Tavaszi Márton kolozsmegyei szolgabíró és Oroszfáji Mikó Ferencz jelentik Kolozsvármegyei tisztjeinek, hogy *vitészlő Barcsay Akos uram felesége Petritievit Horváth Anna* felkérésére felkeresték néhai *Mikó György özvegyét Petritievit Klára* asszonyt, kit Kolozsvármegyében Örményesen az mi kegyelmes asszonyunk Ő Nagysága, az tekintetes és nagyságos Lorantffy Susanna asszony házánál az nyári ház felől való háznak ajtajában találtak s felkérték tőle a Septer, Zokoly és Veresegyházi birtokokat, mire Mikóné azt felelte, hogy nem tud róla, hogy osztózó jószága volna, mert amit ott bír, az neki atyjától maradt birtoka. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1640. évi fasc.)

910. 1640. aug. 25. Gernyeszeg. Idősebb Pókay Miklós és Rabak Péter pókai nemesek Marosjárai Bálintfi Mihály és Iszlai Iszlay György előtt Gernyeszegeen az Erdélyi István udvarházában egyezséget kötnek *Pókai Herczegh István* Torda megyei alispánnal bizonyos pókai jobbágytelkek felett 100 arany frt. kötés alatt. (Cs. ltár. Erd. Múz. Fasc. 15. B. Nr. 3.)

911. 1640. szeptember 10. Körös. (Horvátország). Néhai *Petrychevych Kristófné Vorich Zsuzsanna*, most Somogy Györgyné, mint első férjétől származó gyermekeinek *Petrychevych Ferencz és Margitnak* gyámja, azon felsősztabiczai hegyjogot, mely eddig Mestich György plébánosnál volt 9 frt. 50 denárért zálogban, ugyanennyiért és még két scudo-ért zálogba veti Ztankovacskey Gáspárnak, a Körös megyei cs. kir. hadsereg főkapitányának, gyermekei bizonyos javainak megvédése céljából. (M. N. Múz. Törzsa. 1640. 643. fasc.)

912. 1640. szept. 15. Mikethincz. Damjanich Zsigmond körösmegyei alispán és Zagmardy György szolgabíró megosztatják a király rendeletére a *Petrichevich* családot bizonyos Szentmárton vagy Serbakovcz, Goricza vagy Spiráncz vagy Mikethinczi birtokokban. Osztózó felek egyrészről néhai *Petrichevich Jánosnak* néhai nejétől *Bukovaczký Zsuzsannától* született leánya: *Marianna, Vajda Jánosné és Katalin, Petrichevich Gáspár, Vorih Zsuzsanna*, előbb néhai *Petrichevich Kristófné*, most Somogy Györgyné, mint gyermekei *Petrichevich Ferencz és Margit* gyámja, másfelől *Petrichevich György, a néhai Petrichevich Miklós fia, a Mikethinczi Petrichevich Péter, unokája, Neradich János, a Neradich Mátyás fia nejétől, Petrichevich Margittól, Petrichevich György édes testvérétől, Schitaróczy György, a Schitaróczy Péter fia ennek nejétől Petrichevich Annától, továbbá Petrichevich Éva, előbb Saffarich Jánosnak, most pedig Vidkovich Mihálynak a neje, kinek apja Petrichevich János*

volt, az öreg *Petrichevich János* fia, mely öreg *Petrichevich János* édestestvére volt néhai *Petrichevich Péternek*. Az osztoztatást csak megkezdik, de nem végzik el, s azt 1642. július 30.-án folytatják és befejezik. (*Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjtemény II. fasc. 104. sz.*)

913. 1640. szeptember 22. Regensburg. III. Ferdinand király néhai *Petrichevich György* özvegye *Domjanich Anna*, jelenleg nagyságos Nagytábori Ráttkay Pál felesége kérésére első férjétől származott gyermekei *Petrichevich Ferencz, György, Péter, Zsuzsanna, Anna, Dorottya és Erzsébet* részére gyámul mostohaatyjokat, Ráttkay Pált és anyjokat *Domjanich Annát* rendeli ki. (*M. Orsz. Ltár. Lib. Reg. IX. 326.*)

914. 1640. október 25. Keglevich Péter naplója: 1640. okt. 25.-én volt Stíriai Gothál Miklós lakodalma *Petrichevich György* leányával. (*M. Tört. Tár. XIII. 243. lap.*)

915. 1640. október 27. Szászmeggyes. I. Rákóczy György fejedelem Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós* kérésére tanuvallatást rendel el Balogh István házáról s egy Varga, másként Berethalmi Mihály jobbágy ügyéről. (*M. N. Múz. Törzsa. 1640. 643. fasc.*)

916. 1640. december 2. Kolozsvár. I. Rákóczy György fejedelem Széplaki *Horváth Miklós* kérésére meghagyja Székely Ferencz, Konda János, id. és ifj. Árkosi Mihály, Mikfalvi Mihály, Incze Márton, Szigethi György a fejedelmi kancellária esküdt jegyzőinek, a Fejér-megyei tiszteknek és nemeseknek, hogy tartsanak vallatást afelől, hogy néhai Mihály vajda beütése utáni zavaros időkben *Petrichevich Horváth Miklósnak* Szászszentiváni birtokáról Berethalomra szökött Varga Mihály jobbágya. Mivel ezt most vissza akarja hozatni, e célra szükséges ezen vallatás. (Az oklevelen későbbi *Petrichevich Horváth Kozma* kezével való rájegyzés: Ez deficiált, egyébiránt is igen akasztófára való szófogadatlan ember vala, úgy, hogy Lengyelországban, Cracoban akartam hadni szófogadatlansága miatt.) *M. Nemz. Múz. Törzsa. 1640. évi 643. fasc.*)

917. 1641. január 20. Segesvár. I. Rákóczy György fejedelem Nagybarcsai *Barcsay Ákosnak* és nejének, *Petritievith Horváth Annának* adományozza a Fejér-megyei Petek, Pálos és a Küküllő-megyei Pipe birtokokat, azon érdemeiért melyeket *Barcsay* kora ifjúságától kezdve előbb, mint fejedelmi apród, majd később, mint a fejedelemnek követe a moldovai és havalföldi vajdákhoz, a török vezérekhez és a török császárhoz is, szerzett. Petek birtok Zabolai Mikes Zsigmond Mihály, János és Pál fiaié volt, de ezek hűtlenség bűnébe estek, mivel Kézdi székben Szentlélek kastélyt fegyveresen megrohanták 1637. november 19.-én s onnan Tarnoczy Sárát erőszakkal elrabolták s birtokaikat elvesztették; Pipe birtoka Péchy Simoné

volt, de ez zsidózása miatt szintén hűtlenségbe esett és birto-
kait elvesztette s azok a fejedelemre háramlottak. (*Gyulafehé-
vári kápt. Liber Reg. Georg Rákóczy I. 217.*)

918. 1641. február 22. Zágráb. Kismlakai Berslavich István
horvát albán kiadja ítéletlevelét Damjanich Mihály felperesnek
Petrichevich György (Ugrinich) alp. ellen felperes egy jobbá-
gyának megverése miatt, melyben esküt ítél felperesnek. (*M.
Orsz. ltár. Kukuljevic gyűjtemény, II. fasc. 109. sz.*)

919. 1641. március 6. Kolozsvár. Torockószentgyörgyi Tho-
roczkay Istvánné *Petrichevich Horváth Borbála* Magyarbikali
Vitéz Györgytől, annak édesanyja *Petrichevich Horváth Klára*
után Kolozsvármegye törvényszéke előtt örökséget igényel,
„mivel életében sok ember előtt nagy obtestációval mondotta,
hogy javaiban részetlenül nem hagy”-ja, s azt véli, hogy bizo-
nyosan tett is végrendeleti intézkedést, de a végrendelet nincs
meg. Kéri kötelezni Vitéz Györgyöt, hogy esküdjék meg „az
kezében nem kelése felől, s azon is, hogy nem tudja, hol vagyon,
sem nem látta, sem nem occultálta, sem el nem égette, sem
semmi nemű szín alatt más kezéhez nem adta.” Vitéz György
kijelenti, hogy végrendelet nem volt s ő, mint fia örököl mindent
s felperesnek nincs jogos követelése. (*Kolozsvármegyei jkv. II.
8—10. lap.*)

920. 1642. január 11. Kolozsmonostor. Széplaki *Petrityeuith*
Zsigmond és *István*, a *György fiai* a konvent előtt tiltakoznak
minden oly jogügylet ellen, melyet apjuk az ő jogaik hátrá-
nyára kötött. (*Kolozsmonostori konvent. Prot. Majus M. 189.*)

921. 1642. január 11. Kolozsmonostor. Néhai Széplaki *Pet-
richevich Horváth Györgynek Bethleni Bethlen Krisztinától* szüle-
tett *Zsigmond* és *István* fiai, kiskorúságok idejére a konvent
előtt gondnokaikul és gyámjaikul mostohaapjokat, Pókai Her-
czegh István Torda-megyei alispánt és ennek nejét, édesanyjo-
kat, Bethlen Krisztinát jelölik ki. (*Kolozsmonostori Konvent.
Prot. Majus M. 188.*)

922. 1642. január 11. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori
konvent Pókai Herczegh István Torda-megyei alispán kérésére
felesége, Bethlen Krisztina előbbi férjétől, néhai Széplaki
Petrichevich Horváth Györgytől származott gyermekeinek korát
megállapítja, *Zsigmondot* 14, *Istvánt* 13, *Katalint* 9 és *Margitot*
5 évében járónak ítéli. (*Kolozsmonostori konvent Prot. Majus.
M. 186—187.*)

923. 1642. január 11. Kolozsmonostor. A konvent előtt né-
hai *Petrichevich Horváth Györgynek Bethlen Krisztinától* szüle-
tett *Zsigmond* és *István* fiai kiskorúságok idejére teljesjogú
meghatalmazottjuknak mostohaapjokat, Pókai Herczegh István
Torda-megyei alispánt jelölik ki. (*Kolozsmonostori konvent
Prot. Majus M. 187.*)

924. 1642. január 27. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye közönsége *Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst* a Gyulafehérvárra 1642. január 27.-re egybehívott országgyűlésre egyik követéül választja és részükre kapunként 80 den. költséget rendel. (*Várm. jkv. I. 266.*)

925. 1642. május 5. Koronka. Keresdi Bethlen Ferencz „fejedelmi főhoppmester” a fejedelmi tábla assessora és Fejérvármegye főispánja, Petki István Csík, Gyergyó és Kászon székek főkapitánya, Petki Farkas, Sárosi János a fejedelmi tábla assessora Marosszék főjegyzője és Váradi Balogh László előtt néhai Toldalaghy Mihály tanácsúr Marosszék főkapitánya házában özvegye Petki Erzsébet, kk. fia Mihály és hajadon leánya Judith, valamint már kiházasított leányai: *Toldalaghy Borbála, Petrichevich Horváth Miklósné, Erzsébet Keovér Mihályné, Zsuzsanna Orbán Ferenczné, Kristina Keresztúri Istvánné, Klára Saradi Zsigmondné, továbbá Tóth Klára nevében Tóth István és Jankó Péter* megosztottnak az elhunyt minden javai felett, mely alkalommal minden kiházasított asszony kapott 1—1 ezüst poharat s az ezüst egy-egy részét, a háromszéki jószágokat 9 részre osztják, leánynegyedet a kiházasított leányok nem kapnak, az ősi jószágokat szintén 9 részre osztják, valamint a néhai Szilvássy Boldizsárnétól maradott drágaságokat is. A vagyon egyéb része az egyetlen fiúörökösnek, Toldalaghy Mihálynak jutott. Az özvegy részét teljesen kiadták. (*Kolozsvár, Erd. Múz. Gr. Toldalaghi ltár. Fasc. 31. Br. 2.*)

926. 1642. május 8. Felsőmagyarzsuk. Diósi Szombathelyi Mihály kolozsvármegyei szolgabíró Némái Vajda Jánosné Toldalaghy Zsófia, Tamásfalvi Lászlóné Toldalaghy Fruzsina nevében és megbízásából Felső-Magyar-Zsukon Suky Páltól és Ferencztől a Benedek fiaitól a kezükön Frátay vérség jogán levő Magyar- és Oláhfrátai és Botházi részeket felkérte s mivel az oszlás szerinti részt rögtön nem adták ki, őket Kolozsvármegye törvényszékére idézte. (*Családi ltár. F. Nr. 25.*)

927. 1642. június 4. Kolozsvár. Kolozsvármegyének Kornis Ferencz főispán elnöklésével tartott gyűlésén Thorma Péter, mint Nagybarcsai Barcsay Ákosné *Petritievith Horváth Anna* képviselője az 1641. évi június 11.-én indított perét *Thoroczky Istvánné Petritievit Horváth Borbála* ellen bizonyos ingóságoknak néhai atyjok *Petrichevich Horváth György* beszerzei szálalásáról való elviteléért — tisztességgel letette. (*Várm. jkv. II. 36. lap.*)

928. 1642. július 27. Zágon. Nagynyújtódi Donath István és Tamásfalvi Thuri György jelentése arról, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné Toldalaghy Borbála* részére Zágóban tanúkat vallattak arról, hogy Mikes Boldizsár jobbágjai hatalmasul rámentek felperes szekerére s abból erővel elvitték

Csoma Benedekné jobbágyasszonyt. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1642. évi 646. fasc.*)

929. 1642. október 27. Dicsőszentmárton. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós Küküllő vármegye törvényszéke előtt perli Czikmantori Darlaczi Ferencet egy jobbágya két ökrének elhajtása miatt. (*Várm. jkv. I. 342. lap.*)

930. 1642. december 3. Kolozsvár. Kolozsvármegyének Szopori Sulyok István főispán elnöklete alatt tartott közgyűlésében Thoroczky Istvánné Petrichevich Horváth Borbála felmentést kér abban a perében, melyet Nagybarcsai Barcsay Akosné Petrichevich Horváth Anna ellen egy szőlőhegyért folytatott. (*Várm. jkv. II. 77.*)

931. 1643. március 24. Gelencze. Nagyercesei Toldalaghi Mihály háromszékvármegyei örökségének felosztása gyermekei között, mely alkalommal egyik leányának Toldalaghi Borbálának, Petrichevich Horváth Miklósnénak jutott a Gelenczei, Hilibi, Sálfalvi, Paki, Szentkatolnai, Zágoni jószág rész és Gelenczén a nemesi udvartelek felerésze. Az osztályt végezték Nyujtódí Donáth János, Torjai Apor Lázár és Kis Görgényi Incze Márton kancelláriai jegyző. (*Székelly Nemz. Múz. Itára.*)

932. 1643. április 19. Kolozsvár. Kolozsvár város tanácsa a fejedelmi ítélőtábla elé terjeszti felebbezés következtében id. Göts Pál utódainak, Rózsás István volt kolozsvári bíró utódai ellen, gyámságuk következtében keletkezett elszámolási perét, két kolozsvári ház és bizonyos pénzösszeg dolgában. Göts Pál felesége volt Rózsás Margit, a Rózsás István nénje, gyermekei Göts Pál, János, István, Sára és Kata. A tanács kötelezte néhai Rózsás utódait, hogy 775 frt-ot fizessenek ki az árváknak s a házat ne adják el senkinek, mivel bizonyos időn belül az árvák megválthatják. (*Családi Itár. I. Reg. F. G. Nr. 7.*)

933. 1643. ápr. 27. Széplak. Korodi Nagy János és Szakács Miklós jelentette a fejedelemnek, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Miklós felkérésére tanúvallatást tartottak s valamennyi tanú azt vallotta, hogy Kotorad Jovan nevű jobbágya, kit Petrichevich Horváth Miklós a bonyhai tömlőcből váltott volt ki, másodszor is megszökött Széplakról. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1643. 648. fasc.*)

934. 1643. június 25. Széplak. Kórodszentmártoni Szakács Miklós szolgabíró jelenti Küküllő vármegye tisztjeinek, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Zsigmond (a György fia) panaszára törvénybe idézte Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst azért, mivel felperes egy jobbágjának lovát a malom rétről bevitetten volt. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1643. 648. fasc.*)

935. 1643. június 29. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye közgyűlése Haller István főispán elnöklete alatt tárgyalja Bükösi Kemény János perét Széplaki Petrichevich Horváth Miklós

ellen bizonyos jobbágyok visszaszolgáltatásáért. A per Horváth Miklóstra átszállott volt. (Vrm. jkv. I. 396.)

936. 1644. május 14. Zágráb. Orahoviczai Orehoczy Gáspár horvátországi al-bán előtt néhai *Miketinczi Petrichevich Miklós fia* György és *Petrichevich János fia* Gáspár panaszt tesznek Benger Zachariás bíró ellen, az egész Alsó-Ó-Körös szabad királyi város esküdtjei és polgárai ellen, azonkívül eme város Szentkereszt Egyházának plébánosa Dyancsovich Miklós András ellen, hogy Serbakovcz Szent Márton, vagyis Miketincz községben Czerin, illetve Gyurakovcz dülön, mintegy 300 hold területű birtokukat eltulajdonították s részint Alsó-Ó-Körös birtokához, részint a Szentkereszt Egyház Prykrajban (alias Reukovac v. Sybilincz) levő birtokához csatolták s az al-bán vizsgálatot rendel el a helyszínén s erre bizottságot küld ki a Zágráb- és Kőrös-megyei alispánnal az élén. (Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjt. II. fasc. 122. sz.)

937. 1644. június 2. Alsósztabicza. Ztanko Mátyás zágráb-megyei alispán előtt néhai *Miketinczi Petrichevich Miklós fia* György panaszt emel Neradich alias Zinovech András és János libertínusok ellen, kik ispánját Zlusich Mihályt Guzakocs községben a Neradich alias Zinovech Márton háza előtt minden ok nélkül megtámadták, összeverték s ocsmány szavakkal (udri kurvinago musa, ubi lilek kurvinaga muza) illették. (Országos Ltár. Kukuljevic gyűjt. II. fasc. 121. sz.)

938. 1644. június 30. Marocha. Ztankó Mátyás Zágráb-megyei alispán Tlake alias Facherevschak hegyen Kattichich Péter pincéjében vizsgálatot tart néhai *Petrichevich Miklós fia* György mint felperesnek, Neradich András és János alperesek elleni ügyében, mivel nevezett alperesek súlyosan bántalmazták *Petrichevich György* ispánját. Felperes követeli a vétkesek megbüntetését, alperesek védője kéri a vád elvetését, mert felperes a honi jogokban nem ismert „libertínus”-ok ellen indított pert, továbbá a bántalmazott ispán provokálta a tettlegességet. Felperes most nemtelen állapotúnak jelenti ki alpereseket, miért alperesek védője megtorlást kér. Mindketten felebbeznek. Bíróság a felebbezést elfogadja s továbbítja. (Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjt. II. fasc. 125. sz.)

939. 1645. február 25. Gyulafehérvár. I. Rákóczy György erdélyi fejedelem Széplaki Horváth Miklósné Toldalaghy Borbála kérésére tanúvallatásokat rendel el Széki Mihály és Ferencz ügyében. (M. Nemz. Múz. Ltára. Törzsa. 1645. évi 652. sz. fasc.)

940. 1645. okt. 16. Zágráb. Trakostyáni Draskovich János horvát bán *Petrichevich Mária Vajda Jakab felesége* kérésére meghagyja Sztankó Mátyás zágrábmegyei alispánnak és Kop-sich Péter zágrábmegyei szolgabírónak, hogy tartsanak vizsgá-

latot *Petrichevich Mária Vajda Jakab felesége* érdekében, ki 1626-ban mint kiskorú és gyámság alatt lévő megegyezett testvérével *Petrichevich Kristóffal* bizonyos örökségekre, de főképp *Petrichevich Istvánnak* Tarkliancz-i kúriája és ingóságaira, úgy, hogy a kúria *Kristófé* maradt, *Mária* pedig 40 akó bort és az allódiális jószágok fejében bizonyos óntálakat és tányérokat 50 rénusi forint értékben kapott volna, de mely javakat *Petrichevich Kristóf* nem adott át, s mely javak jelenleg hátrahagyott özvegye *Vorich*, vagy *Vorichovich Zsuzsanna*, másképp *Katalin* Somogy Györgyné, mint *Petrichevich Kristóf* árvának *Ferenc és Margit*, gyámjának kezén vannak. (*M. Nemz. Múz. Törzsa.* 1645.)

941. 1646. febr. 13. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye törvényszéke Huszár Máté főispán elnökségével Vesselényi Boldizsárné Bánffy Annát a Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós* ellen egy Désfalvi Gyárfás Mihály jobbágyért indított keresetével elutasítja. (*Várm. jkv. I. 410. lap.*)

942. 1646. febr. 13. Dicsőszentmárton. Pókai Herczegh István, mint néhai Széplaki *Petrichevich Horváth György* gyermekeinek Zsigmond, István, Kata és Margitnak kirendelt gyámja, perli Széplaki *Petrichevich Horváth Miklóst* a vármegyei törvényszék előtt, mivel a kiskorúak búzáját földjőkről elhordatta. (*Vm. jkv. I. 423.*)

943. 1646. február 13. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye törvényszékénél Bethlen János azon perét, melyet *Petrichevich Horváth Miklós* és *György* ellen a szénaverősi birtok miatt indított s melyet *Petrichevich Horváth György* halála miatt ennek gyermekeire szállított volt le, tisztességgel leteszi. (*Várm. jkv. I. 424.*)

944. 1646. febr. 14. Hely nélkül. Keresdi Bethlen Ferencz pert indít néhai Tholdalaghi Mihály és felesége Mihálcz Erzsébet örökösei ellen — köztük *Petrichevich Horváth Miklósné*, *Tholdalaghi Borbála* ellen is — bizonyos Orbai székben, Gelencczen levő Mihálcz-féle örökségek miatt, melyekre annak idején Tholdalaghi Mihállyal és felesége örököseivel megegyeztek, de melyeket nem kapott meg. Perfeljegyzés február 14.—július 18.-ig. (*Fogalmazvány M. Nemz. Múz. Ltára. Gr. Bethlen család írtár. 1646. évi fasc.*)

945. 1646. február 21. Zágráb. Trakostyáni Draskovich János horvát bán előtt nemes Wyttkowych Mihály a maga, valamint nejétől, *Petrichevich Évától* néhai *Mikethinczi Petrichevich János* leányától való maradékai nevében ünnepélyesen tiltakozik az ellen, hogy felesége és nővérei *Petrichevich Kata*, néhai *Razlogh Márton* özvegye, *Petrichevich Mária*, *Vajda Jakabné*, továbbá néhai *Petrichevich Kristóf* özvegye *Vorih* vagy *Voryhovich Kata Zsuzsanna*, ki jelenleg Somogy György felesége,

Mikethincz, másként Spiranczi, Scherbakovcz Szent Mártoni Körösmegyei és Felsősztribiczai Zágrábmegyei birtokukat akár *Petrichevich Györgynek*, akár másnak eladják és eltiltja őket e birtokok felett való ügyletkötéstől, a királyt azoknak eladományozásától, a hiteles helyeket ezekre vonatkozó ügyletek írásbelfoglalásától. (*M. Nemz. Múz. Törzsanyag 1646. 655. fasc.*)

946. 1646. május 5. Széplak. Nagy István és Nemes Márton jelentik Küküllő vármegye tisztjeinek, hogy *Petrichevich Horváth Miklós* kérésére és a fejedelem parancsára megjárták egy széplaki rétjét s annak határait a tanúk kimutatták. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1646. 654. fasc.*)

947. 1646. aug. 24. *Gulobovich*. Ztankó Mátyás Zágráb megyei alispán meghagyja Bellosevich Simon szolgabírónak, hogy *Petrichevich György* kérésére ennek minden jogügyét 2 hó alatt intézze el s erről tegyen jelentést. (*Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjt. II. fasc. 131.*)

948. 1646. december 3. *Konsina vára*. Ifjabb Konszky-Szentdomokosi Konszky Mihály szabad úr Konsina várában elismeri, hogy *Petrichevich György (Knez)* főúrtól felvett 200 magyar aranyat, azaz 100 scudot, mindeniket 2 rajnai forinttal számítva és negyven aranyat új városi garasokban és ezért lekötöti neki a Varasd megyében Konsina, másként Zelnicza várhoz tartozó minden földjeit (a vár kivételével) zálogul úgy, hogy azt három évig ki nem válthatja, azután is csak a zálogösszeg letétele mellett minden év Szent Gergely napján. (*M. Orsz. ltár. N. R. A. F. 1675. Nr. 34.*)

949. 1646. december 4. Nyárádszentlászló. Özv. Pókai Sározy Jánosné Gálfalvi Ozdy Zsuzsanna levele fiához Pókai Sározy György fejedelmi apródhoz. Tudatja, hogy férje, a volt ítélőmester, 1645. nov. 28.-án meghalt s december 1.-én el is temették Szentrontáson (ma Szentháromság) édesapja és anyja sírjába. Nagy pestis járvány van, ezért ne jöjjön haza a fia, mivel otthon segíteni úgy sem tud, maradjon az udvarnál s keresse a fejedelem kedvét, mivel atyja halála után csak ő lehet gyámola. Ő egyedül van otthon, mert két gyermeke Szénaverősen van s atyjok temetésére sem jöhettek el. Inti fiát legyen vallásos, óvja meg vagyonukat, mit apja „sok nyughatatlansággal keresett, ne jusson prédára, az mint látjuk sokaké jut és jutott”. Kéri, hogy írjon, mert régen nem írt. Ezt a levelet udvarbíró urammal küldi Segesvárra, ismételten kéri ne induljon haza, mert ezáltal „ő nagyságának nehézségét is veszed magadra”. A viselő köntösét feketítesse meg. Aláírás: „Az te árva és özvegy anyád az néhai nemzetes Sározy Jánosné Ozdi Zsuzsanna.” Címzés: „Adassék az én árva fiamnak Sározy Györgynek Urunk Önagysága egyik udvari szolgájának.” (*Erd. Múz. Pókai Sározy cs. levéltára.*)

950. 1647. febr. 2. Pozsony. *Petrichevich György* Mladosevich Jánossal megegyezik ennek Konsina birtokához tartozó Bochideer curiában lévő gabonakészlete felett, melyet 33 magyar frt-ért megvesz bizonyos részletesen előadott feltételek mellett. (*Orsz. ltár. Kukuljevic gyűjt. II. fasc. 140. sz.*)

951. 1647. március 8. Solyomkő. Csomafái Péter deák Doboka megyei szolgabíró és Gherlai Szabó István felleltározzák a Göts Pál tulajdonába jutott Brezinczky (Brestyenszky) féle Solyomkői udvarházat és tartozékait. (*Cs. ltár. I. Reg. G. H. Nr. 5.*)

952. 1647. március 21. Gyulafehérvár. Kecetszilvási Szilvássai András kérésére Rákóczy György törvénybe idézteti Magyar-Bikali Vitéz Györgyöt, a néhai Vitéz Miklósnak nejétől *Petritievit Horváth Klárától* született fiát azért, mivel édesanyja 1630. pünkösztje táján erőszakosan elfoglalta Koppány, Magyarcsány birtokokat és Zarkad, Baldócz pusztákat és azóta is birtokában tartja. 1647. április 20.-án jelentik a fejedelemeinek Tordai Imre tordamegyei alispán és Szabó János szolgabíró, hogy Vitéz Györgyöt Koppándi bírása útján megidézték. Az okirat hátán lévő feljegyzés szerint a per 1647. okt. 28.-án megindult a felek között. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1647. évi csomó.*)

953. 1647. április 14. Abosfalva. Széplaki *Petrichevich Horváth Miklósné Toldalaghy Borbála*, mivel férje beteg, az ő nevében megegyezik Gyerővásárhelyi Gyerőffi Jánossal a désfalvi határon a Kisküküllő folyón épített gát és malom felett Haranglábi Kemény Ferencz, Mikefalvi Bogáthai István és Désfalvi Sámsondi János előtt oly módon, hogy a malmot, melyet eddig *Petrichevich Horváth Miklós* $\frac{2}{3}$ részben megépíttetett, Gyerőffy János fejezze be s lássa el kerékkel és kövel, s ennek ellenében a haszon $\frac{1}{3}$ részben őt illesse. Ha a jelenleg fennálló malom elpusztúlna, újat csak közös megegyezéssel építhessenek. (*Erdélyi Múz. Gr. Esterházy ltár.*)

954. 1647. június 26. Nagy Enyed. Fejér vármegye ítélőszéke Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós* felperesnek Magyarcsesztevei Szabó György deák alperes ellen egy Török István nevű jobbágyának erőszakos megtartásáért s felesége Toldalaghy Borbála fegyveres kézzel történt megtámadásáért indított perében ítéletileg elmarasztalja alperest, tiltakozása ellenére. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1647. évi 656. fasc.*)

955. 1647. október 5. Kolozsmonostor. Széplaki *Petrichevich Horváth Zsigmond és István*, a néhai *Petrichevich Horváth György* fiai visszavonják minden kiskorúságuk alatt esetleg kárukra kötött, atyai, anyai javaikat illető ügyleteiket és azokat semmiseknek nyilvánítják a kolozsmonostori konvent előtt. (*Erd. Múz. Ujfalvy ltár.*)

956. 1647. október 5. Kolozsmonostor. Néhai Széplaki Petrichevich Horváth Györgynek Bethlen Krisztinától, aki jelenleg Pókai Herczegh Istvánné, született fiai Zsigmond és István, a konvent előtt tiltakoznak minden olyan jogügylet ellen, melyet akár maguk, akár kiskorúságuk idején szüleik részükre kötöttek s azokat visszavonják. (*Kolozsm. Konvent. Prot. Majus. III. 106.*)

957. 1647. okt. 11. Gyalu-vára. I. Rákóczy György idéző levele Kisbuni Bethlen János (a Farkas fia) részére néhai Széplaki Petrichevich Horváth János fia Miklós és György, illetve mivel György elhalt, ennek fia Zsigmond és leánya Margit ellen, ki jelenleg Pókai Herczegh András neje, négy szénaverősi jobbágytelek ügyében, mely telkeket néhai atyja, Bethlen Farkas adott volt el néhai Petrichevich Horváth Jánosnak az ő sérelmére, s melynek közbeccsű árával a jelenlegi tulajdonosokat megkínáltatja. Az oklevélen lévő feljegyzés szerint 1649. nov. 1.-én a pert felvették, de felperes nov. 12.-én tisztességgel a pert letette. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1647. évi fasc.*)

958. 1647. október 20. Kis-Sáros. Kis Sárosi Sárosi György Küküllő megyei jegyző elismeri, hogy Kisbuni Bethlen János felperes abban a perben, melyet Petrichevich Horváth Miklós és néhai Petrichevich Horváth György maradékai ellen bizonyos szénaverősi birtokért indított, 1646. február 2.-án Küküllő vármegye ítélőszéke előtt a pert letette és az ellenfelet költségeire nézve kielégítette. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1647. évi csomó.*)

959. 1647. október 25. Szénaverős. Nagy János és Kecseti György jelentik a fejedelemnek, hogy kisbuni Bethlen János felkérésére felkérte Széplaki Petrichevich Horváth Miklóstól és Zsigmondtól azon szénaverősi jobbágyaikat, kiket még édesatyja, Bethlen Farkas adott volt el néhai Petrichevich Horváth Jánosnak. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1647. évi csomó.*)

960. 1648. december 4. Désfalva. Bedő Máthé és Kristóf Simon Küküllő megyei szolgabírók jelentik a vármegye tisztjeinek, hogy a fejedelem parancsára Széplaki Petrichevich Horváth Miklós részére tanúkat vallattak, ennek Székely János elszökött jobbágya és fiai felől, kik jelenleg Gálfalván Apaffy Györgyné Petki Borbála birtokán vannak. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1648. évi 658. fasc.*)

961. 1648. december 15. Széplak. Nemes Mihály és Korodszentmártoni Kos György jelentése Fejér megye tisztjeinek, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Miklós kérésére a fejedelem parancsából tanúkat hallgattak ki, kik igazolták, hogy Petrichevich Horváth Miklósnét Toldalaghy Borbálát Magyarcsesztvén, a Szabó György deák házánál fegyveres kézzel megtámadták s kiszabadították Török Istvánt, kit, mint szökött

jobbágyságát el akart magával vinni. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1649. évi 658. fasc.*)

962. 1649. január 11. **Kolozsmonostor.** Széplaki Petrichevich Horváth Miklósnak néhai nejétől Iklódi Toldalaghi Mihálynak Borbála nevű leányától született fia, P. Horváth Kozma a kolozsmonostori konvent előtt: 1. tiltakozik azon szerződés ellen, melyet a közelebbi múlt években anyja a Küküllő megyei Désfalva községben a Kis Küküllő folyón épített háromkerekű malma tárgyában rokonaival, Gyerővásárhelyi Gyerőffy Jánossal az ő kárára kötött meg s azt visszavonja.

2. Tiltakozik azon szerződés ellen is, melyet anyja némely Háromszék megyei birtokaira nézve Keresdi Bethlen Ferenczel a felség főudvarmesterével, Fejér vármegye főispánjával kötött.

3. Tiltakozik anyjának azon megállapodásai ellen is, melyeket Háromszék megyei birtokaira nézve testvéreivel és rokonaival kötött.

4. Végül az ellen is tiltakozik, hogy anyja a Háromszék megyei Kézdiszéki Sárospatakon élő Anda Mihály jobbágyságát Köröspataki Kálnoky Istvánnak átengedte. (*Családi ltár. 1649.*)

963. 1649. febr. 8. **Gyulafehérvár.** II. Rákóczy György fejedelem Széplaki Petrichevich Horváth Miklós kérésére az ő és gyermekei, Kozma, János, Ferencz, Miklós, Judith, Borbála, Klára és Krisztina részére valamely Háromszék megyei jószág ügyében vallatást rendel el. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1649. 660. fasc.*)

964. 1649. június 11. **Kolozsmonostor** Széplaki Petrichevich Horváth Miklósnak néhai nejétől, Iklódi Toldalaghy Borbálától született Kozma fia a konvent előtt tiltakozik azon szerződés ellen, melyet a közelmúlt években anyja Désfalván lakó Vaida György jobbágyságát felett Toldalaghy Zsuzsával Orbán Ferencznel kötött. (*Kolozsmonostori konvent. Prot. Majus. III. 31.*)

965. 1649. június 15. **Kolozsmonostor.** A konvent előtt Széplaki Petrichevich Miklós megjelenvén, magával hozta Kozma nevű fiát, életkorának meghatározása céljából, kit a konvent érett megfontolás után 15 évet multnak talált és erről neki hiteles bizonylatot ad. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1649. 660. fasc.*)

966. 1649. augusztus 10. **Lovricsán.** Mikulich Gáspár Zágráb megyei szolgabíró Damjanich Anna, özv. Nagytábori Rátthkay Pálné, mint előbbi férjétől, Petrichevich Györgytől származott gyermekeinek, Ferencznek és Erzsébetnek gyámja nevében megkínálja Petrichevich Györgyöt és Medossoczy Zsuzsannát. özv. Pervan Péternét egy felsősztabiczai kerületben lévő Piskorovo-selo, illetve Isakóczy birtok zálogösszegével s a birtokot visszakéri. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1649. 661. fasc.*)

967. 1649. november 12. **Besztercze.** II. Rákóczy György

erdélyi fejedelem tanúsítja, hogy Kisbuni Bethlen Ferencz, a Farkas fia, azon perét, melyet egy szénaverősi részjóság visszaszolgáltatása miatt néhai Széplaki Petrichevich Horváth János utódai, Petrichevich Horváth Miklós, Zsigmond és Margit, utóbbi Pókai Herczegh András neje ellen indított, tisztességgel letette és ellenfelei költségét kifizette. (M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1649.)

968. 1649. december 13. Zágráb. Mikulich Gáspár Zágráb megyei főszolgabíró báró Nagytábori Rátkay Pálné, Damjanich Anna, előbbi férjétől, Petrichevich György, Zágráb megyei alispántól született gyermekei, Ferencz és Erzsébet nevében megkínálja Petrichevich Györgyöt és nejét, Zakmárdy Évát Guskócz-i (Zágráb megye) nemesi udvarházukban Piskorovo Szello Zágráb megyei birtok zálogösszegével, mely birtokot még Petrichevich Katalin (a János leánya) tett zálogba, de ezek a felkínált összeget visszaútasítják, mire őket törvénybe idézi. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1649. 661. fasc.)

969. 1650. február 16. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye törvényszéke előtt Széplaki Petrichevich Horváth Miklós perli özv. Apaffy Györgynét, Petki Borbálát két jobbágáért. Ugyancsak ott felmentő levelet kér Désfalvi Haranglábi György elleni perében. (Várm. jkv. I. 452—4.)

970. 1650. február 20. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós több Oláh-Solymosi lakosnak 40 frt-ot ad kölcsön a jövő évi segesvári vásárig azzal a kötelezettséggel, hogy minden frt-ért addig 1—1 napi munkát teljesítsenek. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1650. 662. sz. fasc.)

971. 1650. május 23. Dicsőszentmárton. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós Sárospataki Mártont, Kende Jánost és másokat egy évre ügyvédjeül vallja a vármegye előtt. Ugyanekkor perli özv. Apaffy Györgynét, Petky Borbálát Székely István szökött jobbágáért. (Várm. jkv. II. 7. és I. k. 462.)

972. 1650. június 2. Szeben. Ivánfalvi Misley Imre Fejér megyei szolgabíró és Mártonfalvi Mandi János jelentik II. Rákóczy György fejedelemnek, hogy parancsára felkérték Szeben város bírájától és a tanácstól Széplaki Petrichevich Horváth Miklós odaszökött Kotora János nevű széplaki jobbágját, de azt a választ kapták, hogy az nincsen ott. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1650. évi 662. fasc.)

973. 1650. június 7. Magyarcsesztve. Elekesi János Fejér megyei szolgabíró jelenti a vármegye tisztjeinek, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Miklós nevében megidézte a vármegyei törvényszék elé Török Jánost azon hatalmaskodásért, hogy Petrichevich Horváth Miklós nejét, Toldalaghy Borbálát fegyveres kézzel megtámadta és ennek szökött jobbágját, Török Istvánt megszabadította. A megidézett Török János azzal véde-

kezik, hogy ő nem hatalmaskodott, hanem éppen neki vágta el a kezét *Petrichevich Horváth Miklós* egy jobbágya. Ugyan ezen a napon citálta meg ebben az ügyben Dedai, másként Helmeczi Istvánt is. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1650. évi 678. és 679. fasc.*)

974. 1650. szeptember 6. **Sárospatak.** Bresztyenszky György „a méltóságos, tekintetes és nagyságos Felsővadászi Rákóczy Zsigmond úr ő nagysága komornikja”, mivel Magyarországon tartja szolgálata, oda házasodott és ottan birtokokat is szerzett, Solyomkő birtokát, udvarházát a hozzátartozó Szótelke, Köblös, Fodorháza részirtokokkal együtt 1200 m. frt-ért örökre eladja Kolozsvári nemzeti és vitézlő Geöcz Pálnak. (*Családi ltár. G. H. Nr. 9.*)

975. 1650. november 28. **Désfalva.** Simon Kristóf és Balogh János jelentik Küküllő vármegye tisztjeinek, hogy a fejedelem parancsára tanúkat vallattak *Széplaki Petricevich Horváth Miklós* részére, kik igazolták, hogy Székely János és három fia még néhai *Petrichevich Horváth János* ideje óta széplaki birtokán örökös jobbágyságok voltak. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1650. évi 662. fasc.*)

976. 1650. december 5. **Dicsőszentmárton.** Özv. Apaffy Györgyné Petky Borbála a vármegye törvényszéke előtt felkéri *Széplaki Petricevich Horváth Miklóstól* egy Vámosgálfalváról elszökött jobbágyságát. Alperes, *Petrichevich Horváth Miklós* helyett familiárisa, Keower János nemes jelent meg. (*Várm. jkv. I. 475. lap.*)

977. 1650. december 19. **Désfalva.** Désfalvi Bedő Máté és Désfalvi Simon Kristóf Küküllő megyei szolgabíró jelentik a vármegye tisztjeinek, hogy *Széplaki Petricevich Horváth Miklós* részére tanúkat vallattak, kik vallották, hogy még Apaffy György adta volt jobbágyságul Székely Jánost a désfalvi jószággal együtt néhai *Petrichevich Horváth Jánosnak*, s azóta ő és fiai békésen bírták. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1650. évi 662. fasc.*)

978. 1651. május 8. **Dicsőszentmárton.** Magyar Gyerőmónostori Kemény János és *Széplaki Petricevich Horváth Miklós* pere Küküllő vármegye törvényszéke előtt egy szökött jobbágyságért. (*Várm. jkv. I. 497. lap.*)

979. 1651. okt. 15. **Désfalva.** Désfalvi Simon Kristóf szolgabíró jelentése Küküllő vármegye tisztjeinek, hogy *Széplaki Petricevich Horváth Miklós* felkérésére megidézte a vármegye törvényszéke elé Raksányi, másként Turóczy Györgyöt *Petrichevich Horváth Miklós* dézma búzájának elvitelért. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1651. évi 665. fasc.*)

980. 1651. október 23. **Dicsőszentmárton.** *Széplaki Petricevich Horváth Miklós* Küküllő vármegye törvényszéke előtt egy évre ügyvédekkel vall Bedőházy Tamás, Szombatfalvy István és mások személyében. (*Várm. jkv. II. 9. lap.*)

981. 1651. október 24. Dicsőszentmárton. Özv. Apaffy Györgyné Petky Borbarát a Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós* ellen a Székely János jobbágy kiadása iránt indított perében a vármegyei törvényszék keresetével elutasítja, mivel néhai Apaffy György adta volt ezt a jobbágyot néhai *Petrichevich Horváth Jánosnak* s így az nem szökött jobbágy, kit vissza lehetne követelni. (Várm. jkv. I. 523. lap.)

982. 1651. október 24. Dicsőszentmárton. Szopori Sulyok István főispán alatt Küküllő vármegye törvényszéke Homoród-szentmártoni Biró Jánosné Kosztolányi Katát, ki nagyanyja, Balatfy Jánosné vérségén egy nagykendű részjóságért, melyet ez néhai *Petrichevich Horváth Jánosnak* adott, ennek unokája, *Petrichevich Horváth Zsigmond* ellen pert indított keresetével elutasítja. (Várm. jkv. I. 518. lap.)

983. 1652. április 7. Sztubicza. *Petrichevich Ferencz* (Knéz) és Mernyavchich Zsigmond kötelezik magokat, hogy Mikulich Györgynek adnak évente 6 akó bort, ruhának való posztót és 30 számot jobbágyaik által. (M. Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjtemény. I. fasc. 235.)

984. 1652. körül. Sztubicza? *Petrichevich Erzsébet* horvát-nyelvű levele sógorához, Gothál Miklóshoz, melyben kéri, hogy — ispánjának tiltsa meg, hogy az ő jobbágyaival hatalmaskodjék. Egyébként is majd szóval elmondja, mi minden kifogása van ispánja ellen. (M. Nemz. Múz. Törzsa. XVII. századbeli iratok. 843. sz. fasc.)

985. 1652. május 3. Dicsőszentmárton. Széplaki *Petrichevich Horváth Margit*, a néhai *Petrichevich Horváth György* leánya a vármegyei törvényszék előtt Szombatfalvy Istvánt, Sárpataki Mártont és többeket ügyvédjéül vallja. (Küküllő vm. jkv. II. 10. lap.)

986. 1652. május 26. Kolozsmonostor. Széplaki *Petrichevich Horváth Kozma* (a Miklós fia) a kolozsmonostori konvent előtt tiltakozik az ellen, hogy atyja a Küküllő megyei Hortobágyfalva birtokból Opra Busda féljobbágytelkét Sárdi Simén Tamásnak az ő tudta és beleegyezése nélkül eladta. (Kolozsmonostori konvent. Prot. Majus. V. 119.)

987. 1652. május 26. Kolozsmonostor. Széplaki *Petrichevich Horváth Kozma*, (a Miklós fia) a kolozsmonostori konvent előtt tiltakozik az ellen, hogy atyja egy Ponta Tamás désfalvi jobbágyát, kit azelőtt Désfalvi Harangláb György zálogosított el neki, az ő tudta és akarata ellenére visszaadta. (Kolozsmonostori konvent. Prot. Majus. V. 119.)

988. 1652. május 28. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye törvényszéke Apanagyfalusi Apaffy Boldizsárt (a György fiát) elutasítja azon keresetével, melyet egy ú. n. Apaffy részbirto-kért indított Széplaki *Petrichevich Horváth György, Zsigmond, István, Petrichevich Horváth Kata Pókai Herczegh Andrásné* és

Margit, néhai *Petrichevich Horváth* György gyermekei ellen, mivel ezt a birtokot alperesek privilégium alapján bírják, mely privilégium levelet alperesek a törvényszéknél felmutattak, ahol azt a felperes kizárása mellett tartott tárgyaláson felolvasták. (Várm. jkv. I. 534. lap.)

989. 1652. május 29. **Dicsőszentmárton.** Küküllő vármegye törvényszéke alaki okból, mivel nem személyesen, hanem jobbágy útján idéztette nagyobb hatalmaskodási ügyben, elutasítja Uzoni Bély Pált *Széplaki Petricevich Horváth Zsigmond* elleni perében. (Várm. jkv. I. 538.)

990. 1652. július 20. **Sepsiszentgyörgy.** *Sepsiszentgyörgyi Daczó János és Péter* a Marosszéki Sárdi és Szentlőrinczi részbirtokaikat és jobbágyaikat s némely sepsiszentgyörgyi földjeiket elcserélik *Daczó Ferenc*nek sepsiszentgyörgyi részével s jobbágyaival. (Erd. Múz. Ltár. Berzenczy ltár. Fasc. 22. Nr. 2.)

991. 1652. július 25. **Sepsiszentgyörgy.** *Sepsiszentgyörgyi Daczó Ferenc* és Nyujtódi Donath István s neje, *Daczó Margit* elcserélik egymással Marosszéken Sárdon, Szentlőrinczen, valamint Sepsiszentgyörgyön lévő részbirtokaikat és jobbágyaikat. (Erd. Múz. Ltár. Berzenczy ltár. Fasc. 22. Nr. 5.)

992. 1652. okt. 19. **Bílech.** *Thomasich Péter Keglevich Katalin*, előbb Konszki Szent Domokosi Konszky Mihályné, most *Mikethinczi Petricevich Ferenc*né meghatalmazottja kölcsönvesz 300 m. frtot Brukonóczi Mikulich Sándortól, császári lovaskapitánytól s ezért leköti neki a Varasd megyei Konsina, másként Zelnicha birtokban három jobbágyot telkeikkal, s kötelezi magát úrnője nevében is, hogy erről 30 napon belül hiteles helyen vallást fog tenni. (M. Orsz. Ltár. N. R. A. Fasc. 1676. Nr. 7.)

993. 1652. november 14. **Felsősztabiczai kastély.** *Mikethinczi Petricevich Ferenc*, a György fia, elismeri hogy őt Malakóczi Miklós bizonyos alsósztabiczai jobbágyok zálogösszegével megkínálta, s ezért 103 frt-ért egy jobbágyot neki visszaadott, a másik jobbágyot viszont vissza fogja adni, ha megfizeti neki a 103 rajnai frt. hátralékos összeget. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1652. évi fasc.)

994. 1652. december 23. **Dicsőszentmárton.** Küküllő vármegye a gonosztevők üldözésére kiküldött bizottságba választja *Széplaki Petricevich Horváth Zsigmond*ot is. (Várm. jkv. I. 543. lap.)

995. 1653. február 14. **Felsősztabiczai kastély.** *Mikethinczi Petricevich Ferenc*, a György fia magára véve neje, *Keglevich Katalin* és rokonai terhét is, elzálogosítja egy szőlőjét Zlanipotok hegyen, Felsősztabiczán 25 frt-ért Ztankó Mátyás zágrábmegyei alispánnak. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1653. évi 670. fasc.)

996. 1653. április 3. Zágráb. Gróf Zriny Miklós horvát bán előtt *Petrichevich* György nejének, *Zakmárdy Évának* hagyja élete fogytáig azon 500 frt. ellenében, melyet neje házhoz hozott, Oroszlavje birtokát, mely Szelniczai Mihályé volt az Alsó Sztubicza-i kerületben, úgy, hogy örökösei, neje halála után vagy a birtokot, vagy annak váltáságdíját kapják kezükhöz. (*Orsz. Ltár. Kukuljevic Gyűjt. II. fasc. 175.*)

997. 1653. május 18. Liepa. *Mikethinczi Petrichevich Ferencz* kölcsönvesz 107 m. frtot és 78 dénárt s ezért leköti *Patachich Péternek* egy *Modousech-i* jobbágyát telkével és hegyjogával együtt. (*M. N. Múz. Törzsa. 1653. 670. fasc.*)

998. 1654. január 3. Zágráb. Gróf Zriny Miklós horvát bán meghagyja *Ztankó Mátyás* zágrábmegyei alispánnak, hogy *Gothaloveczi Gothál Miklós* kérésére szólítsa fel *Petrichevich Ferenczet* azon 100 scudo és 5 arany visszafizetésére, melyet 1651. év *Vizkeresztje* táján kölcsönvett, de még vissza nem fizetett. Ha nem fizetne, idézze meg őt rövid határidőre. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1651. 665. sz. fasc.*)

999. 1654. ápr. 12. Jedd. *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós*, Jeddén veje, *Keopetzy János* házábanál *Káli Kun Mátyás*, *Csehi Pál* unitárius predikátor és *Bodo Borbély György* előtt végrendelkezik, mivel igen súlyos beteg. A széplaki jószág leányágot nem illet, az fiainak marad, a többi: a *Vámosudvarhely*, *Balavásár*, *Nagykend*, *Nagy és Kis Egrestő*, *Szénaverős*, *Zágor*, *Solymos*, *Szentivány*, *Désfalva*, *Küküllő megyebeli és Hortobágyfalva Fejér megyei* jószágok mind fiait, mind leányokat illetvén, hasonlóképen a *Háromszék megyei* jószágok is, ú. m. *Orbai Széken*, *Hilipen*, *Gelenczén*, *Pákéban*, *Zágonban*, *Sárfalván*, a *Marosszéki Somosdon*, *Karácsonyfalván*, *Csókában*, *Szent Gericzén* lévő birtokok is mindkét ágot illetnek. „A mi ingo bingo marha állapotját illeti, arany, Thallér, dutka, hárompénzes kopasz garasok”, egyaránt hagyja mind fiai, mind leányainak, „mert nekem egyaránt való gyermekeim”. Részletesen intézkedik gyermekeinek juttatott egyes hagyományokról, kintlévő követeléseiről s végül intelemmel fordul gyermekeihez, hogy „legyenek egymászszeretők, ne húzzák-vonják egymást, hanem szolgálják az Istent” s elébök tárja ama bölcs király tanácsát, ki az összekötött nyílcsomót adta gyermekeinek, hogy eltörjék. Ami nem sikerült az erőseknek, szétszedve ő, a beteg egyenként széttördöste. „Ez példából eszetekbe vehetitek, hogy az míg egyesek lesztek, senki nektek nem árthat, de mihelyt egymástól megszakadoztok, könnyen elvesztek és semmivé lesztek.” (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1654. évi 671. sz. fasc.*)

1000. 1654. május 26. *Orehova-Goricza*. *Petrichevich Ferencz* elcserél kb. 8 hold szántóföldet *Zaverszky Györggyel* és rokonaival, kik ezért neki ugyancsak 8 hold kaszálót adnak

Terklanczy-ban s kötelezik magokat, hogy minden háborgatóval szemben egymást megvédik. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1654. 671. fasc.*)

1001. 1654. július 7. **Konsina-vára.** Konszka-Szent-Domokosi gróf Konsky Péter elzálogosítja 69 m. forintért özv. Saffarich Györgyné Kosevich Annának azt a Varasd megyei Bocheder-i nemesi udvarházát és birtokot, melyet még néhai fivére, Konsky Mihály, régebben *Petrichevich Györgynek* s azután Saffarich Györgynek zálogosított volt el. A visszaváltás csak minden évben Szent Márton napján történhetik, s a pénzt ugyanolyan értékben kell visszafizetni, ahogy azt neki kifizették. (*M. Orsz. Ltár. N. R. A. fasc. 1676. Nr. 18.*)

1002. 1654. július 20. **Jakovlje.** *Mikethinczi Petrichevich Ferencz* elcsereéli egy féljobbágytelkén élő jobbágyát egy neki jobban kéznél lévő más jobbággyal, melyet neki nővére, *Petrichevich Zsuzsa* és férje, *Gothal Miklós* adnak át azzal a kötelezettséggel, hogy ha a cserélt jobbágyot nővére eladná, az érte járó összeg harmada illesse *Petrichevich Ferenczet*. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1654. évi fasc.*)

1003. 1654. október 2. **Désfalva.** Horváth Benedek és Székely László jelentik II. Rákóczy György fejedelemnek, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Zsigmond* részére tanúkat vallattak arról, hogy *Biró István* désfalvi jobbágya hogyan szökött el Musnára. (*Erd. Múz. Ujfalvy cs. ltára. Kolozsvárt.*)

1004. 1654. október 13. **Szerdaszentanna.** II. Rákóczy György fejedelem meghagyja *Petrichevich Horváth Kozmának* és más több fejedelmi táblai hites jegyzőnek, hogy Ákosfalvi Szilágyi Jánosné, Ákosfalvi Gyerő Erzsébetnek nevében idézzék perbe Czegei Wass Lászlót és Jánost, mivel ezek 1650. december 30.-án szentgyedi házáat erőszakosan, fegyveres kézzel elfoglalták s elfoglalva tartják. (*Erd. Múz. Gr. Wass ltár. Nr. 34. Lit. Ü.*)

1005. 1654. november 12. **Medgyes.** *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* és Jenei János, a fejedelmi tábla esküdt jegyzői hivatalos küldetésben átadják és jegyzékbe veszik azon okleveleket, melyeket Hallerkői Haller István Uzoní Bélyd Pálnak átaladott. (*Gr. Bélyd ltár. Kolozsvár.*)

1006. 1655. február 8. **Dicsőszentmárton.** Küküllő vármegye törvényszéke *Széplaki Petrichevich Horváth Zsigmondot* az 1655. február 20.-ra egybehívott kolozsvári országgyűlésre egyik követéül választja Sárdi Simén Mihály és Nyárádtői Maxai Ferenczel együtt s részükre kapunként 1 frt. költséget rendel. (*Várm. jkv. I. 543. lap.*)

1007. 1655. március 11. **Kolozsvár.** II. Rákóczy György fejedelem rendelete aziránt, hogy *Papolczi Mikes Benedekné Petrichevich Horváth Anna* adja vissza Gyerőmonostori Ébeni

István Torda megyei főispán, fejedelmi főlovászmesternek egy elszökött Durullya Tódor jobbágját, ki jelenleg Ürmösön van Mikesné birtokán. (*Erd. Múz. Gr. Wass ltár. Kolozsvár.*)

1008. 1655. április 30. Zágráb. A Zágrábi káptalan előtt *Miketinczi Petrichevich* György Felsőztubiczán lévő minden allodiális birtokát 200 velencei scudóért zálogba adja 10 évre Mernyavchich Zsigmondnak. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1655. évi 673. fasc.*)

1009. 1655. augusztus 1. Klokocz. Gróf Zriny Miklós horvát bán meghagyja Pojatic Miklós zágrábmegyei szolgabírónak, hogy *Petrichevich Ferencet*, a György fiát intse meg, hogy Bresztovszky Ferencznek 16 frt-ot, mellyel neki egy szabjaszijiért tartozik, fizessen meg, mit ha nem tenne, foglalja le érte egy jobbágját. (*Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjt. fasc. II. 191. sz.*)

1010. 1655. október 25. Meggyes. A Czikmántori Darlaci Ferencz magvaszakadtával a kincstárra háramlott Darlaci birtokok — Bongard, Móricz, Magyar-Fodorháza, Szász-Zsombor és Fűszkut publikációja és Széplaki *Petrichevich Horváth Kozma* s özv. Darlacziné Balogh Zsuzsanna ellentmondása. Az ellentmondás következtében egy év lefolyása alatt tartoznak igényüket a fejedelmi táblán igazolni. (*M. Orsz. Ltár. Div. Cista 2. fasc. 4. Nr. 45.*)

1011. 1656. január 6. Zágráb. *Miketinczi Petrichevich Erzsébet*, *Zlaveticzi Orsich János Ferencz* neje a maga és nővére, *Petrichevich Zsuzsanna*, *Gothall Miklós* zágrábmegyei alispán neje, valamint fivére, *Petrichevich Ferenc* terhét is magára véve, másfelől pedig férje, Orsich János Ferenc a maga és fivére, Orsich Boldizsár, nővére, Orsich Anna, özv. Mikulich Lászlóné, Orsich Márta, Zaiez dai Pathachich Miklós Szrediczko várparancsnokának neje nevében is egymással kölcsönös egyezségre lépnek és egymásnak lekötik bizonyos birtokaikat. Éspedig: *Petrichevich Erzsébet* megemlékezvén arról, hogy férje és apósa, Orsich Máthé őt még mielőtt férjhez ment volna, birtokai visszaszerzésében támogatták, mikor édesanyja, Damjanich Anna halála után fivére, *Petrichevich Ferencz* birtokai egy részét magának lefoglalta s ő egészen elhagyatott volt, mindenben segítettek, egy évig a Stájerországban lévő Ztudenicza Szent Domokosrendi apácázárdában elhelyezték s reá több, mint 230 scudót és 570 rajnai forintot költöttek. Többek között vettek neki egy aranyláncot és egy fedeles hintót s viselték birtokai felszabadításának minden költségét, érette pereket vittek, a királytól kieszközölték a birtokai megosztására vonatkozó parancsot. Ezenfelül, mivel sógora, *Gothal Miklós*, ki birtokai egy részét kezelte, sem a zárdában való élésre, sem kiházásítására, sem az esküvői költségekre szükséges összegeket neki ki nem adta, sőt tőle annyira elidegenedtek, hogy még esküvőjére

sem jöttek el s mindezen költségeket Orsichék fizették ki mintegy 500 rajnai frt. összegben. — ezért Alsó Bisztrai nemesi udvarházát s a hozzátartozó birtokokat, melyek előbb Napuly Boldizsár zágrábi nagyprepostnál, utóbb pedig ennek Ztrezeoy Miklós unokaöccsénél zálogosítottak volt el 1530 rajnai frt-ért, férje élete tartamára, férjének és utódainak leköti. Másfelől pedig Orsich János Ferenc felesége iránti szeretetből Zlavetich Zágráb megyei birtokát 2000 rajnai frt-ban leköti nejének, *Petrichevich Erzsébetnek* élete tartamára. Ha azonban az ő elhalálása után neje újból férjhez menne, joga legyen utódainak a birtokot 2000 frt. letétele mellett visszaváltani. *Petrichevich Erzsébet* is viszont férje iránti szeretetből ugyancsak leköti 2000 rajnai forintban férjének Petrovina és Syliakovina, Szomszédvár tartozékát képező s Gregorianczy Márhától vett, továbbá fivére, *Petrichevich Ferencz* és néhai anyja, *Damjanich Anna* által neki elzálogosított ősi birtokait, úgy, hogy ha az Isten nekik gyermeket adna, a zálogösszeget egymástól nem fogják követelni, de ha magtalanok maradnának, e felett szabadon rendelkezhetnek. (*M. Nemz. Múz. Ltára. Törzsa. 1656. évi 675. fasc.*)

1012. 1656. április 24. Bécs. Konschinal és Szentdomokosi Konzky Péter bizonyos szükségében 54 görög császári tallért kölcsönvesz Brukonóczi Mikulich Sándor császári kir. kamarás és a Zitanich végek lovas kapitányától, s leköti ezért Konschinában egy pod Morofon nevű kaszálóját. Ha azonban ennek használatában gátoltatnék, helyett leköti azon 9 jobbágyot, melyeket fivére neje, Konzky Mihályné *Keglevich Katalin*, jelenleg *Petrichevich Ferencné* zálogosított volt el. (*M. Orsz. ltár. N. R. A. Fasc. 1676. Nr. 22.*)

1013. 1656. június 17. Brassó. Hidvégi özv. Nemes Tamásné Mikó Zsuzsánna, azt az oltszemi jószágát, melyet 5000 frt-ért Mikó Lászlótól vásárolt, bizonyos feltételekkel *Petrichevich Horváth Kozma* és Vajai Harko Péter előtt az eredeti vételárért visszabocsátja Mikó Lászlónénak. (*Erd. Múz. Gr. Mikó ltár. II. Reg. 14. No.*)

1014. 1656. augusztus 18. Kolozsvár. Diósy Gáspár tanúsítványa arról, hogy Kolozsvári Göcz Pál két címeres nemeslevélben lévő „figurák” megfestéséért Képiró Márton kolozsvári festőnek nyolcz frt-ot fizetett, melyet neki Péter deák levélconseruator fog megfizetni. (*Cs. ltár. Kolozsvár. F. G. Nr. 12.*)

1015. 1657. január 27. Guszakovecz. *Petrichevich György* pótvégrendelete, melyet Guszakoveczi nemesi udvarházában a Felsősztribuczai kerületben Palfy Tamás ottani plébános, Poyatich Miklós és Ztankó György előtt tett, s melyben felsorolja követeléseit és tartozásait. Ezek között (másik) *Petrichevich György* Zágráb megyei alispán két „fehér lap”-ra adott 22

velencei scudo tartozását is. (*Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjt. F. II. 195.*)

1016. 1657. március 8. **Bonyha.** Hallerkői Haller István négy ugrai jobbágya kezességet vállal néhai Széplaki Petrichevich Horváth Miklós árváinak egy Székely Jancsi nevű, désfalvi jobbággyért, hogy az el nem bujdosik, hanem megházasodik, letelepszik s őket jámborul szolgálja, ha pedig mégis elszöknék, kötelezzik magukat, hogy őt visszahozzák. Ha ezt nem tennék, fejenként 40 frt. bírságot fizetnek, mely összeg ha rajtok behajtható nem lenne, ő magukat is elfoghatják és mindaddig fogva tarthatják, míg a bírságot meg nem fizetik. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1657. év 678. fasc.*)

1017. 1657. szeptember 20. **Sepsiszentgyörgy.** Sepsiszentgyörgyi Daczó Ferenczné Mikes Ilona, tatárabságba esett férje kiváltására 100 aranyért és 200 gráci tallérért zálogba veti férje Marosszéki Sárdi birtokát Daczó Jánosnak és feleségének, Nemes Ilonának Raphay Mátyás és Benkő Ráfáel árkosi nemesek előtt. Daczó Ferencz sarca 400 gráci tallérban volt megállapítva, melyből 200 tallért már most megadnak Daczó Jánosék, a 100 aranyat pedig később Brassóban fogják megadni. (*Erd. Múzeum Berzenczei cs. ltára. Fasc. 4. Nr. 4.*)

1018. 1657. november 9. **Felsősztribiczai kastély.** Miketinczi Petrichevich Ferencz nővérei: Petrichevich Zsuzsanna Gotthal Miklósné és Petrichevich Erzsébet Orsich Ferenczné terhét is magára véve Mayczen Ferencznek azon szolgálataiért, melyeket vele szemben ügyei intézésénél, főleg Rátkay Miklós ellen egy gyámsági ügyben tett, egy felsősztribiczai jobbággyát 100 tallérban adja. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1657. évi 677. sz. fasc.*)

1019. 1657. december 28. **Dicsőszentmárton.** Küküllő vármegye közönsége Széplaki Perichevich Horváth Kozmát a Rédey Ferencz fejedelemmé választása miatt 1658. január 9.-re Medgyesre összehívott országgyűlésre egyik követéül választja s részére kapunként 7 dénár költséget rendel. (*Várm. jkv. II. 68.*)

1020. 1657. évben egy pénteken, **Izmail város.** Székely Mózes levele tatárfoogságból atyjához, melyben kéri, hogy a 250 tallérban megállapított sarcát igyekezzenek megküldeni, mert különben elviszik a Fekete tengerre. Szerezzenek útlevelet öccsének a havasalföldi vajdától Mikes Kelemen útján, de siessenek, mert nehéz vasban van és a lábait rontja a vas. Horváth János öccse kiváltására is igyekezzenek pénzt szerezni. Aláírás: Kegyelmed édes fia, Székely Mózes, Karamanni Mehmed és Szmail Alai basák rabja. (*Székely Nemz. Múz. 312.*)

1021. 1658. március 9. **Gyulafehérvár.** Széplaki Petrichevich Horváth Kozma a fejedelmi tábla hites notáriusa kikézsíti a főembereknek azon amnestia-levelet, melyben II. Rákóczy György mindazoknak, kik bármely úton személyét és méltóságát megbántották volt, megbocsájt, s tettüket örök feledékenségből

hagyja s senkit bosszúval nem illet. Hasonló amnestia-levelet ad az erdélyi országgyűlés is. (Cs. ltár. 1658.)

1022. 1658. április 28. **Dicsőszentmárton.** Küküllő vármegye 1658. évi tisztújítása rendjén Bethlen János főispánsága alatt egyik alispánjának megválasztják *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmát* az alsó kerületből, főszolgabírónak pedig a lemondott *Széplaki Petrichevich Horváth Zsigmond* helyett Kisfaludi Keopeczy Mihályt. (Várm. jkv. II. 69.)

1023. 1658. április 29. **Dicsőszentmárton.** Jeddi Keopeczy János panaszt emel Küküllő vármegye törvényszéke előtt sógorai: *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* és János ellen egy reájok, felesége, néhai *Petrichevich Erzsébet* jogán szállott jobbágyasszonynak erőszakos elvétele miatt. (Várm. jkv. II. 71—72.)

1024. 1658. július 17. **Felsőmagyar-Zsuk.** *Felsőmagyarzsuk Suky Ferenc* sajátkezü végrendelete, melyben megemlékezik életfolyásáról, hogy már 6 éves korában teljes árvaságra jutott s sok veszedelemben forgott bent is, de főleg a külső országokban, legutóbb is megmenekült a pogányok sarcoltatásától, de most újból a pogányság ellen kell hadbavonulnia s ezért végrendelezik. Felesége és gyermekeinek oltalmára felkéri Dési Alvinczi Istvánt, „mivel az asszonynépek erőtlének a magok igazságának előmozdítására”. Ha a hadjáratból visszatér, ő maga, ha nem, örökösei építsenek egy kőtornyot a Zsuk-i templomra, mivel ezt még Lengyelországban megfogadta volt. Mivel pedig Zsuk igen kicsiny, alacsony hely, pap tartására alkalmatlan, ezért erre a célra a malom szombat napi vámját, 70 kalangya búzát és rendes fizetést rendel az udvarházától, hasonlóképen nekik hagyja a Szovát községbeli halastavat, melyet mindenkor az uraság halásztasson meg, de az egyház részére. Minden vagyonát, ú. m. a zsuki, kozárvári, mányai, földvári, szunyogszegi birtokokat gyermekeire: *Suky Pál, Mihály és Krisztinára és feleségére, Bodoni Máriára* hagyja. Ha felesége férjhez menne, a kozárvári Bánffy részbirtokot adja neki ezer aranyban. (Cs. ltár. A. B. Nr. 19.)

1025. 1658. szeptember 14. **Brassó.** *Sepsiszentgyörgyi Daczó János* levele Királyhalmi Petky István fejedelmi helytartó, tanácsos, főudvarmester, Háromszék és Csíkszék főkapitányához, melyben tudatja, hogy Barcsay szebeni királybíró és Dániel Ferenc tudatták vele, hogy Jenőt a két kapitány, a magyar és a német, feladta a töröknek s a török vezér őket kaftánnal és 100—100 arannyal ajándékozta meg. A fejedelem tudatta, hogy nem segíthet rajtok, „mert a lengyellel is ügye van”. „Fejérvárt mind elégeték, templomot, urunk házait égették és rontották, fejedelmek testeit kihánták és egyéb sok rút dolgot cselekedtek.” (Erd. Múzeum Gr. Lázár ltár.)

1026. 1658. október 9. Kolozsvár. Gidófalvi Barabás Márton Kolozsvár város hópénzes zsoldosa, ki Jenő-ről a zászló alól megszökött s ezért a kolozsvári hadnagy feljelentésére a város bírái által halálra ítéltetett, mivel Geöts Pál őt a haláltól pénzen megváltotta, magát, feleségét és Máté nevű 13 éves fiát neki és örökösének jobbágyul lekötí azzal, hogyha a jobbágyságból megszöknék, „azon sententia legyen fején, melyet most Geöts Pál uram jóakarattya által elkerült s minden törvény nélkül felakasztassék és érdeme szerint megbüntettessék”. (Cs. Itár. I. Reg. F. G. Nr. 17.)

1027. 1658. december 14. Segesvár. Széplaki Petrichevich Horváth Kozma, a néhai Petrichevich Horváth Miklósnak Toldalaghy Borbálától a Toldalaghi Mihály és Mihalcz Erusébet leányától származott fia, mivel még nem érte el a törvényes kort, a 24 évet, mindazon jogügyleteket és nyilatkozatokat visszavonja, melyeket akár ő, akár elődei az ő kárára tettek s azokat mind semmiséknek nyilvánítja ki Barcsai Ákos erdélyi fejedelem előtt. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1658. évi 679. fasc.)

1028. 1659. február 4. Dés. Bethlen János erdélyi tanácsúr és Küküllő vármegyei főispán tanúsítványt ad vitézlő Göcz Pál részére Barcsai Ákos erdélyi fejedelem azon ígéretéről, hogyha Göcs az ország szükségére ezer tallért érő pénzt és ezüstneműeket tesz le, „házájához való szeretetiből”, akkor a Kolozs megyei Visa falu az övé lesz. Alább az oklevelen Szopós István, a fejedelmi jövedelmek beszédője elismeri, hogy a fent ígért összeget Göcz Pál „pénzüi, ezüst marhául deponálta éppen az mi Kegyelmes Urunk ő nagyságának”. (Cs. Itár. I. Reg. F. G. Nr. 25.)

1029. 1659. március 21. Besztercze. Deési Ferencz deák a Kornys Krisztina lakodalmára Istvándi Bálint szolgájától Misti Istvántól 971 frt. és 22 pénzre vásárolt árukat a Göcs Pál kezessége mellett, ezeknek vételárát pünköstre ígérte megfizetni, ennek biztosítására lekötí Göcs Pál részére Belső Szolnok megyében Macskamező nevű faluját. (Cs. Itár. I. Reg. F. G. Nr. 22.)

1030. 1659. március 21. Besztercze. Deési Ferencz deák a Kornys Ferenc leánya, Krisztina lakodalmára hitelben vásároltakért 507 frt. és 50 pénzzel adósa lett Göcs Pálnak s kötelezi magát, hogy az összeget ez év pünköstitjére megfizeti, biztosítékul lekötí neki Belső Szolnok megyei Kálna nevű faluját. (Cs. Itár. I. Reg. F. G. Nr. 23.)

1031. 1659. április 22. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye Hallerkői Haller Pál főispán elnöklésével, ki Kutyalvi Pekri Ferencz helyett ez év januárjában lett főispán s a Dés melletti táborban az esküt letette volt, tisztújító gyűlést tart, s ezen a lemondott Széplaki Petrichevich Horváth Kozma alispán

helyébe Nyárádtói Maxai Ferencet választják meg alispánná. (*Várm. jkv. II. 74. lap.*)

1032. 1659. május 15. Alsó Oroszlavie. Zágráb megye kiküldött tisztjei *Petrichevich György* felperesnek Alsó Oroszlaviejei curiájában több nemesnek, köztük *Petrichevich Jánosnak* is, jelenlétében tárgyalják azon pörét, melyet Dumich Miklós örökösei ellen indított, mint földesúr bizonyos Alsó Oroszlaviejei földek utáni földbér meg nem fizetése miatt. A bíróság alpereseket elmarasztalta s az ítélet végrehajtására kiküldi a vármegye egyik hivatalosát. (*Orsz. Itár. Kukuljevic gyűjtemény. II. 208.*)

1033. 1659. május 20. Czirkquischia. Szokolovich Mihály és Pojatic Miklós Zágráb megyei szolgabírák előtt *Mikethinczi Petricevich Ferencz* zálogba ad 600 rajnai frt-ért Mernyavchich Zsigmondnak a sztubiczai kerületben több jobbágyot, a velők járó hegyjogokkal s Mernyavchichot Gr. Zriny Miklós bár rendeletére azok birtokába bevezetik. (*M. Nemz. Múz. Lt. Törzsa. 1659. évi 681. fasc.*)

1034. 1659. május 26. Kupcsák falu Krimben. Járm György levele öccséhez, Járm Ferenczhez, melyben kéri, hogy 1200 tallér váltságát szerezzék meg, még ha koldussá maradna is. Mindenben járjanak el Sido Isak tanácsára s járják el jóembereiket, hogy segítsenek. „*Horváth Kozma* s *Pekri István* uramék tudom fáradságukat nem szánják, minden dologban ő kegyelmeket arra kell hivatni s mindenekben tudom szívesen fáradsanak dolgomban.” „Édes öcsém, most kell az atyafiság, most neveled becsületedet.” (*Sepsiszentgyörgyi Székely Nemz. Múz. 55/883. sz.*)

1035. 1659. június 4. Bécs. I. Lipót magyar király a Zágráb megyei Turmezőben Petrovina és Silakovina nemesi birtokokat és a Szomszédvárhoz tartozó Podgorie zálogos birtok zálogváltságát ifjabb Pucz Jánosnak a magyar cancellária és kirtábla esküdt jegyzőjének adományozza azon érdemeiért, melyeket ez hűségével és kitartó igyekezetével szerzett. E birtokok *Petrichevich Ferencé* voltak, de mivel ő saját maga bíraskodása alapján nejét *Keglevich Katalint* megölte, azért az ország törvényei értelmében minden jószágát elvesztette, s azok a Szent Koronára háramlottak. (*Magyar Liber Reg. XII. 278. oldal.*)

1036. 1659. június 4. Bécs. I. Lipót király megemlékezvén azon érdemeiről, melyeket *Orsichvári Orsich János Ferencz* az országgal s a királlyal szemben szerzett, *Miketinczi Petricevich Ferencznek*, Felsősztubiczai kastélyát, a Jakovlje és Pszarno nemesi udvarházakat, a hozzátartozó birtokokkal, valamennyi Zágráb megyében, de melyeket *Petrichevich Ferenc* hűtlenség bűnében esvén mivel nejét, *Keglevich Katalint* megölte, elvesztett, s melyek a Szent Koronára háramlottak, *Orsich János Fe-*

rencznek adományozza, minden királyi joggal együtt. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1660. évi 684. fasc.*)

1037. 1659. június 14. Bécs. I. Lipót király Zombori Lippay György esztergomi érsek közbenjárására *Mikethinczi Petrichevich Ferencnek* néhai nejétől *Buzini Keglevich Katalintól* származott kisleányának, *Petrichevich Borbálának* részére gyámul a leányka nagybátyját, *Buzini Keglevich Miklóst*, Torna vármegye főispánt nevezi ki, mivel a leány atyja nejét „*propria auctoritate*” (önjogulag) megölte s a leány atyai és anyai vagyona egyrészét eltékoználni kezdette. Meghagyja a király minden hatóságának, hogy *Petrichevich Borbála* minden vagyonát adják át a gyámnak s a gyámot utasítja, hogy a kiskorút illően nevelje s vagyonára gondot viseljen s arról évenként pontosan adjon számot. (*Magyar Liber Reg. XII. 222.*)

1038. 1659. július 16. Bécs. I. Lipót király megerősíti és kiváltság levél alakjában kiadja azon egyezséget, melyet *Mikethinczi Petrichevich Ferenc* és *Orsichvári Orsich Ferencz és neje Petrichevich Erzsébet* a császári káptalan előtt 1659. év július 2.-án kötöttek, mely szerint *Petrichevich Ferenc* Felsősztribiczai kastélyát minden hozzátartozó s még meglévő földekkel cserébe adja *Orsich Ferencz és nejének Petrovinai nemesi udvarházáért* és a hozzátartozó földekért két év tartamára úgy, hogy azt ezen idő elteltével egymástól a netaláni javítások megtérítése mellett visszavehetik. Aláírás: *Leopoldus. Georgius Szelepcheny Arch. Colocensis, Andreas Ruttkay.* (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1659. évi 681. fasc.*)

1039. 1659. december 1. Felsősztribiczai kastély. *Orsich Ferencz és neje Petrichevich Erzsébet* egyrészről, *Petrichevich Ferencz* másrészről megégyeznek abban, hogy mivel előbbiek *Petrichevich Ferenc* azon birtokait, melyek talán a Magyar Koronára szállhattak volna, felkérték a királytól, rokoni szeretetből indítatva visszaadják a felsősztribiczai birtokot *Petrichevich Ferencznek*, ki nekik viszont a Bisztra és Jakovlje birtokból öt illető részt adja úgy, hogyha férfi utódaik kihalnának, ez visszaszálljon *Petrichevich Ferenczre*, utódaira bizonyos összegben és még külön ezernégyszáz rénusi frt-ért, melyet ők kiadások és munkákba fektettek. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1659. évi 681. fasc.*)

1040. 1659. táján. *Mikethinczi Petrichevich György* elismeri, hogy *Patachich Pétertől* egy lovat vett át, melyért átad neki egy jobbágyot 100 tallérban. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. XVII. sz. iratok. 813 fasc.*)

1041. 1660. (?) Gyulafehérvár. A gyulafehérvári káptalan előtt *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* és a Magyar-Peterdi Lugasi, Ercsei Toldalagi, Berekereszturi Kerezturi, Szent-Iváni Bodoni, Nagylaki Saradi, Nyárádtheői Maksai, Lemhényi Kövér, Zágoni Jankó, Jobbágyfalvi Köpeczi családok tiltakozása

az ellen, hogy bárkit is beiktassanak a Hunyad megyei Teőreők részbe, mely áll Hunyadvára, városa, Hátszeg város és Magyar Brettye birtokokból. (*Orsz. ltár. Gyulafehérvári káptalan. Cista 2. Fasc. 5. Nr. 44.*)

1042. 1660. január 8. **Felsősztribicza kastély.** A császmái káptalan kiküldött embere Bukecz Mátyás kanonok és Pojatich Miklós királyi ember beiktatják *Orsich Ferencet* és nejét *Petrichevich Erzsébetet* a felsősztribiczai kastély és birtokba, ellentmondás nélkül, a király 1659. évi jún. 4.-én Bécsben kelt iktató parancsa értelmében. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1660. évi 684. fasc.*)

1043. 1660. január 8. **Felsősztribicza kastély.** *Orsich Ferencz* és neje *Petrichevich Erzsébet* nyilatkozata Knezovich György császmái kanonok és Pojatich Miklós zágrábmegyei szolgabíró királyi ember és a beiktatást vezető Brukecz Mátyás császmái kanonok előtt, melynek értelmében, mivel ők *Petrichevich Ferencz* birtokát, mely a Magyar Koronára szállhatott volna, felkérték a királytól s azt elnyerték, rokoni szeretetből visszaengedik neki a sztribiczai birtokot, illetve az azon való örök rendelkezést, minek ellenében ők megkapták *Petrichevich Ferencznek*, Biztrai, Jakovljei és Pszarmói birtokrészeit, ki nekik azt is megengedte, hogy ezeken és a sztribiczai birtokon is lakhassanak. A birtokok egy része Buziakovich Gáspárnál 4000 rajnai frt-ért, Gotthal Miklósnál 700 és Variachich Miklósnál 400 rajnai frt-ért van elzálogosítva. Átadják *Petrichevich Ferencznek* a sztribiczai birtokból apai, anyai örökségüket 2700 rajnai frt-ért, mely három év múlva lesz fizetendő. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1660. évi 684. fasc.*)

1044. 1660. február 12. **Zágráb.** A császmái káptalan előtt *Miketinczi Petrichevich György*, mivel a Szász választófejedlem udvarába megy, visszatéréséig ügyei vitelére teljes hatalmú megbízottaiként Kyss János Zágráb megyei főszolgabíró és Mikulich György szolgabíró, vérrokonait jelöli meg, s minden ügyeire nézve nekik felhatalmazást ad. Ugyanekkor ügyvédekét vall úgy az ellene indított, mint az általa indítandó pereiben. (*Orsz. ltár. Kukuljevich gyűjt. II. Fasc. Nr. 228.*)

1045. 1660. március 3. **Kolozsvár.** Cseteri János Burjános óbudai nemes ember Göts Pálnak 23 frt-ért és egy vég abaposztóért eladja egy Magyarfodorháza községbeli pusztá belső telkét és az ehhez tartozó külsőségeket. (*Cs. ltár. H. I. No. 40.*)

1046. 1660. június 23. **Kolozsvár.** Fejérvári Benedek kolozsvári főbíró és Linczegh János királybíró hűtes polgártársakkal és az egész centum paterekkel együtt elismerik, hogy a budai vezérbasa által a városra követett hadisarcz kifizetésére Geöts Páltól száz birodalmi tallért vettek kölcsön egy hónapra. (*Cs. ltár. F. G. No. 29.*)

1047. 1660. deczember 9. Marosvásárhely. Kemény János fejedelem *Suky Ferencznek*, — kit magához rendelt — *salvus conductust* ad és halálbüntetés terhe mellett megparancsolja minden hozzátartozó vitézlő rendeknek, hogy őt, a vele levőkkel békességgel bocsássák útjára. (Cs. ltár. A. Nr. 48.)

1048. 1661. februárius 1. Nagyerce. Rédey Ferencz levele Geöcz Pálnak (nekem jóakaró uramnak), melyben kéri, hogy szolgálját, Szamosközi káptalani tagnál levő ügyében és bevásárlásainál is segítse és adjon neki kölcsön is, ha kell, mert árát mielőbb megküldi. Mit ha nem tenne „Kegyelmed előtt bátor becsületem elveszzen.” „Kegyelmednek jóakaró szívvel szeretettel szolgál Rédey Ferencz”. Megjegyzi, hogy a sok kóborló katona miatt nem küldhet pénzt. (Cs. ltár. I. Reg. F. G. Nr. 37.)

1049. 1661. februárius 22. Zágráb. Gróf Zriny Miklós horvát bán előtt Brezovyczai Mernyavchich Zsigmond a Kulpa melletti felső végék helyettes kapitánya kijelenti, hogy azon felsősztribiczai jobbágytelkeket, melyeket ő 600 rajnai forintért *Petrichevich Györgytől* zálogban tart, átruházza *Patachich Péterre*, a Kulpa melletti alsó végék helyettes kapitányára ugyancsak 600 rajnai frt-ért. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1661. 686. fasc.)

1050. 1661. március 26. Fületelke. Széplaki *Petrichevich Horváth Kozma* és Nagyegrestői Gergely István jelentik Kemény János fejedelemnek, hogy a fejedelem parancsára beiktatták *Haller Gábor*, Pál és Jánost a Fületelki birtokba, mely *Rákóczy Zsigmondé* volt, de tőle Kemény Jánosra háramlott, mivel a fejedelemségből a török porta által a *Rákóczy ház* kivettetett és birtokától megfosztott, de a beiktatásnak többen, így *Szenterzsébeti Péchy Simon* leánya, *Krisztina* és a *Kornys család* több tagja ellentmondottak. (M. Nemz. Múz. Gr. Rédey ltár. 1661. évi fasc.)

1051. 1661. május 3. Besztercze. Özv. *Csezeliczky Szilvási Boldizsárné Thordai Borbála* tatár rabságban lévő fia *Csezeliczky Szilvási Mátyás* kiváltására *Kolozsvárt* a *Thorma István* szállásán *Geöczy Páltól* 400 frt-ot vesz kölcsön jövő karácsonyig, s ezért leköti neki *Tordamegyében Ivánfalván* két, *Kisbányán* négy ház jobbágyát. (Cs. ltár. I. Reg. M. N. nr. 4.)

1052. 1661. május 7. Zágráb. Puczák *Mihály* zágrábi senator *Petrichevich Katalinnak*, ki *Mikulich Gergely* özvegye, de most az ő jegyese, halála esetére minden ingó és ingatlan vagyonát 300 rajnai forintért leköti zálogként úgy azonban, hogy ha házasságukból gyermek származnék, ezt is azok örököljék. (M. Orsz. ltár. *Kukuljevich gyűjtemény*. III. fasc. 1.)

1053. 1661. május 14. Vécsvára. Kemény János fejedelem tekintettel nemes *Kolozsvári Geöts Pál* hű szolgálataira a *kolozsvármegyei Visa* falut, abban az 1000 birodalmi tallerban,

melyet Geöts Pál a török porta kielégítésére fizetett, az ő élete tartamára visszavehetetlenül, mindkét nembeli utódainak azonban csak újabb 500 m. forint lefizetése mellett adja, úgy azonban, hogy tőlük csak a teljes összeg visszafizetése esetén vehessék a falut vissza. (*Cs. ltár. F. G. Nr. 27.*)

1054. 1661. május 27. Kolozsvár. Cseszeliczky Szilvási Boldizsárné Thordai Borbala, Mátyás nevű fiának a tatár rab-ságból való kiszabadítására Geöts Páltól felvett 150 birodalmi tallérért leköti Aranyos széken Várfalván az Aranyos vízen lévő vízimalma egyik kereke hasznát, a másik két kerekét Jósika Gábornak vetette zálogba. (*Cs. ltár. F. G. Nr. 34.*)

1055. 1661. június 4. Medgyes. Nagypestyéni Alsó János a felesége Széplaki Petrichevich Horváth Kata nevében, ennek első férje Pókai Herczegh András rokonaival folytatott perében, Sepsiszentiványi Szentiványi Sámuelnek ügyvédi díjai fejében Vámosudvarhelyen egy pusztá házhelyet ad, minden hozzátartozó földekkel együtt. (*Székely Nemz. Múz. ltára. Szentiványi levelek.*)

1056. 1661. június 6. Medgyes. Kemény János fejedelem szabad menet-levele Suky Ferencz részére, ki a fejedelem és az ország rendei akaratából Kolozsvárra utazik, minden rendű tiszteknek megparancsolván, hogy őt útjában segítsék s részére postalovakat adjanak. (*Cs. ltár. A. Nr. 49.*)

1057. 1661. június 7. Medgyes. Kemény János fejedelem iktató parancsa Pagocsa Alsó János részére, hogy őt a felesége, Petrichevich Horváth Katalin által, 570 frt-ban zálogbavetett Désfalva, Nagycserged és Pagocsa birtokokba és nemesi udvarházba iktassák be. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1661. évi 686. fasc.*)

1058. 1661. július 7. Marosujvári tábor. Suky Ferenc pót-végrendeletet tesz felesége Bodoni Mária javára, az ország veszedelmes állapotában, melyben a melegföldvári jószágait 1000 aranyban neki hagyja mindaddig, míg nevét viseli, de úgy, hogy élete végéig ott is lakhasson. (*Cs. ltár. A. B. Nr. 20.*)

1059. 1661. augusztus 31. Új Zrin vára. Petrichevich Ferencz horvát nyelvű levele sógorának, Slavetichi Orsich Ferencznek, melyben tudatja, hogy hír szerint a törökök nagy sereggel vonulnak fel és az új várat körül akarják keríteni. A bán (Zriny Miklós) Pécsig vagy Szigetig elébök akar menni, s vele ő is, mint főember szolgája, s ott, ha Isten másként nem akarja, kész vele együtt meghalni. Erre az esetre minden vagyonát nővérére Petrichevich Erzsébetre és férjére Orsich Ferenczre hagyja, mivel az ő részükről sok jóban részesült. Utóirat elmosódva: A törökök most a város alá érkeztek. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1661. évi 686. fasc.*)

1060. 1661. október 24. Vécs. Köpeczi János levele Sárpataki Márton sógorának Husztra, melyben tudatja, hogy a tá-

bor Marosvásárhely és Csapó között volt s ott mindenét feleltették, elprédálták. Ami marhája Csikban volt, az is odaveszett, mert ott is rabolt a pogány és égetett. Nagy pestis járvány volt, mely a Haller Péter esküvőjén kezdődött az urak között Vécsen, hol Haller Péter a Huszár Mátyás leányával tartott esküvőt egy héttel ezelőtt. „*Horváth Kozma* uram forgolódott benne legtöbbit, igen vígan lakván asztalnál, holott én is jelen voltam. Vacsora után, azon éjjel mind a háromnak mirígye lett, harmadnapján Haller Péter uram meghala, a kis asszony meg igen nehezen, *Kozma* uram, mint az este látám, talán megemészti az egy úttal ezt, mivel bátron és eszén beszélt, kifakadólag mirígye.” Nagy a nyughatatlanság, mivel Kemény János és Apaffy hívei között nagy a zavar, kéri, ha tud egy pénzes özvegyasszonyt, aki őt eltartaná, szerezzen neki, mert itt Erdélyben maholnap nem lesz semmijök, s „ha Isten nem könyörül rajtok, s a kereszténység nem segít, Erdélyből ki tudnak bennünket!” (*Erd. Múz. Br. Bánffy ltár. Gr. Keresztesi levelek.*)

IV. FEJEZET.

1662—1711.

1061. 1662. január 23. Nagyszöllősi csatátér. Széplaki Petrichevich Horváth János, Kemény János fejedelem udvari kamarása, ki a fejedelem oldalán esett el a török elleni csatában és közös sírba temettetett a csatátéren, egykorú síremlékének felirata:

HOC TUMULO PROmISCUA
CADAVERUM STRAGE PLEno
IACET

GENERosus ET MAGNae spei juvenis IOHANNES
PETrityevity DE SZÉPlak Qui in inFAUSTO
ILLo BELLo CIVili qVOD GESTUM INTER DUos
principes Joannem Kemény et MICHAЕLEM APAFFI
copiis TURCARUM MUNITUM ROBUSTiorem
cum IOANNE KEMENYio
aCIE OCCUBUERUNT.

A. D. M. DCLXII; die VERO XXIII. Januarii

(Jelenleg az ottani evangélikus templomban rongált állapotban.)

1062. 1662. február 4. Szamosújvár, Felsőmagyarzsuki Suky Ferencz levele Apafi Mihály fejedelemnek, melyben tudatja, hogy Segesvárról hozzá írt parancsát vette s szívesen menne is a fejedelem szolgálatjára, de mindenét felégették, csak földvári kis jószágá maradt meg, de ezt is azonnal elpusztítának, ha ő most a fejedelemhez menne, az ellenpárt mindenét felprédálná. Kéri a fejedelmet, legyen kis türelemmel „a míg ezek a nyakunkon ülnek”, ő hitére fogadja, hogy a fejedelem hűségén lesz s udvarába siet, ahogy ezt megteheti. A fejedelem más híveitől is megtudhatja „micsoda iga legyen a nyakunkon”. „Nagyságodnak alázatos engedelmes híve Suky Ferencz.” (Erdélyi Múzeum Gr. Kemény Sámuel gyűjt.)

1063. 1662. február 25. Nagysink. Apafi Mihály fejedelem *Suky Ferencet* kiküldi Kolozs megyébe a Nagyselyki országgyűlésen a törökök eltartására kivetett élelem és takarmány, valamint a még hátralékos 8 és 16 frt.-os adó felszedésére: „Azért valamit ő kegyelme fog parancsolni mindenek ahhoz alkalmaztasák magukat.” Aláírás: M. Apafi m. p. (Cs. ltár. A. Nr. 50.)

1064. 1662. március 4. Sepsiszentgyörgy. Daczó János levele Szárhegyi Lázár Istvánhoz, melyben tudatja, hogy tudomásul vette, hogy az ő nevével gyűlést hirdettek s kéri, tudassa mit végeztek a gyűlésen s a fejedelem parancsát miképen teljesítették. Kapucsi basa érkezett a fejedelemhez, ezért a gyűlés tovább fog tartani. Ha fel tud jönni Csíkba, szeretne vele több dologban értekezni. Thuri Istvánt a viceségben (királvbíróságban) nem hajlandó a fejedelem agnoscálni s ő a levélíró sem, azért válasszanak helyében 3 mást, kikről amelyiket érdemesnek ítéli, megesketeése iránt a nótáriusnak írhasson. (Gr. Lázár levéltár Kolozsvár.)

1065. 1662. március 15. Miketinczi Petrichevich Ferencz végrendelete súlyos betegségében, melyben minden vagyonát nővérének *Petrichevich Erzsébetnek* és sógorának, *Orsich Ferencznek* hagyja s kéri őket, hogy illően temettessék el „zászló és címerekkel (cum insignis et vexillo).” Felsorolja értékes ingóságait, fegyvereit s szolgálóinak részletes hagyománvokat tesz, megemlékezik lovászáról, belső szolgájáról, ételfogójáról, belső cselédjeiről s a Boldogságos Szűz Zágrábi Annunziata congregációjának 100 rajnai tallért hagy. Egyebekben épségben marad a nővérével 1660 január 8.-án kötött egyezsége s kéri őt, hogy testét temetetlenül ne hagyják, hanem adták vissza az anyaföldnek, a honnan vétetett. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1662. 684. fasc.)

1066. 1662. július 8. Keresztesmezei tábor. Apafi Mihály fejedelem özv. *Suky Ferenczné Bodoni Máriának* férje halálától számított egy év és három napra perhalasztást ad minden néven nevezhető peres ügyeiben. (Cs. ltár. I. Reg. A. Nr. 51.)

1067. 1662. augusztus 1. Sárd. Daczó János halála után maradt ingóságok egy részének jegyzéke, melyet felesége *Mikes Ilona* (most már Jobbágyfalvi Thót Mihályné) iratott össze a sárdi jobbágyság előtt. (Erdélyi Múz. Berzenczey ltár. F. 22. Nr. 6).

1068. 1662. szeptember 20. Drezda. Berislavich Ferenc testőrvicekapitány, Miroslavich Márkus és Kovachich Ferenc előtt *Petrichevich Ferenc* nemes testőr kilépve a Szász választófejedelem szolgálatából, rokonától. *Petrichevich Jánostól* 29 tallért vesz kölcsön jó súlyú arany dukátokban, mely összeget Horvátországban fogja neki visszafizetni, mikor *Petrichevich János* is visszatér, mit ha nem tenne meg, jogot ad neki, hogy

bármely jószágából magát kielégíthesse. (*Kukuljevich gyűjtemény. 1662. év.*)

1069. 1662. október 24. **Besztercze.** Székelykocsárdi Balogh László feleségének Lőrinczrévi Koncz Borbálának ezer magyar forintig lekötöti Fejér, Kolozs, Doboka és Belső Szolnok vármegyékben és Aranyosszéken lévő jószágait. (*Cs. Itár. Fasc. 24. A. Nr. 13.*)

1070. 1662. december 10. **Drezda.** Berislavich Ferencz a Szász választófejedelem kamarása és horvát testőrségének hadnagya kiadja *Petrischewitsch Ferencznek*, ki két és fél évet szolgált két lóval mint nemes lovas testőr, menetlevelét, melyben tanúsítja, hogy mint becsületes nemes ember és katona hűséggel és engedelmesen szolgált az ő parancsnoksága alatt s mivel most neki vissza kell utaznia ügyei végett Horvátországba, hazájába, felkér minden hatóságot hogy őt, a vele lévő lovaival, kíséretével, utazásában támogassák. (*Starine XXVII. K. 182. old.*)

1071. 1663. február 20. **Szászrégen.** Simon János és neje Horváth Zsófia 40 évre elzálogosítják Szentivány és Bala falvakat Alpestyéni Alsó Jánosnak és feleségének, *Petrichevich Horváth Katának* évi 50 véka búza, 40 veder bor, stb. egy jobbágy és a hadi szolgálattól való mentesítésük ellenében Sárosi Mihály deák és Fülep Péter Torda megyei szolgabírák, Magyar Regeni János deák és Polgár Pataki György előtt. (*M. Nemz. Múz. Pálmay gyűjt. XVIII. 1776. sz.*)

1072. 1663. február 28. **Szászkézd.** Széplaki *Petrichevich Horváth Kozma*, a néhai *Petrichevich Horváth Miklós* fia, a János unokája, a maga, valamint *Ferencz és Miklós* fivérei nevében is tiltakozik az ellen, hogy a Bethlen Gábor adománylevele ellenére *Petrichevich Horváth Kata*, ki előbb Pókai Herczegh Andrásné, most pedig Nagy-Pesteni Alsó Jánosné a néhai *Petrichevich Horváth Zsigmonddal*, ki a *Petrichevich Horváth György* fia és János unokája volt, olyan osztzkodást végzett, melynek értelmében ő Vámosudvarhely, Zágor, Désfalva, Szénaveres, Nagykend és Balavására Küküllő megyei birtokokban részt kapott, holott ezek a jószágok csak fiúágot illeltek s leányágot nem. Eltiltja tehát *Petrichevich Horváth Katát* és utódait e birtokoktól, azok hasznától s emiatt tiltakozik. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1663. évi fasc.*)

1073. 1663. március 2. **Szászkézd.** Apafi Mihály fejedelem Széplaki *Petrichevich Horváth Kozma*, *Ferencz és Miklós* kérésére átírja és megerősíti az alábbi okleveleket s a bennük foglalt birtokokra nézve minden királyi jogot újból nekik adományozza:

1. 1607. március 25. **Székelyvásárhely.** Sükösd Miklós a Gáspár fia a maga és György testvére nevében is *Petri-*

chevich Horváth Jánosnak vallja a Széplak és Vámosudvarhely-i részbirtokokat.

2. 1605. szeptember 16. *Medgyes*. Ebesfalvi Apafi Miklós-nak Orbay Margittól született György fia a désfalvi részjószágot vallja *Petrichevich Horváth Jánosnak*.
3. 1614. február 14. *Kis Egrestő*. Balátfi Magdolna előbb Bessenyei Tetei Boldizsárné utóbb Fűzi Jánosné a Nagykenden, Szénaveresen és Balavásáron birt részjószágaikat vallja *Petrichevich Horváth Jánosnak*.
4. 1627. november 4. *Kolozsmonostor*. Szalontai Tholdy György Széplaki *Petrichevich Horváth Miklóssal* szemben 200 m. frt. ellenében megújítja azon levelet, melyet néhai anyja Tholdy Istvánné Bánffy Klára Bükösi Kemény Boldizsárral és Szentbenedeki Paczolai Kristóffal állíttatott ki s melyben a Zágór-i részjószágot *Petrichevich Horváth Jánosnak* vallotta azon érdemeiért, hogy segített neki Bolya várát Pernezi Erzsébet Ghibárti Kesserű János özvegye, akkor Szilvási Chyezzeliczki Boldizsár neje ellenében megvédelmezni. (*Gyulafehérvári káptalan, Lib. Reg. Apaffi. A. 1663.*)

1074. 1663. március 30. **Kelementelke**. Apafi Mihály fejedelem vallatóparancsa Széplaki *Petrichevich Horváth Kozma, Ferenc és Miklós* részére Küküllő és Marosszék tisztjeihez meg nem nevezett ügyben. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1663. évi 691. fasc.*)

1075. 1663. április 3. Szászánadas. Pepelye János Küküllő megyei szolgabíró jelentése Apafi Mihály fejedelemnek, hogy Széplaki *Petrichevich Horváth Kozma, Ferencz és Miklós* nevében tudatják *Alpestesi Balogh Ferenczné Petrichevich Horváth Krisztinával*, hogy azon pert, melyet a néhai *Petrichevich Horváth János* után maradt Széplaki és Vámosudvarhelyi ú. n. Sükösd rész, Désfalván az ú. n. Apafi-rész, Balavásár-i Nagykend-i, Szénaverős-i és Zágór-i részbirtokokért még édesanyja özv. *Petrichevich Horváth Zsigmondné Vass Zsófia* asszony, mint az ő gyámja ellen indítottak, mivel ő most már a gyámság alól kikerült, reá szállatták. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1669.*)

1076. 1663. április 28. **Felsőszhtubicza**. Vorich Zsuzsánna, előbb *Miketinczi Petrichevich Kristófné*, most özvegy Somogyi Györgyné tizennégy m. forintért és 3 rajnai tallérért elzálogosít Felsőszhtubiczán bizonyos szőlőhelyet nővérének, Vorich Annának Laktak Andrásnénak Poyatic Miklós zágrábmegyei szolgabíró előtt. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1663. évi 693. fasc.*)

1077. 1663. június 18. **Keresd**. Apafi Mihály fejedelem Göcs Pál árváinak kérésére megerősíti ezeknek a Kolozsvármegyei Visa birtok adományukat, melyet a Barcsay Ákos fejedelem idejében bizonyos, az ország szükségére adott értékekért nyer-

tek. Rávezetve a kérésre a fejedelem sajátkezű írásával: Confirmáltuk. (Cs. ltár. F. G. Nr. 28.)

1078. 1663. október 8. Marosvásárhely. Széplaki Petrichevich Horváth Kozma levele Magyargyerőmonostori Kemény Simonhoz, melyben tudatja, hogy „írt volt neki némely nap jó reménység alatt édes hazájába onszoló levelet, de ezalatt változott az emberek elméje és okozván az török parancsolatját a Nagyságod be nem bocsájtása felől, csak jószágait ítelték vissza.” Azt tanácsolja neki, hogy várja meg, míg az erre vonatkozó törvényt kiadják és csak azután kezdjen hozzá a jószágai kereséséhez. Ami magán személyeknél van, azt könnyebb lesz visszakapni, de nehezebb, ami a fejedelemnél van, bár Bethlen Ferenczné ígérte, hogy beszél a fejedelemasszonnyal ebben a dologban. Vécs vára Rédeynél van, kinek tisztartójával beszélt s ígérte is neki, hogy ha az ország megadja, ura is visszaadja Vécsöt, de nem tudja őszinte volt-e ez a beszéd. „Én belőlem Nagyságos Uram az ország vázt (madárijesztő) csinála, az maga törvényének igazgatása már ilyen emberre szorult, a mi nemű én vagyok.” (Célzás arra, hogy a fejedelemi tábla bírójává választották). (Családi ltár. 1663.)

1079. 1663. november 23. Nagyszeben. Apafi Mihály fejedelem parancsára fiát Gergelyt, valamint Bethlen Jánost, Farkast, Gergelyt és Eleket a kölcsönös vérrokonság alapján kötött örökösödési egyezség értelmében Bonyha és a hozzátartozó részjóságokba beiktatják, a beiktatásnál mint szomszédos birtokosok szerepelnek özv. Széplaki Horváth Zsigmondné Vas Zsófia, valamint Széplaki Petrichevich Horváth Kozma, Ferencz és Miklós. (Erd. Múz. Gr. Kemény J. Dipl. Trans. IX. 53.)

1080. 1663. végén. Széplaki Petrichevich Horváth Zsigmondné Vas Zsófia, ki néhai Csíkszentiványi Vas Ferencznek Rettegi Török Katától való leánya (Török Kata, Monostorszegi Kun Gáspár leányától, Kun Zsófiától és ennek férjétől, Török Istvántól származott), felhívja a Tyukodi Nagy Imre és neje, Török Margit gyermekeit a Dobokamegyei Gyulatelki részjóság megosztására. (M. Nemz. Múz. Pálmay gyűjtemény. Lev. 1912. évi 73. sz. Sárközy.)

1081. 1664. február 13. Székelykocsárdi Balogh László kérése az erdélyi Karok és Rendekhez az iránt, hogy néhai Majthenyi András török deák és felesége halálával őt illető javakat Kolozsvár városával adassák kezére. Rávezetve Apafi fejedelem sajátkezű feljegyzése: Törvény szerint igazíttassék. Ex consilio. (Cs. ltár. II. Reg. Fasc. 25. Nr. 2.)

1082. 1664. március. Gyulafehérvár. Az erdélyi Rendek összeírása az áprilisi összegyűlendő országgyűlésre: Tábla fiai közt: Horváth Kozma. (Erd. Országgyűlési Eml. XIII. k. 316—19. oldal.)

1083. 1664. október 11. Széplak, Bonyhai Keszeg János deák és Bonyhai Szabó György jelentik Apafi Mihály fejedelemnek, hogy a fejedelem parancsára tanukat vallattak *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* egy tőle Széplakról elszökött Gyárfás Mihály és fia Péter jobbágya ügyében s a tanuk azt vallották, hogy ezelőtt mintegy 35 évvel az öreg Gyárfás Mihály negyedmagával megölt egy embert a kórodszentmártoni berekben s mikor a vármegye tisztjei halálra ítélték, *Petrichevich Horváth Miklós (a Kozma atyja)* váltotta volt meg s ekkor kötötte volt magát és maradékait neki örökös jobbágyaságra. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1664. évi 694. fasc.*)

1084. 1664. november 10. Segesvár, Papfalvi Havasalji László Kolozsvármegyei főbíró és Kolozsvári Filiszich Péter tanusítja, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* nevében felkérték volt Ruszkai Kornis Gáspártól Gyárfás Péter szökött jobbágyot, ki jelenleg Kornis mezőszentmártoni jöszágán tartózkodik s, hogy Kornis odanyilatkozott, hogy hajlandó azt az összeget megtéríteni, amit annakidején *Petrichevich Horváth Miklós*, Gyárfás atyja életének megváltásáért fizetett volt. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1664. évi 694. fasc.*)

1085. 1664. december 28. Küküllőszéplak, *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* és Nagyeğrestői Gergely István jelentik Apafi Mihály erdélyi fejedelemnek, hogy a fejedelem parancsára a fületelki jöszágba beiktatták Hallerkői Haller Pált és Jánost s, hogy a beiktatásnak Kisrédei Rédey Ferencz, István és János ellentmondottak. A szomszédos birtokosok közt említve *Petrichevich Horváth Katalin* Nagypesteni Alsó Jánosné és *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* fiai is. (*Erd. Múz. Törzsgyűjtemény, Kolozsvárt.*)

1086. 1665. február 23. Drezda, Peranszky János a Szász választófejedelem, Főmarsal és Brandenburgi örgróf kamarása és horvát lovastestőrsége kapitányának végigazolványa *Petrichevich János* nemes lovas testörkáplár részére, ki őt évig mint „ehrliebenter Cavalier und Soldatt treu, gehorsam und aufricht” szolgált az ő parancsnoksága alatt. (*Kukuljevic gyűjtemény. Starine XXVII. kötet 183.*)

1087. 1665. március 24. Felső Sztubicza, *Miketinczi Petrichevich Boldizsár*, a néhai *Petrichevich Gáspárnak* Budor Zsuzsannától született fia zálogbavet 15 velencei scudóért egy jobbágya hegyvámjából 3 és fél akót *Petrichevich Jánosnak* és *Zsigmondnak Petrichevich Ferencz* tanú előtt. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1665. 697. fasc.*)

1088. 1665. április 8. Dicsőszentmárton, Haranghlábi Haranghláby Zsigmond tatár rabságból való kiváltására annakidején 800 frt-ot vett volt kölcsön Nyárádtői Maxai Ferencztől s ezért neki lekötötte Kolozs megyei Szokolyi részjöszágát. Most

400 frt. erejéig ehelyett leköti Küküllő megyei Csüdötélke, Kincs és az udvarhelyszéki Ujszékely részbirtokait. (Cs. ltár. Fasc. 26. R. Nr. 4.)

1089. 1665. május 5. Kolozsvár. Néhaj Geötzy Pál és Geötzy Sára Gyulay Mártonné végrendelete értelmében a Kolozs megyei Felső Füle birtokot a kolozsvári unitárius egyháznak hagyományozták, az egyház nevében Tholdalaghi András gondnok megegyezik az örökösökkel a birtok átbocsátása tárgyában. (Cs. ltár. I. Reg. F. G. Nr. 42.)

1090. 1665. június 11. Vámosgálfalva. Haranglábi Haranglábi Zsigmondné, Széplaki Petrichevich Horváth Klára Küküllő vármegye törvényszéke előtt Széplaki Petrichevich Horváth Kozma és Ferencz elleni bizonyos perét több úr közbenjárására a következő törvényszéki ülésszakra halasztatja. (Várm. jkv. II. 93. lap.)

1091. 1665. szeptember 2. Drobkovecz. Diankovczi Zakmardi János Horvátország ítélőmestere elismeri, hogy Petrichevich Ferenc megadott neki 50 frt-ot, mellyel adósa volt. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1665. évi 697. fasc.)

1092. 1665. szeptember 2. Drobkovecz. Ilinchich Lukácsné Wittkovich Anna, néhai Wittkovich Mihálynak néhai nejétől, Petrichevich Évától származott leánya, Zakmárdi János ítélőmester előtt Petrichevich Ferencznek és nejének Mihalicz Zsófiának zálogba vet 50 m. frt-ért és 11 rajnai frt-ért Felső-sztubicza birtokon egy jobbágyot jószággaival együtt azért, hogy kiválthasson bizonyos Sterbakovczi birtokrészeket. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1665. évi 697. sz. fasc.)

1093. 1665. december 18. Brezova. Gubassóczy Ferencz és Kálmándi Boldizsár Varasd megyei szolgabírák megosztotatták néhai Petrichevich Györgynek Zakmárdi Évától született gyermekeit Petrichevich Jánost, Zsigmondot, Istvánt, Barbarát, vagy Katát, Skerlecz Mihály nejét, néhai Baxai Péternek néhai nejétől Zakmárdi Annától származott gyermekeivel Baxai György, Pál és Mártával Fodroczy Miklósnéval azon javakban, melyek néhai Zakmárdi Farkasnak és nejének Dobrokuchai Borbálának két hajadon leánya, Zakmárdi Magdolna és Márta után maradtak Brezova Varasd megyei faluban. (Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjtemény. III. fasc. 36. sz.)

1094. 1665. Skerlech Mihály és neje Petrichevich Katalin 15 Rajnai frt-ért elzálogosítanak Patachich Péter kapitánynak egy Zlani Potok-i szőlőt. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1665. évi 697. fasc.)

1095. 1666. január 25. Vámosgálfalva, Küküllő vármegye Rendei az 1666. február 1.-re Fogarasba egybehívott országgyűlésre követekül választják Széplaki Petrichevich Horváth Kozmát, Szakácsi Péter alispánt és Hidegvizi Dészalvi Györgyöt. (Várm. jkv. II. 107. lap.)

1096. 1666. február 11. Gyulatelke. Orosz Tivadar volcsi jobbágy négy kezes 40—40 frt. jótállása mellett örök jobbágyságra köti magát *Pókai Sárközi Jánosnak és nejének, Ebeni Zsuzsannának* gyulatelki jószágukra. (Cs. ltár. III. Reg. A. I. Nr. 58.)

1097. 1666. február 20. Fogaras. Apafi Mihály fejedelem kiskorú Szenttamási Szalánczy Jánosnak a Közép Szolnok megyei Magosfalváért Belényi Zsigmonddal és nejével folytatott perében arbitereket küldvén ki a két ítélőmester Mikola Zsigmond, Boldvai Márton, Sárosi György, *Petrichevich Horváth Kozma*, Ebeni István, Vargyinas István személyében, meghagyja a pereseknek, hogy ügyüket adják elő a bírák előtt, hogy azok azt véglegesen eldönthessék. (Erd. Múz. Br. Jósika (fenesi ág) ltára.)

1098. 1666. március 28. Porumbak. Apafi Mihály fejedelem átírja és megerősíti azon zálogszerződést, melyet Nagypesteni Alsó János és neje *Széplaki Petricevich Horváth Katalin* Pókai Simon Jánossal bizonyos Szent Iván-i és Bala-i jószágok felett 1662. decz. 20.-án kötöttek s kegyelemből ezen birtokokra vonatkozó királyi jogát is nekik adományozza. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1666. évi 702. fasc.)

1099. 1666. május 20. Kolozsvár. Magyar Bikali Vitéz Anna előbb Szenttamási Szalánczy Gáborné, most pedig Oláhkékesi Belényi Zsigmondné ellen kiskorú Szalánczy János által atyai javai iránt indított perében a fejedelem által delegált bíróság, köztük *Széplaki Petricevich Horváth Kozma* ítéletet hozott, mely az ügy érdemében a döntést a következő országgyűlésre elhalasztja, ellenben alperes letette az esküt arra, hogy a Komlód-ra vonatkozó leveleket átadta Beldynének, ki tartozik azokat Szalánczy Jánosnak adni, de mivel ő is juszt formál a birtokhoz, ezekről másolatot kér. (Br. Jósika (fenesi ág) ltára. Erdélyi Múzeum.)

1100. 1666. november 9. Vámosgálfalva. *Széplaki Petricevich Horváth Ferencz* Küküllő vármegye törvényszéke előtt perli Zágór község bíróját, mivel mikor ő a fejedelem parancsára országos küldetésben volt, őt útjában akadályozta, részére előfogatot nem adott, s őt bántalmazta, miért is a törvényszék Köblös Gáspár volt falusbírótól főváltságban marasztalja. (Várm. jkv. II. 127.)

1101. 1666. november 10. Gálfalva. Apaffy Mihály fejedelem vallatóparancsa *Széplaki Petricevich Horváth Ferencz* és Szentpály Ferencz részére egy zágori birtok ügyben. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1666. évi 702. fasc.)

1102. 1666. december 6. Felsőszhtubicza. Kelbin György Zágráb megyei szolgabíró tanusítványa arról, hogy Orsich Ferencz és felesége *Petrichevich Erzsébet* megbízásából Ztankó

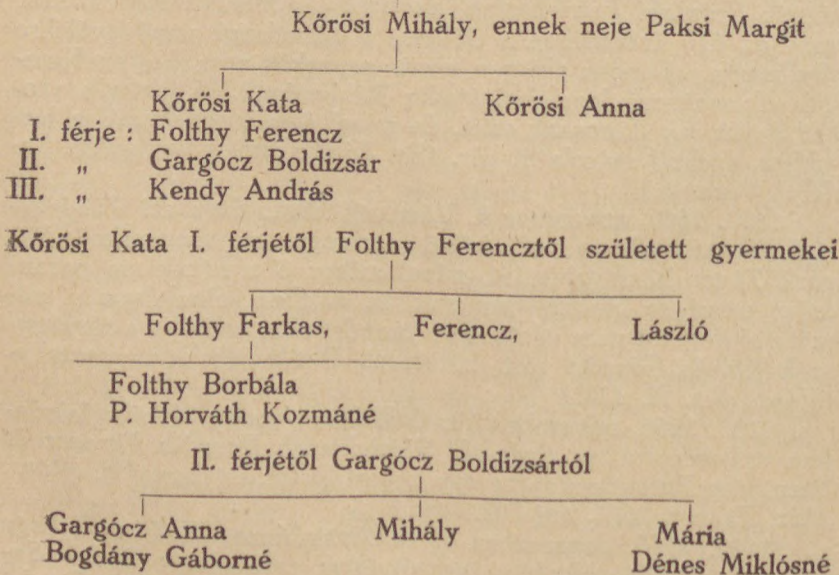
Györgyöt felszólította, hogy miért nem akarja kiadni azt a jobbágyot, melyet *Petrichevich Ferencz* zálogosított volt el nála. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1666. évi 702. sz. fasc.*)

1103. 1667. január 12. Marosvásárhely. Széplaki *Petrichevich Horváth Kozma* és Szentmártonmacskási Macskási Boldizsár a fejedelmi tábla hites bírái tanusítványa arról, hogy Buni Bethlen János cancellár megbízásából felszólították Buni Bethlen Ferencné Kemény Katát, hogy nyilatkozzék, vajjon Bethlen János és Ferencz édes testvérei voltak-e? mire Bethlen Ferenczné kijelentette, hogy a fiai az udvarhoz mentek s nélkülök nem válaszol egyebet, csak hogy a kérdést megértette. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. C. LXI. köt. 2. sz.*)

1104. 1667. február 16. Kund. Gyulay Ferencz levele *Petrichevich Horváth Kozma, Ferencz és Miklóshoz*, melyben tudatja, hogy az udvarhoz kell visszatérnie Fogarasra, de oda nem viheti magával ebeit, ezért kéri őket atyafiságos szeretettel, hogy néhány napig adjanak szállást szolgálinak, kik két paripával és a kutyákkal oda fognak érkezni. (*Cs. ltár. 1667.*)

1105. 1667. február 25. Sátoraljaujhely. Kendy András levele Széplaki *Petrichevich Horváth Kozmához*, szerelmes édes atyafiához, melyben válaszol Horváth Kozma Marosvásárhelyről hozzáintézett január 23-iki levelére s levezeti néhai feleségének Körösi Katának és *Petrichevich Horváth Kozma* feleségének, *Folthy Borbálának* rokonságát:

Az öreg Körösi János fia volt Losonczi Bánffy Sárától:

A birtokok voltak: Szabolcsmegyében: Nagy Halas, Közép Szolnok megyében Sámson, Panit, Debren, Olaszladasd, Bönye, Hosszúmező (Ér), Körös, Szödemeter, Dershida és Szakácsi. A birtokokra vonatkozó levelek nincsenek nála. (Cs. ltár. 1667.)

1106. 1667. március 11. Marosvásárhely. Ruszkai Kornis Gáspár Marosszék kapitánya, Kornis Ferencznek Vesselényi Katától való fia, (ki viszont Vesselényi Boldizsárnak Bánffy Annától származott leánya volt) „tekintvén sok becsületes emberek által azért tett törekedését” Gyárfás Péter oláhsolymosi szökött jobbágyát visszabocsájtja Széplaki Petrichevich Horváth Kozma, Ferencz és Miklósnak és utódaiknak „meghihatatlanul”. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1667. évi fasc.)

1107. 1667. március 24. Gyalatelke. Bréda Tódor gyulatelki jobbágy négy kezes 40—40 m. frt-ig való jótállása mellett jobbágyságra köti magát Pókai Sárosi Jánosnak és nejének, Ebeni Zsuzsannának. (Cs. ltár. III. Reg. A. A. Nr. 11.)

1108. 1667. április 28. Gyulafehérvár. Az erdélyi országgyűlésben egybegyűlt tanácsurak és Rendei levele a török fővezérhez, Küprülü Ahmet pasához, melyben a Zólyomi Miklós fondorkodásaira hívják fel a figyelmét s kéri, hogy ne hallgasson reá, mert amúgy is az országban Zólyomi Miklós kiszökése nyughatatlanságot keltett s félő, hogy az adót nem fogják pontosan fizetni. A levelet aláírták a tanácsurak, a fejedelmi táblai bírák közül Széplaki Petrichevich Horváth Kozma táblai assessor is, s a megyék és székek követei. (Erdélyi fiscalis ltár. XVIII.)

1109. 1667. május 10. Zágráb. A zágrábi Káptalan elismeri, hogy Petrichevich János és Banich Gergely, azt az 1000 aranyat, melyet néhai nagyságos Zakmárdy János királyi helytartó bizonyos adókból felvett, visszafizették a káptalannak, s hogy ők viszont kiadták néhai Zakmárdy János kötelezvényét Petrichevich Jánosnak. (Orsz. ltár. Kukuljevic gyűjtemény III. fasc. 50.)

1110. 1667. július 16. Radnót. Apafi Mihály fejedelem vallatóparancsa Széplaki Petrichevich Horváth Kozma, Ferencz és Miklós részére Küküllő megye tisztjeihez s több odavaló nemesekhez, a Szent Lászlói határban a víz által elszakasztott rét dolgában. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1667. Fasc. 703.)

1111. 1667. augusztus 5. Felsősztribicza. Kelbin György zágrábmegyei szolgabíró tanusítványa arról, hogy Szerlecz Mihály és neje Petrichevich Katalin egy jobbágyát a felsősztribiczai plebános szolgálja megsebesítette. (Orsz. ltár. Kukuljevic gyűjtemény III. fasc. 49. sz.)

1112. 1667. október hó 1—28. Apafi Mihály fejedelem Széplaki Petrichevich Horváth Ferenc belső kamarását követésbe küldi Lipót császár és királyhoz Bécsbe, hogy titkos üze-

neteit szóval mondja el, melyeket ez a császárnak, Szegedi Ferencz váci püspök kancellárnak, gróf Rottal János és Gonzaga Hannibálnak át is adott, kiknek válaszát, mikor visszahozta volna, Felsőmagyarországban a felkelők politikai merényletet követtek el ellene, szolgálait megtámadták s a leveleket elrabolták. A levelek ezek voltak:

1667. október 1. Bécs. Lipót király válaszol Apafi 1667. augusztus 22.-én Radnótról hozzáintézett levelére, melyben tudatja, hogy mindazt, mit kamarása *Petrichevich Horváth Ferenc* neki kimerítően előadott, megértette, s hajlandó jó szomszédságot tartani vele s kéri, hogy küldjön teljhatalmú megbízottakat Pozsonyba, hogy ott az egész ügyet méltányosan eligazíthassák.

1667. október 11. Bécs. Lipót király tudatja Apafi Mihály fejedelemmel, hogy mikor az ő válaszával kamarása, *Petrichevich Horváth Ferencz* leutazott volt, némely rablók által a nyílt országúton megtámadtatott s úgy a levelektől, mint minden egyéb dolgaitól megfosztatott, mit a király öszintén sajnál s ezért idezárva újból megküldi akkori levele másolatát s tudatja vele, hogy a rablók méltó büntetésüket el fogják venni.

1667. október 13. Bécs. Gróf Rottal János levele Apafi Mihályhoz, melyben tudatja, hogy „becsületes főember szolgálójával” küldött levelét vette, de mivel az úton szerencsétlenség történt, újból ír. Figyelmezteti a fejedelmet, vigyázzon kinek hisz, mivel Erdélyből „némely felföldiek a vizet örömezt felzavarnák”, hogy jobban halászhassanak. Mivel ezek a felség levelét is elvették, a felség újból íratott választ. Ő is megmondotta *Petrichevich Horváth Ferencznek*, ki mint a fejedelem embere igen „szorgalmasan és becsületesen járt el” az ő „kevés busítását.” Ő mindenben készséggel áll a fejedelem szolgálójára.

1667. október 16. Bécs. Szegedi Ferencz váci püspök tudatja, hogy a király a fejedelem jámbor szolgálóját magános audientián meghallgatta és kegyelmesen resolválta, hogy a fejedelem meglegedésére intézte el a javasolt ügyeket. A felség „nagy érzékenységgel” hallotta a fejedelem jámbor szolgálójának szerencsétlenségét s elrendelte a latrok felkeresését minden főtisztnek. Reméli, hogy méltó büntetésüket el nem kerülik seők, sem az „interessatusok.”

1667. október 22. Gyulafehérvár. Apafi Mihály fejedelem tudatja Szegedi Ferencz váci püspökkel, hogy őt teljes őszinteség vezeti a királlyal szemben s nem fog eltérni a méltányos és tisztességes útról. Kamarásának megtámadása miatt azonban úgy véli, hogy jobb lesz Eperjesre vagy Kassára küldeni biztosait menevéddel, mivel oly messzire nem mer követeket küldeni.

1667. október 28. Bécs. Gonzaga Hannibál levele Apafi Mihály fejedelemnek, melyben tudatja, hogy vette a fejedelemnek augusztus 22.-i levelét s mivel minden időben úgy neki, mint az erdélyi fejedelemségnek a lehetőség szerint szolgálni igyekezett amennyire tőle függött, nemcsak a *Petrichevich Ferencre* bízott ügyekben, de minden egyébben is rendelkezésére áll. (*Erd. Országgyűlési emlékek. XIV. 284. Bethlen János Hist. Rer. Trans. I. 380.*)

1113. 1667. november 1. Szentdemeter. *Sepsiszentgyörgyi Daczó Gergely* kötelezi magát, hogy amennyiben a *Gernyeszei jószágért*, amely az ő szülőatyjáé, *Erdélyi Gergelyé* volt, évek óta folytatott perét özv. *Csáky Istvánné Mindszenti Krisztina* ellen megnyeri, a jószágot *Kornis Gáspárné Balássi Erzsébet*tel egyenlő osztályra tartozik bocsájtani. (*Erd. Múz. Gr. Esterházi ltár. V. Kart. V.*)

1114. 1667. november 15. Désfalva. *Tordai Pál Küküllő megyei szolgabíró* jelenti a vármegye tisztjeinek, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* felkérésére *Vas Zsófia* asszonyt, ki előbb *Kalotaszentkirályi Székely Ferenc*, utóbb pedig *Széplaki Petrichevich Horváth Zsigmond* özvegye felszólította, hogy a második ura után bírt Széplak, Vámosudvarhely, Balavására, Nagykend, Vajdakút, Szénaverős, Zágor, Désfalva birtokokból az özvegyi részt hasítsák ki, a többit pedig bocsássa vissza, — de az özvegy ezt megtagadván, kénytelen volt őt a vármegyei ítélőszék elé idézni. (*Erd. Múz. Ujfalvy ltár.*)

1115. 1667. november 28. Dicsőszentmárton. *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma Küküllő vármegye törvényszéke* előtt perli *Szancsali Kovács Benedeket*, mivel ez az 1659-i zavargások idején több Désfalvi jobbágyának marháit jogtalanul és hatalmasul elhajtotta. (*Várm. jkv. II. 146.*)

1116. 1667. december 24. Széplak. *Néhai Széplaki Petrichevich Miklós fiai Kozma, Ferencz és Miklós* hűségére felesküszik egy *Mate* nevű ifjú oláh legény, hogy az ő nevők alól el nem bujdosik, az ő nevőket nem változtatja, megtelepedik és őket s maradékaikat szolgálja. (*Cs. ltár. II. Reg. F. 1. Nr. 15.*)

1117. 1667. december 30. Désfalva. *Küküllő vármegye közönsége Széplaki Petrichevich Horváth Kozmát az 1668. január 10.-re Beszterczére összehívott országgyűlésre* egyik követétől választja s részére portánként 60 denár költséget rendel. (*Várm. jkv. II. 155. lap.*)

1118. 1668. január 23. Besztercze. *Apafi Mihály fejedelem* előtt *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* a maga és *Ferencz és Miklós* testvérei nevében ünnepélyesen tiltakozik az ellen, hogy két szökött széplaki jobbágyát, *Török Istvánt* és *Lörinczet* nemeslevéllel megneemesítette az ő sérelmükre és kárukra. Kijelenti, hogy ezeknek alkalomadtánvaló kézrekerítésük és

visszahozataluk iránt a kellő lépéseket meg fogják tenni. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1668. évi 708. fasc.*)

1119. 1668. április 23. **Héderfája.** Küküllő vármegye közönsége *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmát* a Gyulafehérvárra 1668 május 1-re egybehívott országgyűlésre egyik követéül választja. (*Várm. jkv. II. 160. lap.*)

1120. 1668. július 24. **Kelementelke.** Apafi Mihály fejedelem előtt *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* maga és testvérei *Ferencz, Miklós, Borbála* Görgényszentimrei Berzenczey Istvánné, *Klára* Haranglábi Haranglábi Zsigmondné nevében is, kik valamennyien *Petrichevich Horváth Miklósnak* Tholdalagi Borbálától származott gyermekei, (aki viszont néhai Tholdalagi Mihálytól és néhai nejétől Mihalcz Erzsébettől származott) — ünnepélyesen tiltakozik minden oly jogügylet ellen, melyet elődeik az ő sérelmükre kötöttek s ezeket visszavonják. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1668. évi 708. fasc.*)

1121. 1668. szeptember 9. **Hortobágyfalva.** Gálfalvi Bálint deák és Feltóti Szabó György jelentik Apafi Mihály fejedelemnek, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* részére tanukat vallattak arról, hogy miként foglalta volt el Simén Gergely Hortobágyfalván a *Petrichevich Horváth-család* egyik jobbágytelkét. (*Cs. ltár. III. Reg. A. H. Nr. 2.*)

1122. 1668. szeptember 20. **Gyulafehérvár.** Apafi Mihály fejedelem udvartartásában feljegyzés arról, hogy a pohárnokok gondviselése alatt micsoda ezüst marhák vannak:

Innya adóknál: *Horváth Ferencznél* Urunk ő kegyelme két pohara Nr. 2. (*Szádeczky Béla: Apafi fejedelem udvartartása I. K. 4. old.*)

1123. 1668. október 12. **Gyulafehérvár.** Apafi Mihály erdélyi fejedelem levele *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmához*, hogy mivel Nagybánya város követe Heczei János kérésére tudomást nyert arról, hogy ő a Nagybányai Török István fiához „jobbágyi pretensioját tartván kemény fogságban tartaná”, azért „serio parancsoljunk Kegyelmednek, hogy az nyavalás foglyot ne tarcsa olyan erős fogságban,” hanem legyen ahelyett istenes indulattal és jó tartással szegényhez. A fejedelem levelén *Petrichevich Horváth Kozma* sajátkezű rájegyzése: „Látom, hogy Heczei nagybányai követ hamisan informálta az én kegyelmes Uramat, mivel ez a Török István fia, mióta kezemhez jutott, csak egy szempillantásig sem szenvedett rabságot s fogságot. Ha erdélyi ember volna Heczei János, nyilván rákeresném a sinistra információért. De jöjjön el másodszor is, bizony leszén válasza.” (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1668. évi 708. fasc.*)

1124. 1668. november 5. **Kelementelke.** Apafi Mihály fejedelem vallató parancsa *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma*

részére Török István és Lőrincz szökött jobbágysai ügyében. (*M. N. Múz. Törzsa. 1668. évi 708. fasc.*)

1125. 1668. november 27. Szászmedgyes. Hasonló vallató parancs ugyancsak Török István és Lőrincz felől. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1668. évi 708. fasc.*)

1126. 1668. december 10. Széplak. Jelentés Apafi Mihály fejedelemhez, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Kozma kérésére Széplakon tanukat vallattak arról, hogy Török István és Lőrincz jobbágysok mikor szöktek el. (*M. Nemz. Törzsa. 1668. évi 708. fasc.*)

1127. 1668. december 11. Magyarcsesztve. Nagylaki Filipczki Horváth Márton és Káptalani Vadas János jelentik Apafi Mihály fejedelemnek, hogy Magyarcsesztvén tanukat vallattak Széplaki Petrichevich Horváth Kozma részére arról, hogy hány évvel ezelőtt szöktek volt el Török István és Lőrincz jobbágysai. A tanuk szerint mintegy 25 esztendővel ezelőtt. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1668. év. 708. fasc.*)

1128. 1668. december 30. Bürkös. Novaczky László Fejér megyei szolgabíró és Papolczi István jelentik Apafi Mihály fejedelemnek, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Kozma részére tanukat vallattak arról, hogy Török István jobbágysa mikor szökött volt el. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1668. 708. fasc.*)

1129. 1669. január 7. Kelementelke. Apafi Mihály erdélyi fejedelem megparancsolja Belső Szolnok megye főtisztjeinek, valamint a fejedelmi tábla külön kiküldött esküdt jegyzőinek s több nemesnek, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Kozma részére kérjék fel Hallerkői Haller Györgytől Török Lőrinczet, ki Horváth Kozma elszökött jobbágysa, s ha ki nem adná, idézzék őt a fejedelmi tábla elé. Az okiratra vezetett jegyzés szerint 1669. február 12.-én a per felvétele megtörtént. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1669. évi 711. fasc.*)

1130. 1669. január 14. Szászbalázstelke. Vadas Mihály Küküllő vármegye alispánja és Maxay Dávid szolgabíró jelentik Apafi Mihály fejedelemnek, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Kozma részére a fejedelem parancsából felkérték Haller Györgytől Horváth Kozma elszökött jobbágysát Török Lőrinczet. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1669. évi 711. fasc.*)

1131. 1669. január 15. Nagybánya. A városi bíró és a tanács Széplaki Petrichevich Horváth Kozmának Török István ügyében tanukat vallat arról, hogy mióta lakik ez Nagybányán s hogy az előtt költözött-e oda „mikor Nagy Bánya városa és Nemes Erdély országa között az jobbágysok kiadása felől az contractus emanáltatott?” A tanuk úgy vallanak, hogy 32—33 évvel ezelőtt, tehát 1636—37-ben költözött volt oda Török István. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1669. évi 711. sz. fasc.*)

1132. 1669. január 25. Gyulafehérvár. Az Országgyűlésen Széplaki Petrichevich Horváth Kozma szóval és írásban panaszt emel Kapu György ellen több Hunyad megyei jobbágynak erőszakos elfoglalása miatt. Ugyancsak ezen az országgyűlésen a XVIII. t.-c.-kel a Darócz-iak és Jánosfalvi-ak között bizonyos erdők feletti határmegállapítás ügyében kiküldik fejedelmi biztosokul Petrichevich Horváth Kozmát a vármegyék, Nemes Jánost a székelység és a szászság részéről a szebeni királybíró által kiküldendő tagot. (*Erd. orszgy. Eml. XIV. k.*)

1133. 1669. február 10. Gyulafehérvár. Huimmer Jakab és Horvát Dávid a fejedelmi tábla esküdt jegyzői jelentik a fejedelemnek, hogy Gyulafehérvárt a Szentmihály utcában nemes Gombkötő István házában tanukat vallattak arról, hogy mikor a kincstár Hollómezőt publicáltatta, akkor Székelykocsárdi Balogh László az ország szolgálatában volt távol. A tanuk ezt igazolják, egyik tanu Váradí Korlátovít György 30 éves nemes úr. (*Cs. ltár. Fasc. 30. A. Nr. 9.*)

1134. 1669. február 13. Sámsond. Görgényszentimrei Berzenczey Márton és neje Ozdy Kata zálogba vetnek Vatospoczon egy részbirtokot 100 frt-ban Berzenczey Istvánnak és nejének Széplaki Petrichevich Horváth Borbálának. (*M. Nemz. Múz. Rédey ltár. 1669. évi csomó.*)

1135. 1669. február 20. Gyulafehérvár. Gálfalvi Szakácsi Péter és Kissárosi Sárosi János előtt özv. Keresdi Bethlen Ferenczné Kemény Kata veje Hallerkői Haller György nevében Gyulafehérvárt, a várban lévő házában, mely a nagytemplom ellenében Királyhalmi Petky János szomszédságában van, meg-egyezik Széplaki Petrichevich Horváth Kozmával és fivéreivel Ferenczel és Miklóssal a Széplakról elszökött Török Lőrincz nevű jobbágy felett oly módon, hogy ez a jobbágy megmarad Haller Györgynél, de helyette átad egy másik ifjú jobbágyot hat ökörrrel. A pert viszont Petrichevich Horváth Kozma — ha a jobbágyot kézhezkapja — le fogja tenni Haller György ellen. Az okmányra rávezetett feljegyzés szerint 1669. április 17.-én Bethlen Ferenczné egy Oláhszentlászlói Maylád Simon nevű jobbágyot át is adott. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1669. évi 711. fasc.*)

1136. 1669. február 26. Gyulafehérvár. Az erdélyi országgyűlés bizottságot küld ki, hogy az országos törvényeket gyűjtsek egybe, rendezzék és adják ki. (*Redactores et compilatores articulo- rum compilatorum*). E bizottság tagjai a vármegyék részéről Petrichevich Horváth Kozma, az ítélmesterek, a székelyekből Szentiványi Sámuel, a szászok részéről pedig Seraphin Bálint medgyesi esküdt. A bizottság munkálatait husvét előtt két héttel Marosvásárhelyt végezze el. (*Czajbert jelentése. Erd. Országgyűlési emlékek. XIV. kötet 397. oldal.*)

1137. 1669. március 4. Gyulafehérvár. Apafi Mihály fejedelem a „Compillatae Constitutiones” előjogszabályok-gyűjteményét megerősíti s a Rendekek kérésére törvényerőre emeli. Megemlíti a fejedelem, hogy ezt a munkát alkalmas és a jogban járatos törvénytudó férfiak, hűséges és kitartó munkájokkal, minden erejük megfeszítésével végezték el s oly férfiak vizsgálják azt felül, kik a jogszolgáltatásban nagy jártassággal bírnak s ők rendezzék az összegyűjtött anyagot, osszák fel és egyeztessék. (*Erd. Orszgy. Eml. XIV. kötet 387—89. old.*)

1138. 1669. március 4. és 22. Apafi Mihály erdélyi fejedelem Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczet udvari kamarását és pohárnokát elküldi II. Rákóczy György özvegyéhez, Báthory Zsófiához Borsiba, hogy vigye az ő és az erdélyi Rendekek leveleit Apafi István özvegye és Gyerőfi György dolgában s tárgyalja meg a szóbanforgó ügyet az özvegy fejedelem-asszonnyal.

1. levél. Celsissima Domina Principissa, nobis honoranda! Néhai tekintetes Apafi István uram özvegye és nyavalyás Gyerőfi György öcsénk dolga felől írt az nemes országh kglmednek, kikről mi sem mulathatók el megh ne találnök, kglmedet kérvén szeretettel, bocsással az nemes országh követét oly illendő contentummal, mellyel az feljeb(b) említett káros személyek nyughassanak megh; Istenis megáldgya kglmedet érette, miis minden illendő dolgokban suolgálni s kedveskedni el nem mulattjuk. Ajánljuk Istennek gondviselése alá kglmedet.

Datum Albae Juliae 4 Marty Anno 1669. Apafi Mihály sk. Rájegyzés kívül: Rákoczi Györgyné Báthori Sophia fejedelemasszonynak szolló urunk levelének párja Anno Domini 1669 die 4 mensis Marty in civitate Albae Juliae.

2. levél. Rákóczi Györgyné válasza a fejedelemnek: Celsissime Domine Princeps, nobis Honorande! Fejervárról 1-ma praesentis tekintetes néhai Apafi István uram meghhagyatot(t) özvegye és Gyerőfi György uram instantiájokra intercessionaliter írt Kegyelmed levelét edgyüt(t) az nemes országh levelével megh adá minekünk *nemes és vitézlő Horvat Miklós uram*, mellyel böczülettel vevén s megh olvasván, az Kegyelmed és az nemes országh requisitióját és instantiaját illendő tekintetben vevén, alkalmaztattuk választételünköt, nyugtathassa megh Apafiné urasszonyom és Gyerőfi György uram ő kegyelmek elméjeket. Tovább is pedig hozzánk jöven ő kegyelmek experialhattyák az mostani állapotunk szerint való ajánlot(t) teltségünknek (!) tellyesítését. Kegyelmednek pedig minden alkalmatossággal való kedveskedésünk szolgálatunknak kézségével ajánlyuk, kívánván, Isten Kegyelmedet jó egészségében szerencsésen boldogítsa. Datum ex castello nostro Borsiensi, 22. mensis Martii anno 1669. Celsitudinis Vestrae principalis bene-

vola Sofia Bathori mp. Külcím: Celsissimo principi ac domino Michaeli Apaffi principi Transylvaniae, partium regni Hungariae domino, et Siculorum comiti etc. Nobis honorando.

3. levél. II. Rákóczi Györgyné levele az erdélyi Rendekekhez: Illustrissimi, spectabili, magnifici, generosi, egregii, strenui, prudentes et circumspecti Domini nobis honorandi. Fejéruarat prima praesentis generalis gyűléséből nekünk írta Kegyelmetek, levelét megh adá *nemes és vitézlő Horuat Miklós* uram, melyet noha várakozásunk s reménségünk kívül, mindazonáltal ilendő böcsülettel, vévén tekintetes néhai Apafi István uram megh hagyatott özvedgye és nemzetes Gyerőfi György uram Kegyelmetek előtt supplicansok instantiajokra való requisitioját értvén. Tagadhatatlan szomorúságink azon boldogtalan lengyelországi hadi expeditiónak Kegyelmetek által való emlékeztetésével, ezekből árviz módra ránk todult keserűségink, sok szép jóvainknak elvétele s kárvallásink el elfelejtetetlenül ujjtatnak, tudva lévén kegyelmeteknél szerelmes uram s édes nemzete s országa ellen az pogánsághnak dühössége és az mi nagyobb, nemely maga nemzetbelieknek törvényes fejedelmek s urok ellen való nyughatatlan elméjek miatt, hazája s nemzete szeretetitől viseltetvén szerelmes uram vérével peczétlet halála. Ki is édes nemzete s hazája mellet való halálával magának, avagy csak dicziretes emlékezetet, maradékinak pedig megh maradott maga nemzetétől országa népétől háladatosságot nyerhetet. Mely materiában lehetne mű nekünk is igasságos és méltó írásra való alkalmatosságunk. De azokban Istentől s üdőtől várván, kételenítettünk halgatva szenvednünk. Gyereoffi uram ez el mult ősszel megh találván bennünköt, jelentette vala jóvainak el zálogosittásával s nem külömben az lengyel országi rabságból fejének szabadulását. Mely lengyel országi expeditióban, ha országostól nem is Kegyelmetek, de lehetnek életben sokan Kegyelmetek közül, az kik bizonyosan tudhattyák, hogy mi azon expeditiónak nem hogy jóvallói, annál inkább segítői voltunk volna, sőt ha mű rajtunk álló és hatalmunkban tehetet dologh lött volna, ellene állój löttünk volna és következés képen, azon boldogtalan expeditióból következett be néhai Apafi István uram és Gyerőfi György uram zálogok Lengyelországban való valamely obligatiók alatt ben hagyása, nyilván vagyon bizonyos Kegyelmetek ezekben mű nem voltunk rézesi. Azon boldogtalan megh említett expeditiónak penigh authori, jóvallói kik voltak, az is tudva lehet Kegyelmeteknek; országgh tagjai lévén az megh irt zálogok orzágtól is hagyattattanak ott, mely zálogokért hogy üdvezült szerelmes uram maga tárházából igirte volna megh fizetését, (mellys mai napig is nincsen tudva nállunk). Ugy mint fejedelme az országnak az orszáért megh lehet, fejedelemségében békességes birodalmának boldogításával, mert

ma is az ország censusát az fejedelem adgya megh az ország lakósiért és így értethetnék ez is. De hogy régi elejnkrol s ősinkerol álló jóvainkból (nem lehetvén azon obligatióban részesse) kényszeritethessünk megh fizetésére, törvénytelenységnek ismerhetné Kegyelmetek maga is. Továbbá Gyerőfi uramot kegyelmességünkkel akarván éltetni, Kegyelmetek Apafi Istvánné asszonyom árváival edgyütt és Gyerőfi uramot az Kegyelmetek ő kegyelmek mellett való írására és magok jóvainak elfogyására s nyomoruságos állapottyokra nézve méltó tekintünk lévén, keresztyénségünköt és Erdély országához való affectionkot megh akarván mutatnunk és kívánván kegyelmek intercessiojára kedveskedünk hozzánk jövőn Gyerőfi uram Apaffiné azzonyom ideküldendő embereivel valamivel segíthettyük ő kegyelmeket, mostani állapotunk szerént azon leszünk ő kegyelmeket illendő és jó válasszainkkal Kegyelmetekhez bocsáthassuk. El hívén azt Kegyelmetek is igasságos és Kegyelmetek előtt lejendő dolgainkot requisitionkra segíteni fogja.

Caeterum illustrissimas spectabiles magnificos generosos egregios et nobiles strenuas prudentes et circumspectas Dominationes Vestras ad vita velere desideramus. Datum ex Castello nostro Borsiensi Die 22 mensis Martii anno domini 1669. Earundem Dominaciorum Vestrarum benevola Sofia Bathori mpr. Hátán a címzés: Illustrissimis spectabilibus magnificis generosis egregiis strenuis prudentibus et circumspectis universis statibus et iudicibus trium Nationum Regni Transylvanniae etc. nobis honorandis. (*Cs. ltár. III. Reg. A. B. B. Nr. 18., 31. és 54.*)

1139. 1669. március 24. Széplak. Keresdi Bethlen Ferencz özvegye, Kemény Katalin Széplaki Petrichevich Horváth Kozma, Ferencz és Miklósnak az elsőkött Török Lőrincz jobbágyuk helyett örökre átad egy Majlát Simon nevű oláhszentlászlói jobbágyot fiúról-fiúra örökösön. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1669.*)

1140. 1669. április 28. Vidócz. Gr. Zrinyi Péter horvát bán előtt néhai Bresztovszky Boldizsárné Szerdahelyi Orsolya maga és gyermekei, Bresztovszky János, Anna és Borbála, valamint fivérei, Szerdahelyi Ferencz és István nevében is Vinicza várak tartozékában, Petriancz városban lévő nemesi udvarházukat, a hozzátartozó földekkel 15 évre zálogba veti Vinczek Farkasnak és nejének, Petrichevich Borbálának 100 rajnai frtért. Mivel azonban e ház jelenleg romban hever, s zálogtartók azt felépítik, kötelezik magukat arra, hogy a zálog kiváltásakor a beépítések értékét is nekik megtérítik. (*Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjt. III. fasc. 76. sz.*)

1141. 1669. június 5. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Kozma, Ferencz és Miklós testvérek biztosítják egymást idegen fogott bírák kizárásával, hogy amennyiben a Petrichevich Horváth Zsigmond után maradt és fiúágon igényelhető

széplaki és vajdakutjai részbirtokok a köztük megtörténő osztó-
zás után kezükből kivevődnének, magukat új osztózásnak vetik
alá, nehogy bármelyikük is ezáltal kárt szenvedjen. (Cs. ltár.
A. I. Nr. 8.)

1142. 1669. július 2. **Nagybánya.** Nagybánya város főbírája
Váradi Mihály és a tanács kérése *Széplaki Petrichevich Horváth*
Kozmához Török István „nyavalyás atyjokfia” ügyében, mely-
ben kéri, hogy ne tartsa Török István fiát rabságban, hanem
bocsássa ki javaival együtt, mivel ő oly időben telepedett volt le
a városban, mikor még nem volt a szökött jobbágyok kiadatása
tárgyában szerződés Erdély és Nagybánya városa között. Cím-
zés: Nemzetes és vitézlő Horváth Kozma uramnak, eo kglmének
nekünk jóakaró urunknak adassék Küküllő vármegyében Szép-
lakon. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1669. évi 710. sz.)

1143. 1669. július 4. **Sárospatak.** Apafi Mihály fejedelem
vallatóparancsa *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy*
Borbála részére, ki a néhai Folthy Farkas leánya néhai Föld-
váry Erzsébettől, mely Földváry Erzsébet pedig leánya volt
néhai Földváry Ferencznek néhai Macskássy Annától a macs-
kási és almádi házhelyek és egy jobbágy dolgában. (M. Nemz.
Múz. Törzsa. 1669. 711. fasc.)

1144. 1669. júl. 8. **Magyar-Palatka.** Légeni Ádám István és
Keszti Sárdi János jelentik Apafi Mihály fejedelemnek, hogy
Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála részére
tanukat vallattak egy Triff Miklós nevű jobbágy ügyében. (M.
Nemz. Múz. 1669. évi 711. sz. fasc.)

1145. 1669. július 17. **Szenterzsébet.** Daczó János levele
Czerjék János alcsiki al-királybírónak, melyben tudatja, hogy
ő lett főkapitányuk és inti őket, hogy a fejedelem akaratahoz
„alkalmaztassák magokat”, mert „ő Nagysága méltósága fo-
rogván benne.” (Gr. Lázár ltár. Erd. Múz.)

1146. 1669. július 29. **Nagybánya.** Török István levele
Széplaki Petrichevich Horváth Kozmához, melyben kéri, hogy
elfogott fiát, ökreit és szekerét adassa meg, s őt pedig gyerme-
keivel együtt manumittálja s ezért kész, a mi tőle lehetséges,
kedvét keresni. Könyörög, hogy adjon jó választ. (Cs. ltár. 1669.)

1147. 1669. szeptember 5. **Nagybánya.** Szentkirályi Balázs
és Almási István a fejedelmi cancellária hites jegyzői jelentik,
hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* felkérésére a feje-
delem parancsára elmentek Nagybányára s ott a városi bírót
és a tanácsot felhívták, hogy Török István elbujdosott jobbágyot
adják ki, de ott azt a választ nyerték, hogy az már onnan Tót-
faluba elköltözött; figyelmeztették a tanácsot, hogy ezzel ma-
gokat nem mentik, ha javai ott vannak, vagy ő maga csak most
ment el a felkérés idejére. (Cs. ltár. 1669.)

1148. 1669. november 27. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Kozma tanusítványa arról, hogy Török István elbujdosott jobbágyának fia Gyurkonál volt 6 öreg ökréből két ökröt gondozásra odaadatott Magyarai Andrásnak 17 frt-értékben, hogy az mindaddig nála maradjon, míg azt vagy Török Gyurkónak, vagy a földesúrnak vissza nem kell szolgáltatni. (Cs. ltár. 1669.)

1149. 1669. december 17. Désfalva. Pósa Erzsébet előbb Turoczy Györgyné, azután Földesi Gergelyné Széplaki Petrichevich Horváth Kozma és Székelykereszturi Boncza György előtt egy petei oláh jobbágyát, Muntyán Juont per közben békésen átengedi Sepsiszentiványi Szentiványi Sámuel deák, fiskális direktornak. (Székely Nemz. Múz. Szentiványi levelek.)

1150. 1670. január 6. Nagyrápoly. Potsfalvi Bánfi Mihály és Csombordi Tót, másként Szabó Márton előtt Nagy Rápolton Matwi Laczkó nevű uratlan oláh legény örökös jobbágyságra köti magát Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbálához. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1670. évi 713. fasc.)

1151. 1670. január 28. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye közönsége a gyulafehérvári 1670. február 15-re egybehívott országgyűlésre egyik követéül választja Széplaki Petrichevich Horváth Kozmát. (Várm. jkv. II. 173. lap.)

1152. 1670. április 17. Magyarrégen. Uzoni Bély Pálné Magyarbikali Vitéz Zsuzsanna Nagyercesei Toldalaghi Jánostól, ki néhai felesége Toroczky Judit jószágait használja, felkéret annyit érő jószágot, amennyit Nagynyulason, Detrádon és másutt a néhai Petrichevich Horváth Kozma féle javakból Toroczky Judit első férjének Brenhidai Huszár Pálnak sarcaért zálogba vetett volt. (Gr. Bély ltár. Kolozsvár.)

1153. 1670. augusztus 13. Dobri Zdenecz. Petrichevich Kata Skerlec Mihályné és Petrichevich Zsigmond perelnek egy jobbágy erőszakos elfoglalása felett és a bírák közbenjöttével kiegyeznek. (Orsz. ltár. Kukuljevic gyűjtemény III. fasc. 90. sz.)

1154. 1670. október 6. Gyulafehérvár. Széki Teleki Mihály Szentmárton-Macskási Macskásy Boldizsár és Széplaki Petrichevich Horváth Kozma fejedelmi táblabírák előtt tiltakozik az ellen, hogy a néne Bornemissza Zsuzsanna által, ki előbb Kemény Boldizsárné, utóbb Szentpály Jánosné volt, végrendeltileg reá hagyott Fejérmegyei Kutfalva birtokot kénytelen átengedni Apaffy Mihályné Bornemissza Anna fejedelmasszonynak és nővérének, Bánffy Dénesné Bornemissza Katának a Belső Szolnok megyei Felső Ilosva faluért és 2000 frt-ért. (Erd. Múz. levéltára. Gr. Teleki László iratai.)

1155. 1670. október 24. Sepsiszentgyörgy. Daczó János székely főkapitány levele „vitézló” Elekes Péterhez, melyben megdorgálja, hogy a parancsait nem teljesítette, s hogy ne szol-

gáltassa a népet jobbágyképen Lázár Istvánnak, hanem fogadjon szót. „Hagyjatok békét a tiszteletlenkedésnek“, ügyeljen, mert „amíg az én kapitányságom, az uramnak fejedelemsége változik, olyan esik addig rajtad, bizony sem Lázár István uram, sem más el nem veszi rólad.“ Utóirat: figyelmezteti, hogy a levelet szokása szerint küldje azonnal Lázárhoz. (Meg is tette, mert a levél gróf Lázár levéltárban van!) (Gr. Lázár levéltár. Erd. Múz.)

1156. 1670. november 18. Küküllődombó. Küküllő vármegye közönsége a gyulafehérvári 1670. december 1.-re egybehívott országgyűlésre Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst egyik követéül választja s részére portánként 60 denár költséget rendel. (Várm. jkv. II. 173.)

1157. 1670. december 9. Zágráb. Orsich Ferenc és neje, Petrichevich Erzsébet a Zágráb megyei törvényszék előtt perelik Ivanovich Jánost, mint néhai Apallenich Eorbalától született Gábor és Pál fiai gyámját egy felsősztabiczai jobbágyuk erőszakos elhurcolásáért, megveretéséért és fogvatartásáért. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1670. évi 713. fasc.)

1158. 1670. december 15. Gyulafehérvár. Apafi Mihály erdélyi fejedelem, több főúr, köztük Széplaki Petrichevich Horváth Kozma közbenjárására, megemlékezvén azon érdemeiről, melyeket néhai Tancsi Földváry Ferencz a fejedelemmel és az országgal szemben szerzett, a tőle leszármazott két fia, Földváry Pál és Ferencz és néhai Erzsébet leányától (ki a Folthy Farkas neje volt), leszármazott Folthy Borbála unokája által békésen bírt ősi javakban ú. m. Tancs nemesi udvarházzal, Szászfülöpös, Kozmatelke, nemesi udvarházzal, Ujfalu, Szentandrás, Detrád, Vajola, Mezőszentmárton, Kolozsmegyei Földvár, nemesi udvarházzal, Kapor, Doboka megyei birtokokban őket megerősíti és részükre új adomány levelet ad, egyben minden királyi jogát ezen birtokok tekintetében nekik és mindkét nembeli leszármazóiknak adományozza. Aláírások: Michael Apafi, Comes Bethlen cancell. mp. Franciscus Lugosi secretarius mp. (Orsz. ltár. Gr. Teleki-Földvári ltár. 1670. évi csomó.)

1159. 1671. január 20. Dicsőszentmárton. Széplaki Petrichevich Horváth Kozma a vármegyei törvényszék előtt özv. Petrichevich Horváth Zsigmondné Vass Zsófiát a Petrichevich Horváth részből a férje halála óta évekig használt birtokrészek helyett az özvegyi hitbér használatára korlátoztatja. (Várm. jkv. II. 173—181. lap.)

1160. 1671. január 20. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye közönsége Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst Hallerkői Haller Pál és Osdolai Kun István főispánok alatt a felső kerületben alispánná választja. (Várm. jkv. II. 185. lap.)

1161. 1671. március 9. Fogaras. Erdély Rendei a Fogarason megtartott országgyűlésen törvényben kimondják, hogy a görö-

gök bírájának való pénzt jó pénzül be kell szedni s erre *Petrichevich Horváth Kozmát* kiküldi az országgyűlés. (*Erdélyi Országgyűlési Eml. XV. k. 189. lap.*)

1162. 1671. március 14. **Marosbogát.** Torda vármegye törvényszéke bizottságot küld ki azon perben az ügy megvizsgálására, mely per Uzoni Bély Pálné Bikali Vitéz Zsuzsanna és Toldallagi János közt néhai *Petrichevich Horváth Kozma* után maradt Nagynyulas, Detrád, Kecset, Mezőszentmárton birtokból való Huszár rész felett folyt — s elrendeli tanuk meghallgatását és oklevelek megtekintését. (*Erd. Múzeum Toldallagi leltár. Fasc. 34. Nr. 23.*)

1163. 1671. ápr. 7. **Küküllődombó.** Küküllő vármegye Rendei Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós* és Dicsőszentmártoni Balogh Boldizsár alispánok vezetése alatt tartják meg közgyűlésüket. (*Várm. jkv. II. 187. lap.*)

1164. 1671. május 22. **Kelementelke.** Széplaki *Petrichevich Horváth Kozma, Ferencz és Miklós* ellentmondanak a Küküllő vár és uradalom negyedrésszével Gyerőffy György, Gyalakuti Lázár Imre, Iklódi Toldalagi János és Gillányi Gergelyné Apaffy Annának eladományozott Faysz birtok felerészébe való iktatásuknak. (*Erd. Múz. Br. Huszár ltár.*)

1165. 1671. május 25. **Felsőszhtubicza.** Vorich Anna örökösei megegyeznek egy felsőszhtubiczai kerületben Damjanczi nemesi udvarház felett több felkért bíró, köztük *Petrichevich János és Ferencz* előtt. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1671. évi 716. fasc.*)

1166. 1671. július 15. **Kelementelke.** Széplaki *Petrichevich Horváth Kozma, Ferencz és Miklós* tiltakoznak az ellen, hogy a fejedelem által Kaply Györgynek és nejének Bánffy Annának eladományozott Küküllő vári uradalommal együtt Faysz birtok felerészébe is nevezetteket beiktassák. (*Erd. Múz. Br. Huszár ltár.*)

1167. 1671. aug. 14. **Radnót vára.** I. Apaffy Mihály fejedelem megdorgálja a csiki nemességet amiatt, hogy a szék főkapitányának *Daczó Jánosnak* távollétében, ki a török portára ment követnek, a főkapitán „becstelenségére és kárára végeztek deliberátumot.” „Hasonló mocskos dolgot az egész székelységen még senki nem próbált.” Meginti őket, hogy ügyeljenek, hogy többet emiatt „ne busuljunk.” Aláírás: Apafi s. k. — Ugyanezen a napon meginti a fejedelem Szárhegyi Lázár István főkirálybíró is, hogy ne igazasson azon munkasegítség ellen, mely *Daczó János* főkapitánynak régi szokás szerint kijár. (*Erdélyi Múz. Gr. Lázár ltár.*)

1168. 1671. okt. 27. **Chalincz.** Kovacsóczy Ferencz és neje Buziakovich Borbála 360 frt-ért azt a három birtokot: Sagdóc, Terkalianczi és Guszakoucz-ot, melyet felesége első férje

Bedekovich János adott volt feleségének, *Petrichevich Ferencz-nek* vallja, magára vállalván azért a teljes felelősséget Bedekovich Miklóssal szemben, ki e birtokokat ki akarja perelni. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1671. évi 716. fasc.*)

1169. 1671. november 4. Zágráb. Konda István zágráb-megyei szolgabíró tanúsítja, hogy *Orsich Ferencz* károlyvárosi királyi kapitány és felesége *Mikethinczi Petrichevich Erzsébet* nevében megkínálta 50 arannyal *Petrichevich Katalint*, ki előbb Mikulich Gergelyné, most pedig Pucz Mihály Zágráb szabad kir. város tanácsa senátora és kapitányának felesége, bizonyos földekért, melyeket első férje Mikulich Gergely vett volt át *Petrichevich Ferencztől*. Tanúsítja azt is, hogy a pénzt átadta és a földeket visszabocsátották. (*M. Nemz. Múz. Törzsa 1671. évi 716. fasc.*)

1170. 1671. december 4. Gyulafehérvár. Biró Pál és Szentkirályi Ferencz a fejedelmi kisebb kancellária hites jegyzői jelentik Apafi Mihály fejedelemnek, hogy a fejedelem 1670. december 15.-én Gyulafehérvárt kelt iktatóparancsa értelmében Földváry Pált és Ferenczet valamint *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmánét Folthy Borbálát*, ki néhai Folthy Farkas leánya, Földváry Erzsébettel együtt, ki viszont az idősebb Földváry Ferencz leánya volt, a Tancs-i birtok és nemesi udvarház, Szász Fülöpös, Kozmatelke, Ujfalu, Szent András, Detrád, Vajola, Mezőszentmárton kolozsmegyei, Földvár nemesi udvarházzal és Kapor Doboka megyei birtokokba 1671. évi nov. 16. 19.-én beiktatták, mely beiktatásnak senki sem mondott ellent, csak Szász Fülöpös-i Török Pálné Szilágyi Borbála a szászfülpösi birtokba való beiktatás ellen tiltakozott. A fejedelem ezen birtokokra új adományt adott *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* fejedelmi tábla bírójának közbenjárására, megemlékezvén néhai idősb Földváry Ferencz érdemeiről, mivel ezen birtokokra vonatkozó oklevelek elvesztek, s egyben minden királyi jogát, mely a fejedelmet ezekre nézve illette, szintén nekik adományozza. (*M. Orsz. ltár. Gr. Teleky ltár. Földvári rész 1671. évi csomó.*)

1171. 1671. december 29. Helynélkül. *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* egyezsége Köröspataki Kálnoki Mihályné Ebeni Judit és Tancsi Földvári Pállal néhai Földváry Ferencz alsórépai jószágá felett. (*Erd. Múz. Gr. Tol-dalaghy ltár.*)

1172. 1672. január 5. Harangláb. *Haranglábi Zsigmondné Petrityewith Horváth Klára* Daczó Gergely és Kapossi Zsigmond előtt 100 frt-ban zálogba adja Gönczruszkai Kornis Gáspárné Balássy Erzsébetnek egy Nagykenden lévő puszta ház-helyét, hozzátartozó szántóval és erdőrésszel. (*Cs. ltár. A. R. 37. sz.*)

1173. 1672. január 28. Zsuk. *Magyarzsuku Suky Krisztina* hozományának jegyzéke ruháiról, fehérneműiről és ékszereiről. (Cs. ltár. I. Reg. A. Nr. 52.)

1174. 1672. február 16. Kolozsvár. Botházai Egri István megkínáltatja *Magyarzsuki Suky Pált, Mihályt és Krisztinát* a náluk Frátai jogon zálogban lévő kolozsmegyei Magyar- és Oláh Fráta részjóságok, udvarház és a Doboka megyei Devescer részjóság 500 ft zálogösszegével. Filistik Péter kolozsmegyei hites ülnök és (Gaszner) Bernát deák Kolozs megyei jegyző jelentik a vármegye tisztjeinek, hogy *Suky Pált* Kolozsvárt az Óvárban „a nagy scholaban, melynek vicinusa egyfelől az tiszteletes kolozsvári orthodoxa ecclesiának mostan pusztában álló temploma, másfelől pedig Hídkapura menő város szorosa”, megtalálták és megintették megbízásuk szerint. (Cs. ltár. I. Reg. T. Nr. 31.)

1175. 1672. február 20. Oroslavie. Klokochi Voikovych János Zágráb megyei alispán előtt *Mikethinczi Petricevich Ferencz* Sagudouch birtokához tartozó Kostanievecz erdőt 100 talérért halála esetére *Orsich Ferencz* császári királyi kapitánynak és nejének *Petrichevich Erzsébetnek* vallja azon jótételmentekért, melyekben részükről részesült. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1672. évi 720. sz. fasc.)

1176. 1672. március 6. Oroszlavije. Klokochi Voikovych János Zágráb megyei alispán előtt *Mikethinczi Petricevich János és neje Ivanovich Borbála* perlik *Petrichevich Zsigmondot* és jobbágyságait több hatalmaskodás miatt, amit ezek az ő Verbozenie birtokukon a felsősztabicjai kerületben elkövettek. (Orsz. ltár. Kukuljevic gyűjtemény III. fasc. 98.)

1177. 1672. március 23. Bezie. *Mikethinczi Petricevich János* és fivére *Petrichevich Zsigmond* Zágráb megye törvényszéke előtt kiegyeznek és összes pereiket egymás ellen leteszik, amiről a vármegye alispánja Voikovich János kiadja nekik a jegyzőkönyvet. (Orsz. ltár. Kukuljevic gyűjt. III. 101. sz.)

1178. 1672. április 9. Küküllőszéplak. Pepelye János Oláh-szentlászlói és Nagyboldóni Agyagássi István nemesek előtt Nyag Bukur Demeter fiával együtt *Széplaki Petricevich Horváth Miklósnak* örökös jobbágyságra köti le magát s érette 6 vámosudvarhelyi jobbágy kezességet vállal 40—40 ft. erejéig, hogy el nem szökik urától. (Cs. ltár. III. Reg. A. B. B. Nr. 45.)

1179. 1672. április 26. Küküllőszéplak. Kézdivásárhelyi Budu Ferencz Széplaki ref. pap elismeri, hogy a széplaki papi telek kertjéhez csatolt földet csak *Széplaki Petricevich Horváth Kozma Miklós* és *Ferencz* engedelmével kerítette be s azt csak visszavonásig bírhatja. (Cs. ltár. II. Reg. Fasc. 3. Nr. 2.)

1180. 1672. május 6. Küküllődombó. Küküllő vármegye közgyűlésén Küküllődombón Széplaki Petricevich Horváth Miklós alispán elnököl. (Várm. jkv. II. 193. lap.)

1181. 1672. május 25. Marosbogát. Torda vármegye törvényszéke Uzoni Bélyd Pálné Magyarbikaly Vitéz Zsuzsannának perében Toldallagi János alperest kötelezi, hogy a néhai Petricevich Horváth Kozma-féle birtokokért Nagynyulas, Detrád, Keczel, Szentmárton falukban tizenöt nap alatt köteles letenni a zálogösszeget, vagy kiváltani, ellenesetben az ú. n. Huszár részből a vármegye tisztjei által fog annyi kihasíttatni a birtokokból addig a sommáig, mennyiben a birtokok vannak. Bélyd Pálné néhai Bikali Vitéz Györgynek leánya, Vitéz György édesanyja Petricevich Horváth Klára, ennek apja pedig néhai Petricevich Horváth Kozma volt. (Székely Nemz. Múz. Sepsi-szentgyörgy Br. Apor ltár. A. IV. 92. sz.)

1182. 1672. augusztus 16. Radnót. Apafi Mihály fejedelem vallatóparancsa Alpestesi Balogh Ferencz és neje Széplaki Petricevich Horváth Krisztina és özv. Petricevich Horváth Zsigmondné Vass Zsófia részére meg nem nevezett ügyben Fejér, Torda, Kolozs, Doboka, Hunyad Belső Szolnok és Küküllő vármegyék tisztjeihez s több nemeshez. (M. N. Múz. Törzsa. 1672. 718. fasc.)

1183. 1672. október 10—20. Gyulafehérvár. Az erdélyi országgyűlés a görög kereskedők dolgában bizottságot küld ki s a vármegyék részéről Petricevich Horváth Ferenczet, a székelyekből Apor Istvánt, a szászokból Szabó Keresztélyt beválasztják. — A külpolitikai helyzet s a törökkel való viszály tárgyában megindult vita folyamán Bánffy Dénes és Széplaki Petricevich Horváth Ferencz közt szóváltás támad, mivel a tanácsurak és nemesek felszólalásaiban gyanúsítást láttak. (Erd. Orsz. Emlékek XV. K. 308. lap.)

1184. 1672. december 5. Gyulafehérvár. Apafi Mihály fejedelem levele Daczó János főkapitányhoz, melyben tudatja, hogy a székelység megmustrálására közéjük szándékozik menni s inti Daczót, hogy járasson kémeket a szomszéd helyekre s híreiről értesítse. Legyenek a székelyek jól felszerelve, a lovasok jó fegyverrel, kopjával, a gyalogosok jó hosszú puskával. Ő viszi majd a zászlókat a székelyeknek. (Erd. Múz. Gr. Lázár ltár.)

1185. 1673. Gyulafehérvár. Az erdélyi főrendek jegyzéke, kik a gyulafehérvári országgyűlésre meghívtak. A tanácsurak után a fejedelmi tábla bírái: Bethlen György, Kun Gergely, Kun István, Nemes János, Macskási Boldizsár, Mikes Kelemen, Bethlen György, Sárossi György, Boldvai Márton, Mikó Miklós, Kálnoky Mihály, Horváth Kozma. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1673. 723. fasc.)

1186. 1673. február 13. **Küküllődombó.** Küküllő vármegye Rendeinek közgyűlése *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* alispán elnöklése alatt, hivatalból pert indít Haranglábi Kolomban Ferencz ellen, mivel ez a vármegye kiküldötteinek ellene szegült, mikor ezek bizonyos marhákat behajtottak. (Várm. jkv. II. 205—210 lap.)

1187. 1673. március 7. **Szászcsávás.** Küküllő vármegye rendei partiális gyűlést tartanak *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* alispán elnöklésével. (Várm. jkv. II. 212. lap.)

1188. 1673. április 11. **Zágráb.** Gotholoczi Gotthal Miklós horvát albán *Petrichevich Ferencz* panaszára törvénybe idézi Vagich Lajos Zágráb és Körös megyei esküdt jegyzőt és nemes Vitkovich Annát, kiknek hat jobbágya Spiranecz faluban 1671. július 29.-én megtámadta *Petrichevich Margitot*, panaszos testvérét, ottani nemesi udvarházában, ott meggyilkolták és kirabolták. A bán parancsára Femen Tamás zágrábmegyei szolgabíró nevezetteket törvénybe idézte s a pert a Zágráb megyei törvényszék előtt alperesek 1673. ápr. 20.-án felvették. (Orsz. ltár. Kukulj. gyűjt. V. 46. sz.)

1189. 1673. május 12. **Sárpatak.** Apafi Mihály fejedelem vallatóparancsa *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma és neje Folthy Borbála* részére, mellyel Mezőszentmártonban egy jobbágy felől vallattak. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1673. évi 723. fasc.)

1190. 1673. június 20. **Küküllődombó.** Küküllő vármegye *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* és Dicsőszentmártoni Balogh Boldizsár alispánok alatt partiális gyűlést tart. (Várm. jkv. II. 216. lap.)

1191. 1673. június 23. **Melegföldvár.** Nagydevecseri Somai Pál szolgabíró jelentése Doboka megyéhez arról, hogy Köröspatak Kálnoky Mihályné Ebeni Judit a maga és első férjétől való fia Tancsi Földváry Ferencz nevében Suky Pált eltiltotta a jobbágyság által épített épületek lebontásától, viszont Suky Pál is tiltotta Kálnokynét, *Petrichevich Horváth Kozmánét Folthy Borbálát* és özv. Földváry Pálné Thoroczky Borbálát bizonyos földvári területen való építéstől. (Cs. ltár. I. Reg. D. E. Nr. 16.)

1192. 1673. július 10. **Pusztakamarás.** Magyargyerőmonostori Kemény Simon unokafivéreivel Kemény Jánossal és Boldizsárral Pusztakamarás, Omboz, Keszű, Magyargárd, Magyar és Oláh Gyerőmonostor birtokok felett *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* és Oroszfái Mikó Miklós előtt megosztottnak. (Erd. Múz. Br. Kemény Anna ltár.)

1193. 1673. augusztus 18. **Küküllőszéplak.** *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* Küküllő vármegyei alispán levele Osdolai Kun István főispánhoz, melyben beszámol a vármegyében történt dolgokról s a jobbágyzavargásokról. Megemlékezik bizo-

nyos neheztelésről is s azt kívánja: „Isten vezérelje úgy Kegyelmedet az nemes vármegyével együtt, hogy inkább kedvét kereső s az nemes vármegyének is szabadságára vigyázóbb vicét substituáljon nálamnál.” (*Erd. Múz. Törzsa.*)

1194. 1674. január 21. Kolozsvár. *Magyarzsuki Suky Pál* eljegyeztvén Kolozsvári Geöts Katát, ennek gyámja Kovács Lőrincz Kolozsvári polgár kiadja az esküvő előtt neki és nénje Geöts Sára férjezett Iklódi Toldallaghy Andrásnénak azon ékszereket és ruhákat, melyekre az esküvőn szükségük lehet. (*Cs. ltár. 1674.*)

1195. 1674. május 20. Felsősztabicza. *Mikethinczi Petrichевич János* Zágráb megyei főszolgabíró tanusítja, hogy *Mikethinczi Petrichевич Zsigmond és neje Vasdinnyei Magdolna* tiltakozásukat bejelentették amiatt, hogy a Remete Pálos rendnek Gereben vár tartozékában lévő jobbágysai által elkövetett hatalmaskodások miatt a rend perjele Plinsák Özséb jobbágysai ellen nem akart eljárni. (*Orsz. ltár. Kukuljevic gyűjtemény III. fasc. 121. sz.*)

1196. 1674. május 20. Felsősztabicza. *Mikethinczi Petrichевич János* zágrábmegyei főszolgabíró tanusítja, hogy Gothalczki Gothál Miklós horvátországi al-bán parancsára megidézte *Petrichевич Zsigmondot* a báni törvényszék elé. (*Orsz. ltár. Kukuljevic gyűjtemény III. fasc. 120. sz.*)

1197. 1674. június 14. Kolozsvár. *Magyarzsuki Suky Pál és Mihály* Oláhzsuki pusztá falujok benépesítésére tizenhét oláh nemes emberrel, tizenkét évre szerződést kötnek részletes feltételek mellett úgy, hogy ezek letelepednek s maguk fognak nem nemes telepéseket is hozni s úgy maguk, mint ezek nevében előre kötelezik magukat bizonyos szolgáltatásokra a földesurakkal szemben. (*Cs. ltár. D. Nr. 18.*)

1198. 1674. július 9. Gyulatelke. Néhai Gyerőmonostori Ebeni Miklós és felesége Putnoki Erzsébet gyermekei Zsuzsa, Pákai Sándor Jánosné, Judit, Kálnoky Mihályné és Anna, Kabós Gáborné kolozsgyulai és ehhez tartozó javaikban megosztóznak. (*Cs. ltár. A. K. Nr. 4.*)

1199. 1674. szeptember 18. Tancs. *Széplaki Petrichевич Horváth Kozma* 1674 május 24.-én tett végrendeletét érvényesnek ismeri el, melyben felesége, leendő gyermekei, *Ferencz és Miklós* öccsei javára végrendelkezett szerzett javaira nézve, de azt az óhaját fejezi ki, hogy Miklós öccse, kinek ő atyja helyett jó bátyja volt, vele szemben néha tanusított viselkedését változtassa meg, hogy jobb atyafia legyen, mint eddig néha volt. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1674. évi 739. fasc.*)

1200. 1674. szeptember 21. Zágráb. A csázmai káptalan tanusítja, hogy 1674. június 21.-én Brezavich György Dubiczai főesperes és zágrábi kanonok felkérésére a káptalan két kikül-

dött tagja előtt özvegy *Petrichevich Boldizsárné Hudoden Judith*, ki előbb Natulja Jánosné volt, azért, hogy férjét *Petrichevich Boldizsárt*, ki távol vidéken halt meg, tisztességesen eltemesse, felvett Brezanich Györgytől 200 rajnai frt-ot, s ezért lekötötte neki zálogba Felsősztabiczán nemesi udvarházát s több jobbágját visszaválthatólag oly formán, hogy a zálogösszeg letétele mellett, mindenkor az év Szent Márton napján történjék a visszaváltás. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1674. évi 725. sz. fasc.*)

1201. 1674. szeptember 26. Melegföldvár. Körispataki Kálnoky Mihály, Gyarmati György deák és Csombordi Tóth, másnéven Szabó Márton előtt *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* egy hatalmaskodó kapori jobbág्याért, Marzsínán Todorért két jobbágý 40—40 frt. erejéig kezességet vállalnak, hogy a vétkest törvény elé állítják, ha úrnője ezt kívánná. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1674. évi 725. fasc.*)

1202. 1674. október 29. Küküllőszéplak. *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* Solye Kozák nevű széplaki cigányának kezeslevele, melyben kilenc más cigány jótáll, hogy urától nem szökik el. A kezesek nevei: Danczio Sata Kendy János cigánya, Bátori István, Bethlen Elek bonyhai, Marton Demeter, Kisbuni Bethlen János, Czíkne Kozák János, Bethlen János teremí. Farkas Mihály, Lázár Imréné Nemes Clara királyfalvi, Czinkó János, Bethlen Elek bonyhai, Szava, Rédey Ferencz Erdőszentgyörgyi, Czurhulio Miklós, Gyerőffy György pókai és Argio Péter, Pálffy Miklós gágyi cigánya. (*Cs. Itár. A. K. 38.*)

1203. 1674. október 31. Melegföldvár. *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* asszonynak egy Kaporban lakó Kakaczi Bekse Lupul jobbágýért két jobbágý 40—40 frt-ért kezességet vállal, hogy el nem szökik és urát híven szolgálja. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1674. évi 725. fasc.*)

1204. 1674. október 31. Melegföldvár. Doboka vármegye ítélszéke *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* kapori birtokán szolgáló Fodor Zahariás nevű jobbágýa megsebesítéséért és elkövetett erőszakoskodásáért Bekse Lupult és Marginean Todort egyenként 80 frt. büntetésben elmarasztalja. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1674. évi 725. fasc.*)

1205. 1674. november 8. Báld. Török Ferencz és Pünkösti Mihály a fejedelem kisebb kancelláriájának esküdt jegyzői jelentik a fejedelemnek, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* részére Novaji Szentpály Ignácztól felkérték Oláhpalatkai Triff Miklós szökött jobbágýot. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1674. 724. fasc.*)

1206. 1674. november 17. Gyulafehérvár. Az erdélyi országgyűlés XXI. törvénye szerint bizottságot küldenek ki *Petrichevich Horváth Kozma*, Nemes János, Mikó Miklós és Donát Mihály személyében, hogy vizsgálják meg, miképpen foglalta el

hatalmasul Rácz István a Havasalföldi havasokon a Tohan falubeliek juhait és teheneit s törvényt téve felettök, miként ítél-tette azt magának Fogaras földjén. (*Erd. Országül. Eml. XV. 460. lap.*)

1206/1. 1674. december 17. Gyulafehérvár. „Bánffi Dénes már rab lévén, a fejelelem országgyűlését hirdete Fejérvárra, és a Statusok előtt proponáltaték Bánffi Dénes dolga. És noha mind maga a szegény rab úr sok instantiáival azon könyörgött, mind magának Béli Pálnak a volt egyenesen a vox, hogy mivel már kéznél vagyon Bánffi, a hadak szálljanak le, és a jó rend szerint evocáltatván a gyűlésre, jó custodia alatt hozatassék az ország eléibe, s a director agálván ellene lássák meg: mivel mentheti magát, s annakutána úgy tegyenek törvényt reája; de Teleki Mihály s akik többen vele egy factióban valának, a fejedelmet elvevék róla, megijjesztvén, ha vagy az úton, mikor a gyűlésre hozzák, vagy másképen el talál szabadulni, az utolsó tévelygés nagyobb lenne az elsőnél. Másoknak is, mint *Horváth Kozmának*, és vele együtt több erdélyi törvénytudó igaz hazafiaknak, a teczék vala, hogy jelen legyen Bánffi Dénes mikor perlik: — de praeveleála a Teleki factiója, és harminczkét punctumot irának, melyekkel vádoltaték, és az ítélőmester Sárpataki Márton által extradatálván, azt küldék postán Bethlenben hogy replicáljon azokra. Melyekre noha alkalmasint resolvála, de visszahozván a punctumokat a resolútióval együtt, vox szerint megnótáztaték.” (*Cserei M. Erd. tört. 83.*)

1207. 1675. január 16. Algyógy. A fejedelmi tábla kiküldött esküdt jegyzője jelenti a fejedelemnek, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* Nagymási pusztatelke ügyében Török István algyógyi nemes tanuként kihallgatták. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1675. évi fasc.*)

1208. 1675. május 9. Magyarföldvár. Kereszturi István és Nagydevecseri Somay Pál jelentik Apaffy Mihály fejedelemnek, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* részére tanukat vallattak egy elbujdosott jobbágyság ügyében. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1675. évi 729. fasc.*)

1209. 1675. május 25. Gyulafehérvár. Az erdélyi országgyűlés bizottságot küld ki *Petrichevich Horváth Kozma*, Bethlen Gergely, Nemes János, Mikes Kelemen, Daniel István és Nagy Boldizsár személyében, hogy az 1674. évi XXI. t.-c. által elrendelt vizsgálatot tartsák meg Rácz István és a Tohan falubeliek közti egyenetlenségek ügyében. (*Erd. Országül. Eml. XVI. kötet 177.*)

1210. 1675. május 27. Felsősztribicza. *Petrichevich János* elismeri, hogy *Orsich Ferencz* kapitánytól és nejétől *Petrichevich Erzsébettől* 12 mérő gabonát vett 12 magyar aranyért és ezért elzálogosította nekik egy hegyjogát Jaklicz Gergely jobbággal. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1675. évi fasc.*)

1211. 1675. június 6. **Désfalva.** *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* désfalvi jobbágya Veres Tamás fiáért Istókért kezeseket állít, hogy el nem szökik s urát híven szolgálja. Az okiratra rávezetve: Apja meghalt, a fia még él Désfalván s jámbor, jó, szófogadó értelmes jobbágy volna, mikor akarna. (Cs. Itár. III. Reg. A—B. B. Nr. 5.)

1212. 1675. július 1. **Gyulafehérvár.** *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* folyamodványa I. Apafi Mihály fejedelemhez, hogy a megnótázott Péchy Simon Alsó Répai birtokának felét a fejedelem adományozza neki, melyiknek másik felét id. Tancsi Földvári Ferencz maradékai bírják. Rávezetve Apafi kezével; Fiat, ha nem Görgényhez való. 1. Juli 1675. (*Dániel cs. Itára Olasztelkén.*)

1213. 1675. július 1. **Gyulafehérvár.** Apafi Mihály erdélyi fejedelem megemlékezvén *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* a fejedelmi tábla ítélő bírájának azon hű szolgálatairól, melyeket a fejedelemségnek és a fejedelemnek állandóan tett, a zsidósága miatt elítélt Szentterzsébeti Péchy Simonról a fejedelemre szállott Alsó Répa Tordamegyei birtok felerészét minden királyi jogával együtt neki és mindkét nembeli utódainak adományozza. (*Dániel cs. Itára. Fasc. 10.*)

1214. 1675. július 25. **Nagyalmás.** Kéméndi Rácز Markó Hunyad megyei szolgabíró és Benczenczi Tóth Lázár jelentik a fejedelemnek, hogy a fejedelem Gyulafehérvárt 1675. június 23.-án kelt vallató parancsára *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* részére tanukat vallattak egy nagyalmási házhelyről. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen Itár. 1675. évi csomó.*)

1215. 1675. október 28. **Magyarpaletka.** Botházi Szarvadi János nemes és Kolozsvári Janai Kolozsmegyei szolgabíró jelentik Apafi Mihály fejedelemnek, hogy tanukat vallattak afelől, hogy hogyan sebesítették meg Magyarlégeni Bölöny Bálint szolgabíró s ölték meg Bereczki Gergelyt, *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* jobbágyát, a felzendült falusiak. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1675. évi 729. fasc.*)

1216. 1675. november 25. **Gyulafehérvár.** Az erdélyi országgyűlés a fejérmegyei hévízi, bogáthi és hidegkúti határok feletti egyenetlenség eligazítására kiküldi Nemes János, Mikos Kelemen, *Petrichevich Horváth Kozma*, Kálnoki Sámuel, Daniel Mihály országos biztosokat. (*Erd. Országgyűl. Eml. XVI. 227. lap.*)

1217. 1676. február 21. **Segesvár.** Apafi Mihály erdélyi fejedelem kiadja a fejedelmi ítélőtábla határozatát, mellyel *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* egy Kapori jobbágyát kiáltéi Nagykendő Kendi Jánosnak. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1676. évi 730. fasc.*)

1218. 1676. április 26. **Melegföldvár.** Széplaki *Petrichevich Horváth Kozmának* Moldovai Rotarul Todor másnéven Kis Todor örökös jobbágyul köti magát s arra, hogy sem Erdélybe, sem a két Oláhországba el nem bujdosik, magáért kezesekeket állit. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1676. évi 730. fasc.*)

1219. 1676. május 16. **Küküllőszéplak.** Széplaki *Petrichevich Horváth Kozma, Ferencz és Miklós* egy Kosztandin Nanka nevű szökött jobbágya feleségéért Szabó Mariért és két fiáért három jobbágy kezességet vállal, hogy máshova magokat jobbágyságra nem adják, sem el nem szöknek. (*Cs. ltár. III. Reg. A. B. B. Nr. 19.*)

1220. 1676. június 28. **Kelementelke.** Apafi Mihály fejedelem vallatóparancsa, hogy tanukat hallgassank ki arról, hogy vajjon volt-e ház azelőtt is a széplaki ref. templom bejárata előtt, avagy csak azóta épült oda ház, mióta unitárius papot hoztak Széplakra, s hogy szólt-e az unitárius pap káromlólag, s hogy tiltott-e valakit a református templomba járástól. Szikszai István a fejedelem nagyobb, Hadnagy Mátyás a kisebb kancellária jegyzői, Haranglábi Szakmári János nemes jelentik a fejedelmnek 1676. július 1.-én, hogy a tanukat kihallgatták s a felvett jegyzőkönyvet beterjesztik. A kihallgatott 91 tanu egybehangzóan vallotta, hogy kérdéses helyen azelőtt is volt ház, de azt a tatárok felégették volt s hogy a széplaki unitárius pap káromlólag sohasem szólott, senkit a templomba járástól el nem tiltott. (*Unitárius egyházközség ltára, Kolozsvárt.*)

1221. 1676. aug. 22. **Héderfája.** Széplaki *Petrichevich Horváth Kozma* és Pókai Sárosi György a fejedelmi tábla bírái, Sepsiszentgyörgyi Daczó Gergely küküllőmegyei főbíró, Szentpáli Vadas Mihály alispán, Felsőkápolnai Kakutsi Péter és Széplaki *Petrichevich Horváth Ferencz* előtt Mikefalvi Bagota-i Druzsianna, előbb Tordai Szigeti Mártonné, utóbb Molnár Jánosné Nagyvárad Pásztóhi Györgynek és Ferencnek bizonyos elveszett kincsekért, egy arany láncért, fülbevalóért, arany perrecért, pártadóért, és arany érmekért háromezer frt. értékben leköti Szigeti Mártonnak több Torda-i ingatlanát, malmát, tavát (*Székely Nemz. Múz. Közlevéltára Sepsiszentgyörgy.*)

1222. 1676. november 11. **Nagyrapolt.** Széplaki *Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbálának* Strenuj György oláh zsellér leköti magát szolgálatra s fizet évente „igaz mérték szerint való poraranyat meghégetve golyóbisul.” (*M. N. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1676. évi fasc.*)

1223. 1677. febr. 3. **Küküllőszéplak.** Isak Péter és Simonfi Mihály a fejedelmi nagyobb kancellária íródeákjainak jelentése Apafi Mihály fejedelemnek arról, hogy Széplaki *Petrichevich Horváth Kozmát, Ferenczet és Miklóst* azért, mert Széplakra unitárius papi házat építettek, s oda papot vittek be,

nyolcadnapra törvénybe idézték. (Cs. ltár. III. Reg. Fasc. XVI. Nr. 10.)

1224. 1677. március 23. **Küküllődombó.** Széplaki Petrichevich Horváth Borbála Görgényszentimrei Berzencei Istvánné Küküllő vármegye törvényszékén perbehívja özv. Zabolai Mikes Jánosné Szentertzsébeti Péchy Zsuzsát egy balavásárhelyi zálogos földje kibocsátásáért. (Várm. jkv. II. K. 243. lap.)

1225. 1677. július 24. **Pesterzsébet.** Daczó János csíki székelv főkapitány levele Csík, Gyergyó és Kászon székek előjáróihoz, lófő és gyalogosrendeihez, melyben tudatja, hogy a fejedelem személyesen fogja őket megmustrálni s készüljenek fel jól, mert akinek nem lesz megfelelő jó fegyvere, azt jobbagynak adják „a hadnagyokban penig fel akasztat.” Ő nem fogja a fejedelem haragját oltani, ha gerjeszteni nem tudja. Ne járjanak mindig Lázár István tanácsa szerint, mert ez veszedelembe ejti őket, nem bánja, ha megadják neki (mint királybírájuknak) a becsületet, de azt, hogy az övét a „s...i alá nyomja, bizony meg nem köszöni.” Ha nem lesz hirtelen insurrectio, nemsokára bemegey Csíkba ő is, s akkorra legyen ott rend, „a nemes emberek vagyonusságuk szerint üljenek fel.” (Erd. Múz. Gr. Lázár ltár.)

1226. 1677. augusztus 31. **Szászörményes.** Sepsiszentiványi Szentiványi Sámuel és Dicsőszentmártoni Balogh Boldizsár Széplaki Petrichevich Horváth Kozma, Ferenc és Miklós előtt jobbagyokat cserélnek. (Székely Nemz. Múz. Sepsiszentgyörgy, Szentiványi levelek.)

1227. 1678. febr. 14. **Dobri Zdenecz.** Petrichevich János Zágráb megye főszolgabírája felhívja Jurinich Miklósnét Laklak Juditot, hogy Morgetich Györgynek bizonyos összeget fizesse le, melyet néhai atyja, Laklak András 1669. június 11.-én vett volt kölcsön. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1678. évi 710. fasc.)

1228. 1678. febr. 23. **Fogaras.** Idősb Osdolai Kun István felesége Matskási Klára, Felvinczi Felvinczi Miklósné Matskási Anna, Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála, Tancsi Földvári Pál árvái György, Mihály, Persi, Palkó és Klára ünnepélyesen tiltakoznak az ellen, hogy a hűtlenség miatt perbefogott Kapi Kapy György Fejér, Hunyad, Zaránd és Arad megyékben levő birtokait, mivel azokat ő nem örökjogon bírta, a Matskási család sérelmével esetleg tőle elkobozzák s másnak adományozzák. Ezen jószágokra vonatkozólag 1656. november hóban kötött szerződés világosan kimondja, hogy azokat Kapy csak permissinus jus alapján bírta. (Eredeti fogalmazvány Gr. Toldalagi ltár. Erd. Múz.)

1229. 1678. február 25. **Oláhszentlászló.** Nagyeğrestői Bereczki István és Oláhszentlászlói Pepelye János szolgabírák jelentik a fejedelemnek, hogy a fejedelemnek 1678. évi február 1.-én Fogaras várában kelt iktatóparancsára Széplaki Petriche-

vich Horváth Kozmát a fejedelmi tábla bíróját, beiktatták a neki hűséges szolgálataiért adományozott Nagy Kend-i részjóságba, mely Nagykendi Kendi János ítélőmester magtalan elhalálózása következtében a fejedelemre szállott volt s jelentik azt is, hogy a beiktatásnak *Alpestesi Balogh Ferenczné Széplaki Petrichevich Horváth Krisztina* ellentmondott, kit 15-öd napra a fejedelmi ítélőszék elébe idéztek. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1678. évi 737 fasc.)

1230. 1678. március 3. Fogaras. I. Apafi Mihály erdélyi fejedelem megemlékezvén *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmának* a fejedelmi tábla bírójának érdemeiről, melyet vele és a fejedelemséggel szemben szerzett, Kis Egrestön egy elhagyott jobbágytelket, mely a fejedelemre Nagykendi Kendi János ítélőmester magtalan elhalálózása következtében szállott, minden királyi joggal együtt neki adományozza. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1678. évi 737. fasc.)

1231. 1678. április 2. Melegföldvár. Özv. Kálnoky Mihályné Ebeni Judit levele *Petrichevich Horváth Kozmához*, melyben tudatja, hogy kézhezvette azon 100 frt-ot, mellyel őt néhai Földvály Ferencz Besztercéről elvitt ezüstjeiért *Petrichevich Horváth Kozma* kielégítette. (Vs. Itár. 1678.)

1232. 1678. április 27. Küküllőszéplak. Görgényszentimrei Berzenczei István és Márton, Goganváraljai Gábor Mátyás nemeselek előtt Balas Leyk vámosudvarhelyi oláh magát és utódait jobbágyosságra köti *Széplaki Petrichevich Horváth Miklósnak*. (Cs. Itár. III. Reg. A. B. B. Nr. 49.)

1233. 1678. június 12. Mezősámsond. Alpestesi Balogh Ferencz levele sógorához *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós-hoz*, melyben köszöni, hogy helyette lefizette a gyulafehérvári országgyűlés által megszavazott kapunkénti 20 oroszlanos tálér adót, s kéri, hogy ami pénze, aranya nála zálogban volna, küldje ki neki, mivel sok fizetni valója van s a felesége a „csíki feredőbe” ment, ha megjön, mindent elintéz. 400 véka búzát küldött a kolozsvári vásárra eladni, annak az árát is várja. (Cs. Itár. A. I. Nr. 9.)

1234. 1678. július 12. Marosszentbenedek. Özv. Mikes Mihályné Paczolai Borbála Koncz Istvánt, ki neki életére fizetett szolgálja volt, halála esetére felszabadítja, hogy utódai hozzá just ne formáljanak, mert hozzá semmi jobbágysságbeli pretenziójuk nincsen. Az oklevél hátán lévő feljegyzés: Mikes Mihályné meghalt 1678. november 28. — eltemetve 1679. június 27. Szentbenedeken. (Cs. Itár. II. Reg. A. F. Nr. 21.)

1235. 1678. szeptember 10. Alsóilosva. Székelykocsárdi Balogh László végrendelete felesége Koncz Borbála javára, ki nek segítségével építette fel alsóilosvai udvarházát, malmát s székelykocsárdi házát is. Ezért átok alatt meghagyja atyafiai-nak, hogy őt ne háborgassák, még akkor sem, ha gyermekei el-

halnának. Megemlíti, hogy mikor néneje Majthényi Andrásné Szigethy Zsófia elhalt s Ali pasa az országban volt, ő élete kockáztatásával mentette ki Kolozsvárról Kővárba nagyértékű kincsét: ezerszáz aranyat, ezer frt-ot, száz tallért a „sok drágaköves, gyöngyös aranymarhát,” sok ezüstjét s ő szerezte volt vissza hosszas perekkal lefoglalt jószágait is. (Cs. ltár. Fasc. 28. Nr. 4.)

1236. 1678. október 22. Gyulafehérvár. I. Apafi Mihály erdélyi fejedelem Haranglábi Toldalági Szakmári János kérésére, hogy a feleségétől, néhai Kendi János ítélőmester által erőszakosan elfoglalt Balasvásár-i részjóságát a fejedelem adja nekik vissza, elrendeli, hogy mivel az országgyűlésen Kendi János ügyeit tárgyalni fogják, ezt az ügyet is terjesszék elé. Kérelmező szerint feleségének gyámja a fejedelem édesanyja volt, mivel árvaságra jutott, mikor apja halálosan megsebesült. (Cs. ltár. Fasc. 15. B. Nr. 7.)

1237. 1678. november 27. Nagymás. Benczenczi Matskási Péter és Gyalmári Gyalmári Miklós nemesek tanusítják, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála részére ellentmondás nélkül elfoglaltak egy pusztaházhelyet Nagymáson, mely őt ősi jogon illette meg s a foglalás jeléül egy karót levertek s átaladták nevezett úrnő megbízásából Csombordi Tót, másnéven Szabó Márton és Gidófalvi Jakab Ferencz nemeseknek. De Petrichevich Horváth Kozmáné azt is kijelentette, hogy ő ezzel a pusztahellyel nem elégszik meg s atyai ősi jószágáiból annyit kíván kikeresni, amennyi őt a fiúág defektusa előtt is megilleti, vagyis néhai Folthy Farkas, az ő apja, Folthy Ferencz és László közt egyenlőképpen a birtok háromfelé osztandó részét követeli. (M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1678. fasc.)

1238. 1678. december 8. Dicsőszentmárton. Szőkefalvi Elekesi Miklós 15 frt-ért átenged egy Fodor Demeter nevű jobbágyfiút Széplaki Petrichevich Horváth Miklósnak. (Cs. ltár. A. Nr. 4.)

1239. 1679. január 8. Gyulafehérvár. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós „suplicatioja” Apafi Mihály fejedelemhez egy Kovit István nevű „bujdosó ember” adományozásáért. A kéreésre rávezetve a fejedelem kezével: Ha nem nemes ember, avagy nem fiscalis jobbágy, fiat. Alba 8. Julius 1679. (Cs. ltár. 1679.)

1240. 1679. február 10. Kisgörgény. Kisgörgényi Bartha István és Káposztásszentmiklósi Pókai Mátyás jelentik a fejedelemnek, hogy az 1679 január 6.-án Sárospatakon kelt vallatóparancsa szerint a Farnasi Keczei András kolozsmegyei alispán panaszára kihallgatták Oroszhegyi Kodor György nemes tanut, hogy miképpen lőtte volt meg Rettegi Tyukodi Nagy András Széplaki Petrichevich Horváth Kozma Bereczki Ger-

gely Magyarpalatkai jobbágját. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1679. évi 739. fasc.*)

1241. 1679. május 13. **Széplak.** Désfalvi Turóczi István kükküllővármegyei szolgabíró jelenti a vármegyének, hogy Idecspataki Rác András részére felkérte *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmától* egy Belifuga, másnéven Demeter Gergely szökött jobbágját. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1679. évi 739. sz. fasc.*)

1242. 1679. május 23. **Széplak.** *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* sajátkezű végrendelete Szentgyörgyi Mihály, Haranglábi Dersi György, Ilésfalvi Simon Kristóf és Simon Mihály felkért tanuk előtt: Megállapítja, hogy szerzett vagyona kevés, úgy neki, mint feleségének ősi öröklött vagyona a több. Ősi vagyonát gyermekeinek, ezek kihalása esetére a véreknek hagyja. Szerzett javaikban is Széplakon előbb a fiú ág örököl s csak ezek után a leányok, ezek esetleges kihaltával öccsei és maradékaik. Hunyadmegyében Vermaga, Kéménd, Bánpatakon Sztotyori Sulyok István magvaszakadása révén szerzett birtokaikat, melyeket „Kapi György holmi színes pretendens competitorokkal együtt torkon veve el vőn” tőle, fiainak hagyja. Könyveit, írásait a nagyobbik öccsének hagyja, viselje gondját, míg fia átveheti. Feleségének, Folthy Borbálának, ki neki nemcsak felesége, de hitbeli atyafia is lett, „vallásának sok szorongattatásai üldözései között”, szabadságában áll, akár férjhez megy, akár nem, minden ingó és ingatlan javát használni, míg gyermekei felnőnek. Ha azonban férjhez menne és nem unitárius férje lenne, a gyermekei gyámsága átszáll öccseire és ezeknek halálok esetére a mindenkori unitárius püspökre. Ha gyermekei világi érdekből — amire sok példa van — vallásokat elhagynák, javaiban ne részesedjenek. Az erdélyi unitárius egyháznak hagy 1000 magyar frt-ot. Ingóságait leltározzák fel atyafiai segítségével. Kéri nejét, maradjon meg az unitárius vallásban s ebben nevelje fel gyermekeit. Megemlíti, hogy neje minden jósága pusztán jött kezéhez, azokat ő építette fel, rendezte be saját pénzén. A Macskási családra vonatkozó leveleket — abban az esetben, ha felesége rokonai nem adnák ki az ő ingóságait — öccsei se adják ki nekik, mert ezek nélkül nem tudják a birtokokat megszerezni. Többféle hagyományt tesz. A végrendelethez felesége is hozzájárult. (*Cs. ltár.*)

1243. 1679. június 12—20. **Gyulafehérvár.** Perköztí feljegyzések arról, hogy a Kapi György fiú ágon való magvaszakadásával a Matskási Tárnok családból származók egy része az Ombozi, Barankai, Vajda, stb. családok is részt kérnek az örökségből s figyelmeztetik Kun Istvánnét Matskási Klárit, Felvinczi Miklósnét Matskási Annát, *Petrichevich Horváth Kozmánét Folthy Borbálát*, hogy nekik is engedjék meg, hogy a Bokaj

és Arany falvakban velük együtt keressék részüket s figyelmeztetik, hogy régebben „a Matskási család véráruztatásban tapasztaltatván csak egy tábla kellett volna s sentencia pronunciáltatott volna ellene.” *Petrichevich Horváth Kozma* válasza az: ők nem tudják, mi joguk volna az igénylőknek, de ők azzal nem is törődnek, követik útjokat „ha mi közülük ökegyelmeéknek hozzájuk leszen, — elhisszük ennek utána megkeresik ökegyelmék.” (*Eredeti feljegyzés Erd. Múz. Gr. Gyulay-Kun ltár.*)

1244. 1679. július 16. **Kisegrestő.** Dálnoki Mihálcz Mihályné Kisegrestői Angyalos Erzsébet visszavonja azon tiltakozását, melyet 1678 március 24.-én amiatt tett, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmát* beiktatták Kisegrestőn egy jobbágház hely birtokába. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1679. évi 739. fasc.*)

1245. 1680. január 12. **Segesvár.** Az erdélyi országgyűlés az első törvénycikkben országos bizottságot küld ki a tanácsurak mellé, hogy a török portának az erdélyiek ellen „felgerjedett ily reménytelen nagy tüzét lecsendesítsék” és módozatot találjanak arra, hogy az ország végvárait és határait megóvják. E bizottságba beválasztottak a vármegyékből Bethlen Elek, Pál és Miklós, Gyerőffi György, Toldalagi János, *P. Horváth Kozma*, Macskási Boldizsár. A székelyekből Petki János, Mikó István és Dániel Mihály. A szászokból a szebeni polgármester, a segesvári királybíró és a brassai főbíró. (*Erd. Országgyűl. Eml. XVII. 75. lap.*)

1246. 1680. január 13. **Zágráb.** Özv. Szakmárdi Jánosné Szvirchich Anna törvénybe idézteti *Petrichevich Jánost*, Zágráb megyei főbíró, bizonyos Varasd megyei Sztruczlavo birtokra vonatkozó oklevelek kiadása iránt. (*Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjtemény III. fasc. 180. sz.*)

1247. 1680. január 24. **Dobri Zdenecz.** *Petrichevich János* Zágráb megye főszolgabírája tanusítja, hogy *Petrichevich Ferenczet* (a Kristóf fiát) felsősztribiczai kúriájában megintette, hogy fizessen le Oskoci Mátyásnak 100 velencei, illetve 200 rajnai frt-ot, mire *Petrichevich Ferencz* kijelentette, hogy azt csak a következő Szent György napra fogja lefizetni, de ha ezt nem tenné, jogot ad Oskocinak, hogy Felsősztribiczán, több megnevezett jobbágyát lefoglalhassa. Az oklevélre vezetett nyugta szerint ezt az összeget 1681. január 17.-én Oskóczy Mátyásné Bedekovich Heléna Konstanciának *Orsich János Ferencz és neje Petrichevich Erzsébet* hiánytalanul lefizették. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1680. évi 742. sz. fasc.*)

1248. 1680. január 26. **Zágráb.** A zágrábi tanács néhai Pucz Mihály és neje *Petrichevich Kata* némely tartozása ügyében kötelezi jogutódjukat *Petrichevich Jánost*, hogy a tőlük örökölt zágrábi házak és telkeket terhelő tartozásokat fizesse meg több

hitelezőnek, kiknek követelése megítéltetett. (*Orsz. Ltár. Kuljevic gyűjtemény III. fasc. 184. sz.*)

1249. 1680. ápr. 18. Nagyercese. Nagyercesi Toldalagi János jegyzéke a csesztvei jószágról *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* kezéhez adott oklevelekről, hogy a birtokra vonatkozó pert vezesse. (*Erd. Múz. Gr. Toldalagi ltár. Fasc. 11. Nr. 31.*)

1250. 1680. május 18. Gyulafehérvár. Az erdélyi országgyűlés országos bizottságot küld ki Nemes János, Bethlen Miklós, Macskási Boldizsár, Kálnoki Sámuel, *Petrichevich Horváth Kozma* és a szebeni főjegyző személyében, hogy 1658—1680-ig terjedő időre minden adószedés ügyét vizsgálják meg és végleg zárják le a számadásokat úgy, hogy akinek valami hátraléka van, az tartozzék azt megadni. (*Erd. Országgyűl. Eml. XVII. K. 101. oldal.*)

1251. 1680. június 1. Gyulafehérvár. Petki János elrendeli Farkas Péter marosszentgyörgyi udvarbírájának, hogy *Petrichevich Horváth Miklósnak* egy odaszökött cigányát fiastól fogassa meg és adja kézre, „hogy valamiképen elebb ne álljon, mert bizony megbusulsz érte.” (*Cs. ltár. XLVII. csomó 9. szám.*)

1252. 1680. június 8. Gyulafehérvár. Az erdélyi országgyűlés által kiküldött számadásvizsgáló országos biztosok, köztük *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma*, bizonyítják, hogy néhai Ugron András az 1658/59. évi országadójáról még 1662-ben elszámolt s ezektől örököseit mentesítik. (*Erd. Múz. Gr. Kemény János gyűjtemény. Erdély történelme levelekben.*)

1253. 1680. június 12. Gyulafehérvár. A Tárnokmacskási Matskási család több tagja és leszármazója, köztük *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma felesége Folthi Folthy Borbála* is, egyezséget kötnek Apafi Mihály fejedelem és neje Bornemissza Anna nevében eljáró Nagybarcsai Bartsai Mihály és Borberek Alvinczi Péterrel, hogy mivel a fejedelmi pár segítségét ígerte nekik arravonatkozólag, hogy a Matskási birtokokat, az Arany és Bokaj Hunyad megyei kastélyhoz tartozó jószágokat, melyeket a Matskásiak még 1656 november 26.-án Gyulafehérvárt ideiglenesen átengedtek volt néhai Kapi Györgynek, nekik vissza fogja adatni, mivel azokhoz nekik méltó jussuk és igazságuk van, — ezen fejedelmi kegyességért a Nagyoklói birtokot minden belső és külsőséggel, egy öreg majorsági szőlővel együtt örökre a fejedelemnek, nejének és utódaiknak vallják. Kiemelik, hogy ezt azért teszik, mivel e „sok időktől fogva idegen kézen forgott jószágokhoz megemlített Kegyelemes Urunk önagysága assistenciája nélkül több bajoskodással és nehezebb úton juthattak volna.” (*Erd. Múz. Gr. Toldalagi ltár. Nr. 1.*)

1254. 1680. július 9. Hely nélkül. „*Petrichevich Horváth Ferenc* lakodalma volt, székely fortélyokkal rakva.” (Wass György és László naplója 155. lap.)

1255. 1680. augusztus 14. Maroscsapó. Széplaki *Petrichevich Horváth Kozma* feljegyzése arról, hogy a Nagyrápolti Matskási rokonság, mily feltételek mellett bocsájtotta Apafi Mihály és neje kezéhez a Nagyoklos-i birtokot, abban az ígéretben bízva, melyet a fejedelmi pár nevében Barcsay Mihály és Alvinczi Péter tettek, hogy legkésőbb másodnapra kezükhöz bocsátják a Matskásiaknak 1656. november 26.-tól kezdve Kapi György kezén volt birtokait. Kijelenti, hogy a fejedelem még nem teljesítette ígéretét s a Matskásiak még ma is birtokon kívül vannak. Az okiraton későbbi feljegyzés: Igaz, hogy 1680. december 14.-én a fejedelem regale brachiummal assignálta az Arany-i és Bokaj-i birtokokat, de csak úgy vehették kézhez, hogy Naláczi Istvánnak és nejének Tornya Borbálának a Szacsal-i részeket 1000 frt-ban oda adták. 1687. március 25.-ig békésen bírták a Matskási rokonok, de ekkor Bethlen Gergely és Elek rávették a fejedelmet, hogy ígérete ellenére ismét a Kapi családnak adja a birtokokat, kik azt el is fogadták. 1688. január 6. Bokajt a Matskásiak ismét visszanyerték, de Aranyért perelniök kellett. (Gr. Toldalagi ltár. Erd. Múz.)

1256. 1680. okt. 10. Alvincz. I. Apafi Mihály erdélyi fejedelem parancsa, hogy Széplaki *Petrichevich Horváth Kozma* részére kérjék fel Tordátfalvi Fekete Páltól az elbujdosott Székely Szabó István jobbagyát. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1680. évi 744. fasc.)

1257. 1680. november 2. Széplak. Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós* és Széplaki Dersi György előtt Korodszentmártoni Sarkadi György elismeri, hogy Széplaki *Petrichevich Horváth Ferencz*nek 16 frt-al adósa, melyet 1681. év Úrnapjára meg fog adni, mit ha nem tenne, leköti Korodszentmárton-i házas telkét. Az oklevélre vezetett záradék szerint a 16 frt-ot leszolgáltatta. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1680. évi 742. fasc.)

1258. 1680. november 18. Gyulafehérvár. I. Apafi Mihály erdélyi fejedelem iktatóparancsa, hogy néhai *Alpestesi Balogh Ferencz*né Széplaki *Petrichevich Horváth Krisztinát* a részére új adománnyal adott Görgényszentimre városban lévő ház birtokába iktassák be. Az okiratra rávezetett iktatójelentés szerint a beiktatást 1681. febr. 4.-én Görgényszentimrei Csapi Zsigmond és Ferencz ellentmondás nélkül elvégezték. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1681. évi 745. fasc.)

1259. 1681. január 18. Kolozsvár. Pókai Sárosi János, Csikfalvi Bakó Pál, Szavai Almádi István, Vizaknai Ferencz deák kolozsvári szolgabíró előtt Kolozsvárt a Közép utcában Peterdi István házában Magyar Palatkai Székely Zsigmond Széplaki *Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* Bereczk Ger-

gely jobbágya megöléséért, hogy a törvényszék ítéletét elkerülje, átenged egy másik Magyar Palatkai jobbágyot telkesítoi és a megölt jobbágy hozzátartozóinak fizet 60 m. forintot, minek ellenében vele szemben a pert leteszik. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1681. évi 745. fasc.*)

1260. 1681. január 22. **Folt.** Püspöki Péter és Gyalakuti János a fejedelmi tábla esküdt jegyzői jelentik I. Apafi Mihály fejedelemnek, hogy a fejedelem 1681. január 17.-i rendeletére megidézték a fejedelmi ítélőszék elébe Folthy Bálintot, mivel Pókai Pókay Miklósné Folthy Anna részére, a köztük kötött szerződés megszegéséért 100 tallér kötbér behajtására kiküldött Alpestesi Torna Péter Hunyad megyei alispánt és Alpestesi Balogh László főszolgabíró a végrehajtástól kivont karddal Czozsán János embere által visszaűzte. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1681. évi fasc.*)

1261. 1681. január 29. **Rápol.** Pelsöczi Barabás és Szegedi János a fejedelmi nagyobb kancellária hites jegyzői jelentik a fejedelemnek, hogy parancsára Pókai Miklósné Folthy Anna részére Karánsebesi Bobik Miklós nemest tanuként hallgatták ki arról, hogy Folthy Ferenc halála után Kapi György, Nalácsi István, Török István és többen úgy osztották meg az örökséget, hogy a Lazurai jószágokból Folthy Bálint egyharmadot bírjon, de a Foltiból felét mindaddig, míg Folthy Anna férjhez nem megy. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1681. évi fasc.*)

1262. 1681. március 6. **Nagysink.** Sepsiszentgyörgyi Daczó János Csik, Gyergyó és Kászon székek főkapitánya, Bethleni Bethlen Pál, Felsőszilvási Szilvási Bálint a fejedelmi tábla ülnökei, mint fogott bírák megegyeztetik Folthy Bálintot, *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmával*, mint felesége *Folthy Borbála* (a Farkas leánya) képviselőjével és Haranglábi Zsigmonddal, aki neje Folthy Erzsébet, Pókai Miklósné Folthy Anna, Daczó Ferenczné Folthy Klára, néhai Dévai Nagy Pálné Folthy Éva gyermekei és Barcsay Akosné Folthy Kata, kik valamennyien a Folthy Ferencz leányai voltak — nevében járt el olymódon, hogy Folthy Bálint átad azonnal a Folthy Ferencz öt leányának öt jobbágyörökséget, ha pedig ő férfi ágon kihalna, ezen esetben minden jószág ami csak Hunyad megyében van, egyenlőként oszlik fel néhai Folthy Bálint, Farkas és Ferencz mindkét ágon levő maradékai között. Ha pedig ezen ágak bármelyike is kihalna, a túlélők öröklík az ő részüket is. Ennek ellenében Folthy Ferencz leányai letesznek minden pert Folthy Bálint ellen és magukat erre mindanyian czer birodalmi tallér kötés terhe mellett kötelezik. Az eredeti fogalmazványon *Petrichevich Horváth Kozma* rájegyzése: Ez szerint contraháltunk, de Pókai Miklós uram felrugá a dolgot s én is nem tartok ellent benne, mivel a contractus inkább ártalmára lett volna feleségemnek jövődjére, mint hasznára. Isten s az idő meg-

mutatja, Pókai uram helyesen okoskodott-é, nem-é? (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1681. évi fasc.*)

1263. 1681. április 27. Széplak. Lengyel János idegen országból bevándorolt ifjú legény, magát életére bizonyos szolgálatok elvégzésére kötelezi, mivel *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* őt „gyerekségétől fogva, mikor a nagy éhség miatt hazájából ki kellett volna vetődnie, tartotta, nevelte fel a maga házában, „ezenfelül saját költségével csizmadia mesterségre taníttatta” s neki mint e hazában idegennek oltalma volt. (*Cs. ltár. 1681.*)

1264. 1681. május 8. Zágor. Nagy Albertné Szemere Grizeldis kicsiny korától általa felnevelt s mellette betegségében hűségesen szolgált Szotyor Annók nevű cselédjét s Gyurka fiát végrendeletileg a jobbágyságból felszabadítja. Átok alatt meghagyja örököseinek, hogy ezen végrendeletét meg ne másítsák „átkozottak legyenek valakik az megírt levelem ellen cselekszenek földön, mennyen.” (*Cs. ltár. A. Q. Nr. 3.*)

1265. 1681. június 13. Gyulafehérvár. Az erdélyi Rendei ifjabb Apafi Mihályt apja halála után fejedelemmé választják. *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* leadott szavazatának indokolása:

„Ez Hazának mind mostani és jövődöbeli megmaradására, mind pedig az Erdélyi Fejedelemség libera electiójának megtartására és szegény hazánk s nemzeti szabadságunk orvoslása s helybenállítása, sőt az interregnumban is ez hazában megeseett külömb-külobbféle alkalmatlanságoknak is eltávoztatására nézve jó lelkem ismereti szerint azt látom bátorságosnak, hogy a mi mostani Kegyelmes Urunk ő nagysága életében successor fejedelem választassék. Én azért szabad jó akaratomból és nem valami kényszerítésből Kegyelmes Uramnak és Fejedelmeknek, mostani Kegyelmes Urunk és Fejedelmünk ő Nagysága halála után választom a Méltóságos ifjabbik Apafi Mihály ő Nagyságát ez haza közönséges törvényi és annak idején ő Nagysága eleibe adandó conditióknak valósága szerint, melyet jövődöbeli bizonyosságul kezem írásával és szokott pecsétemmel is megerősíttem. Aláírás: *Cosmus Petrityevith Horvath de Széplak Celsissimi Principis Domini Clementissimi Tabulae Judicariae juratus assessor.* (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1681. évi fasc.*)

1266. 1681. július 1. Gyergyószentmiklós. I. Apafi Mihály Vardótfalván 1681. május 29.-én kelt vallatóparancsa alapján megtörtént vallatásról jelentik Szárhegyi Boros Tamás és Szentmiklósi Bot Pál Gyergyószék törvényszékének hites ülnökei, hogy *Daczó János* főkapitánysága alatt a gyergyói vámnál szokásos örállás felől a kihallgatott tanuk azt vallották, hogy régi időtől fogva szabad (nemes) ember is beíráthatta magát az

örállásra, de ha ki akarta magát iratni, szabadon tehetette. (*Erd. Múz. Gr. Lázár ltár.*)

1267. 1681. július 7. Szászszentlászló. Küküllő vármegye törvényszéke Széplaki Petrichevich Horváth Miklósnak Koncz István nevű szolgáját részegségében való veszekedésért és Isten ellen való káromkodásáért a „perenghér“ (pellengér) alatt való megpálcázásra és azután saját egyházában eklézsia követésre ítélte. (*Cs. ltár. A. M. Nr. 37.*)

1268. 1681. szeptember 10. Gyulafehérvár. Diósi Gáspár levele sógorához Széplaki Petrichevich Horváth Kozmához, melyben tudatja, hogy a többi atyafiak nevében is Baranyai Gergely beadta a tiltakozást bizonyos dologban a káptalanhoz ad futuram cautelam, honnan ha szükséges, megküldheti sürgősen. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1681. évi 745. fasc.*)

1269. 1681. december 4. Gyulafehérvár. I. Apafi Mihály erdélyi fejedelem megparancsolja, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Kozma Uzonból elszökött jobbágyát kérjék fel Körispataki Kálnoki Mihályné Ebeni Judittól s ha nem adná meg, idézzék nyolczadnapra törvénybe. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1681. évi 745. fasc.*)

1270. 1682. január. Zágráb. A zágrábmegyei törvényszék özv. Diankovczy Szakmárdy Jánosné Svirchich Annának Petrichevich János Zágráb megyei főszolgabíró ellen bizonyos oklevelek kiadása iránt indított perében, alperes késznek nyilatkozik az oklevelek felmutatására s ha azok felperest illetnének azoknak kiadására. A bíróság úgy határoz, hogyha azokat az okleveleket felmutatja s amennyiben felperest illetik, ki is adja, a pertől felmentessék. (*Orsz. ltár. Kukuljevic gyűjtemény III. fasc. 209. sz.*)

1271. 1682. április 28. Bécs. I. Lipót király megemlékezően azon érdemeiről, melyeket Nagyságos Slavetichi Bárá Orsich János Ferenc Modrusmegye örökös főispánja, hadi ezredes, Thuran és Vrasich Kapitánya a Szentkoronával szemben, főleg a Frangepan Ferencz örgróf lázadásának elnyomásában szerzett, de azon kegyességtől is indítva, melyet a Felség Nagyságos Petrichevich Erzsébettel szemben, Bárá Orsich János Ferencz nejével szemben érez, Frangepán Ferenc Szeveryn kastélyát berendezésével és birtokait, melyek Modrus megyében vannak, s melyek nevezett hűtlensége miatt a királyra háramlottak, tízezer rajnai forintban Bárá Orsich János Ferencznek és nejének Petrichevich Erzsébetnek adományozza. Megemlíti az adománylevél, hogy Frangepán Ferencz több társával a törökkel akart a király ellen szövetkezni s ezért ítéltetett az ország törvényei értelmében jószágai elvesztésére. (*Orsz. Ltár. Lib. Reg. XVII. 255. lap.*)

1272. 1682. március 25. **Széplak.** Zágori Zágory György és Désfalvi Simon János nemesek előtt Orosz Marcz, ki idegen országból 8 évvel előbb a szükség által üzetve *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* udvarába költözött és ott élt, magát és maradékait jobbágyul köti *Petrichevich Horváth Miklósnak* és maradékainak. (Cs. ltár. A. U. Nr. 18.)

1273. 1682. augusztus 3. **Szamosújvár.** Azon ötvenhét erdélyi fő és vezető urak névsora, kiket az 1682. augusztusi szamosújvári országgyűlés a magyarországi táborozásra a fejedelem kíséretébe rendelték, köztük *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós*. (M. Nemz. Múz. Br. Apor ltár. A. V. 38. sz.)

1274. 1682. november 7. **Désfalva.** Désfalvi Simon János Küküllő megyei szolgabíró jelentése arról, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* megbízásából eljár Désfalvi Thordai Pálné Bedő Juditnál abban az ügyben, hogy a néhai *Balogh Ferenczné Széplaki Petrichevich Horváth Judit* dosza megadása iránt 1670. április 21.-én Küküllő vármegye törvényszéke előtt néhai Marosvásárhelyi Thordai Istvánné Bedő Anna ellen indított pert *Petrichevich Horváth Kozma* Thordai Pálné Bedő Juditra kívánja szállítani. (Székely Nemz. Múz. Szentiványi ltár.)

1275. 1682. december 17. **Zágráb.** Buzini Jellachich István Zágráb megyei alispán megidézi *Petrichevich János* Zágráb megyei főszolgabírót és nejét *Ivanovich Borbálát*; úgyis mint *Petrichevich László, György, Miklós, János, Ferencz, Magdolna* és *Anna* törvényes képviselőit nagyságos Özv. Diankoczi Zakmardy Jánosné Zvirchich Anna panaszára a vármegyei törvényszék elé, mivel panaszos állítása szerint fegyveres embereikkel rátörtek panaszos Varasd vára külvárosában Pri Draviczében levő házára s onnan elvittek egy ládát ezer arannyal. (Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjt. III. fasc. 220. sz.)

1276. 1683 január 7. **Algyógy.** Pásztóhi György és Pálffi Ferencz a fejedelmi kancellária esküdt jegyzői jelentik I. Apafi Mihály fejedelemnek, hogy a fejedelem Gyulafehérvárt 1682. december 5.-én keli vallatóparancsára tanukat hallgattak ki, hogy néhai idősb Folthy Ferencznek kik voltak a maradékai. A kihallgatott nemes tanuk egybehangzóan vallották, hogy néhai idősb Folthy Ferencznek három fia volt: Folthy Farkas, Ferencz és László s hogy ezek apáról anyáról édes testvérek voltak. Folthy Farkas leánya *Folthy Borbála Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné*, Folthy László fia pedig Folthy Bálint. (M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1683.)

1277. 1683. január 29. **Melegtöldvár.** Gidófalvi Jakab Ferencz és Böződi Thamási Péter nemesek előtt „egy Moldovából kijött oláh ember Gligorasco”, ki *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* Koloza Tivadarné nevű jobbágyasszonya leányát vette feleségül, magát és maradékait *Széplaki*

Petrichevich Horváth Kozmának és nejének örök jobbágyságra köti. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1683. évi 751. fasc.)

1278. 1683. január 30. Szászujös. Szentei Bálint Doboka megyei szolgabíró jelenti, I. Apafi Mihály fejedelemnek, hogy *Felsőmagyarzsuki Suky Pál*, Tancsi Földvári Ferencz és *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* megbízásából felkérték Magyarbikali Vitéz Ferencztől azon „megdulatott marhákat”, melyeket egy elszökött Septéri Tivadar jobbággyáért a kezesektől behajtott, mivel az elszökött jobbágyot kezesei előállították s neki átadni készek. De emellett ők jogot formálnak az elszökött jobbágyra is, mert az néhai Földvári Pál keze alól szökött meg. Vitéz Ferencz felelete az volt, hogy „... a marha meglészen, meg vagyon, dögön kívül, aki elprédaltatott, a helyében is más légyen.” A jobbágyot tőle senki sem kérte, ezért „bizony senki bolondja nem leszek az ő kegyelmek parancsolatjára. Vagyon ország törvénye s ezután is eligazodik a mi dolgunk.” (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1683. évi 751. fasc.)

1279. 1683. febr. 13. Segesvár. *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* alázasatos suplicatója I. Apafi Mihály fejedelemhez, hogy egy zágori jobbágyasszonyt Szotyor Annókot két fiúval, kik „nem tiszta ágyból származtak, hanem fattyú gyermekek”, adományozza neki örökös jobbágyul. A kérésre rávezetve Apafi kezével: Ha másnak igazsága nincsen: fiat. 13. febr. 1683. Ugyanezen a napon kelt a fejedelem adománylevele, melyben megemlékezvén *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* hű szolgálatairól, melyet neki azon időtől fogva tett, mióta a fejedelemséget elnyerte, a jobbágyasszonyt két fiával neki adományozza. (Cs. ltár. A. R. 2.)

1280. 1683. március 29. Csókafalva. Akosfalvi Szilágyi Mihály marosszéki vice királybíró és idősb Akosfalvi Nagy András nemes személy előtt Csíkfalvi Nagy András eladja egy Gohány nevű erdejét *Széplaki Petrichevich Horváth Miklósnak* 3 frt-ért és 8 véka búzáért. (Cs. ltár. III. Reg. J. J. Nr. 2.)

1281. 1683. május 27. Ebesfalva. Pernyeszi Zsigmond levele Teleki Mihálynak, melyben tudatja, hogy a tatárok betörték és sok márhát hajtának el a fogarasi és székely havasokból, az embereket levágják, a falvakat felégetik. A tatár chán követé a fejedelemnél volt, mikor visszament két fogarasi kísérőjét is kifosztották. Most „a fejedelem *Horváth Ferenczet* küldi a chánhoz ezek az insolentiák végett.” (Gr. Teleki ltár. Nr. 3770.)

1282. 1683. június 9. Disznajó. Kis-Rédei Rédey István és Nagypestyéni Alsó János előtt *Karai Ajtoni Istvánné Széplaki Petrichevich Horváth Krisztina*, mint előbbi urától Alpestesi Balogh Ferencztől való gyermekei Balogh György, Erzsébet, Zsófia és Éva gyámja, azon Sámsondi zálogos jószágot és udvarházat, melyet Görgényszentimrei Berzenzei Mártontól és nejé-

től Ozdy Katától zálogba vett volt 550 m. frt-ért, átadja Kis-Rédei Rédey Jánosnak, ki ezért zálogbaveti Torda megyében Hodák, Molnafalu, Marosoroszfalu, Deda, Suget, Alsó Répa és Kolozsmegyében Monos, Kis Sajó birtokokat és Disznójón egy jobbagytelket a Balogh örökösöknek 100 arany kötés terhe mellett. (*M. Nemz. Múz. Gr. Rhédey ltár. 1683. fasc.*)

1283. 1683. június 28. **Borberek.** Folthy Bálint a Folthy Lászlónak Fekete Judittól származott fia, apósa Branyicskai Jósika István házában, mielőtt hadba menne, végrendelkezik és minden jószágait 3000 jó ligában és formában vert aranyban feleségének Jósika Máriának hagyja, mivel birtokait az ő pénzén szedte rendbe s egyébként is sokat költött apósa pénzéből hadbamenetelére és más alkalmakkor. Ha fiúgyermek maradna, akkor javai 1/3 részét köti le feleségének 1000 vert aranyban. (*Orsz. Ltár. Gr. Bethlen ltár. 1717. évi csomó.*)

1284. 1683. augusztus 22. **Radnót.** Széplaki Petrichevich Horváth Kozma levele Széki Teleki Mihály kancellárhoz, melyben tudatja, hogy Radnóton van a fejedelemasszony és az ifjú Kegyelmes Urunk (II. Apafi Mihály) udvarlására, kívánja, hogy mielőbb térjenek vissza a hadjáratból „víg orczával” közéjük s „szerezzenek a felháborodott keresztyén és pogán nemzetség előtt reménség felett való jót és csendességet. A hírek sokak, elegyesek s azokhoz képest az emberek velekedések is hasonlóak. Istenen áll a dolgoknak kimenetele.” (*Gr. Teleki ltár. Missili-sek 229. csomó.*)

1285. 1683. november 3. **Kolozsvár.** Széplaki Petrichevich Horváth Kozma és neje Folthy Borbála megemlékezően arról, hogy minden javaik, mellyel bírnak, Istentől vannak érdemeik felett, a kolozsvári unitárius egyháznak, mint a többi egyházak anyjának ezer magyar frt-ot adományoznak, hogy ezzel is ki-mutassák az egyházhoz való szeretetüket, melynek tagjai (com-membrum) kívánnak lenni. Az 1000 frt lefizetését tanúsítják az oklevélen Nagysolymosi Koncz Boldizsár püspök, Szentiványi Marcos Dániel, kolozsvári unitárius plébános, Szörös János és Huszár Péter egyházi gondnokok és Rajner Márton Kolozsvár város egyik senatora. (*Cs. ltár. III. Reg. fasc. XVII. Nr. 6.*)

1286. 1683. december 27. **Zágráb.** Ztepanich János Zágráb megyei szolgabíró tanúsítja, hogy Petrichevich János főszolga-bíró kérésére megidézte a vármegye legközelebbi törvényszéki ülésére a zágrábi káptalant és Boczak Mihály nagyprépostot, mivel ezek vonakodtak kiadni Petrichevich Jánosnak azt az adóslevelet, mellyel néhai nagyságos Diankovczy Zakmardy János tőlük 1000 aranyat vett volt fel, mely összeget Petrichevich János a káptalannak megfizetett volt, de erről szóló adóslevelet a káptalan kezéhez még nem adta. (*Orsz. ltár. Kukuljevic gyűjt. IV. fasc. 19. sz.*)

1287. 1684. febr. 5. **Kozmatelke.** Oroszfáji Ferencz deák Kolozsvármege egyik h. szolgabírája jelenti a vármegyének, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* nevében megidézte Prelukai Lászlót a vármegye törvényszéke elé, azért, mivel *Petrichevich Horváth Kozmáné* Magyar- és Oláh Palatka birtokáról az ú. n. Macskási részről mindenféle gabona dézsmát jogtalanul elhordatott. (Cs. ltár. 1684.)

1288. 1684. szeptember 3. **Széplak.** *Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz* levele Széki Teleki Mihály cancellárhoz, melyben tudatja, hogy van egy pej lova, melyet elvisz neki Radnótra, miután vette értesítését a ló felől. (Orsz. ltár. Gr. Teleki levelek Missilisek 229. csomó.)

1289. 1684. szeptember 11. **Zágráb.** A császári Káptalan előtt *Petrichevich Ferencz*, mivel előregedett, magával tehetetlen, felesége és leányai magára hagyták, nővérének *Petrichevich Erzsébetnek és férjének Szlaveticzi Orsich János Ferencz* ezredes, Károlyvárosi parancsnoknak és Antal fiúknak ötven évre 300 rajnai frt-ért zálogba veti Terklanyczy, másként Sabudovczy birtokát az Alsó Sztubiczai kerületben, minden hozzátartozó földekkel, jobbágyságokkal és jogokkal, ezenfelül bárhol lévő elzálogosított javai visszaváltására őket felhatalmazza. Orsich János Ferencz és neje kötelezik magukat, hogy őt öregségében eltartják, ellátják és halála esetére illendően eltemettetik. *Petrichevich Ferencz* visszavonja mindazon nyilatkozatát, mellyel javai felett akár mostani felesége, akár bárki más javára intézkedett volna. (Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjt. IV. fasc. 8. szám.)

1290. 1684. október 28. **Kolozsvár.** *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma, Ferencz és Miklós* Szentiványi Dániel püspök előtt néhai Solymosi Koncz Boldizsár unitárius püspök örökösei átadják az egyháznak azt az 500 aranyat, mely néhai atyjok kezén volt az egyház pénzéből, az egyház viszont kölcsönad nekik 600 m. frt-ot, melyet haláluk után örököseiknek kell visszafizetniök. (Kolozsvári Unitárius Egyházközség ltára.)

1291. 1684. november 3. **Oláhszentlászló.** Harkó György Küküllő vármegyei helyettes szolgabíró jelenti a fejedelemnek, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz* utasítására felkérte Keresdi Bethlen Gergelytől azt a pejlovát, melyet ez a széplaki határhoz szakított malomrétről befogatott, de Bethlen oláhszentlászlói tisztartója a lovat nem adta ki, mivel ura utasítása szerint azt a főispánhoz kell vitetnie. (Cs. ltár. 1684.)

1292. 1684. november 6. **Oláhszentlászló.** Harkó György Küküllő vármegye szolgabírája jelenti a vármegyének, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz* felkérésére Keresdi Bethlen Gergelyt megintette azért, mivel az egy szolgáját megfogatta s a vármegye tömlöcébe küldötte a főispánhoz. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1684. évi 753. fasc.)

1293. 1684. november 7. Szászcsávás. Désfalvi Daczó Gergely perli a Küküllő vármegyei törvényszék előtt *Karai Ajtoni Istvánné Széplaki Petrichevich Horváth Krisztina* idősb Szász Mihály nevű jobbágját, mint falusbíró, mivel panaszosnak juhait Désfalván behajtotta, holott azok nem jártak tilalmas helyen. (*Küküllő várm. jkv. II. k. 275. lap.*)

1294. 1684. november 25. Széplak. Nagy Zsigmond és Szabó Balázs a fejedelmi tábla esküdt jegyzői jelentik I. Apafi Mihály fejedelemnek, hogy Keresdi Bethlen Gergely kérésére, Mikes Kelemen ítélőmester parancsára értesítette *Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst és Ferencet*, hogy ellenük a fejedelem előtt pert akar indítani, mivel juhait behajtották. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1684. évi 753. fasc.*)

1295. 1684. december 3. Szászszentlászló. Désfalvi Simon György és Kóródszentmártoni Závár András jelentik I. Apafi Mihály fejedelemnek, hogy a fejedelem vallatóparancsára *Széplaki Petrichevich Ferencz* részére tanukat vallattak, kik azt vallották, hogy ez év november 22.-én *Petrichevich Horváth Ferencz* jobbágját Gyárfás Pétert Bethlen Gergely tisztartója egy baltával hátbaütötte, mikor ez a megvett bort el akarta vinni. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1684. 753. fasc.*)

1296. 1684. december 4. Helynélkül. Toldalagi Andrásné Göts Sára és Suky Pálné Göts Kata kérése I. Apafi Mihály fejedelemhez azért, hogy a Kövár vidéki Haurilla falut, melyet atyjuk 500 frt-ban bírt, 1500 frt-ban éltük fogytaig nekik adományozza. A fejedelem rájegyzése: Fiat: Albae 4. X. bris 1684. (*Cs. Itár. L. M. Nr. 4.*)

1297. 1685. január 30. Alsóilosva. Özv. Székelykocsárdi Balogh Lászlóné Lőrinczrévi Koncz Borbála, mint árva gyermekeinek, Balogh Zsigmond, Gábor, László, György és Kata természetes gyámja, vallatott arról, hogy néhai férje Veglai Horváth Juditnak Szodorai Zsigmondnének minden reábízott ingó vagyonát még életében megadta. (*Cs. Itár. III. Reg. Fasc. XII. Nr. 47.*)

1298. 1685. március 6. Fogaras. Bethleni Bethlen Gergely és Elek biztosítják *Kocsárdi Balogh Lászlónét*, hogy bizonyos birtokait illető s nekik másolatban átengedett oklevelekért vizsonzásul őt és utódait Árpástó és Omlásalja birtokaikban nem háborgatják, sőt inkább védelmezik. (*Cs. Itár. Fasc. 29. I. Nr. 20.*)

1299. 1685. március 14. Balavására Biró Miklós Széplaki Petrichevich Horváth Kata Alsó Jánosné balavásári jobbágya egy szőlőt ad cserébe Szalma Jánosnak és Istvánnak, Kornis Gáspárné Csáky Mária jobbágyaiknak egy darab írtásért. (*Cs. Itár. II. Reg. Fasc. 15. B. Nr. 15.*)

1300. 1685. május 16. Zágráb. Buzini Jellachich István Zágráb megyei alispán és Znika Kristóf főszolgabíró, tudatják *Pet-*

richevich János rokonukkal, Zágráb vármegyei főszolgabíróval, hogy bizonyos osztózásra június 14.-én fognak összegyűlni az elmulasztott határnap helyett. (*Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjtemény IV. Fasc. 32. sz.*)

1301. 1685. július 2. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent előtt *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma, Ferencz és Miklós* ünnepélyesen tiltakoznak a Küküllővárhoz tartozó Fajsz birtok felerészébe bárkinek beiktatása ellen, mivel ők ugyan a helyszínén is bejelentették tiltakozásukat, de nem idézték őket emiatt törvénybe. (*Erd. Nemz. Múz. Br. Huszár ltár.*)

1302. 1685. november 7. Gyulafehérvár. Az erdélyi országgyűlésen hozott törvények IV. cikkelyében a Kutyalvi egyház és templom körül felmerült nehézségek eligazítására kiküldött országos bizottságba a betegsége miatt távollevő *Petrichevich Horváth Ferencz* helyett Balogh Boldizsárt küldik ki. (*Erd. Országgyűlési Emlékek XVIII. K. 371. oldal.*)

1303. 1685. december 30. Szeben. A szebeni országgyűlés elrendeli, hogy mivel a vitélő rend táborban van, az Udvarhelyszékről táborba vonult Henter András elleni perét *Horváth Kozma* tartozik a következő ülősszakra újból elővetetni, e tárgyban kelt „levele rendetlen írásnak ítéltetvén.” (*Alvinczi P. okmánytára, I. K. 39. lap.*)

1304. 1686. febr. 3. Zágráb. Buzini Jellachich István Zágráb megyei alispán értesíti rokonát *Petrichevich János* főszolgabíró, hogy Druskóczy Éva elleni osztzkodás határnapját elhalasztja. (*Orsz. Ltár Kukuljevic gyűjtemény IV. fasc. 53. sz.*)

1305. 1686. június 7. Szeben. Az erdélyi Rende névszerint szavaznak azon pontozatok felett, melyeket Scherfenberg osztrák tábornok Bethlen Miklós által proponált nekik afelől, hogy Kolozsvárban és Dévában német őrseget állítsanak fel. Mellette senki, ellene az összes szavazatok így: Az én voxommal semmi út, mód és preatextusok alatt sem Kolozsvárban, sem Dévában német praesidium nem bocsájtathatik. Küküllő vármegye követeként így szavaz: *Petritievit Horváth László* m. p. (*Alvinczi P. okmánytára, I. K. 212. old.*)

1306. 1686. augusztus 12. Szeben. Az erdélyi Rende elhatározzák, hogy az mostani boldogtalan állapotoknak lecsendesítésére személyszerint — megtérítés reménye mellett — bizonyos összegű hozzájárulást vetnek ki. *Petrichevich Horváth Kozmára* 300 tallért, *Petrichevich Horváth Ferenczre* 100 és *Petrichevich Horváth Miklósr*a 100 tallért vetettek azzal, hogy aki 8 nap alatt ezt be nem fizeti, helyette bárki leteheti a kivetett összeget s érette bárhol kétannyit érő birtokot foglaltathat magának. (*Alvinczi P. Okmánytára I. K. 396. lap.*)

1307. 1686. november 15. Gyulafehérvár. I. Apafi Mihály erdélyi fejedelem több tanácsúr közbenjárására, tekintetbevé

a Nagyrápolti Macskási családdal közeli rokonságban lévő *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* fejedelmi ítélőtáblai bíró, *Osodolai Kún Miklós*, *Vajdaszentiványi Bodoni Balázs*, *Vádi Kopasz István*, *Benczenczi Macskási Péter*, *Tancsi Földvári György és Pál*, *Galaczi Buda András*, *Felvinczi Felvinczi József*, *Felső Kápolnai Kakucsi György*, *Ujfalui Felszegi János*, *Sepsiszentiványi Henter Gáspár* érdemeit, *Nagy Rápolyt*, *Piskincz birtokokat*, nemesi udvarházzal, *Arany kastélyt birtokkal*, *Bokaj birtokot* nemesi udvarházzal, továbbá *Kis Rápolyt (Tótfalu) Gyertyános (Kerpenes)*, *Bulbuk*, *Alsóvárosvize*, *Felsővárosvize*, *Bucsán*, *Lendest*, *Kostest*, *Kis Otelos*, *Nagy Otelos*, *Bosorod*, *Kitid*, *Szacsels*, *Felső Kalán*, *Felső Nadasd*, *Bumila* egész birtokokat *Hosdo és Puten* pusztahelyeket mind *Hunyadmegyében*, azonfelül *Szeregszo (Szereghai)* egész birtokot és *Plops* pusztahelyet *Fejérmegyében*, melyeket a *Macskási család* ősidőktől fogva bírt, melyek időközben idegen kézre kerültek volt, de most újból a *Macskási családhoz* tartozó felsorolt rokonsághoz visszakerültek, új fejedelmi adomány jogán, a családtagoknak osztatlan birtokukba adományozza. Adományosok: *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála*, *Rácz Krisztina Kun Miklósné*, *Kopasz Mária Bodoni Miklósné*, *Kopasz Anna Macskási Péterné*, *Felvinczi Anna Buda Andrásné*, *Földvári Erzsébet Kakucsi Györgyné*, *Földvári Klára Felszegi Jánosné*, *Kopasz István*, *Földvári György és Pál*, *Felvinczi József és Henter Gáspár.* (*Erd. Múz. Br. Bornemissza ltár. III. Károly király 1721. január 10. átírásában.*)

1308. 1687. január 4. Fogaras. I. Apafi Mihály fejedelem rendelete *Suky Pálhoz*, hogy a *Partiumban* állomásozó német hadak szükségletére 200 birodalmi tallér és 100 köből búzát szolgáltatasson be „szegény hazánk következheto romlásának elfordítására.” Rávezetett elismervény szerint *Suky Pál* a 200 tallér helyett 400 magyar forintot és a száz köből (400 véka) búzát *Besztercén* beszolgáltatta. (*Cs. ltár. I. Reg. A. Nr. 54.*)

1309. 1687. január 22. *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma*, *Ferencz és Miklós*, *Petrichevich Horváth Kata Alpesténi Alsó Jánosné*, *Petrichevich Horváth Borbála Berzenczei Istvánné*, *Petrichevich Horváth Krisztina* előbb *Alpestesi Balogh Ferenczné*, jelenleg *Karai Ajtoni Istvánné*, néhai *Haranglábi Zsigmondnak* néhai feleségétől, néhai *Petrichevich Horváth Klárától* való leánya *Haranglábi Erzsébet*, ki *Fogarasi Gyulai Lászlóné*, együttes kérése I. Apafi Mihály erdélyi fejedelemnek, hogy bizonyos jószágaik felett tett egyezkedésükhöz adja meg fejedelmi jóváhagyását. Rávezetve a fejedelem kezétől: *Fiat.* 22. jan. 1687. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1687. évi 761. sz. fasc.*)

1310. 1687. február 13. Fogaras. Az erdélyi országgyűlés elrendeli, hogy az ország lakosaitól kölcsönvett búza és zab

visszatérítésére országosan bizonyos búza és zabszolgáltatást rendelnek el, melynek beszerzésére és adminisztrálására Kükküllő megyében *Petrichevich Horváth Miklós* és *Simon Mihály* küldetnek ki. (*Erdélyi Országgyűlési emlékek, XIX. K. 110. oldal.*)

1311. 1687. február 24. **Fogaras.** Szamosfalvi Mikola László meghagyja Csani Péter szamosfalvi gondviselőjének, hogy *Széplaki Petricevich Horváth Miklósnak*, adja ki Boldizsár Mihály jobbágyot anyjával és kisebbik fiával, minden marhájokkal, mivel erre kötelezte volt magát, hogy kárt ne valljon miatta „különben te busulsz meg, ha fogyatkozás lesz a dologban. Isten veled”. (*Családi levéltár.*)

1312. 1687. február 28. **Fogaras.** I. Apafi Mihály fejedelem Bethleni Bethlen Elek kérésére átír több oklevelet, melyek a Gelencei határban lévő malmok árkába elegendő víz bocsátására vonatkozó tanuhallgatásokról szólnak, melyek közül a Gyulafehérvárt 1679. június 2.-án kelt oklevelet *Széplaki Petricevich Horváth Kozma* testvére *Petrichevich Horváth Ferencz* nevében mutatta be a fejedelemnek. Az 1685. február 7.-én Alsócernátonban kelt oklevelet Széki Teleki Mihály és Zabolai Mikes Kelemen ítélőmester adták ki s ebben kötelezték Keresdi Bethlen Elek, *Széplaki Petricevich Horváth Ferencz* és Altorjai Mihály Mihály javára Gelencei Finta Jánost több társával, hogy elegendő vizet engedjenek felperesek malmaira folyni, miben ha akadályt tesznek, a széken büntetést vessenek ki rájuk. Ezt a határozatot alperesek kérésére Orbaiszék törvényszéke megerősítette s alpereseket 12 frt. büntetés terhe alatt színtén elmarasztalta. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1687. évi fasc.*)

1313. 1687. március 14. **Fogaras.** *Széplaki Petricevich Horváth Kozma* és Petki Nagy Pál, mint az erdélyi országgyűléstől kiküldött országos biztosok, átvizsgálták az összes adószedők jelentését s megállapították a hátralékokat s beszédtek azok egy részét. (*Alvinczi P. Okmánytár, II. K. 124. lap.*)

1314. 1687. május. Az erdélyi Rende a német hadak számára az ország által adandó marhák átadására Gyerőfi György és *Petrichevich Horváth Ferencz*et bízzák meg, kik mellé Széki Márton, Almádi István, Nápolyi György és Péter, Sarkadi Ferencz nemesek, Kolos, Doboka, Belső Szolnok megyei szolgabírák és egyházi nemesek rendeltetnek ki az ő dispositiojukra. (*Alvinczi P. Okmányt. II. K. 188. oldal.*)

1315. 1687. július 26. **Radnót.** Az erdélyi országgyűlésre egybegyűlt rendek névjegyzéke: A fejedelmi tábla bírái közt *Széplaki Petricevich Horváth Kozma*. (*Erd. Országgyűlési Emlékek XIX. kötet, 179. oldal.*)

1316. 1687. szeptember 10. Kórodszentmárton. Harkó György Küküllő vármegyei szolgabíró jelenti a vármegyének, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Kozma megbízásából Keresdi Bethlen Gergelyt felszólította, hogy Petrichevich Horváth Kozma tulajdonát képező disznókat, mivel már három napnál hosszabb ideje tartja magánál, 3 nehéz gíra terhe alatt bocsássa neki vissza. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1687. évi 761. sz. fasc.)

1317. 1687. szeptember 21. Radnót. I. Apafi Mihály erdélyi fejedelem Caraffa Antal tábornokhoz követül küldi Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczet „szeretett hívét” (Fidelem nobis dilectum) s kéri a tábornokot, hogy a követe által mondanodóknak adjon teljes hitelt, mivel ez neki és az országnak több alkalommal kimutatta ilyen dolgokban való alkalmasságát és készségét. A részére adott utasítás ez: Nagy Pál adjon költségre 100 frt-ot és 25 aranyat, melyet titokban kezeljen s abból költsenek a német kíséreknek, kik Eperjestől Bécsig viszik az ajándék lovakat. Menjen Kővárba és vegye át a Római császár és ministerei számára küldendő ajándék lovakat, kérjen a szatmári katonai parancsnoktól útlevelet és kíséreket Eperjesig. Caraffát köszöntse „szónkkal becsülettel”, adja át az ajándék paripát, a neki szóló levelet, s kérje meg, mivel sokszor ígérte hozzá való jóakarattját, most ajánlja a Felségnek és ministereinek az erdélyi dolgokat. Hét legjobb paripáját hagyja a császárnak és ministereinek, az után való legjobb kettőt adja Caraffának. Mondja meg neki, hogy ne adjon hitelt azon vádaskodásoknak, melyeket Kornis Gáspárné és Kapi Gábor a fejedelem ellen tettek, mivel azok haszontalan és hibás információk. (Családi ltár. Patens alakban XXIII. csomó, 14. szám.)

1318. 1687. november 19. Fogaras. Az erdélyi rendek a német hadak költségére kivetett hadi szolgáltatás mértékét megállapítják s Széplaki Petrichevich Horváth Kozmára 100 frt-ot vetnek ki. (Alvinczi P. okmánytár II. K. 273. old.)

1319. 1687. Fogaras. Az erdélyi Rendek elhatározzák, hogy a pénzbeli hadi segélyt két részben: 1687. december 1.-én és 1688. február 1.-én Petrichevich Horváth Ferenc, Henter Ferenc és a nagysinkai székbíró kezéhez fizessék le. Egy öreg tallér 2 frt., egy Oroszlános tallér 1 frt., egy arany 4 frt. értékben s akik nem fizetnek határidőre, azokat a külön kiküldött biztосok fogassák el és vitessék a Fogaras várában lévő tömlőcbe. Ha pedig a hivatalos személyek hanyagolják el dolgaikat a beszedés körül, fejök és jószáguk vesszen el. (Alvinczi P. okmánytár II. K. 264. oldal.)

1320. 1688. június 12. Fogaras. Az erdélyi Rendek a Fogaras várában egybegyűlt állandó országgyűlés költségeire, azokra, akik a gyűlésen nem jelentek meg, s „a magok házában nyugalomban lehetnek”, adót vetnek ki, melyből Széplaki Petriche-

vich Horváth Kozmára 200, Suky Pálra 50 frt. esik. (*Erdélyi Országgyűlési Emlékek, XIX. kötet 425. oldal. Családi levéltár, I. Reg. I. Z. Nr. 37.*)

1321. 1688. december 3. Széplak. *Petrichevich Horváth Kozma, Ferencz és Borbála Berzencei Istvánné* megállapodnak abban, hogy a néhai Haranglábi Zsigmondné *Petrichevich Horváth Klára* után maradt Nagykendi pusztá házhelyet *Petrichevich Horváth Miklóstól* kiváltják. (*Csal. ltár. 1688.*)

1322. 1689. január 12. Segesvár. I. Apafi Mihály erdélyi fejedelem egy Csüte Ignát nevű Ilondai jobbágyát *Suky Pálnak* adományozván, miután urától elszökött, visszaszerzésére teljes felhatalmazást ad s ebben támogatást rendel el. (*Cs. ltár. I. Reg. A. No. 55.*)

1323. 1689. január 17.-e után. Széplak. Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós* tiltatja Kisrédei Rédei Pált és özv. Rédei Jánosné Macskási Erzsébetet a Szászfülpösi Szucsáki Péter által neki lekötött két detrádi jobbágytól. (*Cs. ltár. III. Reg. A. J. Nr. 35.*)

1324. 1689. február 11. Széplak. *Petrichevich Horváth Kozma* feljegyzése arról, hogy egy Ebesfalvi Lenárd György kádárnak adott 6 frt-ot, melyért ígért egy negyvenes hordót és egy rudas, négyvedres csős fedeles csebre készíteni. Azonfelül megállapodott vele, hogy egy jobbágyát kitanítja három év alatt a kádármesterségre 3 m. frt-ért, egy fél szalonnáért és két kis köből búzáért. (*Cs. ltár.*)

1325. 1689. február 28. Sárpaták. Torjai Boldízsár szolgabíró jelentése arról, hogy Széplaki *Petrichevich Horváth Miklósné Sárosi Zsuzsanna* (ki Pókai Sárosi János leánya) nevében megkínálta Sárpatakon Sárpataki Márton özvegyét Jármí Erzsébetet 600 m. frt.-tal, a Sárosi György tatár rabságából való kiváltásáért fizetett sarcz céljára kölcsönvett összeggel, hogy az eredetileg Csontos Pálhoz, ettől Sárpataki Márton kezéhez került zálogos jószágát kiválthassa. (*Cs. ltár. A. U. 30. sz.*)

1326. 1689. március 22. Kolozsvár. *Suky Pál és Mihály Oláh*zsuk pusztá faluk benépesítésére húsz oláh nemessel tizenhat évre szerződést kötnek oly feltételekkel, hogy két évig dézsmát nem adnak, elegendő parasztembert állítanak magok mellé segítségül, az általuk emelt épületek a földesúrnak maradnak, ha papot hoznak, az is adjon dézsmát, s ha bármelyikük nemesi birtokot nyerne ezen 16 év alatt, szabadon elköltözhessék. (*Cs. ltár. D. Nr. 19. sz.*)

1327. 1689. július 22. Szilágysámsond. Közép Szolnok vármegye közönsége *Petrichevich Horváth Kozma Veres János* nevű jobbágya házában bizonyáglevelet állít ki arról, hogy Hadadi Wesselényi Pált Némethi Gáspár nevű megszökött számadója hamisan vádolta. (*Erd. Múz. Br. Wesselényi ltár.*)

1328. 1689. augusztus 3. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós megintet négy Oláhszentlászló-i jobbágyot Dali András és Sóvágó János nevű szökött jobbágysai helybeállításáért. Pataki Zsigmondot a Bethlen Gergely gazdatisztját pedig azért, hogy a kezeseket kényszerítse a szökött jobbágysokért elmenni. (Cs. ltár. III. Reg. A. X—42.)

1329. 1689. augusztus 27. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós megfogadja Puskás Mihókot szolgálul egy évre s fizetésül ad neki egy mentét bélésestől közönséges brassai posztóból, hasonló posztóból egy dolmányt, egy aba nadrágot, két inget, egy lábravalót, három bokor csizmát, kettei új, egy fejelés, egy kutszmát, vagy valami süveget és 4 frt. 50 pénzt. (Cs. ltár. III. Reg. A. B. B. 27.)

1330. 1689. szeptember 30. Széplak. Ifj. Széplaki Petrichevich Horváth Ferencznek Ferencz nevű ifjú legény kocsisa, mivel keze alól elveszett egy ló a ménesből, melyet harmadmagával őrzött, s törvény szerint köteleztetett a kár egyharmadának megtérítésére, gazdája kárának leszolgáltatására egy évre magát szolgálatra kötelezi keze beadásával. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1689. évi 769. sz. fasc.)

1331. 1689. október 7. Buzásbessenyő. Özv. Sárpataki Mártonné Jármí Erzsébet Széplaki Petrichevich Horváth Miklósnak és feleségének Pókai Sárosi Zsuzsának 600 frt. zálogösszeg lefizetése után visszabocsájtja azon Póka-i zálogos birtokokat, melyeket néhai Sárpataki Mártonnak néhai Sárosi György zálogosított volt el. (Cs. ltár. A. U. 4.)

1332. 1689. október 9. Póka. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós feljegyzése azon 12 jobbágyról, kiket Sárpataki Mártonnétól visszaváltott, kinél ezek zálogban voltak. (Cs. ltár. A. U. 27.)

1333. 1690-től Magyarzsuk. Felsőmagyarzsuki Suky László családi feljegyzései. (Cs. ltár. Napló.)

1334. 1690. január 5. Prelukai Péter szolgabíró jelenti, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Miklós nevében felszólította Szucsáki Pétert szerződéses ígérete beváltására, mire azt a választ kapta, hogy a két jobbágyot és házhelyet csak holta utánra ígérte s ezt állja is. (Cs. ltár. A. B. B. 38.)

1335. 1690. január. 20. Hidvég. Bethlen Gergely levele Széplaki Petrichevich Horváth Kozmához, melyben tudatja jóakaró kedves Bátyjával, hogy nem az ő javallásából cselekedett Mihály deák, kit ő intett, hogy forduljon ügyében Petrichevich Horváth Kozmához. Ha Bunra megy, elhivatja magához és megpróbálja elintézni a felmerült egyenetlenséget. „Kegyelmed velem parancsoljon, míg Isten életet Kegyelmednek minden alkalmatossággal jó szívvel szolgálom és kedveskedem. Kegyel-

med atyjafia s szolgája Bethlen Gergely." (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1690. évi 773. fasc.*)

1336. 1690. **Havasalfölde.** „Havas-alföldében létünkben convocáltatá a főrendeket s nemességet Tököly Imreh, hogy Kálnoki Sámuelre, kit Erdélyben fogatott vala meg, törvényt láttasson. Ugyanis Kálnoki Sámuel Brassóban szaladván be jó akarata szerint Tökölyihez való hívségéből-e, vagy amint ő azután is mondotta, politice, hogy inkább kitanulván mellette dolgait, a németnek aperiálhassa, Brassóból kijöven Tökölyi táborára jöve és be is esküvék hűségére. Meg sajdította Tökölyi, hogy nem igazán nyomja a kengyelt s megfogatta. Midőn azért egyben gyűltünk volna s Gyulai Ferencz proponálá Thökölyi nevével a dolgot, épen rámennek vala, hogy megsejtenézzák, ha *Horváth Miklós és Ferencz* ellent ne mondjon? kik is fellállván, *Horváth Ferencz* azt mondá: „A mi kegyelmes urunk ő nagysága méltóságos propositióját alázatosan értjük, de hol vadnak a tanácsurak, tábla fiai, ítélőmesterek, regalisták, vármegyék, székek, városok követei? hol az országnak statusai, a kiket illethe törvény szerint valakit megnótázni? mert mi akik itt vagyunk, bujdosó emberek vagyunk, hazánktól elrekesztetvén. Nem a mostani időhöz való az ő nagysága propositioja, ne is szomorítson ő nagysága bennünket afféle dolgokkal? legyen elég, hogy ő nagysága hűségéért hazánkot, feleségünket, gyermekeinket, jószágunkot elhadtuk. Mikor Isten ő nagyságát boldogítja s Erdélyben beviszi, akkor lássa ő nagysága, ha pereltetni akarja a directorral Kálnoki Sámuel uramot.” Mindnyájan ráhajlának *Horváth Ferencz* voxára; Tökölyi is megértvén, hogy az erdélyiek disgustálódtak, kezességen Kálnoki Sámuel elbocsáttatá; én is száz tallérig lők kezes érte.” (*Cserey Mihály Histor. 209—210 lap.*)

1337. 1690. **április 14. Széplak.** *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* levele Tancsi Földvári Pálhoz, melyben kéri, hogy a Tancs és Földvár birtokokra vonatkozó okleveleket kérje el Kálnoky Mihálynétól, mivel ezek a Földvári véreket illetik. Ha nem adná ki a leveleket, két nemessel szólíttassa fel és vegyen igazoló írást. Aláírás: Kegyelmed erőtelen beteges atyafia *Petrichevich Horváth Kozma*, sk. (*Erd. Múz. Gr. Toldalagi ltár.*)

1338. 1690. **április 16. Kisbér.** Makfalvi Sinka György és Szavattói Isák Péter jelentik a fejedelemnek, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* részére tanukat hallgattak ki a Boloni Mihály deákné Keczeti Zsófia asszony elleni perében egy elszökött széplaki Majlad István és fiai jobbágyság ügyében. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1690. évi 773. fasc.*)

1339. 1690. **május 18. Széplak.** *Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz* vámosudvarhelyi jobbágyságoknak ötven véka kölest ad el vékáját 50 pénzért hitelbe, egy évre úgy, hogy ezért meg-

csúszott szőlője helyreállítására dolgozni fognak s minden nap-számért az adósságból 10—10 pénzt leszámít. (Cs. ltár. II. Reg. Fasc. 14. A. N. 1.)

1340. 1690. június 20. **Csepegőmacskás.** Vallatás azokról a csepegőmacskási házhelyekről és hozzájuk tartozó külsőségekről, melyek néhai Pókai Sárosi János után leánya Pókai Sárosi Zsuzsánna, *Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné* kezére jutottak. (Cs. Ltár. III. reg. A. M. Nr. 8.)

1341. 1690. július 2. **Kolozsvár.** Suky Mihály és Pál levélben kéri *Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczet és Miklóst*, hogy az ország szükségletére kivetett búza-adót Küküllő vármegyei Kund birtokuk után helyette szolgáltatassák be, mivel oly messzire, az idő rövidsége miatt intézkedni másként nem tudnak. (Cs. ltár. A. U. Nr. 37.)

1342. 1690. szeptember 15—29. **Keresztyénsziget.** A Tökölly Imre fejedelem alatt megtartott Keresztyénszigeti országgyűlésen a 12. törvénycikkben elhatározzák, hogy az adók számbavételére országos bizottságot küldenek ki *Petrichevich Horváth Miklós*, Kálnoky Sámuel és Kovács István személyében. (Erdélyi Országgyűlési Emlékek XX. K. 413. lap.)

1343. 1691. január 10. **Fogaras.** Az erdélyi Rendei elrendelik, hogy országszerte a Kapu számok összeírassanak s e célból biztosokat rendelnek, Segesvár székbe *Petrichevich Horváth Ferenczet*. (Erd. Országgy. Emlékek. XX. k. 448. lap.)

1344. 1691. február 14. **Dicsőszentmárton.** *Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz* minden Küküllő megyei és Fejérmegyei birtokát fiainak *Petrichevich Horváth Györgynek és Kozmának*, Aranyosszéki Székelykocsárdi zálogos részjóságait feleségének Balogh Katának hagyja. Ezen intézkedést úgy indokolja: „Menynyi sokrendbeli és külömb-külömb féle változás, pusztulás, romlás és nyomorúság találta legyen szegény nemes Erdély országát, édes hazánkat hol edgyik s hol másik hatalmas nemzetnek ereje miatt, melyek között vagyon helyheztetve, mind régentén s mind mostani ember nyomban s emlékezetben esett szomorú példák keservesen juttathatják eszünkben, mely boldogtalan állapotok majd mindenkor magokkal hordozták az nemes haza fiai között való egyenetlenséget és egymás jószáginak abból származott pusztíttatását és foglaltatását, melyek néha két és három egymással aemulálkodó fejedelmek alkalmatosságaival történtek, én is gyarlóság alá vettetett embernek ismérem magomat, s... nehogy én rajtam is megtörténhető valami esett miatt az én gyermekeim valami kárt töllem reájok maradandó jószágaikban ne valljanak, — adom azokat mostan életben lévő két fiaimnak.” (Cs. ltár. XVI. csomó 14. sz.)

1345. 1691. február 16—18. **Fogarasvára és Almakerek.** I. Apafi Mihály fejedelem temetésének rendje Rhedey Pál fel-

jegyzése szerint: Február 16.-án kezdődött a temetés Fogaras várában. „Ki indítván az testet az palotára, elsőben is az audentia házból léptek ki az fekete kornyétával, utánna az fekete hosszú tafota lobogóval, utánna az ország zászlajával Jankó Péter uram, *utánna fegyverderékban Horvát (Ferencz) uram, aranyos kard az oldalán és aranyos buzogány keziben, sisak az fejiben;* utánna főhoppmester Nalácsi István uram, utánna ifjú Apaffi Mihály kegyelmes urunk önaga; utánna Bethlen Ferencz uram egy köves arany karddal, jobb felől; közbül Gulácsi Albert uram pergamenára írott familia deduc-tiojával, kit is fekete bársony párnán fekete pántlikával meg-kötve, az karján tartott ő kglme. Bal felől pedig én egy köves bottal, hárman egymás széltyiben mentünk, utánnunk pedig hoz-ták az urak mindjárt az testet és utánna követte ki az palotára az udvari sereg, az holott is az megállapodás ily renddel volt: Kegyelmes urunk önaga testit feltévén az májestásra, ültették mindjárt melléje jobb keze felől ódalfélt ifjú kegyelmes urun-kat öngát fekete karszékben; az felső majestáson senki más nem lévén. Az második grádicsára pedig az láb felől való végire az arany kardal Bethlen Ferencz Uram, az fegyverderékkel utánna *Horváth (Ferencz) uram,* balfelől pedig ex oposito elől az geneológiával Gulácsi uram és utánna az -köves bottal én, felállottunk és az testnek elindításáig mind ott állottunk. Az kornyétát pedig az májestáson alól lábtul, úgy az fekete lobo-gót és az ország zászlaját lefordítva egy rendiben tartották, mellette állván az udvari sereg. A temetési menetben elől ment az mezei had, utánna az deákok, papok, vármegyék és székek választottinak szekerei; utánna főrendek, urak és leghátul az ifjú urunk szekere. Utánna az mely öltöztetett nr. 3. paripák voltak, azokat, az bársonyos lovat és egyik fékes lovat hátra-hagyván, az három fékes lovat vitték vezetéken mindjárt az ifjú urunk önaga szekere után. Ezt követte Hokmár János uram az fekete lobogóval egy fekete bársonyban földig bevont lovon; ezt egy szerszámos paripán Jankó uram az ország zászlajával; ezt a fegyverderékkel s bottal egy öltöztetett fékes lovon *Hor-váth (Ferencz) uram;* utánna két szerszámos paripán mindenütt egymás mellett Bethlen Ferencz urammal együtt mentünk, ökegyelme az arany karddal jobbfelől, én az bottal balfelől menvén. Utánnunk mindjárt hozták az testet, ki mellett volt az kornyétával oldalul kétfelől és hátul az ifjúság. Azután pe-dig az dragonyság. Az szekér pedig, mind pedig az hat szekeres lovak, földig fekete bársonnyal voltak bévonva, úgy az koporsó is.” (Erd. Múz. Mikó-Rhédey család levéltára.)

1346. 1691. október 4. Oláhsolymos. Áts István Küküllő vármegyei szolgabíró és Musnai Pál bizonyáglevele arról, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz és Miklós a maguk és

testvérük, Görgényszentimrei *Berzenczei Istvánné Petrichevich Horváth Borbála*, valamint néhai *Petrichevich Horváth Kozma* árvái részére és nevében Oláhsolymoson a néhai *Haranglábi Zsigmondné Petrichevich Horváth Klára* örökségét birtokba vették Haranglábi Zsigmond végrendelete értelmében. (Cs. le-véltár. III. Reg. Fasc. XVII. Nr. 14.)

1347. 1691. december 1. Kolozsvár. Az erdélyi Rendeek el-határozzák, hogy „Az német vitézeknek az tavalyi és ez előtti kvártély alkalmatosságából eddig esett sok excessusokat és az alá- és feljárásokkal tenni szokott kártételeket meg akarván Veteráni generál ő nagysága megegyezésével és segítségével orvosolni, egyszersmind, hogy az nekik disponáltatott minden viktuálék jobb módjával administráltathassanak, az mellett annak alkalmatosságával az maguk commissariusinak excessusokat akarván megzabolázni, tettünk ilyen dispositiókat. Főcom-missariusnak választottuk Bethlen Miklós uramat, ő kegyelme mellé az két ítélőmester atyánkfiait, kik is alternatim az szol-gálatban continuuskodjanak, ő kegyelmek mellé rendeltük: *Horváth Ferencz és Miklós*, *Maxai Ferencz*, *Inczédi Pál*, *Kemény Boldizsár*, *Folti Bálint*, *Suki Mihály*, ifjú *Lugosi Ferencz*, *Balogh László és Szebeni Bakos János* atyánkfiait. Együttal kapunként 20 frt adót is kivetnek, melynek felét január 20-ra, felét február 20.-ra generalis preceptor *Horváth Miklós* atyánkfia kezében. Szebenben administrálni el ne mulassa. Hasonló-képen minden adóbéli restantiákat, melyek eddig az gyűlésig felvetett mindennemű adókból hátra vadnak, azonfen megírt első terminusra bevinni és megírt generális perceptor atyánkfia kezében administrálni sub poena et eius executionis modo supra notato el ne mulassák.” (*Erdélyi Országgyűlési Emlékek. XX. kötet, 476. old.*)

1348. 1691. december 26. Kolozsvár. Bodis Mihály ma-gyargyerőmonostori jobbágy három kezes mellett magát *Széplaki Petrichevich Horváth Miklósnak* és feleségének *Pókai Sáro-si Zsuzsánnának* örökös jobbágyságra kötelezi. (Cs. ltár. III. Reg. A. J. 36.)

1349. 1691. december 26. Kolozsvár. *Széplaki Petriche-vich Horváth Miklósnak* és nejének *Pókai Sárosi Zsuzsánnának* Antal, másként Neksul Ignat nevű meregyői jobbágyáért három jobbágytársa 40—40 frt. kezességet vállal. (Cs. ltár. III. Reg. A. K. Nr. 8.)

1350. 1691. december 27. Magyargyerőmonostor. Vallatás *Petrichevich Horváth Miklósné Pókai Sárosi Zsuzsanna* Boldis vagy Varga Mártonné és annak töröktől született fia Boldis vagy Török Pál jobbágyságáról. A tanuk egybehangzóan vall-ják, hogy mikor a váradi török sereg Gyerőmonostort feldúlta, elrabolták Varga Mártonnét is, s Váradon egy törökkel élt, ki-

től gyermeke született, mikor a fogságból ismét hazajött urasága földjére. A török egynéhányszor Váradról pénzt küldött neki, hogy a gyermeket tartsa és nevelje. (Cs. Itár. A. M. Nr. 36.)

1351. 1691. december 27. Kolozsvár. Széplaki Petrichevich Horváth Ferencznek László Matyeka János nevű vámosudvar-Péter keleceli (Kis Kalota) jobbágy két 40—40 frt-ig jótálló kezes mellett örökös jobbágyságra köti magát. (Cs. Itár. III. Reg. A. J. Nr. 63.)

1352. 1692. január 27. Széplak. Nagyajtai Huszár Dániel és Musnai Pál előtt Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz kölcsön ad 12 frt-ot Kórodszentmártoni Sarkadi Györgynek egy évre, ki ezért leköti neki egy Kórodszentmártoni házhelyét. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1692. évi 779. fasc.)

1353. 1692. február 12. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Miklósnak és nejének Pókai Sárosi Zsuzsának Glitza helyi jobbágyáért öt jobbágy kezességet vállal. (Cs. Itár. 1692.)

1354. 1692. február 14. Nagyszeben. Kistrédei Rhédey István, leánya Rhédey Mária ifj. Osdolai Kún Istvánné és unokája Kún Boricza nevében elcseréli Gyulatelkén Dobokamegyében levő pusztá jobbágy házastelkét Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné Pókai Sárosi Zsuzsa egy ugyanottani pusztá házhelyéért. (Cs. Itár. A. Q. Nr. 41.)

1355. 1692. február 22 Széplak. Ítélet. Széplaki Petrichevich Horváth Miklósnak Mistár Mihály nevű tolvaj cigánylegénye ügyében, ki háromrendbeli lopáson éretett, de mivel a lopott dolog értéke nem ért el egy-egy frt. értéket, nem ítéltetett halálra, hanem arra: „vitessék az pelengérhez, ott keményen megpálcáztassék. Ha pedig mégis többször újítja azon cselekedetet, comperiálván halállal büntetődgyik.” (Cs. Itár. A. I. 37.)

1356. 1692. március 2. Sáros. Sárosi István levele Széplaki Petrichevich Horváth Miklós sógorához, melyben szemrehányást tesz neki azért, hogy nem bocsájtotta vissza neki a Pókai zálogos jószágot, melyért a zálogösszeggel megkínáltatta volt. (Cs. Itár. A. U. 34.)

1357. 1692. március 2. Póka. Pókai Sárosi Zsigmond levele sógorához, Széplaki Petrichevich Horváth Miklóshoz, melyben kéri, hogy semmiképen ne bocsássa vissza a zálogos birtokot Sárosi Istvánnak, mert az nem őt, hanem levélíróit és testvéreit illeti, s ők azt ki is fogják váltani. Egyébként írt Sárosi Istvánnak is s megírta „az mi a szívemen volt.” (Cs. Itár. A. U. 54.)

1358. 1692. március 10. Póka. Pókai Sárosi Zsigmond levele sógorához Széplaki Petrichevich Horváth Miklóshoz, melyben újólág kéri, semmiképen a zálogösszeget Sárosi Istvántól fel ne vegye, mert ők neki meg nem engedik, hogy a jószághoz nyúljon. Ha foglaltatni jönne, majd ő elintézi, mert ő ott lakik, bízza csak rá a dolgot. (Cs. Itár. A. U. 39.)

1359. 1692. március 29. Nagyszeben. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós levele rokonához, Pókai Sárosi János ítélőmesterhez, melyben tudatja, hogy az országgyűlésen a katolikusok mindent megmozgattak s olyan dolgok Erdélyben már félszáz éve nem voltak, mint amiket most kezdeményeztek a „pápista atyafiak”. Még nem szakadozott meg a három religion levő status, támaszkodni akarnak Ő Felsége diplomájához s az ügy a bécsi udvarba megyen újólág s ott fog eldőlni. (Erd. Múzeum Pókai Sárosi irások.)

1360. 1692. április 5. Nagyszeben. Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz és Miklós bizonyítják, hogy Sepsiszentiványi Szentiványi Sámuel előttük azon esetre, ha Tököly Imre bejövetelekor a német hadi biztosok által Segesvárról elvitt pénzét visszaszerezheti, abból ezer magyar forintot ad a kolozsvári unitárius egyházközségnek. (Unitárius levéltár Kolozsvárt.)

1361. 1692. május 11. Széplak. Több Fületelké-n lévő jobbágy Széplaki Petrichevich Horváth Ferencztől 100 véka búzát vett kölcsön az elmúlt évben s ezért kezeseket állítanak és kötelezik magukat vékáját másfél frt-tal megfizetni, Kamatba pedig együttesen minden vékáért egy-egy napi munkát ígérnek. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1692. évi 779. fasc.)

1362. 1692. május 28. Szászfülöpös. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós özv. Szucsáki Péternét Bíró Katát meginteti, hogy egy szökött jobbágyáért cserében lekötött jobbágytelkének hagyjanak békét. Erre az özvegy perrel fenyegetőzik, de Szucsáki Péter öccse, Zsigmond tiltakozik sógornője előtt, nehogy az ő viselkedése miatt kárt szenvedjen. (Cs. ltár. A. X. 41.)

1363. 1692. július 12. Torda. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós országos biztos 250 frt-ot ad Benedeki Váradí Márton szolgabíró útján Vajó Andrásnak, hogy a keze alatt szolgáló katonák hópénzét fizesse ki. Bethlen Miklós rájegyzésével: 121 frt. 51 p-ről szóló elszámolás. (Erd. Múz. Okl. Törzsa.)

1364. 1692. augusztus 6. Szászszentlászló. Belényesi Zsigmond és Simon János jelentése Küküllő vármegyének, hogy a Gubernátor vallató parancsára Petrichevich Horváth Miklós részére tanukat vallattak arról, hogy 1690-ben, mikor a törökök Erdélybe betörték, az ő disznóit kik ölték le s kik ették meg? A tanuk vallomása szerint a Bethlen Gergely tisztartója Pataki Zsigmond a szászszentlászlói jobbágyokkal együtt fogta el és ölette le a Széplaki Petrichevich Horváth birtok disznóit s abból az egész falu, — kevés kivétellel — evett volt. (Családi ltár. A. F. 20.)

1365. 1692. szeptember 18. Szőkefalva. Sárosi János ítélőmester levele Haranglábi Szathmári Istvánhoz, melyben kéri, hogy nénjének, Daczó Gergelynének a szőlő árában fizessen ki

25 frt-ot abból a 100 frt-ból, amivel viszont Szathmári tartozik a levél írójának. (Cs. ltár. XLVII. csomó 9. sz.)

1366. 1692. szeptember 25. Magyargyerőmonostor. Széplaki *Petrichevich Horváth Miklósnak* egy Török, másként Boldis Pál nevű jobbágyáért hét gyerőmonostori jobbágy kezességet vállal, hogy nem szokik el és „jámbor” jobbágya lesz. (Cs. ltár. A. I. 53.)

1367. 1692. szeptember 25. Torda. A Losonczi Bánffy György erdélyi kormányzó elnöklése alatt megtartott országgyűlésen a hatodik törvény cikkelyben kimondják, „hogya a görögök és örmények adóját *Petrichevich Horváth Miklós és Ferencz*, mint generalis perceptorok szedjék be, kiknek is a szokott fizetéseken felől a méltóságos gubernium sustentatíójukról disponáljon illendőképpen.” (Erd. Országgyűl. Eml. XXI. 1. 118. old.)

1368. 1692. október előtt. Gyerőmonostor. Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós* összeiratja felesége Gyerőmonostori birtokrészeit, melyek reá Pókai Sárosi Jánosné Ebeni Zsuzsától szállottak volt. (Cs. ltár. A. M. 14.)

1369. 1692. október 14. Magyargyerőmonostor. *Petrichevich Horváth Miklós* kalotaszegi gondviselője Boldis Mihály esküt tesz, hogy urának és feleségének, Sárosi Zsuzsának Kolozsvár megyében Gyerőmonostor, Oláhmonostor, Erdőfalva, Oláhbikál, Kelecel, Kis és Nagy Meregyo birtokaira gondot visel, abból senkinek elfoglalni nem enged, el nem ad, híven megőrzi, dézsmáját kiveszi, senkinek nem kedvez, nem tékozol. Ha pedig nem járna el hivatalában híven, mint hitszegő embert megbüntessék. Isten őt úgy segélje és adja lelki üdvösségét. (Cs. ltár. A. J. 38.)

1370. 1692. november 9. Kara. Özv. Kolozsvári Ajtoni Istvánné, Széplaki *Petrichevich Horváth Krisztina* házasságra kötelezven magát Kőbölkuti Szántó Györgynek, gyermekei részén kívül minden vagyonát és szerzeményét leköti jövőendő házastársának. (Erd. Múz. Gr. Bánffy nemzetség levéltára. Fasc. 59. Nr. 39.)

1371. 1692. november 16. Balavására. Görgényszentimrei Berzenczei Péter biztosítja Orbán Mihályt, hogy az apjától Berzenczei Istvántól kapott szőlővel szabadon rendelkezhet. (Cs. ltár. Fasc. 15. B. Nr. 22.)

1372. 1693. január 12. Szeben. Losonczi Bánffy György erdélyi kormányzó levele özv. Széplaki *Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbálához*, melyben tudatja, hogy a Veterani tábornok seregeinek Erdélyben beszolgáltatandó hadi ellátásából reá 25 köből búza esik, s hogy ezt február végére Gyulafehérvára a katonai raktárba beszolgáltatni el ne mulassza, mert ellenesetben katonai végrehajtást küldenek ellene. Aláírás: Amicus benevolus Georgius Banffy gubernator. m. p. (Cs. ltár.)

1373. 1693. február 23. **Ebesfalva.** Farkas Ferencz és Pap Ferencz nemesek jelentik Küküllő vármegyének, hogy tanukat vallattak a Gubernátor parancsára afelől, hogy Jüga Bukur jobbágy mikor, milyen gonosztetteket vitt véghez, s hogy a tanuk vallomása szerint ökö, disznólopásért kétszer ítélték halálra, de mind a kétszer megváltották s jelenleg újból börtönben ül. (Cs. Itár. A. B. B. 52.)

1374. 1693. április 23. **Nagysajó.** Kemény János levele Széplaki Petrichevich Horváth Miklóshoz, melyben tudatja, hogy a gerendi gondviselőjének meghagyta, hogy az ő földjére költözött jobbágyát Horváth Miklósnak nem óhajtja megtartani, mivel mind ebben, mint egyéb dolgokban tehetsége szerint szolgálni kíván neki. (Cs. Itár. A. F. 33.)

1375. 1693. június 20. **Kolozsgyula.** A Kolozsgyulai Gyulai Anna maradékai Daczó Ferencz, Kabos Sándor, Daczó György-né leányai Daczó Ilona Keczei Istvánné és Daczó Kata Maxai Balázsné és Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné Sárosi Zsuzsánna megosztottnak Gyulában, Réceze Keresztúron, Ördögkúton, Kalocsán, Kecskéhaton és Völcsön levő ingatlanok felett. (Cs. Itár. A. H. 17.)

1376. 1693. július 12. **Széplak.** Széplaki Petrichevich Horváth Krisztinának Marko Flóra nevű jobbágya miután öt Petrichevich Horváth Miklós 12 frt-ért a rabságból kiváltotta, szolgálatra kötelezi addig magát neki, míg régi úrnője Petrichevich Horváth Miklósnak az érette fizetett összeget meg nem téríti. (Cs. Itár. A. B. B. 8.)

1377. 1693. október 2. **Torda.** Alvinczi Péter elszámolása Bécsbe a magyar királyhoz küldött erdélyi országos küldöttség részére folyósított költségekről Bethlen Miklós, Horváth Ferencz, Dalnoki János és saját maga részére. Petrichevich Horváth Miklósnak 306 R. frt-ot tett számadásba. (Erd. Országyl. Eml. XXI. K. 150. old.)

1378. 1694. **Széplak.** Széplaki Petrichevich Horváth Miklós, Ferencz és Boldizsár a széplaki tanorok melletti helyeket egymásközt felosztják. (Cs. Itár. XVI. csomó 19. szám.)

1379. 1694. január 8. **Széplak.** Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz, Miklós és Sardi Simén György valamint Désfalvi Simon Mihály a széplaki határ és falusi rend érdekében szabályzatot állapítanak meg főleg a lopás, a tűzveszélyes dohányzás, a határjelek megvédése, a verebek fogdosása, őrállítás, stb. dolgában. (Cs. Itár. XVI. cs. 38. sz.)

1380. 1694. február 2. **Széplak.** Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz, Miklós, Borbála és Boldizsár, egymásközt felosztják Hortobágyfalván, Gelenczén, Zágorban, Pákéban, Sár-falván, Petőfalván bizonyos osztatlan földeiket és házhelyeiket. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1694. évi 785. fasc.)

1381 1694. febr. 11. Gyulatelke. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós levele Gyerőffy Györgynek, melyben egy az ő földjére Panik-ra bujdosott ifjú legény jobbágját tőle kikéri. (Erd. Múz. Mike gyűjtemény.)

1382. 1694. február 17. Gyulatelke. Iklódi Homoki András alszolgabíró és Pulyoni Szentei Bálint hites assessor jelentik Doboka vm. tisztjeinek, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné Sárosi Zsuzsánna részére tanukat vallattak két gyulatelki jobbágya ügyében. (Cs. ltár. 1694. cs.)

1383. 1694. március 7. Kolozsvár. Bethlen Miklós kancellár levele özv. Petrichevich Horváth Kozmánéhoz, melyben felhívja, hogy „a felség az hazában levő profunt házainak jövő nyári szükségére kívántató búzából” 30 köbület fizetés ellenében beszolgáltatni el ne mulassza. (Cs. ltár. 1694. sz.)

1384. 1694. március 12. Kolozsvár. Pókai Sárosi Sámuel kolozsvári Piacszeri házát bérbeadja sógorának Petrichevich Horváth Miklósnak és feleségének Pókai Sárosi Zsuzsannának mindaddig, míg neki arra szüksége nem lesz, s megengedi, hogy ott építkezzenek. (Cs. ltár. A. J. Nr. 44.)

1385. 1694. március 27. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós feljegyzése arról, hogy 1693—94 években mit fizetett az ország szükségére pénzben és természetbeni szolgáltatásban. (Cs. ltár. A. Q. 34.)

1386. 1694. május. 2. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós Nagybányai Csizmadia Jánostól és rokonaitól 30 frt-ért a Csókai-határon húsz évre három erdőt vesz zálogba, melynek ezen idő alatt kétszeri hasznát veheti. (Cs. ltár. J. J. 3.)

1387. 1694. május 3. Dicsőszentmárton. Bethlen Sámuel főispán elnökletével Küküllő vármegye Rendei megállapítják a vármegye tisztikarának névsorát. A vármegye esküdt assessorai ezek: Bethlen János, István, Bánffy Zsigmond, Pekri Gábor, Petrichevich Horváth Ferencz, Petrichevich Horváth Miklós, Bagotai Ferencz, Szalánczi István, Saradi Zsigmond, Désfalvi Farkas, Mohai Gábor, Radak István, Henter Gábor, Balogh Zsigmond, Balogh Ferencz, Sáradi Ferencz, Pápai Pál, Simon Mihály, Mikó János, Pasztohi Ferencz, Kakucsi György, Fekete Lőrincz, és Tövisi Dániel. (Várm. jkv. I. K. 563. lap.)

1388. 1694. május 9. Zágor. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós, ki néhai idősb Petrichevich Horváth Miklósnak Tholdalagi Borbálától való fia és néhai Toldalagi Mihálynak és feleségének néhai Mihalcz Erzsébetnek unokája, megkínáltatja Makfalvi Dosa Tamást 300 frt-tal két nagykendű jobbágYTELEK zálogösszegével, mely jobbágYTELEKET Toldalagi János zálogosított volt el. (Erd. Múz. Gr. Toldalagi ltár. Fasc. 12. Nr. 2.)

1389. 1694. május 24. Kolozsvár. Benkő Bálint alszolgabíró és Kereszturi György szolgabíró előtt Köbölkúti Szántó György-

né Petrichevich Horváth Krisztina és Bethlen László elcserélnek két jobbágytelket. *Petrichevich Horváth Krisztina* ad Küküllő vármegyében Szászszentiványon egyet Bethlen László Pagocsán lévő egy jobbágytelkéért. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1694. évi fasc.*)

1390. 1694. május 31. Gernyeszeg. Özv. Széki Teleki Mihályné Árva Vér Judit meghívja *Suky Pált* és feleségét leányának, Teleki Juditnak Nagymihályi Jánossal június 16.-án Gernyeszegen tartandó lakodalmára. (*Cs. ltár. Y. Z. 40.*)

1391. 1694. június 3. Ebesfalva. Széplaki *Petrichevich Horváth Ferencz* a Medgyesszéki Szászsáros községnek a súlyos adózás és más szükségai fedezésére száz magyarri frt-ot ad kölcsön, melynek évenkénti kamataiban neki 500 db. kilenc láb hosszú cserefa szőlőkarót tartoznak adni. (*Cs. ltár. Fasc. 14. A. Nr. 4.*)

1392. 1694. július 12. Kalocsa. Vallatás Széplaki *Petrichevich Horváth Miklósné Pókai Sárosi Zsuzsanna* kalocsai elidegenített jobbágyairól. (*Cs. ltár. A. Q. 48.*)

1393. 1694. november 23. Gyulatelke. Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós* gyulatelki birtokain volt Frankul Máté majorosa, ki mivel hat juhról nem tudott számot adni (se szőrt se bőrt) áristomba vettetett, megesküszik az élő Istenre, hogy Horváth Miklóshoz megy és dolgát eligazítja, ezért őt Horváth Miklós gyulatelki gondviselője kiengedi kezesség mellett a börtönből. (*Cs. ltár. A. F. 30.*)

1394. 1695. március 5. Kolozsvár. Losonczi Bánffy György erdélyi kormányzó vallató parancsa Széplaki *Petrichevich Horváth Ferenczné Székelykocsárdi Balogh Katalin* részére Mártonfalván való vallatásra. (*Cs. ltár. A. U. 60.*)

1395. 1695. június 5. Széplak. Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós és neje Pókai Sárosi Zsuzsanna* több zágori jobbágnak kezességre 105 frt-ot kölcsön ad s azért nekik minden frt. után egy napszámot tartoznak tenni. (*Cs. ltár. A. U. 49.*)

1396. 1695. július 5. Mezőbodon. Bethlen Ferencz levele Széplaki *Petrichevich Horváth Miklóshoz*, melyben kéri atyja nevében is, hogy az ígért kaszásokat küldesse el, ezért igyekezni fog jóakarattját megszolgálni. (*Cs. ltár. A. U. 23.*)

1397. 1695. augusztus 16. Torda. Széplaki *Petrichevich Horváth Ferencz és Ecsedi Péter* elismervénye arról, hogy *Petrichevich Horváth Kozmáné* az 1693—94. években összesen 25 köböl buzát adott be a katonai raktárba s azért a neki járó 160 fr-tot várja a Kormányzótól a só árából kifizettetni. (*Cs. ltár. 1695.*)

1398. 1695. november 10. Hrasdina. *Petrichevich Anna* levele Gottschani Péter Varasd megyei szolgabíróhoz, melyben felhatalmazza, hogy a *Petrichevich Miklós* által elzalogosított

Baltna Szent Jakabi jobbágyot Herick Andrástól váltsa ki. (*Orsz. ltár. Kukuljevic gyűjt. I. 197.*)

1399. 1695. december 2. Désfalva. Özv. Köbölkuti Szántó Györgyné Széplaki Petrichevich Horváth Krisztina Désfalvi Simon Mihállyal désfalvi jobbágytelket cserél. (*Székely Nemz. Muz. Sepsiszentgyörgy.*)

1400. 1695. december 5. Désfalva. Özv. Köbölkuti Szántó Györgyné Széplaki Petrichevich Horváth Krisztina, tanukat valat arról, hogy Désfalván hány rovatálja van és hogy désfalvi jobbágysai nem az ő szolgálatában, hanem a súlyos adózás miatt szegényedtek le. (*Cs. ltár. A. H. 21.*)

1401. 1695. december 6. Gogán. Küküllő vármegye közönsége Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst egyik követéül választja az 1695 december 14.-re Marosvásárhelyre összehívott országgyűlésre. (*Várm. jkv. I. 589 lap.*)

1402. 1695. december 21. Marosvásárhely. Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz Küküllő megyei Szászszeztiványi jobbágytelkét bizonyos feltételek mellett elcseréli Bethleni Bethlen Lászlónak egy Küküllő vármegyei Gogán-i jobbágytelkéért. (*Cs. ltár. Fasc. I. 5.*)

1403. 1696. január 10. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós és Pókai Sárosi Zsuzsanna feljegyzései „nemesi praerogativája” ellenére fizetett adózásairól az ország szükségére, mely szerint 1688—1695 évekig összesen Széplakon pénzben lefizettek 366 frt-ot és 43 pénzt (*Cs. ltár. A. Q. 33.*)

1404. 1696. január 25. Mezőörményes. Gr. Bánffy György erdélyi kormányzó rendelete Suky Pálhoz, hogy az erdélyi katonaság részére szükséges 60.000 köböl búzából a reá eső 150 köböl búzát február 28.-ig szolgáltassa be. (*Cs. ltár. Y. Z. 43.*)

1405. 1696. január 28. Torda. Gr. Bánffy György kormányzó levele özv. Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbálához, melyben tudatja, hogy az ország szükségére a katonaság részére 20.000 köböl búzából a reája eső 163 köböl búzát a Szászsebes-i raktárba szállíttassa be július 10.-re. (*Cs. ltár.*)

1406. 1696. január 31. Gogánváralja. Széplaki Petrichevich Horváth Ferenc Miklós, Boldizsár és Berzenzei Istvánné Petrichevich Horváth Borbála Küküllő vármegyei birtokai árendáinak meghatározása a vármegyei tisztek által. (*Cs. ltár. XVI. csomó 17.*)

1407. 1696. február 19. Buzásbessenyő. Csapói Horváth Ferenc szolgabíró jelenti Küküllő vármegyének, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné nevében Buzásbesenyői Rác Istvánt, Magyarzákodi Kovachich Horváth Miklóst, Bakó Pálné Horváth Klárát, Petrichevich Horváth Miklósnak egy Imolyás nevű rétje jogtalan elfoglalásáért a vármegyei törvényszék elé idézte. (*Cs. ltár. A. B. B. Nr. 3.*)

1408. 1696. február 24. Szásziülpös. Kraynik József kolozsvármegyei szolgabíró jelentése arról, hogy *Széplaki Petrichевич Horváth Miklós* megbízásából özv. Szucsáki Zsigmondné Jakab Annát értesítette arról, hogy egy perét, melyet néhai férje ellen egy szászfülpösi házhelyért indított volt, reá szállította. (Cs. ltár. A. B. B. Nr. 48.)

1409. 1696. február 28. Szászszeptíván. *Széplaki Petrichевич Horváth Miklós* Küküllő vármegye törvényszéke előtt perel Makfalvi Dósa Tamással, Magyar Zsákodi Horváth Miklóssal, Horváth Klára Buzásbesenyői Bakó Pálnéval és Rácz Istvánnal. (Várm. jkv. I. 562. lap.)

1410. 1696. február 28. Szászszeptíván. Küküllő vármegye közgyűlése a kapuszámok rendezése és az adózás ügyében kiküldött bizottság egyik tagjává választja *Széplaki Petrichевич Horváth Ferencet*. (Várm. jkv. I. K. 591—609. lap.)

1411. 1696. március 18. Gogán. Borosjenei Nikodi György és Harangtelki Diószegi János tanusítják, hogy előttük *Széplaki Petrichевич Horváth Ferencz* és Bethleni Bethlen László elcserélt Gogán-i házhelyeiket birtokbavették. (M. Nemz. Muz. Törzsa. 1696. évi 794. fasc.)

1412. 1696. március 18. Gogán. 'Széplaki Petrichевич Horváth Ferencz Gogán-i birtokainak összeírása. (Cs. ltár.)

1413. 1696. április 24. Széplak. *Széplaki Petrichевич Horváth Ferencz* Somosdi Posoni Györgytől megvásárolja a Marosszéki Csoka községben lévő erdejét. (Cs. ltár. Fasc. 3. Nr. 6.)

1414. 1696. május 11. Borsa. Dobokai Fejszés Ferencz Doboka megyei főbíró tanusítja, hogy a vármegyében nem raboltak német katonák, ennél fogva ott ezen ügyben nem kell vallatniok. Az ország *Széplaki Petrichевич Horváth Ferenczet* és Földváry Ferenczet küldötte ki Hg. Vandemont hadiparancsnok auditorjával, hogy az esetleges katonai visszaélések ügyében tartsanak vizsgálatot. Az oklevélen *Petrichевич Horváth Ferencz* kezével rövid feljegyzés arról, hogy a szomszédos Belső Szolnok megyében a német katonák 3 ökröt vettek el a lakosságtól, mely ellenők feltámadt s a katonákat elfogva, bevitte Bonczhidára. (Cs. ltár. A. M. 29. sz.)

1415. 1696. július 25. Széplak. *Széplaki Petrichевич Horváth Ferencz* a Marosszéki Csoka község lakosaitól 25 firt-ért megvásárolja a Csont nevű erdőt. (Cs. ltár. Fasc. 3. Nr. 7.)

1416. 1696. augusztus 23. Medgyesfalva. *Széplaki Petrichевич Horváth Ferencz* és Homoródszentmártoni Ferenczi István megosztotztatja Tövisi Bálintith Zsigmond özvegye Angyalos Krisztina udvarházánál két gyermekét Bálintith Györgyöt és Bálintith Zsuzsát, ki Kornis Zsigmond neje, az apjokról maradt arany és ezüstneműekben. (Cs. ltár. XXIII. csomó, 17. sz.)

1417. 1696. szeptember 17. Laczkód. Küküllő vármegye Rendei Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst a szeptember 19.-re Gyulafehérvárra egybehívott országgyűlésre követül választják. (Várm. jkv. I. 610. lap.)

1418. 1696. október 22. Gogánváralja. Küküllő vármegye Rendei Gr. Bethlen Gergely és Sámuel főispánok elnöklése alatt az október 28.-ra Gyulafehérvárra egybehívott országgyűlésre Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst követül választják, (Várm. jkv. I. 610. lap.)

1419. 1696. december 13. Oláhszentlászló. Küküllő vármegye közönsége a Szeredai István kommissáriussága idejéből való elintézetlen ellentétek eligazítására bizottságot küld ki Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz és Miklós, valamint Sárosi István és Szathmári István személyében. (Várm. jkv. I. K. 614. old.)

1420. 1697. április 2. Kolozsvár. Gr. Bánffy György erdélyi kormányzó rendelete Felsőmagyarzsuki Suky Pálhoz 100 köből búzának a kolozsvári katonai élésházba való beszállítására. (Cs. ltár. Y. Z, 44.)

1421. 1697. április 10. Kolozsvár. Gr. Bánffy György erdélyi kormányzó levele Széplaki Petrichevich Horváth Kozmánéhoz arról, hogy a katonaság részére az ország részéről beszállítandó 60.000 köből búzából a reá eső 50 köbötlet, május 15.-re Dévára szállítsa be, melynek árát a felség a só árából „ígéri” megtéríteni. (Cs. ltár, 1697.)

1422. 1697. április 15. Gyulatelke. Kálnokyné Ebeni Zsuzsa nyugtája 60 frt-ról, melyet egy Pókai Sárosi Zsuzsa részére eladott „zöld síma bársonyszoknya váll nélkül” árában Széplaki Petrichevich Horváth Miklóstól felvett. (Cs. ltár. A. J. 34. sz.)

1423. 1697. április 18. Bécs. I. Lipót magyar király az erdélyi Gubernium ajánlatára és több hívének közbenjárására megtekintvén hű szolgálatait és érdemeit vele és az országgal szemben, kedvelt hívét Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczet az erdélyi országos kir. tábla ülnökévé nevezi ki. Aláírások: Leopoldus, Samuel Kálnoki Ad mandatum sacrae Reg. Majestatis proprium Andreas Szentkereszti. (Lib. Reg. Erd. Gub. I. kötet, 258—260. old.)

1424. 1697. április 23. Kolozsvár. Gróf Bánffy György erdélyi kormányzó Petrichevich Horváth Miklósné Pókai Sárosi Zsuzsánna panaszára megrendeli Doboka vármegye tisztjeinek, hogy Csepegő-Macskás pusztá-falu határát a törvény szerint osszák fel. (Cs. ltár. A. M. 5.)

1425. 1697. június 11. Buzásbesenyő. Küküllő vármegye Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst egyik követül választja

meg az 1697. június 22.-re Tordára egybehívott országgyűlésre. (*Várm. jkv. I. 618.*)

1426. 1697. június 22. Torda. Az erdélyi országgyűlés a sóforgalom szabályozására országos bizottságot küld ki gróf Pekry Lőrincz, Toroczky István, Alvinczi Péter, *Petrichevich Horváth Ferencz*, Dobolyi Bálint és Czabanius János személyében. (*Erd. Országgyűl. Eml. XXI. K. 298. lap.*)

1427. 1697. június 23. Gyerőmonostor. *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* kalotaszegi birtokainak összeírása Erdőfalva, Bedecs, Oláhmonostor, Oláhbikaly, Magyargyerőmonostor, Valkó, Nagy-Meregő, Keleczel, Kismeregő községekben. (*Cs. ltár. A. J. 12.*)

1428. 1697. június 24. Nagymeregő. Néhaj Magyargyerőmonostori Ebeni Miklós utódai, köztük *Petrichevich Horváth Miklós* megegyeznek abban, hogy miután Kismeregő falu elpusztult s odavaló jobbágyaik Nagymeregőre költöztek, megengedik a Nagymeregőiaknak, hogy a kismeregői határt bizonyos feltétel mellett használják. (*Cs. ltár. A. J. 49.*)

1429. 1697. június 28. Torda. Gróf Bánffy Miklós erdélyi kormányzó levele *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmánéhoz*, melyben meghagyja, hogy az ország szükségletére kivetett 40.000 köből búzából a reá kivetett 16.3 köből búzát július 20.-ig Gyulafehérvárra szállíttassa be. (*Cs. ltár. J. Z. 45.*)

1430. 1697. július 10. Magyarpalatka. Henter Farkas kolozsmegyei hites assessor és Légeni Székely Zsigmond jelentik Kolozsvármegye tisztjeinek, hogy özv. *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* és gyermekei részére a magyarpalatkai ú. n. Almádi részen való erdőket megjáratták a Havasalji Sámuellel való perben. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1697. évi 793. fasc.*)

1431. 1697. július 20. Torda. A tordai országgyűlésre egybegyűlt főurak és nemesek névjegyzékében a királyi tábla bírái közt *Petrichevich Horváth Ferencz*. A regalista urak közt *Petrichevich Horváth Miklós* (Domini regalistae vel iuxta caesareum decretum nobiles. vel armarii iuxta stemma vel aetatis senium.) (*Erd. Országgyűl. Eml. XXI. K. 301. old.*)

1432. 1697. aug. 31. Szőkefalva. Losonczy Bánffy György erdélyi kormányzó vallatóparancsa *Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz, Miklós, Boldizsár* részére meg nem nevezett ügyben. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1697. évi 793. fasc.*)

1433. 1697. szeptember 11. Radnót. II. Apafi Mihály fejedelem Radnóti kastélyában *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* és *Ferencz*, mint a vármegye főispánjától Bethlen Gergelytől felkért közbírák, a fejedelem erdélyi birtokai teljhatalmú curatora Bethlen Gergely és Radnóti Balogh Ferencz közt fel-

merült ellentéteket egy kaszáló és bizonyos rétek dolgában egyezségileg elintézik. (*M. N. Múz. Gróf Bethlen ltár. 1697.*)

1434. 1697. deczember 23. Bonyha. Küküllő vármegye közgyűlése a katonai- és administrator-biztosok ellen felmerült panaszok és a katonai téli beszállásolás megtérítendő szénapénze ügyének eligazítására bizottságot rendel s ebbe beválasztja *Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczet* és Haranglábi Szathmári Istvánt. (*Várm. jkv. I. 619.*)

1435. 1698. január 29. Désfalva. Küküllő vármegye közönsege a róvatal nehezmények és az egyházi nemesség adózásának elintézésére kiküldött bizottságba *Petrichevich Horváth Ferenczet*, Bagotai Ferenczet, és Szathmáry Istvánt küldi ki. (*Várm. jkv. I. 621.*)

1436. 1698. febr. 21. Magyarpalatka. Apród János és Székely Zsigmond kolozsmegyei szolgabírák jelentik, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* részére tanukat vallattak afelől, hogy Magyarpalatkán az ú. n. Macskási részen bizonyos házhelyeket *Petrichevich Horváth Kozmáné* már régen elfoglalt volt, s annak senki ellene nem mondott. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1698. évi 796. sz. fasc.*)

1437. 1698. május 5. Zágor. Désfalvi Simon János alispán és Gál Pál szolgabíró jelentik Küküllő vármegye tisztjeinek, hogy özv. *Berzenczei Istvánné Széplaki Petrichevich Horváth Borbála* egy zágori jobbágya ügyében tanukat vallattak, kik egybehangzóan azt vallották, hogy Szabó György jobbágy Zágorból elszökött és egy német kapitánynál szolgál feleségestől Kissolymoson. (*Cs. ltár. A. J. 1.*)

1438. 1698. június 14. Gyulafehérvár. A gyulafehérvári országgyűlésre a császári és királyi kormány által megállapított névsora a főrendeknek és főtiszteknek és regalistáknak. A királyi tábla bírái közt: *Petrichevich Horváth Ferencz*, a regalisták között: *Petrichevich Horváth Miklós* felvéve. (*Erd. Orsz. Gyűl. Eml. XXI. K. 379—82. lap.*)

1439. 1698. július 18. Gyulafehérvár. A gyulafehérvári káptalan előtt Folthy Bálint mivel fiúleszármazói nincsenek, viszont jószágai a fiúágot illetik, nehogy távolálló atyafiaira szálljanak a jószágok, melyekre ő és felesége Branyicskai Jósika Mária olyan sokat költöttek, végrendeletileg hagyja birtokait feleségére élete tartamára és két leányára Folthy Mária és Zsuzsannára, esetleg, ha még több leánya lenne, ezekre is. Ezek kihalta után atyafiaira, néhai Folthy Farkas és Ferencz leányági leszármazóira, ha pedig felesége halna meg előbb, s ő újból megnősülne, s fiai lennének, ezek se vethessék ki jelenlegi nejétől származott két leányát a birtokokból csak 2000 arany letétele ellenében. (*Csal. ltár. 1698. év.*)

1440. 1698. Hely nélkül. *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* az országgyűlés megbízásából megszámadoltatja 1687. novembertől 1698. évig Marosvásárhely városát a reá vetett adókról és szolgáltatásokról, mely szerint a város 7013 frt. 37 pénzzel maradt még hátralékban. (*M. Nemz. Múz. lt. Törzsa. 1687. évi 761. fasc.*)

1441. 1699. január 3. Egerszeg. Gróf Bethlen János, Pókai Sárosi János, *Petrichevich Horváth Miklós* és Goldner István mint országos biztosok bizonyítványa arról, hogy kövesdi Boér Simon és leányai egerszegi malomgátja nem marosvásárhelyi területen épült s hogy az a gát a marosvásárhelyieknek nem okoz kárt. (*Erd. Múz. Berzenczei ltár. Fasc. I. Nr. 15.*)

1442. 1699. április 7. Marosvásárhely. Nagymegyeri Keresztes Sámuel tanács úr és a Rendek elnöke, Magyargyerőmonostori Kemény János Belső Szolnok vármegye főispánja és *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* az erdélyi királyi főkormánysház kiküldetésében, mint országos biztosok a viszálykodó marosvásárhelyi polgárokat egyezségekre viszik. (*Erd. Múz. Gr. Kemény János gyűjt.*)

1443. 1699. május 19. Gyula. *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* neje Pókai Sárosi Zsuzsanna nevében a Gyula-i határ birtoklásában megegyezik a Pápai és Szentkirályi rokonokkal 500 frt kötés terhe alatt. (*Cs. ltár. A. M. Nr. 13.*)

1444. 1699. május 26. Gyulatelke. Kabós Pál és Daczó Ferencz gyulatelki nemesek jelentése arról, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné Pókai Sárosi Zsuzsanna* részére tanukat vallattak arról, hogy miként verték fel a falusiak búzás vermét s lopták el a búzáját. (*Cs. ltár. A. U. 48.*)

1445. 1699. június 4. Széplak. Vargyasi Balázsné Pál János Annók jobbágyasszony esküje „az élő Istenre, mennynek és földnek teremőjére, az mi Urunk Jézus Christus atyjára”, hogy soha el nem szokik ura, *Petrichevich Horváth Miklós* földjéről, s ha észrevenné, hogy férje szökni akarna, azt megjelenti. (*Cs. ltár. A. X. 25.*)

1446. 1699. június 16. Hum. Zaversky György zágrábmegyei alispán és Mikulich Ferencz szolgabíró megosztóztatják Batthány Ádám bán parancsára Vasdinyey Magdolnának előbbi férjétől *Petrichevich Zsigmondtól* származott gyermekeit *Petrichevich Miklóst*, *Borbálát*, ki előbb *Brezovachki Györgyne* volt, de most *Puskadia Miklósné, Petrichevich Dorottyát* ki *Bellosevich György* neje, Vasdinyei Magdolna harmadik férjétől *Betovich Mártontól* származó gyermekeivel *Betovich Pál*, *Zsuzsanna*, *Kata* és *Magdolnával* a *Vertlin*, *Skrutanovina*, *Dolnije Veszi*, *Bleky*, *Hum*, *Bresznicza*, *Kerchinopolje* községekben fekvő birtokok felett s erről nekik osztálylevelet adnak ki. A Vasdinyei Magdolna apja Vasdinyey György, anyja Tur-

kovich Zsuzsanna volt, a György leánya Humssky Katalin feleségétől. (*Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjt. I. Fasc. 174.*)

1447. 1699. július 24. Medgyesfalva. Árva Angyalos Krisztina levele Széplaki Petrichevich Horváth Miklóshoz, mint kedves bátyjához, melyben tudatja, hogy Gyulafiné és Csáky Gáborné holnap érkeznek Szent Demeterre osztozásra s őt is odahivatták fiával együtt. Sárosi is ott lesz, kéri, hogy jöjjön ő is oda és legyen segítségére a Csesztvei és Mihálczfalvi részek feletti osztozásnál. A családi leszármazást így adja elő: Balássy Ferencz, ki néhai Gyulafi László és Zsófia szülőatyja volt, először vette feleségül Bessenyei Krisztinát, a Bessenyei István leányát, ettől született fia Balássy Ferencz, aki meghalt. Előbbi felesége jogán bírta a csesztvei jószágot s mikor Balássy Ferencz meghalt, a felesége felkérte volt a fejedelemtől és zálogba is vette 1500 frt-ért a nagybátyjától, Bessenyei Boldizsártól. A jószág Toldallagi Mihályhoz került, kinek dédanyja Bessenyei leány volt, szintén 1500 frt-ért. (*Erd. Múz. Gr. Toldalagi ltár. Fasc. 11. Nr. 37.*)

1448. 1699. év végén. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós gyermekei részére összeírja felesége, Pókai Sárosi Zsuzsanna jogán őket megillető jószágokat. Doboka megyében: Gyulatelke, Völcs, Kalocsa, Réczekeresztur, Kecskéhát, Gyula; Kolozs megyében: Monostor, Bikalya, Kelecel, Nagymereggyó, Erdőfalu községekben. (*Cs. Ltár. A. U. 24.*)

1449. 1699. Széplak. A Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné, Széplaki Petrichevich Horváth Miklós és Ferenc által építtetett emléktábla a Petrichevich Horváth és Folthy címekkel:

Sumptibus et industria spectabilium ac generosorum Francisci ac Nicolai Petrityevit Horvát de Szeplak unius nempe Trans, tabulae judicariae regni Transylvaniae assessoris alterius nempe Nicolai Comitatus de Küküllő assessoris ac Dominae Barbarae Folthi spectabilis ac gen, quondam Cosmi Petrityevit Horvat de Szeplak tabulae judicariae Regni Transylvaniae assessoris relictæ. Aedificatum est templum istud Anno 1699. Regnante serenissimo Domino Leopoldo Roman. Imperatore in honore Dei patris et filii eius Jesu Christi. Nam et si sunt qui dicantur, Dii sive in celo sive in terra si quidem sunt Dii multi et domini multi, nobis tamen unus Deus Pater, ex quo omnia et nos in illum et unus Dominus Jesus Christus per quem omnia et nos per ipsum. I. Cor. VIII. 6. 6. (*Turul, 51. évfolyam 1937. évből 40. old.*)

1450. 1700. január 2. Vidrátszeg. Küküllő vármegye Rendei a Gyulafehérvárra 1700. január 9.-ére egybehívott ország-

gyűlésre egyik követéül megválasztják Haranglábi Szathmári Istvánt. (*Várm. jkv. I. 667.*)

1451. 1700. január 12. Árapatak. Ifj. Bélydy Kelemen, a Pál unokájának verses temetési búcsúztatója a rokonságtól, a Bélydy, Bethlen, Toldalagi, Kereszturi és Petrichevich-Horváth családtól.

„Horváth Ferencz, Miklós, mindketten Széplaki,
Kis Bélydy Kelemen kedves jó bátyjai.”
(*Tört. Tár. 1881. évf. 351. old.*)

1452. 1700. febr. 10. Gyulafehérvár. Az országos biztosok nyugtatják özv. Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbálának az 1695—97. években az ország szükségére beszo-
gáltatott 151 köből búzamennyiséget. (*Cs. ltár. 1700.*)

1453. 1700. június 27. Széplak. Széplaki idősebb Petrichevich Horváth Miklós és ifj. Petrichevich Horváth Miklós, Boldizsár és György alapítólevele a Széplakon a Petrichevich Horváth család által épített templom, papilak, iskola ellátására szükséges alapítványról, melynek fenntartására a Széplaki birtok minden dízsmáját és egyéb jövedelmét lekötik, ellátják a papot, tanítót és részletesen szabályozzák a széplaki unitárius egyházközségben a pap és mester jövedelmét és az egyházi szolgálatot. (*Unit. Egyházközség ltára, Kolozsvár.*)

1454. 1700. Hely nélkül. Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné Pókai Sárosi Zsuzsanna, ki Pókai Sárosi János és Ebeni Zsuzsanna leánya, az Ebeni Miklós és neje Putnoki Erzsébet unokája, a Putnoki Boldizsár és neje Gyulai Anna déd-unokája, tiltakozik a kolozsvármegyei Gyula község határának felosztása miatt, mely osztályt Kabos Sándor és Pál, Kabos Judit és leányai, Daczó Ilona és Kata, Szentkirályi Ferenczcel és Pápay Zsigmonddal végeztek volt. (*Cs. ltár. A. H. 12.*)

1455. 1700. március 4. Gyulafehérvár. Pókai Sárosi János ítélőmester tanusítványa arról, hogy előtte Széplaki Petrichevich Horváth Miklós tiltakozott az ellen, hogy Szucsaki Péterné Bíró Kata, ki jelenleg Musnai Pál felesége, Koncz János jobbágyát tőle felkérte ugyan, de a per dülőre vitelében állandóan késlekedik s neki csak költséget okoz s ok nélkül farsztja. (*Cs. ltár. A. F. 13.*)

1456. 1700. június 2. Pocsfalva. Küküllő vármegye Rendei a vitás Szépmező-i és Szpin-i határok eligazítására az alispánok mellé bizottságot küld ki, melybe Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst is beválasztják. (*Várm. jkv. I. 669. lap.*)

1457. 1700. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós tanácsa gyermekeinek, hogy a szegénységnek kölcsönadott pénzösszegeket úgy törlesszék le, hogy minden teljesített nap-szám után forintonként 10 pénzt számlítsanak le, úgy, hogy 10 év alatt a kölcsön így kamat nélkül letörlesztődjék, de ha ke-

reskedőnek adnak kölcsön, attól vehetnek kamatot, mert az a pénzzel nyeréskedik. (Cs. ltár. A. Q. 46.)

1458. 1700. körül. Széplak. *Petrichevich Horváth Miklósné Sárosi Zsuzsanna*, Kabós Sándor, ifj. Pekry Gáborné Kabós Judith „alázatos supplicatioja a három nemzetből álló nemes Országhoz”, melyben kéri, hogy mivel Kismeregő falujokból a jobbágyok még 42 év előtt kiszöktek volt Magyarországba s a falu pusztá helyé vált, ezutáni adójukat az ország engedje el. (Cs. ltár.)

1459. 1700. körül. Hely nélkül. Rabutin tábornok levele gróf Bánffy Miklós erdélyi kormányzóhoz, melyben kéri közbelépését a *Petrichevich Horváth Miklós* által fogságban tartott (Kalocsai) oláh pap ügyében, ki már 10 hete kemény börtönben ül azért, mert fiát is papnak akarja nevelni. (Cs. ltár. A. M. 15.)

1460. 1700. körül. Hely nélkül. Rauch János horvátországi al-bán észrevételei gróf *Orsich Kristóf* által néhai *Petrichevich Ferencz* jogán bírt Jakovlje, Bisztra, birtokok körül felmerült nehézségek felett. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 813. fasc.)

1461. 1701. január. 10. Mikola. Vallatás *Petrichevich Horváth Miklós* gyulatelki búzaverme felferéséről s egy a veremben pusztult embernek a széki tóba dobásáról. (Cs. ltár. A. X. 38.)

1462. 1701. április 29. Teremi. Gróf Pekry Lőrincz kuruc főgenerális levele özv. *Petrichevich Horváth Miklósné*hoz, melyben kéri, hogy a meghalt Szathmári tábori sátorát adja el neki, szívesen megveszi tőle, mivel gyermekeinek jobban fog a pénz, mint a sátor. (Cs. ltár. A. L. 2.)

1463. 1701. augusztus 5. Zágráb. A császmái káptalan előtt *Petrichevich Péter* Zágráb megyei szolgabíró visszavonja azon ígéretét, melyet Magyar Ignác részére Briturchiana birtok tekintetében tett volt s azt semmisnek jelenti ki. (M. O. L. N. R. A. Fasc. 38. Nr. 3.)

1464. 1701. október 15. Gyulatelke. Kibédi Dániel, Doboka megyei szolgabíró jelentése az Ebeni jogon Széplaki *Petrichevich Horváth Miklósné Sárosi Zsuzsannára* maradt gyulatelki nemes erdő felosztásáról. (Cs. ltár. A. K. 12.)

1465. 1701. december 1. Bonczhida. Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós* neje *Sárosi Zsuzsanna* nevében a Doboka megyei Kalocsa községbeli Brede Tódor oláh papnak és három fiának megengedi, hogy bizonyos feltételek mellett egyik jobbágytelkén lakjanak évi 6 frt. fizetés mellett, de kijelenti, hogy nem mint parochialis lakást, hanem mint földesúri telken lévő házat használják visszavonásig. (Cs. ltár. A. R. 6.)

1466. 1702. január 2. Magyarvalkó. Széplaki *Petrichevich Horváth Miklósné Sárosi Zsuzsanna* és Magyargyerőmonostori Kabós Sándor a Kismeregő pusztafalu határáról vallatnak. (Cs. levéltár. A. H. 3.)

1467. 1703. február 28. Kolozsvár. Tolvay István és Werner Mihály Kolozs város hites divisorai néhai Kabós Mihály Belső Farkas utcai házában, melynek egyik szomszédja Széplaki Petrichevich Horváth Miklós háza, megosztotztatják Kabós Mihály gyermekeit az első feleségétől Elekesi Erzsébettől származott Mihályt s a második feleségétől, Keserű Zsófiától származott Ferenczet és Jánost. (Orsz. Ltár. Gróf Teleki Földvári ltár. 1703. csomó.)

1468. 1703. március 19. Gyulatelke. Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné Pókai Sárosi Zsuzsanna fiával, Petrichevich Horváth Miklóssal együtt elcseréli a néhai Kálnoky Mihályné Ebeni Judittól örökölt gyulatelki fél udvarházát, telkét, gazdasági épületeit Kutyalvi Pekri Gáborral és feleségével Kabós Judittal Gyulatelkén két pusztá házhelyért és 100 frt-ért. (Cs. ltár. A. M. 27.)

1469. 1703. április 11. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós elismervénye 60 frt. visszafizetéséről, melyet Csátári Sziggyártó Ferencz gyulafehérvári polgárnak kölcsönzött, s melynek kamatjában ez neki ott tartózkodásakor szállást adott. (Cs. ltár. A. Q. 45.)

1470. 1703. május 27. Nyárádszentlászló. Pókai Sárosi János marosszéki főkirálybíró levele leányához Petrichevich Horváth Miklósnéhoz, melyben vigasztalja, hogy az özvegyasszony sorsa nagyon nehéz, amíg az ember a földön él. Bizonyos peres ügyekben tanácsokat ad. „Ezeknek utána az szent Isten oltalmába ajánlak édes leányom. Édesatyád Sárosi János.” (Cs. ltár. A. J. 14.)

1471. 1704. június 5. Bonczháda. Zuturi Ferencz Jószaigazgató bizonyítja, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Miklós gr. Bánffy György erdélyi kormányzónak egy Csiglen-i szökött jobbágyát felkérésre kiadta, s hogy az a Gubernator földjén Poklostelkén szolgál. (Cs. ltár. 8. csomó, A. B. B. Nr. 12.)

1472. 1705. június 24. Kolozsvár. Gróf Teleki Mihály Kurucz ezredes főarendátor nyílt rendelete Doboka, Kolozs és Torda vármegyék vice árenda-perceptorainak, hogy Suky Pál özvegyétől sem arendát, sem dézsmát ne szedjenek. (Cs. ltár. A. 58.)

1473. 1705. június 28. Zágor. János deák zágori gondviselő levele özv. Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné Pókai Sárosi Zsuzsannához arról, hogy a néhai Petrichevich Horváth Miklós adott volt 200 frt.-ot kölcsön a zágori embereknek, hogy azt ledolgozzák, most e jobbágyok jórészen confiscáltattak s azért ő elment gróf Teleki Mihály főarendátorhoz s neki jelentette az ügyet, kitől azt a választ nyerte: nézze meg a szerződéslevelet, s ha az emberek még tartoznak, végezzék el a vállalt munkát. (Cs. ltár. A. F. 18.)

1474. 1706. február 10. **Segesvár.** *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár* és *Tompai Botos Imre* közbírák előtt *Gróf Bethlen Sámuel* és *Gáspár Pál* kiegyeznek egy „barna pej gyermek ló” felett, melyet *Gáspár Pál* 1703 évben az akkori revolúciónak kezdetiben, Alsó Rákosról hajtott volt el *Bethlen Sámuel*től. *Gáspár* kötelezi magát a lóért egy hónap alatt 100 frt-ot adni. Ha bármelyik fél ezen egyezséget nem állja s egymást a történt dolgokért injuriával illetnék „halállal tartozzék.” (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1706.*)

1475. 1706. április 15. és 18. **Désfalva.** *Kórodszentmártoni Harkó Bálint Küküllő vármegyei szolgabíró* jelentése arról, hogy a désfalvi összes nemes birtokosokat, köztük *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós, Boldizsár és Ferencz* árváit is felszólította, tegyék le azt az 568 frt-ot, melyet a segesvári országgyűlés rendeletéből a német katonaság szükségletére a falu egyeteméért be kell fizetni az 1706. évben, de ezek mind kijelentették, hogy a pénz letételére nincs módjuk s beleegyeznek abba, hogy a falu határából egy darab földet ebből a célból leköthessenek. Április 18.-án kelt szerződéssel a désfalvi nemes és közlakosok a háború terheitől kényszerítve *Adámosi Végh Ferencz*től az adótartozásokra 568 frt-ot felvettek s ezért neki lekötötték 20 évre az osztatlan közhatárból kijelölt részt visszaválthatólag. (*Székely Nemz. Múz. Sepsiszentgyörgy.*)

1476. 1708. január 12. **Vámosudvarhely.** Vallatás arról, hogy *Vámosudvarhelyen* a falu bíróságot miként viselték s hogy az öv. *Petrichevich Horváth Ferenczné Tollán Koszta* jobbágya házhelye *Sárosi* vagy *Petrichevich Horváth* rész-e? (*Cs. ltár. A. A. M. 46.*)

1477. 1708. április 5. **Harangláb.** Öv. *Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné* udvarbírájának *Hosszú Demeternek* levele úrnőjéhez, melyben panaszkodik, hogy „a mostani idők nyomorúsága” mellett nincs jobbágyság a faluban, aki dolgozzék, mert „a német imide amoda hajt bennünket.” Minden héten elvisszik a jármos ökreit s neki is vele kell mennie, „különben odavész hitván marhám.” (*Cs. ltár. A. K. 36.*)

1478. 1708. május 9. **Hely nélkül.** II. *Rákóczi Ferencz* fejedelem megparancsolja *Kis-Marjai Albertnek*, hogy néhai nemzetes *Horváth Boldizsár* megmaradott özvegyének nemzetes *Daniel Zsuzsanna* asszonynak a fejedelem huszti jószágában „szálást adjon, másként intenciója a maga quartélyából lesz.” A fejedelem tévesen írja özvegynek *Petrichevich Horváth Boldizsárnét*, mert ura akkor életben volt. (*Prot. Dom. Huszt. 1707—10.*)

1479. 1709. május 6. **Hely nélkül.** öv. *Székelykocsárdi Balogh Lászlóné Lőrinczrévi Koncz Borbara* a szolnokmegyei Dögmező lakosainak 101 véka búzát kölcsönöz a *Szent Bertalan*

napi Besztercei vásárig s ezért fizetnek neki 40 véka búza kamatot és 40 kaszás napszámot tesznek. (Cs. ltár. Fasc. 5. Nr. 25.)

1480. 1710. február 8. Verbőcz. özv. Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné Árva Folthy Borbála és fia Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár, midőn a német hadak dúlása elől kimenekültek Magyarországra az Ugocsa megyei Verbőcz községben „siralmas és gyalázatos bujdosásra hanyatlott állapotjokban a midőn Istennek bölcs teczczéséből és ingyen való jó kedvéből mű is Édes született Földünkben s Országunkban való vissza menetellel magunkat bátoríttanók, szabad akarattunk szerint, nagy Jó kedvvel, buzgó szeretettel, és tiszta szíves kész indulattal, Istenünk előtt bé mutatandó Fogadás-tételünkkel, erre kötelezzük magunkat: minden hellyel levő kevés Jóságocskáinkban, esztendőnként termő, magunk majorságbeli szántóföldeinknek Búza- és Szőlő-Hegyünknek Borbéli igazságos Dézmáját csak egyedül s éppen a mű kegyelmes Jó Istenünknek, édes Atyánknak Dücsösségére és sz. Tiszteletinek elő-mozdítására fordítván, rendeltük a Kolosvári és Thordai Vnitaria Ecclesia számára, ebben helyeztetett a fenn álló Templomok és Scholák szükségére.” Ha pedig valaki ezen adományukat megmásítani, felborítani, eltitkolni igyekeznék, azon legyen átok. „Költ Nemes Magyarországon, Hosszas Bujdosásink alkalmatosságával, Ugocsa vármegyében, Verbőcz nevű faluban lévő Szállásunkon; Ezer-Hétszáz Tizedik siralmas esztendőben; Böjtelő havának, nyolcadik napján. Néhai tekintetes nemzeti Széplaki Petrityevith Horváth Kozma Uram meghagyatott Eozvegye Árva Folthi Borbara és Fia, Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár m. pr. (Kolosvári Unit. Egyhk. levéltára.)

1481. 1711. december 16. Szászcsávás. Sombori István Küküllő vármegye egyik szolgabirája jelenti a vármegyének, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Kozma megbízásából felszólította nagyságos Sárpataki Sárpataki Mártont, hogy azon 160 frt. kölcsönből még fennálló összeget, melyet 1699 október 12-én kölcsönvett volt néhai Petrichevich Horváth Miklóstól, s mely kamataival együtt most már 336 frt-ra növekedett, fizesse vissza. (Cs. ltár 1711. csomó).

V. FEJEZET.

1712—1848.

1482. 1712. május 8. Torda. Özv. Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczné Ilosvai Balogh Kata kívánságára Bikfalvi Ferencz ótordai iskolamester bizonyságlevele arról, hogy midőn a Rákóczi Ferencz féle szabadságharcban a bujdosás alatt 1710-ben Máramarosszigeten Székelykocsárdi (Ilosvai) Balogh Gábor pestisben meghalt volt, a máramarosszigeti templom sekrestyéjében elrejtett arany, ezüst holmik és egyéb értékeket özvegye, a későbbi Szentpáli Istvánné meg-megdézsmálta. (Cs. ltár. Fasc. XIII. Nr. 33.)

1483. 1712. május 21. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent tanusítja, hogy előtte Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár, a néhai Petrichevich Horváth Kozma fia Folthy Borbálától, ünnepélyesen tiltakozik minden intézkedés ellen, melyet néhai Folthy Bálint felesége Jósika Mária és leányai Folthy Mária és Zsuzsánna az ősi Folthy-féle Hunyad-megyei javakra vonatkozólag tettek, mivel e javak a néhai Folthy Farkas és Ferencz leszármazóit illetik, köztük őt, mivel az ő nagyapja Folthy László, a Farkas és Ferencz testvére volt. (M. Nemz. Muz. Gr. Bethlen ltár. 1712. fasc.)

1484. 1713. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye nemesei felesküsznek III. Károly király hűségére, köztük Petrichevich Horváth Kozma esküdt ülnök is. (Várm. jkv. I. 717—23. lap.)

1485. 1713. január 5. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye Rendei székülő bírái közé választják Széplaki Petrichevich Horváth Kozmát. (Várm. jkv. I. 708 lap.)

1486. 1713. szeptember 17. Tancs. Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár cserél egy szőlőt Tancsi Földvári Pállal a tancsi határban. (Orsz. ltár. Gr. Teleki Földvári ltár. 1713.)

1487. 1714. január 14. Vargyas. Vallatás arról, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárné Vargyasi Daniel Zsuzsanna kiházasításakor milyen hozományt kapott. A tanuk szerint 100 aranyat, hat lovat, egy hintót, mely néhai Daniel Ferenczné Bélydy Judittól maradt a Bélydy címerrel. De Daniel Zsuzsanna édesanyja Daniel Istvánné Kemény Zsófia még életében elosztotta leányai közt drágaságait, s ebből jutott volt Horváth Boldizsárnénak: „egy darabos arany láncz öv, edgy melyre való

Saphiros medaly, egy gyemantos melyre való pantlika rosa, edgy rubintos smaragdós pántlika rosa, edgy gyémántos gyöngyös elő pártá, edgy gyémántos gyöngyös nyakszoritto, edgy nyakra való jo fele gyöngy nagy szemű aproval össze füzve, tizenhárom rend, már nyakra való öreg szemű gyöngy aproval össze füzve, öt rend edgy kézre való jóféle gyöngy, edgy gyöngyös gallér hét arany boglár benne, edgy gyöngyös pártá, tizenegy arany boglár benne, egy tiszta gyöngyös gallér, más gyöngyös pártá, öt arany boglár benne, egy pár rubintos fülbevaló, edgy pár gyöngy fülbe való, hét vagy nyolc köves arany gyűrűk, edgy gyémántos reszkető tű, orvosságos nyakra való aranyba foglalva, edgy ezüst sinor öv, edgy claris öv, edgy kézre való claris, edgy arany perencz, egy veres sima bársony szoknya, öt rend ezüst kötés rajta, edgy tündöszin allyaban szöt bársony szoknya, edgy zöld aranyos materia szoknya, edgy rend elegyes csipke rajta, edgy zöld aranyos terczenal szoknya, egy zöld virágos bársony mente nusztal bellet jó féle gyöngy gomb rajta es elegyes széles csipke, edgy belletlen bársony palást, edgy nusztal bellet bársony palást fekete selyem csipkével. (*Daniél levéltár Olasztelke. R. 1768. B. S.*)

1488. 1714. október 1. **Vámosgálfalva.** Vallatás *Désfalvi Simon Mihályné Petrichevich Horváth Krisztina* vámosgálfalvai birtokai felől. (*Székely Nemz. Muz. Sepsiszentgyörgy.*)

1489. 1714. november 15. **Kelementelke.** Vallatóparancs Káli Kun István, Mátyás és Kun Istvánné Kesserű Zsófia részére, mellyel kiküldetnek többek között *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma, Ferencz és Mózes* is, hogy bizonyos meg nem nevezett ügyben tanukat vallassanak. (*Orsz. Ltár. Gr. Teleki-Földvári Ltár. 1714.*)

1490. 1715. június 2. **Felsősztribicza.** *Petrichevich Miklós és neje Kovachóczy Anna* kölcsönvesznek *Zaversky Józseftől* 13 Rajnai forintot s ezért lekötnek neki *Felsősztribiczán* egy földet, *Bellosevich Györgyné Petrichevich Dorottya*, a *Petrichevich Miklós* nővére szomszédságában. (*M. Nemz. Muz. Törzsa. 1720. évi fasc.*)

1491. 1716. február 27—28. **Széplak.** Küküllő vármegye Rendei *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárt* a vármegye egyik főbirájává választják a felső járásban. (*Várm. jkv. III. 99. lap.*)

1492. 1716. június 10. **Nagyteremi.** Küküllő vármegye és Marossszék vegyes bizottságot küld ki az erdélyi Gubernium rendelkezére gróf Kornis István főispán, főkommissárius, *Désfalvi Simon Mihály Guberniumi tanácsos. Dósa Mihály és Szentiváni Sámuel, Marossszéki alkirálybirák, Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár és Désfalvi Pataki Ferencz* Küküllő vármegye

főbírái, Csapói Kun László alispán és Gyulai Horváth László főjegyző személyében s a bizottság Nagyteremi és Lukafalva közt folyó patak szabályozásának és fenntartásának feltételeit megállapítja. (*Küküllő vármegye jegyzőkönyvei I. 754—7. lap.*)

1493. 1716. június 13. **Darlacz.** Hallerkői Haller István levele özv. Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné Sárosi Zsuzsannához, melyben egy tőle elszökött jobbágyának kiadását kéri. (*Cs. ltár. A. K. 31.*)

1494. 1716. december 17. **Désfalva.** A désfalvi nemesek egymásközt beosztják a korcsmároltatást 1716 decz. 25—1717 szeptember 30.-ig s Széplaki Petrichevich Horváth Miklósról és Györgyre 13, illetve 20 nap jutott jobbágytelkeik után. (*Székely nemz. Muz. Sepsiszentgyörgy.*)

1495. 1717. március 22. **Gyulatelke.** Özv. Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné, Sárosi Zsuzsanna gyulatelki birtokainak összeírása. (*Erd. Muz. Kolozsvár. Br. Szentkereszti ltár.*)

1496. 1717. július 19. **Nyárádtő.** Kissárosi Sárosi Istvánné Pókai Sárosi Krisztina megjárhatja és összeírja a Sárosi Sámuel után reá maradt Nyárádtő-i birtokait. (*Cs. ltár. Fasc 4. Nr. 25.*)

1497. 1717. október 31. **Vízakna.** Özv. Szentpáli Istvánné Széplaki Petrichevich Horváth Krisztina levele Czegei Wass Dánielhez, melyben tudatja, hogy néhai ura a nála Wass Dániel által zálogbatett gyűrűt gróf Székely Ádámnak adta tovább, forduljon hozzá a kiváltással. (*Erd. Múz. Gr. Wass ltár XLII csomó 13. sz.*)

1498. 1717. november 29. **Melegiöldvár.** Ráczkezy János Doboka vármegye szolgabírája útján Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár meginteti Turi Mihályné Földvári Erzsébetet, hogy álljon melléje azon perében, melyet Béres Péter és fiai jobbágyok miatt ellene indítottak, különben a káráért felelőssé teszi. (*M. N. Múz. Törzsa. 1717. évi 857 fasc.*)

1499. 1719. május 15. **Magyaríráta.** Kolozsvármegye törvényszéke Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárnak Tancsi Földvári Pál elleni perében, melyet felperes néhai atyja Folthy Borbálától örökölt Tancs-i részjóságért indított, ítéletet hozott s abban alperest elmarasztalja. (*Kolozsvár várm. jkv. 1716—30. évből 352 lap.*)

1500. 1719. május 18. **Tancs.** Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár és Tancsi Földvári Pál Tancson egy szőlőt és szántóföldet cserélnek. (*Orsz. ltár. Gr. Teleki—Földváry ltár. 1719. évi csomó.*)

1501. 1719. július 10. **Felsősztribicza.** Petrichevich Miklós zálogba vet egy földet Bunyák-ban báró Orsich Bernátnak 20 frt-ért tíz évre. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1719. évi fasc.*)

1502. 1720. előtt **Széplak**. *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár* családi feljegyzései. (Cs. ltár.)

1503. 1720. **Bécs**. VI. Károly király Veres Péternek nemeséget adományoz, ki néhai özv. *Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné* jobbágya volt, de úrnője felszabadította volt. (Orsz. Ltár. Lib. Reg. VII. K. 77. lap.)

1504. 1720. körül. **Hely nélkül**. Néhai Nagycsercsi Toldalagi Mihály leszármazottai, köztük *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* is, ellene mondanak az oláhcsesztvei és mihálczfalvai jószágok felosztásának, melyet özv. gróf Gyulaffy Lászlóné Gyérőffy Borbála és gr. Gyulaffy Zsófia végeztek. (Erd. Múz. gr. Toldalagi ltár. Fasc. II. Nr. 16.)

1505. 1720. február 19. **Kelementelke**. *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár*, Küküllő vármegye főbírája, Désfalvi Simon János a vármegye hites assessorja és Harczói Gálfalvi János előtt néhai *Petrichevich Horváth Ferencz* és néhai neje *Balogh Kata* gyermekei *Petrichevich Horváth Kozma*, *Ferencz* és *Klára Kénosi Sándor Gergelyné* megosztóznak a Belső Szolnok megyei Alsó Ilosva, Középfalva, Omlásalja, a Küküllő vármegyei Vámosudvarhely, Zágór, Oláhsolymos, Désfalva, Széplak, a háromszéki Gelencze, az aranyosszéki Székely Kocsárd, Gyéresszentkirály, Lóna. Egerbegy birtokok felett. (Cs. ltár. Fasc. 28. J. Nr. 6.)

1506. 1720. február 20. **Kelementelke**. *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* és *Ferencz* megosztóznak Belső Szolnok megyei Ilosva, Középfalva, Árpástó, Omlásalja birtokok és jobbágyságok felett. Az okmányon egykorú kéz bejegyzése:

Adgyon Isten szívem csendes jó éttszakát,

Az holnapi napra böldegh felvirradást,

Szép szerencsés álmodozást,

Velem holnap vigh mulatást. (Cs. ltár. Fasc. XIII. 10.)

1507. 1721. február 12. **Kolozsvár**. Özv. *Felsőmagyarzsuki Suky Pálné* Göts Kata kérése Kolozsvár város tanácsához, hogy miután kolozsvári házában sok esztendő óta állandóan német katonatisztek voltak beszállásolva s ezáltal „sok kárt és mortificatiót” szenvedett s emiatt házáat kényszerűségből eladta, hátalékos adóját mérsékelje a város. Rávezetve: Megtekintvén sok terheltetésit, szenvedését az adók fl. 88 hagyattuk csak 16 frtok-ra. (Cs. ltár. F. 9. 57.)

1508. 1721. február 24. **Sepsi Arkos**. *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma feleségével Arkosi Benkő Máriával* és két sógorával Benkő Ferenczel és Raphaellal Sepsiszéken Ilyefalván a Gidófalvi Gábor után rájuk szállott belső örökségüket unitárius templom és papilak céljaira ajándékozzák. (Unitárius Egyház ltára Kolozsvárt.)

1509. 1721. március 24. **Mihályfalva.** Nemes Tamás Benső Szolnok megyei alispán felmentő levele arról, hogy a felesége megöléseért törvénybe idézett Molnár Tódor alsóilosvai emberért *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma és Ferencz* váltságdíjban 40 magyar frt-ot lefizettek és ezzel őt a törvényes üldözéstől megváltották. (Cs. ltár. Fasc. 5. Nr. 25.)

1510. 1721. május 8. **Alsó Ilosva.** Molnár Tódor szabad ember gyilkosságba esvén feje váltságáért 40 frt-ot *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* fizetett le s ezért magát és utódait örökös jobbágyságra köti ennek alsóilosvai birtokában. (Cs. ltár. Fasc. 5. Nr. 22.)

1511. 1721. június 10. **Laxenburg.** VI. Károly király megerősíti és átírja a Tárnok-Matskásy család leszármazóinak Nagy Rápolyi uradalmára vonatkozó I. Apafi Mihály 1686. november 15.-i és I. Lipót 1705. december 5.-i adományleveleit és azt Kászoni báró Bornemisza János József, *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár*, báró Jósika Imre, Naláczi János és más rokonok kérésére privilégium alakjában újból kiadni rendeli. Aláírások: Carolus mp. Samuel Alvinczi mp. (Erd. Liber Reg. VII. kötet 269—73 lap.)

1512. 1721. szeptember 22. **Bátos.** Kolozsvár megye táblabíráinak névsora a Bátoron Királyhalmi gróf Petky Dávid főispán alatt megtartott megyei közgyűlésen megállapítva, melyben *Petrichevich Horváth Boldizsár és Suky István* is fel van sorolva. (Várm. jkv. 1710—31. évekből 245 lap.)

1513. 1722. február 22. **Nagyszeben.** Harczói Gálfalvi János deák gróf Bánffy György erdélyi kormányzónak szerződésileg kötelezi magát, hogy egy évre minden peres ügyében bármely hatóság előtt „híven, serényen szolgálni, dolgozni fog, hogy megeshető kára minden utakon módokon eltávoztatódjék.” Ezért fizet neki a Gubernátor 100 m. frt. pénzt, 100—100 véka búzát és zabot, 80 veder bort, két kövér sertést, 12 bárányt és több egyéb terményt, ha utazik, magára tisztességes tartást, három lovára, egy szolgájára ellátást igényelhet. (Cs. ltár. II. Reg.)

1514. 1722. március 22. **Alsóilosva.** *Széplaki Petrichevich Horváth Ferencznek és feleségének Gagyai Pálffy Ilonának* Gyurgy Lup magát fiával együtt alsóilosvai jószágában jobbágyul leköti. (Cs. ltár. Fasc. 35. A. A. Nr. 7.)

1515. 1722. március 30. **Nagyszeben.** Gr. Bethlen György, Ádám, József, Sámuel, Imre, Elek, Harczói Gálfalvi Jánossal megállapodnak abban, hogy egy évig minden peres ügyüket viszi s ezért 120 m. frt készpénzt, 100 véka búzát, 100 akó bort, 10 juhot bárányostól és két kövér sertést adnak neki. (Cs. ltár. A. I. Nr. 3.)

1516. 1722. június 25. **Bácsi.** Hunyad vármegye törvényszéke ítéletet mond *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárnak* a Naláczy család elleni perében s kötelezi alpereseket, hogy 1000 frt letétele mellett a nekik elzálogosított Lazura-i jószágot végrehajtás terhe mellett bocsássák vissza felpereseknek. (*Erd. Múz. Br. Bornemissza ltár. S. Fasc. V. Nr. 1.*)

1517. 1722. okt. 16. **Kelementelke.** VI. Károly király megparancsolja Solnai György s több más kir. táblai jegyzőnek, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár* (a Kozma fia.), kinek anyja Folthy Borbála (a Folthy Farkas leánya volt), valamint Pókai Anna Thuróczy Jánosné kérésére, kinek atyja Pókai Miklós, anyja pedig Folthy Anna (a Folthy Ferencz leánya) volt, szőlítsák fel néhai Folthy Bálint hátrahagyott özvegyét, Jósika Máriát, hogy miután férje fiú utódok hátrahagyása nélkül halt meg, az utána maradt Folthi uradalomból kezén lévő Folt, Lazura, Buny, Streke, Kimpény, Runksor, Alsó-Felső Buny, Vika, Zrduuk, Nagy Almás, Glod, Rejtekmás, Guraszáda, Kamarczenesd, Godinest, Danilest, Bradacek, Petresd Hunyad megyei birtokokat dossának kiszakítása után bocsássa nekik, mint vérszerinti örökösöknek, kezükhöz, mit ha nem tenne, idézzék őt a királyi tábla elé. Az oklevélen lévő feljegyzés szerint a pert alperes Jósika Mária 1722. november 10.-én felvette s az folyt, 1723. november 3, deczember 10.-én és 1724 november 24.-én tárgyaltak a királyi tábla előtt a felek. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1724. évi fasc.*)

1518. 1722. október 26. **Nagyalmás.** Székely Ferencz és Farkas János kir. táblai jegyzők jelentik, hogy VI. Károly királynak 1722. október 10.-én kelt vallatóparancsára tanukat vallattak *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár* kérésére afelől, hogy a Folth-i határon néhai Folthy Bálint allodiális szőlőjéhez neje Jósika Mária csatolt-e új szőlőt s azt saját pénzével telepítette vagy pedig a jószág jövedelméből? A tanuk úgy vallottak, hogy az özvegy folthi jobbágyokkal telepítette a szőlőt s azért nekik nem fizetett. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1722. évi fasc.*)

1519. 1724. február 16—21. **Nagyszeben.** Almási János és Eperjesi László királyi táblai jegyzők jelentik, hogy VI. Károly királynak 1724. február 16.-án kelt vallatóparancsára Nagyszebenben Varga András házánál, mely ház a Disznópásztor kútja melletti téren van s mely jelenleg báró Jósika István szálásául szolgál, tanuként kihallgatták báró Jósika István és Dánielt, *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárnak* Jósika Mária özv. Folthy Bálintné elleni perében mint tanukat arról, hogy mit hozott volt özv. Folthyné kiházásításakor férje házához „arany ezüst marhákban és egyéb clenodjumokban”, vagy pénzt, mit fi-

zetett abból a Folthy jószág adójában, mi volt a jószág jövedelme, ezt mire fordították és végül építkezett-e az özvegy férje birtokán? A tanuk nem sokat tudnak a dolog felől, mert akkor gyermeki állapottal voltak. (*M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1724. évi fasc.*)

1520. 1725. május 3. Kolozsvár. Alsóveniczei Sztojka János az egész Fogaras földi boérságnak constitutus polenipotenciáriusa megegyezik Harczói Gálfalvi Jánossal, hogy az egész Fogaras földi boérságnak és Boér Simon Fogaras-i főkapitánynak minden jogügyében eljár egy évi 60 frt készpénz 25 köből búza s 50 köből zab fizetése ellenében. (*Cs. ltár. A. F. Nr. 1.*)

1521. 1725. augusztus 28. Széplak. Árkosi Benkő Mária Széplaki Petrichevich Horváth Kozmáné teljes meghatalmazása férje részére minden jogügyében. (*Cs. ltár. fasc. 1. Nr. 17.*)

1522. 1725. november 6. Széplak. Küküllő vármegye közgyűlése Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczet egyik táblabírájává választja. (*Várm. jkv. 1720—47 IV. K. 92 lap.*)

1523. 1726. május 18. Alsóilosva. Széplaki Petrichevich Horváth Kozmának az Alsó Ilosván lakó Turi Zsigmondné Hidi Zsófia zálogba ad egy pusztá jobbágytelket 25 frt-ban. (*Cs. ltár. 28 fasc. F. 8.*)

1524. 1726. október 20. Alsóilosva. Az alsóilosvai nemes birtokosok Széplaki Petrichevich Horváth Kozma udvarában megegyeznek az alsóilosvai erdők egy részének tilalomban tartásáról. (*Cs. ltár fasc. XIII. Nr. 31.*)

1525. 1726. december 17. Kolozsvár. Gr. Bánffy György Doboka megyei főispán Harczói Gálfalvi Jánosnak Mezőbándon, Mezőcsávason és Nyárádtőn különböző birtokairól elbujdosott jobbágyokat ad. (*Cs. ltár. fasc. CII. Nr. 6.*)

1526. 1727. április 17. Vajdaszentivány. Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár néhai feleségétől Suky Máriától származott két gyermeke nevében a vajdaszentiványi Suky örökséget képező jószágot kijáratja és birtokba adatja. (*Cs. ltár. 1727.*)

1527. 1727. október 16. Széplak. A széplaki 33 nemesi üléshely után a falusbíróság viselése és korcsmároltatás megállapítása tárgyában a Petrichevich Horváth örökösök és a Semjén család tagjai megegyeznek, 28 üléshely a Petrichevich Horváthoké, 5 a Semjéneké. (*Cs. ltár. L. 8.*)

1528. 1727. december 22. Széplak. Széplak lakosai a súlyos adóktól kényszerítve a falu határa felső fordulójában egy rétet 60 rajnai frt-ért elzálogosítanak Petrichevich Horváth Boldizsárnak és Sárdi Simén Györgynek. (*Cs. ltár. XVI. cs. 35 szám.*)

1529. 1728. február 14—18. Szászfülpös. Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár és Tancsi Földvári Pál megosztják

a szászfülpösi határon lévő Földvári rész erdőket. (Orsz. ltár. Gr. Teleki—Földvári ltár. 1728.)

1530. 1729. május 6. Széplak. *Petrichevich Horváth Ferencz* elismervénye, hogy a Belső Szolnok megyei Alsó Ilosva, Középfalva, Omlásalja és Árpástói jószágokra vonatkozó leveleket *Széplaki Petrichevich Boldizsártól* átalvette, ki e leveleket néhai Kénosi Sándor Gergely ítélőmester halála után Sándor Páltól vette volt kezéhez. (Cs. ltár. XVI. csomó 37. sz.)

1531. 1731. július 19. Széplak. *Árkosi Ferenczi István* székely nemes elismervénye arról, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsártól* édes bátyja néhai *Ferenczi Dániel* hátralékos fizetése fejében felvett 50 frt-ot. *Ferenczi Dániel* ezelőtt 23 esztendővel néhai *Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbálát* szolgálta, vele ment Magyarországra „siralmas bujdosásaiban” s ott elhalt, viszont úrnője is a bujdosásban elhalván, csak most nyilott alkalom a leszámolásra, de ha kiderülne, hogy bátyja tényleg felvette az egész fizetését, ezt az összeget vissza fogja téríteni. (Csikszentdomokosi Sándor család ltára Budapesten.)

1532. 1731. augusztus 10. Széplak. *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár* és *Köpeczi Dersi Boldizsár* előtt *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma és Ferencz* megegyeznek bizonyos egymáselleni követeléseik és még osztatlan vagyonuk felett 200 frt kötés terhe alatt. (Cs. ltár. XVI. cs. 16. szám.)

1533. 1731. augusztus 20. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye előkelőbb nemeseinek néysora, köztük *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár, Kozma és Ferencz* nevével. (Várm. jkv. 1720—47. 148 lap.)

1534. 1732. február 1. Széplak. *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma* Balás Márton csókai székellyel, ki csókai erdejét meglopta, kiegyezik s őt a *Petrichevich Horváth* féle csókai erdők őrzésére megfogadja. (Cs. ltár. Fasc. 3. Nr. 5.)

1535. 1732. június 19. Oláhszentlászló. Küküllő vármegye közönsége a nemesek sójának és az árenda lajstromok ügyének eligazítására biztosokat küld ki, köztük *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárt* is. (Várm. jkv. IV. 171. lap.)

1536. 1733. január 28. Kelementelke. *Széplaki Petrichevich Horváth Kozma és Ferencz* megintetik néhai Kénosi Sándor Gergelynek *Széplaki Petrichevich Horváth Klárától* való gyermekeit Sándor Gergelyt és Klárát az osztozásnál történt megkárosításuk jóvátétele és bizonyos elvitt drágaságok visszaszolgáltatása ügyében. (Cs. ltár. Fasc. 25. W. Nr. 16.)

1537. 1733. június 8. Zágor. *Széplaki Petrichevich Horváth Anna Ürmösi Maurer Gáborné* pere Küküllő vármegye törvényszéke előtt özv. Várhegyi gróf Keresztes Mártonné Daniel Mária ellen egy szászcsávási részjószág ügyében, melyet néhai gróf

Keresztes Márton erőszakkal foglalt volt el. (*Küküllő várm. jkv. IV. K. 176. lap.*)

1538. 1733. június 27. **Tancs. Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár** elismervénye arról, hogy neki Tancsi Földváry Pál kezéhez lefizetett 725 frt-ot a kolozsmegyei Szászujfalu és Szentandrás birtokok zálogösszegének fejében, melyet *Petrichevich Horváth Boldizsár* édesanyja *Petrichevich Horváth Kozmáné Folthy Borbála* adott volt kölcsön, hogy Kis Rédei Rhédey János özvegyének Kornis Margitnak meg tudják fizetni azon ezerszáz aranyból és nyolcszáz imperiális tallérból álló tartozásukat, melyet még 1657. évben azért vettek a Földváry család tagjai kölcsön, hogy a Lengyelországi hadjáratban hadifogságba esett idősebb Földváry Ferencet a tatár rabságból kiválthassák. (*Orsz. Ltár. Gr. Teleki—Földváry ltár. 1733.*)

1539. 1734. június 26. **Kolozsvár.** Néhai Suky Pál gyermekei és unokái, köztük *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár*, mint Suky Klárától származott gyermekeinek *Petrichevich Horváth Boldizsárnak* és *Klárának* gondnoka, megosztottnak a néhai Suky Pálné Göts Kata után maradt örökségen, a Solyomkö, Vajdaszentiván, Kovácsi, Fodorháza, Magyar Ujfalu, Szótelke, Ugrócz, Melegföldvár és a Kövárvidéki Havrilla jószágok, valamint a Kolozsvárt levő földek, szőlők, kertek, drágaságok és küntlevő követelések felett. (*Ujfalussy ltár. 1734.*)

1540. 1735. március 21. **Kolozsvár.** Maróthi Zsigmond Udvarhely és Marosszék táblabírája, Kmita János Kolos és Doboka vármegye táblabírája igazolják, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Krisztina* gyulatelki és hozzátartozó részjóságait nem volt hajlandó csak 1500 frt-ért eladni Harczói Gálfalvy Jánosnak, aki csak 1000 frt-ot akart érettek fizetni. (*Cs. ltár. XX. Nr. 5.*)

1541. 1736. július 16. **Désfalva.** *Széplaki Petrichevich Horváth Anna Ürmösi Maurer Gábornénak* gróf Keresztes Mária Perényi Pálné elleni perében Küküllő vármegye törvényszéke Iktári Bethlen Sámuel kérésére, mivel alperesnő „a hazából hirtelen kiment”, a következő ülészakig perhalasztást engedélyez. (*Várm. jkv. IV. 250. lap.*)

1542. 1737. július 29. **Széplak.** özv. *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárné Désfalvi Simon Sára* átadja a család legidősebb férfitagjának *Petrichevich Horváth Kozmának* a *Petrichevich Horváth* család leveleit és azokat felleltározzák. (*Cs. ltár. XVI. Nr. 2.*)

1543. 1738. január 14. **Dicsőszentmárton.** Küküllő vármegye törvényszéke *Széplaki Petrichevich Horváth Anna Ürmösi Maurer Gábornénak* báró Perényi Pálné gr. Keresztes Mária ellen egy szászcávási részjóság ügyében indított perében, al-

peresnőt meg nem jelenése okából elmarasztalja. (*Küküllő várm. jkv. IV. 28. 3. 293 lap.*)

1544. 1738. december 8. Hely nélkül. A Pókai-Sárosi család leszármazásáról Magyarosi István Marosszéki unitárius esperes tanuságot tesz. A néhai öreg Sárosi János ítélőmesternek két fia volt, György és János. Ezelőtt mintegy száz évvel a két ág egymástól eltávozott. Mikor Rákóczy Zsigmond fejedelemnek a cseh király leányát feleségül hozták, akkor mint főemberszolga ott volt a kíséretében Öreg Sárosi János, mint fiatal, kb. 20 éves ember. (1651. június 26.). Ennek leánya volt Sárosi Zsuzsanna Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné, unokája Haranglábi Szakmáry Istvánné, ennek leánya Gálfalvi Jánosné, ennek leánya Gálfalvi Borbála. Öreg Sárosi János másik fia volt Sárosi György, ennek leánya Kissárosi Sárosi Istvánné, ennek leánya Suky Lászlóné, ennek fia Suky László. (*Cs. ltár. IX. csomó 19 sz.*)

1545. 1739. október 12. Melegföldvár. Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár megosztottatja néhai Suky Pál fiait Lászlót és Jánost a melegföldvári és frátai részjóságokon édesanyjuk Sárosi Krisztina jelenlétében. (*Cs. ltár. IX. fasc. 36.*)

1546. 1741. május 11. Alsóilosva. Néhai Lőrinczrévi Koncz Pál örököseinek köztük Széplaki Petrichevich Horváth Kozma és Ferencznek egyezsége az alsóilosvai birtok használatáról addig, míg azt egymás közt felosztják. (*Cs. ltár. XIII. 19.*)

1547. 1741. augusztus 10. Felsősztabicza. Petrichevich Péter Zágráb megyei szolgabíró báró Orsich Kristóf nevében megintette Somsich János plébánost, hogy azokért a Burmak-i földekért, melyek báró Orsichnál zálogban vannak, a jövő Szent Márton napon a zálogösszeget fizesse le, mivel azt a báró elfogadja. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1741. évi csomó.*)

1548. 1741. augusztus 12. Pozsony. Mária Thérézia magyar királynő Petrichevich Pál kir. tanácsos Pozsony megyei főadószedőnek érdemei elismerésül a Szász-i előnevet adományozza. (*Lib. Reg. XXXIX. 81. lap.*)

1549. 1741. október 24. Kórodszentmárton. Küküllő vármegye közgyűlése a hadiségedelemadó felosztására kirendelt bizottságba tagul választja Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczet is. (*Várm. jkv. IV. 357 lap.*)

1550. 1743. május 15. Széplak. Özv. Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárné Désfalvi Simon Sára, mint gyermekeinek Petrichevich Horváth Miklós, Zsigmond, Zsófia és Juditnak gyámja meginteti Széplaki Petrichevich Horváth Kozmát, hogy mivel az ő cigány jobbágysai felett az exponens asszony béresei közt történt verekedésük miatt törvényt akar láttatni, a vármegye törvényszéke előtt jelenjen meg. (*Cs. ltár. 1743.*)

1551. 1743. november 7. Széplak. Özv. Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárné Désfalvi Simon Sára maga és gyermekei nevében teljes meghatalmazást ad minden ügyeiben ifj. Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárnak, idősb és ifj. Tancsi Földvály Ferencznek és Désfalvi Simon Jánosnak, mivel kora és női mivolta miatt ügyeiben kellően eljárni nem tud, s bennök teljesen megbízik. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1745. 913 fasc.*)

1552. 1743. november 29. Patakfalva. Ifj. Abrahámfalvi Ugron János és Dályai Dályai János előtt néhai Patakfalvi Ferenczi István után maradt örökségen megosztottnak a fiú- és leányleszármazók, köztük Gagyai Pálfi Zsigmond, Mihály és Ilona, ki Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz felesége, s ezen alkalommal a leányágnak jutnak Bardócz, Bodos, Száldobos, Füle, Alsó Torja, Karatna, Benczéd, Kecset, Malomfalva, Lengyelfalva, Felsőboldogasszonyfalva, Bikafalva, Udvarhely, Bethlenfalva, Kadisfalva, Szombatfalva, Farkaslaka, Süke, Oroszhegy, Dobosfalva, Zetelaka birtokok egészen, a Lövőte, Oklánd, Móréfalva, Bodos birtokok pedig a fiúággal közösen. (*M. Nemz. Múz. Pálmay gyűjtemény XVIII. 1773 év.*)

1553. 1743. deczember 7. Nagyszeben. Gróf Haller János erdélyi Gubernátor neje Daniel Zsófia, gróf Lázár Adámné Daniel Anna, Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárné Daniel Judit és Daniel Krisztina nővérek, meg idősebb Daniel Ferencz, idősebb és ifjabb Daniel István Szebenben, a gubernátori lakban megegyeznek abban, hogy a négy Daniel-nővér néhai atyjuknak, Daniel Péternek Vargyason lévő kúriáját, száldobosi, fülei, dobai, baróthi és felső-rákosi ősi birtokait, melyek kizárólagosan a fiágot illetik, a fiágnak engedik át 1600 magyar frt-ért olyformán, hogy azokat csak akkor vehessék birtokukba, ha ezen összeget lefizetik. A Balló József királyi kancelláriai jegyző és Somlyai Albert kancelláriai iktató jelenlétében írt s általuk megerősített okmány külső oldalán elismerik a Daniel nővérek, hogy az 1600 frt-ot Szebenben 1744. március 5.-én átvették. (*Daniel cs. ltára Olasztelke. R. 1781. I. Nr. 2.*)

1554. 1744. április 15. Vámosudvarhely. Küküllő vármegye közgyűlése Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárt táblabírái közé választja. (*Várm. jkv. IV. 401. lap.*)

1555. 1745. január 30. Retteg. Széplaki Petrichevich Horváth Ferenc és Kozma nyugtái az osztrák örökösödési háborúban Közép Szolnok megyei jobbágyaik után fizetett katonaállítási összegekről 38, illetve 28 rajnai frt-ról. (*Családi ltár Fasc. 4. Nr. 9.*)

1556. 1745. október 26. Széplak. Küküllő vármegye közönsége Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst táblabírái közé választja. (*Várm. jkv. IV. 429. lap.*)

1557. 1746. január 16. Szászszentlászló. Özv. Széplaki *Petrichevich Horváth Kozmáné Árkosi Benkő Mária* maga és gyermekei nevében pert indít Tolán Péter Széplak községi bíró és a falusiak ellen, mivel ezek gabonás házáat felverték s sok gabonáját ellopták. (Várm. jkv. VI. 63—66 oldal.)

1558. 1746. augusztus 30. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye törvényszéke Ürmösi Maurel Sámuelnek, ki *Petrichevich Horváth Anna* fia báró Perényi Pálné Várhegyi gróf Keresztes Mária ellen egy szászsávási jobbágytelek iránti perében ítéletileg elmarasztalja alperesnőt, kit Borosjenei Tisza György mint procurator képviselt. (Vrm. jkv. IV. 440. lap.)

1559. 1746. július 25. Bottovo. *Petrichevich Zsigmond* és neje *Hochraiter Mária Terézia*, ki a néhai Hochraiter Mátyás és neje Gressing Terézia leánya volt, megosztottnak Szkublics Sándor felkért döntőbíró előtt rokonaikkal, mely alkalommal 1000 frt készpénz jut *Petrichevich Zsigmondnak* és nejének, neje édesanyja rendelkezése szerint egyéb jószágokon felül. (Cs. ltár. 1746.)

1560. 1746. augusztus 22. Maroscsapó. Özv. idősb. Széplaki *Petrichevich Horváth Boldizsárné Désfalvi Simon Sára* és testvéreinek perében Küküllő vármegye törvényszéke özv. Jabroni Jabróczky Gáborné Szentrontási Szeredai Borbála alperest egy hatalmasul elfoglalt kaszáló rét visszabocsájtására ítéli. (Várm. jkv. VI. 115—131. lap.)

1561. 1747. május 30. Kolozsmonostor. Szunyogi Ferencz és Taktakenézi Kövér Gábor a kolozsmonostori Konvent előtt minden ügyeikben Széplaki *Petrichevich Horváth Boldizsárt*, Bölönyi Sándort és Lászlót, Halmágyi Istvánt és Ferenczet teljhatalmú megbízottaikul vallják. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1746. évi 927 fasc.)

1562. 1748. június 10. Vámosudvarhely. Széplaki *Petrichevich Horváth Boldizsár* levele sógornőjéhez, gróf Lázár Adámné Vargyasi Daniel Annához, Jobbágyfalvára, melyben tudatja, hogy Gyulafehérvárt a prépostnak átadta a küldött pénzt, de 3 arany hibás volt és ezért annak árában 1 frt 49 pénzt pótolni kellett. Különböző birtokügyekről tudósítja. (Erd. Múz. br. Bálinti ltár. 23 fasc.)

1563. 1748. június 30. Hely nélkül. Nagyercesei Toldalaghi Mihályné Tancsi Földváry Erzsébet temetésének rendje és az ott tevékenykedő rokonok és főrendek névsora és beosztása: Főgazda: ifj. Földváry Ferencz, utána való gazdák: *Petrichevich Horváth Boldizsár*, aki egyúttal a méltóságos urakat és atyafiakat acceptáló és marasztó gazda is. Koporsóvitető és hintókban a méltóságos asszonyokat ültető gazda szintén *Petrichevich Horváth Boldizsár*. Második rendbeli testfogók: *Petrichevich*

Horváth Miklós, Mojzes, János és Boldizsár. Az első rendbeli keserves asszonyokat s kisasszonyokat fogják: Fekete Sámuelné asszonyomat *Horváth Miklós és Mojzes* uram, Gróf Vas Ádámné asszonyt *Petrichevich Horváth János, Horváth Zsófia* kisasszonyt *Horváth Boldizsárné.* (Földváry ltár. 1748 csomó.)

1564. 1749. június 25. Oláhszentlászló. Küküllő vármegye közgyűlése *Széplaki Petrichevich Horváth Jánost* táblabírái sorába választja. (Várm. jkv. X. 37. lap.)

1565. 1749. szeptember 1. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye törvényszéke *Sárdi Simén András* és társai felpereseknek *Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz, Kozma és Boldizsár özvegye,* valamint *Petrichevich Horváth Rebeka és ifj. Petrichevich Horváth Boldizsár* ellen bizonyos osztatlan széplaki földek megosztására kiszállt bizottság visszaüzése tárgyában úgy ítelt, hogy miután a kiküldött biztosokból többen hiányoztak, a visszaülésben nem hibásak alperesek, s ezért a vármegye újból kiküld 15 táblabíróat azzal, hogyha közülük legalább heten jelen vannak, a vice tiszték az osztást vigyék végbe. (Várm. jkv. IX. 47—50 lap.)

1566. 1750. március 21. Lőrinczfalva. Harczói Gálfalvi János végrendelete, melyben leánya *Gálfalvi Borbála Suky László*-né javára is végrendelkezik. (Cs. ltár. Fasc. 3. D. nr. 4.)

1567. 1750. április 1. Lőrinczfalva. *Felsőmagyarsuki Suky László,* mint néhai nejétől Harczói Gálfalvy Borbálától származott gyermekeinek: *Suky László, Klára és Teréziának* gyámja megosztozik sógorával Gálfalvy Ádámmal a néhai Gálfalvy János után maradt 2056 frt. készpénz és borok felett. (Cs. ltár. Fasc. 3. D. Nr. 5.)

1568. 1750. június 21. Magyar Gyerőmonostor. Dobra Péter országos közügy igazgató levele *Széplaki Petrichevich Horváth Borbálához,* melyben felkéri, hogy miután a királynő úgy rendelkezett, hogy Magyargyerőmonostoron az oláhoknak templomot építsenek, s ennek alkalmas helyéül *Petrichevich Horváth Borbála* egyik üres telke jelöltetett ki, — „hogy ellenkezés nélkül épüldögéljen az Isten háza, úri és istenes akarattal járuljon ahhoz és az szegény oláhokhoz”. (Erd. Múz. Br. Szentkereszti ltár. Reg. 66.)

1569. 1751. május 2. Krasznahorváti. Özv. Káli Kun Istvánné Borosjenei Kesserű Zsófia végrendelete Kraszna Horvátiban, melyben elmebeteg leányának Kun Erzsébetnek, ki Földváry Ferencz neje, tartására hagyja dobokai birtokát, ha pedig férje „kedvetlenkednék” őt ápolni, hagyja ezt a birtokot unokájának Földváry Sárának, hogy abból tartsa el anyját, annak halála után pedig a birtokot osszák fel Földváry Sára és István között. Unokáinak hagyja minden egyéb vagyonát, hogy azt igaz-

ságosan osszák fel. *Gróf Tholdy Mária* kised (déd)unokájának a több aranyai közt lévő egy Bocskay nevezet alatt lévő aranyat hagy, melyet gyöngy között lehet fűzni. (*Orsz. ltár. gróf Teleki—Földvári ltár. 1751. csomó.*)

1570. 1751. június 27. Nagyiklód. *Gróf Toldy Ádám* levele apósának gróf Földváry Ferencznek, melyben elnézését kéri amiatt, hogy a „nagyasszony” (Kun Istvánné Kesserü Zsófia) elhalálása után Kolozsvárt annak házában talált ládákat biztos helyre vitette jogainak megóvása és későbbi esetleg megeshető atyafiságtalanságnak elkerülése végett. Egyben azt is kéri, hogy az öröklött jóságokból illendő résszel consoláltassék. (*Orsz. Ltár. Gróf Teleki—Földvári ltár. Missilisek Toldi.*)

1571. 1751. szeptember 26. Nagyszeben. Tancsi Földváry Ferencz mint nejének Káli Kun Erzsébetnek meghatalmazottja és fiának Földváry Istvánnak gyámja, Nagyercei Tholdalagi László, Legeni Némai Márton és Siménfalvi János régiusságok alatt megegyezik gróf *Toldy Ádámmal*, ki feleségének *Földváry Sárának* (a Ferencz leánya Kun Erzsébettől) teljhatalmú megbízottja, a néhai Káli Kun Istvánné Kesserü Zsófia után maradt örökség felett olyformán, hogy elkerülni akarván atya és gyermekei között az egyenetlenséget, a Kun Istvánné végrendeletének teljes félretételével az összes örökséget háromfelé osztják, melyből kétharmad, a Kun Erzsébet Földváry Ferenczné és Földváry István része, adassék Földváry Ferencz kezéhez, a harmadrész pedig *Gróf Tholdy Ádám* kezéhez. A Földváry Ferenczné halála után a neki jutott $\frac{1}{3}$ rész is osztassék fel a két unoka *Tholdy Ádámné Földváry Sára* és Földváry István között. A magyarbényei jóság Tholdy Ádámné marad. Mindenféle ingó vagyon, készpénz, követelés, marha szintén három részre osztandó. A kolozsvári konventhez beszállított ládákat, melyek a drágaságokat és pénzt tartalmazzák, ismét visszaszállítják az örökhagyó házához s ott majd egymásközt felosztják. A kolozsvári két sor ház kétfelé oszlik, az amelyikben most a „Platz-major” lakik, lesz a *Tholdy Áadámné Földváry Sáraé*, a hozzátartozó külső földekkel együtt; a város közönségénél lévő 800 frt követelés Tholdy Áadámné és Földváry István közt egyenlő arányban osztassék fel. (*Gr. Teleki—Földvári ltár. 1751. csomó.*)

1572. 1752. május 9. Zágor. Küküllő vármegye közgyűlése Széplaki Petrichevich Horváth Mózes táblabírái sorába választja. (*Várm. jkv. X. 57 lap.*)

1573. 1752. július 9. Kolozsvár. Désfalvi Simon János Kolozs megyei táblabíró és Nagyajtai Nagy György megosztottatják Földváry Ferenczet, mint nejének Kun Erzsébetnek meghatalmazottját s fia Földváry István gyámját, *gróf Tholdy Ádámnak*, mint feleségének *Földváry Sárának* meghatalmazottjával

azon ingóságok, drágaságok, pénz felett, melyeket néhai Kun Istvánné Kesserü Zsófia hagyatékában találtak azon ládákban, melyeket Tholdy Ádám a kolozsvári konventbe vittetett volt be, de melyeket a Nagyszebenben 1751. szeptember 26.-án kötött egyezség szerint onnan ismét hazavittek. Az arany és ezüst pénzt három egyenlő részre osztják Földváry Ferencz, Földváry István és gróf Tholdy Ádámné Földváry Sára között, ami összesen kitett 4773 frt-ot, s melyből minden részre jutott 1591 frt. Ezenfelül jutott Földváry Istvánnak egy ötvenes arany 250 frt. értékben, Tholdy Ádámnénak egy ovális tizenegyes Basta arany 55 frt. értékben. Az ezüst holmiból a gróf Tholdy Ádámné részébe jutott 309 bécsi lott (kb. 72 kilogramm), köztük két aranyos, fedeles virágos kupa, egy virágos, gomboslábú, sahos aranyos pohár, egy halhéjjas ezüst pohár, egy négyszegű credentia, egy pár sótartó, egy nádméztartó, stb. evőeszközök. Tholdy Ádám nem hajlandó a feleségével kiházásításakor kapott értéket beadni részébe s ő is igényli azon 200 frt felének megtérítését, melyet a konventnek fizetett. (*Orsz. Ltár. Gr. Teleki—Földvári ltár. 1752. csomó.*)

1574. 1753. július 25. Gyulatelke. Széplaki Petrichevich Horváth Rebeka felkéreti Suky Lászlótól a néhai Széplaki Petrichevich Horváth Krisztina Homorod-Szentpáli Szentpáli Istvánné által néhai Harczói Gálfalvy Jánosnak elzálogosított Gyulatelki és más ehhez tartozó Doboka megyei részjóságait, melyeket most néhai feleségétől, Gálfalvy Borbálától származott gyermekei Suky László, Teréz és Krisztina gyámjaként bir. (*Cs. ltár. Fasc. 19. E. Nr. 12.*)

1575. 1753. november 15. Szászörményes. Küküllő vármegye közgyűlése Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczet táblabírái sorába választja. (*Várm. jkv. X. 78.*)

1576. 1754. július 26. Kisnyulas. Kolozsvári Csapai Ferencz Kolozs vármegyei táblabíró és Péter Dániel előtt Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár elcseréli Kisnyulason egy pusztaház helyét a hozzávaló földekkel Kászonyi Jánosné Illyei Kovács Krisztinának Marosvásárhelyen a Poklos utcában levő nemes házával s a cserére még ráfizet 150 frt-ot és bizonyos épületanyagot ad. (*Orsz. Ltár. Gróf Teleki—Földvári ltár. 1754. évi csomó.*)

1577. 1754. november 15. Kiskend. Küküllő vármegye közgyűlése az egész Erdélyre, a katonaság fenntartására kivetett 719033 rajnai frt-ból előre lefizetendő 400.000 frt-ból a Küküllő vármegyére eső 12.000 frt. felszedésére egyik biztosul Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárt választja meg. (*Várm. jkv. X. 98. 108. lap.*)

1578. 1754. november 21. **Marosvásárhely.** Kebelei Kelemen Zsigmond és marosvásárhelyi Nemes Gergely előtt **Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár** megveszi Abodi Tamási Zsigmondnak Marosvásárhelyen a Poklos utcában lévő házas telkét, mely az ő háza szomszédságában van, 140 frt-ért és egy mező-szentmártoni pusztá telekért. (*Orsz. Ltár. Gr. Teleki—Földvári ltár. 1754 csomó.*)

1579. 1755. július 22. **Zágráb.** Oszterhuber Ferencz a báni tábla esküdt jegyzője tanúsítja, hogy mikor a királyi kincstár javára Damyanich István Preszaka községbeli birtokát le akarta foglalni, **Petrichevich Miklós zágrábi főegyházi kanonok és császári prépost** ez ellen a káptalan nevében ünnepélyesen tiltakozott. (*M. Orsz. Ltár. N. R. A. Fasc. 1461. Nr. 21.*)

1580. 1756. január 20. **Marosvásárhely.** Nemes Ádám ítélőmester tanúsítja, hogy **Széplaki Petrichevich Horváth Zsigmond** (a **Petrichevich Horváth Boldizsár fia ennek Simon Sára nevű feleségétől**), ki még nem érte el a 22 éves korát, minden jogügyletnek ellenemond, melyet elődei, ősei bárhol, bármely birtok, vagy javak felett kötöttek, azokat el nem ismeri s jogai védelmére meg fogja semmisíttetni, mivel azok az ő kárára szolgálnak. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1756. évi 953 fasc.*)

1581. 1756. június 25. **Vámosudvarhely.** **Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár** levele a maroszéki egyházmegye felügyelőinek, melyben kéri és meghagyja, hogy mivel Szabédon az oláhoknak templomhelyül a temető egy részét akarják kiszakítani, az ellen nyilvánosan tiltakozzanak, s az ő nevével parancsolják meg, hogy a falu másutt adjon erre alkalmas helyet, de a temetőnek békét hagyjanak. Aláírás: **Petrichevich Horváth Boldizsár főcurátor.** (*Orsz. Ltár. Teleki ltár. Iszlai osztály Missilisek. 558.*)

1582. 1756. szeptember 17. **Széplak.** Mezőkövesdi Ujfalvi Sámuel Küküllő vármegye főbírája Szentrontási Szeredai Kristóf alispán és Désfalvi ifj. Belényesi Mihály táblabíró előtt a fiúutódok nélkül elhalt **Széplaki Petrichevich Horváth Miklós** utáni csak fiúágot illető széplaki örökségen a **Széplaki Petrichevich Horváth család** életben lévő férfitagjai megosztznak. Miután a néhai **Petrichevich Horváth Miklós** három fiától, **Kozma, Ferencz és Miklóstól** származó ágak közül Miklós ága fiúutódokban kihalt, a **Kozma** ágából **Boldizsár** fiai ifj. **Boldizsár, Miklós és Zsigmond** osztoznak a legidősb. **Ferenc** ágából leszármazott **Ferencz** fiai **Mózes és Jánossal**. A néhai **Petrichevich Horváth Miklós** féle nemesi udvarház **Petrichevich Horváth Boldizsár, Miklós és Zsigmondnak** jut, de ők tartoznak egy olyan épületet építeni a másik ágnak, minő a vármegyében egy lieutenant vagy kornytásnak épített quartélyház, azaz kőből épített,

8 magyar öl hosszú, 4 m. öl széles, pincével ellátott, téglapadimentumos, négy üveglakos zsindefedeles házat, ezenfelül cselédházat, konyhát, gabonást, galambducos kaput és kutat is, 3 év alatt. Addig a *Petrichevich Horváth Miklós* féle curiában mind két ág tagjai, ha Széplakon vannak, megszállhatnak. Felosztják a földeket, jobbágyságokat, erdőt stb. s az osztályt 500 frt. kötés terhe alatt végzik. (Cs. ltár. Fasc. 1. Nr. 14.)

1583. 1756. november 4. Széplak. A Széplaki *Petrichevich Horváth* család tagjai és a Sárdi Simén örökösök felosztják a széplaki ú. n. Sűrű erdőt. (Cs. ltár. Fasc. 20. Nr. 14.)

1584. 1758. február 2. Vargyas. A Széplaki *Petrichevich Horváth* rokonok megintetik Vargyasi Daniel Ferenczet és a *Petrichevich Horváth Klárától* származott rokonokat az alsóilosvai zálogos részjóság iránt. (Cs. ltár. Fasc. 28. W. Nr. 24.)

1585. 1758. április 13. Alsóilosva. Özv. Széplaki *Petrichevich Horváth Ferenczné Gagy Pálffy Ilona, Petrichevich Horváth János* és Rimaszombati István egyezsége arról, hogy a *Petrichevich Horváth* család által bírt zálogos földek perét elhasszálják. (Cs. ltár. Fasc. XIII. Nr. 29.)

1586. 1758. április 17. Marosvásárhely. Vallatóparancs Széplaki *Petrichevich Horváth Boldizsár, Miklós, Mózes, János, Ferencz és Zsigmond* részére a széplaki jóság dolgában. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1758. évi 946. fasc.)

1587. 1758. április 30. Nagyida. Széplaki *Petrichevich Horváth Boldizsár* Hidvégi gróf Nemes Ferencz és Szászcsegői Balog László előtt 282 frt.-ért eladja Marosvásárhelyt a Poklos utcában lévő házastelkét Tancsi gróf Földváry Ferencznek és a vételárat nyomban fel is veszi. (Orsz. Ltár. Gr. Teleki—Földváry ltár. 1758. csomó.)

1588. 1758. május 1. Melegföldvár. Nagyvárad Köblös János és Bak András Doboka megyei táblabírák tanukat vallattak arról, hogy ki gyújtotta fel Széplaki *Petrichevich Horváth Boldizsár* melegföldvári jobbágytelkein lévő házakat, s kik lopták el fáit, kerítéseit? (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1758. évi 956 fasc.)

1589. 1758. június 3. Marosvásárhely. Széplaki *Petrichevich Horváth Boldizsár* Kolozs, Torda és Küküllő vármegyék táblabírája és Dálnoki Medve Mihály Marossszék táblabírája, mint fogott bírák előtt Akosfalvi Kiss Mihálylyal és Istvánnal, Csiki Andrással perközi egyezséget köt Nagyercsei gróf Toldalagi László, melynek értelmében Kis Mihály és társai leteszik pereiket és megfizetik gróf Toldalagi Lászlónak leszállított perköltségeit. (Gróf Toldalagi ltár. Fasc. 1. Nr. 90.)

1590. 1758. augusztus 17. Széplak. Széplaki *Petrichevich Horváth Ferencz és Mózes* felkérlik Torockószentgyörgyi Torockay Mihályt, hogy neje részéről vegyen részt az augusztus

29.-én Alsóilosván még osztatlan zálogos részjóságok természetben való megosztásában, amit atyafiságosan kívánnak véghezvinni. (*Orsz. Ltár. Gr. Teleki ltár. Simén osztály. Missilisek 1212.*)

1591. 1759. március 5—7. **Czikmántor.** Küküllő vármegye törvényszéke *Széplaki Petrichevich Horváth Judit fiának* Haranglábi és Toldalági Szathmári Sámuelnek, mint felperesnek panaszára marasztaló ítéletet hoz Ürmösi Maurer Sámuel ellen, ki *Széplaki Petrichevich Horváth Anna* unokája, melyben kötelezi, hogy a *néhai Szentpály Istvánné Petrichevich Horváth Krisztina* után maradt és elzálogosított jóság felerészét a zálogösszeg letétele mellett felperesnek adja ki. (*Várm. jkv. IX. 544.*)

1592. 1759. május 22—23. **Gogány.** Küküllő vármegye törvényszéke ifj. és idősb. Szabó Istvánt, mint ősjobbágysokat székely szabadságot követelő kérésükkel elutasítja és a bizonyítékok alapján mindkettőt *Széplaki Petrichevich Horváth* család jobbágysainak ítéli. (*Várm. jkv. VII. 577.*)

1593. 1760. február 13. **Nagyszeben.** Az erdélyi Gubernium nevében gróf Kemény László, báró Henter Dávid és báró Josinczy József válaszolnak az erdélyi kancellária leiratára és javasolják, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárt*, mint minden tekintetben alkalmast a kormány bízza meg az erdélyi utak, hidak és katonai épületek legfőbb felügyeletével és állandó vizsgálatával, mivel ezek nagyon elhanyagolt állapotban vannak és ebből az országra sok kár hárul. (*Orsz. Ltár. Cancell. Iratok. No. 58. A. 1760.*)

1594. 1760. március 24. **Gyulatelke.** A *néhai Szentpáli Istvánné Széplaki Petrichevich Horváth Krisztina* magvaszakadtával 1749. november 30.-án létrejött osztály módosításával *Suky László* és Ürmösi Maurer Sándor a *Petrichevich Horváth Judit* és *Anna* vonalán Doboka és Kolozs megyei részjóságokon újból megosztznak. (*Cs. ltár. Fasc. VI. Nr. 25.*)

1595. 1760. június 3. **Felsősztubicza.** *Petrichevich György* és nővére *Petrichevich Anna Mária* kiegyeznek Labass Lászlóval, ki a *néhai Petrichevich Györgytől* örökölt Dobrizdenecz-i birtok haszonbérloje volt s kölcsönösen kielégítik egymást az elszámolás után fennmaradt pénz és terménytartozások tekintetében. (*Cs. ltár. 1760.*)

1596. 1760. szeptember 2—3. **Désfalva.** Petki Széki Sámuel Küküllő vármegye törvényszékén pereli *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárné Vargyasi Daniel Juditot* egy elzálogosított jobbágysok zálogösszegének felvételéért. (*Várm. jkv. XIV. 32—55.*)

1597. 1760. szeptember 2—3. **Désfalva.** Gagyai Pálffy Mihályné Magyardéllői Jármay Judith pere Küküllő vármegye

tszéke előtt *Désfalvi Simon Sára özv. id. Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárné*, mint gyermekei *Petrichevich Horváth Zsigmond és Judith* gyámja ellen egy széplaki jobbágya erőszakossága és egy szőlő elfoglalása miatt. (*Várm. jkv. XIV. 32. 53.*)

1598. 1761. január 29. *Marosvásárhely*. Vallatóparancs *özv. id. Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárné Désfalvi Simon Sára*, leánya *Petrichevich Horváth Judit és Petrichevich Horváth Zsigmond* részére általános meg nem nevezett ügyben. (*M. Nemz. Múz. Törzsa, 1761. évi 966. fasc.*)

1599. 1761. május 24. után. *Hely nélkül. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* utasítása egy vármegyei tiszthez, hogy ifjabb Bethlen Lászlót idézzék amiatt törvénybe, mivel jobbágysai hatvan ökrét az ő tilalmas Tancs-i rétjén legeltették, embereit véresre verték s neki kárt okoztak. (*Orsz. Ltár. Gr. Teleki—Földvári Ltár. 1761. csomó).*

1600. 1761. július 31. *Alsóilosva. Középfalva, Belső Szolnok* megyei falu közönsége felkéri *Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczet*, hogy Magasmart mellett a Szamosnál a Magasmart-iak által erőszakosan elfoglalt berket segítse nekik peres úton visszafoglalni s ezért ígérik neki egy részt a visszaszerzendő földből. (*Cs. Ltár. Fasc. 28. Nr. 19.*)

1601. 1761. november 8. 17. *Bécs. Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár, Miklós és Zsigmond*, valamint Balog László hunyadmegyei főispán felségfolyamodványa (*suplex libellus*) *Mária Therezia* királynőhöz, melyben kéri, hogy a Folthy uradalomért 36 év óta folyó perükben, melyet eredetileg *özv. Folthy Bálintné Jósika Mária* ellen indítottak, de mely per most *unokáira gróf Bethlen Lajos és Gergelyre* szállott, parancsolja meg az erdélyi Guberniumnak, hogy a legközelebbi püskösti ülészsakra annak tárgyalását tűzzék ki s véglegesen döntsék el, mivel nagy káruk származik abból, hogy alperesek a birtokaikat használják, ők pedig meg vannak fosztva jogos birtokaiktól. A kéréshez mellékelt *Species Facti* a per történetét ismerteti. Az Erdélyi Cancellária 1761. november 17.-i leiratában megparancsolja az erdélyi Guberniumnak, hogy a per eldöntésére legyen gondja és jelentse a felségnek a tárgyalási napot. Aláírás: *Maria Therezia m. p.* (*Orsz. Ltár. Erdélyi Cancell. iratok Nr. 642. 1761. évi No. 3.*)

1602. 1761. december 5. *Széplak*. Bothos Sámuel és Huszár László a kir. tábla esküdt jegyzői jelentik, hogy a királynő *Szebenben*, szeptember 21.-én kelt vallató parancsa értelmében gróf Bethlen Pál aranyosszéki főkirálybíró részére tanukat vallattak, közöttük *özv. Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczné Pálffy Ilonát, ki ekkor 54 éves, Horváth Klárát, ki ekkor 24 éves és Horváth Juliannát, ki 17 éves*, arról, hogy mint találta volt

meg *Petrichevich Horváth Mózes* vadászat közben Bethlen Pál egy szekérről leesett fehér pléhvel borított kalamáris ládáját az erdő sűrűjében, melyet már azelőtt valakik megdezsmáltak és hogyan vitette be és adta át Bethlen bonyhai tiszttartójának, ki azt átvizsgálva megállapította, hogy a láda a társzekérről leesett, valaki megtalálta, feltörte, a pénzt belőle kivette s a ládát — melyben levelek voltak — az erdőben elrejtette, hol azt vadászat közben találták meg. (*M. Nemz. Múz. Ltár. Gr. Bethlen ltár. 1761.*)

1603. 1762. január 20—21. Harangláb. Küküllő vármegye törvényszékén Fülei Nagy Lászlóné Nagyegrestői Bereczki Mária perli *Désfalvi Simon Sárát Petrichevich Horváth Boldizsár* özvegyét egy szénaverősi negyedrészes zálogos jószág kibocsátásáért. (*Várm. jkv. XIV. 111—132. l.*)

1604. 1762. május. Bécs. Br. Buccov előterjesztésére Mária Thérézia királynő az erdélyi Gubernium tisztikarát kiegészíti és *Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczet* és *Kozmát* 700—700 frt. fizetéssel protocollistáknak nevezi ki. (*Halmágyi J. Naplója.*)

1605. 1762. május 11. Gyulafehérvár. *Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné Váró Erzsébet* ügyvédekkel vall a gyulafehérvári káptalan előtt. (*Prot. Albense XXXV. 93.*)

1606. 1763. december 9. Nagyszeben. Az erdélyi Gubernium részben helybenhagyja *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár, Miklós és Zsigmondnak* a *Folthy Bálintné Br. Jósika Mária* örökösök, gróf Bethlen Lajos és Gergely ellen a Folthi uradalom visszabocsátásáért indított perében a kir. tábla ítéletét azon változtatással, hogy alperesek kötelesek az egész uradalmat visszabocsátani, de felpereseknek meg kell téríteniök azon 4000 aranyat, melyben néhai Folthy Bálint feleségének Jósika Máriaéknak a birtokot hagyta s ezenfelül a Gubernium ki-mondotta, hogy alperesek az időközben beszedett hasznokat visszatéríteni nem tartoznak. (*M. Nemz. Múz. Szentiványi ltár. II. fasc. Bothos iratok.*)

1607. 1764. augusztus 14. Lőrinczfalva. Felsőmagyarzsuki Suky Klára Torockószentgyörgyi Torockzai Péterné és *Suky Terézia Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczné* édesanyjok Suky Lászlóné Harczói Gálfalvi Borbála Marosszéki és Küküllő megyei birtokaikon megosztottna. (*Cs. ltár. 1764.*)

1608. 1764. szeptember 5. Dicsőszentmárton. *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár* a maga és pertársai, sógornői özv. Gróf Haller János erdélyi gubernátor özvegye, gróf Lázár Ádámné, özv. gróf Bethlen Ferenczné nevében is tiltakozik Küküllő vármegye törvényszéke előtt amiatt, hogy a néhai Szélkuti Ugron Jánosné Toldalági Krisztina által bizonyos Csüdötelki és Szélkuti ingatlanok iránt indított perben az ellenfél a per nyújtásával nekik még több költséget okozzon. (*Várm. jkv. XVI. 180.*)

1609. 1764. után Csákó. Tanukihallgatás arról hogy az Aranyosszéken Csákóban lakó Ilia Bálint, György és István, mielőtt az újonnan felállított székely határőr ezredben katonai szolgálatot vállaltak, Széplaki Petrichevich Horváth Mózesné gróf Kuun Klára jobbágyai voltak. (Erd. Múz. Gróf Toldalagi ltár.)

1610. 1765. május 23. Mészkő. Széplaki Petrichevich Horváth Mózesné gróf Kun Klára törvény elé idézteti az Ó-Tordán lakó Kékesi nevű nemesembert, ki Mészkő birtokán Száldobos erdejéből fát lopott. (Erd. Múz. Gr. Toldalagi ltár.)

1611. 1765. június 11. Dicsőszentmárton. A Széplaki Petrichevich Horváth család perében Sárdi Simén András ellen, hogy ez akadályoztassék meg elkezdett új malomépületének továbbépítésében, a vármegyei törvényszék helyszíni szemlét rendel el. (Várm. jkv. XVIII. 341.)

1612. 1765. augusztus 30. Felsőmagyarzsuk. Suky László és testvérei Toroczka Péterné Suky Klára, Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczné Suky Terézia megosztoznak édesatyjok, id. Suky László után maradt ingóságok, készpénz felett. (Cs. ltár. Fasc. IX. Nr. 45.)

1613. 1765. szeptember 2. Dobri Zdenecz. Vukmanich Miklós Zágráb megyei szolgabíró Miketinczi Petrichevich Anna Mária Kesser Boldizsár Zágrábmegyei főjegyző özvegye kérésére a helyszínén rendezi azon tartozásokat, melyek a néhai Petrichevich György örökségét képező birtok jobbágyai és a birtok bérlője Labass László között fennállottak. (Orsz. Ltár. Kukuljevic gyűjtemény, 1765.)

1614. 1765. Hely nélkül. Id. gróf Földváry Ferencz levele gróf Lázár János tanácsúr és a Rendek elnökéhez, melyben tudatja, hogy veje gróf Toldy Ádám elhalálozott s két leánya, a levélíró unokái nagyanyjoknál vannak id. gróf Toldy Ádáménál s ott is maradhatnak, míg férjhez nem mennek vagy nagyanyjok meg nem hal. Tartásokra elegendő az atyai jószáguk, ezért nem teljesítheti a gróf Lázár János által levelében kifejezett azon kívánságot, hogy a Földváry birtokokból szakasszon ki egy részt tartásukra. A gróf Toldy Ádám után maradt javak biztosítására gróf Korda György kolozsmegyei főispán a megye tisztjeivel lepecsételtette a ház és pince ajtajait, de valaki a pecsétet leszaggatta és fél attól, hogy „minden egyet-más elsorvad.” (Orsz. Ltár. Gr. Teleki-Földváry ltár. Missilisek Földv.)

1615. 1766. május 1. Vámosudvarhely. Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár levele gróf Tancsi Földváry Ferenczhez, kedves urambátyjához, melyben tudatja, hogy mivel atyafiságos udvarlására nem mehet, kívánja őt csekély levelével köszönteni

és Dániel fiát gratiájába és szíves indulatjába ajánlja. (Orsz. ltár. gr. Teleki ltár. Missilisek Földv.)

1616. 1766. május 10. Vámosudvarhely. Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár levele id. gróf Toldy Ádámnéhoz, gróf Teleki Krisztinához, melyben tudatja, hogy fia Petrichevich Horváth Dániel Isten szent tetszéséből és igazgatásából a szent házasságra magát elszánva, unokáján gróf Toldy Mária kisasszonyon nyugtatta meg elméjét, ki az ő nagyanyai szárnyai alatt van s kéri őt, hogy „járuljon fiához készséggel és grátiájával.” (Orsz. Ltár. gróf Teleki-Földvári ltár. Missilisek, Horváth.)

1617. 1766. július 24. Ákosfalva. Nagyenyedi Enyedi Anna, előbb Ákosfalvi Szilágyi Sándorné, másodszor Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárné az ákosfalvi határszélben elad egy erdőhelyet gróf Toldalagi Lászlónak és neje gróf Wass Katának. (Erd. Múz. Gróf Toldalagi ltár. Fasc. 1. Nr. 17.)

1618. 1766. augusztus 16. Kraszna-Horvát. Az erdélyi Gubernium 1766. július 1.-én kelt rendeletével a Kraszna, Közép Szolnok, Doboka és Küküllő vármegyékben néhai ifj. gróf Toldy Ádámnak 1765. március 8.-án bekövetkezett halála és feleségének gróf Földváry Sárának elhunytá következtében két leánygyermekükre gróf Toldy Mária és Sárára szállott örökség a kiskorúak legközelebbi vérrokonainak özv. id. gróf Toldy Ádámné gróf Teleki Krisztina nagyanyjoknak és gróf Toldy Zsigmondnak, mint gyámnak átadatnak. Ezen alkalommal gróf Földváry Ferencz nagyapa és gróf Toldy Zsigmond gyám között létrejött megállapodás értelmében a gyám átvett gróf Földváry Ferencztől 1411 frt-ot s megállapodnak abban, hogy több követelést ellene nem támasztanak; a birtokok kezelését pedig tisztek kezéhez adják, kik erről számot fognak adni. Gróf Földvári Ferencz ígéri, hogy unokáihoz továbbra is atyai indulattal lesz. (Orsz. ltár. Gróf Teleki-Földvári ltár. 1751. csomóban.)

1619. 1766. szeptember 13. Dicsőszentmárton. Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné Wáró Erzsébet, Pekry Ferenczné Balogh Sára, Sepsiszentiványi Henter István és Ferencz a vármegyétől a dicsőszentmártoni határ felosztására biztosokat kérnek. (Várm. jkv. XVIII. 453.)

1620. 1766. szeptember 13. Dicsőszentmárton. Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár, Miklós, Mózes, Ferencz, özv. Petrichevich Horváth Boldizsárné Désfalvi Simon Sára és Gagyi Pálffy Mihályné Jármí Judit tiltakoznak amiatt, hogy a Sárdi Simén András ellen a Küküllőn épített malma miatt indított perükben a Gubernium a fellebbezésüket letiltotta és kéri, hogy ügyüket kegyelem mellett való perújítással újból tárgyalás alá vegyék. A vármegye elhatározza, hogy ezt az ügyet a jövő ülészakon, mindjárt a kincstári ügyek után fogják elővételni. (Várm. jkv. XVIII. 450.)

1621. 1766. november 7. Marosvásárhely. Káposztásszentmiklósi Nagy Sándor és Kisgörgényi ifj. Bíró Péter marosszéki táblabírák vallatójelentése, mely szerint *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárné Nagyenyedi Enyedi Anna* előbbi férje, Ákosfalvi Szilágyi Sándortól örökölt ákosfalvi nemesi udvarházát a hozzátartozó jobbágytelkekkel 5000 frt-ért adta volt el gróf Toldalagi Jánosnak, ki a vételárat eladónak és férjének *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárnak* kezéhez 300 frt híjával ki is fizette. A vásár rendesen folyt le, senki sem kényszerítette őt az eladásra és ez alkalommal át is adták a birtokra vonatkozó okleveleket vevőnek. (*Erd. Múz. Gróf Toldalagi ltár.*)

1622. 1767. február 13. Dicsőszentmárton. *Széplaki Petrichevich Horváth Dániel*, gróf Daniel Zsófia és Krisztina, gróf Lázár Anna mint néhai Kissárosi Sárosi János ítélőmester maradéakai, tiltakoznak az ellen, hogy Ábránfalvi Ugron István a Szélkuton és Csüdötelnén levő peres részjószágra vonatkozó kiváltságlevelüket használja és átírassa. (*Küküllő várm. jkv. XVIII. 538—40. l.*)

1623. 1767. május 18. Széplak. *Széplaki Petrichevich Horváth Ferenc és Mózes*, többi rokonaik nevében is Sárdi Simén Pál és Elekkel felosztják a széplaki Feczisora és Gyér nevű erdőket, az erről szóló osztálylevelet kiállítják. (*Cs. ltár. Fasc. 20. Sz. 26.*)

1624. 1767. június 13. Szamosujvár. *Széplaki Petrichevich Horváth Dániel és neje gróf Tholdi Anna Mária* ügyvédekett vall M. Madarasi Medve Mihály, Szász István és Aldobolyi Vida Pál személyében. (*Orsz. ltár. gróf Teleki-Földvári ltár. 1767. csomó.*)

1625. 1767. január 17. Homoródszentpál. Gróf Tholdi Anna Mária értesíti nagyapját gróf Földváry Ferenczet, hogy január 13.-án férjhez ment *Széplaki Petrichevich Horváth Dánielhez*, s ahogy onnan Homoródszentpálról elindulnak, első útjuk Nagyatyjokhoz fog vezetni, kinek szeretetét kéri. (*Orsz. ltár. Gróf Teleki-Földvári ltár. 1767. csomó.*)

1626. 1767. július-augusztus. A király rendeletére *Petrichevich Horváth Kozma* kir. guberniumi protokollista egy hadnaggyal és egy eskadron huszárral gróf Bánffyától 12 éves leányát erővel elveszik, hogy ezáltal megakadályozzák gróf Teleki Sámuellel való korai házasságkötését. (*Halmágyi Naplója IV. k. 317.*)

1627. 1767. december 2. Melegföldvár. *Széplaki Petrichevich Horváth Dániel* levele gróf Földváry Ferenczhez, felesége, gróf Tholdy Anna Mária nagyatyjához, hogy december 1.-én 8 órakor fiok született. (*Orsz. ltár. Gr. Teleki-Földvári ltár. 1767. Missilisek.*)

1628. 1768. január 29. **Mezőbodon.** Borosjenői gróf Korda György belső állami tanácsos és Iktári gróf Bethlen Domokos mint fogott bírák előtt **Zágoni báró Szentkereszti Sámuel, László, Zsigmond, Borbála, Júlia, Klára és Anna** megegyeznek a nagypapokról, néhai id. Szentkereszti Andrásról reájok szállott örökség felett s mivel Szentkereszti Sámuel hitbizományi majorátust akar alapítani, melyre vonatkozó szándékát a király még 1750-ben „királyi szóval” megerősítette, a kiskorú örököseket és anyját 3619 frt. 30 dénárral teljesen kielégítette, — ezek kijelentik, hogy a jövőre nézve sem támasztanak semmi igényt a nagyatyai hagyatékkal szemben. (Cs. Itár. Mássalat. 1768.)

1629. 1768. június 2. Marosvásárhely. Széplaki Petricevich Horváth Dánielné gróf Tholdy Anna Mária visszavonja minden kiskorúsága alatt és férjhezmenetele után kötött minden jogügyletét, tett nyilatkozatát, különösen gróf Tholdy Zsigmond-dal való osztozását, mint jogaira károst és azokat semmíseknek jelenti ki. (Orzs. ltár. gr. Teleki-Földvári ltár. 1768.)

1630. 1768. március 17. Marosvásárhely. Széplaki Petrichovich Horváth Boldizsár elismervénye 4500 frt-ról, amit feleségétől Nagyenyedi Enyedi Annától vett kölcsön, amit ősi jószágaiba fektetett volt be, s amit örökösei tartoznak megadni. (Erd. Múz. Gr. Toldalagi tár. Fasc. 1. Nr. 1.)

1631. 1768. augusztus 5. Sz. Péntek. Gyulai István kolozsmegyei szolgabíró jelenti, hogy gróf Kun Klára Széplaki Petrichевич Horváth Mózesné, gróf Kuun Miklós és Erzsébet nevében, kik valamennyien a gróf Kuun Lászlónak gróf Rhédey Krisztinától született gyermekei, megintette gróf Rhédey Mihályt, Ádámot és Ferenczet, hogy segítsenek nekik meg védeni aranyösszei birtokaikat, melyeket a székely határőrezred mint székely örökséget követel rajtok, mivel 1739. július 2.-án gróf Rhédey László négy gyermeke, László, János, Mihály, gróf Kuun Lászlóné Rhédey Erzsébet úgy egyeztek volt meg, hogyha bármelyikök része pereltetnék a többi osztó testvér őt védelmezni tartozik. (M. Nemz. Múz. Gr. Rhédey ltár. 1768. fasc.)

1632. 1768. szeptember 26. Mező-Szengyel. Gróf Kis-Rédei Rhédey János hadi generális-főhadnagy, Mária Theresia Rend-vitése, magyar nemes testőrségi főhadnagy magtalanul elhalálozván vérrokonai, ú. m. fivére, gróf Rhédey Mihály, továbbá a néhai Rhédey Mihálytól származó Rhédey Ádám és Ferencz fiai, az elhunyt nővérének, néhai Rhédey Krisztinának férjétől, gróf Osdolai Kuun Lászlótól származott gyermekei: Gróf Kuun Mihály, gr. Kuun Klára Széplaki Petrichevich Horváth Mózesné és gr. Kuun Erzsébet egymásközt örökösödési egyezsége lépnek br. ifj. Kemény Simon és gr. Székely László előtt. Széplaki Petrichevich Horváth Mózesné gr. Kuun Klárának és testvérének jutott az ú. n. Bősházi nyíl, a következő birtokokkal: Bősháza,

Farkasmező, Széplak, Náprád, Tótfalu, Nyires, Felső-Alsó-Sereden, Mezőszakáll, Mezőbogát, Czintos, Mező-Szengyel, Mezőoroszi, Alsó Berekszó, Váka, Bajom, Középlaka, Szentmarja, Vásártelke, (*M. Nemz. Múz. Gr. Rhédey ltár. Vegyes iratok.*)

1633. 1768. október 21. Bécs. A Bécsben székelő Erdélyi Cancellária leirata *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár, Miklós, Mózes és Ferencz* együttes felfolyamodványára, melyben azt kéri, hogy az erdélyi Kir. Itélőtáblát utasítsák a Sárdi Simén András és Elek elleni perükben, melyet a Küküllőn az ő és a köz sérelmével épített malom által okozott károk megszüntetése és jóvátétele iránt indítottak, mielőbbi ítélelhozatalra, mivel a per már évtizedig húzódik. A Cancellária elrendeli, hogy az ügy kivizsgálására a helyszínére küldjenek ki biztosokat, hallgassák meg az érdekelteket és jelentsék, teljesítendő-e a kérelem? (*Orsz. ltár. Erd. Cancell. Nr. 401. 1768. F. 2.*)

1634. 1769. május 3. Dicsőszentmárton. *Széplaki özv. Petrichevich Horváth Ferenczné Gegyi Pálffy Ilona* panasza Küküllő vármegye törvényszéke előtt Boér József Alsóboldogasszonyfalva birtoka bérlője ellen, ki a 100 frt. évi bért nem fizette meg s azonfelül is sok kárt okozott. (*Várm. jkv. XXIII. 190.*)

1635. 1769. június 6. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye törvényszéke előtt a nagyságos (Magnificus) *Petrichevich Horváth* urak észrevételeit felolvassák a Sárdi Simének elleni perükben az országút elzárása és új malom építése tárgyában. (*Várm. jkv. XXIV. 184.*)

1636. 1769. július 3. Tancs. Tanuvallatás arról, hogy Kolozs megyében Tancson a gróf Földváry, a *Petrichevich Horváth*, a gróf Kálnoky, gróf Rhédey, gróf Lázár részen, kinek hány régi és új jobbágytelke van s azok hol fekszenek? (*Erd. Múz. Gr. Toldalagi ltár. Nr. 7.*)

1637. 1771. február 15. Nagyida. Pávai László, Merra István és Zilahi Éltető József a kir. tábla hites jegyzői, kiket ezen ügy elintézésére hivatalosan küldöttek ki, tanusítják, hogy Nagy Idán gróf Földváry Ferencz örökösei megszüntetvén egymás között minden egyenetlenséget az 1770. év folyamán elhalt gróf Földváry Ferenc és neje Káli Kun Erzsébet után maradt vagyon megosztása felett s egymásközött örökre és megmásíthatatlanul ilyen örökösödési egyezsége léptek a Földváry Ferencz Nagyidán 1771. február 10.-én megtartott temetése után:

1. Gróf Toldy Ádám leányainak Anna Máriának és Sárának fizetessék ki a 2000 frt. hagyomány, melyet nagyapjuk nekik hagyott, s ezt ők nyomban fel is vegyék.
2. A szászszentjakabi jószág legyen a két Tholdy leányé.

3. A Tancs, Nagyida, Marosvásárhely, Csepán birtokok és nemesi udvarházak a gr. Földváry Istváné. Az ingóságokból övé 2/3 rész, 1/3 rész a két Tholdy leányé.
4. A két Tholdy leányé legyen Horváth, Szilágyfő, Keresztúr, Szentjakab s a Patzal-i fél rész; de váltsák ki a Kraszna-i részt s adják át Földváry Istvánnak.
5. Irassanak össze a vagyontárgyak és igazságos osztály alá vetessenek. (*Orsz. Ltár. Gr. Teleki-Földváry lt. 1777.*)

1638. 1771. április 4. Nagyida. Gruzda János Kolozs megyei szolgabíró jelenti, hogy Magner Antal, Sepsiszentiványi Henter Jánosné, Magner Terézia, Pávai Vajna Zsigmondné Magner Anna Mária nevében, kik Ördög Ferencz és Daczó Sára leányától Ördög Annától származnak ennek Magner András nevű férjétől, megintették a gr. Földváry örökösöket, köztük *Petrichevich Horváth Dánielné gr. Tholdy Anna Máriát* is, hogy ne osszák fel Romlotton, Jenőn és Dobokán azon 30 házhelyet, melyek őket nem örökjogon illetik meg. (*Orsz. Ltár. gr. Teleki-Földváry ltár. 1771. évi csomó.*)

1639. 1771. április 4. Nagyida. Gyulai Kerekes János tiltakozik az ellen, hogy Patzalon az ú. n. Balogh just a gróf Földváry örökösök, közöttük *Széplaki Petrichevich Horváth Dánielné gr. Tholdy Anna Mária* is, felosszák, mivel az őket illeti. (*Orsz. ltár. gr. Teleki-Földváry ltár. 1771. évi csomó.*)

1640. 1771. nyarán. Hely nélkül. Gr. Nemes Judith, mint elmebeteg férjének, gr. Földváry Istvánnak és gyermekeinek képviselője, felszólítja *Széplaki Petrichevich Horváth Dánielné Gr. Tholdy Anna Máriát* és gr. Tholdy Sárát, hogy néhai gr. Tholdy Ferencz végrendelete szerint nekik hagyott 2000 frt. hagyományt vegyék tőle fel, mivel azt nekik kifizetni hajlandó. (*Orsz. ltár. Gr. Teleki-Földváry ltár. 1771.*)

1641. 1771. május 24. Vajdaszentivány. Gr. Bethleni Bethlen László és gróf Iktári Bethlen Domokosné gr. Bethlen Kata felszólítják *Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsárt* és több birtokos társát, hogy mivel a vajdaszentiványi közös határhelyeket fel óhajtják osztani, 8 nap mulva a helyszínen az osztály véghezvitelére jelenjenek meg. (*M. Nemz. Múz. Sombory ltár. 1771.*)

1642. 1771. július 16. Marosvásárhely. Id. gr. Tholdalagi László, ki néhai gr. Tholdalagi Mihálynak gr. Tancsi Földváry Erzsébettől született fia, meginteti gr. Földváry Istvánt és gr. Tholdy Ádám leányait, *gr. Tholdy Anna Máriát Széplaki Petrichevich Horváth Dánielnét* és gr. Tholdy Sárát, ki gr. Teleki Lajos hites mátkája, hogy mivel ő bizonyos régebbi osztokodásnál kárt szenvedett és több helyen osztatlan ősi vagyon is maradt, új osztályt kíván és az egész vagyon felét követeli. (*Orsz. Ltár. Gr. Teleki Földváry ltr. 1771.*)

1643. 1771. október 3. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár gyermekei az atyjok után maradt ősi és szerzett vagyon egy része felett megosztóznak és atyafiságos egyezsége lépnek. (Cs. ltár. 1771.)

1644. 1771. október 4. Széplak. Gr. Toldalagi Ferencz és Szaknovics János előtt Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár fivérével, Petrichevich Horváth Miklóssal elcseréli az ő széplaki örökségét fivére Folth-i részével, melyeket eddig osztatlan közösségben birtak, mivel így könnyebben tudnak gazdálkodni, úgy, hogy az egyezés után Petrichevich Horváth Boldizsárnak Széplakon nem maradt része, nővérét Thoroczka Mihálynét Petrichevich Horváth Juditot saját örökösze és özvegy anyjokat özvegyi része tekintetében is kielégíti, viszont Petrichevich Horváth Miklós is átadja minden részét a folthi jószágokból. Petrichevich Horváth Boldizsár fiai, Dániel, Sándor és Elek nevében is, Petrichevich Horváth Miklós Antal, Teréz, Zsófia és Miklós gyermekei nevében is köti az egyezséget 100 arany kötés terhe alatt. (Erd. Múz. Gr. Tholdy ltár.)

1645. 1772. április 3. Agárd. Széplaki Petrichevich Horváth Dániel útlevelet ad Csengeri Péter cigányvajdája számára, ki agárdi birtokáról melegföldvári birtokára megy „tíz páran minden gyermekekkel együtt s felkéri ő felsége őrállóit és vámosait, hogy minden húzás-vonás és vámolás nélkül őket szabadosan bocsássák, mivel nem magok dolgok végett mennek, hanem az ő szolgálatára és parancsolatából.” (M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1722.)

1646. 1772. június 1. Torda. Torda vármegye állandó táblája előtt Széplaki Petrichevich Horváth Mózes első nejétől, néhai Losonczi Bánffy Judithtól született Károly fia nevében visszakövetel a Magyaró-i református egyháztól egy darab iratványt, melyet 1768-ban csak egy évre engedett volt át. (Várm. jkv. 1722. kötet, 317. lap.)

1647. 1772. augusztus 12. Sárospatak. Gr. Földvály István neje gr. Nemes Judit gyermekei Földvály Ferencz, Krisztina és Drusiana nevében is meginteti Széplaki Petrichevich Horváth Dánielnét gr. Tholdy Anna Máriát és gr. Teleki Lajosné gr. Tholdy Sárát, hogy a br. Csíkszentkirályi Andrássy Károly tábornok által a tőle zálogban bírt Füzes, Füzzesszentpéter, Nagyrákos és Farkasmező birtokok zálogösszegével, 600 frttal megkínáltatott s a birtokot neki vissza kell bocsátania, ha tehát ők védekezni akarnának Br. Andrássy ellen, ki pert indított, vegyék át a perbeli védelmet. (Orsz. Ltár. gr. Teleki Földvári lt. 1772.)

1648. 1772. Erdőszentgyörgy. Özv. Gr. Rhédey Zsigmondné Wesselényi Katát miután 1758 március havában férje, 1770 december 5.-én pedig egyetlen fia gr. Rhédey Ferencz is meg-

halt, a férje legközelebbi vérrokonai megkínálják özvegyi tartására az Erdőszentgyörgy-i jószággal és dos-ával s felkérlik a nála lévő Rhédey levelek kiadására. A felkérők gr. Rhédey Mihály (a Rhédey László fia Thoroczkay Máriától, az ifj. Rhédey János és Macskási Erzsébet unokája és id. Rhédey János és Kornis Margit dédunokája), továbbá Rhédey Ádám és Ferenc (kik ifj. Rhédey László és br. Radák Erzsébet fiai, a Rhédey László és Thoroczkay Mária unokái), továbbá gr. Kun Miklós és gr. Kun Klára Széplaki Petrichevich Horváth Mózesné, Kun Erzsébet br. Josinczy Lajosné (kik gr. Kun Miklósnak első nejétől néhai gr. Rhédey Krisztinától valók, ki a Rhédey László és Thoroczkay Mária leánya volt.) Rhédey Zsigmond, kinek özvegye br. Wesselényi Kata, fia volt Rhédey Ferencznek, ifj. Rhédey Jánosnak és Macskási Erzsébetnek pedig unokája. (*M. Nemz. Múz. Gr. Rhédey ltár. 1766. csomó*)

1649. 1773. augusztus 8. Szászszeptjakab. Széplaki Petrichevich Horváth Dániel, mint nejének gr. Tholdy Anna Máriának képviselője, megegyezik Gerendkereszturi Horváth Ferenczel és nejével, gr. Czegei Wass Katával, hogy a gr. Tholdy Anna Mária által felvett 15.000 frt. ellenében lekötött Szászszeptjakab-i jószágát két hónap alatt vissza fogja tőlük váltani. (*Orsz. ltár. Gr. Teleki-Földváry ltr. 1773.*)

1650. 1773. augusztus 9. Melegföldvár. Széplaki Petrichevich Horváth Dániel levele gr. Nemes Judith gr. Földváry Istvánnéhoz, melyben felkéri, hogy legyen segítségére neki abban, hogy három fiacskája részére visszaválthassa a Sz. Jakabi jószágot, melyet felesége 15.000 frt-ért zálogba vetett Gerendkereszturi Horváth Ferencznek. (*Orsz. ltár. gr. Teleki Földváry ltr. 1773.*)

1651. 1773. augusztus 28. Hely nélkül. Feljegyzés arról, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Dániel és neje gr. Tholdy Anna Mária egybekelésük (1767 június 17.) óta 6 év alatt mennyi készpénzt vettek fel, s mely különböző birtokokat zálogosítottak el: Szilágykeresztur, Kucsó, Ökörítő jószágot Tisza Lászlónak 2000 frt-ban, Vártelkét és M. Kecelt Szentmarjay Lászlónak 1200 frt-ban, Romlot-ot 3400 frt-ban, Meszesalját 2500 frt-ban, Bénye 350 frt, készpénzhagyaték 1000 frt. Az osztásnál 1499 frt, Szent Jakab jószág zálogösszege 15.000 frt., eladási ára 15.333 frt., összesen 42.282 frt. (*Orsz. ltár. Gr. Teleki-Földváry ltár. 1773.*)

1652. 1773. szeptember 18. Torda. Torda megye törvényszéke Petrichevich Horváth Ferencz és neje Suky Terézia panaszára Alsó Járai Baranyai József ellen ítéletet hoz a Mezőkapuson Csicsókereszturi Torma Mihálytól zálogosított jószág dolgában. (*Várm. jkv. 1773. évi 498. lap.*)

1653. 1773. november 30. Nagyiklód. Gr. Földváry Istvánné gr. Nemes Judit meginteti gr. Teleki Lajosnét gr. Tholdy Sárát, hogy a nővére *Széplaki Petrichevich Horváth Dánielné gr. Tholdy Anna Mária* által Gerendkereszturi Horváth Ferencznek 15.333 frt-ért elzálogosított Szászszentjakabi jószágot váltsa ki, mint legközelebbi vérrokon, különben ő fogja azt kiváltani. (Orsz. Ltár. Gr. Teleki-Földváry ltár. 1773. csomó.)

1654. 1774. február 23. Kolozsvár. *Széplaki Petrichevich Horváth Dánielné Gr. Tholdy Anna Mária* Romlott-i szilágy-megyei jószágát 3500 frt-ért 10 évre zálogbaadja özv. Sélyei Tolnai Jánosné Tordai Klárának. (Orsz. ltár. Gr. Teleki-Földváry ltár. 1774-es csomó.)

1655. 1774. június 10. Nagyszeben. Major Gergely fogarasi görög katolikus püspök magyar nyelvű levele Magyarzsuki Suky Jánoshoz, melyben köszöni neki, hogy Popa Jovult segíti a zsuki falusi lakók lecsendesítésében, amiben neki, mint földesúrnak nagy része van. De most egy eretnek pap, „amolyan pártütő Sofroni forma” újból bolondítja az együgyű népet s ezért újból kéri segítségét, hogy az eretnekséget megakadályozzák s a zűrzavart keltő csélcsap pap ellen támogassa a hozzáküldött Popa Jovult. Aláírás: Tekintetes úrnak öreg lekötelezett szolgálja Major Gergely fogarasi püspök mp. (Csal. ltár. Missilisek.)

1656. 1774. december 11. Tancs. Tanuvallatás *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós és Tholdalagi Ferencz*, mint gr. Nemes Judith gr. Földváry Istvánné gyermekeinek gyámja részére Tancson arról, hogy van-e osztatlan belső föld a faluban, mekkora egy gazda földje és hány oláh jobbágy van? (Orsz. Ltár. Gr. Teleki-Földváry ltár. 1774.)

1657. 1775. március 25. Marosvásárhely. Fekete Mózes és Gaál Miklós a kir. tábla esküdt jegyzői jelentik, hogy gr. Bethleni Bethlen László és testvére nevében megintették iktári gr. Bethlen Domokost és Sámuel, gr. Bethlen Katát gr. Teleki Lajos özvegyét, gr. Rhédey Mihályt, Ádámot, Ferenczet, özv. gr. Rhédey Zsigmondné br. Wesselényi Katát, gr. Kun Miklóst, gr. Kun Klárát *Széplaki Petrichevich Horváth Mózesnét*, gr. Kun Erzsébetet, Br. Josinczy Lajosnét, hogy a néhai Macskási Ilona Domokos Tamásné utódai által bizonyos Buzásbocsárdi jószágért indított perben vonják vissza a kir. tábla ítélete ellen beadott fellebbezésüket, mert ellenesetben az okozandó újabb költségekért őket teszik felelőssé. (Orsz. Ltár. Gr. Teleki-Földváry lt. 1775.)

1658. 1766. február 6. Torda. Torda vármegye törvényszéke Baranyai József felperesnek *Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz és neje Suky Terézia* alperes elleni a Csicsókereszturi Torma Mihály által 1773-ban alperesnek zálogbaadott mezőkapusi jószág visszabocsájtásáért indított perben alpereseket

a késedelmeskedés vádja alól felmenti s úgy ítél, hogy a zálogösszeg letételén felül felpereseknek meg kell téríteniök azon beruházások értékét is, melyeket alperesek tettek s ezeknek megállapítására biztosokat küld ki. (Várm. jkv. 1776. évből 176. lap.)

1659. 1776. február 13. Melegföldvár. Széplaki Petrichevich Horváth Dániel levele Suky Jánoshoz, melyben tudatja, hogy nagyon beteg, a szemei is igen fájnak, ezért dolgaikat csak később tudja eligazítani. (Cs. ltár. Missilisiek.)

1660. 1776. május 20. Torda. Nagyernyei Szöts Mihályné Ilyei Hajdu Mária felperes a vármegye törvényszéke előtt Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár alperestől a vajdaszentiványi Joga-rész zálogos jószág visszabocsájtását kéri, mint közvetlen vérrokon. (Torda urm. jkv. 1776. év 357. lap.)

1661. 1776. július 17. Agárd. Széplaki Petrichevich Horváth Dánielné gr. Tholdy Anna Mária bérbeadja Jakab Jánosnak Agárd Marosszéki falubeli jószágot 5 évre 1000 frt-ért. (Orsz. Ltár. Gr. Teleki-Földvári ltár. 1776. év.)

1662. 1776. augusztus 31. Oroszlavje. Vukmanich Lászlóné Petrichevich Anna Mária Körös megyei főszolgabíró neje meginteti Schitaróczy Pétert és nejét Gestich Borbálát, hogy a még néhai Petrichevich Györgytől 1773 évben kölcsönvett 60 frt. tartozását fizesse meg, mivel ezt ő örökölte néhai Petrichevich Györgytől. (M. Nemz. Múz. Kukuljevic gyűjtemény.)

1663. 1776. október 19. Marosvásárhely. Széplaki Petrichevich Horváth Dánielné gr. Tholdy Anna Mária elcsereí gr. idősb. Tholdalagi Lászlóval és feleségével gr. Wass Katával agárdi részjószágát ezeknek kalocsai jószágával, kik ugyanekkor megvásárolták Petrichevich Horváth Dánieltől agárdi egész jószágát 3800 frtért. (Orsz. Ltár. Gr. Teleki-Földváry ltár. 1779. csomó.)

1664. 1777. április 30. Melegföldvár. Széplaki Petrichevich Horváth Sándor levélben írja Thoroczky Mihálynak, hogy Petrichevich Horváth Dánielné gr. Tholdy Anna Mária április 27.-én Melegföldvárt „igen csendesen ez világból kimult.” Irt volna Petrichevich Horváth Dániel is levelet, de nem tudott írni, mivel a szemei igen fájnak. (Orsz. Ltár. gr. Teleki ltár. Simén osztály. Missilisiek 1266.)

1665. 1778. február 12. Nagyszeben. Az erdélyi Gubernium Széplaki Petrichevich Horváth Dánielnek, mint néhai gr. Tholdy Anna Máriától született gyermekei Farkas, Dániel és Zsigmond gyámjának keresetére ifj. gr. Tholdalagi László alperest elmarasztalja és kötelezi, hogy az édesapja id. gr. Tholdalagi László által néhai Petrichevich Horváth Dánielnétől megvásárolt agárdi jószágot bocsássa felpereseknek vissza, adják vissza a peres felek, amit egymástól kaptak és viseljék kölcsönösen költségeiket. (Orsz. Ltár. Gr. Teleki-Földváry ltár. 1779. évi csomó.)

1666. 1778. március 22. Marosvásárhely. Vallatóparancs néhai Széplaki Petrichevich Horváth Boldizsár gyermekei Petrichevich Horváth Dániel, Sándor és Elek részére bizonyos meg nem nevezett ügyben. (M. Nemz. Múz. Törzsa. 1778. évi 1014. fasc.)

1667. 1778. június 22. Marosvásárhely. Nagyercesei gróf Toldalagi Istvánné Széplaki Petrichevich Horváth Rákhel, ki a Petrichevich Horváth Mózes és gr. Kun Klára leánya, a gr. Kun László és gr. Rhédey Krisztina unokája, a gr. Rhédey László és Thoroczka Mária dédunokája, a Thoroczka György és Kapuváry Kapó Borbála ösunokája s végül Kapó György és Bethlen Krisztina ükunokája, 17 éves lévén, most férjhezmenetelkor visszavonja és tiltakozik minden jogügylet ellen, melyet ősei és elődei bármely javaikra nézve tettek, melyek neki kárára lehetnének. (Erd. Múz. Gr. Tholdalagi ltár. Fasc. 39. Nr. 4.)

1668. 1778. december 22. Sárospatak. Zudor Pál és Szentpáli István kir. táblai jegyzők jelentése arról, hogy Széki gr. Teleki Mihály és neje gr. Földváry Druzsianna részére tanukat vallattak arról, hogy néhai gr. Földváry Ferencz és neje Kali Kun Erzsébet milyen vagyonnal bírtak, melyiké volt a vagyon nagyobb része, szerzett-e Földváry Ferencz vagyont, ki tartotta volt elmebetegségében Kun Erzsébetet, s végül, hogy gr. Nemes Judith gr. Földváry Istvánné mit vitt kiházásításakor magával? (Orsz. Ltár. Gr. Teleki-Földváry ltár. 1778. csomó.)

1669. 1779. július 12. Alsóboldogasszonyfalva. Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczné Gagy Pálffy Ilona Alsóboldogasszonyfalva-i jószágának részletes összeírása. (Cs. ltár. Fasc. X. Nr. 18.)

1670. 1779. augusztus 27. Krasznahorváti. Gr. Teleky Lajos levele Br. Wesselényi Farkashoz Drágra, melyben tudatja, hogy mivel a Györtelki jószág osztatlan közös az ő felesége és Széplaki Petrichevich Horváth Dánielné a néhai gr. Tholdy Anna Mária között, az ő részére jutandó 500 frt-ot is fel óhajtja venni meghatalmazás alapján és kéri Wesselényit, jelölje meg, mikor találhatná meg ez ügyben. (Erd. Múz. Br. Wesselényi ltár.)

1671. 1780. január 3. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz és Miklós egyfelől, Sárdi Simén Elek másfelől perközben egyezséget kötnek a széplaki közös határ felosztására, mivel a köztük volt villongások főoka a határ fel nem osztott volta volt. (Cs. ltár. XX. csomó 25. sz.)

1672. 1672. 1780. február 15. Marosvásárhely. Id. Roskoványi György Marossszék táblabírája jelenti, hogy Széplaki Petrichevich Horváth Dániel mint néhai feleségétől gr. Tholdy Anna Máriától született gyermekeinek Farkas, Dániel és Zsigmond gyámja felkérésére megintette gr. Teleki Lajosné gr. Tholdy Sárát, gr. Földváry Ferenczet, gr. Teleki Mihályné gr. Földváry

Druzsiannát és gr. Földváry Krisztinát, hogy adják ki neki azon okleveleket, melyek a Romlott-i jószágra vonatkoznak s segítsék őt e birtok jogában magát megvédenie, mivel a zálogtartó br. Inczedy Mihály ellen a birtokért pert indítottak és nekik kell a perbeli védelmet teljesíteni későbbi káruk elhárítása céljából. (*Orsz. ltár. Gr. Teleki—Földváry ltár. 1780.*)

1673. 1780. április 26. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós és Petrichevich Horváth Judith Thoroczky Mihályné, Kénosi Sándor Mózes, ki néhai Sándor Józsefnek néhai Petrichevich Horváth Máriától született fia, ki szintén édes testvér volt velük, Széplaki Petrichevich Horváth Dánielt, Sándort és Eleket, néhai Petrichevich Horváth Boldizsár fiait, megkínálják 1600 frt-tal, mint amennyi reájok esik abból az adósságból, melyet a Folth-i jószág kiváltásakor kölcsönvettek volt s kéri, hogy őket ezen összeg felvétele után az összes kötelezettségekből bocsássák ki. Előadják, hogy mikor a Folth-i józsgát néhai Br. Jósika Mária örököseitől a Petrichevich Horváth családnak kiálték, az időközi javítások és beruházások értékének megtérítéseül 10.000 frt-ot kellett fizetniök, melyből 1000 frt-ot leszámítottak a Folth-i nemesi udvarházért, s így végeredményben 9000 frt-ot vettek kölcsönbe és pedig br. Wesselényi Ferencztől 3000 frt-ot, a marosvásárhelyi ev. ref. kollégiumtól 2000 frt-ot, Nagy Boldizsártól 4000 frt-ot. Ebből Petrichevich Horváth Boldizsár kifizette a Nagy Boldizsár-féle 4000 frt-os kölcsönt, holott őt csak a 9000 frt. 1/4-e, 2250 frt. terhelte volna, vagyis többet fizetett 1750 frt-al mint az ő tartozás része, ebből az expensnek lefizettek 150 frt-ot s a hátralévő 1600 frt-al megkínálják Petrichevich Horváth Boldizsár fiait. (*Cs. ltár. 1780.*)

1674. 1780. december 21. Körös (Horvátországban.) Mikethinczi Petrichevich György cs. és kir. tanácsos, a báni tábla bírása, Körös vármegye alispánja és testvére Petrichevich Anna Mária özv. Vukmanich László özvegye részére Buzini gr. Keglevich Kata özv. gr. Zajesdai Patachich Ferenczné és gr. Keglevich Jozefa gr. Sermaghe János Péterné ellen végrehajtást vezet Raffay Miklós Körös megyei szolgabíró s lefoglalja alpereseknek Ljubeschicza községben a Sermagh-féle birtokát 252 frt tartozásért, mely tartozás az egész tartozás felerészét képezi és eredetileg csak 200 frt. volt, de 1731. szeptember 1-től kamatokkal és költségekkel szaporodott fel 504 frt-ra, melynek fele terheli gr. Sermaghnét. (*Cs. ltár. 1780.*)

1675. 1781. május 2. Bécs. II. József császár és király ki-nevezi az erdélyi országgyűlésre az új királyi hivatalosokat, a főnemesek (primor) között Petrichevich Horváth Dánielt is. (*Századok 1884 évf. 236. lap.*)

1676. 1781. május 30. Kispatzal. Széplaki *Petrichevich Horváth Dániel* és gr. Teleki Mihály és Lajos felosztják a kispaczali jószág közös részét, mely alkalommal kijelölik a *Petrichevich Horváth Dánielnek* jutott birtokrészeket. (Orsz. ltár. Gr. Teleki—Földváry ltár. 1784.)

1677. 1781. június 26. Széplak. Gr. Kun Klára, ki előbb Széplaki *Petrichevich Horváth Mózesné* volt, most Malomvizi Kendeffy Pálné, megegyezik Széplaki *Petrichevich Horváth Jánossal* és testvéreivel, a széplaki jószág visszabocsájtása tárgyában, mely alkalommal neki 176 frt-ot fizetnek ki mindenféle, öt néhai férje után megillető követelése fejében. (Cs. ltár. III. Reg. L. Csomó 1. sz.)

1678. 1781. július 13. Árkos. Széplaki *Petrichevich Horváth János* és nővere *Petrichevich Horváth Borbála* Vargyasi Dániel Györgyné elcserélik egymással Árkos-i és Vámosudvarhely-i ingatlanaikat. (Sándor cs. ltára. Budapest.)

1679. 1781. augusztus 21. Nagyszeben. Az erdélyi országgyűlésre egybegyűlt Rendei felsorolása. A régi királyi hivatalosok között Széplaki *Petrichevich Horváth Ferencz*, az újak között Széplaki *Petrichevich Horváth Dániel*. (M. Nemz. Múz. Sombori ltár. 1781.)

1680. 1782. február 14. után. Marosvásárhely. Gr. Földváry Ferencz meginteti gr. Teleki Lajost mint nejének gr. Tholdy Sárának képviselőjét és *Petrichevich Horváth Dánielt*, mint nejétől néhai gr. Tholdy Anna Máriától született gyermekeinek gyámját, hogy a Magner-örökösök által bizonyos Romlott-i és hozzátartozó jószágrészek kiadásáért indított perben való hatályosabb védekezés céljaira hajlandó kiadni az összes nála lévő régi okleveleket, csak tudassák vele, mikor jönnek érte. (Orsz. ltár. Gr. Teleki—Földváry lt. 1782.)

1681. 1782. február 15. Kolozsvár. Bárá Josinczi Károly levele gr. Földváry Ferenczhez, melyben tudatja, hogy *Petrichevich Horváth Dánielnek* megmondta, hogy védelmezze ő a Romlott-i jószág dolgát, „mert ő nem lesz önéki is számárja, hogy hordozza az ő baját, elég neki ha csak a magáét tudja eligazítani.” Tudatja, hogy gr. Teleki Lajos és *Petrichevich Horváth Dániel* a kolozsvári osztatlan javak tekintetében osztályt követelnek, kérdi volt-e osztozás vagy sem ebben? (Orsz. ltár. Gr. Teleki—Földváry ltár. Missilisek.)

1682. 1783. január 23. Dicsőszentmárton. Küküllő vármegye állandó táblája Széplaki özv. *Petrichevich Horváth Miklósné Bágyoni Wáró Erzsébet*, *Petrichevich Horváth János* és *Ferencz* együttes kérésére a Sárdi Simén családdal 1765 óta folyó három birtokügyükben kitézi a tárgyalást a februári ülésszakra. (Cs. ltár.)

1683. 1784. december 2. Nagyszeben. A gróf Eszterháziak jószágkormányzójának Siess Lajosnak jelentése az erdélyi Hóraféle lázadásról; hogy Folton a Bethlen Gergely és Horváth Boldizsár házait kirabolták, Bokay-on a Horváth Boldizsár házáat kirabolták és éjjel megrohanták. (*Kismartoni főlevéltár. Századok 1901. évf. 18 oldal.*)

1684. 1785. január 14. Szászváros. Lengyelfalvi báró Orbán Antal levele br. Bornemissza János Hunyad megyei főispánhoz, melyben jelenti, hogy az oláhság még mindig lázong és tavaszra a felkelés újból ki fog ütni. Küldjenek katonaságot. Folton a Petrichevich Horváth Boldizsár emberét, ki ott csépelgetni akart, megtámadták és ha el nem fut, agyonverik. (*Erd. Múz. Mike S. gyűjtemény. Egyveleg III. k. Hóra világ.*)

1685. 1786. március 30. Csíkszereda. Széplaki Petrichevich Horváth Kozma tábornok levele Petrichevich Horváth Ferenczhez, melyben tudatja, hogy a Simén Elek elleni perükben írt oda, ahová illik, s reméli, most már az Isten szerencsés kimene-telt ad a pernek. „Kedves drága urambátyámnak igaz szívű atyafia szolgálja Horváth Kozma.” (*Cs. ltár. III. Reg. XVIII. csomó.*)

1686. 1788. április 2. Marosvásárhely. Széplaki Petrichevich Horváth Dániel megvásárolja Gr. Teleki Imrétől ennek marosvásárhelyi házáat 4000 rajnai frt-ért. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1788. évi 1052 fasc.*)

1687. 1788. május 19. Széplak. Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz Mezőkapuson lévő Baranyai féle zálogos jószágát továbbadja zálogba Lozsárdi Zudor Pálnak. (*Cs. ltár.*)

1688. 1788. július 19. Marosvásárhely. Széplaki Petrichevich Horváth Dániel levele fiához Petrichevich Horváth Farkashoz, melyben örömét fejezi ki afelett, hogy a háborúban Jakob basa ellen olyan sikeresen harcolt s további jó hadiszerencsét kíván neki. Küldött neki egy angol lovat, melyet 30 aranyon vett, szeretné, ha tetszenék neki. (*Orsz. Ltár. Gr. Teleki—Föld-váry ltár. Missilisek 21.*)

1689. 1788. augusztus 30. Zágráb. Krassich András a gr. Sermagh uradalom nyugalmazott jószágigazgatója, jelenben pedig Petrichevich Antal Dobri Zdeneczen lévő jószágának bérlője, lefizet ura nevében 275 frt 13 krajcárt, mint a Lábas László javára megítélt összeget ennek özvegye Augustich Regina javára. (*Cs. ltár.*)

1690. 1788. november 9. Melegföldvár. Széplaki Petrichevich Horváth Sándor ad 4 ökörért melegföldvári Kaczianyán Tódornak egy jobbágytelket használatra 28 évre. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1788. 1052 sz.*)

1691. 1789. február 26. **Felsőmagyarzsuk.** Suky László és Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz, mint első feleségétől néhai Suky Teréziától való gyermekeinek Petrichevich Horváth Károly és Zsuzsannának gyámja, megosztottnak Doboka, Küllömegyei és Marosszéki ősi birtokaik felett. (Cs. ltár. Fasc. IX. Nr. 40.)

1692. 1789. március 20. **Nagyszeben.** Az erdélyi királyi ítélőtábla a néhai Ördög István utódainak Magner Antal és társainak a Földváry örökösök, köztük Széplaki Petrichevich Horváth Dániel mint néhai nejétől gr. Tholdy Anna Máriától született gyermekei gyámja ellen zálogos jószág kiváltása iránti perben ítéletet hozott s az 1718 december 11.-én elzálogosított Romlott-i birtok egy részének tekintetében őket elmarasztalja. (Orsz. Ltár. gr. Teleki—Földváry ltár. 1789. csomó.)

1693. 1789. április 29. **Agárd.** Az erdélyi Gubernium Széplaki Petrichevich Horváth Dánielnek, mint néhai nejétől gr. Tholdy Anna Máriától született fiainak Farkas, Dániel, és Zsigmondnak gyámja, felperessége alatt folytatott perben az ő, neje és gr. Tholdalagi László között az agárdi birtokra vonatkozólag 1776 okt. 19.-én kötött vásárszerződést érvénytelennek jelentvén ki, elrendelte a birtoknak végrehajtás útján a felperesek kezéhez való visszaadását. E célból kiküldött végrehajtás ellen gr. ifj. Tholdalagi László, kire a per átszállott, tiltakozást jelent be és beruházásainak megtérítését követelte, egyébként nem volt hajlandó a birtokot átadni. Mivel felperesek ügyvédje kijelentette, hogy a bíróság azt alperesnek nem ítélte meg s a végrehajtás folytatását kívánta, gr. Tholdalagi László botjának háromszor való felemelésével a végrehajtást megakadályozta. (Orsz. Ltár. Gr. Teleki—Földváry ltár. 1789.)

1694. 1790. szept. 9. **Vakaresti tábor.** Széplaki Petrichevich Horváth Kozma vezérőrnagy a katonai Mária Theresia rendet elnyeri. Széplaki Petrichevich Horváth Kozma vezérőrnagy kérése II. Lipót csász. és kir.-hoz a katonai Mária Terézia Rend lovagjainak sorába való felvételéért, amelyhez csatolja haditetteinek leírását, melyet a fővezér Szász Coburg herceg és hat tisztvárosa ú. n. Br. Szentkereszty székely huszárcapitány, egy olvashatatlan nevű I. székely gyalogezredbeli szds., Pécsi őrnagy, Ernst székely huszárcapitány, Szentiványi szds. az I. székely gyalogezredben és Székely főhadnagy erősítenek meg. — A „species facti”-ban elmondja P. H. Kozma, hogy már 1788.-ban a török háború kitörésekor Gr. Fabris erdélyi főparancsnok 4000 emberből álló hadtestet adott neki, mint ezredesnek parancsnoksága alá, mely az I. szék. gyal. ezredből és a székely huszárezredből állott, mihez ő még 500 lovas önkéntest szerzett s a gyimesi szoroson át benyomult Moldovába és megkezdte az

ellenségeskedést. 1788. febr. 18.-án elfoglalta Oknát, a sóbányát, a bányapénztárt, nagy értékeket szerzett meg s kiszabadította a bányában dolgoztatott foglyokat. Márc. 15.-én Piatra városát foglalta el nagy hadi tárházakkal, melyekből zsákmányolt értékeket 300 lóra rakva küldte el Erdélybe. Megtámadta Bacaut, szétverte a török sereget, elfoglalta a várost, nagy gabonarakтарыakkal, melyek tartalmát 186 kocsival küldte haza, elfogta a moldovai fejedelem öccsét Ipszilantit, több magasállású polgárral és katonai személyekkel. Ápr. 25.-én felszabadította a Bozzai-szorost a nagy ellenséges nyomás alól, miután járhatatlan hegyiutakon átvette seregét a törökök oldalába. Máj. 10, 11.-én elvágta a Lunkamaretől Jassiba vezető utat az ellenség elől s ezért a kir. Felségtől különös elismerést nyert. Ezen alkalommal átállott hozzá Deti pasa őrnagy arnauta lovasscsapatával. Máj. 29.-én megverte Foksani-nál az ellenséget, bevette a várost és 14 török zászlót zsákmányolt. 1789. aug. 1.-én — mint a hadsereg elővédje, — az első szék. gyal. ezr. élén az ú. n. ezredesi zászlóaljjal rohammal vette be az ellenséges sáncokat előretört a várfalakig, azokat erős ágyúzással megrongálta, ami a támadó seregből rajta kívül senkinek sem sikerült. Az 1789. szept. 19. és 22.-én kivívott Martinest-i győzelemből is kivette részét, visszaverte az ellenséget a Rima folyón, megtisztította az egész vidéket, mely haditettéért a személyesen ott jelenlévő Szász Coburg hg. marsall hadparancsban tetszésének és teljes megelégedésének adott kifejezést főleg afelett, hogy az ezredesi zászlóaljjal négyszögben felvonulva a török sáncműveket bevette. —

A fővezér Szász Coburgi hg. a kérésre rávezetett nyilatkozatában tanúsítja, hogy P. H. Kozmának 1788. évi hadjáratban haditetteit csak jelentésekből ismeri, de az 1789.-i hadjáratban személyesen tapasztalta, főként a Martinesti-i és Foksani ütközetekben, hogy bátorságának kétségtelen bizonyítékait szolgáltatva s hogy az ő jól véghezvitt támadása szabadította fel a számban jóval nagyobb ellenség nyomása alól a fővezér hadseregének lovasságát, amely haditettéért öt nyomban tábornoki előléptetésre ajánlotta, amit azonnal el is nyert.

A Mária Terézia Rend káptalanja kérése alapján ezen haditetteiért P. H. Kozma vezérőrnagyot felvette a rend lovagjai sorába. (*Csal. levéltár.*)

1695. 1791. május 16. Bécs. II. Lipót császár és király Széplaki Petrichevich Horváth Kozma altábornagynak a katonai Mária Terézia rend vitézének és utódainak, azon vitéz hadi tetteiért, melyeket a hét éves porosz, a moldovai török háborúban és általában 38 éves katonai szolgálata alatt hűségével, vitézségével és bátorságával véghezvitt, a római szent birodalmi bárói rangot adományozza s megengedi neki, hogy ősi, ki-

bővített delfines címerét használhassa és piros pecsétviasszal pecsételhessen s mindenkit eltölt, s 100 márka tiszta arany büntetéssel sujtja, aki őt vagy utódait ezen méltóságukban háborgatni merészeli. Címerleírás: kék alól hegyes vértben zöld hullámzó tengeren úszó természetes delfin, melyet a paizs jobb sarkában ezüst félhold, bal sarkában nyolczágú ezüst csillag kísér. Felette bárói korona, sisak takarók színe kék ezüst. Három sisakdísz, balfelől két kék bivalyszarv között a nyolczágú ezüst csillag, középen a delfin, jobb felől két kék szárny között a félhold. Aláírás: Leopoldus. Comes a Colovrat cancellarius. (*Cs. ltár.*)

1696. 1791. Doboka vármegye főembereinek levele gr. Rhédey Ádám főispánhoz, melyben kéri, hogy a vármegyei markalis székét mielőbb hívassa össze, hogy az ország törvényei szerint őket illető jogait gyakorolhassák s ne terheljék a megyei tiszteket azzal, hogy ők oly ügyekért vállalják a felelőséget, mely hatáskörükön kívül s csak a Rendek hatalmában vannak. Aláírások: *Széplaki Petrichevich Horváth Dániel, ifj. Petrichevich Horváth Dániel, Wass Imre, Veér György, Kendeffy Ádám, gr. Esterházi Dénes, Weselényi Miklós, Veér Farkas, Bethlen Ádám, Nemes József, gr. Mikes János, Kozma Imre, Mikó Imre, Cserényi Sándor, Loeventhal Sámuel, Rácz István, gr. Bethlen Domokos, Czakó János, Rhédey János, Rácz Zsigmond, gr. Kun Gergely, Jekey Lajos, Bánffy Ádám, gr. Bethlen József, Sombori Ferencz, Torma József, gr. Kun Gotthard, br. Bánffy László, gr. Bethlen Elek, Wass Tamás, ifj. Bethlen Pál, Szabó József, gr. Bethlen Ferencz, gr. Gyulay Lajos, Földváry Farkas, Frater Farkas, Cserey Miklós. (M. Nemz. Múz. Gr. Rhédey ltár. 1791. fasc.)*

1697. 1792. június 6. 15—17. Marosvásárhely és Szászszentlászló. Tizenhárom szász község: Szászszentlászló, Fületeлке, Szénaverős, Zágor, Nádos, Magyaros, Hétur, Csikmántor, Kis Szöllős, Örményes, Szentivány, Kund és Domáld lakosai mint felperesek pert indítanak e községek földesurai, köztük gr. Bethlen, *Széplaki Petrichevich Horváth*, gr. Toldalagi, gr. Teleki, br. Wesselényi, gr. Rhédey, br. Naláczy, Br. Henter, br. Jósika, br. Szentkeresztí, Daniel, gr. Thoroczkay stb. családok tagjai, mint alperesek ellen szabadságuk elismerése iránt, de e pert elvesztették s az erdélyi kir. tábla kiküldte a végrehajtást ellenök ezen felpereseket marasztaló ítéletnek a helyszínén leendő végrehajtására. A kir. tábla két kiküldött hites jegyzője Csáni Mihály és Szilágyi Mihály jelentik, hogy jún. 15—21. napja között minden egyes perbenálló községben az ítélet végrehajtását meghirdették. (M. Nemz. Múz. Gr. Bethlen ltár. 1792. fasc.)

1698. 1793. január 16. Bécs. II. Ferencz császár és király *Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst* az Erdélyi Gubernium jelölése alapján guberniális fogalmazóvá nevezi ki évi 600 rajnai frt. fizetéssel s elrendeli, hogy a hivatalos esküt tegye le. (*Lib. Reg. Sec. Class. Erd. XVI. 75.*)

1699. 1793 július 4. Kolozsvár. *Suky László* hagyatékában maradt ezüst tárgyak összeírása összesen 720 lot súlyban. (*Cs. Ltár.*)

1700. 1794. április 24. Széplak. *Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz* Marosvásárhelyt a Poklos utcában Cadoz Józseftől és nejétől egy házat vásárol 1400 frt-ért. (*Cs. Ltár. Nr. 3.*)

1701. 1794. július 25. Melegföldvár. *Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz* mivel feleségének testvére *Suky László* 1792 március 11.-én meghalt s a zsuki jószág *Petrichevich Horváth Károlyra*, az ő fiára néz, meghagyja utódainak, hogy egyetértően vigyék azt a nagy pert, amely annál nehezebb, mivel gr. Bánffy Györggyel a Gubernátorral állnak szemben, aki a királytól felkérte volt ezt a birtokot, mivel Bonczhidának, a Gubernátor birtokának éppen tözsomszédságában van. A nagy per veszélyezteti az ő egyéb vagyonát is, mivel a *Suky László* végrendelete értelmében évente 2000 frt kamatot is kell fizetnie. Gyermekének átok alatt meghagyja, hogy az egész zsuki uradalom után, mely áll: Felső-, Oláh-, Nemeszsukból, Felsőszovátból, Kötelendből, a termés harminczadját adják minden évben a tordai és kolozsvári unitárius kollégiumoknak s erről szóló alapítványlevele helyezettessék el az egyháznál. Hogy pedig gyermekei között egyenlenség ne legyen, leányának *Petrichevich Horváth Zsuzsának* adják egészen Felsőszovátot. (*Cs. Ltár.*)

1702. 1794. szeptember 6. Dicsőszentmárton. A vármegyei osztoztató szék a dicsőszentmártoni határt a birtokos nemesek között felosztja s kijelöli nyilaikat, köztük *Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné Bágyoni Wáró Erzsébet* részét is. (*Cs. Ltár.*)

1703. 1794. november 1. Tancs. Gr. Teleki Mihályné gr. Földváry Druzsianna és *Széplaki Petrichevich Horváth Miklósné Bágyoni Wáró Erzsébet* megosztóznak a Tancs-i közös birtokon *Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz* közbenjöttével Szentiványi Sámuel Kolozs megyei alispán és Marosvásárhelyi Egyed Sámuel szolgabíró előtt. (*Orsz. Ltár. Gr. Teleki—Földváry Ltár. 1794.*)

1704. 1795. április 18. Melegföldvár. *Széplaki Petrichevich Horváth Sándor* és *Petrichevich Horváth Ferencz* Melegföldvárt birtokrészeket cserélnek. (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1795. évi 1071 fasc.*)

1705. 1796. április 26. Zabola. *Széplaki Petrichevich Horváth Farkas* és neje *Datzó Rozália* Marosszéki Karácsonyfalvi

nemes Tóth Károly ifjú legénynek, ki nekik sok évig, mint belső cselédjük hűséggel szolgált, 200 frt-ban Zabolán, a Keresztesek utcájában egy pusztá jószágot tartozékaival együtt adnak. (Cs. *Itár.* 1796.)

1706. 1796. július 6. Székelykál. Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz a Suky László féle örökség ügyében kötelezvényt ad az erdélyi unitárius egyház közönségének arról, hogy akár megnyeri, akár nem a kincstár ellen a Zsuk-i uradalomért folytatott perét, mely jelenleg az Erdélyi kir. Táblán folyik, a Suky László végrendelete értelmében az Unitárius Egyháznak hagyott javítások és a szerzett vagyon ellenértékében összesen 33.229 frt. 77 pénzt mindenképen nekik megfizet s addig, míg a tőkét meg nem fizeti, utána törvényes kamatot ad. (Cs. *Itár.* Nr. 23.)

1707. 1797. június 17. Marosvásárhely. A marosvásárhelyi kir. Itélőtábla a kir. Kincstárnak a Suky birtokok publicatiója és a kincstárra háramlása iránt, Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz ellen indított perében úgy ítél, hogy a kincstárt keresetével a birtokok 3/16 része kivételével elutasítja s 13/16 része tekintetében Széplaki Petrichevich Horváth Ferencznek és néhai nejének Suky Terézia utódainak örökségi jogát megállapítja. Az indokolás főpontja az, hogy mivel a birtokokat, melyek a három Zsukon (Magyar, Nemes, Felső), Szováton, Kötelenden fekszenek, a Sukyak első foglalás jogán bírták, s azok már 1351-ben az ősiség behozatala előtt övék voltak, arra nézve királyi adományt nem nyertek, ennél fogva ily birtokokra nézve nincs királyi jog és a kincstárra való háramlás helyet nem foghat. Mivel azonban a birtok egy részét a hűtlenség bűnébe esett Suky ágazat elvesztette volt, s az később királyi adománnyal adatott csak vissza, de csak a fiú ágnak, ennél fogva ezen részekre a Korona öröklése megállapított s ez a leszármazás szerint 3/16 résznek ítéltetett. De esküt ítél felperesnek a kir. Tábla arra, hogy nem rejtett el oly királyi levelet, melyből kitünhetnék, hogy mégis volt királyi birtokadomány a birtokok többi részére nézve is. Az ingó javakra nézve nincs királyi jog s ezért a perbe beavatkozó Unitárius Egyházközönség végrendelet szerint való öröklési joga megáll s úgy Petrichevich Horváth Ferencz, mint a kir. Kincstár a nekik ítelt jószág után a jobbitások és befektetések értékét végrendelet szerint neki megfizetni tartoznak. Ami a többi Suki leányágnak, a Suky Judith, Mária, Sára és Klára maradékainak örökségi jogát illeti, ezek nem mondván ellen a kincstár birtokba való beülésének, keresetükkel más törvényes útra igazíttatnak. Aláírás: Szentpály Elek ítélőmester. (Cs. *Itár.*)

1708. 1799. június 1. Sövényfalva. Szőkefalvi Szent-Miklósi Bálint jelenti, hogy a kirendelt osztoztató bizottság Sövényfalván

megosztotzatja a közösen birt helyeken a falubeli birtokosokat, köztük *Széplaki Petrichevich Horváth Miklóst is.* (Nemz. Múz. Ltára. Br. Radák. ltár. 1801. fasc.)

1709. 1799. november 27. Dicsőszentmárton. *Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz és neje Széplaki Petrichevich Horváth Zsófia* megegyeznek abban, hogy azon 6499 frt-ot, melyet *Petrichevich Horváth Zsófiának* anyai jószágá az azon részéért, mely neki jutott, mint többlet értéket osztó atyafiainak kell fizessen, férje fogja helyette megfizetni, de azzal a kikötéssel, hogy ha azt első felesége után maradt vagyonból vagy kölcsőnpénzből fizetné ki, azt felesége neki, vagy első feleségétől származott gyermekeinek megtéríteni tartozzék. (Cs. ltár. Nr. 24.)

1710. 1800. május 10. Kolozsvár. A kir. Gubernium a kir. Táblától hozzá fellebbezett azon ügyben, melyet *Petrichevich Horváth Ferencz* gyermekei ellen a Suky család férfi ágának kihalásával az ú. n. Zsuki uradalomra vonatkozóan, annak a Koronára való háramlási jogának elismerése iránt indított, s melyben a kir. Tábla a peres jószágok 13/16 részét a *Petrichevich Horváth Ferencz* gyermekeinek kiítelte, a kir. Tábla ítéletét indokainál fogva helybenhagyta. A kir. Kincstár képviselője a Királyi Felséghez fellebbez. (Cs. ltár. 1811 évb. iratok.)

1711. 1800. június 10. Melegföldvár. *Széplaki Petrichevich Horváth Károly* melegföldvári birtokát bérbeadja Margitai Jánosnak s ebből az alkalmából felleltározzák a birtokon lévő ingóságokat, a nemesi uradalomban lévő birtokokat, felszereléseket és vetéseket. (Cs. Ltár. Fasc. IX. Nr. 34.)

1712. 1800. július 31. Bécs. Az Erdélyi Kancellária *Széplaki Petrichevich Horváth Károly* folyamodására megengedi, hogy jogi tanulmányai folytatására a németországi Göttingai Egyetemre mehessen. (Erd. Cancell. Irtok. 3031. sz. 1800 évből.)

1713. 1800. augusztus 28. Bécs. Az udvari cancellária *Széplaki Petrichevich Horváth Károly* kérésére közli az Erdélyi Cancelláriával, hogy nevezettnek jurátusként való alkalmazását, ha ellene semmi ok nem merül fel, pártolja, mivel tanulmányai és eddigi gyakorlata alapján erre alkalmasnak látszik. (Erd. Cancell. 3400 sz. 1800. év.)

1714. 1801. május 6. Tancs. A Kolozsmegyei Kozmatelki nemes birtokosok felszólítják az oda bebíró Gr. Bethlen Sámuelné br. Korda Máriát, gr. Teleki Mihályné gr. Földváry Druzsiannát, *Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczné Petrichevich Horváth Zsuzsannát*, hogy ha felosztják a Kozmatelek falu határát, ez ellen nekik kifogásuk nincs, de az ellen tiltakoznak, hogy a közös helyeket ott foglalják el, ahol akarják. (Orsz. Ltár. gr. Teleki—Földváry ltár. 1801.)

1715. 1801. június 19. Kolozsvár. Az Erdélyi Gubernium felterjesztése a felséghez, hogy vajjon megadható-e *Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz* részére a vámszedési jog azon hidja számára, melyet 2688 frt. költséggel a Küküllőn, Dicső-szentmártonnál építeni szándékozik. (*Orsz. Ltár. Erd. Canc. iratok 2075 sz. 1801. év.*)

1716. 1801. szeptember 6. Kolozsvár. *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* levele id. br. Wesselényi Miklósné Nagyajtai Cserey Ilonához, melyben egyebek közt közli, hogy támogatja Erneyi kérését, hogy a színház épületében bírt kis lakását megtarthassa, mivel „a cassa nála lévén, a pénzt minden játék után szállására hurcolni bajos és veszedelmes is. De az abonírozók is már oda szoktanak és így nagy könnyebbségre vagyon a publicumnak is az ő ottlakása”. (*Erd. Múz. Br. Wesselényi ltár.*)

1717. 1801. november 6. Kolozsvár. *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós* levele br. Wesselényi Miklóshoz a kolozsvári „Jázdó Társaság” ügyében, melyben tudatja, hogy mivel commissiobeli társai, sem Fekete Ferencz sem Szatsvay nincsenek Kolozsvárt, ő intézkedik, de nemsokára neki is kell mennie dolgai intézésére. A társulat jó, kedvesen fogadták, de a himlő járvány miatt kevés a bérlő s a bevétel is, úgy hogy a negyedre nehezen fogják pontosan kiadhatni a színészek fizetését. Most már kezd jobban menni, a Gubernátor felesége s a püspök is jó példaul jár elől s reméli, hogy „az ilyen példák fel fogják serkenteni a publikum azon részét is, mely eddig idegenséggel volt a jázdó színhez”. A díszletek és a garderóbe elhasznált, pl. a mostani adjusztirung szerint való katonatiszti ruhájok nincs. A muzsika a Lavota directiója alatt sokkal jobb, s megnyerte a publikum kedvét. Nagy fogyatkozása a zenekarnak, hogy nincs violon hangszerük, most hozatott egyet Bécsből, 8 arany az ára s Kabdebo kereskedő, ki felmegy Bécsbe, le fogja hozni. Hogy Lavota igen derék muzsikussal s jól is viseli magát, de hogy ezután is meg ne hibázzék, egy öccsét taníttatja vele zenére s ezért neki asztalt ad. „Úgy gondolkodom, — írja — hogy nállam sokat inynya szégyelni fogja, de másutt se fog időközben korhelkedni, mert reá vigyázok. Így reméllem, hogy a Magyarországon ígért fizetést nem fogja ezután is megkívánni, hanem az 50 frt-al megelégszik, nem lévén anynyi költsége.” (*Erd. Múz. Br. Wesselényi ltár.*)

1718. 1801. november 10. Nagy Paczal. Káli Kun István leszármazói gr. Teleki Lajosné gr. Tholdy Sára, néhai *Petrichevich Horváth Dánielné* gr. Tholdy Anna Mária gyermekei *Petrichevich Horváth Dániel* és *Zsigmond* megintetik a Nagy Paczal-i földesurakat: gr. Gyulai Istvánt, Ferencet, özv. Gr. Bethlen Ádámné gr. Gyulai Katát, hogy az elődeik közt 1726-ban

kötött perbeli egyezség értelmében minden erdő- és közös helyekből az egyharmad részt adják ki, amint hogy néhai édesatyjok 1794. évig azt ki is adta, de melyet ők azóta tőlük elvonnak. (Orsz. Ltár. gr. Teleki—Földváry Ltár. 1801. csomó.)

1719. 1801. november 12. Kolozsvár. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós levele Petrichevich Horváth Károlyhoz Velencébe, melyben tudatja, hogy a kért 2000 frt-ot fel fogja küldeni, ahogy lehet, addig maradjon ott Velencében és ott várja meg a küldeményt. Figyelmezteti, hogy útjáról vezessen „journal”-t, mert az emberi emlékezés igen labilis, s később meg fogja bánni, ha nem írja le útját s szerzett tapasztalatait. Kéri, hogy írja meg, a felküldött 1000 magyar frt-ot egészen kézhezvette-e, mivel csak 800 rajnai frt-ról ír, holott az 840 rajnai frt-ot tesz ki. Augusztinovics (udvari ágens) útján küldi a pénzt is, leveleit is. Kolozsvárt épül az új unitárius kollégium, de még nincs egészen készen s ezért a togatus diákok egy része a városban lakik, mert a bennlakásra nincs elég hely. „Itt egy Eckstein nevű úgy nevezett bába doktor egyre-másra oltja a tehén himlőt. Nagy a cultura Kolozsvárt.” (Cs. Ltár.)

1720. 1801. november 18. Dicsőszentmárton. Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz maga és felesége Petrichevich Horváth Zsófia nevében megegyezik Vargyasi Daniel Elekkel, hogy Dicsőszentmártonban a Küküllőn egy hidat fognak építeni, melynek költségeihez Daniel Elek 600 frt-al fog hozzájárulni, s az abból származó jövedelmet megfizetik s a híd fenntartását közösen fogják végezni. (Cs. Ltár. XXI. fasc. 7 szám.)

1721. 1802. január 3. Tancs. Széplaki Petrichevich Horváth Ferencz és neje Petrichevich Horváth Zsófia dicsőszentmártoni háromkerekű malmuk szombati vámját az ottani unitárius papnak és mesternek adományozzák. (Cs. Ltár. XXI. csomó 10. sz.)

1722. 1802. október 12. Kolozsvár. Széplaki Petrichevich Horváth Farkas 1800 november 1-én a Magyar Csaholy, Kágya, Nyir községekbeli Tholdy jusson bírt jószágait 2000 frt-ért eladja gr. Teleki Lajosnak, ki azonban 1600 frt-al adós maradt a vételárból, s kötelezi magát arra, hogy ezen összeg után 6% kamatot fizet. (Erd. Múz. Hilibi Gál pereslevelek.)

1723. 1802. november 2. Nagy Paczal. Gr. Teleki Lajos a maga és Széplaki Petrichevich Horváth Dániel és Zsigmond nevében is meginteti gróf Gyulai Istvánt, Ferenczet és Klárát, ki gr. Bethlen Ádám özvegye, hogy a Nagy- és Kis Paczal-i közös, Földváry jogon bírt birtokaikon lévő erdőségekből 1794-től kezdve a haszon 1/3 részét nekik adják ki s fizessék meg a 236 frt kikötött bírságot. (Orsz. Ltár. Gr. Teleki—Földváry Ltár. 1802. évi csomó.)

1724. 1804. március 12. Kolozsvár. Széplaki *Petrichevich Horváth Sándor* Melegföldvárt lévő birtokát 15 évre bérbeadja *Petrichevich Horváth Károlynak* évi 250 frt bérért s megengedi, hogy abban építkezzék, mivel őt „az idő és tehetetlenség alkalmatlanná tette a vele való bánásra.” (*M. Nemz. Múz. Törzsa. 1804. évi 1114 fasc.*)

1725. 1805. április 23. Kolozsvár. Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós*, mint nővérének özv. *Petrichevich Horváth Ferenczné Petrichevich Horváth Zsófiának* képviselője, megosztózik néhai *Petrichevich Horváth Ferencz* gyermekeivel, az első feleségtől, Suky Teréziától származott *Petrichevich Horváth Károllyal* és Ürmösi *Maurer Sándorné Petrichevich Horváth Zsuzsannával* és a második feleségtől *Petrichevich Horváth Zsófiától* született *Petrichevich Horváth Terézia Br. Bánffy Sámuelnével* az apjuk után maradt ösi és szerzett ingatlanok és az ingó vagyon felett Enlaki Sala Mihály ítélőmester, Bartha Mózes kolozsvári senator és Bölöni Siko István kolozsmegyei táblabíró előtt. (*Cs. ltár. No. 2.*)

1726. 1805. július 17. Kolozsvár. Széplaki *Petrichevich Horváth Miklós* unitárius főgondnok levele rokonához *Petrichevich Horváth Károlyhoz*, melyben tudatja, hogy a Kis Solymosi zsinaton elhatározottat, hogy a kolozsvári főcollegiumban egy ötödik professzori állás rendszeresítésére és egy akadémikusnak 3 évre külföldre való küldetésére 6000 frt-os alapítványt fognak tenni a régi fundatorok, felkéri ezért őt is, hogy az alapítványbeli részét fizesse be, vagy legalább annak egy évre előre számított kamatját, hogy fennakadás ne álljon be. Ő a maga részéről alapítványi felét már befizette, a másik felét is nemsokára megadja. (*Kolozsvári Unitárius Egyház ltára.*)

1727. 1805. aug. hó Kolozsvár. Széplaki *Petrichevich Horváth Károly* kérése az Erdélyi Kancelláriához, melyben kéri, hogy őt az erdélyi országos táblánál megüresedendő számfeletti bírói állásra jelöljék, miután 5 évet töltött a kancellária szolgálatában, azelőtt pedig az ítélőmester mellett volt gyakorlaton s iskoláit jelesen végezte, a jog és államtudományokból pedig tanárai bizonyítványa szerint kiváló eredménnyel vizsgázott. A kérésre rávezetve, hogy a jelölés idejéig kérése jegyzékbe vétetik. (*Orsz. Ltár. Erd. Kanc. 3010. sz. 1804.*)

1728. 1805. október 24. Bécs. I. Ferencz császár és király Széplaki *Petrichevich Horváth Miklóst* az Erdélyi Gubernium fogalmazóját az Erdélyi Királyi Tábla rendes bírájává nevezi ki 833 frt 20 krajcár évi fizetéssel. Aláírások Franciscus m. p. Samuel Comes Teleki m. p., Michael Benyovszky m. p. (*Orsz. Ltár. Erd. Kanc. 3007. 1805.*)

1729. 1807. június 25. Marosvásárhely. Borosjenei gr. Korda Anna, özv. gr. Tholdalagi Lászlóné elismervénye a Széplaki *Petrichevich Horváth* családot érdeklő levelek átvételéről, köztiük 1769-ben gr. Toldalagi László által *Petrichevich Horváth Boldizsárnak* fizetett 2400 frtról szóló nyugtatványról is. (Erd. Múz. gr. Toldalagi ltár. Fasc. 17. Nr. 25.)

1730. 1808. március 6. Kolozsvár. Br. Szentkereszti Sámuel huszár alezredes kolozsmegyei Fejérd, Berend községbeli jószágait elcseréli Tinkovai Matskási János Marosszéki Baczka Madaras és a Küküllő megyei Bábahalma és Kincses községbeli jószágaival 24 esztendőre. (Cs. ltár.)

1731. 1809. Hely nélkül. A háromszéki főnemesség, közte Széplaki *Petrichevich Horváth Farkasné, Sepsiszentgyörgyi Daczó Borbála* kiskorú fia *Petrichevich Horváth Albert* nevében is beadott kérése az Erdélyi Guberniumhoz, melyben panaszolja, hogy a régi renddel ellentétben a székely székekben az ú. n. lustrá alkalmával a főnemesek (primorok) a többi nemesekkel együtt lustráltatnak, s kéri ezen káros új gyakorlat megszüntetését. (S. Gyulay cs. ltára. Geneal. Füzetek X. évf. 3 sz.)

1732. 1809. március 6. Nagyszeben. Széplaki *Petrichevich Horváth Dániel* levele Sarkadi Türi László udvari consiliárius és Felső Fehér megyei főispánhoz, melyben tudatja, hogy a március 13.-ra egybehívott markalis székre elmenni nem tud, mivel Doboka megyében kell ugyancsak a markalis széken megjelennie. De kéri, hogyha esetleg „az minden hazafitól óhajtott, de majd reménységen kívül levő esetben országgyűlése találna szegény hazánkban tartatni” s e célból markalis széket hívna egybe, — őt erről értesítse, mert bárhol lenne is, azon meg fog jelenni. (Erd. Múz. Gr. Toldalagi ltár.)

1733. 1813. május 12. Jobbágyfalva. Csikfalvi Nagy József Marosszéki hites assessor tanúsítványa arról, hogy gr. Földváry Druzsianna, gr. Teleki Mihályné és gr. Földváry Klára gr. Tholdy Zsigmondné nevében felszólította Széplaki *Petrichevich Horváth Dánielt* és testvéreit *Farkast* és *Zsigmondot*, hogy a Bethleni Hari Péter által egy 1720.-ban elzálogosított Nagy Ida-i nemesi udvarházának visszabocsájtása iránt ellenők indított perben álljanak melléjük és együtt védekezzenek, különben kárukért felelőssek lesznek. (Orsz. Ltár. Gr. Teleki—Földváry levéltár 1813. évi csomó.)

1734. 1814. június 4. Alsójjára. Néhai *Petrichevich Horváth Miklós* alsójjári udvarházának leírása, értékelése a vagyonleltár rendén. (Cs. ltár.)

1735. 1816. február 23. Bécs. Augustinovics Pál erdélyi udvari agens levele Daniel Elekhez, melyben tudatja, hogy mindent megtesz, hogy a megüresedett két erdélyi táblai ülnökséget

ő és *Petrichevich Horváth Károly* kapják meg. (*Daniel ltár. Olasztelke.*)

1736. 1819. szeptember 25. **Kolozsvár.** *Széplaki Petrichevich Horváth Dániel* levele br. Wesselényi Miklóshoz, melyben beszámol a Cziráki-féle összeírás elleni s az alkotmányosság melletti küzdelmekről. Tudatja, hogy Kraszna, Kövár, Közép Szolnok, Kolos, Belső Szolnok, Doboka, Torda, Aranyosszék, Zaránd, Küküllő, Felső Fehér, Udvarhelyszék, Háromszék és Alsó Fehér tökéletesen a törvény mellé állottak. Csikról nincs értesülése, Fogaras utóbb szintén elfogadta, Hunyad is. Maros-szék kinevezte az urbéri összeírókat. Ő nem hiszi, hogy a király ne tartsa meg a szavát, melyet Kolozsvárt a Gubernátornak tett, hogy amíg él, az Urbariummal nem háborgatja és azt be nem hozza. Nem hiszi, hogy ez így lehessen, ő a Felségnek tökéletes híve és az is marad, de a haza iránt is soha árulóvá nem lesz s hitét meg nem szegi. Reméli, hogy minden characterrel bíró igaz király híve így gondolkodik. Tudatja, hogy gróf Cziráky indulóban van, Szilágyba megy, Zsibón is megáll s minél előbb ott lesz. (*Erd. Múz. Br. Wesselényi ltár.*)

1737. 1819. október 18. **Kolozsvárt.** A nemzeti nyelvmívelő és tudományos társaság felállítására és gyarapítására önkéntesen életök végéig felajánlottak készpénzt:

báró Bánfi György úr ő Nga	30.— frt.
báró Bánfi László úr ő Nga	30.— "
Mtgs Bethlen Ferencz úr ő Nga	30.— "
Báró Kemény Ferencz úr ő Nga	30.— "
Mélt. <i>Petrichevich Horváth Mihály</i> úr	30.— "
Mélt. udvari consil. Székely Mihály	60.— "
Mélt. Groff Bánffi Dénes úr ő Nga	60.— "
özv. Groff Mikes Jánosné Asszony	100.— "
Teks. Bája István úr	12.— "
Mlg. Vass Imre úr ő Nga.	60.— "
Tks. Gyujtó István úr	60.— "
Ngs. Bartsai Lajos úr	20.— "
Praef Koltai Horváth Sámuel úr	30.— "
Tks. M. Doctor Gyarmathi Sámuel úr	12.— "
summája	584.— frt.

A nemzeti Tudományos és nyelvmívelő Társaság jegyzőkönyvéből. Kolosvárott october 18. 1819. Kiadta Ágoston István a tit. Társaság Perceptora. (*cs. ltár.*)

1738. 1819. **Kolozsvár.** *Széplaki Petrichevich Horváth Dániel* feljegyzése arról, hogy atyjának néhai idb. *P. Horváth Dánielnek* és fivérének *P. Horváth Farkasnak* halála után meg-

osztozott fivérével *P. H. Zsigmonddal* és néhai *P. H. Farkas* gyermekeivel *P. H. Alberttel* és nővéreivel *P. H. Borbárával* és *Zsuzsannával* az erdélyi ítélőmester előtt. A távollétében történt osztály ellen utólag kifogásokat támaszt és a neki jutott részt értékben kevesli s vagy új osztozást, vagy osztályrésze kiegészítését kívánja. Előadja, hogy néhai atyja *P. H. Dániel* és néhai anyja *Gróf Tholdy Anna Mária* után a következő főjóságok maradtak a három testvérre *Dánielre*, *Farkasra* és *Zsigmondra*: 1. Zabola, 2. Vámosudvarhely, 3. Vajdaszentiván, 4. Monó, 5. Melegföldvár, 6. Szászsztjakab, 7. Folt, 8. Szilágytökeresztur, 9. Keczel, 20. Romlott, ill. ehelyett Kalocsa, 11. Agárd, 12. Széplakon a Horváth Miklós része. Mikor 1789.-ben az anyai részek felett megosztottak, *P. H. Farkasnak* mindjárt átadták Zabolát, 1792.-ben pedig Zsigmond átvette Monó, Pacal és a többi szilágyvármegyei részeket. Édesatyjának id. Horváth Dánielnek még életben lévő testvére, *P. H. Sándor* bírta a melegföldvári birtokot, melyet ő apránként tőle felvásárolt 85.721 forintért. 1799.-ben a fivérek végleges osztályt tettek anyai jószágaik felett s ő kiváltotta a Szászsztjakabi zálogos birtokot s a Királynémeti dézsmát, mely szintén zálogba volt téve. A Zsigmondnak jutott szilágymegyei birtokok értékben felülmulják az ő részét, mert ő Folt-nak csak felét kapta. Farkas utódai kapták az összes háromszéki jószágokat, hol értékes malmaik, fűrészek, erdős havasaik vannak, ezenfelül nekik jutott a Vámosudvarhelyi birtok malommal és hídvámmal. Az osztály alkalmából úgy ítéltetett, hogy két fivére ága térítsen meg neki egyenként 11.597 forintot, de ő ezt kevesli s nem fogadja el, mert az ő követelése a *P. H. Sándortól* megvásárolt és a zálogból kiváltott jószágok árával együtt 106.000 rajnai forintba is felmegy. Ezen okokból a régi osztály megsemmisítését és új osztályt kíván. (*Csal. levéltár 1819. év.*)

1739. 1825. január 10. Ilyefalva. Széplaki *Petrichevich Horváth Albert*, a maga és nővérei Széplaki *Petrichevich Horváth Rozália* Killyéni Székely Sámuelné, és *P. Horváth Borbála Léczfalvi Gyárfás Miklósné* nevében is, kik néhai *P. H. Farkasnak* most is élő nejétől *Sepsiszentgyörgyi Daczó Rozáliától* született gyermekei megintetik, Gf. Mikes Zsuzsannát és Gf. Mikes Klárát Kászoni Br. Bornemisza Pálnét, hogy a Kissárosi és Ilyefalvi jószágokban a Gf. Tholdy Borbála elhunytával hátramaradt örökrészek felett létesítsenek osztályt. (*Cs. ltár.*)

1740. 1829. szeptember 5. Kolozsvár. Széplaki *Petrichevich Horváth Dániel* levele Br. Wesselényi Miklóshoz, melyben tudósítja a vármegyéken történt nemzeti ellenállásról a kiküldött administratorok ellen s azt tanácsolja, hogy előbb jegyzőkönyvre kell véteni a megye tiltakozását s csak azután meghívni az ad-

ministrátort. „A protokolatió tiszta legyen, a representatio ékes az alázatosságba, de tiszta és érthető az igazságba.” (*Erd. Múz. Br. Wesselényi ltár.*)

1741. 1830. január 23. Kolozsvár. *Széplaki Petrichevich Horváth Károly* az édesatyja néhai *Petrichevich Horváth Ferencz* által a tordai és kolozsvári unitárius kollégiumnak javára tett harminczad adománya megváltására 1000 frt tőkét ajánl fel s annak teljes lefizetéséig évi száz véka búzát ad az iskolának. (*Cs. ltár.*)

1742. 1836. okt. 30. Alsójjára. Nagyajtai Cserey Elekné Nagyberivói Boér Krisztina 1796. január 2.-án elhalván, öt gyermeke ú. m. Cserey Imre, Farkas, Elek, Mihály és akkor már néhai Cserei Anna Naláczi Eleknének leánya br. Naláczy Anna Sándor Jánosné, br. Naláczy Zsuzsanna Br. Szentkereszti Sámuelné az Alsó Járában lévő, fiút leányt egyaránt illető jószágot egymásközt ötfelé felosztották. Most azonban Cserei Imre halála után az ő része Cserei Farkas ítélőmester utódai birtokába menvén, az élő örökösök egymás közt békés osztályt tesznek. Osztozó atyafiak:

Id. Nagyajtai Cserei Elek, Nagyberivói Boér Krisztina nejétől				
Imre	Farkas ítélőmester	Elek consiliárius	Mihály	Anna Br. Naláczy Elekné
	Farkas Thesauraris secretarius	József Mihály svadronyos kapitány		Br. Naláczy Anna Br. Naláczy Zsuzsanna Br. Szent- kereszti Sámuelné
			Br. Szentkereszti Borbála özv. Sándor Lászlóné	Br. Szentkereszti Zsuzsa Br. Petrichevich Horváth Albertné

1743. 1837. szept. 12. Nagyszeben. Br. Nopcsa Elek fő-kormányszéki elnök meghívja *Széplaki Petrichevich Horváth Mihály* királyi hivatalost a Nagyszebenbe 1837 szept. 21-re egybehívott országgyűlésre. (*Csal. ltár.*)

1744. 1837. november 21. Szederjes. Losárdi br. Györffy Sámuel, mint nejének *Széplaki Petrichevich Horváth Karolinának* meghatalmazottja, bérbeadja az udvarhelyszéki Ujszékelyen lévő két örökségét Fronius Imrének 6 évre 1000 frt-ért Madffi Papp Ferencz cs. kir. lovag főhadnagy és Középajtai Kosa József seborvoslás és bábaság mestere előtt. (*Nemz. Múz. Pálmay gyűjtemény XIX. 1716. sz.*)

1745. 1839. február 11. Kolozsvár. Kováts Miklós erdélyi róm. kath. püspök tiltakozik az ellen a kolozsmonostori konvent előtt, hogy *Széplaki Petrichevich Horváth Mihály* Borsómezőre vonatkozó jogát átruházta nejére br. *Inczédy Máriára*, mivel ez a birtok az alvinczi uradalom kiegészítő része s az az erdélyi székesegyházé és káptalané. (*Kolozsmonostori konvent ltára K. Nr. 34.*)

1746. 1839. július 13. Schönbrunn. V. Ferdinánd császár és király *Széplaki Petrichevich Horváth Albertet* Háromszék administratorát ezen szék főkirálybírájává nevezi ki évi 1200 frt fizetéssel s a széket utasítja, hogy őt az eskü letétele után iktassa be. (*Lib. Reg. Erd. Tom. XVII. 391—3.*)

1747. 1839. november 8. Kolozsvár. Az erdélyi főkormány-szék *Széplaki Petrichevich Horváth Albert* háromszéki főkirálybíró ünnepélyes beiktatására kiküldi Hidvégi gr. Mikó Imre consiliáriust és Branyicskai br. Jósika Lajos Torda megyei főispánt. (*Erd. Múz. Gr. Mikó ltár.*)

1748. 1840. november 22. Magyaríráta. Ujváry Károly alispán elismervénye 87 rajnai frt.-ról, melyet altorjai br. Apor Lázártól *Széplaki Petrichevich Horváth Dániel* és neje gr. *Tholdy Kata* elleni executió díjában felvett. (*M. Nemz. Múz. Pálmay gyűjtemény.*)

1749. 1844. decz. 24. Pest. A magyar tudományos akadémia *Széplaki Petrichevich Horváth Lázárt* tagjai sorába választja. (*Csal. ltár.*)

1750. 1845. szeptember 11. Bécs. V. Ferdinánd császár és király *Széplaki Petrichevich Horváth János* huszáralezredesnek és Branyicskai Bárá Jósika Mária nejétől származó két gyermekének Lajosnak és Jozefának, valamint még születendő gyermekeinek és törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot adományozza. A király megállapítja, hogy régi nemesi törzsből származik, mely a XVI. században a háborús zavarok következtében Erdélybe költözött s ott úgy királyi adományok, mint házasságok útján kiterjedt birtokokat szerzett. Ősei nagy érdemeket szereztek, különösen kiemelkedik *Petrichevich-Horváth Kozma*, ki 1794-ben mint altábornagy halt el, miután a törökök elleni háborúban 1788—89-ben mint a székely gyalogezred ezredese a Gyimesi és Ojtozi szorosok védelmében, Okna elfoglalásával és az 1789. szeptember 19—22-ig tartó Martinesi ütközetben tanúsított vitézségével katonai Mária Theresia rendet és báróságot nyert. De P. Horváth János atyja P. H. Daniel is a franciák betörésekor a felkelő seregben törzstiszti rangot viselt s helyét derekasán megállotta, de már előbb is a polgári életben érdemeket szerzett. Ő maga pedig 24 évi katonai szolgálata alatt fokozatosan emelkedett s most a III. Frigyes Vilmos porosz

király nevét viselő huszárezred alezredese, e katonai szolgálata alatt tanúsított hűségét és kitartását akarja a király megjutalmazni. (*Lib. Reg. Trans. XV. 566.*)

1751. 1846. január 13. Kolozsvár. Széplaki Petrichevich Horváth Mihály az Erdélyi Gubernium engedélyével az ú. n. sydoxiális alapból 1500 frt-ot vesz fel 6%-ra s ezért leköti Monó-i jószágát. (*Cs. ltár. 1846.*)

1752. 1846. július 29. Pest. Pest szabad kir. város Széplaki P. Horváth Lázárt díszpolgárává választja. (*Cs. ltár.*)

1753. 1846. szept. 27. Bécs. V. Ferdinánd császár és király Széplaki Báro Petrichevich Horváth Lajost udvari nemes apróddá nevezi ki. (*Cs. ltár.*)

1754. 1847. február 8. Kolozsvár. Br. Bánffy Kata a néhai br. Naláczy István magtalan elhalálozása következtében tőle örökölt Alsó-Fehér megyei Vingárt, Ecselő, Gergelyfája, Kákova és Mag jószágokat zálogbaadja Széplaki Petrichevich Horváth Mihálynak 25 évre 10.000 frt-ért ezüst pénzben, azaz 30.000 ezüst huszasért, melyet fel is vett. Jogában áll zálogbavevőnek a jószágokat tagosítani s szükséges gazdasági jellegű építkezéseket tehet, melyek költségeit a zálogbaadók neki meg fogják téríteni. (*M. Nemz. Múz. Br. Radák ltár. 1847. évi csomó.*)

1754. 1848. február 23. Bécs. V. Ferdinánd császár és király Széplaki br. Petrichevich Horváth János huszárezredet a 10. porosz királyi huszárezrednél, a magyar nemes testőrség hadnagyává nevezi ki. (*Cs. ltár.*)

1755. 1848. április 27. Kolozsvár. Özv. Széplaki Petrichevich Horváth Ferenczné Czegei gr. Wass Antónia, Petrichevich Horváth Karolina, Julianna és Borbála a Petrichevich Horváth Ferencz utáni öröklött birtokok felett az osztályt elhalasztják, mivel „Erdélynek Magyarhonnali mentől előbb megtörténendő egyesültével az úrbéri viszonyok multhatatlanul megszűnnek” s az ebből eredő változásokat be akarják várni. (*Cs. ltár.*)

1756. 1848. augusztus 25. Sepsiszentgyörgy. Széplaki Petrichevich Horváth Albert háromszéki fő királybíró br. Vay Miklós kormánybiztos rendeletére megrendel a nemzetőrség számára 500 db. szuronyt egyenként 2 font súlyban 1 láb 4 coll hosszú éllel, darabonként 2 frt. árban Incze Sámuel és Ferencz Mihály sepsiszentgyörgyi kovácsmestereknél, kik kötelezték magukat 5 hét alatt azokat készen leszállítani. (*Cs. ltár.*)

1757. 1848. október 30. Sepsiszentgyörgy. Széplaki Petrichevich Horváth Albert Háromszék fő királybírája Berde Mózes és Demeter József kormánybiztosokkal együtt tudtul adják Háromszék és Miklósvárszék minden népeinek, hogy az agyagfalvi székely gyűlés elhatározta a polgári egyenlőséget s a székelyek katonai kötelezettségének megszüntét. Elszakadnak a nagyszebeni fő-hadiparancsnokságtól s nemzeti fő hadipa-

rancsnoknak megválasztják Sombory Sándor ezredest. Minden 18—50 éves székely nemzetőri szolgálatot tartozik teljesíteni s e nemzetőrség katonai parancsnoka Háromszékben Nagy Imre alezredes. A katonai bíraskodást megszüntették személyi és vagyoni ügyekben. (Cs. ltár.)

1758. 1848. november 3. Sepsiszentgyörgy. Vitályos Antal százados elismervénye 1300 frt-ról, melyet a Mátyás huszárok élelmezésére *Széplaki Petrichevich Horváth Albert* főkirálybírótól felvett. (Cs. ltár.)

1759. 1848. november 10. Sepsiszentgyörgy. Bély Albert, Kovács Gábor, Nagy Elek százados, Gyárfás Dávid és Székly István elismerik, hogy mint a háromszéki állandó választmány követői, br. Puchner Antal nagyszebeni katonai főparancsnokhoz, útiok költségeire felvettek *Petrichevich Horváth Albert* főkirálybírótól 103 frt. 48 krt. (Cs. ltár.)

1760. 1848. november 12. Sepsiszentgyörgy. *Széplaki Petrichevich Horváth Albert* főkirálybíró, mint a háromszéki állandó bizottmány elnökének, br. Puchner Antal altábornagy Erdély katonai parancsnokához intézett átirata, melyben kérdőre vonja, igazak-e azon szállongó hírek, hogy Háromszéket sorkatonaság és oláh felkelő csordák meg akarják támadni? Háromszéken a rend, a személy és vagyonbiztonság tökéletes s a koronás király és a törvény iránt teljes a hűség és engedelmesség, semmi ok sincs tehát, hogy a béke megzavartassék. Nem hiszik, hogy a híresztelések alappal bírjanak, de ha úgy volna „a megtámadó Isten és világ előtt felelőssé lesz a polgári háború iszonyaiért.” (Cs. ltár.)

1761. 1848. november 20. Sepsiszentgyörgy. *Széplaki Petrichevich Horváth Albertné* br. Szentkereszti Zsuzsánna főkirálybíróné 100 ezüst frt-ot ad a Hon szükségére begyűlt pénzből a hon védelmére készített ágyuk felszerelésére Sombori Sándor ezredesnek. (Cs. ltár.)

1762. 1848. november 26. Sepsiszentgyörgy. A Székelyszabad lovascsapat háromszéki osztályának 2. százada fizetésére *Széplaki Petrichevich Horváth Albert* főkirálybíró 86 frt. 10 krt fizet ki. (Cs. ltár.)

1763. 1848. november 30. Sepsiszentgyörgy. Sombori Sándor ezredes főparancsnok elismervénye 7000 frt-ról, melyet *Széplaki Petrichevich Horváth Albert* főkirálybírótól a „Székely tábor” számára felvett. (Cs. ltár.)

1764. 1848. december 4. Sepsiszentgyörgy. Berde Mózes kormánybiztos elismervénye, hogy fizetésébe napi 5 frt-ot, összesen 150 frt-ot felvett 1848. október 31. november 30-ig terjedő időre *Széplaki Petrichevich Horváth Albert* főkirálybírótól. (Cs. ltár.)

1765. 1848. decz. 12. Jeruzsalem. A Jeruzsálemi Patriarcha Széplaki Petrichevich Horváth Lázárt, a Szent Sír Rend lovagkeresztjével tünteti ki s őt a Szent Sír Lovagjai közé ünnepélyesen felavatja. (Csal. ltár.)

1766. 1848. december végén Sepsiszentgyörgy. Széplaki Petrichevich Horváth Albert háromszéki főkirálybíró elszámolása az általa gyűjtött és utalványozott pénzekről, melyeket a magyar szabadságharc céljaira fordított: Háromszékről begyűlt 11.030 frt. Kiadás: 1. Sombori ezredesnek 7.000 frt., 2. Máté Antalnak a gyűlés határozatából 133 frt., 3. A szebeni küldöttségnek 103 frt. 48 kr., 4. Berdének fizetésébe a gyűlés határozatából 150 frt., Gyárfás Károlynak a Guberniumhozi útjára 50 frt., 6. Prázsmári, földvári szénákért 12 frt., 7. Lántsákért br. Vay rendeletéből 1.400 frt., 8. ugyanaz 200 frt., 9. A Gyűlés rendeletéből Gábor Áronnak 100 frt., 10. Ugyan az a Mátyás huszároknak 86 frt. 10 kr., 11. Ugyanaz Mihály Józsefnek 10 frt., 12. A Brassóba ment tiszteknek 14 frt., 13. A gyűlés határozatából Vitályos századosnak 1.300 frt., 14. Az archivumot őrző katonáknak 30 frt., 15. Gedeon altábornagy úrhoz utazási költség 30 frt., 16. Berde Mózesnek fizetésébe 150 frt., 17. Gyárfás Dávidnak nyugtatóvány szerint 726 frt. 10 kr. összesen: 12.844 frt. 68 kr. Kiadás 12.844.68, bevétel 11.030, túlkiadás 1814.68. Petrichevich Horváth Albert főkirálybíró. (Csal. levéltár.)

VI. FEJEZET.

1849—1942.

1767. 1849. okt. 28. **Portici.** IX. Pius pápa *Széplaki Petrichevich Horváth Lázárnak* a Szent Gergely Rend nagykeresztjét adományozza. (Csal. ltár.)

1768. 1850. **szeptember 15. Zágon.** Özv. gróf Haller Lászlóné br. Szentkereszti Mária a Küküllő megyei Magyar Sáros birtokát, melyet néhai édesanyja br. Szentkereszti Zsigmondné gr. Mikes Zsuzsánna gr. Bély Venczeltől, kinél az el volt zálogosítva, visszaváltott volt, átengedi öccsének, *Széplaki Petrichevich Horváth Albertnek*, kit az vérség jogán is illet. A birtokot egyezség következtében özv. gr. Haller Lászlóné 1837-től bírta, most azonban teljes egészében visszabocsátja minden szerzett jószággal együtt, minden fizetés nélkül. (Cs. ltár.)

1769. 1851. **május 5. Marosvásárhely.** Szathmári Illyés Mihály és Palloska Lajos volt táblai ügyvédek tanusítják, hogy éveken át képviselték *Széplaki Petrichevich Horváth Albertné* br. Szentkereszti Zsuzsannát peres ügyeiben s így igazolják azt is, hogy Szentjakab és Bábahalma birtokok nem a férje, *Széplaki Petrichevich Horváth Alberté*, hanem a neje tulajdonát képezték, s azok reá, szüleitől, szállott ősi birtokok. (Cs. ltár.)

1770. 1851. **december 17. Szászmáté.** Gr. Haller Ferencz altábornagy a 12. huszárezred tulajdonosa *Széplaki Petrichevich Horváth Bélát* ezredébe, mint huszárzászlóst felveszi. (Cs. ltár.)

1771. 1852. **május 25. Kolozsvár.** Br. Radák Istvánné, gr. Rhédey Klára bizonyos egyezség alapján átad *Petrichevich Horváth Mihálynak és nejének, br. Inczedy Máriának* 11 drb. adóslevelet, összesen 16.261 frt.-ról, melyet gr. Bély Ferenc, gr. Esterházy Dénesné, gr. Bethlen Józsefné, Ugron István, gr. Mikes Károly, gr. Kálnoky Jánosné stb. a kölcsönvett összegekből állították ki. Utólag még átad 3557 frt. értékű adóslevelet is, melyet 1822. január 6.-án gróf Grundemann Jánosné gr. Rhédey Júlia állított ki. (M. Nemz. Múz. Br. Rhédey ltár. 1852. évi csomó.)

1772. 1852. **augusztus 10. Nagyszeben.** I. Ferencz József császár és király *Széplaki Petrichevich Horváth Albertnek* Há-

romszék volt királybírójának a király erdélyi látogatása alkalmából, különösen a Tusnád-i vadászat rendezésénél, fáradozásaiért legmagasabb elismerésül egy arany dohányszelencét ajándékoz. (*Cs. ltár. Erd. kat. és polgári kormányzójának 4924—52 Pres. sz. irata.*)

1773. 1854. június 21. Nagyszeben. A *Petrichevich-Horváth* család tagjai vesztett urbériségeik után ú. n. földtehermentesítési kárpótlást ezen községekben volt birtokaik után nyertek: *Közép-Szolnok vm.* 1. Ardó, 2. Benedekfalva, 3. Czikó, 4. K. Debreczen, 5. Kelencze, 6. Kööd, 7. Monó, 8. Szélszeg, 9. Széplak, 10. F. Szivágy, 11. Szamos-Ujlak; *Belső-Szolnok vm.* 12. Alparét, 13. Árpástó, 14. Bába, 15. A. Csobánka, 16. F. Csobánka, 17. Csernek, 18. Cold, 19. Girolt, 20. Gurkapataka, 21. Hosszúmező, 22. Alsó-Ilosva, 23. Kaczkó, 24. Középfalva, 25. Klicz, 26. Malucz, 27. Muncsel, 28. Ocsvány, 29. Pecsétszeg, 30. Salamon, 31. Szükerék, 32. Ol.-Vásárhely, 33. Bálványos Váralja, 34. Veczk; *Küküllő vm.* 35. Bábahalma, 36. Csüdötelve, 37. Domald, 38. Nagy-(Kis)Sáros, 39. Ol.-Solymos, 40. Széplak, 41. Kis-Szőllös, 42. Szénaverős, 43. Kebele-Szentiván, 44. Vámos-Udvarhely, 45. Zágor; *Kolozs vm.* 46. Ol. Bikal, 47. Budatelke, 48. Dezmer, 49. M. Gy. Monostor, 50. Ol. Gy. Monostor, 51. Lompért, 52. Mákó, 53. Meregyó, 54. Sobok, 55. Székelyó, 56. Topa-Szentkirály, 57. F. Szovát. 58. Szamos-falva, 59. Pusztá-Topa, 60. Kalota-Ujfalu, 61. F. Zsuk, 62. Nemes-Zsuk; *Doboka vm.* 63. Balásháza, 64. Banyika, 65. Buza, 66. Czente, 67. K. Esküllő, 68. Fellak, 69. Feketelak, 70. Csáki-Gorbó, 71. K. Iklód, 72. Kajla, 73. Kalocsa, 74. Kendermező, 75. Kettősmező, 76. Szélszeg, 77. Sajó-Keresztur, 78. N. Sajó, 79. Sárvár, 80. Sajó Szentandrás, 81. Szászszentjakab, 82. Pusztá-Szentmihály, 83. Ugucz, 84. Völcs; *Alsó-Fejér vm.* 85. Borosmező, 86. Diód, 87. Écselő, 88. Gergelyfája, 89. Magyar-Igen, 90. Kákova, 91. Kápolna, 92. F. Orbó, 93. Ponor, 94. Vingárd; *Torda vm.* 95. Mező-Nagy-Csán, 96. Hesdat, 97. Magyaroság, 98. Oláh Rákos, 99. Szentlászló; *Felső-Fejér vm.* 100. Pálos, 101. Petek, 102. Peselnek; *Kraszna vm.* 103. Almás, 104. Somlyó-Csehi, 105. Kémer, 106. Keresztelek; *Kövár vidék* 107. Berencze, 108. Laczkonya; *Marosszék:* 109. Nyárádtő; *Csik szék:* 110. Gy. Alfalu, 111. K. Altíz, 112. Csomafalva, 113. Gy. Ditró, 114. K. Feltíz, 115. K. Jakabfalva, 116. Kilyénfalva, 117. Gy. Remete, 118. Gy. Szárhegy, 119. Gyergyó-Szentmihály, 120. Cs. Szentdomokos, 121. Tekerőpatak, 122. Gy. Ujfalu, 123. Gy. Vasláb. (*Cs. ltár.*)

1774. 1855. február 18. Bécs. I. Ferenc József császár és király *Széplaki Petricevich Horváth Albertet* császári és királyi kamarássá nevezi ki. (*Cs. ltár.*)

1775. 1857. január 6. Székelyudvarhely. Széplaki Petrichevich Horváth Albert levele gr. Mikó Imréhez, melyben levelére válaszként tudatja, hogy a központosított hazai Múzeum ügyében a város polgármestere útján elrendelte a gyűjtést, ő maga 100 frt-ot ajánl fel s reméli, hogy Udvarhely megyében szép eredménye lesz a gyűjtésnek. (Erd. Múz. Gr. Mikó ltár.)

1776. 1858. március 4. Kolozsvár. Széplaki Petrichevich Horváth Miklós eladja br. Wesselényi Farkasnak Szilágy megyei Monó s a hozzátartozó Szivágy, Ujlak, Szélszegy, Kellencér jószágokat 100.000 frt-ért. A szerződést aláírják még Széplaki Petrichevich Horváth Ödön és Petrichevich Horváth Mihályné br. Inczedy Mária is, mivel a birtok még osztatlan és közös. (Cs. ltár.)

1777. 1858. március 31. Bécs. I. Ferencz József császár és király Nagyszalontai és Feketebátori gróf Tholdy Zsigmond családja utolsó férfinakja kérésére unokaöccsének, Széplaki Br. Petrichevich Horváth János altábornagynak, kihez őt nagyanyja gr. Tholdy Anna Mária révén vérségi kötelék fűzi, — a gr. Tholdy nevet, a grófi rangot és a Petrichevich Horváth ősi címerrel egyesített gr. Tholdy címert adományozza. A király megemlíti, hogy Széplaki Petrichevich Horváth János nagy érdemeket szerzett 37 éves katonai szolgálata alatt és hogy a II. osztályú vaskorona rend, a Lipót rend lovag keresztjének, a katonai érdemkeresztnek, az orosz császári Szent Szaniszló rendnek és az I. osztályú Szent Anna rendnek, és a Szász Henrik rend középkeresztjének tulajdonosa, császári és királyi kamarás és a 6-ik dragonyos ezred tulajdonosa. Az egyesített Br. Petrichevich Horváth és gr. Tholdy címer leírása ez: Hosszában osztott pajzs, középen középpajzsban kék mezőben természetes színű vízben jobbra úszó s féltestével a vízből kiemelkedő delphin, melyet jobbról fent, a pajzs sarkában arany csillag, a bal sarokban egy befelé forduló ezüst félhold kísér, — ez a br. Petrichevich Horváthok címere. — A hátsó pajzs jobboldalán kék mezőben behajlított, vörösruhás, kivontkardú kar, egy jobbrafordult bölényfej felett, melynek nyaka simán van levágva. A jobb kék félmezőben pedig zöld alapon szemben álló férfi magyar viseletben bajusszal és rövid hajjal, vörös, arany-zsinóros attilában, vörös nadrágban, sárga félcsizmában, barna prémsüveggel, jobb karjában kivont és felemelt kardot tartva, balkezét csipőjére támasztja. Arany kardmarkolata kék övről lóg alá, — ez a gr. Tholdyak címere. A paizson nyugszik a grófi korona három koronázott tornasisakról lefolyó balról ezüstkék, jobbról arany-vörös sisaktakarókkal. A középső sisakon, melynek takarói ezüst-kékek, fekete sasszárny-pár között jobbránézó ezüst félhold. A jobboldali sisakon két szarv között, melynek

jobbja ezüst, balja kék, arany csillag. Ez a két sisak a Petrichevich Horváth címerből való. A baloldali sisak a paizsbelihez hasonló férfi, kivont karddal, testétől kifelé tartott jobbujában egy levágott saracénfejet tartván üstökénél fogva, a Tholdy címerhez tartozó. (Cs. ltár.)

1778. 1859. május 22. Bécs. I. Ferencz József császár és király *Széplaki Petrichevich Horváth Albertnek*, cs. és kir. kamarás, helytartósági tanácsosnak, a Szent István Rend lovagkeresztjét adományozza. (Cs. ltár.)

1779. 1859. november 29. Bécs. I. Ferencz József császár és király *Széplaki Petrichevich Horváth Albertnek*, a Szent István Rend lovagjának és mindkét nembeli leszármazóinak, kimagasló dicséretes szolgálataiért báróságot adományoz, s őt ősi delfines címerének, melyet rangemelése szerint kibővít — használatában megerősíti. Kék mezőben ezüst delfin jobbfelé felhajtott farokkal, kopoltyuin vizet lövelve, ezüst, nyílt tengeren úszva, jobb felső sarokban ezüst csillagtól, bal sarokban ezüst, növekvő félholdtól kísérve. Sisaktakarók színe kék-ezüst. A jobb sisakoronán két ezüst bivalyszarv között ezüst csillag, a balon pedig két ezüst sasszárny között növekvő ezüst félhold. (Cs. ltár.)

1780. 1860. december 17. Székelyudvarhely. *Széplaki br. Petrichevich Horváth Albert* levele gr. Mikó Imréhez, melyben örömet fejezi ki afelett, hogy nem vonult vissza a közélettől s újból a dolgok élén maradt a haza ezen nevezetes korszakában, mint egyetlen-egy hazánk nagyjai közt, ki arra valóban alkalmas is, (Erd. Múz. Gr. Mikó ltár.)

1781. 1861. április 4. Bécs. I. Ferencz József császár és király Nagyvárad Br. Inczedy Zsigmond nevének és báróságának unokaöccseire, *Széplaki Petrichevich Horváth Miklós és Ödönre*, néhai *Petrichevich Horváth Mihálynak és br. Inczedy Mária* fiaira való átruházását megengedi. (Cs. ltár.)

1782. 1865. október 25. Kolozsvár. Br. Crenneville lovasági tábornok, királyi biztos, az Erdélyi főkormányzók ülésének határozatából a Kolozsvárra 1865. november 19.-ére egybehívott Erdélyi Nagyfejedelemség alkotmányos országgyűlésére meghívja *Széplaki br. Petrichevich Horváth Albert*, Marosszék id. főkirálybíróját, mivel I. Ferencz József király október 19.-én kelt elhatározásával őt királyi hivatalosnak kinevezte. (Cs. ltár.)

1783. 1866. december 31. Bécs. I. Ferencz József császár és király *Széplaki br. Petrichevich Horváth Albertnek*, császári és királyi kamarás, a Szent István Rend lovagja, Marosszék főkirálybírójának, hosszú szolgálata alatt szerzett érdemeiért s az uralkodó házhoz való hűségéért a belső titkos tanácsosi méltóságot adományozza. (Cs. ltár.)

1784. 1872. szeptember 1. Budapest. Az 1872. Szentmihály hó 1.-ére egybehívott országgyűlésre a regálisok által meghívott

országnagyok névjegyzékében szerepel 728 sorszám alatt *Br. Petrichevich Horváth Adalbert.* (Cs. ltár.)

1785. 1883. május 22. Bécs. I. Ferencz József császár és király *gr. Horváth Tholdy Lajosnak* magyar grófi rangot adományoz, illetve grófi méltóságát Magyarországra is kiterjeszti. (Cs. ltár.)

1786. 1883. szeptember 5. Bécs. I. Ferencz József császár és király megengedi, hogy *gróf Horváth Tholdy Lajos* grófi rangját nagyszalontai és feketebátori előnevét és címerét átruhazza unokaöccsére *Széplaki Petrichevich Horváth Rudolfra.* (Cs. ltár.)

1787. 1886. márczius 28. Budapest. A *Széplaki Br. Petrichevich Horváth* család az 1886. évi VIII. tc. 1. §. III. pontjával az örökös főrendiházi tagsági jogosultsággal bíró főrendi családok sorába becikkelyeztetett.

1788. 1894. május 30. Bécs. I. Ferencz József császár és király *Széplaki Petrichevich Horváth Kálmánnak* és mindkét nembeli utódainak a magyar bárói méltóságot adományozza s ősi címerét e rangemelésnek megfelelően kibővíti. Álló kék vitézvért, melyben hullámozó tengeren egy jobbról hatágú arany csillag, balról jobbra fordult arany holdsarló által kísért lilionalakban végződő, farkát felcsavaró, vörösnyelvű, koronázott ezüst delphin jobbra úszik. A vértben hétágú bárói korona s e fölött három koronázott nyílt lovagsisak, jobbról kék-ezüst, balról vörös-arany sisaktakarókkal. A középső sisak-koronán a vértbeli delphin. A jobbikon két bivalyszarvpár közt hatágú arany csillag s a bal sisak-koronából kinövő fekete sasszárny-pár közt jobbrafordult arany holdsarló. Aláírás: I. Ferencz József s. k. Br. Jósika Sámuel s. k. (Cs. ltár.)

1789. 1894. május 30. Bécs. I. Ferencz József császár és király *Széplaki Petrichevich Horváth Arthurnak* és mindkét nembeli utódainak a magyar bárói méltóságot adományozza s ősi címerét e rangemelésnek megfelelően kibővíti. Álló kék vitézvért, melyben hullámozó tengeren egy jobbról hatágú arany csillag, balról jobbrafordult arany holdsarló által kísért lilionalakban végződő, farkát felcsavaró vörösnyelvű koronázott ezüst delphin jobbra úszik. A vértben hétágú bárói korona s e fölött három koronázott nyílt lovagsisak jobbról kék-ezüst, balról vörös-arany sisaktakarókkal. A középső sisak-koronán a vértbeli delphin, a jobbikon két bivalyszarvpár között hatágú arany csillag és a bal sisak-koronából kinövő fekete sasszárny-pár közt jobbrafordult arany holdsarló. Aláírás: I. Ferencz József s. k. Br. Jósika Sámuel s. k. (Cs. ltár.)

1790. 1907. Budapest. A Főrendiház évkönyve III. k. 558. lapján felvéve a főrendek között *Széplaki Petrichevich Horváth Emil* báró. (Cs. ltár.)

1791. 1911. nov. 29. **Kolozsvár.** Özv. Széplaki Báró Petrichevich Horváth Ödönné Gr. Rhédey Johanna a Kolozsvárt Mátyás király tér sarkán a Jókai u. 2. alatt kétemeletes házát és a Jókai u. 1. sz. alatti kétemeletes szállodaépületet édesatyja emlékére „Gt. Rhédey János alapítvány” névvel a debreczeni ev. ref. Kollegiumnak hagyja tehermentesen. (Cs. ltár.)

1792. 1917. július 25. **Reichenau.** IV. Károly király Széplaki Báró Petrichevich Horváth Emil dr.-t, földbirtokost Nagyküküllő vármegye főispánjává nevezi ki. (Cs. ltár.)

1793. 1917. augusztus 11. **Segesvár.** Nagyküküllő vármegye törvényhatósági bizottsága Széplaki és Raduchi báró Petrichevich Horváth Emil a vármegye főispáni székébe ünnepélyesen beiktatja. (Cs. ltár.)

1794. 1917. október 30. **Budapest.** Gr. Apponyi Albert m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Br. Petrichevich Horváth Emil Nagyküküllő vármegye főispánját a magyar királyi kormány felhatalmazása alapján a határszéli román görög-katholikus és görög-keleti iskolaügyek rendezésére kormánybiztossá nevezi ki. (Cs. ltár.)

1795. 1918. május 7. **Bécs.** IV. Károly császár és király br. Petrichevich Horváth Emilnek Nagyküküllő vármegye főispánja, a határszéli görög-katholikus és görög-keleti román iskolaügyek kormánybiztosának e minőségében szerzett kiemagasló érdemei elismeréséül a Ferencz József rend középkeresztjét a csillaggal adományozza. (Cs. ltár.)

1796. 1918. december 11. **Kolozsvár.** Széplaki Br. Petrichevich Horváth Emil ny. főispán főkormánybiztossági osztályfőnök, mint a magyar kormány teljhatalmú megbízottja kiküldetik, hogy a román kormánnyal, az entente csapatok parancsnokaival a fegyverszüneti szerződés betartása, illetve annak szabályszerű végrehajtása tárgyában megállapodásokat létesítsen. Aláírás: Dr. Apáthy István keletmagyarországi főkormánybiztos és Szent Kereszthegyi Kratochvill Károly ezredes kerületi parancsnok. (Cs. ltár.)

1797. 1918. december 12. **Budapest.** Gr. Batthyányi Tivadar belügyminiszter Br. Petrichevich Horváth Emil a keletmagyarországi magyarság érdekeinek védelmével megbízott főkormányzóság keretében szervezett fegyverszüneti és szervezési ügyosztály vezetésével megbízza. (Cs. ltár.)

1798. 1919. január 18. **Kolozsvár.** A román megszálló sereg kolozsvári parancsnoka Neculcea tábornok Kolozsvár város polgáira 900.000 korona hadisarcot vetett ki a Czigányinál el-esett kilenc román katona hozzátartozói részére, melyből a város 80.000 koronát Br. Petrichevich Horváth Emilre vetett ki. (Cs. ltár.)

1799. 1919. szeptember 30. Budapest. A minisztertanács Széplaki Br. *Petrichevich Horváth Emil* nyug. főispánt belügy-ministeri államtitkárrá nevezi ki. (Cs. ltár.)

1800. 1920. A román földbirtokreform által a *Petrichevich Horváth* család tagjainak földbirtokaiból kisajátított: Széplak 780 hold, Szőkefalva 480, Felső és Nemes Zsuk 2600, Kőtelek 280, Melegföldvár 313, Marosnémeti és Solymos 1800, Maroskáptalan 210, Alvincz 640, Nagylak 170, Peneszlek 970, Mezőbaj 1250, Piskolt 4330, Baczka Madaras 127, Koppánd 1000, Meződomb 1000, Mezőbodon 300, Küküllődombó 838, Ádámos 763, összesen 17851 hold.

1801. 1921. október 12. Bécs. A Katonai Mária Terézia Rend káptalanja *Petrichevich Györgynek* a varasdi 16. gyalogezred századosának a Mária Terézia Rend lovagkeresztjét odaítéli az 1915. febr. 28-án véghez vitt Sielec melletti haditettéért, mivel egy hatalmas orosz áttörést, melynek célja a Pflanzér Baltin hadsereg megsemmisítése volt, megghiúsított, az 54. és 36. gyalog és a 10. lovas hadosztályt a bekerítéstől és hátulról való megtámadástól megvédte, elfogott ezredét és három üteget 20 ágyúval és teljes vonatcsapataival a hadifogságból kiszabadította, s ezáltal a hadsereget megmentette s megghiúsította a Brussilov által megparancsolt áttörést. *Petrichevich György* súlyosan megsebesülve kórházba került s itt adatott át az oroszoknak hadifogságba, honnan hat év múlva került vissza s akkor bírálta el haditettét a Rend káptalanja. *Petrichevich György* haditettét hadseregpárancsban az egész hadrakelt seregnek kihirdették s a varasdi 16. gy. ezrednél haditettének napja, február 28-ika ezredünneppé tétetett. I. Ferencz József csász. és király őt sürgönyileg tüntette ki a Lipót renddel, mint az első századost, ki ezt a kitüntetést elnyerte s ezred, hadosztály, hadtest és hadsereg parancsnoksága utasította őt, hogy a katonai Mária Terézia Rend elnyeréséért kérését adja be, mivel haditette, melynek eredménye 1000 orosz fogoly és 2000 halott, 20 ágyú és a régi állások visszafoglalása volt, toronymagasságra emelkedett ki a nagyszámú vitéz haditettek között s végeredményében egy hadsereg megmentését eredményezte.

1802. 1924. november 28. Budapest. Horthy Miklós kormányzó Br. *Petrichevich Horváth Emil* államtitkárnak a menekültügy, a lakásépítés és a népjóléti igazgatás terén fáradhatatlan buzgalommal teljesített kiváló szolgálatai elismeréséül a II. fizetési osztály jellegét (ministeri rangot) adományozza. (Cs. ltár.)

1803. 1924. december 12. Kispest. Kispest r. t. város képviselőtestülete Br. *Petrichevich Horváth Emil* m. kir. népjóléti és munkaügyi államtitkárt a város szociális, emberbaráti intézményeinek életrehívása körüli támogatásáért halála jeléül dísz-

polgárrá választja és őt az 1925. február 15.-én megtartott diszközgyűlésen a város polgárai sorába iktatja. (Cs. ltár.)

1804. 1925. június 13. Szeged. A M. Kir. Ferencz József Tudomány Egyetem jog- és államtudományi kara *Br. Petrichevich Horváth Emil*t a „Politikai tudomány története” című tárgykörből egyetemi magántanárrá képesítette s a kar ezen határozatát a M. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minister megerősítette. (Cs. Ltár.)

1805. 1926. június 26. Coburg. I. Kirill orosz császár *Báró Petrichevich Horváth Emil* államtitkárhoz intézett iratában legmelegebb köszönetét fejezi ki a Magyarországon élő oroszok megsegítéséért s tudatja, hogy a nagy orosz nép, mely most olyan nehéz órákat él át s azok az oroszok, kik hazájukból számkivetve vannak, sohasem fogják elfeledni azokat, kik szükségükben megértő segítőként állottak melléjük. (Cs. ltár. 1926.)

1806. 1932. december 1. Budapest. Br. Wlassich Gyula a felsőház elnöke meghívja *Széplaki Br. Petrichevich Horváth Emil*t, mint aki az örökös főrendiház tagsági joggal felruházott főnemesi családok, felsőházi tagok választására jogosult tagjainak névjegyzékébe fel van véve, hogy e jogának gyakorlása végett 1932. december 7.-én megtartandó hercegi, grófi és bárói családok tagjai sorából választandó felsőházi tagok választásában vegyen részt. (Cs. ltár.)

1807. 1934. január 22. Páris. A magyar-román vegyes döntőbíróóság *Br. Petrichevich Horváth Emil* felperesnek a román államkincstár, utóbb az Agrár Alapok alperesek elleni perében elmarasztalja alperest a román földreform következtében kisajátított Meződomb és Kopánd 2000 holdas birtokaiért 676.258 aranykorona kártérítési összegben, s ennek 1920. június 17.-től járó 4.5% kamataiban, valamint 38.400 ar. korona külön kártérítésben. (Cs. ltár.)

1808. 1941. július 17. Budapest. A magyar királyi belügyminiszter *Br. Petrichevich Horváth Emil* és *Miklós Emil*, *György László* fiainak ősi magyar nemességét, Raduch-i és Széplaki előnevét és bárói rangját igazolja. (Cs. ltár. 21215/1941. II. a. szám).

VII. FEJEZET.

SUKY REGESTÁK.

1314—1541.

1809. **1314. július 13. Kolosakna.** Jakab Kolozsmegyei ispán, *Suky István* és *Mihály* mester kolozsmegyei szolgabírák bizonyítják, hogy a Nádasdon lévő malmot, gyümölcsöst, hat dénárért eladták *Feltő* fia *Andrásnak* és fiának, *Lászlónak*, szomszéd birtokosnak. *Nádasi Andrásé* volt a malom, de mivel *Mérai János* és *Miklós* két szolgáját megölte, s a büntetés elől megszökött, Ehellős alvajda bírság fejében nekik adományozta. (*Gr. Teleki ltár.*)

1810. **1320. február 19. Temesvár.** *Károly Róbert* király *Suky Albert* fiának, *Mihálynak* és *Miklósnak* kérésére, a Doboka megyei *Pálostelke* földjét és ennek *Ombuz* nevű erdejét nekik adományozván, a gyulafehérvári káptalannak meghagyja, hogy az adományosokat iktassa be s erről tegyen jelentést. Királyi emberek *Guge* fia *András* és *Zwky Domokos*. (*Erd. Múz. Ltára. Törzsa.*)

1811. **1320. március 3. Pálostelke.** A gyulafehérvári káptalan jelenti *Robert Károly* királynak, hogy február 19.-én Temesvárt kelt iktatóparancsára febr. 28.-án *Benedek* kolozsvári plébános káptalani tag *Gugas* fia *András*, királyi emberrel *Suky Albert* fiait *Mihályt* és *Miklóst* ellentmondás nélkül beiktatták *Palosteleke* és *Ombuz* birtokába.

1812. **1320. március 25. Temesvár.** *Róbert Károly* király megemlékezvén azon érdeméről, melyet *Suky Mihály* és *Miklós* *Moys* fia *Moys* lázadó leverésében szereztek, hol a bereczkuidai ütközetben két szolgájuk *Bartha* és *Márton* el is esett, egyikök pedig megsebesült, birtokaikat pedig a lázadók elfoglalták, mivel a káptalan jelentéséből is megbizonyosodott a király e földek felől, örökre nekik és minden maradékaiknak adományozza. Kelt ez oklevél *János* deák és mester kezétől, ki a fejérvári ecclésia és *Küküllő* vár gondviselője és a király udvari vice kancelláriusa. (*Erd. Múz. Br. Kemény ltár. II. 196. XVII. századból való magyar szövegben.*)

1813. 1324. március 19. Gyulafehérvár. Az erdélyi káptalan tiltó levele, melyben *Suky Mihály* kolozsi ispán és testvére *Miklós* Zsuki Kenchey fia, Nagy János nevű szolgájok által Was Miklóst eltiltják, hogy a király által hű szolgálataikért és a lázadók által elpusztított birtokaikért nekik adományozott Pálostelke birtokot, a királytól felkérjék és elfoglalják. (*Erd. Múz. Br. Kemény Itár.*)

1814. 1325. december 9. Szentimre. Tamás erdélyi vajda és szolnoki ispán meghagyja az erdélyi káptalannak, hogy Beke mester bálványosvári várnaggyal küldjön ki egy hiteles embert, hogy a Zsuk és Válaszút közti Ábeltelke birtokába *Suky Miklóst* iktassa be, mivel Ábel fivére András e birtokot neki vallotta.

1815. 1326. január 6. Ábeltelke. Az erdélyi káptalan tanúsítja, hogy a vajda parancsára a helyszínen Péter borbándi pap és Beke bálványosi várnagy vajdai ember útján, ki helyett szolgája, Patai János a Salamon fia jelent meg, beiktatták *Suky Miklóst* Ábelteleke birtokába s megjárták a birtok határait minden ellentmondás nélkül s határjeleket emeltek.

1816. 1326. június 10. Szentimre. Tamás erdélyi vajda és szolnoki ispán megkeresi az erdélyi káptalant, hogy Chech György vajdai emberrel együtt járassa meg a *Suky Mihály, Miklós, István és Domokos fiainak* tulajdonát képező Zsuk birtok határait s ha kell, emeltessen új határjeleket, vagy a régieket újítsa meg.

1817. 1326. július 8. Zsuk. Az erdélyi káptalan megjáratja *Suky Mihály, Miklós, István és a Suky Domokos fiainak* zsuki birtokait, megújíttatja a határjeleket, kivéve Bonchida és Válaszút felől, mivel a szomszéd birtokos, a vajda embere nem jelent meg és eltekintettek távollétében a határjelek megújításáról. A káptalan kiküldöttje volt Benedek kolozsvári plébános, káptalani tag és Beodi Chech György vajdai ember.

1818. 1329. augusztus 1. Temesvár. A csanádi káptalan igazolja, hogy András erdélyi püspök és káplánja tiltakozott azon 2000 márka kár miatt, melyet Tamás erdélyi vajda és társai *Suky Mihálynak* és a püspöknek Zovath, Sarماس, Kuetlen és Ombuz birtokain okoztak. (*Gyulafehérvári káptalan Cista II. fasc. III. 33.*)

1819. 1332. április 10. Gyulafehérvár. Az erdélyi káptalan előtt *Suky Albert fia Mihály és Miklós*, továbbá *Miklós fiai Barnabás, Dávid, Mihály, Illés* egyfelől, másfelől pedig *Suky Demeter fia István*, továbbá *Lenárd, László, Sándor, György*, kik az István fiai és Demeter fiai Tamás, Mihály és István, valamint távollévő Péter testvérok megosztóznak a zsuki birtokok felett és megjelölik a dűlőket és határokat.

1820. 1335. augusztus 12. Gyulafehérvár. Az erdélyi káptalan

talán bizonyítja, hogy előtte *Suky Mihály és Miklós* a magok és *Miklós fiai Barnabás, Dávid, Mihály és Illés* nevében is Tamás vajda kamarási jobbágyságot eltiltották Sármási földjeik és kaszálóik elfoglalásától és bitorlásától. (*Gr. Teleki okltár. I. K. 52.*)

1821. 1342. október 13. Gyulafehérvár. Az erdélyi káptalan bizonyítja, hogy előtte *Suky Miklós* ispán és fiai *Dávid, Barnabás, Mihály, Illés* eltiltják Zaluch fiai Albert fiait, Mihályt és Miklóst, kik a Suckyak királyi adományként bírt birtokán Ombuzon határt járattak és új határjeleket emeltek s Palosteleke egyrészét Palos erdejével elkülönítették és elfoglalták, a hatalmaskodástól. (*Erd. Múz. Br. Kemény ltár. I. k. 1. levél.*)

1822. 1342. október 13. Gyulafehérvár. Az erdélyi káptalan bizonyítja, hogy előtte *Suky Miklós* ispán fiával *Dáviddal és ennek testvérével Barnabás, Mihály, Ilyes* nevében is tiltakozott Pogány Miklós mester azon hatalmaskodása ellen, melyel egy Ombuzhoz tartozó erdő felét elfoglalta, a maga Szava-i erdejéhez csatolta és a határjeleket elrontotta. (*Br. Kemény ltár.*)

1823. 1343. május 5. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent igazolja, hogy előtte néhai *Suky Miklós* ispán özvegye *Erzsébet asszony* fiaival *Barlabás, Dávid, Ilyés és Mihállyal* békésen megegyezett, hogy a nászhozományokat a Suky fiúknak visszaadja, ezek viszont férje rendelkezése szerint átengedik neki a malom jövedelmének egyharmadát, a házban lakhatik és egy szolgáló asszonyt rendelnek részére Miroszló nevű fiával együtt szolgálatára. (*Br. Kemény ltár. I. K.*)

1824. 1343. november 9. Gyulafehérvár. A gyulafehérvári káptalan bizonyoságlevele arról, hogy előtte néhai *Suky Miklós* fia *Barabás* a maga és testvérei *Dávid, Mihály, Ilyés, valamint István* fiai *Leonard, László és Sándor és Demeter* fiai *Mihály, István, Péter* nevében is tiltakozott az ellen, hogy Henke Péter és Buchow több más birtokkal együtt a Suckyak Felekfark nevű birtokát Kolozsmegyében elfoglalták s Györgyfalvának nevezve jogtalanul birtokolják. (*Erd. Múz. Törzsa.*)

1825. 1344. november 9. Gyulafehérvár. Az erdélyi káptalan előtt néhai *Suky Miklós* fia *Barabás* maga és fivérei, *Dávid, Illés, Mihály és vérrokonai Suky Lénárt, László és Sándor, kik a Suky István* fiai, továbbá *Suky Domokos* fiai *János, Mihály, István és Péter* nevében is tiltakozik az ellen, hogy a Kolozsmegyei Felekfark nevű birtokot Henke Péter és Bukow több társaival elfoglalták és Györgyfalva néven bitorolják.

1826. 1348. november 13. Buda. I. Lajos magyar király I. Károly királynak Palosteleke és Ombuz Doboka megyei birtokokra vonatkozó adománylevelét *Suky Miklós* fiának *Barabás,*

Mihály és Illés kérelmére, kik annak a *Suky Albert*nek unokái, kinek részére *Károly* király az adományt *Mihály* testvérel együtt adta, miután a tatárok beütése ellen a végeket vítéül védelmezték s súlyosan megsebesültek, *Dávid* fivérük pedig elesett — átírja és megerősíti. (*Orsz. ltár. dipl.* 27426.)

1827. 1350. július 7. **Kolozsmonostor.** A kolozsmonostori konvent bizonyítja, hogy előtte *Berkencsi Ús* fia, *Miklós* elismerte azt, hogy a *Hozyuer* nevű erdő *Botházához* tartozik s azt hat márkáért (egy márkát 54 garasban számítva) és még három kancáért — örökre átadja *Botfia János* fia *Gálnak*.

1828. 1351. május 1. **Gyulafehérvár.** Az erdélyi káptalan átírja *Botházai Both* fia *János* fia *Gál* kérésére egy 1349. júl. 1-én kelt oklevelét, melyben *Fratai Vows* fia *Miklós* és *Botházai Both* fia *János*nak fia, *Gál* perközben kiegyeztek néhai *Gál* neje *Katalin* asszony jegyajándéka felett és átadta *Fratai Miklós* frátai részbirtokát *Botházai Gálnak*, *Györgynek* és *Miklósnak*.

1829. 1354. május 15. **Kolozsmonostor.** A kolozsmonostori konvent előtt *Mérai Miklós* leányának *Ilonának* leánya *Erzsébet* és *Suky Domokos* fia, *János*, kiegyeznek *Zsuk*, *Szovát*, *Sármás* és *Kethelen* birtokokból *Mérai Ilonát* megillető leánynegyed felett úgy, hogy *Erzsébet* leánynak anyja *Mérai Ilona* leánynegyede fejében bizonyos lovakat és készpénzt *Suky János* lefizet s ennek ellenében őt minden további kötelezettség alól felmentik.

1830. 1359. december 13. **Szentimre.** Péter erdélyi alvajda előtt *Suky Domokos* fia *János*, maga és fivérei, *Illés* és *László* fiai nevében is tiltakozik az ellen, hogy *Kolozs* megyében lévő *Keurus* nevű erdejét a *bonchidai „vendégek“* jogtalanul használják.

1831. 1360. január 3. **Gyulafehérvár.** I. *Lajos* magyar király előtt *Suky Domokos* fia *János* maga és rokonai nevében tiltakozik az ellen, hogy a *bonchidai* vendégek *Kewrus* nevű erdejét jogtalanul levágták és bitorolják.

1832. 1366. október 13. **Gyulafehérvár.** Az erdélyi káptalan előtt *Erdő* ispán szolgája, *Miklós* fia, *Antal* ura nevében tiltakozik amiatt, hogy *Arankut* birtokát összes szomszédjai ura engedélye nélkül bitorolják s neki kárt okozzanak.

1833. 1367. augusztus 1. **Hely nélkül.** *László* mester ugocsai főesperes *Domokos* püspök, erdélyi vicariusza előtt *Gerő* fia *János* fia *Pál* és *Suky Miklós* fia *Illés* a maga és *Suky Mihály* és *Barnabás* fia *Dávid* nevében is megegyeznek *Margit* asszony, ki *Gerő* fia *János* leánya, dosa és jegyajándéka felett, melyet a *Sukyaktól* *Gerő* fia *János* fia *Pál* perrel követelt oly módon, hogy a *Sukyak* átengedik az *Oray* birtok azon részét, mely jelenleg a király kezén van, melyet a *Gerő* fiúk a király,

illetve a vajda kezéből saját költségükön kötelesek kiszabadítani és visszaszerezni.

1834. 1368. június 11. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent előtt *Suky Miklós fia, Illés és Suky Barnabás fiai Mihály és Dávid* a Sukyakat illető összes Zsuk, Visa, Ombuz, Sármás és Szovát birtokok felett megosztóznak olyképen, hogy az összes birtokot két egyenlő részre osszák, melyből Zsukon az alsó rész jut *Suky Illésnek* az általa lakott nemesi udvarházzal, míg Visa, Ombuz, Sármás és Szováton a felső rész, a Zsuki birtok felső része és a Visai, Ombuzi, Sármási és Szováti rész alsó része pedig jut *Suky Mihály és Dávidnak*, az általuk jelenleg is lakott nemesi udvarházzal. Az osztályt mindkét fél száz márka terhe alatt tartozik megállani. Ha pedig valamely ág kihalna, a másik öröklő vérség jogán az ennek jutott birtokrészeket most és a jövőben is, s tartoznak egymást a birtokok megvédésében is segíteni.

1835. 1376. február 2. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent előtt *Tuzsoni Bulgár Lea*, a László leánya, ki *Suky Darabus János* felesége, férje iránti szeretetből elengedi férjének menyasszonyi jegyajándékát (dos), melyet neki az ország jogszokása szerint adnia kellett volna.

1836. 1377. szeptember 15. Küküllővár. János erdélyi alvajda Frátai Beke fia Imre kérésére átírja Lépes János erdélyi alvajdának azon 1370. évbeli privilegiális levelét, mely a frátai határ megállapítására vonatkozott Berkenyes, Töttelek, Méhes, Czeked, Szentjakab és Szopor, Feketelak és Ponyatelek szomszédos birtokokkal szemben.

1837. 1391. augusztus 27. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent jelenti János erdélyi alvajdának, hogy a vajda parancsára Oláhfráta birtokot a helyszínén, kiküldöttje által négy egyenlő részre osztotta az egymással perbenálló Markházi, Frátai családok tagjai között.

1838. 1391. november 25. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent Frátai Urke János fia Balázs kérésére átírja azon 1355. Lukács evangélista napján kelt saját oklevelét, mely szerint Fráta birtokot és halastavakat a Frátai család tagjai egymás között békésen felosztották, és a határokat megjelölték.

1839. 1402. április 23. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent igazolja, bizonyítja, hogy Magyarfrátai Péter és János, a Gál fiai és ugyanazon családból való György fia, János egymás között békésen felosztották Botháza, Oláhfráta, Magyarfráta birtokokat s az osztály megtartására magukat 50 márka kötés terhe mellett kötelezték.

1840. 1402. június 15. Kolozsmonostor. A Kolozsmonostori konvent jelenti Csákfia Lőrincz és Nadabi Vajdafi István erdélyi alvajdának, hogy 1402. május 2.-án Gyaluban kelt paran-

csuknak eleget téve a helyszínén megállapították, hogy *Suky János és György* Ombuz birtokán és Pálos földjén Ósi Ivánka fia, János, ennek fia Péter, oláh jobbágyaikkal rétekben és vetésekben sok kárt tettek s őket e birtokok használatától eltiltották.

1841. 1402. szeptember 18. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent előtt *Suky Darabus Miklós fia, Lénárt* Ósármási birtokát *Suky Illés fia Jánosnak* száz forintban elzálogosítja azért, hogy őt védelmezze és legyen gyámola.

1842. 1404. szeptember 10. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent jelenti Nadányi László és Sztrigyi Péter erdélyi al-vajdáknak, hogy a Sukyak panaszára, a vajda parancsára kiküldték Szentmiklósi Miklós fia, Andrást vizsgálatra, ki úgy találta, hogy Ósi Ivánka fia, Jánosnak fiával, a *Suky Illés fia János és ennek fia Benedek*, úgyszintén a *Suky Mihály fiai György, Dávid és László* ombuzi birtokát és a Pálos erdőt nagyrészből hatalmasul elfoglalták, ezért őket az al-vajdák nevében a hatalmaskodástól eltiltották.

1843. 1408. március 30. Torda. Laczk Jakab és Herrici János erdélyi vajdák és szolnoki ispánok igazolják, hogy *Suky János*, Sombori János, Sombereki Miklós özvegye Erzsébet asszony, Geréb János, Benczenczi János mester özvegye és a Kezeg István gyermekei megosztottak békésen Veresegyháza, Gergelyfája, Reugenkürt, Benczencz, Vingart, Kut, Birbó, Henningfalva és Demeterpatak birtokokon, melyekből *Suky Jánosnak* egyharmad rész jutott.

1844. 1410. november 19. Vác. Zsigmond magyar király *Suky Illés fia Jánosnak, a Miklós unokájának, János fia Benedeknek, Mihály fia Lászlónak, Miklós fia Péter és Lénártnak* Szovát kolozsmegyei birtokukon minden hétfőre heti és minden évben Mihály arkangyal napjára pedig országos vásár tartására jogot ad, illetve megerősíti ilyen jogosultságukat, melyeket Lajos magyar királytól kaptak s mely vásárjog birtokában is vannak.

1845. 1412. november 8. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent előtt Kályáni Mihály fia Mihály Kályán-i birtokát 700 frt-ban zálogbaveti *Suky Illés fiának, Jánosnak*.

1846. 1416. december 1. Szentimre. Városkeszi Lépes Lóránt erdélyi al-vajda tiltó parancsa *Suky Illés fia, János, ennek fiai, Benedek és Mihály*, továbbá *Suky Darabus Mihály fia, László* részére, melyben Ósi Ivánka fia, János fiát, Györgyöt, Lászlót és Simont az Ombuzhoz tartozó Palos földje birtorlásától eltiltja.

1847. 1417. szeptember 28. Gyulafehérvár. A gyulafehérvári káptalan jelenti Várasközi Lépes Lóránt erdélyi al-vajdának az 1417. szeptember 18.-án Szentimrén kelt parancsára,

hogy Somkerek Miklós fia Antalt az Oláhfrátai Frátai László által neki elzálogosított oláhfrátai birtokba János pap kiküldöttjük és Bala-i György vajdai ember útján ellentmondás nélkül beiktatta.

1848. 1418. március 20. Konstanz. Zsigmond császár és király *Suky Illés fia, Jánosnak* kérésére kiváltság levél alakjában megerősíti azon birtok átruházását, melyet rokoni szeretetből Reödi Dénes fia Mihály fia, Mihály a Kolozs megyei Kályán birtokra nézve *Suky Jánosnak* tett, mivel a király *Suky János* érdemeire való tekintettel ehhez hozzájárulását adja.

1849. 1418. március 29. Konstanz. Zsigmond magyar király tekintve a *Suky János, az Illés fia* érdemeit, melyeket a királylyal szemben hűséges szolgálataival szerzett, neki és osztozó atyafiának *Suky Lászlónak*, a Mihály fiának címert adományoz, melyet a levél lefestve ábrázol. Megemlíti a címeres levélben a király, hogy *Suky János* a királyt Bajazet török szultán elleni nikápolyi hadjáratában és Boszniában is számos veszély között, nem kímélve életét és vagyonát, híven szolgált s ezért őt a király meg kívánja jutalmazni ezen címeradománnyal.

1850. 1418. március 29. Konstanz. Zsigmond császár és király *Suky Illés fia Jánosnak* s az ő érdemeiért vérrokonának, *Suky Mihály fia, Lászlónak* a gonosztevők üldözésére ú. n. szabad ispánságot (pallós jogot) ad, mivel *Suky János* a királynak, a török elleni háborúban Bayzath szultán ellen Nikápoly-nál és Boszniában viselt hadjáratában, nem kímélve magát és vagyonát, hűséges szolgálataival a király tetszését kiérdemelte.

1851. 1418. április 1. Konstanz. Zsigmond császár és király *Suky Illés fia János* a király belső, szeretett apródja kérésére neki és vérrokonainak, *Suky Mihály fia Lászlónak, Suky Darabus Miklós fiai Lénárt és Péternek* Felelfark birtokot, melyet jelenlegi bírlalói Györgyfalvának neveznek, melyre vonatkozóan elődeik pert indítottak, de mely per a hadbavonulás miatt még eldöntetlen, — minden erre vonatkozó királyi joggal, új adomány címén nekik adományozza, hogy megjutalmazza a király iránt tanúsított hűségüket.

1852. 1418. április 3. Konstanz. Zsigmond császár és király megparancsolja Kolozsvár előjáróinak a király kedveit, belső apródja, *Suky Jánosnak* panaszára, hogy az ő jobbágyaiktól erőszakkal elvett tizenkét ökrét, egy hordó borát és egyéb ingóságait ezen parancs vétele után azonnal neki adják vissza és a jövőben ne merészkedjenek hasonló erőszakosságot elkövetni.

1853. 1419. március 29. Apáthida. Mócsi Sándor fia Miklós és Budai György Kolozs vármegye szolgabírái tanúsítják, hogy előttük Tusoní Bolgár Miklós magát arra kötelezte, hogy

ha bármely jobbágya *Suky János* Sármási erdejét jogtalanul levágná, s a jobbágyot *Suky* tőle kikérné s ő azt neki ki nem adná, ő ezen kötelezettsége alapján hitszegő legyen.

1854. 1420. április 10. **Küküllővár.** Csáky Miklós erdélyi vajda és szolnoki ispán Kolozs megye tisztjeinek megparancsolja *Suky Péter* panaszára, hogy *Bolgár Miklós* ellen tartssanak vallatást afelől, hogy ez hatalmasul *Suky Péter* jobbágyait megverte, elüldözte és egy kenését súlyosan megsebesítette s a vallatásról tegyenek a vajdának jelentést.

1855. 1422. szeptember 17. **Kolozsmonostor.** A kolozsmonostori konvent tiltó parancsa *Suky Illés fia, János, annak fiai, Benedek és Mihály,* továbbá *Suky László fiai Mihály, György, Dávid részére;* melyben *Suky Jánost és Mihály fia Györgyöt* eltiltja Ombuz határoltatásától s a Szavai Márkus fia Lászlóval, László fia Györggyel és Sánta János fia Tamással kötött egyezés alapján e földeknek Szavához való csatolásától.

1856. 1426. december 26. **Bonczhida.** Váraskeszi Lépes Lóránd erdélyi al-vajda meghagyja a kolozsmonostori konventnek, hogy *Suky Péter* panaszára tartson vizsgálatot *Bogáthi Imre* ellen amiatt, mivel ez *Suky* birtokán a Szováti határon a határjeleket Aranykut felől elrontatta és megsemmisítette s erről tegyen neki jelentést.

1857. 1427. május 21. **Novaj.** Váraskeszi Lépes Lóránd erdélyi al-vajda megparancsolja a Kolozsmonostor-i konventnek, hogy *Suky Péter* és *Simon* panaszára tartson vizsgálatot *Bogáthi Imre* ellen, mivel ennek aranykúti jobbágyai a *Sukyak* szováti jobbágyait fegyveresen megtámadták, többet megsebesítettek, kettőt félig halva hagytak, s a vizsgálatról tegyen az al-vajdának jelentést.

1858. 1429. október 8. **Marosszentimre.** Váraskeszi Lépes Lóránd erdélyi al-vajda megengedi, hogy *Losonczy Dessőfi Miklós fia, István* azt a perét *Suky János mester és fiai Benedek és Mihály,* továbbá *Haranglábi Gálné Veronika* asszony és *Suky János leánya, Magdolna* ellen, melyet 1429. október 7.-re halasztottak volt el, az ország nemesei engedélyével 1430. január 13.-ra halassza.

1859. 1429. november 30. **Apáthida.** Mócsi Sándor fia Miklós és Ujbudai Kis Gergely Kolozs megyei szolgabírák tanusítják, hogy *Suky Péter* és *Kecseti András* két jobbágyukat elcserélték.

1860. 1430. május 26. **Kolozsmonostor.** A kolozsmonostori Konvent *Suky János és fia Benedek* kérésére Ősi Jankafi Györgyöt és Lászlót s Jankafi Simon fiait, Jánost, Osvátot és Istvánt s ezeknek Legen-i és Pete-i jobbágyait a *Sukyak* Ombuzhoz tartozó földjeik birtoklásától és használatától eltiltja.

1861. 1440. január 27. Torda. Vizaknai Miklós erdélyi al-vajda meghagyja a kolozsmonostori konventnek, hogy *Suky János fiainak, Benedek és Mihálynak* kérésére szőlítsa fel néhai atyjok Suky János özvegyét, az ő mostoha anyjokat, hogy mivel ők készek neki dos-át kiadni, azt vegye fel. A konvent jelenti, hogy felszólította az özvegyet, de ez azt felelte, hogy ítéletet kér. Az al-vajda az ország nemeseivel úgy döntött, hogy néhai Suky János után maradt ingóságokból 1/3 részt adjanak ki az özvegynek 25 márka értékben.

1862. 1441. június 22. Kolozsmonostor. A kolosmonostori konvent jelenti Vizaknai Miklós erdélyi al-vajdának, hogy az erdélyi káptalannak Csinád birtokért *Suky Benedek* és Nadosi Salamon fia, Mihály ellen indított perében újabb határidőre alpereseket az al-vajda elé idézte. Vajdai emberek Galthew-i vagy Horwath Urban és Márton, Fahidi Tamás, Galdi Bolta Albert, Palahaza-i János, Béli Benedek és Csuncs-i Miklós.

1863. 1443. április 14. Buda. Ulászló magyar király Hunyadi János erdélyi vajda kérésére *Suky János fiainak, Benedeknek és Mihálynak* érdemeiért, kik Hunyadi János oldalán a törökök ellen a Vaskapúnál, Szerbiában, Bulgáriában, Vidinnél vítéül harcoltak, a Sukyak oláh telepítésű falvaikban Oláhsármás, Oláhkályán, Béré, Kötelen és Oláhsukon lévő jobbágyaik után a kincstárnak járó negyvenedet örökre elengedi, nemcsak nekik, de osztozó vérrokonainak, *Suky Péternek, László fia Györgynek és Simon fiai Jánosnak és Simonnak is.*

1864. 1444. január 31. Kolosmonostor. A kolosmonostori konvent előtt *Suky Benedek maga és fivére, Mihály* nevében is tiltakozik az ellen, hogy *Suky Péternek* Oláhsuki jobbágjai juhaikkal legeltették földjeit és Kiserdő nevű erdejét hatalmasul levágatták.

1865. 1444. május 31. Gyulafehérvár. Az erdélyi káptalan jelenti Dengelegi Pongrácz és Vizaknai Miklós erdélyi al-vajdának, hogy megállapították kiküldött emberük útján, hogy *Suky Péter, Benedek és Mihály* azon panasza, miszerint az Ősi Jankafiak és Gyerőmonostori Kabos Péter Petei-, Palaska-i és Légen-i jobbágyaikkal a Sukyak Ombuz-i birtokán a határjeleket elrontották, a vetésekben kárt tettek és a határjelek visszaállítását megakadályozták, — a valóságnak megfelel.

1866. 1444. július ? Bonczhida. Sztrigyi György és Fodorházi András Doboka megyei szolgabírák vizsgálatot tartanak afelől, hogy az Ősi Jankafiak hatalmasul lerontották-e a Sukyak Ombuz birtoka határjeleit?

1867. 1456. április 23. Buda. V. László király *Suky Péter fia Istvánnak* minden peres ügyben nagykorúságáig perhatalmazást ad és őt oltalmazni rendeli.

1868. 1445. január 28. Gyulafehérvár. Az erdélyi káptalan jelenti Dengelegi Pongrácz és Vizaknai Miklós erdélyi al-vajdának, hogy parancsukra vizsgálatot tartottak *Suky Benedek* panaszára afelől, hogy Kolozsvár lakosai és vendégei a Sukyak Kályán és Szovát községbeli erdejökben évtized óta hatalmasul vágnak és a fát elhordják s ezáltal nekik 200 arany frt. kárt okoztak. A káptalan a Tordán egybegyűlt nemesek között megtartva a vizsgálatot, megállapította, hogy e panasz mindenben alapos, s megfelel a valóságnak.

1869. 1447. június 21. Pest. Hunyady János Magyarország kormányzója a maga és László választott király nevében is tekintettel *Suky Miklós fia Péter* érdemeire, neki és vérrokonainak, *Suky János* és *Simonnak* mindenféle gonosztevők üldözésére bárhol lévő birtokaikon, de különösen Zsuk, Szovát, Aranykut, Báré, Oláhzsuk, Kötelen kolozsmegyei birtokaikon szabad ispánságot ad s felhatalmazza őket, hogy a gonosztevőket büneikért büntessék méltó büntetéssel az ország régi jogszokásai szerint, s hogy akasztófát, kereket, vallatóhelyet állíthassanak fel, hogy a nyilvános gonosztevők elszaporodása meggátoltassék.

1870. 1458. október 8. Gyalu. Máté erdélyi püspök *Suky Benedek* és *Mihálynak* megengedi, hogy az ő kegyuraságukhoz tartozó s a zsuki anyaegyházhoz tartozó Visa leányegyházban beszolgáló lelkész egyházi tevékenységet folytasson, mivel a dühöngő pestis és a nagy távolság miatt a hívek nem tudnak másként az egyházi szentségekhez jutni.

1871. 1453. június 19. Bonczháda. Szentmiklósi Károly, László és Ujbudai Bálint Doboka megyei ispánok tanúsítják, hogy *Suky Mihály* a maga és *Benedek* fivére nevében tiltakozott az ellen, hogy Ombuzi erdejöket és földjeiket Oszvald és Janka és Sus-i László fia, János jogtalanul használják az ő nagy kárukra.

1872. 1454. március 4. Krakko. Kapistrano János a Szent Ferencz rend generális inquisitorja *Suky Péter*, *Benedeket* és *Mihályt* érdemeikért a Szent Ferencz rendbe, mint harmadrendűeket beveszi s őket a rend confraterjeinek fogadja s részükre megadja mindazon előnyöket és kiváltságokat, melyek ezzel járnak.

1873. 1456. augusztus 24. Bécs. László magyar király, mivel *Suky Mihály* Somkerek-i Erdélyi Miklós és Máthé-i Miklós a királyhoz küldettek követségbe, őket a hadbavonulás kötelezettségétől felmenti s megparancsolja, hogy emiatt sem nekik, sem jobbágyaiknak semmi károsodásuk ne legyen.

1874. 1461. április 24. Torda. A nemesek egyeteme tordai gyűlése tanúsítja, hogy Frathai Cecilia, a György leánya, ki Angyal Mihály neje, kérésére Sörte Péter al-jegyzőt kiküldötte, hogy ossza meg Angyalné Magyar- és Oláhfráta-i birtokrészei

kiadása céljából az ősi birtokokat, ki visszatérven jelentette, hogy az osztást elvégezte, az új birtokrészbe őt bevezette minden ellentmondás nélkül.

1875. 1462. december 14. Szászsebes. Mátyás magyar király Zápolya Imre főkincstartó előterjesztésére *Suky Mihály* tíz lóval udvari apródi szolgálatra felveszi s évi fizetésére kétszáz arany forintot rendel sóban kiadandólag.

1876. 1464. július 14. Torda. Idősebb Vizaknai Miklós és Sombereki Erdélyi István erdélyi al-vajda tanusítják, hogy Fratai Szentés György és Szentés András fia, Lukács, valamint Chorong Pál neje Zsófia asszony nevében mint felperesek Mochi Veres Bertók Benedek, Tompa Mihály és Nagy Sándorné Kata asszony, ki előbb néhai Kakas Imre felesége volt, alperesek ellen, Magyar- és Oláhfráta, Botháza és Markháza birtokokban való állandó megháborításuk miatt indított perben, miután felek egyéb bizonyítást nem kívántak, perdöntő bajvívásban egyeztek meg, melyet bajvívóik (pučil) lóháton, katonai fegyverekkel Tordán, az erre rendelt helyen fognak megvívni 1465. január 22., 23. és 24. napján, úgy, hogy még az esti harangszó előtt a bajvívást megkezdjék. Az ebben vesztes fél a pert is el fogja veszteni.

1877. 1464. december 4. Buda. Mátyás magyar király *Suky Mihály* és Patai Deső Miklós Kolozs megyei rovókat (dicator) számadásra azonnal magához rendeli.

1878. 1466. január 8. Apahida. Brathi Porkoláb János Kolozs megyei alispán és Somai György szolgabíró tanusítják, hogy *Suky Mihály* tolvaj jobbágyain, kik Szindi Jánosnak, a király jobbágyának Kolozson egy lovát ellopták, törvényt ült s a tolvajok és orgazdáik és rejtegetőik közül kettőt felakasztatott saját jogszolgáltatása alapján.

1879. 1466. augusztus 11. Gyalu. *Suky István a Péter fia* az erdélyi püspöki egyházmegyéből Pásztói Mihaleis Albert esztergomi áldozópap közjegyző előtt fellebbez Pál papához, Mihálynak, a váci egyház kanonokjának egy határozata ellen, mellyel Mócsi Bertalanné, Hedvig asszony és Györgyfalvi Zsigmondné Kata asszony panaszára őt, a 25 éves ifjút sujtotta.

1880. 1468. július 20. Apahida. Zalu-i Magni György Pál, Bálint deák Kolozs megyei ispánok kijelentik, hogy mikor Apahidán a megyebeli nemesekkel törvényt szolgáltattak, felmutatott nekik Kidei Gáspár Benedek egy Lábatlani László, a király kiküldött bírása által kiadatott levelet *Suky János* ellen, de ezt a levelet érvénytelennek ítélték, s sem most, sem a jövőben annak semmi hatályosságot adni nem fognak.

1881. 1468. szeptember 7. Nagyvárad. A váradi káptalan előtt *Suky Pál a Mihály fia, János fivére, Margit és Ilona* nővérei nevében is, eltiltja Mátyás királyt és Csopor Miklós erdélyi

lyi vajdát birtokainak, Zsuknak, Szovátnak, Kályánnak, Ombuznak, Bárénak, Kettelennek, Visának és mindkét Sármásnak eladományozásától, elfoglalásától és megtartásától.

1882. 1470. február 5. Gyulafehérvár. A gyulafehérvári káptalan bizonyítja, hogy Rápolti György azt a benczenci részjóságot, melyet neki néhai *Suky Mihály* szükségében 32 arany frt-ért zálogba vetett, *Suky Jánosnak, a Mihály fiának* visszabocsájtotta.

1883. 1474. május 8. Buda. Mátyás király Gábor erdélyi püspök közbenjárására megengedi különös királyi kegyből, hogy *Suky Mihály* királyi pohárnok fia, *Pál*, fivére *János*, mindazon birtokaikat, melyek idegen kéznél vannak, akár királyi adományból, akár más címen, a törvény rendes útján kereshessék, visszavehessék és megtarthassák.

1884. 1474. május 31. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent előtt Ombuzi Székely Miklós, *Suky János és Pál, Margit és Ilona* nevében, kik néhai *Suky Mihály* leányai, tiltakozik az ellen, hogy a Sukyak Zsuk, Szovát, Asszonyfalva, Oláh- és Magyar Kályán, Visa, Oláh Sármás, Báre, Kettelen birtokait a király eladományozza s Cseh Pongrácz János nejét és mindenki mást pedig annak elfoglalásától eltiltja.

1885. 1474. augusztus 27. Kolozsmonostor. Kisküllői Ördög János fia Simon és Szentmihálytelki Thompa Mihályné Krisztina asszony elismerik a konvent előtt, hogy *Suky János* őket teljesen kielégítette Zsuk, Szovát, Oláh Zsuk és Kötelen birtokból bizonyos jegyajándékok dolgában.

1886. 1474. december 11. Kolozsvár. Magyar Balázs erdélyi vajda tanúsítja, hogy néhai *Suky Istvánnak* Oláh- és Magyar-Zsuk, Kötelen, Szovát Kolozs megyei községekben lévő birtokait *Suky István* halála után a király részére elfoglalta, de az erdélyi nemesek egyetemétől megtudta, hogy azok nem a királyt, hanem néhai *Suky István* fivérének fiát, *Suky Jánost* illetik az ország törvényei szerint. Ennélfogva neki ezen birtokokat a vérségi leszármazás következtében visszabocsájtja.

1887. 1475. október 11. Kolozsmonostor. A kolozsmonostori konvent előtt Esküllői Ewrdeg Simon elismeri, hogy őt *Suky János* néhai atyja Ewrdeg János ingó és ingatlan javai tekintetében kielégítette s ezt neki nyugtatja.

1888. 1477. január 20. Buda. Gábor egri püspök és pápai követ rendelete Monay Gergely gyulafehérvári főesperes kanonokhoz és Tamás tásnádi püspök vikáriushoz, hogy Sándorház Ambrus gyalui porkoláb és felesége, *Suky Ilona* azon panasza tárgyában, hogy Dobokai László és Mihály bizonyos hozomány, Erdélyi István pedig pénztartozása ügyében a fizetést megtagadták, — a feleket hallgassák ki s mondjanak ítéletet.

1889. 1477. február 2. Buda. Mátyás király megengedi, hogy néhai *Suky Mihály fiai, János és Pál* atyjok azon Kolozs megyei birtokait, melyeket az összeesküvésbe keveredve, hűtlenség bűnében elveszített s melyek előbb Monoszlói Csupor Miklós, ennek halála után Zsolnai Pongrácz Lászlóné Justina asszony kezéhez kerültek, a törvény útján szabadon kereshessék.

1890. 1477. március 3. Tasnád. Farkasfalvi Tamás doktor, kanonok és tasnádi püspöki vicarius megbízza Gergely Kolozsvár-i plébánost, hogy a Gábor egri püspök és pápai követ parancsa értelmében Sándorházi Ambrus gyalui várnagy és felesége *Suky Ilonának* Dobokai László Mihály, valamint Erdélyi László ellen bizonyos hozománytartozásuk ügyében indított pörében helyette, aki betegsége és a távolság, valamint az utak bizonytalansága miatt az utazásban gátolva van, Monay Gergellyel együtt mondjanak ítéletet.

1891. 1478. július 6. Torda. Kendy Antal erdélyi al-vajda tanúsítja, hogy előtte *Suky János* személyesen tiltakozott Piski-i György szászsebesi várnagy jelenlétében Magyar- és Oláh Sármás birtokainak elfoglalása és birtoklása ellen.

1892. 1478. július 15. Kendy Antal erdélyi al-vajda, néhai *Suky Mihály* fiainak, *Jánosnak és Pálnak* Zsuk, a két Kályán, Visa, a két Sármás, Kötelen és Asszonyfalváért indított perében Solnai Pongrácz László özvegyének Jusztina asszonynak, annak igazolására, hogy ő ezen peres birtokokat nem hatalmassul, hanem királyi adomány alapján birtokolja, oklevelei előmutatására perhalasztást engedélyez.

1893. 1478. július 19. Kolozsmonostor. A kolosmonostori konvent tanúsítja, hogy előtte néhai *Suky Mihály fia, János, maga és fivére, Suky Pál* nevében is eltiltja Sándorházi Ambrus gyalui porkolábot és nejét *Suky Ilona* asszonyt, ki az ő nővérük, Ombuz birtok birtoklásától és használatától.

1894. 1479. február 16. Zsuk. Kendy Antal erdélyi al-vajda tanúsítja, hogy néhai *Horogszegi Szilágyi Osvát* leánya, *Jusztina* asszony, ki előbb Solnai Pongrácz László özvegye volt, jelenben *Suky Pál* felesége, a Mátyás királytól adományul nyert Kolozs megyei Béré és a Doboka megyei Nagydevecser birtokait férje beleegyezésével néhai *Suky Mihály leányának Ilonának*, Sándorházi Porkoláb Ambrus feleségének ajándékozza.

1895. 1479. február 16. Zsuk. Kendi Antal erdélyi al-vajda tanúsítja, hogy néhai *Suky Mihály fiai, János és Pál* a Doboka megyei Ombuz birtoknegyedét leánytestvérüknek, *Suky Ilonának* Sándorházi Porkoláb Ambrusnének örökre átengedik.

1896. 1479. május 28. Buda. Mátyás király átírja Kendi Antal al-vajda azon 1479. február 16-i oklevelét, mellyel *Suky László és Pál* Ombuz negyedét nővérüknek *Suky Iloná-*

nak Sándorházi Porkoláb Ambrusnének adományozták, továbbá átírja az alvajda ugyanazon a napon kelt másik oklevelét, mellyel *Suky Pálné Horogszegi Szilágyi Jusztina*, a Szilágyi Osvát leánya, a Kolozs megyei Béré és a Doboka megyei Nagy devecser birtokait szintén *Suky Ilona* asszonynak adományozta, s a király mindezen birtokokat Sándorházi Porkoláb Ambrusnak és nejének, *Suky Ilonának* adományozza minden királyi joggal együtt.

1897. 1479. június 30. **Kolozsmonostor.** A kolosmonostori konvent iktató jelentése arról, hogy Sándorházi Porkoláb Ambrust és nejét, *Suky Ilona* asszonyt, úgy Ombuz negyedrészébe, mint Béré és Nagydevecser birtokokba ellentmondás nélkül beiktatta.

1898. 1479. október 27. **Buda.** Mátyás király iktató parancsa a kolosmonostori konvent részére, hogy *Suky Ilona* asszonyt, Sándorházi Porkoláb Ambrusnét iktassa be Nagydevecser és Béré birtokokba s az esetleges ellentmondókat hívassa törvénybe.

1899. 1479. december 29. **Kolozsmonostor.** A kolosmonostori konvent jelenti Báthori István erdélyi vajdának, hogy 1479 december 16-iki parancsára a helyszínén vizsgálatot tartott, s megállapította, hogy özvegy *Suky Pálné Horogszegi Szilágyi Jusztina* asszony nemes servitorjaival és több nem nemes szolgájával megtámadták Sándorházi Ambrus és neje, *Suky Ilona* ombuzi, nagydevecseri és báréi jobbágyságait, velük hatalmaskodtak, több hordó borukat elvitték, megitták, — s ezért őket, mint a vajda rendelte, 1480. január 13-ra törvénybe idézték.

1900. 1480. január 4. **Bonczhida.** Sombori Albert Doboka megyei alispán Csomafái Gergely és Szentgyédyi Valkai János szolgabírák jelentik Báthori István erdélyi vajdának, hogy özv. *Suky Pálné Horogszegi Szilágyi Jusztina* asszony és társai által Sándorházi Ambrus és neje *Suky Ilona* jobbágyságain Ombuz, Nagydevecser és Béré birtokokon elkövetett hatalmaskodások ügyében Valkai János vizsgálatot tartott.

1901. 1482. július 12. **Pozsony.** Mátyás király parancsa Geréb László erdélyi püspökhöz és Báthori István erdélyi vajdához, hogy Sándorházi Ambrust és nejét, *Suky Ilonát*, kiket a király oltalmába vett, minden jogaikban és javaikban minden háborgatás ellen, főleg Erdélyi János és neje, Jusztina asszony ellen, védelmezzék meg.

1902. 1482. augusztus 29. **Gyulafehérvár.** A gyulafehérvári káptalan jelenti Báthori István erdélyi vajdának, hogy miután a Sándorházi Ambrus gyulai várnagy Ombuz jószágga bizonyos részét Kevendi Balas és több társa erőszakosan elfoglalta, halasztást megkérte, s a tárgyban vizsgálatot tartott, — a felperes minden panaszát igazolja.

1903. 1482. szeptember 5. Kolozsmonostor. A kolosmonostori konvent előtt Somkerek Erdélyi János maga, neje Juszтина asszony és rokonai nevében, másrésről pedig *Suky János* rokonai nevében is egymással a köztük folyó pereket és egyenetlenségeket megszüntetik és kiegyeznek mindenféle pereikben, — kivéve Erdélyi János egy familiárisának megöletése miatti vérdíjat, melyet *Suky János* megfizetni ígér s ezer magyar frt. kötés terhe mellett kötelezik magukat ezen egyezés megartására.

1904. 1482. szeptember 16. Kolozsmonostor. A kolosmonostori konvent jelenti Báthori István erdélyi vajdának, hogy Sándorházi Ambrus gyalui porkoláb panaszára Kövendi Balázst és társait perbe idézte azért, mivel panaszos Ombuzi szántóföldjeit elfoglalták s halastavait kihalászták.

1905. 1484. január 23. Kolozsmonostor. Szentmihálytelki Thompa Mihály megegyezik *Suky Jánossal* és Mócsi Bertalan fia, Salatiellel, hogy ha Thompa azon Marosszékből lévő Bánd községbeli székely birtokot s a rajta lévő halastavat, mely idegen kéznél van, de mely őket egyenlően illeti, visszaszerzi, ezen ügyre fordított költségeinek felét neki *Suky* és Mócsi megfizetik, viszont ő is átengedi neki a visszaszerzett birtok felerészét, mit ha nem tenne, úgy marasztaltassék el, mintha perdöntő bajvívásban vesztes lett volna.

1906. 1486. május 20. Kolozsmonostor. A kolosmonostori konvent előtt Orbászi Nagy János, néhai *Suky Mihály* leánya, *Suky Ilonának*, ki Orbászi Nagy Miklós neje, nevében tiltakozik az ellen, hogy Mátyás király zsúki birtokát eladományozza, Somkerek Erdélyi Jánost és másokat is e birtok megszerzésétől és használatától eltiltja.

1907. 1488. október 13. Gyulafehérvár. A gyulafehérvári káptalan jelenti, hogy *Suky Mihály* leánya, *Ilona* asszony, ki előbb Sándorházi Porkoláb Ambrusné, most pedig Kisfaludi Miklós felesége, eltiltja Mátyás királyt attól, hogy Zsuk, Visa, Magyar- és Oláh Kályán, Asszonyfalva, Magyar- és Oláh Sármas, Szovát birtokokat, valamint Zsukon, a Kis Szamoson épült négykerekű malmot eladományozza. Somkerek Erdélyi Jánost és nejét, Juszтина asszonyt pedig, kiknek e birtokok a kezükön vannak, azoknak felkérésétől és birtoklásától.

1908. 1491. szeptember 27. Kolozsmonostor. A kolosmonostori konvent tanúsítja, hogy előtte Kisfaludi Miklósné, *Suky Ilona* és fia, János, leányai, Katalin, Anna, továbbá néhai Haranglábi Zsigmond fiai, Elek, Antal és Miklós eltiltják I. Ulászló királyt attól, hogy néhai *Suky Mihály* Kolozs megyei Zsuk, Szovát, Magyar-Oláh-Kályán, Kötelen részbirtokait eladományozza, Somkerek Erdélyi Istvánt és feleségét, Juszтина asszonyt pedig azok felkérésétől, elfoglalásától és birtoklásától.

1909. 1492. március 27. Buda. I. Ulászló király Ombozi Miklósné *Suky Ilona*, fia János, leányai, Anna és Kata panaszára, hogy Mátyás király panaszosok erdélyi birtokait jogtalanul elfoglalta s azokat Szilágyi Jusztina asszonynak, Cseh Pongrácz özvegyének, most pedig Erdélyi János feleségének adományozta, megparancsolja Báthori István erdélyi vajdának, hogy a feleket idézze meg olyan helyre, hol az ország rendei is összejönnek, hallgassa ki őket és az idősebb, igazságszolgáltatásban jártas egyének közreműködésével hozzon ítéletet.

1910. 1492. december 29. Kolozsmonostor. A kolosmonostori konvent tanúsítja, hogy előtte Kisfaludi Miklós maga, felesége, *Suky Ilona*, s gyermekei nevében is tiltakozott amiatt, hogy Telegdi István erdélyi alvajda néhai *Suky Mihálynak* Somkerek-i Erdélyi János és neje, Jusztina asszony által jogtalanul elfoglalt birtokaira vonatkozó s a tiltakozók javára szóló okleveleiket, valószínűleg az ellenfélnek érdekében kiadni nem akarja.

1911. 1493. augusztus 6. Kolozsvár. Losonczi László és Bélteki Drágffy Bertalan erdélyi vajdák ítéletlevele, melyben néhai Kövendi Balázs fiait, Jakabot és Miklóst, valamint Frátai Boncz Miklósnét, Orsolya asszonyt, továbbá Bythori Bertalan leányát, Margitot és Katalint, kik perhalasztó engedélyük lejárta után sem jelentek meg, sem 12 jobbágyukat elő nem állították, *Sándorházi Ambrusné, Suky Ilona* asszonnyal szemben elmarasztalják.

1912. 1493. szeptember 5. Kolozsmonostor. A kolosmonostori konvent jelenti Losonczi László és Bélteki Drágffy Bertalan erdélyi vajdáknak, hogy özv. Sándorházi Ambrusné, *Suky Ilona* asszonyt a Kövendi Székely Jakab és Miklóstól nekik ítélte Doboka megyei ombozi szántók, rétek, Felsőtó nevű halastó birtokába visszahelyezték és az ítélet értelmében alpereseknek, Szava, Bogács, Tóhát és Örke birtokaikon 13 jobbágytelket felperes részére lefoglaltak, ezenfelül birság fejében lefoglaltak két Markháza-i, három Tóhát-i jobbágytelket, az egész Gyéres-i birtokát, melyből $\frac{2}{3}$ rész a bíróságnak, $\frac{1}{3}$ rész pedig pernyertes felperesnek jutott s ezek birtokába őket be is iktatták.

1913. 1494. február 26. Torda. Losonczi László erdélyi vajda bizonyítja, hogy Farnosi Veress János, Szamosfalvi Győrffy Pál és Péter egyezsége kötöttek előtte Ombozi Miklósné, *Suky Ilona* asszonnyal, a Doboka megyei Omboz, Szava közti vitás földekre nézve oly módon, hogy ezen földeket kettéosztva, felerészben Ombuzhoz, felerészben Szavához csatolják. Ezenfelül *Suky Ilona* asszony visszaadja Veress Jánosnak azon Doboka megyei Szava és Bogács, a Torda megyei Tóhát, Szent Jakab, Örke birtokokat, melyeket *Suky Ilona* Kövendi Székely Jakabtól nyert volt el, de melyek voltaképen Veress Jánosé és testvéréé, Veress Benedeké voltak.

1914. 1496. február 15. **Kolozsmonostor.** A kolosmonostori konvent bizonyítja, hogy néhai Haranglábi Zsigmond fiai, Elek. Antal, György és Miklós a Kolozs megyei magyarsármási és köteleni birtokaikat ötven arany forintért zálogba adták Ombozi Miklósnak és feleségének, *Suky Ilonának*.

1915. 1497. május 27. **Kolozsmonostor.** A kolosmonostori konvent előtt Ősi Kristófné, Sándorházi Anna asszony, ki néhai Sándorházi Ambrusnak *Suky Ilonától* való leánya, menedéklevelet ad édesanyjának és anyja mostani férjének, Ombozi Miklósnak, mivel őt atyjától maradt mindenféle ingó javaira, főleg ezüst, pénz és állatokra nézve kielégítették.

1916. 1499. augusztus 12. **Kolozsvár.** Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf erdélyi vajda tanusítja, hogy *Suky István* előtte 300 arany frt-ért eladta örökre Kötelen birtokainak Kályán felőli részén egy halastavát Somkereki Erdélyi Istvánnak.

1917. 1506. június 27. **Kolozsmonostor.** A kolosmonostori konvent előtt *Suky István* feleségének, Theremy Margitnak, ki Theremy István kolozsvári polgár leánya, hozományából több izben elköltött értékek biztosítására leköti 1000 arany forintban zálogul egész Zsuk-i birtokát, a Szamosra épült háromkerekű malmával és a Suki-tó nevű halastóval oly feltétellel, hogy ha ő gyermektelenül halálozna el, a Suky rokonok ezen összeg letétele mellett a birtokot kiválthassák.

1918. 1506. december 30. **Szucsák.** Szentgyörgyi és Buzini Péter országbíró és erdélyi vajda meghagyja Szovati Pál Szék-i esküdt polgárnak és több más nemesnek, hogy *Suky István* jobbágysai által néhai Szarkadi Máténak zálogbavetett Tótház-i erdőség ügyében a konvent előtt tegyenek vallomást s hogy a konvent erről *Suky Istvánnak* adjon hiteles oklevelet.

1919. 1507. február 16. **Szucsák.** Szentgyörgyi és Buzini Péter országbíró és erdélyi vajda megparancsolja Ródi Cseh Gergely, Szopori Thóth István, Botházi Hosszutelki Andrásnak, hogy *Suky István* felkérésére bizonyos ügyben Szovát birtok szomszédai és lakosai köréből megidézendő tanukat hallgasanak meg.

1920. 1507. február 18. **Tur.** Thuri Benedek erdélyi alvajda meghagyja Kendi Gálnak, hogy *Suky István* panaszára jelenjen meg a vajda ítélőszéke előtt, mivel *Suky István* Barócz Benedek nevű szolgáját egy szekerével együtt Szovát birtokáról erőszakkal elhurcoltatta s felette törvényt ülve, több „pogány oláh” eskü alatti vallomása alapján őt halálra ítélte azon esetre, ha panaszos jobbágysai bizonyos esküt le nem tesznek. Miután senki saját ügyében bíró és fél is nem lehet, szigorúan meghagyja Kendinek, hogy *Suky* szolgájának és jobbágysainak békét hagy-

jon és az ügy letárgyalására azon perállás szerint, ahogy az most van, a nemesek egyetemes gyűlése előtt jelenjen meg.

1921. 1508. márczius 28. Kolozsvár *Suky István* magyar nyelvű menedéklevele, hogy mostohaanyját, Báthori Annát, néhai *Suky János* feleségét 70 frt-al kielégítette atyjáról maradt ingóságai és jegyruhája tekintetében.

1922. 1509. szeptember 5. Enyed, Szentgyörgyi Péter országbíró és erdélyi vajda meghagyja Losonczi Bánffy István, Györgyfalvi Nagy Salatiel, s Fráthai Salatielnek, hogy *Suky István* részére Szovát és Aranykut közti vitás határ felől vallásának tanukat Szováton, a helyszínén.

1923. 1509. november 4. Kolozsmonostor. A kolosmonostori konvent jelenti Szentgyörgyi Péter erdélyi vajdának, hogy 1509. szeptember 24.-i iktatóparancsára a kolozsvári és besztercei predikátorok rendjének kolostorát, a nekik néhai Somkerekai Erdélyi Márton és János által végrendeletileg hagyott Köteleni halastó birtokába minden ellentmondás nélkül beiktatták.

1924. 1509. október 19. Torda. Szentgyörgyi Péter gróf erdélyi vajda iktatóparancsa Fráthai Salatiel részére, ki Csorok Benedek és Botháza Péter és Andrástól 27 arany frt-ért örökre megvásárolta Frátán a Gyerótava nevű halastavat.

1925. 1511. június 25. Berkenes. Névtelen jelentése egy magasabb állású egyházi személynek, hogy parancsára Szovát községbe kiszállott s ott *Suky Istvánt*, Baraz Pált, néhai Baraz Mihály özvegyét, Retkes Mihály és Szopori Biró Antal elleni ügyükben kilenced napra megidézte azzal, hogy ha nem jelennek meg, vagy nem egyeznek ki, egyházi interdictum alá fognak esni.

1926. 1512. október 7. Morsina. Héderfái Barlabassy Lénárt erdélyi alvajda, meghagyja Kolozs és Doboka megye tisztjeinek, hogy miután János szepesi ispán és erdélyi vajda *Suky Istvánt* kérésére felmentette a katonai szolgálat alól s a király seregéből elbocsájtotta, ellene azért, hogy nincs hadban, el ne járjanak, s neki semmi kárt ne okozzanak.

1927. 1513. május 9. Felvincz. Héderfái Barlabassy Lénárt erdélyi alvajda előtt Botházi Pál és Péter Magyar és Oláh Fráta birtokát száz arany frt-ért örökre vallották néhai Györgyfalvi Henke János fia Salatielnek.

1928. 1513. szeptember 27. Kolozsmonostor. A kolosmonostori konvent előtt *Suky Benedek* néhai *Suky István* fia, maga és fivére *Suky Benedek* nevében is eltöltja Koronkai Mihályfy Pétert és mindenki mást a Kötelen Kolozs megyei községben lévő u. n. köteleni tó felkérésétől megszerzésétől, a királyt annak eladományozásától, a hiteles helyeket erre vonatkozó okirat kiadásától.

1929. 1513. **Medgyes.** Héderfái Barlabássy Lénárt és Thuróczy Miklós erd. al-vajdák megparancsolják Kolos város polgárainak, hogy *Suky István* jobbágynak zaklatásával és károsításával hagyjanak fel, s ha volna velük szemben valami keresni valójuk, azt a törvény rendes útján keressék.

1930. 1514. **március 19. Kolozsmonostor.** A kolosmonostori konvent tanúsítja, hogy előtte *Suky István és nővére Potentiana, Hosszúaszói Ferenczné*, néhai *Suky János* gyermekei, kiegyeznek olyformán, hogy *Suky István* fizet nővéreinek 160 frt-ot, ad egy öltözet ruhát és egy ezüst serleget s ezzel öt leánynegyedére nézve teljesen kielégítette a két Zsuk, Szovát és Kötelen birtokokból.

1931. 1514. **április 21. Kolozsvár.** Rupe-i Mihály a predicatorok rendjének kolozsvári priorja és püspöki vicarius eladja Kötelen birtokon lévő halastó felét a beszterczei Szent Kereszt konventnek 50 frt-ért azzal a kikötéssel, hogy ha azt valaha is el akarnák adni, senki másnak, mint azon szerzeteseknek, kik akkor a kolozsvári rendházban fognak élni, nem adhatják el.

1932. 1514. **október 3. Kolozsvár.** Zápolya János erdélyi vajda eltöltte Ombozi Jánost *Suky István* szováti halastavának jogtalan meghalászásától.

1933. 1516. **május 28. Bács.** Gyerőmonostori Kemény Péter, Tóthprónai Kerubin Kolozs megyei ispánok, Nádasi Ferencz és Botházi Péter szolgabíró előtt Szentmiklósi Lőrincz özvegye Frátán a Silaktó és Gyerőtava nevű halastavakat 25 frt-ért örökre Fráthai Salatielnek vallotta.

1934. 1516. **december 26. Kolozsmonostor.** A kolosmonostori konvent jelenti Zápolya János erdélyi vajdának, hogy parancsára kiküldötte volt Bálint konventi papot, hogy a vajda emberével Budai Esztényi Pállal együtt beiktassák Szamosfalvi Mikola Lászlót és Istvánt és Mócsi Salatiel fiát Györgyöt *Suky Istvánnak*, a két Zsuk, Kötelen, Szovát elzálogosított jószágaiba, azonban *Suky István* a beiktatásnak ellentmondott, miért is őt a legközelebbi oktavás törvényszékre perbe idézték.

1935. 1517. **október 31. Héderfája.** Héderfái Barlabássy Lóránt erdélyi alvajda néhai *Suky István* özvegyének *Teremi Margitnak*, ki a peres ügyekben való járatlansága miatt Szucsáki Ambrussal való perében pervesztes lett, az özvegy kérésére perujtást engedélyez és a Kolozs megyei illetékes törvényszéket új ítélet hozatalára utasítja.

1936. 1518. **június 23. Kolozsmonostor.** A kolosmonostori konvent *Suky István* özvegyének *Margit* asszonynak kérésére megállapítja, hogy *János* fiacskája 8, *Benedek* pedig 5 éves korban van.

1937. 1520. **október 18. Kolozsmonostor.** *Theremi Margit*, ki előbb *Suky Istvánné*, most pedig *Lepsényi Istvánné, Suky*

Istvántól született két fia János és Benedek nevében eltiltatja a konvent előtt Kusalyi Jakabffy (Jakcs helyett!) Pétert és Tóth-prónai Cherubint Korpád birtok eladásától, vagy elzálogosításától és mindenkit annak megszerzésétől.

1938. 1524. **Somlyó.** Kusalyi Jakabffy (Jakcs helyett) Péter korpádi birtokát 140 frt-ért eladja *Suky István-nak*, azzal a kikötéssel, hogyha annak birtoklásában nem maradhatna meg, helyette Szilágy megyei birtokait köti le ugyanezen összegben.

1939. 1524. november 15. után. **Kolozsvár.** Consulok nevei 1524-ben. Első és elnök Markus György, ki 1524 november 15-én meghalt, kinél voltak letéve a néhai *Suky István* birtokaira vonatkozó oklevelek, melyeket Gervasius mester és nemes Lepsényi István, a gyermekek gyámja helyezett volt el megőrzésre pecsét alatt. Ez évbeli consulok nevei: Chany Máté helyettes bíró, Ethwes Baláss, Ethwes István, Vyczey Tamás, Kryzen Márton, Nagy Salatiel, Zekel Simon, Gengfyzw Mihály, Goldner Péter, Wayda Marton, Deák Fábían.

1940. 1525. szeptember. 29. **Kolozsmonostor.** A kolosmonostori konvent előtt Zsuki Lepsényi István néhai *Suky István fiainak Jánosnak és Benedeknek* nevében eltiltja a besztercei predikátorok rendjéből való szerzeteseket azon Zsuki halastó eladásától, melyet nekik néhai Suky István adományozott, Héderfái Barlabássy Lénárt fiát Jánost, Mocsi Györgyöt, Haczaki Andrást, Hosszuaszói Mihályt és az összes aranykúti birtokosokat a *Suky János és Benedek* Szovát-i birtoka eladásától, Somkerek-i Erdélyi Ferenczet pedig annak megszerzésétől és használatától.

1941. 1527. deczember 11. **Kolozsmonostor.** A kolosmonostori konvent tanusítja, hogy Prásmári Mátyás a Domokos-rendi atyák besztercei Szent Kereszt zárdájának al-priorja, miután szerződésük értelmében megkínálta vele a kolozsvári Szűz Mária Domokos rendi kolostor atyáit s ezek kijelentették, hogy ők nem kívánnak elővételi jogukkal élni, eladja 100 frt-ért a Kötelen birtokon lévő azon halastavat, melyet a zárdá néhai Erdélyi Jánostól örökölt, néhai *Suky István két fiának Jánosnak és Benedeknek.*

1942. 1528. szeptember 24. **Gyulafehérvár.** Gerendi Miklós erdélyi püspök királyi kincstartó általános és különös felhatalmazása Theremy Gervasius mester kolozsvári plebános részére, hogy őt minden zavargók, háborgatók, károsítók, gyalázkodók s egyéb büntettesek elleni ügyekben, különösen pedig Ajtai Balázs kanonok ellen, ki a püspök vagyonát eltékozolta, halastavát meghalásztatta s ezzel több, mint 2000 frt. kárt okozott, helyette és nevében eljárhasson, s teljes jogérvénnyel mindent megteheszen, ami szükséges.

1943. 1528. december 11. **Kolozsvár.** Bethlen Elek erdélyi al-vajda előtt *Suky János maga és fivére Benedek* nevében is Somkerek-i Erdélyi Ferenczet eltiltotta a Kolozs megyei Kötelen halastó használatától, az ott való munkálatok végzésétől.

1944. 1529. január 15. **Kolozsmonostor.** A kolosmonostori konvent előtt *Suky István fiai János és Benedek* eltiltják Somkerek-i Erdélyi Ferencet és másokat a köteleni halastóra vonatkozó mindenféle ügyletkötéstől, annak használatától.

1945. 1530. augusztus 21. **Kolozsvár.** Somlyói Báthory István erdélyi vajda iktatóparancsa *Suky János és Benedek* részére a kolosmonostori káptalanhoz a Kolozs megyei Kötelen halastó birtokára vonatkozóan, melyet új királyi adomány czimén nyertek el. Vajdai emberek: Ródi Cseh István és Pál, Szentmiklósi Nagy Lőrincz, Gyewlai János és Korpádi Imre.

1946. 1530. szeptember 3. **Kolozsmonostor.** A kolosmonostori konvent előtt özv. Somkerek-i Erdélyi Tamásné *Suky Orsolya*, a néhai *Suky János* leánya, kijelenti, hogy néhai testvére *Suky István* halála után ennek javait néhai férjével együtt kilenc évig használták, ezért ő unokaöccseivel, *Suky János és Benedekkel* szemben leánynegyede harmadrészéről lemond, elismeri, hogy őt 66 frt-al néhai atyjok *Suky István* kielégítette. Kiköti azonban, hogy tartoznak őt, ha Zsukra jönne, tisztességesen eltartani s temetésében is segítséggel lenni.

1947. 1530. szeptember 22. **Kolozsmonostor.** A kolosmonostori konvent előtt Zsuki Lepsényi István a maga és néhai *Suky István fiai János és Benedek* nevében is tiltakozik az ellen, hogy a király a hűtlenségbe esett Erdélyi Ferencz Zsuk és Kötelen birtoka halastavát Koronkai Mihályffy Péternek adományozza, eltiltja a királyt az adományozástól, Mihályffy Pétert és mindenki mást pedig annak megszerzésétől.

1948. 1532. március 6. **Kolozsmonostor.** A kolosmonostori konvent bizonyítja, hogy előtte Bányai Mártonné *Ilona*, *Suky János Erzsébet* leányának leánya elismerte, hogy *Suky János és Benedek* mostohaapja Lepsényi István Kendy Ferencz erdélyi al-vajda előtt őt leánynegyede fejében 40 frt. fizetésével kielégítette s ezért nekik erről menedéket ad.

1949. 1532. március 16. **Görgény.** Kendy Ferencz erdélyi al-vajda megparancsolja Kolozs megye tisztjeinek, hogy némely kolozsvári lakosoknak *Suky János és Benedek* ellen indított perében, miután ezek ügyvédje felei védelmére elmulasztott megtenni bizonyos nyilatkozatot, s emiatt reájok nézve kedvezőtlen ítélet hozatott, rövid határrnapra a feleket újból idézzék, tartsanak új tárgyalást és ennek eredményében csak Istent és az ő igazságát szem előtt tartva hozzanak új ítéletet. Ha pedig a felek ezzel sem volnának megelégedve, az ítéletet terjesszék a vajda elébe felülvizsgálás céljából.

1950. 1533. február 12. Kolozsvár. Szamosfalvi Mikola László és Farnosi Weres Márton Kolozs megyei ispánok, Nádas Ferencz és Szamosfalvai Sándor András szolgabírák igazolják, hogy előttük Szuky Lepsényi István neje Margit asszony és *Suky János és Benedek* ügyvédek vallottak Szamosfalvi Mikola László, Hosszutelki Péter, Szentpáli János és András, Wythez Tamás és András, Gyulay János, Botházi Péter, Porkoláb Imre, Cseh István, Nagy László, Herczeg László, Somay Benedek, Horwath Tamás, Sándorházy Ambrus, Monostory Mátyás és Zeeky János személyében.

1951. 1533. június 15. Kolozsvár. Báthory István erdélyi vajda Koronkai Mihályffy Péternek meghagyja, hogy *Suky János és Benedek* panaszára három napra a vajdai ítélőszék előtt jelenjen meg s feleljen az ellene emelt vádakra.

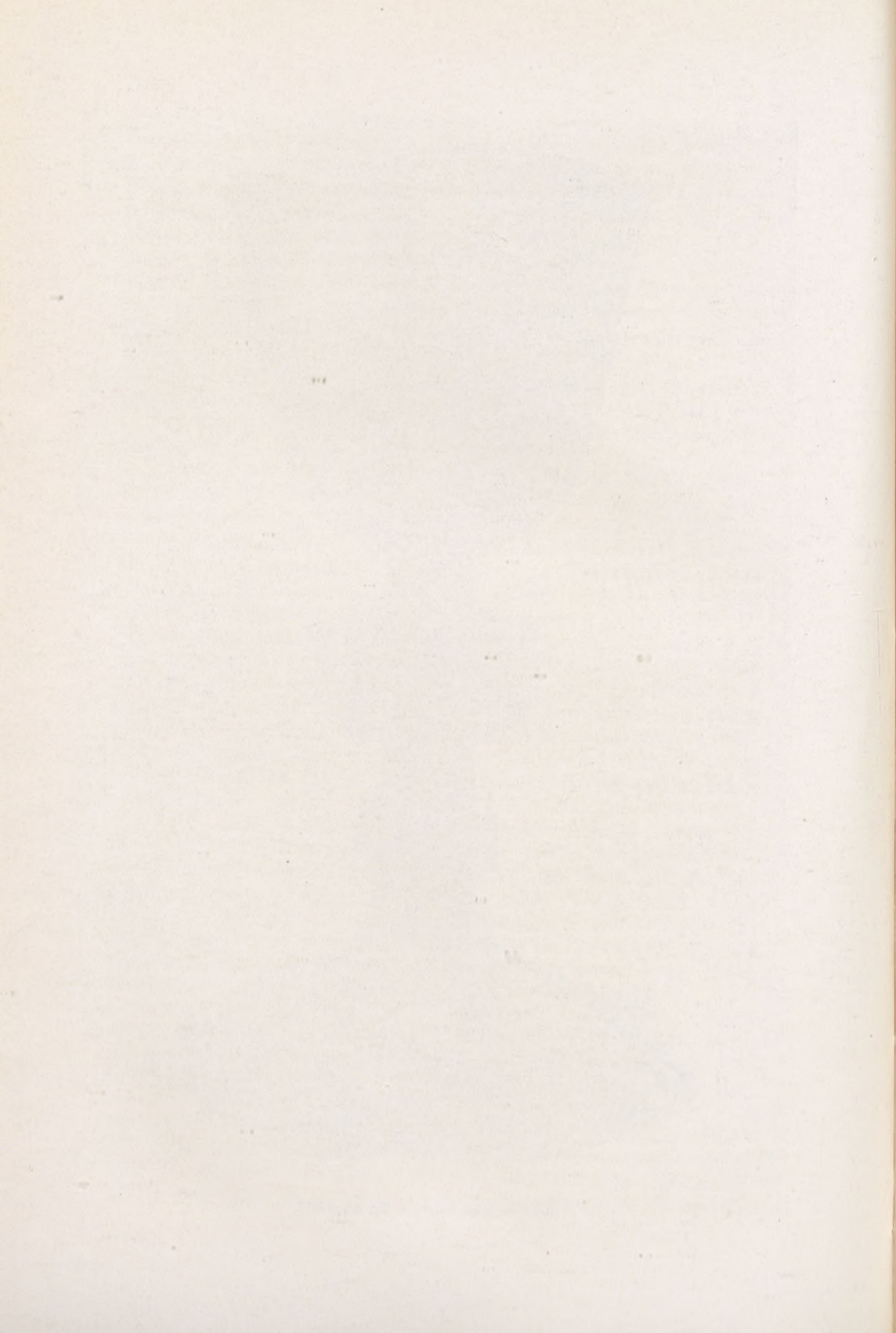
1952. 1535. február 6. Kolozsvár. Maylath István erdélyi vajda előtt özv. Somkerekai Erdélyi Ferenczné Magdolna asszony maga és gyermekei István, Gáspár, Anna és Borbála nevében is felszólította *Suky Jánost és Benedeket*, hogy a Kötelen birtokon lévő halastavat bocsássa vissza az ő birtokukba. A per folyamán a Suky-testvérek azzal védekeztek, hogy ők azt a tavat 100 frt-ért vásárolták a Domokos-rendi atyáktól, kikre néhai Erdélyi Márton hagyta volt s nem jogtalanul bírák, sem pedig nem azon a címen, hogy Erdélyiek hűtlenség bűnébe esvén, az nekik adományoztatott volna. A felek perdöntő esküben állapodtak meg, melyet a két Suky-fivér szabályszerűen letett s a vajda őket pernyerteseknek nyilvánította s megállapítja, hogy a kérdéses halastavat, mely valaha régen az ő őseiké volt, de birtokukból kikerülván, ők azt újból visszaszerezték, jogosan és békésen bírassák.

1953. 1536. augusztus 20. Kolozsvár? Mikola László alvajda, Albert ítélőmester és Rődi Cseh István megosztóztatják *Suky Jánost és Benedeket* 500 frt. kötés alatt Oláhzsuk, Szovát. Kötelen, Magyar-Zsuk birtokokban, mely alkalommal Oláh Zsukon 41, Magyar Zsukon 33, Szováton 22, és Kötelenen 16 lakott jobbágytelket találtak a puszta helyeken kívül. Az osztozó fivérek kötelezik magukat arra is, hogy ha Ilona nővérük apáca akarna lenni, illő tartásáról együtt fognak gondoskodni.

1954. 1537. december 24. Bálványos. Maylath István erdélyi vajda Adrian doktornak az erdélyi püspöki egyház vicariusának meghagyja, hogy miután *Suky Benedek* és Lepsényi István panaszából arról értesült, hogy Moré Péter gyalui provisor a Sukyak jobbágyságait a püspökre hivatkozva háborgatja s őket egyházi törvényszék elébe akarja vinni s ott felettük ítéltetni, szigorúan megtiltja a pernek folytatását, s megparancsolja, hogy az ügyet a jelen állás mellett küldje a vajda ítélőszéke elé. Ő meg fogja vizsgálni s ha úgy találja, hogy az az egyházi

Suky Benedek kelyhe a XV. századból.

törvényszék elébe utalandó, azonnal vissza fogja neki az ügyet elintézés végett küldeni.

1955. 1540. augusztus 31. **Kolozsmonostor.** A kolosmonostori konvent bizonyítja, hogy özv. Lepsényi Istvánné Theremy Margit Kolozsvárt a Közép-utcában levő kőházát, minden ingóságait, készpénzét, ezüstműit, a kolozsvári harmadik völgyben lévő halastavát gyermekeinek Lepsényi Miklósnak, Máténak és Annának ajándékozza.

1956. 1541. március 4. **Magyarzsuk.** Özv. Lepsényi Istvánné, előbb férjezett *Suky Istvánné* végrendelete. Zsuki Szent Lénárt egyháznak és a Szováti Mihály őrangyal egyháznak pénz és természetbeni hagyományokat tesz. Temetkezési helyül a kolozsvári minoriták templomát jelöli ki, a Szentháromság oltár előtti helyen. 200 arany frt-ot, és egy ezüst kupát, ezüst evőeszközöket, övet, boglárt hagy *Suky Benedek* fiának. Címerükkel ellátott aranyozott ezüst serleget hagy Anna leányának. A többi ezüstit Lepsényitől származott gyermekeinek hagyja. *Suky Istvánnak* hagy 50 frt-ot háza kijavítására és egy 24 frt-ot érő pártát azzal a feltétellel, hogy többi gyermekeit ne háborgassa birtokaikban, mit ha mégis tenne, egy fillért sem hagy neki. Lelke üdvösségéért mondandó mise alapítványt tesz, szolgáló belső cselédjeinek ruhára való posztót hagy. Fehérnemüket, ágy, asztalfelszereléseket főleg Anna leányának hagy, egy vánkos hénjat, („fonalhylo“), melyet szeret, *Suky Benedeknek*. Két tafota matraccból egyet ugyancsak neki hagy. István deáknak 20 frt-ot hagy a szováti dézsmából. (Valamennyi oklevél, ha egyéb jelzése nincsen, családi levéltárunkban őriztetik.)

VIII. FEJEZET.

CSALÁDI FELJEGYZÉSEK.

I. PETRICHEVICH HORVATH JÁNOS INTELME FIAIHOZ.

(1585—1616)

Az mi az Somoldj Karacsonfalui erdeot zantofeoldet zena retet nezj abbol az mi az Semien Palné reze uolt, azt Semien Pal Budaj Ferencznenek Rfl. 23 uetette uolt Zalagban, az Nenem Horuat Katharina Azzoni es hugom — Horuat Margit azzoni es en Magam rezet uettettem uolt ugian Budai Ferencznenek zalagba, azert hogj Nagj Istuan mindenwnket el tekozolta uolt. Egj gialui Nagj Benedek feleleze zamara igen lok marhat niere rajtunk, nehezen eot zaz tizen Eöt forintba bekellettwnk ki mi harman meg uelle, — abba fizettwk. Immar azokat en Babaditottam megh idegen kezbeol, ha mikor azert az eo rezeekreol valo penzt megh adgiak, ozzatok két fele az eoreokfeget.

Az my az Samoldj zeoleot nezj az zegen nenem reze a' ki uolt, az penzen teolle megh ueottem uala eoreokbe. Az mi az Semien Palne es Domokosne rezet, azt eok oly puztan hattak regtol fogua hogj iob rezere cziak nem erdeo uolt, ugj mi[u]eltettem fel lok niomorufagomban es budolafomban kit az egy falu Somold tud holot affele puztat mindenek zabad fel miuelni, azert azt loha fiaim senkinek nem engedgietek hanem ha teoruenneel uezik el teolletek.

Cziokafaluan uagion harom haz heli, eggik nekem uitot nilamba eggik lemien Palnenak nagi Domokosfnenak, eggik marat uolt keozre, annak az kettej maradgion eo zamokra, iob eggit lennj az eorekben. Karachionfaluán uagion egj haz heli az maradgion nektek.

Az mi az Zeplaki hataron ualo zanto feoldeket es Zena reteket nezi, hallom hogj sokzor fwiak az lemienek hogj en iminnet s amonnat birok, eok nem, en az zent iltenem eleot tiztan merek arra felelni, hogj zabad akaratom zerent chiak egj Borona feoldelis nekik kifsebbet nem mertem, mint magamnak, a' hun illet a' feoldnek allapottia zerent, hanem kit teorettem,

írtottam ki megh holt iobagimrol zallot ram, kit penzen ueottem azert ualamigh lehet, mind teoruenniel mind olttalmaztatok. Az teobbihez sem uolna semmi kozeok, kire ha az Isten rea legít, azt se hadgiatok, ha bozzuual illetnek benneteket.

Az Zeplakrol ualo priuilegiumot Kolofuari kaptalanba talliatok meg, igen-igen titkon azt iralsatok megh, az meg mutattia hogj nem illeti, cziak hogj ez uilagon senkinek mestaromon (ítélőmester) kiowl ne mutalsatok.

Az zomfedlaggal fiaim az hatalmas istenert kerlek, ugj mint az Swkeosd Vraimmal, az Barlabafi familiaual, Tudni illik Cziejti Vrammal, Saradj es Bagotaj Vrammal igen zeretettel lakiatok, mint en hogj eletemben zerettettel laktam uelek zolgaltam nekik.

Vgian az Iltenre í lelketekre kenzerittlek en, hogj Bonihara ne iariatok, ot ne igiatok, se ne uendegelkedietek, se ne niaialkodgiatok, hogj ot hizelkedeo bezeddel meg ne cziallianak, se karatokra valamit ne czielekedtelsenek ueletek. Az hatart zorgalmatosan eorizzetek, el eoriztetsetek hogj az Bonihaiak es az Zentlazlaiak ne biriak ellenetek, mert azok teornek inkab reato, iol tudom, mind eiel nappal.

Az tuies kerekbe az nyr uttia alol fogua ala az patag fenekigh onnat az bercz uttiaigh, az bercz uttiától fogua az fa uttiaigh ki uegigh mind Bordi Erdeo, abban senkinek birni ne hadgiatok, mert abba az semieneknek cziak niolcziad rez uagion.

Az nyr uttia felliul az nyr uttigh az meli kazalo ret uagion noha most aztis az teouis fel uertte, az is az bordi rez fele,, aztis senkinek bjri ne hadgiatok.

Az het bercz oldalon ala mind feligh mind az patakigh en iratuaniom, azt se hadgiatok senkinek, azt az Vajdakutiak vehetik arra nagy uigiaztok legien.

Az mi nezi az Hortopagjfaluan feier uarmegiebe ualo birodalmamat, az Horuat Kata azzoni rezet, az Horuat Margit azzoni rezet, az magameual eggiwt aztis ugian az Nagj Benedeknek ualo fizetelbe uetettwk uolt zalogba Haller Gabornak zaz huz Araniba harmincz neg forintba, melliet az utan en ualtottam meg azon zaz huz Aranian, az zegeni edes Aniatok hazatol hozot arannion es penzen, mikor az semienek megh adgiak az eo rezetket penzüil aranniul, tehat azt í az ket rezt ozzatok ket fele, fele legien eouek, fele tietek, kiknek regj. teorueni zolgalattiok ez, hogi tauazzal egj holnapigh feizevel tartozik zolgálni, eozzelis ugj, aratakor egj egj forintal, hogj nem ieo ide dologhra. Karacsonbais egj egj forintal, karachion tiukiaval, ha niha uagion

Diznotol ket ket penz, ha mehe uagion tizedet ha iut, ha nem iut, attolis ket ket penz.

Az mi kiczin iozagoczkm uagion Zeplakon, Vamos Vduarhelt, nagj kenden, Balauafaran, nagj egrelteon, ki Darlaczi

Iltuan eoreokbe adot, mert igen fok birlagon maraztottam uala, kit tud Balogh Georgj, Varadi Janol, noha leuelet nem ueottem iobbat ereofbet, meli akkor leot uala mikor az Baladfi iozagot iktattuk uala Zenauereoleon.

Kis Egrelteo, Zenauereos, Zagorba, Zentiuanon, de ot Incze Georgj egj iobbagiomert uolt kezes, az migh az megh hozza addigh birhattiatok, de ha azt megh hozza, erezzetek ki kezetek-beol. Delfaluan, kezlenen, Beseniobe egj haz heli, kis Balint haza helie, ki az zegeni Nenemnek iutot uala, ki ennekem nem regen iuta mikor az lemienekkel oztozank, uolt egj haz heliem annal kwlis kit en attam uolt Expolitio zerent fuki Janolnak per concambium, ugj hogj az Melter eleot az felelege fafiot olliant tegien az minemuet en akarok, azt azert felelege loha ueghez nem uytte, hanem az utan egj nehani eztendeo mulua teot az felelege falsiot az Melter eleot, de azt az elleo falsiot, a kit az vraual Sukinenek teottem uolt emlekezetwl sem hozta be, hanem uj forman uy falsiot teot egj nehani conditiokkal, mellieket, eo sem allotta meg, se nem uitte ueghez. Vajdakuton solimofon, kit Bornemizza ligmond adat uala, hogj az felelegeoteol ualamint, ualahogj menczie megh, had zabadulhalson meg akar mint, arrolis lincz leuele, kit en ueghez uittem.

Magiari Janos Magiari Balint az Veres Iltuan germekei, ezek attiamtol marat iobbagim uoltanak, az Semieneknek lemmi keozok nem uolt hozzaia, ninczys, giakorta emlegeti Zeoke georgy hogj eoteot imigh elkutigh, amugj elkutik meg, egieb nem hanem az Semienek, azert igen ereolsen rea uigiazzatok, hogj nagj parancziolattal birak uagy ilpan peczietuel, de megh ne elkegiek, hanem cziak oda menien, megh kergie eleolzseor, hogj mire akariak meg elkutni, ha ellenetek ualo dologh uagy iobagira esketik, megh ne elkegiek, hanem cziak azt mongia hogj vrara, vra iobbagiara megh nem elkezik.

Ami az Banfi Janos atta iozagat illeti, igitte penzt, mint hogj arra nem zolgaltam, huzon eot forintot uegietek el az egj terminusra, mint hogj arra nem zolgaltam nem uezen lekemre. Legien eove az iambore az leuele az kalamaris ladaba adgiatok megh neki Palotka Colofuarmegiebe, Healfaluan harom haz heli, feher var megyebe.

Az zebeniek adofok, ki feleol eo magok azt irak, hogj eo magok megh kuldik, az mult eztendeore zeolgalatomba ket zaz forintot.

Cziwkat lenart huz forintal ados, kit Swkeold Miklos marga ueon, eo maga is heted fel forintal ados.

Pogan Peter Vram fl 50, kire Petri Ferencz vram felett eotet folicitalliatok feleolle.

Banfi Mihali R. 85, kinek felet embersegere fogatta uala hogj meg kuld, megh oda uagion meggielen alkut uala megh

uelem az Terminuskor, ha megh nem kezdi adatni Mi[k]hola Janosnak keonwrgeot le, hogj Kolosuarat az zeken pereltelsem megh, tudom hogj akar Mihali deak, akar Marton deak gondotokat vileli, azert az keufelert.

Petrj Ferencz Vram ennekem egj czigant igirt uala, kerietek eo kemet, hogj tekinczie az eo keme emberfeget, (kit ha) meglez, adgia megh nektek.

Illiefert az Sükeold Georgj Vram czigania Peter kezihez kerichietek hogj hozza megh, kerietek Sukeold Georgj vramat hogj parancziollia megh, hogj hozza meg ualamit Markotis ualamint kericzietek kezetekhez.

Tudom lenki niagiob ellenfegetek nem lezen mint alia Farkas, Füki Janos.

Minden tehetfegetekkel fiam megh oltalmaztatok magatokat hogj nekiek ne fekegietek. (Bessenei) Menihart deak fiamnak, fiam mongiatok megh, emlekezsek megh, hogj miczioda zeorniu lok hittel nekem megh elküt hogj holtigh nektek zolgal, kenzerittem az iftenre, az ennekem fogadot hitire, hogj legien gondufeleteok mindenek ellen zemeli ualogatas nekw.

Zenauereoseon az kadart Lenartot Betlen Farkas atta uala, arrol lincz leuelem, de a' hun Lenart lakik, az nem Betlen Farkas földé, hanem penzen ueue perecz iftuantol ugian eo iobagiomtol, hanem mafut uagion annak az helie, ha Betlen Farkas el foglallia, azt mongia hogj cziak eltemigh atta uolt, lemmit fiaim uelle ne gondolliatok minek uratok nem iftenetek hanem ne iralsatok az foglallaflert, ha azt forgattia hogj cziak eltemigh atta, cziak azt forgassa hogj elkügiek megh rajta, hogj cziak eltemigh atta, had[gia]tok meg rajta, ha azt kiuania hogj adgiunk leuelet m[i], nem adunk, mert az mi attiank azt tudta, hogj az mit k[i] neki mond, az mindeltigh ugj al.

Az zagorit ennekem Toldine pezert atta uala, az migh en el[ek]gongiat uifelttem, ha az eo gondufeletlenfegek mia mult el, nem tehetem rolla.

Az mi az zegeni Anniatok utan ualo iozagot Verefegjhazit, az teo[b]bit nezi, az veres egihaziak minden eztendeon egj euuegh borra[l] tartoznak, a zteorueny. A mult eoezon tauazzal sem attak semmit, iarmi Miklostol az te rezeteket kerietek meg, ha penigh ugian nem akariak semit, mikor wdoteok uagion menietek rea hozzatok el ket eokreokeot.

Azt az iozagot ha el adgiatok, uagj el czierelitek az ket nenetekkel eggiut, lalsatok, mert annak lemmi haznat nem uehetitek loha.

Az mi az Maramarofi iozagot nezi Mesturammal eggiut erczietek, ha kezetekhez kerul, adgiatok el Angiolofi Vrammal eggiut abbanis igen uigiazzatok magatokra, hogj megh ne chiallianak benneteket.

Az kis Egrefsteoi nemes Vduar hazheli es iozagh, zagori, Saroli, az zegeni Zigareti Pale uolt, noha egjzer en Rodanczi Marton eleot uegeztem uolt ualamit aniad kepebe annak ozlafa feleol, de az zegeni aniadat hiuattia uolt Rodanczi Marthon ide az Zekeli gergeli hazahoz hogj fateallia az en uegezelemet, de loha nem ment zegeni loha sem fatealta. Azert Aniad keozeot Angialofine keozeot loha realis Diuilio nem uolt, ieouendeobe derek ozllaft akartok uelle, zabadok uattok uelle.

Balogh Mihalj tizen eot forintal ados, az haz helie ualtla-gaba.

II. PETRITYVITY HORVATH KOZMA EMLÉKIRATANAK CSALÁDTÖRTÉNETI RÉSE:

In nomine Domini 1668 die 17. Novembris.

Sokszor gondolkodtam arról, hogy életemnek eltölt idejében a mikben forogtam, a miket láttam, hallottam, magamra és másokra nézendő, kiváltképpen való s közönséges dolgokat, mind eltöltek, multakat, s mind pedig következendőket, valamig Isten ő szt Felsége e világon való életben megtartana, a melyek eshetnek, írásba venném, hogy az elmúltakból példát vennék az következendőkre, minthogy Consilium futuri ex preterito venit, azaz jelenvaló cselekedeteimet is tudnám alkalmaztatni azokhoz; maradékim is, ha kik lennének, vehetnének holmi tanúságot belőle. De hol egy s hol más alkalmatlanságok, melyekben édes hazám, s abban magam forgottam, elmulattatták velem, hanem most adattatván egy kis időm hozzá, Isten ő szt Felsége s az ő szerelmes Fia segedelme velem lévén, hozzá fogok, s mindeneket conscientiose irok le, mivel fixum mihi in animo a recta conscientia ungvem, transversum non discedere, tranquillitate enim conscientiae nihil beatius excogitari potest, licet multi famam, pauci conscientiam ve-reantur; a mint mondja valaki.

A mint azért az édes atyám néhai *Petrityevith Horváth Miklós* uram maga keze írásából láttam, az én születésem volt anno aerae christianae MDCXXXIV die VIII. (1634.) Aprilis, Koronkában, Marus Széken, az édes anyámról való szülő atyám Tholdalagi Mihály uram házánál. — Az édes atyámnak édes atya volt néhai *Petrityevith Horvát János*, a kinél az ő rendi szerént, a nemesi szabadságnak jobb oltalmazója ez hazában alig volt, a mind azt mind levelekből láttam, mind pedig olyan emberektől, a kik esmerték, hallottam; lakott Széplakon, ott is holt meg, s temettetett a falunak felső végén, a mely dombos hely vagyon a rét széliben, a szántóföldeknek ugyan a rét felől

való széliben, a kinek felesége volt *Szigethi Anna*, a néhai Szigethi Pál ítélőmester leánya, a kivel egy testvér volt Szigethi Erzsébeth, Angyalos János (a ki is Itélőmester volt) felesége, *Horváth János* szülő atyámnak az édes atya volt néhai *Raducz Petrityevith Horváth Miklós*, a ki Dalmatiából származott volt Erdélyben, mint azt a maga temetése felett való faragott követen a Széplaki templomban láttam. Ez *Horváth Miklós* Erdélyben származván szállott Széplakra, s itt vette el néhai *Bot Jánosnak leányát Annát*, a kitől voltak több gyermekei is az szülő atyámon kívül, de magtalan megholtanak. Meghalván maga is *Horvát Miklós*, annak utánna ment férjhez Kövesdi Nagy Istvánhoz Bot Anna, a mely urától való leánya volt Nagy Anna, Sárdi Semién Pálnak, az Semién Gergely ur édes atyá-nak az felesége, a kitől származtanak volt Semién István, Tamás s Gergely. István nőtelen holt meg, Tamásnak maradtanak fiai néhai Pál és György; ismét mostaniak Tamás és János. Voltanak leányai is.

Ezen *Horváth Miklósnak* attyafia volt (de nem tudom hányad izben) néhai *Komlódi Petrityevith Horváth Kozma*, az ki fogarasi Kapitány s egyszersmind Praefectus volt, kinek maradtanak fiai György, s annak leánya *Borbára néhai Thoroczka Istvánné*, a kitől Judith elsőbben Kaszai Péterné, annak utánna Tholdalagi Jánosné, és Anna Szalánczi Gáborné, és *Anna* néhai *Barcsai Ákosné*, ki annakutánna erdélyi fejedelem lett volt. Megírt szülő atyámnak *Horváth Jánosnak**) voltak három gyermekei, az atyám, bátyám *Horváth György*, és néném *Horváth Judith*. Az atyámnak több felesége az édes anyámnál Tholdalagi Borbáránál nem volt, az édes anyámnak is több ura az atyámnál. Gyermekek ezek voltak: a) *Mihály*, ki kevés időt élt e világon. b) *Erzsébeth*, a kit vett volt Jeddi Köpeczi János, a kitől voltak ugyan gyermekei, de mind elholtak, és így magtalan holt meg. c) *Judith*, a kit vett volt Désfalvi Balogh Ferencz, az ki is időtlen szülvén, kevés időig élt, ez is deficiált. d) *Klára*, ez hajadonon holt meg. Borbára, ezt vette Berzentzei István, Görgény szent Imrehi, e) magam, f) *János*, ez nagy reménységű becsületes ifiu legény, életének virágában, Kemény János fejedelem mellett veszett el a Nagy Szőlősi mezőn, kinek emlékezetére emeltetett egy faragott követ fel az harczon elesett emberekből rakott halom mellett, ez is nőtelenen

*) Holt meg *Horváth János* 1620. die 19. Januarius, midőn hatvannégyszendőben járna. A felesége *Szigethi Anna* holt meg 1616. 17. Febr. midőn negyvennégy esztendőbe járna. Holt meg *Horváth Judith* 1620. 17. Dbr. és temettetett Besenyőben. a) Holt meg 1624. 6. Oct. temettetett Sz. Benedeken. b) Holt meg 1654. 27. Martz. temettetett Jedden 12. April. d) Holt meg 1642. 8. Dbr. Széplakon ott is temettetett el. f) 1662. 23. Januar. h.) Holt meg a. 1640. 27. Januar Széplakon ott is temettetett el.

holt meg, g) *Ferencz* ez ma is nőtelen, h) Klára ezt vette Haranglábi Zsigmond, i) *Miklós*, ez is nőtelen, j) *Krisztina*, ez is hajadon, gyermekkorában holt meg anno 1651. 9. May Széplakon, ott is temettetett.

Meg irt *Horváth György* bátyámnak voltanak két fiai, *Sigmond* (és ennek egy leánya *Krisztina*, a kit vett el Al-Pestesi Balogh Ferencz) és *István*, ez nőtlen holt meg, és temettetett Fejérvármegyében Sárdon, leányai is ketten, *Kata* (a kit elsőben vett volt Pokai Herceg András [a ki a lengyelországi boldogtalan hadi Expeditióban, melyről ide alább lészen írás, vészett s holt is oda meg] annak utánna Nagy Pestyéni Alsó János) és *Margith*, a kit vett vala el Zágoni Mikes György, ez magtalan hala meg, az urát Barcsai Ákos fejedelemségében felakasztá Fogarasban.

Horváth Judithot vette volt Besenyei Tétei Boldizsár, de mindketten deficiáltak.

Az édes anyámnak *Tholdalagi Borbárának* születése volt anno 1606. 3. Debr. Az édes attya volt Ercsei Tholdalagi Mihály, a ki becsületes nemzetből álló ember volt, és a mint halottam a Mihály vajda és Bátha György kóborlásokkori üdőtájban fogságba esett, (a minthogy szokott afféléket hordozni magával az olyan háborgó és változó állapot) és midőn halálra akarták volna a fogságból kivinni, a nagyanyám néhai Mihálcz Erzsébet, a Gelenczei néhai Mihálcz Miklósnak leánya (a ki az Iktári Bethlen Istvánnak, a Bethlen Gábor öttének eljedzett mátkája volt; de annak vészett híre menvén, noha nem volt igaz) megmentette a haláltól, és megkérte magának. Ez Mihálcz Miklósnak voltanak, a mint értettem, két fiai, a kik is azon Mihály vajda kóborlásakor estenek el, az háromszéki földnépek kezek mián, és három leányi, Bethlen Miklósné, a kitől származott Bethlen Ferencz, az mostani Bethlen Farkas, Gergely és Elek, viszont Kapi Györgyné Bethlen Christina, és Haller Györgyné, Bethlen Éva édes attyok; az nagyanyám Mihálcz Erzsébeth Tholdalagi Mihályné, és Mihálcz Ilona Péterdi Lugosi Ferencz, mostani Secretarius, és István, a ki nőtelen holt meg, és leányai, Szászvárosi Tetey Andrásné Borbára, és Maksai Ferenczné, Lugossi Erzsébeth.

Tholdalagi Mihály édes anyámról való szülő atyám maga eredetére nézve nem sok jószággal bíró ember volt, de jóságokkal teljes volt, az mint azt annak idejében viselt dolgai megmutatták. Volt kivető dolgában az, hogy elsőbben Unitária religion volt (minthogy ottan is született volt) annak utánna a Romano Catholica religiot vett volt be, mely religion volt felesége is Mihálcz Erzsébeth, és minden gyermeki, (hanem az egyetlen fia Mihály az Calvenista religiora állott) s azok között az édes anyám is a ki az édes atyámmal (a ki Unitarius volt) külön-

bőző religion lévén, két egymással ellenkező religioju atyától s anyától fenn előszámlált gyermekei meghasonlottak, és a fiai követték az attyokat, a leányok az anyyokat az religio dolgában; a mely egyenetlen házasság miatt apadott s pusztult az Istennek ő szt Felségének együgyü anyaszentegyháza eleitől fogván, s félő az is, ne érje Erdélyben végét az Unitária religionak, ha egyéb erőszakos oppositiótól megoltalmazza is Isten ő szt Felsége. De nem csak az édes atyám volt ez dologban vétkes, többen is sokan cselekedték eztet. Ezt cselekedte, a kire magam is emlékezem, s kit élő emberektől hallottam, Toroczkaí Sigmond, Toroczkaí János, a kik Toroczko Szt Györgyre az tiszta igaz Unitária Ekklesiában, egyik Pápista, másik Calvenista felségét vévén be, erre a maradéki mind az anyyok nyomdokát követték, s jövőendőben, hogy egykét emberi nyomban az egész Ekklesia változik ott el. Ezt cselekedte fenn megírt Bethlen Ferencz, a kit a világ hordozván, elvette Kemény Jánosnak egy testvér atyafiát Katát, Calvenistát, s az fiai annak is elsőbben az Unitária religióban imbitáltatván, annak utánna elhanyatlottanak, ha a jó Isten nem könyörül rajtok. Ezt cselekedte Angyalos István, a feljebb megírt Angyalos János Itélőmester fia, a ki is a szülő atyám leányiban vévén utolszor egyet el. Tholdalagi Judithot, az is az feleségétől Pápista maradékot hagyott. Ezt cselekedte Keresztési Ferencz, a ki igaz Unitárius jó hazafiától Keresztési Páltól születettvén, Calvenista feleséget, néhai Uzoní Béldi Kelemen leányát (a ki noha maga Pápista, de felesége, kinek nyomdokát követte a leánya, Calvenista volt) vette, és ma is Calvenisták a gyermekei, az egy Pálon kívül, a ki noha az Unitária religiót confiteálja névvel, de ahhoz illendő magaviselése semmi nincsen, melyre nézve igaz Unitáriusnak nem is tarthatni; sőt az atya is megemlített Keresztési Ferencz is csak igen frigidus abban az religióban, mivel ha jó providens atya lett volna, nem szenvedte volna maga gyermekeit maga életében úgy elszakadnia az igaz religiótól. Ezt cselekedte Bethlen Farkas, az mostani Bethlen Jánosnak édes atya, az ki is Kemény Jánosnak egy testvér atyafiát vévén el, hadta neveletlen a fiát Bethlen Jánost, a kinek anyja ment férjhez Matskási Ferenczhez, Calvenista emberhez, a ki a maga religiójára taníttatván Bethlen Jánost az mostohafiát, az Isten ő szt Felsége Unitária religion lévő igaz Ekklesiájának persecutiojára nevelte volt fel, melyhez hasonlót az én eddig való időm nem ért. Jaj mind ezeknek s mind többeknek, valakik házasságok által alkalmatosságot adtak arra, hogy az Isten ő szt Felsége, és szerelmes Fia az Ur Jezus Christus anyaszentegyháza apadjon és fogyon. De jaj nékem, a ki mind ezeket előszámláltam, s többeket is előszámlálhatnék, mert én is azon veszedelmes hajóban evezek, nem tudván ta-

nulni im ezeken; o me infelicem quem non fuerunt aliena pericula cautum! De spe vivo spe morior. Ezeket obiter hozám bé, térek vissza oda, az honnét eltértem.

Voltanak *Tholdalagi Mihály* szülő atyámnak gyermekei ezek: *Borbára*, az édes anyám, *Zágoni Janko Boldizsárné Kata*, a kit is Unitárius ember vévén el az az *Janko Boldizsár*, a fia ugyan *Janko Péter* megmaradott az Unitária religioban, de az is Pápista Feleséget, *Imecs Mojzes* leányát vévén feleségül, félő, az gyermeki, a kik neveletlen maradtanak, (mivel maga a *Török Császár* portáján kapithihaságban holt meg) más religiót ne vegyenek be. *Lemhényi Kövér Mihályné*, *Erzsébeth*, ez mind urastól Pápista volt, *Jobbágyfalvi Tóth Jánosné*, *Anna*, ez is unitárius emberhez ment, de a leánya, kinél több gyermeke sem maradt, Pápistaságban élt s holt, a kit vett vala *Jeddi Köpeczi Mihály*. *Lengyelfalvi Orbán Ferenczné Susánna*, ez míg az ura élt Pápista volt, annak utánna ment egy *Brassai szegény* legényhez *Calvenistához*, s annak kedvéért *Calvenista* lett, ez kivető volt az többi atyafiak közül. *Bere-Kereszturi Kereszturi Istvánné*, *Cristina*, ezek mindketten Pápisták voltak. *Körispataki Kálnoki Jánosné*, *Klára*, a kit elsőbben vett volt *Nád-laki Saradi Sigmond Calvenista* ember, a kinek maradtott egy fia, mostani *Saradi Sigmond*, nem ártott volna, ha ez is jobban viselte volna magát az atyafiak között. Fenn meg irt *Angyalos Istvánné*, *Judith* a ki most *Vajda-Szentiványi Bodoni György-né*, utolszori gyermeke volt *Mihály*.

Azon szülő atyám *Tholdalagi Mihály*, a mint egy akkori öreg jobbágytól értettem, elsőben volt *Orbai Széki Vice-Király-bíró*, annak utánna kezdték küldeni a *Török Császár Portá-jára Kapithihaságra*, annak utánna a főkövetségre ugyan oda, ezekben igen hasznosan szolgált, s egy néhány izben: nevezet szerént, midőn az öreg *Rákóczi György* és *Bethlen István* (ez török biztatással és segítséggel) az fejedelemség felett osztózódtanak volna, szintén akkor volt *Rákóczi Györgytől* béküldetve, a midőn *Bethlen István* török segítséggel jött volna ellene *Rákóczi Györgynek*, ez béküldött a maga követjéhez *Portára*, mit cselekedjék kérlette. Ha megharczol a törökkel, s megveri, el kell az követének oda bé veszni; ha meg nem harczol, elvész *Erdélytől* a libera electio. Amaz azt hallottam izente, csak megharczoljon, ő reá semmit ne építsen, mert ő helyette talál *Erdély* embert mindenkor, ha megölik is; de a libera electio helyett soha nem talál. Oh dicséretes és ritka példájú követ! Megharczolt *Rákóczi György*, s diadalmaskodott, amannak sem lett semmi nyavalyája. Annak utánna ezen szülő atyám tétetett *Maros Széki Fő- király Biróvá*, *Tanács urrá*, annak utánna *Maros Széknek Fő-kapitányává*, és utolszor volt *Maros és Udvarhelyszéknek* egyszersmind *Fő-Kapitánya*,

Országgyűléseiben és Törvényekben az erdélyi fejedelem képét viselő Praesidens. Holt meg Fejérvárott, s temettetett ott is el a Páplisták templomában. Holt meg anno 1642. 24-dik Martz., az Udvarhelyszékiek házánál 27. April temettetett el a megnevezett helyen.

Születésem napjától fogva mint neveltetem, mivel azt sem atyám sem anyám szavaiból nem hallottam, sem írásból nem láttam, megírni nem tudom, azt hallottam másoktól, hogy mivel egynehány leányi után születtem, az szüléim igen kedvesen látták a világra való jöveteletemet, úgy tartottak, míg fiu ágon többen is kezdettenek származni utánam, az mint felyebb íram, de annak utánna én is csak a többinek rendén voltam, sőt (a mint reá emlékezem) utoljára csak alig ha én nem tartattam a legnagyobb penitentiában az édes anyámtól, hihető úgy érdemlettem; hét vagy nyolcz esztendő koromban Paedagogust tartott az atyám mellettem Széplakon, kilencz vagy tiz esztendő koromban vitt az édes atyám Kis Sárosra Küküllő vármegyében az Scholában Háromszéki Kőkösi Gödri Mihály nevű Schola-mester keze alá, a ki igen kemény fenyítékben, gyakor ostorozásban nevelt. Laktam ott én anno 1648. a mely esztendőben halt meg a megnevezett idősbik Rákóczi György fejedelem XI. 8-bris temettetett el 1649. esztendőben Januariusbán Gyula-Fejérvárott az eöreg templomban, a fejedelmek szokott temető helyiben nagy solemnitással, szomszéd országokból jött követeknek jelenlétekben, az holott én is az édes atyámmal, s ki azon temetésre az nemes Küküllő vármegyéből követséget viselt, jelen voltam. — Ez idők alatt egyik esztendőben igen nagy pestis grassála Erdélyben, melytől való féltőkben az édes atyám és anyám Széplakon lakni nem mertenek, hanem elsőben Désfalvára mentenek lakni, a holott második szomszédunkban kezdettenek elsőben halni; onnét Zágorba mentünk a holott magunk között lön az anyám szolgálójának mirígye, a ki meghala véle, nekem is volt ott mirígyem, de nem halálos. Ez alatt Széplakon megszűnék a dögghalál, és mi haza telepedénk, engem a scholába vissza vének Sárosra, mivel ott is megszűnt vala a pestis. Azon esztendőben pestisben, a mely előtt sokat bujdostunk vala, az édes anyám meghala Széplakon in anno 1647. 22. dbr. aetatis suae 42, ott is temették el az oldalon való temetőhelyben 29. dbr., de én jelen nem voltam, mivel a scholamester haza nem bocsáta, hihető, a mint annak utánna értettem, az édes atyám akaratjából.

In anno 1649. 19. mensis Januarii vitt az édes atyám Kolozsvárra az Unitáriusok scholájába, asztaltartásom volt Dioszegi Mihálynál kalmár embernél és feleségénél Ágoston Annánál. Az scholamester volt Valentinus Baumgartus, Borossus (kit Lengyelországból hozott volt bé fen megírt Bethlen

Ferencz az Unitária Ekkleziájának épületére, s nevezet szerint a maga édes gyermeki taníttatásukra), az ki Augustana Confession volt elsőbben, hanem annak utánna Isten ő szt Felsége vezérléséből az unitaria religiot ismervén igaz Cristiana religionak lenni, azt vette volt bé, s annak utánna úgy jött volt Erdélybe bé, az holott elsőbben scholamesterré, annak utánna Plébánussá tétetett. Voltanak ezen scholamester mellett akkori időben a scholában lectorok (az mint ők hívják) Dálnoki Lőrincz, Radeius Mihály; az én ott lakásom alatt más országban tanuló, de kolosvári fiak jöttek alá lectorságra Járai János (a ki Járai Sámuel Plébánus fia volt és elsőbben Plébánussá, annak utánna Püspökké választott volt), és Radeius Máthé fenn meg irt Radeius Mihály egy testvér atyafia. Püspök az Unitária religion akkor volt Beke Dániel. Voltanak az scholában tanuló becsületes emberek gyermekei velem együtt akkor tájbun: néhai Jármí Ferencz Váradí Vice Kapitány (a ki ugyan ott is holt meg, és hozatott temetésre Kolozsvárra bé, s temetettet a piacon levő nagy templomban) fiai; György bátyám és Ferencz ötsém, Pokai Sárosi János fia Gergely és János, Kis Sárosi Sárosi György, Szentrontási (?) néhai Bereczki Mihály fiai Péter (Moldovába vezett az havasokon midőn Lengyelországból Rákóczi György mellől elszakadtak és Moldován általjöttek, utánnok küldött a moldovai vajda, a mint hallottam, de bizonyosan nem tudom Rákóczi György akaratjából, sőt requisitiojából és le vágatott feles hazafiait s azok között ezt is) és Mihály Sepsi-Szentiványi néhai Henter András fiai: Pál és Ferencz, az kinek az nagyobbikja Pál az Unitária religiót ez máí napig megtartotta, követvén az attyát, az ki is Unitarius volt, de Pápista feleséget vett volt, és az kisebb fia Ferencz, sőt Pálon kívül minden gyermeki Pápistákká lettenek, ki ha Unitária aszonyt vett volna feleségül, az Isten anyaszentegyháza annyival szaporodott, épült volna, a mennyivel apadt.

Volt lakásom a kolosvári scholában 1649. 1650. egész esztendőig, 1651. esztendőnek is feléig, az alatt a mi nevezetesebb dolgok estenek, a mi eszembe jut, meg írom. Egy éjtzaka éjjél tájban minden erőltetés nélkül középkapunak nap kelet felől való részín, az mely kökert vagyón, nagy darabig ledőlt, nagy dörgéssel, mintha ágyukkal lötték volna, az mely jele volt azoknak a nyomoruságoknak és veszedelmeknek, a mik e szegény hazát követték, a mint az ide hátrább meg lesz írva, sőt jövendölöm azt, az eddig azon városon forgott visszontagságokból, hogy Erdélynek egészen onnét lészen veszedelme, melyet a nagy Isten ő szt Felsége távoztasson el.

Annak utánna esék ilyen romlás Kolosvárott, nem emlékezem reá hányadik esztendőben, de avagy 1652. avagy 1653.

esztendőkből, fényes nappal, máig sem tudatik bizonyosan mi csoda tüztől meggyulladt egy ház, a melyből oly igen elhatalmazott a tűz, hogy az egész városnak magyar uttzai kis ajtótól fogva, monostor kapuig az temető hely felé való része mind elégett; piaczí torony, templomok, maradott volt meg csak a farkas-utczai Calvenisták temploma. Ez volt második jele az rá következtetett inségeknek, nyomoruságoknak, változásoknak.

En a kolosvári scholát 1651. esztendőben hagytam el ez atyám akaratiából, és mentem haza Széplakra, de oda haza nem sokat laktam. Ősszel mentem haza, tavasszal Gyula-Fejérvárott gyűlése lén a nemes országnak, az mely gyűlésben tétetik Itélőmesterré Gyalakuti Lázár György ur, a ki nehezen vevé fel, de mind az akkori fejedelem ifiabb Rákóczi György, s mind az Urak és Statusok erőltetéséből fel vevé, megesketék; és ottan menten az esketés elvégzése után fenn meg irt Bethlen Ferencz oda commendála, s ott laktam ő kegyelmével 1652, 1653, 1654, 1655, 1656 esztendők alatt, de úgy, hogy a mikor hadakozás volt, az hadra el kellett az édes atyám helyett men-nem, és a mikor hazánkban voltunk, akkor diák voltam. Hada-kozásnak pedig nem igen volt szünete ezen esztendők alatt, mivel Vaszil Lupul moldovai vajdára lévén megemlített Rákóczi fejedelemnek maga tudja miből származott haragja, 1653. esztendőben tavasz és nyár között Kemény Jánost béküldé bizonyos hadakkal Moldovába, Boros János nevű udvari főember, igen kedves, de arra nem érdemes szolgáját bizonyos számú hordó borokkal ajándékozásnak színe alatt bocsájtván elől, hogy amazt in cautum opprimálhassa, Kemény János és véle levő hadak által; de annak is, mint régi tanult rókának résen lévén a füle, elállott Kemény János előtt, és ottan hamar az kozákokat, kiknek hetmányának adta volt egyik leányát, segítségre hívatta, kik is igen szófogadók és engedelmesek voltak kivánságának, mert eljöttek melléje, és midőn Kemény János Gyászvásárt és Vajda-Széket és minden ott lévő jóait, (gondold meg mennyi lehetett az, midőn az az vajda régi vajdaságbíró ember volt, királyi gazdaságot halottam nála lenni) elfoglalta, nagy örömmel lett volna, superveniált Vaszil Lupul vajda, a székből és javaiból kikergette, alig szalada ki Kemény János, sok hadak veszének oda; de Rákóczi fejedelem nem hagyá ezt ebben, hanem ottan hamar feles székely, és fizetett hadakat küldé bé azon nyáron, tul a lengyeleket is maga mellé vonta, azok is Lengyelország felől bizonyos haddal rámentenek Vaszil Lupul vajdára, a ki nem várta meg a hadakat, hanem maga elállott félre, feleségét, gyermekeit, és sok gazdaságát szállította Szucsva nevű várba, bizonyos számú kozákokat hagyván mellette, a kik az vár mellett szállván táborba, Királyhalmi Petki István az székely hadakkal, fizetett és vármegyék-

ből álló hadakkal, és a lengyel hadakkal rájuk szállottak, és mind a várat, s mind mellette lévő kozák hadakat sánczban szorítottanak, és egész nyáron ott obsideáltak, mind két részről erős ellenkezések voltak, de semmiképen a sánczban levőket ki nem vehették, hanem ősszel Rákóczi fejedelem Kemény Jánost ujjolag béküldé feles számu hadakkal, a kik között én is voltam, és oda jártam, eő bémenvén, tracta által a kozákokat elbocsátá békével, Lupul vajdának minden kincsét betakarittá Erdélybe, Rákóczi fejedelem számára, és egy részével az hadnak vissza jöve Erdélybe, egy része ismét a fizetett hadnak Mikes Mihály (kit anak utánna Canceláriussává tett vala Rákóczi fejedelem) kapitánysága alatt a lengyelek segítésére menének. Bethlen János lévén az hadak praesentálására elküldetett követ, ugyan a lengyel királyhoz, a ki akkor a kozákok ellen hadakozott. Irhatom itt meg örök emlékezetre ez hadakozásra való indulásomban Istennek ő szt Felségének rajtam megtapasztalt nagy providentiáját: midőn Széplakról az édes atyámtól elindultam volna, Vámos-Udvarhely felé menő utban az erdő között, az mely nagy partja vagyon az Küküllőnek, hertelen megijedvén az alattam lévő ló, bészökék a Küküllőbe, engem a marton lévő fáknak ágai kivonának a nyeregből, leesém a lóról, de nem a vízbe, hanem fenn a martra, a ló beések a vízbe. Hiszed-é, hogy ha magam béestem volna, meg nem holtam volna? Csak vissza sem tértem, hogy megmondjam, banem elmentem előttem álló utamra. Ezt több vétkeim között azért hiszem hogy rajtam esett volt, hogy az édes atyámmal összeháborodtam volt egy ló felől, s úgy indultam volt utra. Ez hadakozásból megjöven, egy esztendőt pihennünk hagyta Rákóczi György az hadakozástól, de azalatt törvénnel a kikhez módot kaphatott, s alkalmatosságot, valóba megfárasztott más esztendőn, ugymint 1654-ben, mely esztendőben az édes atyám meghala Jedden az Köpeczi János sógor ur házánál, midőn a leánya fenn meg irt *Erzsébeth* temetésire ment volna; az mely nap a nénémet temettük, a szegény atyám az nap holt meg, s hozattam a testét Széplakra, ott is temettettem el az anyám mellé, az oldalon lévő temető helyben in anno 1654. 12. mensis april. Olykor, a mikor Kemény Simon lakodalma volt Bonyhán, Alia Máriával, a ki Zolyomi Miklóstól az előtt való esztendőben vált vala el (propter naturalem impotentiam coitus) mene Havas Alföldében hadakozni, az holott az szeménység egy boérnak ingerléséből pártot ütött a vajda Kosztandin ellen, a kinek segítésére mene, megveré csudálatosképen az ellenséget, és a bujdosó vajdát Kosztandint székibe vissza helyezetté; én is ezen hadakozásban jelen voltam. Ez hadakozásra volt hivatalos Stefanis, ez Moldovai vajda, a kit Rákóczi György tette vala vajdává Moldovába az Vaszil Lupul kikergetése után; de rák

hátán járt, míg az ellenséget megveré Rákóczi fejedelem. Onnét diadalommal, nagy hirrel névvel, nagy örömmel vissza jöve Erdélybe Rákóczi György, a ki e két hadakozása után oly nevezetes ember lett vala keresztény és pogány világ előtt, hogy féltének tőle. A felyebb meg irt s ő tőle székekben helyezettett két oláh vajdák adóztanak néki. Erdélynek fejedelme volt, Magyarországnak csak nem felét birta, de nem volt elég, nem tarthatta meg szerencsáját, minthogy sik volt, s kedve ellen meg sem marad az, hol nem akar; addig vágyódék többre, többre, hogy elveszté magát, az mint alább meg leszen írva.

Ezen 1654. esztendőben mi egy testvér atyafiak öszveháborodánk; édes anyánktól maradott jovokat felosztani híván fenn meg irt Tholdalagi Mihály s Angyalos István bátyámékat, addig osztózódánk, hogy felgyújták a cselédházat, csaknem mind elégénk, melyet hozott az atyafiak egyenlensége.

Ismét egy vagy két esztendőn hadakozástól nyugovásunk lőn, én ez hadakozások közbe mikor pihenésünk volt, a mikor az oda haza való gondok elbocsátottak (voltanak pedig gondjaim, mivel az édes atyám gyermekei nagyobbára neveletlenek heten maradtanak egy háznál, apa, anya nélkül, a kik között noha idővel nem én voltam nagyobb, hanem a két néném, de a külső gondviselésnek terhe én rajtam fordult meg), mentem néha néha az Itélőmesterhez tanulás okáért, az kinek keze alatt én velem együtt laktanak becsületes emberek gyermekei: Toroczka László fia, Ferencz, ez Lengyelországban tatár rabságában esett, Kereszturfalvi Semién Gábor (ez Görgény várában pestisben hala meg, ott is temették, az mely pestises időben nekem is mirigyem, és rendkívüli való nagy pokolvarom volt, melynek az sebének szélessége egy élő arasz volt, hossza nagyobb annál, de Isten ő szt Felsége minden emberek reménysege kívül meggyógyitta belőlle; de az helyét testemen hagyta, melyet mind viselek még élek) Váradi Itélőmester Veres Ambrus fia, Ambrus, ez Lengyelországba a tatárok kezébe esett, oda is holt meg, Felvinczi János, Sepsí Sz. Iványi Sámuel, a ki mostan fiscalis direktor, Homorod Sz. Mártoni idősbik Bíró István, Kezdi Vásárhelyi Barabás Péter, Szilágyi Horvát Miklós, Kis-Görgényi Bartha István, a ki mostan marosszéki Vice-Király-Bíró, többekben is, kiket elő számlálnom nem szükséges,

Anno 1657. esztendőben Januariusban indula Rákóczi fejedelem Lengyelországra.

III. PETRICHEVICH HORVATH MIKLÓS CSALÁDI FÖLJEGYZÉSEI. 1692. JÜN. 1.

Én mostan idősbik Széplaki Küküllő vármegyebéli *Petritjevit Horvát Miklós*, ki vagyok néhai *Széplaki Petritjevit Horvát Miklósnak* feleségétől néhai *Nagyercsei Tholdalagi Borbálától*.

ki holt meg anno 1647. 22. decbr. Széplakon, való fia. Édes anyám említett Tholdalagi Borbála volt néhai Nagycersei idősbik Tholdalagi Mihálynak, akkori Erdély fejedelmének belső tanácsának, Maros és Udvarhely székeknek főkapitányának feleségétől Mihalcz Erzsébettől való leánya, ki holt meg 1637. Gelencén. Édes atyám megemlített néhai *Petrityevit Horvát Miklós* volt néhai *Széplaki Petrityevit Horvát János*nak feleségétől néhai *Szigethi Erzsébettől* való fia, mely Szigethi Erzsébet volt néhai Nagy-egrestői Szigethi Pál akkori ítélőmesternek leánya. Néhai Széplaki *Petrityevit Horvát Miklós*nak feleségétől néhai *Bott Annától* való fia. Ez az utolszor megemlített *Petrityevit Horvát Miklós* jött volt Erdély országban amaz híres vitéz Horvátországból Báthori István Erdélyi fejedelem és vajda idejében, egy testvér atyafiával *Petrityevit Horvát Kozmával*, mely *Petrityevit Horvát Kozma* fogarasi főkapitány telepedett volt. Mezőségre Komlódra, ki in virili semine deficiált, hanem leány ágon levő maradéki néhai Vitéz Györgyné maradéki.

Néhai *Petrityevit Horváth Miklós*, aki Horvátországból származott volt Erdélybe, holt volt meg Széplakon in anno 1563. die 14. febr. életinek 63. esztendejében és fekszik a széplaki templomban, ennek fia megírt *Széplaki Petrityevit Horvát János* holt meg Széplakon anno 1620. életinek 64. esztendejében, fekszik Széplakon az felső határon az rét széliben egy kis halmocskán közel a faluhoz, édes atyám néhai *Széplaki Petrityevit Horvát Miklós* hala meg Marosszéken Jedden Köpeczi Jánosné, édes leánya *Petrityevit Horvát Erzsébet* házánál in anno 1654. áprilisban életének 63. esztendejében és onnét Széplakra hozván testit, fekszik Széplakon a felső határon az alsó földre kimenő út mellett egy halmon.

Néhai *Széplaki Petrityevit Horvát János*nak maradott volt két fia, egyik, ki nagyobb volt az édes atyám *Miklós*, másik *György*, ki in virile semine deficiált, leányágon levő maradékja mostan életben levő *Petrityevit Horvát Krisztina*. néhai nemzetes kárai Ajtoni István özvegye.

Édes atyámnak, megírt feleségétől Tholdalagi Borbálától maradtak és voltak gyermekei: *Erzsébet*, *Judit*, *Borbála*, *Kozma*, *János*, *Ferenc*, (későbbi betoldás: ki holt meg anno 1699. 6. novbr. Széplakon) *Klára*, *Miklós*, *Krisztina*, *Erzsébet*, *Judit*, *János*, *Klára*, *Krisztina* deficiáltak in utroque sexu, *János* néhai méltóságos erdélyi fejedelemnek Kemény Jánosnak bejárója, jeles szép személyes termetű, tudós nagy elméjű iffiú, ki midőn megemlített fejedelem Nagy-Szöllös és Hétur között tömösvári Kutsuk Memhet passával megharcolt volna in anno 1662. die 22. *Januarij*, azon harcon az ura hűsége mellett, urával fejedelmével együtt elesett, elveszett. *Kozma* nem régen in anno 1690. die

23. mensis Juny életinek 58 esztendejében Széplakon meghala és fekszik ugyan Széplakon édes eleinek koporsójában. Hala meg az akkori fejedelemnek Apaffi Mihálynak törvényes táblájának assessorságában, igen tanácsos, értelmes, törvényekben expertus tudós ez világnak megfestett állapotában.

En mondom mostan idősb *Széplaki Petrityevit Horvát Miklós* születtem ez gyarló világra, amint szegény atyám irataiból láthatni anno 1643. die 25. Juny Széplakon, és midőn anyyira neveltettem volna édes anyám, de kiváltképen nénéim *Judit és Borbálától*, a bátyám *Kozmától* adattam scolaba Küüllő megyében Kis-Sárosra, néhai tiszteletes ottvaló scholamester néhai Kőkösi Mihály keze alá és annak tanítása, dajkálkodása által tanítottam, (kinek az Isten adjon boldog feltámadást). Neveltettem ebben az együgyű és ez világtól megvetett unitaria religióban, melyben is akarok meghalni; időm annyira eltelvén és nevedvén, mentem udvarhoz, néhai erdélyi fejedelem idősb Apaffi Mihály szolgálatjára, kinek udvarában *nyolc esztendeig continuuskodván bejárói hivatalban*, tandem in anno 1669. házomhoz szállottam, annakutánna in anno 1678. 26. apr. vettem feleségül néhai Ebeni Zsuzsánnának leányát. Néhai Ebeni Zsuzsánna volt felesége nemzetes Pókai Sárosi János uramnak, mely Ebeni Zsuzsánna volt néhai Magyar-gyermónostori nemzetes Ebeni Miklósnak feleségétől néhai nemzetes Putnoki Erzsébettől való leánya, mely Putnoki Erzsébet volt néhai Gyulai Putnoki Boldizsárnak feleségétől néhai Gyulai alias Valkai Annától való leánya, mely Gyulai Anna volt Gyulai alias Valkai Mihály leánya, mely Gyulai Mihály János királynak tanácsa Dobokavármegyében Gyulában lakott.

Pókai Sárosi János feleségem atyja, (későbbi betoldás: ki holt meg anno domini 1707. áprilisben Szentlászlón), ugyan néhai Pókai Sárosi Jánosnak akkori ítélő mesternek feleségétől néhai Ozdi Zsuzsánnától való fia, mely Ozdi Zsuzsánna volt ugyan szt.-rontási néhai Ozdi Gergelynek, akkori fejedelemnek törvényes táblájának assessorának leánya, megírt feleségem jó erkölcsű szelid asszony, különben velem eltöltött tizennégy esztendőket többnyire betegséggel, súlyos nyavalyákkal, sínylődéssel töltötte el; vele való lakásomban az én irgalmas Istenem meg áldott érdemem és azon gondolatom felett való testi áldásával, házasságunk gyümölcseivel is részesített. Mert első szülött gyermekünket adá a jó Isten *Jutkát*¹ Széplakon anno 1680. die 15. mensis January. Ujólag in anno 1681. die 11. Febr. ismét a jó Isten ada feleségemnek egy fiacskát Széplakon *Jankót*,

¹ Későbbi betoldás: a ki holt meg anno Domini 1703. június 15. Haranglábon.

kinek élete nem tetszék tovább a dicsőséges szent Isten szemei előtt, hanem in anno 1685. elvette tollunk nagy szomorúságunkra és temettem édes eleinek koporsójában. Ismét a jó Isten megvigasztalván bennünket ada feleségemnek egy fiat *Miklóst* Széplakon, in anno 1682. die 12. octobr. Annakutánna in anno 1686. 24. augusti ada a jó Isten feleségemnek leányát *Annát*, Segesváratt. Ismét in anno 1688. die 20. április Segesváratt megáldván a jó Isten feleségemet ada leányát *Krisztinát*. Ismét in anno 1691. die 6. ápr. áldá meg a jó Isten feleségemet és ada kis fiacskánkat *Gábrist*² (ki holt meg 1694. esztendőben Szent György havának 20. napján Széplakon) kiknek még eddig élőknek kívánom az utánni életeket, ez világon való szaporodásokat, hogy éljenek, nevedekjenek az atyáimnak s nekem irgalmas Istenemnek, annak áldott fiának az Ur Jézus Krisztusnak szent ismeretiben, tiszteletiben, dicséretiben és lelkeknek üdvösségekre, e világtól megutált és vettetett szent ismeretiben, az unitaria religióban, ne nézzék azt, hogy e világ ellensége ez együgyű religiónak, vigasztalják Szent Pállal magokat, ki azzal a religióval dicsekedett, a melynek mindenütt ellene mondnak és azok a tudományért, vallásért ötet mind a világ üldözte, sőt nem csak ötet, hanem az ő szent apostol társait, sőt nem csak azokat, hanem édes Mesteröket is a halálig üldözte.

És így eddig az én jó Istenemnek atyai gondviselése alatt, az érdemem felett való áldásiban eltöltöttem e gyarló világi életemet és midőn írának az Ur Krisztus születése után 1692. esztendőben júniusnak 1. napján ez elmélkedésemet tettem le. Ő felsége titkában vagyok és legyen, mikoron takaríttatom én is édes elmúlt eleim közé, legyen, az én jó Istenem tessék valamikor őfelségének nagyobb dicsőségére, gyarló testemnek s lelkemnek üdvösségére leszen, akkor hozza el a mennyei szent Istenem azon utolsó órámat is. Jövel Ur Jézus! a te Atyádtól halálodig való engedelmeskedésedért nyert hatalmad szerint, jövel és vedd hozzád bűnös lelkemet.

Amen, amen.

Más kézzel: In anno 1699. T. nemzetes széplaki Petritye-vith Horváth Miklós úr házastársának T. nemzetes Sz. *Lászlói Sárosi Zsuzsánna* asszonynak egy *Horváth Zsuzsánna* nevű leánya, kit a mindenek felett hatalmason uralkodó Szent Isten in 1704. esztendőben Segesvárat szép csendes halál által e világból kiszólitott.

² Későbbi betoldás: In anno 1696. die 19-ik october ada a jó Isten feleségemnek egy leányt *Rebekát*.

IV. PETRICHEVICH HORVATH BOLDIZSAR CSALADI FÖLJEGYZÉSEI 1720. ELŐTT.

Deductio genelogiae Horvathiana Petrityevity de Széplak.

Elsőbben is (a magam két rendbéli) Istennek bölcs tetszéséből és rendeléséből való házasságomat röviden így írom le: néhai tekintetes, nemzetes *Vargyasi Daniel István* úr ő kegyelme akkori hajadon kissebb leányát T. nemzetes *Daniel Zsuzsánnát* vettem volt magamnak el feleségül. Kitől is voltak 4 gyermekeim, úgy mint: *József*, *István* és *Sámuel* fiaim; leányom egy, *Borbála*. Kik is Istennek ő szent felségének szabados és bölcs decretumából e világból kimultanak. Ketteje édes anyjokkal együtt bujdosásoknak idején, hazájokon kívül holtanak meg, úgy mint *Borbála* és *Sámuel*. Ketteje pedig *József* és *István* fiaim itt fekszenek széplaki szokott temető helyünkben.

Annakutánna, második házasságom alkalmatosságával vettem volt el néhai tekintetes nemzetes *Suki Pál* úr nagyobb hajadon leányát T. nemzetes *Suki Klárát*. Kitől is adott Isten ő felsége 6 szép gyermekeket, úgy mint: *Katát*, *Boldizsárt*, *Józsefet*, *Gábort*, *Máriát* és *Jánost*, kik közül hárman, úgy mint: *Kata*, *József* és *Gábor* e világból kimultanak. Hárman pedig, úgy mint *Boldizsár*, *Mária* és *János* Istennek ő felségének irgalmasságából és jókedvéből máig életben vannak.

Édes nemző atyám volt néhai boldog emlékezetű Tekintetes, Nemzetes *Széplaki Petrityevit Horváth Kozma* úr, az erdélyi méltóságos Táblának hites assessora, édes szülőanyám volt, amaz régi és nevezetes *Folti* familiából T. nemzetes *Folti Borbála* asszony. Az édes atyámnak *Horváth Kozma* úrnak édes atyja volt *P. Horváth Miklós*, annak édes atyja pedig *P. Horváth János*. Jánosnak ismét volt édes atyja *Horváth Miklós*; mely felyebb megírt idősbbit *Horváth Miklós* uramnak felesége volt néhai T. nemzetes *Tholdalagi Borbála*, néhai Nagy-ercsei Tholdalagi Mihály úr Mihálcz Borbálától való leánya. Mely mostan említett Tholdalagi Mihály volt néhai méltóságos I. Rákóczi György fejedelem erdélyi törvényes táblájának praesidense, belső tanács úr híve; Maros és Udvarhely székeknek egyszersmind főkapitánya.

V. P. HORVATH BOLDIZSAR NAPLÓJA
A XVIII-IK SZAZ ESZTENDŐBŐL.

(1714—1773.)

J. N. D. N. J. Cxti.

Születtem édes nemző Anyámtól *Felső Magyar Suki Suki Klárától* Kolozsváratt 1714. Esztendőben 4-a Julii.

Vittenek a Kis Sárosi Unit. Celebris Iskolánkban 1721-ben 8-va 7 br. holottis voltam akkori tanitto mester Arkosi Ferencz Uram keze alatt, ki is keménnyen bánt velem nyomoru kis gyermekkel, Gazdaszonyom volt Szilágyiné Özvegy 3. esztendeigh.

1725-ben. 14. Jan. Vittenek a Nyárád Sz. Lászlói Celebris Unitr. Iskolában, holottis volt Praeceptorom Járai (alias Rác, mégis felelt nevének) Ferencz, ki is nem Instructorunk, hanem hohérunk volt, mert irgalmatlanul vertt, fejünket vagy virgával, vagy korbáttal; Plágával pedig tenyereinket olly szörnyen ütötte, hogy végtire érzékenségeis alig volt tenyerünk bőreinek. Ezt az Tyrannust onnat elvivén, lett ugyan ott Praeceptorom becsületes Fodor H. Ferencz Uram. Gazdaszonyom Özvegy Thamási Benedekné volt.

1728-ban N. Sz. Lászlóról vittenek az Kolosvári Collegiumunkban, holottis lett Praeceptorom Uy-Székel Buzogány Sámuel Uram; ezt papságra vivén, lett Kőkösi György Uram; ezt is ki vivén, lett Kénosi Töser János Uram, kitis az O Thordai Oskolánk mesterének vivén ki, azután magam industriam által Istenem segedelméből tanultam, 5½ esztendőig laktam Kolosvárt, Tiszts. Superintendes Várfalvi Pálffi Sigmond Urnál tartván asztalt, mint kereszt atyámnál.

1732-ben. 3. July Pluralitate Votorum lettem Nms. Secundaniának Exactora, másfél esztendeig fungáltam.

1733-ban Juliusban, az Collegium Auditoriumában, édes Atyám tettzéséből, hosszas déák Valedictoria Oratiomat elmondván igen nagy frequentia előtt el bucsuztam, vége lévén, nagy tractatit adott édes Atyám az Collegiumnak, az Városon pedig az nobilitásnak; midőn a Városból kimentünk volna Földvár felé édes jó Atyámmal, sok számból álló Ifjuság a Secundanus jó atyámfiái, barátim ló háton Szamosfalváig pistolok ropogásai között jó kedvel kísértének.

1734-ben 25. Jan. édes Atyám P. H. Boldizsár parancsolattjából mentem procurator Wáro Mihály Ur mellé Just tanulni.

17. 9. br. Voltam K. Kenden az édes Atyám beteg lévén, Itélő Mester Csapai Kun Sigmond Ur leányának Klárának lakadalmában, Szárhegyi G. Lázár Gábor Ur vévén el, G. Gyulaffi László volt násznagy.

1735-ben 14. Febr. Esküdtem bé Disznajon Itélő Mester Kun Sigmond Ur Cancellariájára.

1736-ban 20. Junii. Széplakon volt lakadalmi Solennitasa P. H. Mária kedves testvéremnek, Kénosi Sándor Joseffel.

25-dik 9. br. Mult ki a Világból édes Atyám Széplakon igen szép csendesesen (qualis Vita mors est ita etcr.)

16-ik X br. Temettük el Familiánk Széplaki boltos Kriptájában, melyet maga készítettett volt édes Anyámnak 1720-ba.

1737-ben 8. Jan. Születtetett P. H. Judith hugom Tancson, mostoha anyámtól Désfalvi Simon Sárától.

1738. 16-dik X br. Esküdtem bé N. Kolosvármegyében Alsó Sukon Assessornak Maxai Máriaffi Dávid Fő Ispán Ur Fő Tiszt-ségében.

1738. 17. Jan. Osztottunk meg Széplakon testvérekül atyafiságosan.

13-dik Febr. Kezdettem Meleg Földvári Oeconomiámhoz.

10. Máj. Nagy havazás miatt a Szőlő hegyek el-romlot-tanak.

11. Junii. Nagy földrendülés volt 10 orakor.

1740-ben á die 30. 7 br. következett januariusnak 10-ik napjáig mind vizet esett.

15-dik 8. br. Havazott.

1741-ben 4. Junii. Temettük el Jobbágyfalván Vargyasi Daniel Péter Urat és vittük az Csik Sz. Mártoni templomunkban levő kriptában.

20-dik eiusdem. Deponáltuk Szék Várossában az Homagiú-mot B. Kemény Sámuel Ur Fő Ispánságában (Felséges kir. Aszonyunk hívségére.)

12-dik 7 br. Mentem vadászni B. Kemény Sámuel Urral a Sajoi havasokra.

6-dik 9 br. Szilágy Sámsoni jóságban ki menvén, Deb-reczen Várossábanis el mentem, két nap voltam ottann.

1742. 13. Mart. Lett egybenkelésünk Daniel Judithal Job-bágyfalván.

21-dik eiusdem. Invitáltatván, Vadásztam Marus Széki havason Bekecsen.

1743-ban 7. Febr. Voltam lakadalmában G. Toldalagi László öcsémnek Koronkában, kiis vette G. Wass Kata kis Aszonyt.

Die 21. May. Kezdettem fel állítani a V. Sz. Iváni borona fából való házaimat.

2-a Aug. holt meg Darlaczon néhai Daniel Péterné K. Sárosi Sárosi Ilona napom Aszony; kitis 8. eiusdem temettünk el M. Groff és Guber. Haller János Ur Ex-ja s kedves párja Daniel Sofia Aszony consensusokból Szőkefalvi temető helylyben,

igen szép két actiot tétetvén felette: Tiszts. Thordátfalvi György és Tiszts. Sala Mihály Uraimékkal.

31. 8 br. Nagy égi háboru és jég volt.

29. X. br. Született fiunk ki a Sz. Kereszttségünk által *Danielnek* neveztetett, adgya Isten légyen áthatatos Sz. Vallásunkban.

1744. 16. Mart. Kezdettem Oeonomiámat follytatni Vámos Udvarhelyt.

29. 8. br. G. Kornis Ferencz Fő Ispánunk házatól Koródról, nagy Solennitással kísértük le Vármegyéstől az Nms. Vármegye Zászlaját Széplakra. Ottan az nemesek meg lustráltatának, hogy ha Insurrectio kívántatik, készek lehessünk, de ezt pénzrel redimálok. ect.

4-dik 9. br. Lett lakadalma Széplakon *Bethleni Bethlen Sámuel* Mlgs. Királyi Tábla Assessorának, *P. H. Susánna atyámfiaival*, kiis holtig megh tartotta Sz. Religionkat. Lehetne ez férfiak példája.

NB. 1747. 30. July. Temettük Széplaki boltos Kriptánkban Szép Solennitással Tszts. nagy érdemű Superintendensünk Sz. Ábrahám L. Mihály és Tszts. academicus Kövendi Kovácsi Tamás Uraimék voltanak Actorok.

1745. 5. Jan. Voltam Instellatiojában Mlgs. Groff Bethleni Bethlen Gábor dobokavármegye Fő Ispánjának Kékesen.

4. Mart. G. Bethlen Ferenczné, Daniel Krisztina Sogor aszony Thereziája keresztelőjében voltam Zalaknán.

1745. 4. May. Lett e Világra egy fiunk, kitis Eleknek kereszteltettünk, Isten nevellje.

1745. 1 ma Juny. Vámos Udvarhelyt volt nállam Mlgs. Guber. aszony ő Ex.ja Darlaczról jöven.

4-ta 7 br. Galaczra B. Wesselényi István Urhoz mentem Bethlen Gábor Fő Ispán Urral és onnat edgyütt Borgora a Hényul Havasra vadászni s az Jádi erdőkre.

12. eiusdem. Temették el P. H. Kozma bátyámat Széplaki Kriptánkban.

7. 7 br. Déván Mlgs. G. Haller János Guber. Ur eo ex.ja Anna leányának G. Kornis Sigmond Urffival lett mátkásodására invitáltatván, jelen voltam sok méltóságokkal.

28. 9. br. Medgyesre mentem Mlgs. Királyi Táblára, mint testvéreim és több Atiafiaknak Plenipotentiáriussa a Fólthi régi Causánknak defensiojára.

1746. 3. May. Holt megh Széplakon *P. H. Ferencz* bátyám Uram s ott el is temettetett.

17. Hólt megh Vargyason ifj. Daniel Ferenczné, Sándor Klára hugom s ott el is temettetett.

18. July. G. Bethlen Gábor Fő Ispánnal Radna felé Majer-

be s a Savanyu Vizre helybe Radnára, fellyül a falun lévő Savanyu Vizhez.

4-ta 8 br. Szebenben G. Kornis Sigmond Solennis lakadalmában.

3-a 9 br. Anya Székben Vadásztam az Havason.

6-dik X br. Volt föld rendülés.

1747. Februárban mind Szép tavaszi idő volt.

1-a Mart. Nagy égi háboru volt.

16—17-dik Nagy havazás volt.

26. Apr. Szebenből B. Sz. Miklosra Groff Bethlen Adám Fő Strása Mesterrel.

24. 7 br. Hoszszuaszóra Szebenből mentem B. Sz. Kereszti Sámuel Urnak G. Bánffi Klárától Született György fia keresztelésére.

Die 19. 9. br. Medgyesre a Mlgs. K. Táblára Fólthi régi Causánk folytatására. 14. X berig voltam.

1748. A die 14. Jan. usque ultimam Medgyesen Királyi Táblán.

á Die 5. Febr. usque 22 ismét Medgyesen.

30. Juny. Temettük el Solennitással Koronkában G. Toldalági Mihályné, G. Földvári Erzsébet kedves nénémet.

20. July. F. Sukon lévén teméntelen Sok és nagy kártévő Sáskákat láttam.

24. 7 br. M. Földvartt.

27. pedig V. Udvarhelyt szüreteztem igen ritka joságu borokat.

4. 8 br. pedig Haranglábon.

13. 9. br.től fogva 6-ik X brig Medgyesen K. Táblán voltam.

1749. 31. July. Sándor fiunk lett. NB. Ez felnevekedésétől fogva engedetlen volt, álhatatlanságát is meg bizonyította, mert hűtét, Vallását meg tagadta. 1766-ban 25-dik Jan. az Romano Catholica Vallásra állott Kolosvárot, a mint vetett úgy arasson. ect.

18. Aug. Elek fiunk az Sz. Mártoni Templomunkban temettetett.

1750. 16. Jan. Medgyesi K. Tábláról megh indultam reggel, Bonyhára mentem, s mégis estére Medgyesre vissza, holmi igen urgens levelek után mind Januárban mind Februárban a K. Táblán Fólthi Causára nézve.

11. Juny. Grális Báró Bornemisza János Ur Özvegye G. Csáki Kata Asszonnyal és G. Haller Pál Urral mentünk Gyer gyai hires borvizre Borszékre, holott G. Haller János Erdélyi Gubernator Ő Ex.jával s Mlgs. házával és sok méltóságokkal majd 3. hetekig voltunk.

1751. 6. May. Vittem kis Sárosi Iskolánkban Dani fiamat, az ott lévő mester Körmöczi Josef Ur keze és ferulája alá.

26. Aug. Actuarius Gralis. Marus Németi G. Gyulai István Urnak recommendaltam P. H. Kozma eocsém Urat katonának, kitis acceptált.

15. 8 br. Havazott erőssen.

21. eiusdem K. Sz. Pált Vadásztam G. Haller Gábor és más méltóságokkal.

18. 9. br. V. Udvarhelyre G. Kornis Ferencz Fő Ispán Urral Abosfalvi Girásszékről.

3. X. br. Medgyesen K. Táblán usque diem 11.

1752. 7. Febr. Voltam Csik Somlyon G. Haller Pál Ur Csiki Fő tisztségre való instellatiojára más méltóságokkal. NB. Ott mutatták meg hová temették az Templom mellett épített boltos Kriptában (advénák Számára készítettett) Moldovából jövőn nagy Anyámat édes Atyám Annya, Fölthi Borbárat.

13. May. Voltam Instellatiojára G. Bethlen Imreh Doboka Vármegyei Fő Ispán Urnak Szék várossán.

16. July. Temettük el Solennitással Henter János bátyám Urat Szamosfalvi temetőben.

21. Aug. Voltam Kóródon G. Kornis Krisztina Kis Asszony lakadalmában el vévén G. Haller István Ur.

14. 8. br. Voltam Ercsében G. Toldalagi Ferencz öcsém Uram lakadalmában, vévén el B. Bánffi Kata Kis Asszonyt.

1753. 5. Febr. Szép tavaszi idő volt egész holnapban.

6. May. Havazott.

6. July. Holt meg Széplakon P. H. Sofia hugom. Kitis X. 7. br. temettünk Széplakon.

10. Aug. Völt nállam Mlgs. Gróf és Guber. Ő Ex.ja G. Haller János Mlgs. párjával s más Méltóságokkal V. Udvarhelyt ebéden igen jó kedvel voltanak, K. Kendrül jöttek.

19. 7. br. Szebenben voltam Dietára, az alatt B. Henter Ferenczet Bécsben menő uttjában kísértük Szelindekig testvérivel B. Henter Zsigmonddal.

15. X br. Küküllő olly nagyon exundált hogy az Udvarhelyi hidamnak csak a közepe látszott, mely miatt (Szász Sz. Iványon G. Bethlen László Urnál lévén) átal nem mehett, hanem Oláh Sz. Lászlón kéntelenitettem meg háltni.

1754. 8. Mart. Nagy hó esett.

9. July. Sövényfalván voltam P. H. Miklós öcsém uram lakadalmában, vévén el Wáró Erzsébet, — Wáró Mihálynak — Henter Erzsébet asszonytól született leányát.

4. Aug. Feketelakon lévén Groff Berényi Gábor hadnagy, fogadott engemet bátyának.

11. eiusdem N. Teremiből Gralis G. Bethlen Farkassal kísértük G. Haller János Guber. Ur Ő Exellját Vidráczegre.

10. 7 br. Introducaltattam M. Vásárhellyi Amplis. Magistra-

tusok előtt deponálván juramentumot és úgy lehetett nekem is Civilis Fundust vennem. Akárki légyen az, de Juramentum nélkül magok privilegiumok szerént senkinek is Vásárolni meg nem engedtetik Civilis Fundus.

2-da 8 br. G. Bethlen Gábor Aulicus Consiliarius érkezett Bécsből Szebenbe mint Regius Plenipotentarius, Commissarius, ekkor hozta de Combinatione Contributionis.

7-ma eiusdem meg is lett nagy Solennitással a Státusok előtt az Propositio.

Novemberben egészszen, igen szép meleg idők voltak.

1755. 28. Jan. Groff Gyulai Ferencz Iffju Gralis Solennis lakadalmában voltam Szebenben, vévén el Gr. Haller Guber. leányát, G. Haller Károlinát.

28. Apr. Korondi Fűrészemhez felmenvén Etéden becsületes gazdára találtam, kiis Péter János.

15. Junii. Vólt Generalis Synodusunk F. Szováthon.

26. Junii. Vóltam Mlgs. Guber. Urakkal Al. Gyógyi Savanyu vizen.

1. July. Mentünk edgyütt Dévára.

25. Aug. Szebeni Diaetára mentem, 7 br. 17-dik napjáig ott vóltam.

1. 7 br. Vólt lakadalma G. Gyulai Sámuel Fő Strasa Mesternek nagy Solennitással, vévén el B. Bornemisza Thesaurarius Ur leányát Krisztinát.

18. 8 br. Mult ki ez Világból G. Haller János Guber. Ó Ex.ja Szebenben, Isten adgyon boldog feltámadást nékie.

a Die 8-ta 9 br. 15 X brisig M. Vásárhellyt vóltam M. K. Táblán a Fölthi Causáért.

1756. Vittem Danielt és Sándort az O Thordai jó Oskolánkban Tszts. N. Ajtai Bálintt Josef Rector Uram keze alá.

7. Jan. Eskedtenek bé Assessornak Nms. Thorda Vármegyében Régenben.

21. Mart. Nagy égi háboru vólt.

20. Junii. Vóltam Sz. Geliczén Synodusban.

17. Aug. Holt meg P. H. Rebeka nénénk.

22 eiusdem temettük Széplaki Kriptában.

30-dik 8 br. Voltak nállam V. Udvarhelyt Mlgs. Guber. Asz. Daniel Sofia Ó Ex.ja (kiis feleségemnek édes testvére) úgy G. Haller Pál és G. Mikes Antal Urakis ott vóltak ekkor.

1757. 29. Mart. Szász Almáson vólt lakadalma B. Bánffi Judit kis asszonnyal P. H. Mozses oecsémnek.

24. Apr. Vóltam Szebenben G. Rhédei János Fő Strása Mesterné G. Bethlen Clára asszony koporsó bétételén.

8. 7 brtől fogva 16-ig Szebenben Diaetán.

20-dik 8 br. Hólt meg Jobbágyfalván G. Lázár Ádámné Daniel Anna, kiis feleségemnek testvére volt; de el temettetett az Mikházi Kriptában 14. 9 br.

1758. Vittem Danit és Sándort kolosvári Collegiumunkban kiknek is adatott Praeceptor jó Subjectum: Almási Adám Ő kgle. Egész intertentiojok sokban került.

19. Febr. Tancson kereszteltetett megh öcsém P. H. Miklos Uram fia Antal.

20. Mart. Nagy égi háboru volt.

30. eiusdem, hólt meg Néhai Tiszteletes és Tudós Sz. Abrahámi L. Mihally Superintendensünk és oskolánk nagybölcse-ségű Rectora Kolosvárrott.

25. Apr. Introducáltam Rectornak Tszls. Sepsi Sz. Királyi Agh István Urat.

21. May pedig Superintendensnek creáltuk.

1. Junii. Vólt lakadalma B. Josika Imréhnek B. Bornemisza Anna Maria hugommal B. Sz. Mikloson.

20. Julii. Mező Sz. Péteren köszöntöttem G. Kemény László Ő Ex.ját midőn Gubernatorságáról Resolutioja lejött.

3. Aug. Vólt lakadalma lktári Groff Bethlen Domokos Urnak, G. Bethleni Bethlen Kata asszonnyal V. Sz. Iványon.

13. 8 br. Hólt mgh Gyalakután Grff. Gyulai István Gralis Ur Ő Ex.ja.

2. 9 br. Vóltam Déván Grális Széken.

á Die 16. 9 br. usque ult. M. Vásárhelyt az K. Táblán vóltam.

2. X. br. Hólt megh Sárpatakon G. Teleki Lajos Ur igen kedves jó szomszédunk.

1759. 24. Jan. Temettük el Mikházán néhai Csapai Kun Sigmond Itélő Mesterné Maxai Susánna nénémet.

24. Apr. Vágattam legelsőbben lábamon eret Régeni Borbély Joseffel.

22. July. Vólt lakadalma B. Huszár Sándornak B. Perényi Mariával Várhegyen és Abafáján.

27. Aug. Lett megh a Regia Propositio Szebenben Bethlen Gábor által nagy Solennitással.

1. 8 br. Gralis. G. Bethlen Farkassal Vadásztam.

6. eiusdem Nagy havazás vólt.

26. eiusdem Korondhoz közel Firtos felé Vadászván medvéhez löttem.

B. Sz. Miklosról kísértük G. Bethlen Gábor Ur Ő Ex.ját, Grofnéját, nagy pompával, (meg szalmásván az utakat mindenütt,) Küküllővárra onnat Szőkefalvára és Radnoti Kastélyában.

19. eiusdem 9 br. N. Teremiből Gralis G. Bethlen Farkassal mentünk Radnotra G. Bethlen Gábor Ő Ex.jához.

1760. Adta Isten e Világra második Elek fiunkat. Isten nevellje és légyen Sz. Vallásában áthatatosabb mint a bátyjai, hogy Isten minden áldásaival Szeresse s jövődöben koronázza.

21. Apr. Vólt lakadalma Komlodon nagy Solennitással B. Kemény Simonnak B. Wesselényi Polyxenával, holottis edgyik gazda voltam én is.

8. May. Mundráról mentem Szebenbe Guber. Kemény László ö Ex.jával.

14. Juny. Vóltam Synodusunkon Toroczkon.

28. Aug. Árakalljára vóltam hivatalos honnan is nagy Solennitással kísértük Beszterczére Erdellyi Püspök Graf. Bottjáni Josef ö Ex.ját.

1761. 13. Junii. Vóltam Synodusunkon Vargyason, holottis 21 eusdem temettük el Daniel György kedves oecsémet, kinekis édes anyja Suki Sára édes anyámmal Suki Clárával testvér vólt.

18. 8 br. Vólt az Béli Antal eocsém lakadalma Körtvéj-fáján B. Josika kis aszonnyal s hugommal.

17. 9 br. Égi háboru vólt.

1. X. br. G. Lázár Commissiot ült a N. Vármegye és Város között levő dolog iránt Szász Régenben.

1762. 24. Junii. Hólt megh Széplakon P. H. Sigmond testvérünk. 20. Aug. el is temettetett. NB. Juniusban, Juliusban mind esős idő vólt.

1763. Dani kijött a Collegiumból finaliter.

15. Jan. Grale Consisztoriumban Kolosvártt. NB. Februárban tavaszi Szép idők vóltanak. Martiusban pedig nagy havazás vólt.

22. Apr. Mátkásította el F. Sukon P. H. Ferencz eocsém, Suki Theresia hugomat.

2-da May. Hólt meg Datkon Grális graf. Bethlen Farkas igen jó Mlgs. Szomszédom.

26. Junii el temettetett N. Teremiben Erdélyben ritkán eshető pompával, énis gazdácska vóltam.

29. May. Temettük el Bonyhán G. Bethlen Ferencz Sogoromat, kinekis felesége Daniel Krisztina feleségemmel testvér.

19. Junii Vóltam Kálban Synodusban.

27. 7 br. Vólt lakadalma G. Toldi Sigmondnak G. Bethlen Therésiával Zalaknán, onnat Fagarasba kísértük.

1764. 20. Jan. Hólt megh M. Földvártt Daniel Judith feleségem, kiis Esztendeigh és néhány hetekig nem látott holtig. Temettettem el Csik Sz. Mártoni templomunkban az édes Attya Daniel Péter és kis Fia Elek mellé.

2-da. Mart. Mentünk le testvérekül Fólthra, holott részünkről az 10000 Magyar Forintokat az magunk saját ös jóságunkért keservesen le kellett egyszersmind arany és ezüst pénzül megh

adni G. Bethlen Lajos és Gergely Uraknak a ki oka ennek, Isten fizessen megh. ect.

1765. 26. Mart. Hólt megh F. M. Sukon idősb. Suki László kedves öcsém, kinek is az Attya néhai ugyan Suki László, édes anyámmal testvér volt.

21. Apr. Temettük el ugyan F. M. Suki Kriptában.

16. Junii. Temettük el G. Bethlen Imreh Guber. Consiliariust A. Rákoson Szép Solennitással.

12. Aug. Vólt lakadalma Beresztelkén G. Rhédei Mihály igen különös jó M. Urnak B. Bánffi Theresia kis asszonnyal Solenniter, holott énis gazda voltam.

18. 19. 20. sept. br. G. Bánffi Dénes Fő Ispán Ó Ex.jával mentem Gálfalvára a Praetoriumban.

19. 9 br. Vólt lakadalma Thoroczka Mihály eocsémnek P. H. Judit hugommal Széplakon.

1766-ban 28-dik May. Feredtem meg a Küküllőben V. Udvarhelyt.

5. Juny lett egybenkelésünk Királyi Táblának Supernumerarius Assessora özvegyével Enyedi Annával Ákosfalván.

15-dik Vólt Grális Synodusunk Széplakon.

18-dik Tractáltam V. Udvarhelyt az egész Sereget.

1767. 4. 5. 6. May erőssen havazott; azután erőss hideg és hóharmat volt.

21. Junii. Temettük el Héderfáján Idősb. Iktari G. Bethlen Sámuel tabulae assessort.

19. Aug. Ebédeltünk idősb G. Bethlen László Urral M. Örményesi Vadas kertben.

1768. 28. May. Commendirozo Grális Groff O Donel ő Ex.jának udvaroltam M. Vásárhelyt.

26. Junii. Temettük el Beresztelkén B. Bánffi Boldisár Urat, holott énis másokkal gazdai hivatalban voltam.

10. July. Feldmarschal Leitnant Groff Rhédei János Ó Ex.ját temettük el Kolosvárott igen nagy pompával az Farkas Uttzai Templomban, holott énis más méltóságokkal gazda voltam.

24. Nov. br. Villámlás, Dörgés volt.

27. X. br. Kereszteltetett megh kis Horváth Ferkó Lőrinczfalván.

1769. Martiusnak nagyobb része száraz volt és poros utis volt.

11. Junii. Grális Synodusunk volt Csik Sz. Mártonban.

4. X br. Mátkásította el Iktári G. Bethlen Sámuel B. Korda Susánna kis asszonyt Banyicván.

1770. 14. Febr. G. Bánffi Dienes Fő Ispán ő Ex.janak nagy Tractamentet adott Szőkefalvi házánál Mlgs. Guber. Aszny. Ó Ex.ja, hová énis hivatalos voltam.

19. Febr. Lett egybe kelése G. Teleki Sámuel urnak Iktári Bethlen Susanna kis asszonnyal Drágban.

10. Apr. Nagy villámlás, dörgés volt.

In Majo. Hideg idők vóltanak.

17. Junii. Enlakán volt Gralis Synodusunk holottis inter coetera Felséges Asszonyunk parancsolatja Szerént a Superintendensünk confirmatiojáért adando Taxát congeraltatni determináltuk s magam mint Fő Curator Dioecesisek Inspectorainak levél által Commitáltam.

NB. A több Protestans Superintendensek Collationalisokért is fizetni kell nékiek is.

Nagy és Sokáig tartó égi jel láttatott.

Minden Jobbágyért Dr. 40. Sellérért Dr. 20. hogy fizessen az ország, parancsoltatott.

1771. Mostoha anyám Désfalvi Simon Sára asz. meg holt Széplakon.

Marus Széket Contagiora nézve (uti praetenditur) occludták.

B. Naláczi Károly Ur Néhai G. Teleki Lajos Ur leányát, Katát; G. Teleki Lajos Urfi pedig G. Toldi Sárát vették, kiknek is Héderfáján nagy lakadalmi Solennitásban voltunk.

1772. Kedves jó Mlgs. Uram barátom, s fogadott atyáfia Boros Jenői G. Székelly László meg holt Szebenben.

23. Jan. Gyaluban Kapitány Kollovrádnál ebéden, holottis Sándort (mint kadétot) maga Compagniájában acceptált, fogadtam neki kosztott gyalai Számtartó Szarka László Urnál.

28. eiusdem. Hólt megh Gralis G. Bethlen Ádám Kolosvártt.

16. Mart. vólt Solennis Insteliatioja G. Nemes János Ur Ó Ex.ja jelenlétiben Gálfalván G. Haller Antal Urnak, mint Küküllő Vármegye Fő Administratorának.

22. Apr. Nagy égi háboru vólt.

19. Junii. Kolosvarról G. Haller Sigmond Urfival Bonczidán Bánffi György és Dienes Urfihoz, jó Szível láttanak.

19. Julii. Kolosvári Farkas uttzai templomban nagy Solennitással temettük G. Bethlen Gralist.

1. Aug. Radnai Savanyu vizre.

13. 7 br. Korondra menvén Körispataki malmon túl feldűlvén az jobb karomat meg ütöttem.

19. 8 br. Fólthi Szüretre.

1773. 17. Jan. Kolosvárra Generale Consistoriumban.

22. Apr. T. Superintendens Agh ural Szebenben mentünk Publicumokra nézve.

23. May. Déván láttam elsőbben Felséges Császáruk II. Joseffet, kinek is Isten nyujtsa életét.

24. Ismét láttuk Dévai Mezőn Exerciziroztatta az G. Kalnokianum Szép Regimentet.

6. Julii. Statusunkra nézve ob Publica vólt Felséges Császárunk előtt Privata Audientiank, Kegyelmesen felelt. Isten továbbá is igazgassa szívét könyörületességre.

25. 26. ect. eiudem Korondra mentünk Savanyu vizre, Procur. Huszár, felesége, docr. Fejérvári Uraimékkal, én acceptaltam, jól voltunk.

Onnat haza érkezvén, csakhamar ugymint 12. Aug. olly Catharusban estem, hogy tartott holnapokig.

16. 8 br. Károlvár és Sz. Imreh között odalos helyen sebesen menvén, erőssen fel dőltünk, de Istennek hála! magunkat erőssen megh nem ütettük, hanem Szekerünk néhány helyt megh romlott.

VI. A PETRICHEVICH HORVATH CSALÁD LESZARMAZÁSA.

P. Horváth Mózes felett tartott halotti beszédből. 1776.

Hogyha a legrövidebb napoknak kurtasága és az előszámlálásnak hosszúsága engedné ezen halottunknak geneológiájának eredetét külső országokra is kivinni, kezdhethnők első eredetét nemes Magyarorszában 1273 esztendőben ezen familiának széles kiterjedése született Perneszi Sztupán Lászlón, kinek is Orsolya feleségétől volt fia Péter, Benedeknek atyja, kinek is István, Sebestyén és Benedek. Ezen Benedeknek (széljegyzet: anno 1447.) ki is elsőben Makoviai azután Sclavoniai bánságot és magyarországi vice palatinusságot (széljegyzet: anno 1450.) viselt, több nemes magyarországi, rész szerint maig is virágzó nagyobb, rész szerint penig elenyészett nagyfényességű Báthori, Bocskai, Cséczi, Kapi, Keglevics, Praepostvári, alsólendvai Bánfi, Sulyok, Sibrik, Imreffii, Nádasdi, Forgács, Draskovics és ezeken kívül feles nevezetes familiáknak egybe köttetésével külső országokon lett széles kiterjedését elhallgatván, ezen nemes nagy Erdélyországba származott *Raduczi Petrityeviti Miklós* lineájának törzsöke innétől fogva szándékom ezt is, amennyire lehet, legrövidebben eléadni.

1554-ben beszármazván Dalmatiából *Raduczi Petrityeviti Miklós* vette magának feleségül Komlódi Orsolyát, kinek is született amaz Báthory Zsigmond fejedelem idejében az erdélyi guberniumban nagyértelmű bölcs tanácsúr komlódi *Petrityeviti Horváth Kozma*, de fájdalom *Ferenc, István, György* és *Gábor* fiaiban fiúágon majdon deficiált férfiú.

Második feleségétől *Széplaki Both Annától* származott *János*, kinek is maga életében szerzett virtussait, elméjének nagyra született ezen nemes nagy Erdélyországban elő-

meneteléről, jószágának nagyra terjedéséről a méltóságos királyi törvényes Táblán nem régiben producáltatott és helyben hagyatott levelek eléggé megvilágosították. Ennek feleségétől *Szigethi Annától* származott *György, István, Zsigmond* fiú ágon deficiált; *Miklós*, máig is virágzó gyermekei.

*Miklós*nak feleségétől, *Borbálától*, nagy dicsőséges emlékezetű Nagycsercei *Tholdalagi* Mihály úrnak, nemes Erdély országa három natiokból álló statussainak praesessének nemes Udvarhely és Maros székek főkapitányának ritka kegyességű feleségétől Mihácz *Borbálától* született leányától maradtanak fiai, amaz máig is az erdélyi dolgokról íróknál szép emlékezetben forgó, míg élt a törvényes királyi táblának törvény tudó szép vénséget élt assessora *Kozma*, kinek *Folthi Borbálától* maradt *Boldizsár* fiától származott *Boldizsár* ezen nemes nagy Erdély országában a recepta unitaria religión levő szent ecclésiának főcuratora és annak *Dániel, Sándor* és *Elek* fiaiban, úgy *Miklós* mostan beteg ágyában gyengélkedő egészséggel szomorkodó tökéletes úri férfiúnak *Antal* és *Miklós* fiaiban *Terézia* és *Zsófia* szép szüzességű leányaiban szépen virágozik.

János és *Miklós* fiú ágon elenyészett fiait...

Negyedik fia ama nagy bölcseséggel írott sok könyveiben ma is nagy tiszteletet érdemlő *Ferenc*, Apaffi Mihály fejedelemnek törvényes táblájának sok időig nagy törvénytudó assessora, végre penig a felséges boldog emlékezetű, dicsőségesen uralkodó Leopold r. császárnak erdélyi k. guberniumában consiliáriusa. Kinek feleségétől *Balog Katától* a néhai *Balog László* Dicsőszentmártoni *Balog György* fia, leányától született két posteritásában élő fiai *Kozma* és *Ferenc* és leánya *Klára*.

Ezen materiankra legkönnyebb ereszkedésre a születésre nézve kezdve a kissebben, *Klárának* nem régiben élt Kénosi Sándor Gergely, ezen Erdély országában nagy tudományáért, törvény tudásáért most is, ez után is örökké élő ítélőmesternek férjétől maradtanak vala két gyermekei Gergely, ki is egyetlen egy fiában deficiált és *Klára* Vargyasi *Daniel* *Ferenc* úrnak hajdani kedves felesége, kinek is *Klára* Toroczkószentgyörgyi Toroczkai Mihály úrtól született *Károly* és *Klára* gyermekei magok felől jó reménységgel biztatnak.

Ferencnek maga házában *János, Ferenc, Károly* és *Zsuzsánna* csemetéiben gyönyörűséget mutató *Ferenc* fia és tisztes szemérmetséggel ékeskedő *Klára* és *Julianna* leányai.

Kozmának néhai nem igen régiben e világból a mennyei boldogságba elköltözött feleségétől *Benkő Máriától* születtenek vala *Mózes, János, Kozma* fiai, *Zsuzsánna, Borbála* leányi. Itt is nem tartván a születés rendét *Zsuzsánna*, néhai méltóságos gróf valóságos nagy úri férfiú Bethleni Bethlen Sámuel felséges

kegyelmesen uralkodó asszonyunk Erdélyország felséges királyi Guberniumának bölcs tanács urától származott Kata leányában deficiált. *Borbála* néhai Vargyasi Daniel György úrtól született jó reménységű Lajos és Elek fiaival gyönyörködik. *János* édes testvére mellett valósággal szomorkodó úr. *Kozma* felséges asszonyunk apostoli királynénk nemes, nagy Erdély országában a második nemes székely regimentnek első főstrázmestere. *Mózes* ezen gyászos koporsóba záratott szomorúságunknak materiája.

Ki is minekutána az iskolai szükséges tudományokat serénységgel kitanulta az erdélyi egyik cancellarián a törvényekben magának fundamentumot vetett volna, magát a házassági életre adván vette vala házastársul báró *Bánffi* Boldizsár úr ritka szemérmetességű *Judith* kisasszony leányát, kitől nagy reménységet mutató egyetlen egy fia *Károly* a csak ezelőtt mult esztendőben az örökké valóságba virágszál korában elköltözék. Másodszori házasságában vette ezelőtt 16 esztendővel és 4 hónapokkal méltóságos gróf Osdolai Kun László úr leányát, gyászos koporsója mellett szívesen kesergő gróf *Kun Klára* asszonyt, kitől maradott *Rachel* és *Karolina* szép szüzességű gyászba borult koporsója mellett siránkozott leányai maradtanak.

ALÁÍRÁSOK ÉS CÍMEREK.

1.

Gorward nyj. Glop petbrjczwojz

(1556. aug. 20.)

2.

Frank's petbrjczwojz
Mannia

(1583. ápr. 12.)

3.

petbrjczwojz kozma

(1584. október 22.)

4.

Francus Horvath
Mannia

(1594. július 8.)

5.

Stephanus Petrichevich

(1594. július 8.)

6.

Petrichevich János

(1595. június 1.)

7.

János Nagy Gáspár
Vasvári

(1599. nov. 11.)

8.

Georgus Horvath Petrichevich

(1613. május 15.)

1. Raduchi Petrichevich Horváth Miklós (1499—1563). 2. Miketinczi Petrichevich János Horvátország ítélőmestere (1524—1585). 3. P. H. Kozma fejed. tanácsos, fogarasi főkapitány, Zaránd megyei főispán (1523—1590). 4. P. H. Ferenc (Komlódi) † 1603. 5. P. H. István (Komlódi). 6. Miketinczi P. János báni kapitány, zágrábi alispán † 1625. 7. Miketinczi P. Gáspár Horvátországi al-bán, Zágráb- és Körös-megyei főispán, ítélőmester († 1601). 8. Széplaki P. H. György † 1640.

9.

Petrineus Horvath Clara

(1614. jan. 10.)

10.

Joannes Petrych benyos
Kozma János

(1615. május 24.)

11.

Miketinck
Miketinck

(1622. jan. 1.)

12.

Joan Petrych benyos
Kozma János

(1622. jan. 1.)

13.

Nicolaus H. P. benyos
Kozma János

(1624. szept. 6.)

14.

Georgius Horvath
Kozma János

(1631. VI. 27.)

15.

Petrineus Horvath Clara
Kozma János

(1669. VI. 20.)

16.

Petrineus Horvath Clara
Kozma János

(1669. VI. 20.)

17.

P. benyos Horvath Clara
Kozma János

(1669. VI. 20.)

18.

Petrineus Horvath Boldisan
Kozma János

(1694. febr. 2.)

19.

Horvath Boldisan
Kozma János

(1720. máj. 17.)

9. P. H. Klára Brandenburgi Katalin és Lorántffy Zsuzsánna fejedelemasszonyok főudvarmesternője († 1635). 10. Széplaki P. H. János (1556–1620). 11. Miketinck P. György † 1640. 12. Miketinck P. János. 13. Széplaki P. H. Miklós (1585–1654). 14. Komlódi P. H. György Bethlen Gábor fej. főudvarmestere † 1633. 15. Széplaki P. H. Kozma fejedelmi tábla bírása (1634–1690). 16. Széplaki P. H. Ferenc fejed. tábla bírása († 1699). 17. Széplaki P. H. Miklós consiliarius (1643–1702). 18. Széplaki P. H. Boldizsár (1680–1736). 19. Széplaki P. H. Boldizsár (1680–1736).

20.

Széplaki Horváth Kristina
Hris

(1735. I. 19.)

21.

P. Horváth Borbála
M

22.

(1760. febr. 6.)

P. Horváth János

(1774. jún. 8.)

23.

P. Horváth Boldizsár
M

24.

(1775. szept. 28.)

P. Horváth Dániel
M

(1781. július 28.)

25.

~~Borbála~~ Horváth
Eml. Major

26.

(1790. szept. 9.)

P. Horváth Ferenc
M

(1794. ápr. 24.)

20. Széplaki P. H. Kristina Szentpály István királybíró neje, szül. 1688. 21. Széplaki P. H. Borbála Vargyasi Daniel Györgyné (1724—1806). 22. Széplaki P. H. János (1730—1795). 23. Széplaki P. M. Boldizsár kir. hivatalos, főgondnok (1714—1777). 24. Széplaki P. H. Dániel huszárőrnagy, kir. hivatalos (1743—1804). 25. Széplaki Bárány P. H. Kozma altábornagy, a Mária Terézia-rend lovagja (1735—1794). 26. Széplaki P. H. Ferenc kir. hivatalos, főgondnok (1731—1804).

27.

Széplaki P. Horvath Pál
L. Sato Noémi

(1796. ápr. 26.)

28.

29.

L. Horvath Susann

P. Horvath Sofia Anna

(1801. decz. 27.)

(1806. VI. 17.)

30.

Szentkereszti Horvath Károly

(1808. nov. 9.)

31.

32.

L. Horvath Miklós

Horvath Maria

(1810. nov. 16.)

(1816. okt. 11.)

33.

P. Horvath Albert

34.

(1834. május 3.)

Szentkereszti Susanna
P. Horvath Albertné

(1837. ápr. 8.)

27. Széplaki P. H. Farkas (1767—1816) és neje Daczó Rozália (1768—1825). 28. Széplaki P. H. Zsuzsanna Ürmösi Maurer Sándorné (1767—1832). 29. Széplaki P. H. Zsófia P. H. Ferencné (1765—1809). 30. Széplaki P. H. Károly főgondnok (1776—1830). 31. Széplaki P. H. Miklós Erdélyi országos tábla bírása, főgondnok (1766—1814). 32. Széplaki P. H. Mária Oltszemi Gróf Mikó Miklósné (1799—1818). 33. Széplaki Br. P. H. Albert vbt. főkirálybíró (1801—1874). 34. Széplaki P. H. Albertné Br. Szentkereszti Zsuzsanna (1807—1872).

35.

Petricherich Horváth László

(1846. jan. 15.)

36.

Főúr g. P. Petricherich-Horváth
alt. P. H. Sámuel

(1854. szept. 20.)

37.

Horváth Th. László

(1862. szept. 8.)

38.

Horváth Sámuel

39.

(1879. decz. 24.)

Uv. Br. Horváth Sámuel

(1916. szept. 25.)

40.

Petricherich Horváth László

35. Széplaki P. H. Lázár író (1807—1851). 36. Széplaki Br. P. H. János, később Gr. Horváth Tholdy, altábornagy, vbtt. (1801—1865). 37. Gróf P. H. Tholdy Lajos főrendiházi tag (1834—1899). 38. Széplaki Br. P. H. Sámuel (1847—1885). 39. Széplaki Br. P. H. Sámuelné (1858—1937). 40. Raduchi és Széplaki Br. P. H. Emil, e mű írója.

P. Vid. 1450.

P. János
1530. szept. 26.

P. H. Kozma
függőpecsétje
1578. június 22.

P. H. Kozma
1579. XII. 24.

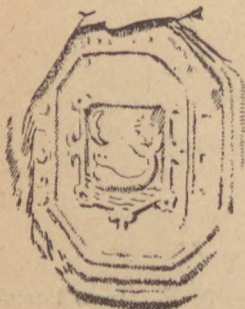
P. H. János
1583. III. 12.

P. H. István
1597. július 8.

P. H. György (komlói)
1631. VI. 27.

P. H. Kozma
1669. VI. 20.

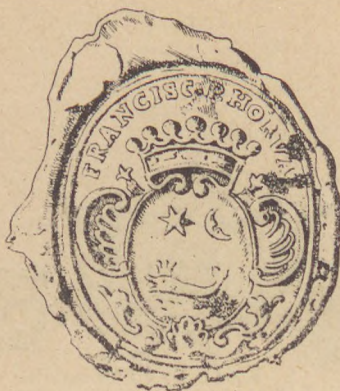
P. H. Ferencz
1669. VI. 20.

P. H. Krisztina
özv. Szentpály Istvánné
1735. I. 19.

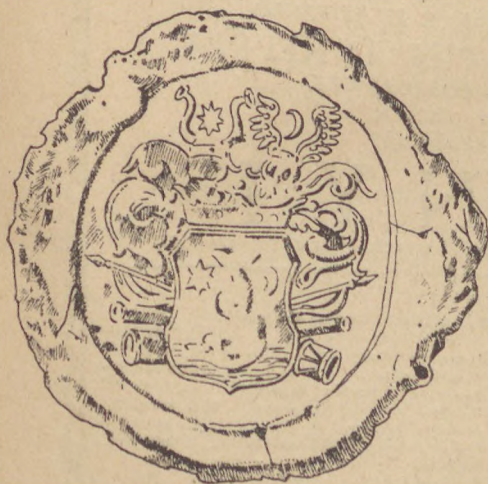
P. H. Kozma
1741. I. 28.

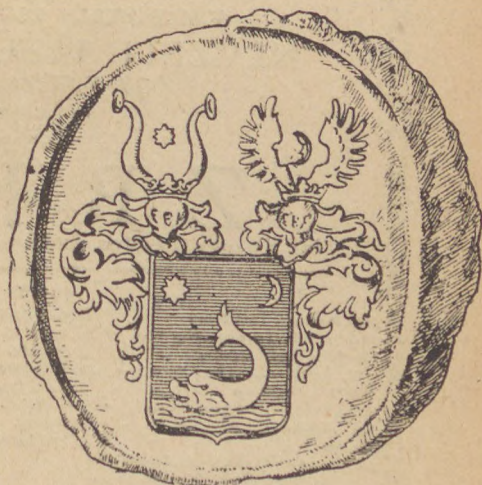
P. H. Ferencz
1772. aug. 30.

P. H. Boldizsár
1775. szept. 28.

Br. P. H. Kozma altábornagy
1791.

P. H. Miklós
1805. IV. 23.

Br. P. H. János
1847. okt. 12.

Kolo'svárt.

Hétfőn Martius' 12^{ik} napján 1821.

HAZAFIAKBÓL ÖSZVE-ÁLLOTT TÁRSASÁG ÁLTAL

fog elő-adódni

A: HAZÁNKBAN LEG ELŐBSZÓR KI NYITANDÓ

NEMZETI JÁTEKSZIN' INNEPÉRE

EGY VITÉZI SZOMORU JÁTÉK

V. Felvonásokban,

ezen nevezet alatt:

Z R I N Y I

Irta Körner Teodor, fordította Petrichevich HORVATH DANIEL

Jászó Személyek.

Nagy Szolimán, Török Császár	Gr. Csáky József	Eva, Süllyesztett Gróf Rosenburg Kis Asszony.
Mechmet Szokolovits, Nagy Vezér	H. Gr. Bethlen Pál	ennek Felenye
Ibrahim, Natoliai Beglerbeg	B. Bornemiza József	Ilona, ennek Leánya
Ali Portuk, az ágyúzó Sereg' Vezére	B. Bónfi Miklós	Alapi Gáspár
Mustafa, Bosniai Bész	Barsai Gergely	Paputrovits Farkas
Lévi, Szolimánnak első udvari Orvosa	Lévi Lajos	Ujlaki Péter
Egy Hadi Követ	Meneségi	Juranita Lőrincz
Egy Ág	Iszlai Miklós	Serenk Ferencz, Zrínyi Komornyika
Gróf Zrínyi Miklós, Croatia, Dalmatia, 'Scia-		Egy Paraszt
vonía' Baouma, Ország' Türemicsusa, és Sza-		Egy Magyar Kapitány
geh Várának Fő Kapitányja.	P. Horváth Dániel	Magyar Kapitányok, Magyar és Török Katonák, Testüztök, Kamardok.

A' Jászó hely hol Belgrádon, hol Szigetben az 1566^{an} ezet történet' helyeit ábrázolja.

A' Lőgépek ára, középső Emelők	6 Rf
ahol és leg felső Emelők	3 Rf
Piszt - Szék	1 Rf
Pactere	40 Rf
Galleria	30 Rf

Bűnök tiltottak a' Pesti Labor hársd' Telokoson Nagy László Ur' szállásán del utolm 3 óráig, 3 óráig tud a' Teatron' kasszájál

A' Jászó kezdődik pontos 6 órákor, egy ezen alkalmatosságra írott Elő-Szó' Declamatiojával, ezt követi egy ugyan ezen Cselka készült nagy Kar Ének. Vége Jelen 10 után.

Az első magyar állandó színház megnyitó előadásának szinlapja P. H. Dániel által fordított Körner Zrínyi színművéről

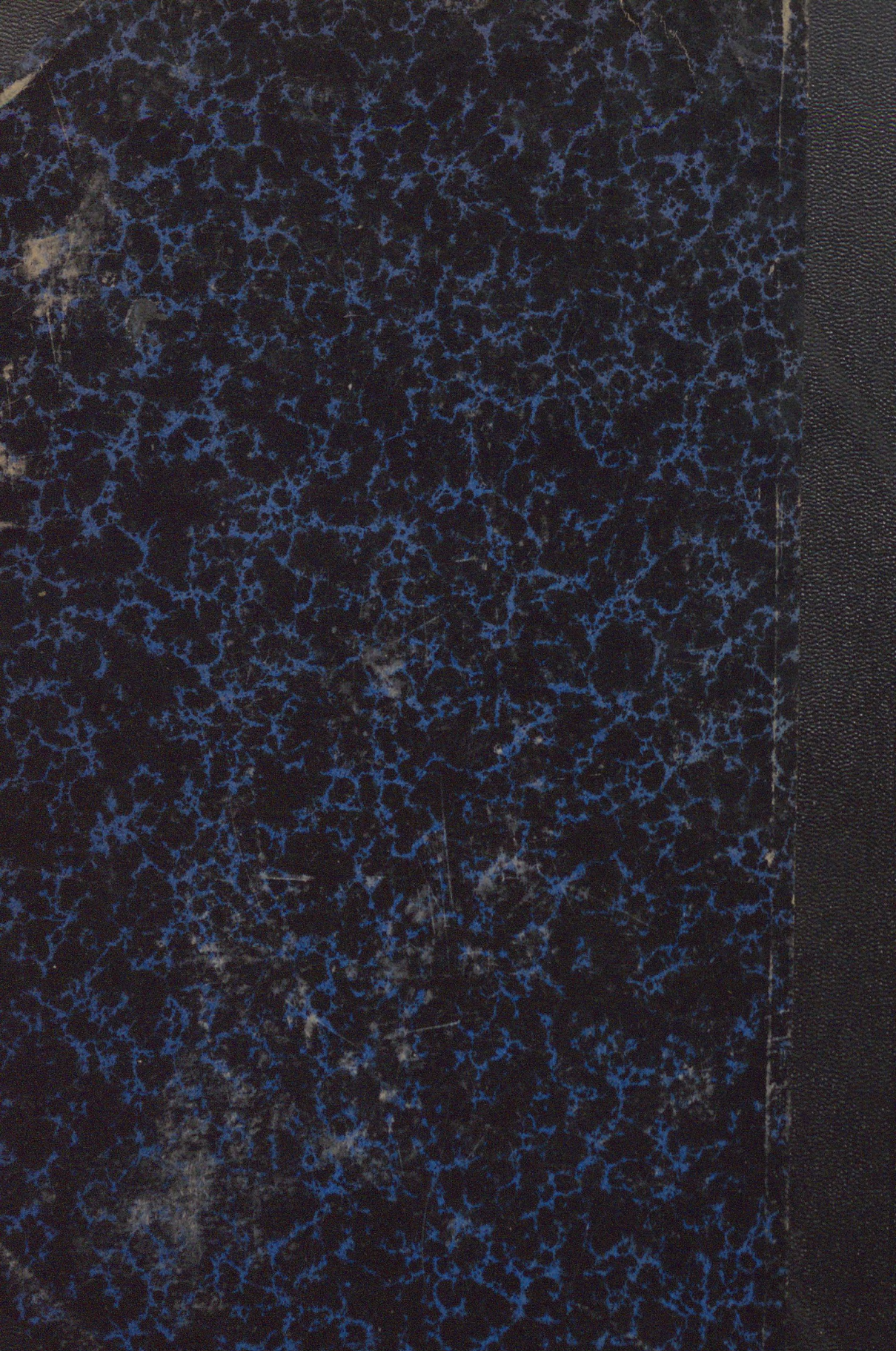
TARTALOM :

Előszó	V
I. Fejezet. 1069—1526	1
II. Fejezet. 1527—1602	22
III. Fejezet. 1603—1661	131
IV. Fejezet. 1662—1711	214
V. Fejezet. 1712—1848	288
VI. Fejezet. 1849—1942	339
VII. Fejezet. Suky regeszták	347
VIII. Fejezet. Családi feljegyzések	370
IX. Fejezet. Aláírások és címeres pecsétek ...	401

KÉPEK JEGYZÉKE.

1. Báró Petrichevich Horváth címer (színes).	V
2. Mogorovich Máté síremléke 1550-ből.	48— 49
3. P. Horváth Miklósné Tholdallagi Borbála ezüst kupája 1623-ból.	160—161
4. Petrichevich Horváth emlékkő a széplaki temp- lomban 1699-ből.	208—209
5. P. Horváth Krisztina XVII. századbeli keleti sző- nyege a nyárádszentlászlói templomban.	272—273
6. Suky-címer (színes).	352—353
7. Suky-kehely a XV. századból.	368—369
8. Aláírások.	401—405
9. Pecsétek.	406—407
10. A kolozsvári állandó színház első színlapja.....	408

443.404.

PETRICHEVICH

PETRICHEVICH
CSALÁD

1.

2.

M.T.A.